

БЛАГИЦА ПЕТКОВСКА

ЕРМИННИТЕ ОД XIX ВЕК – КУЛТУРНО ЈАЗИЧНО НАСЛЕДСТВО НА МАКЕДОНИЈА

Скопје, 2013

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

091:7.04"18"]:811.163.3

ПЕТКОВСКА, Благица

Ерминиите од XIX век : културно јазично наследство на Македонија
/ Благица Петковска. - Скопје : Б. Петковска, 2013. - 626 : илустр. ;
25 см

Библиографија: стр. 584-591. - Содржи и: Прилози

ISBN 978-608-65536-0-9

а) Македонски ерминии - 19 в. - Јазични аспекти
COBISS.MK-ID 93435146

ПРЕДГОВОР

Македонскиите ерминии, сликарски прирачници за зографи, прејстипавуваат значајно културно-ракописно наследство од XIX век.

Овие книжевни ракописи придонеле за вклопување на уметничките зографи во Македонија кон источноправославно сликарство, а со тоа и за нивно придржување до единствениите религиозни принципи на источното христијанство.

На нашата научна јавност ѝ се познати и единаесет ерминии, со околу 4000 страници шекс. Во Македонија ермините се истражуваат од јазичен аспект и од аспект на историја на уметноста.

Во ирзудот „Ермините од XIX век-значајно културно јазично наследство на Македонија“ се запознаваме со ерминијата како ракопис од посебен жанр и со нејзината појава кај нас. Македонските ерминии се анализирани од јазичен аспект а, исто така, е изработен „Речник на зборовите во македонските ерминии од XIX век“, и е приложен шекс на расчистана ерминија од 1885 година, прејштана од Мојсо Крстов, како содржински комплетен ракопис.

Со незначителни промени, но во скратена форма, овде е предадена доктрската дисертација „Лексиката на македонските ерминии од XIX век“, Скопје 1998 година, одбраната на Филолошкото факултет „Блаже Конески“ во Скопје.

Автoрката

СОДРЖИНА

I УВОД	7
1. ЗА САКРАЛНАТА УМЕТНОСТ - НЕЈЗИНАТА ТЕОЛОШКА И СЕМИОТИЧКА СУШТИНА, И ЗА ПОЈАВУВАЊЕТО НА ЕРМИНИИТЕ	7
1.а. МАКЕДОНСКИТЕ ЗОГРАФИ ОД XIX ВЕК	12
1.б. МАКЕДОНСКИТЕ ЕРМИНИИ - КУЛТУРНО-РАКОПИСНО НАСЛЕДСТВО	15
II. ЈАЗИКОТ НА МАКЕДОНСКИТЕ ЕРМИНИИ ОД XIX ВЕК	19
2. ГРАФИСКИ И ПРАВОПИСНИ ОСОБЕНОСТИ	19
2.а. Фонетски особености	23
2. б. Морфолошки особености	31
2.в. Синтаксички особености	38
III ЛЕКСИКАТА НА МАКЕДОНСКИТЕ ЕРМИНИИ ОД XIX ВЕК	44
3. РАСПРЕДЕЛБА НА ЛЕКСИКАТА ВО МАКЕДОНСКИТЕ ЕРМИНИИ ПО СЕМАНТИЧКИ СФЕРИ	45
3.а. Синонимите во македонските ерминии	61
3.б. Антоними	67
3.в. Лексиката во ерминиите во однос на нејзиното етимолошко потекло	68
ЗАКЛУЧОК	76
ПРИЛОЗИ	80
IV. РЕЧНИК НА ЗБОРОВИ ВО МАКЕДОНСКИТЕ ЕРМИНИИ ОД XIX ВЕК..	81
ТЕКСТОТ НА ЕРМИНИЈАТА ОД МОЈСО КРСТОВ	240
СКРАТЕНИЦИ	582
БИБЛИОГРАФИЈА	584
ИЛУСТРАЦИИ - ФОТОГРАФИИ НА ИКОНИ ОД XIX ВЕК, ЦРКВА „СВЕТИ СПАС“ ВО ДРАЧЕВО	592

I. УВОД

1. ЗА САКРАЛНАТА УМЕТНОСТ - НЕЈЗИНАТА ТЕОЛОШКА И СЕМИОТИЧКА СУШТИНА, И ЗА ПОЈАВУВАЊЕТО НА ЕРМИНИИТЕ

Во почетното христијанство ликовното претставување на Исус Христос не било изразено кај христијаните, особено кај тие од еврејско потекло. Тоа и било забрането со Мојсиевиот закон, кој не дозволувал прикажување на Бога со човечки лик, но дозволувал негово прикажување само со симболи. Тие го претставувале Исус Христос со симболот на верата - *κρ̄σ̄τ̄ο̄ϰ̄*, во знак на неговото неделно страдање, како и со *монограми* од три грчки букви - IHR (Исус Христос), IHR со додадено $\alpha \omega$, IHS (Исус Христос Сотир). Латинскиот монограм гласел - I H S (Iesus hominus Salvator).

Со ширењето на христијанството кај Грците и Римјаните дошло и до промени во однос на божественото прикажување, т.е. тоа добило и ликовна форма. Така, како симболи за Исус Христос станале *ριβαῖτα* - $\rho\iota\beta\alpha\iota\tau\alpha$, чии букви на оваа именка на грчки го означуваат Спасителот на светот, односно ИHTIS = Isus Hristos Teu Ios Sotir. (Бркиќ Н., 1991: 299), *јаг̄не̄ѝο* - симбол на жртва што ги земала на себе сите гревови на светот, *Орфеј* - симбол на страдање, *овчар* кој на плеките ја носи заблудената овца - симбол на враќање кон верата.

Со времето овие симболички слики, од страната на грчко-римските верници, претходно пагани, биле заменувани со Христовиот лик. Тие настојувале да биде прикажан неговиот прототип, барајќи по посочуваните списи како изгледал тој лик. Црквата тогаш сè уште немала единствен тип на Христовиот лик, исто како и на преостанатите светци, а старозаветното сфаќање за ликовната уметност во религијата и понатаму опстојувало, иако тоа сфаќање се повлекувало пред живописното претставување како знамение на вистината за исполнувањето на Законот.

Како што минувало времето, црквата завземала се поодреден став кон сликарството што ги одразувало црковните преданија согласно со историјата на евангелиските проповеди. Таа прифатила два типа на Христовиот лик, така наречениот „неракотворен лик“ (отисок на Христовиот лик на крпата (*убрусοῖν*) на кнезот Авгар),

и „Вероника-тип“ (лик од крпата на Вероника). Авгаровиот тип на ликот на Исус Христос во иконографијата е познат како *византиски, мозаички или салваџор тип*. Овој тип станал доминантен за источното христијанство, а за западното доминирал типот *Вероника - Ессе homo*. (Бркиќ Н., 1991: 300-301).

Во сакралната уметност, освен монументалното сликарство - фреската и мозаикот, се развивал уште еден вид на сликарство на дрвена табла - *иконаџа*.

Особено поволни околности за ова сликарство се создале по Седмиот вселенски собор или Вториот никејски собор во 787 год. (Бркиќ Н., 1991: 257), кога теолозите ја формулирале догмата за почитување на иконите. Со тоа тие го окончале, во полза на иконопочитувачите, долгиот спор во Византија со иконоборците (*εἰκονομάχοι*) околу прашањето за теологијата на иконата. Согласно со христијан-ската догма, иконата се зема како сведоштво за божјото отелотворување, имено, како што тоа го велел св. Василиј, дека почитувањето на иконата преминува на праликот, односно иконата е како причесна, т.е. „таа се зема како сведоштво за Бога и светците, при што тие, од своја страна, се доживуваат како жива икона на Бога. На крајот, со помош на иконата се остварува врската со обожаваното лице кое е насликано на неа“ (Успенски Б. А., 1979: 257).

Иконографската уметност ги оформувала и утврдувала своите теми. По правило, иконата се сликала по зададена композиција (по јазичен коментар за иконата што го содржи *ерминијаџа* (кодекс кој може да се подведе под опш наслов *Книга (Прирачник) за зографскиот занает*)). Сакралната слика (иконата), не може без титла. „Иконата што не ја потврдува таков знак не е икона“, зашто „Во сакралниот јазичен знак, исто така, е содржана определена енергија на праликот“ (Успенски Б. А., 1979: 260), имено, во зборот се гледала суштината на таа појава којашто самиот збор ја означува (во Божјото име се гледа Бог, исто така како што иконопочитувачите го гледале Бога на иконата којашто го прикажува Бог.

Зборот којшто означува света појава, исто така, е свет како што е и самата појава. Вакво сфаќање, во XII век, пропагирале исихастите, светогорските монаси.

Иконата дефинитивно станува сакрален предмет по нејзиното осветување во црква, со определен ритуал и со читање на молитвата што ѝ е наменета. (Бркиќ Н., 1991: 325).

Треба да се знае дека и пред зографот, како и пред свештеникот, биле поставени скоро исти барања, односно, „како што свештеникот со збор го преобразува лебот во телото и виното во крвта Божја, така и зографот со боите го создава телото“, па оттука, „треба да се забележи дека иконата не ја слика зографот сам, туку тоа се одвива преку него. Зографот, како и свештеникот, е во улога на весник, како средство на Божјата благодет“ (Успенски Б. А., 1979: 258). Бог, кој делува со посредство на зографот, е вистинскиот творец на иконописниот лик. Имало посебни правила како да се стане зограф, а зографот подлежел на определен режим, се придружувал кон кодексот на зографите.

Ние овде, за дефинирање на семиотиката на иконата, ја земаме предвид дефиницијата на Б.А. Успенски дека *икона̄ӣа*: „е предмет на сакрален култ којшто ја претставува онтолошката врска помеѓу праликот и знакот“ (Успенски Б. А., 1979: 264).

Кога се зборува за семиотиката на иконата, Б. А. Успенски укажува на тоа дека „зборот икона означува слика-знак, така што во самата етимологија на овој збор е содржана семиотичката проблематика“ (Успенски Б. А., 1979: 252). Тој зема предвид два аспекта, односно две теми по кои може да се набљудува оваа проблематика. *Првио̄ӣ ас̄пек̄т̄* се однесува на *икона̄ӣа како знак*, а *в̄ӣо-рио̄ӣ* се однесува на *јазико̄ӣ на икона̄ӣа*. *Првио̄ӣ ас̄пек̄т̄*, всушност, ја определува *ѝеолошка̄ӣа суш̄ӣина на икона̄ӣа*, т.е. односот кон сакралниот знак, за суштината на самиот знак. Овде се поставува прашањето кому всушност му се оддава почитувањето, дали на иконата или почитувањето се однесува на формата, т.е. на дрвото, штичката на којашто е насликана иконата, или на боите, (како што тврделе или тврдат иконо-борците), или пак на содржината, отелотворувањето на оној којшто е на неа насликан (како што тврделе и тврдат иконопочитувачите). (Успенски Б. А., 1979: 253).

Вториот аспект се однесува на *јазико̄ӣ на икона̄ӣа*, т. е. на визуелните знаци, и „во исто време, на односот на визуелниот и јазичниот текст и нивниот паралелизам“ (Успенски Б. А., 1979: 253). Овој аспект е во врска со дешифрирањето на сликарската постапка. Дешифрирањето на јазикот на иконата значи како треба да се чита иконата (Успенски Б. А., 1979: 252). Оваа тема е во врска со прагматиката на иконата. Таа треба да ја има истата улога за неписмените што ја имаат книгите за писмените (ваквото тврдење одамна го истакнале црковните отци). (Успенски Б. А., 1979: 252).

Сметавме дека ваквиот краток вовед, за една исклучиво специфична и вечна тема, дава можност за насочување на мислата кон битната суштина на хагиографијата на Источното христијанство, т.е. *ѿојавиѿа и семиоѿикаиѿа на иконаиѿа*. Оттука е полесно да се премине кон нашата тема - *иконоѿисниоѿи кодекс – ерминијаиѿа*, јазичен текст со чија помош традиционално се слика.

Ерминијаиѿа (гр. ἐρμηνεία ‘ѿолкување’ – ἐρμηνεύω, ‘ѿолкувам’, може да се состои од три дела: 1. *ѿехнички* (статии за зографската техника, т.е. технологија на сликарството, различни размислувања за иконата итн.); 2. *иконоѿрафски* а) *Сѿариоѿи завети*; б) *Новиоѿи завети* (давање на опис на композицијата - кои личности се присутни, во какви услови, поза, како се развива дејството, како изгледа светецот, се назначува соодветен текст (цитат од Библијата). Што се однесува до дадената слика, се определува локацијата на композицијата во црковниот простор) и 3. *Збирка на зоѿрафски нацрѿи, обрасци*. Најчести ерминии се тие во коишто е даден чисто јазичен опис.

Ерминијата предизвикала интерес во научниот свет некаде во средината на XIX век, кога францускиот научник А. Н. Дидрон (A. N. Didron) открил оригинален сликарски прирачник на Света Гора. Неговиот помошник П. Дуранд (Paul Durand) го препишал и го превел овој грчки текст на француски јазик. Дидрон оваа ерминија ја објавил во 1845 година. Оваа книга била преведена на германски јазик од страна на Г. Шефер (Gothard Seferd) во 1855 год., како и на англиски јазик во 1886 година. Архимандритот П. Успенски ја превел на руски јазик во 1868 година. Во 1900 год. излегол првиот број на незавршеното издание на *Ерминија за црѿѿачкиоѿи занаети* од Дионисиј Ареопагит од Фурна што го печател Г. Т. Тчелитшев (G. T. Tchelitshew), под контрола на А. П. Керамевс (A. P. Keramaeus). Но, Тчелитшев неочекувано починал, а Керамевс го подготвил ракописот и го отпечатил на грчки јазик, во 1909 год. Во оригиналниот предговор од Керамевс се даваат податоци за изворниот примерок на ерминијата на Дионисиј од Фурна, како и други податоци. Дионисиј од Фурна работел во првата половина на XVIII век. Неговата ерминија настанала во периодот од 1701-1734 год. Тој користел и други текстови при нејзиното оформување како од М. Панселинос, познат зограф од Атос од XVI век, како и од други анонимни автори. Во 1960 год. е направено второ издание на германската ерминија. Во Белград (1967) се печати дополнително издание на практичниот сликарски прирачник на авторот Н. Бркиќ, во кој тогаш се вклучува и дел за технологијата

на иконата. Приложен е и средновековен сликарски прирачник, како прилог со иконографски теми. Имено, станува збор за превод од руски на српски јазик на ерминијата што ја преведе од грчки на руски П. Успенски во 1868 год. Н. Бркиќ ги земал вториот и третиот дел, односно текстот за сликање на сцени од *Сѿтариоѿ завей* и текстот за сликање на *Новиоѿ Завей*. Првиот дел од прирачникот Н. Бркиќ го обработил во одделот „Технологија на иконата“ (Бркиќ Н., 1991 : 153). Објавување на Ерминија и на друг словенски јазик имаме во Бугарија во 1976 год. од страна на А. Василиев. Во неговиот труд „Ерминиј, технологија и иконографија“ тој направил превод на ерминија од 1851 год. што ја препишал Македонецот Дичо Зограф. Посебно ќе се осврнеме на преводи и на преписи на ерминиј од македонски зографи.

Треба да се знае податокот дека преписите на ерминиите биле исклучиво во рацете на атонските (светогорските зографи), и дека тие временски одат подлабоко во средниот век. Керамевс укажува дека во атонските библиотеки во XVIII век се наоѓале 4 преписи на ерминиј на грчки јазик (Кодекс: 258, 685, 707 и 832), како и голем број на такви преписи по келиите на атонските зографи.

Сметаме дека е нужно овде да укажеме и на постоењето на една ерминија од 1599 година напишана од охридскиот архиепископ Нектариј од Велес. Во заглавието на тој ракопис стои следното: „Лѣта 7107 (1599) іюля въ 24 день написанъ при державѣ благочестяваго и великаго государя царя и великаго княза Іоанна Васильевича всея Россіи самодержца“ (Петров Н., 1899: 2). Овој епископ, по потекло Грк, за време на својот престој во Русија, со помош на преведувачи, на руски ги изложил искуствата на црковниот живопис „од грчките обичаи“ Н. Петров, по сопоставувањето на овој „Типик“ со тогаш веќе објавените ерминиј од П. Успенски, ќе заклучи дека тој претставува една од древните редакции на грчките ерминиј. Него го карактеризира правилност и систематичност во излагањето на материјата (од која бил сочуван само еден дел - технологијата на ова сликарство). Сепак, „Типикот“ послужил како предлошка за препишување на многу ерминиј во тогашна Русија и, на тој начин, извршил влијание на византиската иконографија, наспроти западното влијание врз рускиот иконопис што навлегувало преку Новгород (Петров Н., 1899: 2-3).

Покрај тоа, голема улога одиграле во традицијата на толкувањето на византиската иконографија староверците – иконопочитувачи, со пренесувањето низ времето на нивните верски убедувања и знаења за источното христијанство. Од нивните редови,

најчесто, потекнувале зографите и препишувачите на ерминиите. Успенски посебно ја истакнува улогата на руските староверци. Тој вели дека тие биле носители не само на руската, туку и на византиската култура. Тие, во почетокот на овој век, биле единствени коишто знаеле да ги протолкуваат содржините на иконите. Староверците за нивните толкувања се повикувале на *ерминијата* и *џалејата* (зборник со коментари од старозаветната историја). (Успенски Б. А., 1979: 280). Со проучување на иконата се започнало кон средината на XX век.

1.а. МАКЕДОНСКИТЕ ЗОГРАФИ ОД XIX ВЕК

Македонската преродба, на планот на ликовната уметност, како резултат на преродбенските зафати и идеи доживеала свој нов подем и развиток. Надоврзувајќи се на својата претходна долговековна традиција, уметноста, која сè уште се развивала во рамките на Отоманската империја, не можела да ги поприми белезите на граѓанска уметност, т.е. уметниците не сликале портрети, пејзажи, композиции со световна содржина, ами нивниот творечки гениј дошол до израз преку религиозната уметност.

Во првата половина на минатиот век на Словените во Турција им се дозволиле некои слободи и права. Тогаш во Македонија започнало масовно сидање на цркви и манастири. XIX век изобилувал со многубројни мајстори: сидари, резбари и зографи, организирани во еснафи, кои можеле да се сретнат во разни земји на Балканскиот Полуостров: Бугарија, Влашко, Србија, Црна Гора. Понекогаш тие граделе и украсувале и муслимански верски објекти, бидејќи биле ценети како исклучително надарени мајстори на својот занает.

Главен извор на уметноста во Македонија во овој век била Галичко-реканската област. Мијаците станале познати, освен како млекари, слаткари, сточари, и како традиционално добри сидари, резбари и зографи. Искуството кај нив се предавало од поколение на поколение, од таткото на синот, така што често пати целата фамилија била определена за една професија, или пак биле застапени неколку професии. Се случувало едно семејство да може целосно да оствари сидање, копаничење и живопис во една црква. Уметноста на т.н. Галичко-реканска школа, покрај своите автентични белези на новото време, и високите уметнички дострели, сепак, во извесен степен, попримила и туѓи влијанија. Влијанијата од Запад, главно, доаѓале од Италија и Виена, каде што имало многу

интелигенција од Балканот, преку Цариград и Грција. Бројот на другите мајстори од различни краишта на Македонија, особено на зографите, што нас не интересира, бил значително помал во однос на тие што се декларирале дека се зографи „од Дебар“ (град што тогаш имал запазна позиција и бил познат на Балканот, а Мијачијата е непосредно до Дебар).

Што се однесува до зографите, треба да се нагласи дека тие, за своето време, биле образовани, просветени, можеби повеќе дури и од некои тогашни свештеници, а и самите биле учители во својот еснаф. Зографите требало библиските содржини да ги предадат на сид или на икона, во композиција што ја пренесувала сакралната порака и, од друга страна, трајноста на живописот да ја реализираат преку врвното техничко-технолошко мајсторство, со што се постигнувало уметничкото остварување на нивните дела. Секој мајстор имал своја сопствена усвоена техника, како и свој карактеристичен уметнички израз (соодветен манир, формат, колоритна изведба, употреба на злато и сл.). Треба да се укаже дека зографот ползувал, а често пати и поседувал ерминија (соодветен прирачник за зографисување кој, најчесто, и самиот го пишувал од друга ерминија) бидејќи, како што е познато, религиозната уметност подлежи на определени норми и правила.

Познатите зографи и зографски фамилии на тајфите од Македонија во XIX век оставиле и сликарско и ракописно културно-историско наследство достоинствено за почит. Тие, главно, потекнувале од Дебарската област, конкретно од следните места: Тресонче, Галичник, Гари, Лазаропололе, Росоки, Битуше, Селце. Од *Тресонче* најпозната била фамилијата *Рензовски*. Нејзините припадници работеле повеќе од еден век, биле прочуени зографи, но и резбари и сидари. Кога пред 200 години, поради напади на арамии се бегало од Тресонче, и оваа фамилија се преселила во Папрадиште. Жителите од ова село се населувале и во Крушево, Смилево, Ореше и во други места. Во архивските материјали на Рензовци, подоцна преименувани во Зографски, се пронајдени две ерминии. Постарата од 1728 г. го носи името на Јанкула Силјанов Зограф. Другата ерминија е точен препис од неа и истата е сочувана до денес. По потекло од Тресонче била и истакнатата фамилија *Дичовци*. Познат зограф, со високи уметнички достигнуања, бил *Димитар Крстиевич – Дичо Зографовиќ (1819-1873)*. Дичо имал свој наследник во неговиот син и внук. Обучувал повеќе зографи. Неговата *Ерминија* денес се наоѓа во музејот во Софија, Бугарија. Фамилиите: *Дамјанови, Пачаровци, Илиевци, Анѓелкови*, уште

еден род *Дичовци* (на *Дичо Миѿрев*), исто така, биле од Тресонче. Од *Галичник* познати се фамилиите: *Фрчковски* (претежно резбари), со иконопис почнал да се бави *Макариј Неѓриев*, потоа *Христио Макариев*, *Тасовски*, *Сѿанишевци*, *Арнаудовци*, *Гиновски*, *Сѿојановски* (од *Павел Сѿојанов(ич)*, 1839-1904, има и сочувана ерминија). Од *Гари* зографите биле од фамилијата *Анѓелковци*. Од *Лазаројоле* потекнувале: *Мажовци*, *Дулевци* (*Коловски*), *Кошевски*, *Чучковски* (живопис и резба). *Милеѿиј Б. Танушев* потекнувал од *Росоки*, *Максимовци* и *Сѿефановци* се зографски фамилии од *Биѿуше*, а од *Селце* е фамилијата, родот *Чибуковци*. Од овој крај се и зографите кои се пишувале на пр. „од *Дебар*“ како: *Васил од Дебар*, *Данаил Рафаилов*, *Марко Дебарлиѿаѿа*, *Зоѿраф Димѿијар од Косоврасѿи*. (Василиев А., 1965). Миѿјакот *Димитрие Дичо Перковски* бил изразито надарен зограф кој сликал во средината на минатиот век (Смилевски Б., 1997).

Зографи имало и од други краишта на Македонија. Овде можеме да ги посочиме: *Крѿие Поѿ Трајановиќ* и *Кицо Зоѿраф* од *Велес*, како и *Теодосиј Зоѿраф*; од *Прилеп* потекнувал *Иван Аѿанасов Аѿосѿолов*, а од *Крушево* биле: *Аѿанас Зоѿраф* (со неговите три сина: *Косѿа*, *Ванѓел* и *Никола*), *Михаил Зоѿрафои* (и синовите *Никола* и *Димѿијар* (*Данаил*) *Михаилови*), *Шѿерјо Иванов*, *Маѿеј Грданов*, *Адамче Зуѿрао*. Од *Скопје* бил *Димѿијар Андонов Паѿрадишки*, а од *Струмица* *Георѓи Велјанов* и *Васил Зоѿраф*, *Гриѓориј Пеѿанов*, *Данаил Шѿиѿијанеѿои*, *Аѿанас* (*Христѿов* (?)) *Зограф* од *Свети Николе*, *Гаврил Аѿанасов* од *Берово*, *Емануил* (*Божин*) *Сѿамениѿов* потекнувал од *Енице Вардарско*, а *Аѿанас ѿ*. *Косѿов Буовски* бил од селото *Був*, *Леринско*. Од *Јанинско* бил зографот *Лазар Зоѿраф*, *Усѿабаѿи Пеѿире* (од *Разлошко*); *Иван* потекнувал од *Костур*, а од *Луково* (*Дримкол*), *Трио Зоѿраф*. Во *Разлошко*, век и половина, постоела и работела познатата *Банска зографска школа*. Нејзин основач бил *Тома Вишанов - Молер*. Четири поколенија од *Молерови* се бавеле со зографисување. Школата броела околу петнаесет зографи. Се претпоставува дека една ерминија од 37 листа, што содржи цртежи со туш, според сликарските особености, му припаѓала на *Тома Вишанов*. На овој список, се разбира, му недостасуваат имиња и на многу други македонски зографи.

1.6. МАКЕДОНСКИТЕ ЕРМИНИИ - КУЛТУРНО-РАКОПИСНО НАСЛЕДСТВО

За македонските ерминии, како културно-ракописно и филолошко наследство на Македонија, среќаваме податоци во трудовите на В. Мошин, *Словенски ракописи во Македонија*, кн. I, Скопје 1971; М. Георгиевски, *Словенски ракописи во Македонија (оџкриени од 1970-1985)*, кн. III, Скопје 1988 и кн. V 1993; М. Георгиевски, *Ерминија од македонски зограф*, в. „Нова Македонија“, 16 јуни 1983; М. Георгиевски, *Ракописиџе на македонски народен јазик од XIX век како главен извор за негово ипроучување*, Научен собир *Македонскиот јазик во XIX век - по повод стогодишнината од смртта на Григор Прличев*, Скопје 1993, Скопје 1996, стр. 45-49; Ѓ. Поп-Атанасов, *За македонскиџе ерминии*, в. „Културно наследство“, год. VII (1976-1978), Скопје 1978, стр. 197-202; Ѓ. Поп-Атанасов, *Ракописни иџексџови на македонски народен говор*, Скопје 1985; Ѓ. Поп-Атанасов, *Речник на сџаратиџа македонска лиџература*, Скопје 1989.

Во „Речник на старата македонска литература“ од Ѓ. Поп-Атанасов, во којшто е поместена лексичката статија за *ерминијаџа*, се среќаваме со информацијата дека македонските ерминии, што се користеле во XIX и почетокот на XX век од македонските мајстори - зографи, настанале од преводот на зографскиот монах Иларион. Тој, некаде при крајот на XVIII или во почетокот на XIX век, на словенски јазик, ја превел ерминијата на Дионисиј. Неговиот превод на ерминијата според Ѓ. Поп-Атанасов, е прототип на македонските ерминии.

На Филозофскиот факултет во Скопје од м-р Ј. Андреевска е пријавена и одбранета докторска дисертација под наслов: *Македонскиџе сликарски иприрачници ерминии од XIX век*, Скопје 2001 г.

Ерминиите во овој труд се разгледани од аспект на историја на уметноста.

Досега, од Македонија, се идентификувани 16 ерминии, со околу 4000 страници текст од XIX век. Првата ерминија е датирана од 1818 година, а последната е од 1900 година. Овие ерминии ќе бидат предмет на нашето проучување од лингвистички аспект:

1. *Ерминија од Хрисџа Хаџи Консџанџиновича од Прилеј*, од 1818 година (македонски препис од рускословенски оригинал, на неколку места има грчки цитати и неколку записи, I-III + 8 листови од заглавието + 259. Книгата е цела, недоста-

- сува втор дел од заглавието. Содржина: прирачник за иконописците (Филолошки факултет).
2. **Ерминија**, од средината на XIX век; јазик црковнословенски, руска редакција, маргини на македонски јазик (НУБ М-14).
 3. **Ерминија од Мојсо Крсџов**, 1885 год.; II + 202 стр.; ракописот е цел, јазик - црковнословенски со русизми, записи на маргините на македонски (Архив на Македонија).
 4. **Ерминија - Зборник на семејството Зографски**, 1875-1885 година; I + 5 листови, Обглавление + 246 листа, јазик македонски (Филолошки факултет, НУБ - мфн. 513).
 5. **Ерминија**, македонски препис, крај на XIX век, пред 1887 год.; I - VII + 139 листови (недостасуваат листови), македонски препис од руски оригинал (Филолошки факултет, НУБ - мфн. 512).
 6. **Ерминија** од 1857 година; на црковнословенски и на македонски јазик, 166 листа, непозната провиниенција (Македонска архиепископија, НУБ - МА 6).
 7. **Ерминија од Павел Сџојанович, зограф од Галичник**, од 1869 година; преглед на содржината + 349 л. + IV листови - комплетна ерминија, македонски препис од рускословенски оригинал со доминација на галичкиот говор, ракописот е пронајден во Пирот (НУБ 141).
 8. **Ерминија** од 1900 година, стр. 108, јазик црковнословенски + галички говор (НУБ мс. 55)
 9. **Ерминија на Ѓорѓи Доневиќ, од с. Гари**, (1888), македонски јазик, галички дијалект (НУБ 182).
 10. **Ерминија**, од втората половина на XIX век, 52 листа, мијачки дијалект (НУБ 215).
 11. **Ерминија**, јазик црковнословенски, руска редакција, присутни народни елементи. Ерминијата не е комплетна (1-16 – технологија на живописот; иконопис од 111 до 275, а потоа од 347 до 349. Ракописот е пронајден во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во Скопје.
 12. **Ерминија**, македонски јазик - мијачки дијалект, од средина на XIX век, 34 л. (НУБ - Мс 211).
 13. **Ерминија од Дичо (Димитар) Зограф**, од 1851 година, (се чува во Софија, Бугарија), содржи 256 листа ракопис, 160 x 235 мм има и дијалектни карактеристики.

Овие Ерминији се регистрирани од В. Мошин, *Словенски ракописи во Македонија*, кн. I, Скопје 1971 и од М. Георгиевски,

Словенски ракописи во Македонија (оџкриени од 1970-1985 година), кн. III, Скопје 1988 и кн. V 1993 год. Единаесеттата *Ерминија* е најдена во библиотеката на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во Скопје. За анализа не ја земаме предвид ерминијата на Дичо Зограф, и *Велешкајта ерминија* што, се наоѓа во Бугарија. Оваа Ерминија не ја регистрираа В. Мошин и М. Георгиевски. Неа ја забележал Ѓ. Поп-Атанасов во *Ракописни текстови на македонски народен говор* (1985), Скопје, под број 40, стр. 14. За овој ракопис стои: „ВЕЛЕШКА ЕРМИНИЈА XIX век, југозападен македонски говор со силно црковнословенско влијание. Хартија IV + 206 л., формат 210 x 170 мм. Потекнува од Велес. Оваа ерминија содржи детални технички, уметнички и хагиографски упатства за вршење на зографската професија, а се чува во Софиската народна библиотека под бр. 1347“. Во фуснотата под број 51 има податок дека е нотирана од М. Стојанов и од Х. Кодов во *Опис на словјанскије рџкописи в Софийската народна библиотека*, т. IV, Софија 1971, стр. 45-140. Исто така и *Ерминијата од Ѓорѓи Дамјанов* од 1832 г. (содржи 264 листа, формат 23,5 x 17,3 см) се чува во Универзитетската библиотека во Софија Р. Бугарија, не ја обработуваме, како и втората необјавена Ерминија на *Косија (Константијин) Атанасов Зограф од Крушево*, од втората половина на XIX век, што се наоѓа во црквата „Св. Јован“ во Крушево. Со овие македонски сликарски прирачници со кои ја запознавме македонската јавност се заокружува бројката од 16 македонски ерминии познати на нашата научна јавност.

(По приведениот редослед, за нашите потреби, понатаму ќе ги употребуваме скратениците за ерминиите, и тоа како што следува: E1; E2; E3 итн.).

Македонските ерминии се ерминии со толкувања, т.е. содржат чисто јазичен опис. Ги сочинуваат, главно, три дела: технолошки, сцени од „Стариот завет“ и сцени од „Новиот завет“. Некои од нив содржат и обраќања како: молитви кон Бога, Богородица, упатства до корисниците на ерминиите и, воопшто, до читателите на ерминијата, директно обраќање на преведувачот кон корисникот на ракописот во кој тој бара прошка и разбирање за провлечените грешки „во преводот на словенски јазик“ и сл. Ерминија како збирка на зографски нацрти нема (претходно е спомената таква ерминија што се однесува на Банската зографска школа). Во ерминијата под бр. 10 е даден еден ликовен образец. Ретки се скромните ликовни украсувања внатре во ерминиите. На маргините се среќаваат записи кои содржат податоци за темата,

односно на кој дел од Библијата таа се однесува, и од каде е земен библискиот цитат што како придружен сакрален текст се пишува на црковната слика. На маргините, исто така, се среќаваат зборови со синонимна функција, во редот каде што е зборот кој треба да се објасни.

ЛИТЕРАТУРА:

- Андреевска А. (2001)
- Бркиќ Н. (1991)
- Василиев Ас. (1965)
- Василиев Ас. (1976)
- Мошин Вл. (1971)
- Георгиевски М. (1983)
- Георгиевски М. (1988)
- Георгиевски М. (1993)
- Петров Н. И. (1899)
- Поп-Атанасов Ѓ. (1978)
- Поп-Атанасов Ѓ. (1985)
- Поп-Атанасов Ѓ. (1989)
- Смилевски Б. (1997)
- Успенски Б. А. (1979)

II. ЈАЗИКОТ НА МАКЕДОНСКИТЕ ЕРМИНИИ ОД XIX ВЕК

2. ГРАФИСКИ И ПРАВОПИСНИ ОСОБЕНОСТИ

Во македонските ерминии се употребуваат буквите на традиционалната писменост. Кон нив се приклучуваат и: љ, њ, ѓ, ђ. Во употреба се графемите и од традиционалната руско-словенска азбука: я, щ, й, како што грчката азбука на неколку места е целосно застапена, во записи или во цитати на грчки јазик, во ерминијата датирана со 1818 година. Во E13 се среќаваат и букви на латиница: i, m, n, t.

Во ерминиите се присутни поретки скратувања на зборовите. Тие се однесуваат, главно, на зборови од познатата црковна терминологија т.н. *nomina sacra*: Бог, Христос, Богородица, ангел, апостол и сл.

Од надредните знаци во ерминиите ги регистриравме следните: титла, акцент, паерок и спиритус.

Титлата ги има овие форми: ̑ , а кога под титлата има напишано буква, таа има заоблена форма како ̂ ̃ ̄ ̅ .

Паерок (З) се употребува многу ретко (на местото на испуштен голем ер (сп.: к' *немѡ* (E7, 53), под'јремннкъ (E7, 85), но и во примери како: нѣ'кон (E7, 266), та'ке быѣтъ (E7, 317).

Иако спиритусите немаат фонетска вредност, тие се среќаваат во нашите текстови во различна форма.

Во некои ерминии е присутен правописниот знак = кој означува пренесување на дел од зборот во друг ред.

Од интерпункциските знаци се употребуваат следните: точка, запирка, две точки, точка и запирка. Исто така, се среќава употребата на неколку точки кои немаат правописна вредност, а само служат за скромно украсување на текстот. „*Skriptum continua*“ не се спроведува во целост, што укажува на оддалечувањето од стариот начин на пишување.

Се среќаваат неколку графемите што служат за означување на ист глас. Понекогаш се забележува дека тие се распределени во зборовите според важечки правила (за иницијална, медијална или, пак, за финална позиција). Препишувачите не секогаш се придржувале кон определените правила.

Со **ѡ**, **Ѡ** и **ѡ** се предава јотирано **ѡ**. Забележливо е дека во некои ракописи се претпочита **ѡ** а во други **Ѡ**, односно руското **ѡ**. Спореди со: **ѡ**: ѡвѡѡ сѡ (Е3, 53в), ѡвѡѡ (Е10, 1), ѡдрї (Е3,4), ѡже (Е3,6), ѡзыцы (Е10,13), ѡнцемъ (Е3,8), ѡко (Е8, 28) / ѡкоже (Е3, 6), ѡхѡце (Е3, 26) и др.; додека **Ѡ** се јавува во сите можни позиции: Ѡдетъ (Е9, 30в), Ѡзїкотъ (Е8, 5), Ѡнце (Е8, 66), Ѡремъ (Е5, 7), баракъ (Е9, 22в), баалдїса (Е9, 22в), боларн (Е5,88), всеѠдецъ (Е9, 30в), неѠ (Е9, 2в), овеѠ (Е9, 27), недела (Е5, 197), пардалїѠ (Е9, 31в), скорпїѠ (Е5, 182) и др. Исто така, и **ѡ** се среќава во сите тие позиции: ѡзыцы (Е7, 53), ѡсеновн (Е11, 13); зрѡтъ (Е7, 50), князовн н кнѡгннн (Е7, 179в), тоѡгн (Е7, 48), банѡ (Е7, 179); братїѡ (Е7, 270в), неѡ (Е7, 175), овеѡ (Е7, 279в), пендерннѡ (Е7, 241), пуcтѡннѡ (Е7, 268), тоѡ (Е7, 328).

Знакот **ѡ** има вредност на [e]: бѡлъ (Е7, 146), бѡсы (Е3, 19), блѡдъ (Е7, 148), вѡжден (Е1, 31в), вѡнецъ (Е7, 157), дѡло (Е9, 19в), жѡлуъ (Е8, 67), завѡетъ (Е10, 24), сѡло (Е12, 1), мѡрнло (Е8, 26); на главѡ (Е7, 197), во гробѡ новѡ (Е10, 21), двѡ женѡ (Е12, 7), во темннцѡ (Е10, 42в) итн.). Од примерите може да се види дека **ѡ** се среќава почесто на своето етимолошко место.

ї, **ѡ** и **ѡ** служат за предавање на фонемата [и]. Во иницијална и во други позиции се употребува нацртот **ї**, односно **ї**: їконн (Е2, 23), їскїсъ (Е7, 35), їсманлѡнн (Е3, 22в), їсторїѡ (Е7, 2); дѡпкї (Е10, 25), еленї (Е9, 1), пїлїна (Е9,1), раскѡлнїе (Е9, 21в), рнданїе (Е8, 84), скнїѡ (Е8, 35). Со нацртот **ї** се означува гласот [j] кога тој е во иницијална позиција и пред вокал (сп.: їерескоѡ (Е7, 79), їеремїѡ (Е3, 39), їероѡѡ (Е10, 30), юна (Е7, 73) итн.). **ѡ** обично се пишува на нејзиното етимолошко место, односно во коренската морфема: сыноѡѡ (Е10, 14в), рыба (Е7, 73), рысн (Е7, 158), ѡзыцы (Е7, 53) и др., и за множина: апостоѡѡ (Е12, 187), горы (Е7, 48в), даровы (Е7, 186), коны (Е9, 1), скѡфы (Е7, 189). **ѡ** (грчко ѡ) се употребува во зборови од туѓо, претежно, од грчко потекло (сп.: ѡгрѡпнѡ (Е3, 138), ѡвѡла (Е3, 138), ѡкнѡдѡнъ (Е, 138), кѡрїѡл (Е3, 114), егѡпетъ (Е3, 148) итн.). Во состав со **ѡ** и **ѡ** пред вокал има вредност на [в]: ѡвѡгѡстїнъ (Е3,

138в), авѲНОМЪ (Е3, 138в), еѲа (Е9, 2), еѲНО (Е9, 1), еѲЛСЫ (Е3, 112в) итн.

Со ѱ (омега) се предава фонемата [о]: ѱБЛАЦЫ (Е2,156), ѱБЛАЧАЮЩЕ (Е3, 51); ѱДЕРЪ (Е9, 33в); зѱДІН (Е2, 185), НАѱПАКЃ (Е9, 26в), МЕѱТЪ (Е9, 26в); СЕЛѱ (Е3, 33; Е4, 28в; Е11, 5), ПЕРѱ (Е9, 16в). Омега, со натпишано т (ѿ), се пишува кај префиксот *оѿ-* и предлогот *оѿъ*: ѿВЛАТЪ (Е8, 14), ѿКОДЕ (Е9, 31), ѿТМОФОРІѱ (Е10, 23); ѿ ГРВН (Е2, 33), ѿ КЕРМЕЗА (Е8, 63), ѿ РАКНА (Е8, 62), ѿ СААТЪ (Е10, 33) и др.

Трите букви: **оу**, **ѳ** и **у** служат за предавање на [у]. Диграмот **оу** се употребува во почетокот на зборовите, (оуГОРЕНА (Е10, 36в), оуГОРЕ (Е8, 3), оудНРАН (Е10, 37), оумРЕЛА (Е10, 36в). Може да се случи во овие позиции да се употреби лигатурата **ѳ** како што е во примерите: ѳБОГА (Е5, 200), ѳРАНЕЪ (Е7, 260), ѳСТА (Е10, 36в); **ѳ** се пишува и во останатите позиции: гѳМНО (Е5, 25), дрѳНТЕ (Е8, 2), лнтѳргнсѳваше (Е8, 6), шѳЮ (Е5, 2); уДОЛѳ (Е9, 19в) итн. Буквата **у** во ерминиите најчесто се употребува во иницијална и медијална позиција (спореди: уБІНЦН (Е9, 30в), уТВАРН (Е10, 43), уДАВІЕ (Е8, 6); кУЃН (Е3, 134), ЛУСТРО (Е8, 99), СУЛТАНЪ (Е8, 101), СУТЬ (Е8, 62), УУГА (Е8, 63), а многу ретко на крајот: ѲКОВЛУ (Е8, 73)).

ю се употребува во сите позиции: юЖІНА (Е10, 19в) ∴ юНЕЦЪ (Е7, 61) ∴ юСТѳБЕУЪ (Е2,16); КЛЮУЪ (Е3, 70), ЛЮТА (Е9, 19в), ЛЮТО (Е2, 163); СЪ НГЛОЮ (Е2, 17), КОСТІЮ (Е2, 34), ТѳЮ (Е2, 107), веројатно под влијание на рускиот правопис.

Грчкото ѱ се употребува исклучиво во грчки и во други туѓи зборови, како на пр.: аѲѲЕМА (Е7, 213 б), аѲѲВОЛЪ (Е1, 1), аѲІНѲОСЪ (Е3, 65в), нарѲНКАТА (Е7, 324), ПЛНѲЫ (Е2, 55; Е 7, 53), САѲАѲ (Е7, 69), но го среќаваме заменето и со **т**: аѲНѲОЛА (Е3, 1), НАТѲМА (Е9, 27в), ПЛННТН (Е3, 21), што претставува македонска адаптација на ѱ.

Со диграмот **ѳ** односно **ѳ** (руски наѳрт), се предава групата [шѳ], т.е. [шч] - како што е во говорот на препишувачите на ерминиите (сп.: ѳО (Е9, 44); грѳНЩА (Е1, 118в; Е3, 59), НЩЕ (Е8, 101), КЛЕЩН (Е9, 24), ПЕЩЕРА (Е9, 24); го ТРЕЩѳВАТЪ (Е9, 21в); ѳНТЪ (Е7,

119), цшцн (E8, 99), цю (E10, 30в), цркъ (E10, 28); гащн (E8, 12), оше (E3, 4), приѣжнше (E8, 101), свѣщѣ (E7, 189), тесаюше (E3, 58) итн.

Буквите **ь** и **ъ** се пишуваат по традиција на крајот од зборот кога тој завршува на консонант: белъ восокъ (E10, 37в), конъ (E2, 53), огонь (E10, 31в); бѣсъ (E10, 31в), гипсонъ (E2, 23), зборетъ (E9, 20), корабъ (E2, 107), лимонъ (E10, 37в), ѡпашанъ (E9, 20в) (во примерите како: нисан (E9, 2в), мертвец (E7, 258), ѡнх (E2, 52), ѳоуек (E10, 32) тие се изоставени), или кога треба да се значи **р** и **л**: кървъ (E9, 21), сълзн (E9, 21). Отсуството на овие знаци при предавање на **р** и **л** претставува упростување на графијата (сп.: црнъ (E7, 304), слнце (E2, 19). Во овој случај графијата изразува една важна особеност на дијалектот којшто, освен вокалното *р* го познава и вокалното *л*, кое е заменето инаку на различни начини во македонските говори (Конески Бл., (1986)2: 268). Во ерминиите [ъ] и [ь] секаде се вокализирале (ъ > е и ь > о).

Краткото **й** се употребува, според црковнословенската писмена традиција и во XIX век, во примери како: безначалный (E3, 65), знойное (E4, 25), м ойсей (E4, 43), саркосовай (E4, 30в), уднрай (E4, 25). Треба да се има предвид, кога е во прашање природата на овој глас, дека ракописниве текстови се пишувани со полууставно писмо или со брзопис, со меѓусебно неповрзани букви, што ја условнува неговата идентификација. На крајот на слогот во македонските говори дошло до неутрализација на [j] и [u]. Фонетската реализација на овој глас е неслоговно [u] (сп.: гронзе (E5, 16), верникосуван (E8, 62), клан (E7, 108), зверіе (E8, 18).

Буквите **љ** и **њ** ги среќаваме кај примерите: каље (E2, 63), ннкль (E3, 10); завалењ (E9, 25в), коњн (E2, 53), кубнѣа (E2, 53), њнвн (E2, 68), њнх (E2, 52).

Гласовите [ќ] и [ѣ] се предадени и со **ѣ**, **ѣ**. Нацртот **ѣ** во примерите: ѣа (E8, 61), ѣбрета (E8, 7), ѣрка (E10, 31в), ѣшкъ (E10, 30в), ѣшелѣа (E9, 1в), ѣлбоваръ (E8, 89), нзмеѣар (E8, 3), коѣено (E10, 37в), кѣѣа (E7, 241; E10, 26) имаат фонемска вредност [ќ]. Во примерите: ѳоуек (E10, 32), ѳоуецн (E9, 22в; E10, 19в), пак, вредност на [ѣ], а во зборот нзѣѣуе (E2, 53) ја означува фонемата [ѣ]. Нацртот **ѣ** служи за предавање на [ѣ]. На пример: ѣаконъ (E8,

новидна употреба на *в*, *во*, како што е и во стандардниот македонски јазик, имаме во примерите: во фџрна (Е7, 283), в рока (Е9, 2в), и кога *во* се употребува со определена именка - во моглата (Е9, 1).

Секундарниот полуглас [ѡ²] во малореканскиот дијалект се вокализирал во [о]: веторѡ < *сѡсл.* вѡтрѡ (Е10, 26в), доборѡ < добрѡ (Е3, 9в; Е5, 9; Е10, 17в; Е11,12), огонѡ (Е10, 31в), осомѡнадесетѡ (Е3, 4в), сеѡдомѡ (Е3, 42; Е7, 209; Е8, 24), сеѡдомѡдесетѡ (Е3, 9).

Преминувањето на **ѡ** во *е* е карактеристика на македонските говори (сп.: отроуѡ < *сѡсл.* отроуѡ (Е3, 22), петѡдесетѡ (Е7, 264), уѡдата < *сѡсл.* уѡдо (Е7, 297).

Замената на **ѡ** > о во коренот на зборот: внотре (Е9, 33), гроднте (Е7, 169в; Е9, 19), зобыте (Е8, 5; Е9, 33), коѡе (Е7, 173в; Е9, 25в; Е10, 29), могла (Е9, 29; Е10, 2), можотѡ (Е7, 168), мока (Е9, 28), моска (Е7, 288в), мотна (Е9, 2в), го моун (Е8, 7), попокѡ (Е9, 2), уѡтнри потн (Е8, 62), рока (Е7, 237), соѡвн (Е9, 21) итн., е дијалектна црта (на галичкиот говор).

ѡ > а: гѡлапѡе < *сѡсл.* голѡбѡ (Е9, 2в).

Изјаснувањето на **ѡ** > у во зборовите: гѡстоѡрадѡ (Е3, 86), кѡпѡна (Е3, 125в; Е7, 337), кѡпѡлѡ (Е3, 73в), кѡса (Е8, 6), кѡѡа (Е7, 241), пѡтѡ (Е3, 42), мѡдреѡы (Е 7, 71в), ѡрѡѡје (Е9, 24), сѡтѡ каланѡнѡ (Е8, 62) / во *сосѡдѡ* каланѡнѡ (Е2, 25) и др. е раширена појава во македонските говори, и претставува постара промена што е резултат на влијание отстрана (Конески Бл., (1986)1: 56), но во одделни случаи била потребна за да се отстрани хомонимијата. Изјаснувањето на старословенското **ѡ** > у во нашиот јазик е мошне комплицирано, бидејќи постојат лексеми чиешто присуство е историски мотивирано, бидејќи уште од прасловенскиот биле наследени дублетни форми со **ѡ** и *у* во старословенскиот јазик (Конески Бл., (1986) 1: 56-57; Аргировски М., 1997: 10-11).

Во примерот *кѡвѡрѡнкѡ* (Е7, 217) станува збор за означување на темниот вокал [ѡ] во турска лексема. Имено, препишувачот - припадник на галичкиот говор, во кој ја имаме замената **ѡ** > о, ја предал таа фонема со буквата **ѡ**. Таква ситуација во ракопис од Галичник нотирал Бл. Конески (Конески Бл., (1986)2: 268). Инаку, препишувачот П. Стојанович го предава **ѡ** и со о: *моѡдраѡн*

100), цорвени (E7, 157); жолто (E8, 98), молчалникъ (E7, 219в), полнъ (E10, 19в), го познаваат некои македонски говори - *л* > *ол* во прилепскиот, битолскиот и охридско-преспанскиот; *с* и *л* во некои говори на Дебарско и Струшко (Конески Бл., (1986)₁: 44).

4. На начин *како* што е тоа *во рускиот и во црковнословенскиот јазик*: желтъ (E8, 98; E9, 43в), серпъ (E7, 307), смертъ (E7, 307).

Ја нотиравме и формата сонце (E8, 30) како што е во стандардниот јазик.

За западното наречје се исклучува појавата на редукција на вокалите (Бл. Конески, (1986)₁ : 34-35). Ако и во македонските ерминии ги изземеме примерите како: блнзѣ (E9, 21в), долѣ (E8, 1), малѣ (E3, 7), многѣ (E10, 32), надолѣ (E7, 309), околѣ (E9, 30), удолѣ (E9, 19в), што некои од нив претставуваат скаменети локативни форми, а забележуваме дека за нив се среќаваат и црковнословенските форми: колко (E7, 32в), мало (E3, 7), около (E7, 147), токмо (E3, 6в), ѣдоло (E7, 236), конъ (E8, 2), дорн (E7, 213), останува да се констатира дека има само изолирани примери со редукција како: акѣ (E7, 331) / акѣ лн є (E7, 147); кѣнъ ннмъ (E7, 267, 268) / кѣнъ трапезата (E7, 329).

Консонанти и консонантски групи:

На апсолутниот крај старото меко *л'* (< *lj) се среќава во примерите: конднль (E8, 68), колесниководнтель (E2, 60), сказатель (E3, 18), оучнтель (E3, 84в), фнтнль (E2, 26) и др. Инаку, во галичкиот говор мекото *л* не затврднало. Овде треба да се земе предвид и фактот дека последните примери можат да бидат превземени од црковнословенскиот или, пак, од рускиот јазик, како и од грчкиот (конδύλι > конднль), каде што грчкото *ι* > *ь*. Како спонтани говорители на дијалектот, препишувачите на ерминииите не ја обележуваа мекоста на *л*. Дека овој глас се изговарал меко сведочат примерите конднль и фнтнль, кои се заемки и го содржат во себе мекото *л*. Примери со *ејеніејско л* среќаваме во: днвля (E8, 18), землю (E3, 2), кораблн (E3, 43в), сабля (E9, 23в; E10, 26), червлено (E5, 2), што е влијание од рускиот јазик.

Во говорот на Мијачијата *eṯenṯeṯskoṯo* л испаднало: *зѐмѧ* (E2, 158) / *зѐмя* (E7, 158), *копѧ* (E2, 53), како во стандардниот јазик.

Мекото **н'** (<*nj), кога се наоѓа на крајот од зборот, се бележи со **н + ъ** како што е во рускиот јазик (сп.: *коњ* (E2, 53), *огњ* (E9, 25в). Ги набележуваме примерите со *њ*: *запалењ* (E9, 25в), *њвн* (E2, 68), *њнх* (E2, 52); *коњн* (E2, 53), *кѡбнѧ* (E2, 53).

Инаку, во македонските говори, мекото **н** [n'] затврднало, како на пример: *снна* (E8, 70).

Во примерите што следуваат, овој глас е резултат на јотирање. Сп.: *кѡбнѧ* (E7, 332в), *пенѡернѧ* (E7, 241), *снна* (E2, 35), *недела* (E5, 197).

ф во нашиот јазик се добило преку заемките - прво од грчкиот, а подоцна и од турскиот јазик (Конески Бл., (1986)1: 81). Низ историјата на гласовниот систем на македонскиот јазик се создале услови, во корелацијата звучни / безвучни консонанти, *в* да го добие својот безвучен корелат *ф*. Изговорот на *ф* во независна позиција се примил во заемките, иако и до денес некои македонски говори не ја познаваат оваа фонема (Конески Бл., (1986)1: 82). Во ерминиите регистриравме примери со позиции кога *ф* се јавува како *фонема* (сп.: *голнфарбе* (E2, 22), *епѧфанѧн* (E7, 199), *зѡграфнсѡватъ* (E8, 1), *мастрафа* (E9, 24), *нефтъ* (E2, 20; E8, 100), *омофоръ* (E7, 250), *петрафнлн* (E7, 48), *порфиногалазнн* (E7, 155), *пснфѧею* (E2, 34), *скѡфа* (E8, 4), *софра* (E9, 21), *фарнсентѧ* (E9, 21), *фенѧрн* (E9, 21), *фентъ* (E4, 38), *фърча* (E8, 89; E9, 43), *фѧлъ* (E7, 328в), *фнловн* (E10, 2), *фнтнль* (E2, 26), *ѡнруфнѧ* (E8, 100), и како *алофон* кога *в* ја губи звучноста на крајот на зборот (сп.: *покрнфъ* (E9, 24). По правило, се пишува *в* на крајот от зборовите: *мертовъ* (E7, 75), *неговъ* (E9, 1), *покрѡв* (E7, 75), *праѡтѡевъ* (E7, 145) итн., како што препишувачите не ја регистрирале и асимилацијата на *в* пред безвучни консонанти (пр.: *дѧрвѡе* (E8, 61), *ковѡекъ* (E8, 72), *ковѡѧн* (E2, 111), *ѡвѡата* (E8, 1) и др. Инаку, „Во галичкиот говор *ф* се добило како регуларна замена на *х*, во позиции каде што тоа не се губело: *нифна*, *тифна*, *дојдоф* и сл.“ (Конески Бл., (1986)1: 82).

Фонемата [x] не постои на нејзиното етимолошко место во говорот на препишувачите на ерминиите. Таа или се изгубила или

преминала во [в], односно [ф]. Спореди: лѣбъ (Е9, 3), үво (Е10, 22); поѣбаво (Е10, 23в). Забележливо е дека препишувачите, најчесто, го бележат *x* кај зборови од црковнословенскиот (сп.: храмѡтъ (Е10, 22), како и од туѓо потекло: лхѷїѦ (Е8, 8), бахѷѧ (Е9, 21), петрахїлѣ (Е9, 32в), сахѧнѣ (Е2, 50), хѧрно (Е10, 30), хѣрувїмн (Е8, 70), но има и примери кога тоа се испушта: апсаѧна (Е10, 31в), саѧнѣ (Е10, 37).

Примерите: кожухѧ (Е10, 58в), рѣхо (Е9, 3), снромах (Е9, 29), хранїтелѣ (Е10, 28в), хѣбавн (Е9, 28в) укажуваат на книжно влијание, одраз на црковнословенскиот јазик.

фѧтнѣ (Е9, 23в), фѣрлат (Е10, 15), форленѣ (Е7, 301) се примери што укажуваат на упростување на консонантската група **хв** > **ѣ**, односно на извршена прогресивна асимилација (обезвучување зад безвучен струен консонант), кога групата *хв*- > *хѣ*- > *ѣ*-.

Инїтервокално в. Препишувачите редовно го пишуваат интервокалното *в* (сп.: амволаросѣван (Е8, 68), вдовница (Е5, 200; Е10, 43), верннѡсѷван (Е8, 62), воловн (Е10, 2), главе (Е10, 15), гологлавн (Е8, 97), градовн (Е10, 25), гробовн (Е9, 30), дѣват (Е9, 29в), зѧтова (Е10, 29), зѣграфнѡсѣватѣ (Е8, 1), кажѷватѣ (Е8, 1), класовы (Е7, 328), кованн (Е8, 43), коветѣ (Е10, 19в), лнѣѣргнѡсѣвашѣ (Е8, 6), наковална (Е7, 304), негова (Е7, 212), орлево (Е2, 33), рндовн (Е9, 24), собѣваетѣ (Е9, 2), столовн (Е9, 27), ѣбавн (Е10, 25в), фнловн (Е9, 1; Е10, 2), царевн (Е9, 24в), ѣревата (Е8, 8), ѷовѣкѣ (Е10, 23) и др. Ретки се примерите како гланѣ (Е10, 33), ѷото (Е9, 22), ѷоек (Е10, 28в). Губењето на интервокалното *в* во западното наречје претставува покомплексна појава. Галичкиот и градскиот велешки говор единствено го чуваат **ѣ** во интервокална позиција (Конески Бл., (1986)1: 75).

ќ. ѣ. Познато е дека историјата на овие гласови во македонскиот јазик бележи повеќе јазични процеси од различни периоди. Имено, станува збор за резултати од замена на прасловенските групи *tj, *ktj-, *dj, (*сїсл.* ѷ > ќ, жд > ѣ), потоа новото јотирање. Познато е, исто така, дека една од главните карактеристики на галичкиот говор е преминувањето на наведените прасловенски групи во [ќ], односно во [ѣ]. Спореди: свѣѧѧ (Е7, 176в), свѣѧн (Е7, 176в), ѧѧ (Е8, 61), ѧѣрка (Е10, 31в), ѧѣркн (Е7, 250в), кѣѧѧ (Е10, 26) /

како што се чувал и односот *ц : s* во низата на консонантски парови во нашиот фонетски систем.

Во однос на *едначењето ѝо ѝо звучности* не се забележува доследност (сп.: гѣлапѹе (Е9, 2в) / гѣлабѹе (Е10, 3); жешка (Е9, 2в) / жежка (Е9, 2в); царнградска (Е8, 6б; Е9, 43в) / цароградска (Е2, 11); претъ (Е8, 2) / предъ (Е8, 15) итн. Исто е и на крајот: метъ (Е8, 93), но и медъ (Е7, 21). Тоа е резултат на отсуство на унифицирана норма на писмениот јазик.

Групата *ѹр-* е предадена со *чер-* како што е во говорите расположени долж западната граница Дебарско-Костурско, во Галичник, Жерноница (Бл. Конески (1986)1: 98): ѹервь (Е7, 173), ѹеревата (Е8, 8), ѹервено (Е2, 11) / ѹервлено (Е2, 15; Е5, 2).

Почетните консонантски групи *вс-*, *вз-* двојно се пројавуваат: сѣ (Е7, 30б), секаква (Е9, 28), (иако *в* се губи во галичкиот) / све (Е7, 217), свекакви (Е7, 310в), со метатеза на консонантот *в*.

Групата *-зѡј-* е предадена без метатеза и упростување во зборот грозѡје (Е7, 160) / грозѡне (Е2, 15б; Е3, 34), а во примерот гронѡе (Е5, 16) метатезата на оваа група е присутна, и таа се среќава во повеќе говори на Западна Македонија.

Пишувањето на двојни согласки во некои придавски и партиципни форми е влијание на црковнословенскиот. Тоа не дошло до израз во ермините, посебно во тие каде што е маргинално неговото влијание (сп.: *кај долѡиѡе ѡридавски форми*: окрѡженны (Е7, 194), поверженна (Е7, 17в), разѡѡленна (Е7, 194), сокрѡшенни (Е7, 119).

Рускаѡа фонетска варијанѡа на црковнословенскиот јазик која, во ограничена мера, се среќава во македонските ерминии од минатиот век, ќе ја проследиме преку примери што ја одразуваат нејзината типична карактеристика како на пример:

ж > *оу*: зѡбы (Е7, 239), мѡжн (Е7, 239), мѡчатъ (Е9, 33), мѡченнкъ (Е3, 83), мѡченницы (Е3, 63в), мѡунтелскѡн (Е7, 174), пѡтъ (Е5, 175), рѡкн (Е7, 114), сѡботы (Е7, 101).

ѡ > *а*, *на*: градетъ (Е3, 21в) < стсл. градетъ, грядуща (Е4, 8), ѹѡдо (Е7, 135) < стсл. ѹѡдо.

ѡ, *р*. *Вокал + л*, *р*: вервобраѡнын (Е7, 190), горло (Е7, 277), держнтъ (Е7, 277), жертвеннкъ (Е7, 129), мертвец (Е3, 71), мертвн

(Е3, 71), мерсна боя (Е8, 100), въ цѣрквн (Е7, 86); желтъ (Е8, 98), солнце (Е7, 154) итн.

2. б. Морфолошки особености

За да се разгледаат морфолошките особености на јазикот во ермините од XIX век, сметавме дека е потребно, за таа цел, да се воспостават неколку морфолошки (под)системи. Имено, тоа значи дека станува збор за хетерогена јазична материја во која се застапени форми како на црковнословенскиот и старословенскиот, така и на руската редакција на црковнословенскиот јазик, а од друга страна се формите на македонскиот народен јазик од минатиот век. Оттука, поради сложеноста, обемноста и неможноста да се зборува за еден утврден морфолошки систем, (зашто станува збор за време во кое не постои унифицирана норма на македонскиот писмен јазик), се определивме да се задржиме на некои, според нас, карактеристични морфолошки особености на јазикот на овие ракописи.

Член. Во ермините се среќава само една членска форма, а тоа е *-оѝ* за машки, *-ѝа* за женски и *-ѝо* за среден род. (Спореди: ангелотъ (Е8, 1), ѿдѣнокотъ (Е10, 356) / аџикотъ (Е8, 5), ковѣготъ (Е8, 2), креветотъ (Е7, 177), меотъ (Е7, 381), можотъ (Е7, 168), пламенотъ (Е7, 61), пожотъ (Е8, 96), прѣстотъ (Е9, 30), ѹнвѣтѣтотъ (Е8, 100), бѣркот (Е8, 95), храмѣтотъ (Е10, 22); бавѣтата (Е7, 279), змѣјата (Е7, 157), кнѣгата (Е8, 1), кѣѣтата (Е10, 23), ногата (Е8, 2), опашката (Е7, 157), рѣката (Е7, 157), сногата (Е8, 6; Е9, 26), оустата (Е7, 157), ѹшата (Е7, 161); алицѣто (Е8, 3), брѣкѣто (Е9, 22 в), герлото (Е8, 2), ѡболкото (Е10), лицѣто (Е7, 322), ѹелото (Е7, 158) итн.

Отсуствуваат другите две членски форми *-ов* и *-он* кои вршат просторна диференцијација.

Кај препишувачите на ермиите ја забележуваме употребата на морфемите *-ови*, *-еви* за образување на множина кај едно-сложните именки од машки род (сп.: гробовн (Е9, 3), даровн (Е7, 186), звѣровн (Е 7, 267), зѣловн (Е9, 10), класовн (Е7, 328), князовн (Е7, 328), поповн (Е8, 97), рѣдовн (Е9, 10), садовн (Е9, 21), сѣновѣте (Е7, 52), стаповн (Е7, 274; Е9, 10), столовн (Е9, 27), филовн (Е10, 2), цѣровн (Е7, 179в) / цѣревн (Е7, 163) и др.).

Покрај множинските форми за *човек*: *лѹѣ* (E8, 95) и *людн* (E7, 259), се среќава и *човѣцы* (E7, 259), а од руско влијание е формата *человецн* (E7, 248).

Во ерминииите *збирнаѣа множина* се среќава во примерите со суфиксот *-је*: *сверіе* (E8, 18), *терніе* (E7, 108) // *брѣке* (E8, 5) / *брѣѣ* (E7, 29в; E9, 22в), *търнѣ* (E9, 29), *цвекѣ* (E9, 20); со суфиксот *-а*: *цвека* (E9, 1).

Именките од м. р. *кораб*, *ѣкол* ги среќаваме и како именки од ср. р. (сп.: *корабѣ* (E2, 107) / *корабле* (E5, 9); *пекло* (E9, 33).

Примерите: *два кораба* (E5, 63); *два сына* (E7, 52в.) се остаток од некогашните дуални форми.

Заменките ги носат, исто така, обележјата на родниот говор на препишувачите. Како *лични заменки* ги регистриравме формите: за 3 л. едн. *онѣ* (E7, 337); 3 л. мн. *тиѣ* (E7, 158) / *тин* (E7, 166); *личноѣовраѣнаѣа замена себе* (сн) (E8, 2; E10, 19). Во текстовите се присутни полни и кратки форми за *акузаѣивен* (директен) предмет: едн. 2л. *тебе* (E7, 306в); 3л. *нея* (E7, 175) / *неа* (E10, 31); *я* (E7, 175) / *а* (E9, 44; E 10, 26в); *него* (E7, 177; E8, 2; E9, 22); *го* (E7, 176в; E8, 3; E9, 25; E10, 33); мн. 3л. *нѣх* (E2, 52); *н* (E9, 28); (сп: ... *ѣда предѣ ковѣгогѣ нмаецн рѣкѣте пѣценѣ конѣ стрѣбренѣцѣте н апа мѣ н кажѣватѣ немѣ* (E8, 2)), за *даѣивен* (индиректен) предмет: едн. 2л. *тн* (E9); 3 л. *ѣ* (E7, 157в) / *ѣ* (E7, 176в; E8, 5; E10, 32); *мѣ* (E7, 307; E8, 2; E9, 22в; E10, 14в), за мн. 3 л. *ннмѣ* (E7, 177; E9, 21в); *нн* (E8, 6).

Ја бележиме редовната употреба на *ѣредмеѣнаѣа замена шѣѣо* (ѣо и ѣо), а се употребува заменката *нѣкон* (E7, 266). Како пример за *ѣоказни заменки* ги приведуваме: *овя* (*образ*) (E7, 345); *овая* (*книга*) (E7, 345); *овѣя* (E7, 279 в.) / *ѣвеа* (E9, 27); *тон* (*самын ран*)(E7, 174); *тоа* (*чоек*) (E10, 28 в.). Од *ѣридавскиѣе заменки* се присутни следните: *свон* (E7, 319); *своя* (E7, 157); *неговѣ* (E9, 1); *негова* (E7, 12), *ненѣннѣ* / *ненѣннн* (E, 179); *ннвнѣта* (E7, 209), *ннмнн* (E7, 209) - *ѣосесивни заменки*, потоа заменките, обично во соодносот еднн со другн (E9, 21), а со извесна показно качествена нијанса: *секакѣ* (*мока*); *секаквн* (E10, 32) / *всекаквн* (*цвеѣннѣя*) (E7, 310 в.). Од општите, универзални, заменски зборови ги нотиравме: *снѣ* (E10,

21); сè (сè по сокращенију) (E7, 306); све (E7, 217), свиѣтъ (E7, 322) > сиот.

Кај глаголите не станува збор за пообемно формално и значенско разнообразие, а тоа е разбирливо имајќи ја предвид содржината на овие ракописи - прирачници за зографи. Категоријата *време* и *начин* се карактеристични за нив. Инаку, се застапени сите три глаголски групи: *-а*, *-е* и *-и* (сп.: оратъ (E9, 33в); плачѣтъ (E10, 31в); велнтъ (E8,1). Во *сегашино време*, *иѣрейшо лице* *еднина* завршува на *-иѣ*: бегатъ (E10, 28), кажѣватъ (E8, 1); гнетѣтъ (E5, 16), коветъ (E10, 19в), ложѣтъ (E9, 33); въртитъ (E9, 27), горнтъ (E10, 31в), държитъ (E9, 29в), моуѣтъ (E9, 28), ѡднтъ (E9, 30в), седнтъ (E10, 21), се пѣшнтъ (E9, 27), се пѣлнтъ (E9, 33). Во *иѣрейшо лице* *множина* е присутна наставката *-еиѣ*: бѣветъ (E8, 77), игратъ (E10, 19), нмаѣтъ (E10, 22), кажѣветъ (E10, 19), корцаѣтъ (E9, 33), ѡпадаѣтъ (E10, 50в), пеѣтъ (E9, 27), плѣкаѣтъ (E10, 19в), собѣветъ (E9, 2), ѹѣкаѣтъ (E10, 19в) и др. И единската и множинската наставка се карактеристични за малореканскиот говор, како и за некои други западномакедонски говори. За *3л. едн.* од помошниот глагол *сум* ја имаме формата *е*: коѣе е темннунна (E7, 173в), цю е лѣво (E7, 315), не е харно (E10, 30) (како глагол-врска). Глаголите: *дѣржашѣ* (E10, 46), *лнтѣргнсѣвашѣ* (E8, 6), *се пѣлешѣ* (E8, 3), во *3 л. едн.*, се од *минашо оѣределено несвршено време*, и тука нема отстапување од денешната, стандардна норма.

Наставката *-е*, *3л. мн.*, за *минашо оѣределено свршено време* е типична за галичкиот говор: *тѣрне* (E10, 19в). За *3л. мн.* се користи *аориснаѣа насѣавка* *-ха*: *влекоѣа* (E10, 36в), *гореѣа* (E8, 7), *можеѣа* (E10, 21), *пресекоѣа* (E8, 5).

Идношо време е предадено со формите на *иѣрѣиѣкулаѣа* *ѣе* и *ѣа* < стсл. *ѡѡѣтъ*. (Сп.: *ке* (А) *нсѣѣѣшъ* (E9, 44), *ѣа сакашъ* (E8, 90), *2л. едн.*; *ка се нсѣшнтъ* (E9, 44), *3л. едн.*). Во галичкиот говор партикулата *ѣа* се добила со контаминација на *ѣе* и *ѣа* од поранешната футурска конструкција *ѣе ѣа* (Конески Бл., (1986)1: 201).

Во ермините се среќаваат *стѣарословенизми*: *ѡѡѣшн ѣа* *ламатнсѣшн* (E3, 7в), *ѣа оставншн ѣа бѣѣтъ* (E3, 4), кои одразуваат една појава што подоцна се јавила и во составот на футурот по заменувањето на инфинитивот со *ѣа*-реченици. Старословенскиот

јазик како помошен глагол за изразување на идност го користел *хѣтѣти* (*хотѣти*) под влијание на несловенските балкански јазици, иако во овие конструкции се чувствувало желбено значење. *Перифрастичниот футур* (за возможно, планирано дејство) во старословенскиот се образувал, исто така, и со други помошни глаголи како: *нмѣти*, *начѣти*, *вѣчѣти*), и формите за сегашно време од несвршени глаголи (кај свршените глаголи идност изразуваа формите за сегашно време (Конески Бл., (1986)¹: 202). Во ракописите ги нотиравме примерите за ваков футур како: *хотѣ заклати* (Е3, 106в), *хощеш начертати* (Е3, 14в), *хощеш позлащати* (Е3, 17); *наченше зреати* (Е3, 46); *требѣ тобою крестити сѧ* (Е3, 43).

Формите за *императив* како во примерите: *земн*, *клан*, *положи* (Е4, 25) итн. итн., не се разликуваат од стандардната норма.

Од **неличните глаголски** форми бележиме примери за *глаголската л-форма* (*л-партицип*) во конструкција со *сум*, што го илустрираат *сѣтариот словенски ѿерфектѣ*, зачуван во нашиот јазик: (*онѧ с. онѣ цо*) *былъ* (Е7, 337), *возлеглъ еси* (Е3, 39в), *воспрнѧлъ еси* (Е3, 60), *грешнл* (Е10, 30в), *повѣднлъ естъ* (Е3, 85), *рекла* (Е10, 28), *стажалъ еси* (Е3, 124в); *умрела* (Е10, 36в); *сум + н-ѿарѣциѣ*: *писано бо естъ* (Е3, 43в).

Наспроти формите на глаголот од народниот говор, во нашите ракописи се присутни и некои негови стари именски форми - *инфинитивот* и *ѿарѣциѣ*. Познато е дека глаголскиот систем на македонскиот јазик, за разлика од големото упростување на деklinацијата, не само што ја сочувал, туку под воздејство на балканската јазична средина, развил и уште посложена коњугација. Старите форми на глаголот како инфинитивот и партиципите се истиснувале од употреба, а се развивала една општа партиципна форма врз основа и со формални обележја на некогашниот пасивен партицип на минато време. Оваа појава била во тесна врска со појавата и ширењето на новите конструкции од типот *имам дојдено* и *сум дојден* (Конески Бл. (1986)¹: 168).

Инфинитивот во нашиот јазик постепено излегувал од употреба и се заменува со *да-реченици* (пр.: *може бити* (Е3, 22) / *да оставиши да бѣдетъ* (Е3, 4). Таму каде во ерминиите се среќава похомоген црковнословенски текст (особено при цитати), среќаваме примери на негова употреба. Спореди: *нзработати* (Е3, 2в), *неможеть спасти* (Е3, 52), *совершити* (Е3, 61), *оубрати* (Е3, 46).

Употребата на *īарīицијīиē* е честа во традиционалните текстови, иако тие не се употребувале во народниот говор. Приството на овие именски форми во нашите текстови е резултат од влијанието на руско црковнословенската варијанта. Во македонските ерминии среќаваме примери на *акīивниоī īарīицијī на īрезенīоī* кои завршуваат на **-а /-я-Ѧ** (сп.: благословѦѦ (ЕЗ, 47), восказѦѦ (ЕЗ, 28), держаѦ (ЕЗ, 27), нсѦѦѦѦ (ЕЗ, 47), полагаѦ (ЕЗ, 47), преломѦѦ хлѦбы (ЕЗ, 54)), прнводаѦ (ЕЗ, 43), ѡпнраѦ са (ЕЗ, 41в), развращаѦ (ЕЗ, 26в), сокрѦшаѦ (ЕЗ, 32в), стнкаѦ покаруе воланѦ (ЕЗ, 26в), иако тој рано се загубил во нашиот јазик и се свел на прилошка форма, со дијалектните наставки: *-јки, -еки, -ешīи / -ешчи* и др. Во ерминииите се засведочени следниве партиципи: на **-юще / -Ѧще**: бнюще (ЕЗ, 69), влекѦще (ЕЗ, 43в), глаголюще (ЕЗ, 49), жнѦюще (ЕЗ, 26в), кѦпѦюще (ЕЗ, 61), окруѦающе (ЕЗ, 41), пнюще (ЕЗ, 61), побнвающе (ЕЗ, 34), показающе (ЕЗ, 41), сѦающе (ЕЗ, 29), оубывающе (ЕЗ, 33в).

Како примери на *īасивен īарīицијī на īрезенīоī* ги приведуваме следните примери: завазѦѦмн (ЕЗ, 58в), загарѦѦмн (ЕЗ, 26в), недвыжнмн (ЕЗ, 128в), пасомнн (ЕЗ, 34: конн пасомнн ѡ пастнрые), пīтаѦмīн ѡ врапомѦ (ЕЗ, 28в), рѦка внднма (ЕЗ, 32).

Пасивниоī īарīицијī на īреīорийīоī во современиот јазик го губи своето обележје на пасивна глаголска придавка и се преобразува во општа партиципна форма - *ѦлаѦолска īридавка*. Вкучувањето на глаголската придавка и во глаголски конструкции од типот *имам дојдено* и *сум дојден*, ја изделуваат неа „како чисто име на глаголско дејство“ (Конески Бл., (1986)1: 185). Во ракописите ги забележивме примерите на ваква глаголска употреба (конструкциите од тој тип се карактеристични за западното наречје, и за говорите во Леринско и Костурско): забненнмѦ бившнмѦ (ЕЗ, 113в), осеченѦ бнвшѦ (ЕЗ, 118в), ѡсѦѦѦѦ; еннмѦ бнвшнмѦ (ЕЗ, 117в). Евидентно е многубројното присуство на *ѦлаѦолски īридавки*. Со наставките **-нѦ** и **-енѦ** се примерите: биенѦ, (ЕЗ, 116), варенѦ (ЕЗ, 2в), верженѦ (ЕЗ, 117в), вжеженн (ЕЗ, 26в), вложенн (ЕЗ, 117в), заматорена (ЕЗ, 22), запечатленѦ (ЕЗ, 53), заровенѦ (ЕЗ, 100в), затворенѦ (ЕЗ, 144), нзбавленѦ (ЕЗ, 111в), нзбыенн (ЕЗ, 30в), нзстѦплени (ЕЗ, 75в), нсеуенѦ (0ЕЗ, 53), мѦуенѦ (ЕЗ, 122), насаденн (ЕЗ, 104), неработена

(ЕЗ, 2в), ѿбѣзглавлена (ЕЗ, 103), ѿблеуена (ЕЗ, 126), обнаженъ (ЕЗ, 32), олѣпенн (ЕЗ, 117в), осѣжденн (ЕЗ, 98), ѿворенъ (ЕЗ, 103в), ѿсѣуенн (ЕЗ, 73), пеуенъ (ЕЗ, 3), побненъ (ЕЗ, 118), повешенъ (ЕЗ, 118), позлащенъ (ЕЗ, 38), поставленъ (ЕЗ, 23), правенѣ (ЕЗ, 47в), преклоненъ (ЕЗ, 53), пригвождены (ЕЗ, 120), продаенъ (ЕЗ, 22в), разгоренн (ЕЗ, 12), разоренъ (ЕЗ, 31), рождена (ЕЗ, 143), смѣшенна (ЕЗ, 86), сокровена (ЕЗ, 93в), оудавленъ (ЕЗ, 110), оударенъ (ЕЗ, 114в), оуызвленъ (ЕЗ, 117), оукрашенна (ЕЗ, 94), оустроенъ (ЕЗ, 10), а со -тъ: днѣгата (ЕЗ, 104), ннзрынѣтѣ (ЕЗ, 121в), ѿбвнта (ЕЗ, 105) простреты (ЕЗ, 124), распатъ (ЕЗ, 116); -тн (мн.): злопаднатн (ЕЗ, 19), распатн (ЕЗ, 113в), согнѣтн (ЕЗ, 86в) итн.

Со сложена (заменска) форма се следните глаголски придавки: златотканыѡ (ЕЗ, 69), перворожденое (ЕЗ, 38), прѣѡсѣненѣю (ЕЗ, 7в), прободеное (ЕЗ, 54в).

Примерите: гемѣа запрена (Е10, 22в), ѣѣрковѣ прѣпетланн (Е10, 22в), брада, скѣфа цепена (Е8, 64) итн., како и качествените придавки: конѣр; ѣ стаклено, пенѣѣрннѡ железнѡ - (Е7, 241), заменските придавки коьлкотъ неговъ - (Е9, 1), во именско-придавска синтагма, имаат редослед што е вообичаен за македонскиот народен јазик.

Глаголската именка во ерминииите е застапена и преку нејзините традиционални форми и со примери што се резултат на творба во народниот јазик (кога таа се изведува од несвршени глаголи и завршува на **-ње** (-нѣ) (< стсл. -нѣ) како: бѣжанѣ (ЕЗ, 73), благовѣщенѣ (ЕЗ, 41в), благоволенѣ (ЕЗ, 42), влеуеннѣ (ЕЗ, 39), вознесенѣ (ЕЗ, 39в), востанѣ (ЕЗ, 48в), нзѣбѣенѣ (ЕЗ, 42в), моленѣ (ЕЗ, 197в), насажденѣ (ЕЗ, 196), ѿверженѣ (ЕЗ, 15в), пѣнѣ (ЕЗ, 76в), положенѣ (ЕЗ, 39в), прѣѡбраженѣ (ЕЗ, 47), рнданѣ (ЕЗ, 53), рѣкопѣсанѣ (ЕЗ, 73в), срѣтеннѣ (ЕЗ, 42), оумыенѣ (ЕЗ, 39) оусѣкненѣ (ЕЗ, 94), цѣловаванѣ (ЕЗ, 41в) и др.

Архаичната наставка **-ние** што се додавала на пасивниот партицип на преторитот, служела за изведување на *глаголски именки* од свршени глаголи. Таа, најчесто, во себе го чува глаголскиот елемент. Некои глаголски именки на **-ние** му се познати и на современиот македонски јазик. Во текстовите среќаваме многу

голем број на вакви именки: знаменне (Е3, 122), изгнанне (Е3, 19в), крещенне (Е3, 144), надъписанне (Е3, 94в), пагѣбленне (Е3, 27в), погребенне (Е3, 53), покоренне (Е3, 85), разоренне (Е3, 31), раскажанне (Е3, 51), рожденне (Е3, 20), столпотворенне (Е3, 21), тлѣнне (Е3, 40), оудавленне (Е3, 51), оумовенне (Е3, 51в) и др.

Прилозите по својата функција во реченицата го определуваат, пред сѐ, глаголското дејство од гледна точка на некоја околност (место, време, начин, количество и степен). Настанувањето на прилозите (на тоа ќе се задржиме во одделот *Зборообразување*), е во тесна врска со нивната *синџааксичка функција*, бидејќи голем број од нив претставуваат остатоци од некогашните падежни форми на полнозначните зборови, како и со нивната *семантичка функција*. Примерите што следуваат ги имаат, предимно, формалните особености на малореканскиот говор. Спореди: блнзѣ (Е9, 21в), внотра (Е7, 60в) / внотре (Е8, 7; Е9, 33), горе (Е8, 95), долѣ (Е8, 1), допърва (Е9, 2в), згора (Е9, 21), коде (Е7, 173в; Е9, 20; Е10, 29), колениѣки (Е8, 3; Е9, 21) / поколенѣци (Е9, 20), кѣпно (Е3, 46) / вкѣпа (Е8, 77), аѣанѣца (Е9, 33в), малѣ (Е9, 2в), многу (Е10, 32), надолѣ (Е7, 309), надворѣ (Е9, 21), назагѣ (Е8, 1), наѣпакѣ (Е9, 1), настрѣде (Е8, 95), ѣваке (Е7, 51в); ѣздола (Е9, 26в; Е10, 23), околѣ (Е9, 30), отоде (Е7, 263), сѣ (Е7, 306в), преѣска (Е7, 262), таке (Е3, 2в; Е7, 257; Е9, 2в), трипотн (Е4, 24в), тѣе (Е8, 96) / тѣка (Е9, 2), угоре (Е9, 2в) / оугоре (Е8, 3), удолѣ (Е9, 19в), ѣще (Е7, 279), ѣарно (Е9, 33в) и др.

Примерите: подолѣ (Е5, 174), помалѣ (Е5, 8), потаке (Е10, 29) се форми за споредбен степен, својствен за прилозите што означуваат качество и количество.

Предлозите што ги приведуваме имаат промена во нивно значење. Препишувачите ги мешале предлозите *на* и *во*. Предлогот *во* има значење *на* (сп.: *во островѣ* (Е7, 146); *на* во примерот: *се пѣлеше на ѣртѣ* (Е8, 3), *го* има значењето *во, кон*. Со чисто граматичка функција, за воведување на објект, со посока на глаголското дејство, се јавуваат формите: *конѣ* (Е8, 2) / *кѣнѣ ннмѣ* (Е7, 268) - *елате конѣ мене снѣки што се труднѣ* (Е9, 17в); *коде него* (Е10, 22в), *накоде* (Е7, 244). Интересни се формите *спротѣя* (Е7, 256) '*наси́ро-и́и*', през '*низ, ѣреку*'.

Частниците што се среќаваат во ермините се однесуваат на формите кои означуваат *идносї*: ке ѿ нсѣдїшъ (Е9, 44); ка се нсѣшнтъ (Е9, 44); ѿа сакашь (Е8, 90); што имаат *засилувачка функција* како: покрїенъ дорн до гроднтє (Е7, 252в), и *изделувачко значење*, како партикулата *саде* (сп.: саде коскн (Е9, 30)).

2.в. Синтаксички особености

Балканската јазична средина довела до изместување на *синїеїшчкїа* *деклїнацїа* на нашиот јазик (со 7 падежни форми и 3 граматички броја). Преодот од синтетизам кон аналитизам е преобразување што „засега едновременно ред морфеме во групата на имињата и некои важни својства на структурата на реченицата. Заправо по своето засегање во синтаксата тоа е појава од најсуштествено значење во развојот на нашиот јазик“ (Конески Бл., (1986)¹: 154). Овој процес бил долготраен, иако веќе во XV век во изместувањето на старите падежни форми биле евидентни основните резултати. Тој се уште не е завршен ни до денешни дни. Кај заменките се среќаваат дативни и акузативни форми, а во некои западни говори на Македонија се среќава дативна форма од личните имиња (Конески Бл., (1986)¹: 154-155).

Во ермините кои се пишувани на народен говор, *їадежнїиє* *односи* на зборовите во реченицата се изразуваат, пред сè, аналитички, односно со предлозите. Остатоци од стариот падежен систем имаме при изразувањето на *акузатїивно-їениїеївнї* и *датїивнї* *односи*, како што може да се види од подолу наведените примери. Таа појава е позната во нашите западни македонски говори, а така е и во стандардниот јазик (сп.: каннъ оубнл брата своєго авела (Е10, 2в); н горѣ едно дърво коде главата адамова (Е9, 1в); ангелотъ мѣ реує авраамє (Е10, 14в); (змијата) скїнала ѿбьлко є подава євє (Е9, 1в); адамѣ преднїната мѣ се гледатъ (Е9, 1 в); показѣвает петровє (Е7, 245), господєвн (Е7, 291) итн.), како и за *вокатїив*: горо прєсѣїненѿ (Е3, 74в), нсточннє прєчнстїн н благопрнѿтнн (Е3, 73в); державѿ н дїаднмо (Е3, 75); похвало (Е3, 137), сатано (Е10, 47в).

Регуларна и суштествена појава на реченицата на современиот македонски јазик, а посебно на неговото западномакедонско наречје, е *удвојувањето* на *објектїої* (*директїен* и *индиректїен*).

Во ерминиите на народен говор оваа карактеристика е доминантна во однос на отсуството на удвојување на објектот. Бл. Конески елиминирањето на особеноста на дијалектот, со тоа што препишувачите не го покажувале удвојувањето на објектот, ја карактеризира како „една тенденција за дебалканизација на писмениот јазик, присутна кај повеќе наши пишувачи од минатиот век“ (Конески Бл., (1986)2: 271). Приведуваме, за илустрација, само по неколку примери кои укажуваат на удвојувањето на дативниот и акузативниот објект: една дѣвонка го каждваше него (Е9, 21); (Христос) со едната рака го држѣтъ петра за алице со дрѣгата држѣтъ кнѣга и велѣтъ (Е9, 21); адамъ роката лева ѿ нматъ прекѣ десно рамо евно (Е10, 2в); снмонъ кѣрѣна стредна снога ѿколуава брада старъ алице носнтъ кѣсо до колена мѣ го зѣде (на Исус) кѣрстотъ на рамо... (Е10, 19в); задъ него едѣ млатъ мѣ зборвет на уото (на Пилат) (Е9, 22); (на синот) ѿ устата мѣ нзлагатъ дѣшата (Е9, 28в), еден воннъ го држнтъ (Захарија) за косыте ѿ главата, мѣ го сеунтъ грлото (Е7, 270в / 271) итн., итн.

Кратките заменски форми коишто се однесуваат кон именките што значат средство, како и формите за посесивен датив, се среќаваат често (сп.: снн мѣ паднатъ пред него голъ десната рака оугоре (Е9, 28в); претъ него ѣрка е на нроднана држѣтъ легенъ (Е10, 31в); лицемѣрецъ, нзвадн понапрѣдъ гредата нзъ окото сн (Е9, 27в); деца сн клаваетъ роцѣте на главнте и се пѣлѣтъ конъ пѣлата сн зборветъ еденъ со другн (Е9, 22); нмнѣята нмъ (Е7, 211в) и др. Употребата на кратките форми од личните заменки со посесивно значење според Бл. Конески е странично влијание. Тие се резултат на усвојување преку лектира (Конески Бл., (1986)2: 271).

Општиот впечаток за реченицата во овие текстови сакаме да се стекне, сам по себе, преку приведените цитати: аце нн же нмашн нѣжда и мало сѣтъ иконн, то строшн сѣхѣн клен на дрѣбннн частн, и поставн н сѣ веуера въ горнецъ, нли въ дрѣг сосѣдъ сѣ водою да размякнетъ до оутра и сосѣдъ да нмашн на стѣденомъ мѣстѣ да не пресеует ся саркомата снрѣчуъ тѣлеса (Е7, 7-7в); вода многѣ и лѣдѣ оудавенн многѣ и планнна внотре саде тепето се гледатъ на върхъ гемна

а ноє нзлеженъ ѿ едно пенжерє н гѣлапѹє в рока държнтъ удолѣ гледатъ . (Е9, 2в); задъ Адама нсправена Ева коса до попокъ н босици а дамъ спнетъ таа мѣ се пѣлнтъ (Е10, 2); Планина н вонни на ножи н на кони го тераетъ хрѣта а еденъ ѿ нѹхъ держнтъ баракъ Хрѣтос Баалднса да паднетъ на земн наваленъ, со едната рока а натъ него Симонъ крѣпа стредна снога ѡколуава брада старъ алѣце носнтъ кѣсо до колена мѣ го зєде кърстотъ на рамо н по него прєсѣтаа Бѣа Іѡань богословъ н дрѣгн жени плауетъ н еденъ вонникъ со стапъ н бранитъ жените, (Е10, 19в). Содржината на зографските прирачници наоѓа свој јазичен израз и на синтаксичко рамниште. Нарацијата, најчесто во иконографскиот дел, се предава преку проста или независно сложена реченица. Зависносложената реченица, главно, е сврзана со јазикот на традицијата и ги користи *традиционалните сврзувачки средстви*: *аще* (Е3, 6в; Е10, 2) / *н аще* (Е3, 6в) / *зане аще* (Е3, 8в; *зане аще* много згѣстнт сѧ) / *аще бо* (Е3, 1) / *аще ли* (Е10, 12в) / *аще ли же* (Е3, 10) / *аще оубо* (Е3, 3в); *бо* (Е3, 37); *егда* (Е3, 16); *даже* (Е3, 5в); *нбо* (Е3, 40в); *акѡ* (Е3, 72в) / *ѧкоже* (Е3, 15) / *ѧко аще* (Е3, 6в) / *ѧко оубо* (Е3, 17); *но* (Е3, 10), *обѡує* (Е3, 1в); *то* (Е3, 12в); *оубо* (Е3, 1в), *како и*: *а* (Е3, 18в; Е10, 19в), *акѡ* / *акн* (Е3, 66), *нли* (Е3, 13в).

По направената анализа на неколку јазични рамништа, и покрај обопштеноста на согледувањата, можеме да го дадеме следниот заклучок.

Скромната мера на писменост и образованост на преписувачите на македонските ерминии, најчесто и зографи кои, сметаме, поради лични потреби, ги преписувале овие прирачници, придонесувала тие да не бидат премногу зависни од традицијата. Со определувањето на преписувачот да го употребува живиот народен јазик, пред сè родниот говор, прирачникот добивал осовремен израз и ја покажувал реалноста на јазичните појави на тоа време и на определената говорна ареа.

Јазикот на ерминиите, всушност, ја продолжува традицијата на дамаскинарската книжевност во Македонија, сфатена во нејзиното пошироко значење, која кај нас започнала да се развива уште во XVI век. Македонската варијанта на црковнословенскиот

јазик и натаму ја менувала својата физиономија, се воведувале подновени, пред сè, дијалектни форми од сите категории.

За македонската преродба во минатиот век е значајна заложбата на нашите преродбеници за обновување на укинатата автокефална Охридска архиепископија (во 1767 г.), за воведување на словенска богослужба во црквите, а за изведување на настава на мајчин јазик во граѓанските училишта. Тогаш дошла до израз и реализацијата на потребата за градење и на нови цркви и на нови училишта. Во Македонија со живопис се бавеле повеќе зографи кои, главно, потекнувале од Мијачијата. Природата на нивната дејност ги обврзувала кон почитување на одредбите на црквата и кон овој вид на сакрална уметност. За секој зограф бил неопходен прирачникот - ерминија, кој имал своја вековна традиција во Источното христијанство. Тие изнаоѓале начини да дојдат до ракопис од кој правеле препис.

Укинувањето на административниот црковен центар во Охрид нè упатува на фактот дека долгото вековно политичко и духовно ропство довело до изразито опаѓање на писменоста, оти црковнословенскиот јазик сè помалку бил употребуван во Македонија, а дури и во Охрид - лулката на словенската писменост, биле забравени словенските букви, направен е прекин на традицијата преку највидливиот надворешен белег (за упатеност во правописната кирилската традиција не можело и да стане збор). Посебно во јужна Македонија во првата половина на минатиот век, понекаде и подоцна, црковнословенскиот му отстапил место на грчкиот, па пишувачите се служеле со грчка азбука и кога пишувале на македонски јазик (Конески Бл., 1978: 35-36). Сепак, и во тие тешки времиња, писменоста докрај не згаснала. Дамаскинарската книжнина, со жилавоста на идеите да се пишува на јазик што го разбира народот, се провлекувала низ времето. Секој дамаскинар пишувал на својот дијалект, а јазикот избилувал со примеси на црковнословенизми, русизми, бугаризми, турцизми, без да придава какво и да е значење на книжевните норми.

Кога станува збор за ерминиите воопшто, неизбежно е, и овде, да ја нагласиме нивната сакрална природа. Сами по себе тие се свети, секој збор во нив е свет, света и е содржината што тие ја имаат, света станува реализацијата на зографот (зашто тој преку себе, како медиум, ја изобразува сликата и зборот кој го претставуваат архетипот). Односот и кон јазичниот текст е свет. Треба доследно да се почитува образецот, да се препишува даденото. Но, во XIX век посилна од сè станува потребата за јасност, комуника-

тивност, функционалност, дури и кога станува збор и за вакви текстови. Како што може да се заклучи од направената јазична анализа на сите рамништа, во основата на јазикот на македонските ерминии е црковнословенскиот, со влијание на руската редакција во нив, но и со впечатлива присутност на народниот јазик, поточно мијачкиот дијалект. Тоа е и природно, кога се има предвид припадноста на преписувачите на ерминиите на овој говор. Со овие ракописи се документира уште повеќе застапеноста на текстови со особености на мијачки дијалект од минатиот век. Ваквото согледување Бл. Конески го воопштува: „Според сето ова, ќе забележи тој во *Еден опис...* нашиот текст се придружува кон останатите обиди правени во текот на минатиот век, да се развива писмениот јазик врз македонска основа. Интересно е дека повеќе луѓе од мијачкиот крај, со различна подготовка и различни становишта, придонеле во таа смисла: Ѓурчин Кокале, Партениј Зографски, Ѓорѓи Пулевски, Панајот Ѓиновски. Со нивната писмена активност се постигнало тоа, за галичкиот или мијачкиот говор да имаме денеска изворен материјал од минатиот век повеќе отколку за многу други македонски говори. Едновремено, преку таа активност се изразува и присутниот стремеж, нашиот современ писмен јазик да биде изграден врз македонска основа. Така, и текстот што го разгледуваме не е само обичен запис на дијалект, ами уште еден обид повеќе за прилагодување на македонскиот јазик за писмена употреба во модерното време“ (Конески Бл., (1986)2: 264-265). Содржината, значи, започнала да се предава на јазик што го разбира консументот, народот. Очигледна е отстапката од раководните принципи и за правопис и за јазик. Народниот јазик свесно се воведувал во писменоста, и преку т.н. дамаскинарска книжевност, во која ги вклучуваме и овие ракописи - прирачници за зографите, тие го обновувале нашиот традиционален писмен јазик, и на тој начин давале свој белег што се одразил во историскиот развој на македонскиот јазик.

Тие ракописи, од друга страна, покажуваат како одделни црти на кирилската писменост, во помала или во поголема мера, и понатаму се среќаваат, за да се имплементираат, на крајот, во ткивото на најмладиот стандардизиран словенски јазик којшто во строежот на системот ја воспостави рамнотежата меѓу подновувањата и традицијата „бидејќи во средина со доволно стара писменост јадроето на она што се наречува наддијалектен слој им припаѓа заправо на наследените елементи од традиционалниот писмен јазик“ (Конески Бл., 1978: 40).

ЛИТЕРАТУРА:

- Аргировски М. (1992)
- Аргировски М. (1997)
- Белиќ Ал. (1935)
- Бицевска К. (1980)
- Видоески Б. (1955)
- Видоески Б. (1963)
- Видоески Б. (1965)
- Видоески Б. (1968)
- Докулил М. (1962)
- Илиевски П. (1978)
- Конески Бл. (1967)
- Конески Бл. (1975)¹
- Конески Бл. (1975)²
- Конески Бл. (1978)
- Конески Бл. (1986)¹
- Конески Бл. (1986)²
- Конески К. (1995)
- Миовски М. (1995)
- Миовски М. (1996)
- Минова-Ѓуркова Л. (1976)
- Минова-Ѓуркова Л. (1994)
- Јашар-Настева Ол. (1962)¹
- Јашар-Настева Ол. (1971)
- Пјанка Вл. (1997)
- Поп-Атанасов Ѓ. (1985)
- Поповски Ар. (1959)
- Рибарова Зд. (1984)
- Стаматоски Тр. (1986)
- Угринова-Скаловска Р. (1969)
- Угринова-Скаловска Р. (1978)
- Угринова-Скаловска Р. (1979)
- Угринова-Скаловска Р. (1980)
- Шицгал А. (1959)

III ЛЕКСИКАТА НА МАКЕДОНСКИТЕ ЕРМИНИИ ОД XIX ВЕК

Ерминиите, (текстови специфични по карактер и содржина), освен тематската област *иконографија*, содржат и *технологија на фрескосликарството и иконоисои*. Во тој дел се предава како се подготвуваат боите, подлогите за сликање, како се лакира, позлатува и сл., па се до постапката на конзервирање на оштетена икона, како и определувањето на нејзиното место во просторот на црквата. За да се изразат овие содржини се користат зборови од разни семантички области, потоа *nomina sacra*, термини.

Ерминијата со иконографскиот дел ја предава Библијата во слики. Во рамките на овој контекст треба да се бара онтолошката врска меѓу праликот и знакот (ако на иконата е изобразена Богородица, таа го претставува праликот, сакралниот збор содржи енергија на тој прототип, значи божја мајка, по име Марија, што безгрешно го зачна Богочовекот. Зборот *вершеј*, на пример, не означува само пештера, туку станува збор за точно определено место, т.е. тоа што се наоѓа во Витлеем и во кое се родил Исус Христос). Во овој поглед настојувавме внимателно да се однесуваме при дефинирањето на зборот како лексикографска единица.

Во науката и натаму останува отворено прашањето околу изнаоѓањето на методолошката можност што ќе овозможи структурирање на лексиката преку izdelување на одделни лексичко-семантички потсистеми што треба да ја опфатат целата лексика. Засега, таква можност даваат структурните анализи кои се однесуваат на сеопфатноста на фонолошкиот и морфолошкиот систем. Отвореноста и динамичноста на лексичкиот систем на еден јазик придонесуваат тој тешко да се подведува под еден модел на систематизација. Во овој „збир на неправилности“, за каков што ја смета лексиката познатиот лингвист Л. Блумфилд, односите во лексиколошките рамки постојано се менуваат, едни зборови навлегуваат во него како нов фонд, други застаруваат - од активниот поминуваат во пасивниот фонд, други пак, од неутрални стануваат со стилистичка окраска, трети ја менуваат семантичката суштина итн.

Ние овде се определивме да примениме некои од резултатите на теоретските обиди за структурирање на лексиката на одделни јазици. Станува збор за структурни анализи на конкретни области од лексиката, што го разоткриваат широко прифатеното Де Сосирово третирање на јазикот кое, во рамките и на лексиката

и на семантиката, бара системност при изведувањето на одделни полиња што, се разбира, се прифатени и во македонската лексикологија.

3. Распределба на лексиката во македонските ерминии по семантички сфери

Црковно-религиозна и митолошка лексика

Лексика шїо означува лица на небеснаїа хиерархија:

- а.* *деветїше (највисоки) анџелски чиновни:* престолн, херѳнмн, серафнмн, господства, сын, властн, начала, архангелн, ангелн (Е3, 18в-19).
- б.* *друџи небесни чиновни:* ангелл (Е3, 144) / ангелъ предстатель кѳн (Е7, 184) / дѳконъ ангелъ (Е10, 23) / ангелъ храниѳтель (Е9, 32; Е10, 28в) / ангелн свецнїцн (Е10, 23в), архангелъ (Е10, 20в) бџын архнстратнгъ (Е10, 20в), бџїн воевода (Е3, 127в), епархїе небеснхъ (Е3, 18), савасѳъ (Е3, 143; Е9, 1).

Лексика шїо означува црковни шїшїули и должностїи: апостола (Е7, 245), архїдїаконъ (Е3, 78), архїерен (Е3, 125), богословъ (Е3, 90в), владнка (Е8, 97; Е9, 26в; Е10, 23), ѳаконъ (Е8, 97), егѳменъ (Е3, 93), епнскопн (Е3, 91), епнтропн (Е3, 91; Е7, 231), исповеднїкъ (Е9, 31), іерархн (Е7, 318), калѳгеротъ (Е2, 182; Е3, 120; Е7, 307), калѳгернцн (Е7, 234), монахъ (Е3, 86в), монахыннѳ (Е3, 92), святнте отцы (Е7, 332), попъ (Е9, 26в; Е10, 11), презвнтерн (Е3, 91; Е7, 231; Е8, 45), проповѳдннкъ (Е3, 196), самобратнѳ (Е3, 106).

Христїјанска лексика: адъ (Е2, 128; Е3, 120в; Е7, 306; Е9, 24; Е10, 27) / тартаръ (Е8, 88) / пекло (Е9, 33), амннъ (Е3, 200), анаѳема (Е7, 213), богоматн (Е7, 325) / матн богоуловека (Е8, 80) / мтрѳ бџїа, млтнваа, пѳтеводнтелннца, скоропослѳшнаа, гдѳжа, агѳловъ всецарнцн, все прѳчтаа, вѳуцы вышнаа нбесъ, животопрнемнїн

нстоуникъ, слатколюбцаа, предстателница, грѣшнихъ спасеніе, оутешеніе скорбашнихъ, всехъ радость (Е3, 134в), богоуеловѣкъ исъ хрѣосъ (Е3, 199), вседржителъ, жнзнодавецъ, спасъ мира, мнлостъ велнкаго совета аггль, ѹеловеколюбець, емманѡнль, праведнии сѡдна, црѣ славы, агнецъ божїи (Е3, 134в), вѣра (Е9, 16), таїна вечеря (Е11, 124), Е7, 323), грѣха (Е3, 40) / грѣхи мїра (Е343), древо жнзни (Е3, 74в), стын дхъ (Е10, 47), жертва (Е7, 318), жертвенникъ (Е7, 129), елїи жнзнодавца (Е3, 134в), хлѣбъ животнын (Е3, 134в), икона (Е3, 131; Е4, 25; Е7, 191; Е8, 89; Е10, 28в), нпостасъ (Е3, 128в; Е7, 325), нстоцанїемъ (Е3, 128; Е7, 324), кївотъ (Е3, 126; Е7, 321; Е10, 13в) / ковчеже мастрафа (Е10, 21) / святѡю плнѡѡ (Е3, 134; Е7, 316) / плоунте на законотъ (Е7, 319) / скрижали закона (Е3, 126; Е8, 2), крещенне (Е3, 144), крстот (Е9, 22), кѡбанъ (Е9, 2; Е10, 3), нафора (Е9, 26в), неботеуната лествица (Е7, 326) / лѣствицѡ ѹакову (Е8, 73), месїю (Е11, 127), мнроносцы (Е7, 116; Е10, 21), порвѣ мѡуеникъ (Е3, 106; Е7, 202), цветоноснаа недела (Е5, 197), на одоснтрїи (Е7, 342), паскѡ (Е7, 21), ветхаго пїсанїа (Е3, 197в), плащаница (Е7, 118), повникъ (Е7, 219), повѣстнте (Е7, 270), полкъ светносица (Е8, 89), постникъ (Е7, 200), православиныхъ (Е7, 124), православіе (Е3, 132), преднтеча (Е10, 31), преподобномѡуеница (Е3, 111в), проповѣды (Е3, 74в), прѡркомъ (Е3, 197в), пророунца (Е3, 42в), ран (Е3, 74в; Е7, 124; Е9, 30), святителъ (Е11, 146), сила светлива (Е10, 24в), соборъ селенскїи (Е3, 90в) / соборъ безплотныхъ силъ (Е3, 136в), спасенїа (Е3, 132), на сѡднлице (Е3, 134), нгѡменскна трапезы (Е3, 129в), тїтло (Е3, 120; Е7, 306), стын оубрѡсъ (Е3, 134), на оумыенїе (Е3, 39), оууеникъ хрѣовъ (Е3, 120в) / хрѣолоубцы (Е7, 223) / сродникъ господень (Е7, 296), на цвѣтоносїе (Е3, 38в) и др.

- а) *Термини повързани со црковнаѣа боѣослужба*: апокалипсисъ с. откровенїе (Е7, 330) / апокалипсисъ с. ѿкровенїе, стаѣѡ ювана богослова (Е8, 24), евангелїа (Е7, 308) еѣлстъ (Е12, 189), жнѣнята (Е3, 122; Е7, 269), икосы богородицы (Е7, 184), божестенїа литѣргїа (Е8, 70), ѡсалми (Е8, 73), псалтъ (Е7, 224), санакарнте (Е7, 269), стнхїри (Е9, 19), тропаръ (Е7, 316) / тропаръ пресѡбраженїа (Е3, 197в).
- б) *Назви на свешїеничка облека*: кѣкѡлъ (Е7, 212), мантия (Е7, 251), мытры (Е3, 126), омофоръ (Е3, 98в; Е7, 249; Е8, 6; Е9, 26в; Е10, 23) петрахїлъ (Е9, 31) / орари (Е3, 18, Е7, 48), расо (Е10, 24) и др.
- в) *Лексика шїѡ означува обредни реквизиѣи, церемонии, майшерии и сл.*: елен (Е3, 126), кадїлница (Е7, 178), лїванъ прегорѣвшн (Е7, 284), миро (Е3, 49), рапидн (Е3, 128; Е10, 47в), скиптаръ (Е9, 16в; Е10, 15), со фнмнама (Е7, 147).
- г) *Лексика шїѡ се однесува на релиѣознаѣа ѣрадба*: нарѣнката (Е7, 324), амвонъ (Е7, 227), во камарѣ проскѣмедннѡн (Е3, 125в) / камарѣ олтарнѡн (Е3, 131), крестопотолокъ (Е7, 319; Е8, 72), манастиръ (Е3, 93; Е8, 95), во олтаръ (Е3, 93; Е7, 149), цорква (Е7, 236) / скїнїа свїдѣнїа (Е8, 35) / храмъ (Е3, 95; Е7, 322), фїалъ или крестнїлница (Е3, 129; Е7, 327).
- д) *Идоли и др. ѣоими*: аманлиа (Е10, 2), антнхрнстъ (Е8, 38; Е10, 28) / празнолюбцы (Е7, 223), бѣсъ (Е10, 31в) / верзѣѡл (Е10, 21в), / дяволъ (Е3, 92в; Е8, 89) / демонъ (Е3, 122) / сатано (Е10, 47в), ветхѡпещерникъ (Е7, 218), дѣхон (Е7, 161), златна смїя (Е7, 252), ндолн (Е3, 102в), телець златен (Е3, 25).
- ѣ) *Мшїолошка лексика*: смен (Е3, 121в), лмаа (Е9, 30в).

Граѓански титули и должности, занимања и одлики, општествени формации, определби и ознаки

- а) *Граѓански титули и должности*: кесаря (Е11, 127) / царь (Е8, 100; Е12, 235), княгини (Е7, 180) / князь (Е7, 260), юзбашія (Е7, 263) / раба сотннуча (Е3, 44в), мѣстоблюстителн (Е7, 231), мѣстоначалникѸ (Е3, 199в), настонникотъ (Е7, 255), наемникъ (Е3, 100), началника еретическаго (Е9, 27в), фараонъ (Е3, 21в), сѸдна (Е3, 134), султанъ (Е8, 101).
- б) *Вршители на дејности како професија*: дхѸѸа (Е8, 8), воденичаръ (Е9, 33в), вратаръ (Е7, 187), ћемѸѸія (Е7, 250), дѸменѸѸята (Е7, 180), зографъ (Е3, 110), нзмеѸаръ (Е7, 261; Е8, 4; Е9, 21в) / нзмеѸарка (Е8, 4; Е9, 21в), каменосѸуецъ (Е7, 225), книжници (Е3, 43), ковачъ (Е3, 108; Е7, 276), колесничководителъ (Е2, 60), лнхонмецъ (Е10, 18в), маѸсторъ (Е7, 233), мнтары (Е3, 45в), Ѹвачаръ (Е9, 2) / пастыръ (Е3, 135), Ѹ целатотъ (Е7, 257) / спекѸлаторъ (Е7, 241), спасителъ (Е3, 196), тръговци (Е8, 36), оучителъ (Е7, 209) и др.
- в) *Припадници на различни средини, социјални стѸрукѸури, движења, носители на некој (позитивен или негативен) признак*: баѸука (Е9, 33в; Е10, 30) / баятелн (Е7, 71в), безъверници (Е10, 24в) / неверници (Е3, 132), безъоумнии (Е3, 71в), бесѸдовникъ (Е7, 198), болаѸыѸа (Е3, 135), вождъ (Е3, 38), воинъ (Е7, 238) / воинн пешн (Е7, 235), волхвн (Е7, 71в), вразы (Е3, 39в; Е10, 26в), глѸхна (Е3, 46), грѸшници (Е7, 172), граматниѸѸи (Е8, 4; Е9, 21), днвногорецъ (Е7, 220), добродѸтелен (Е3, 122), зѸлотъ (Е3, 77) / ревнителъ (Е3, 196), зрнтелъ (Е3, 196), жреѸте (Е8, 43), нгемонъ (Е7, 251), ндолопоклонници (Е3, 112; Е7, 172), иѸборцы (Е3, 91в; Е7, 244), копѸеносѸнте (Е7, 232), ложецъ (Е10, 29), магесниѸа (Е9, 33в; Е10, 30), младенцы (Е3,

48), молчалникъ (Е7, 218), мѣдренцы (Е3, 91; Е7, 71в) / філософъ (Е7, 228; Е12, 247), нечестївы (Е3, 71в), нечестыа (Е3, 71в), со первеншнхъ (Е3, 101в), пнгаун (Е9, 31в; Е10, 28в), предаделотъ (Е7, 172), прелюбоден (кѣрвары) (Е7, 173), прокаженыа (Е3, 135), пѣвецъ (Е7, 202), слѣга (Е7, 112), рабъ (Е3, 102), разбоннїкъ (Е9, 30), раслабенаго (Е3, 45в), родоначалников (Е3, 122), сакатн (Е9, 31), сказателъ (Е3, 196), всн сквернїа (Е3, 71в), старцы (Е7, 127), фарїсеїн (Е3, 43; Е8, 4; Е9, 21), фодѣлїте (Е9, 33; Е10, 29), харамїн (Е9, 33; Е10, 29), хншнцы (Е3, 71в), холнцы (Е3, 132), храннтелн (Е3, 122), хромн (Е3, 46), корї со стаповн (Е9, 31в), человѣкоѣнцн (Е9, 33), творецъ (Е7, 178), уѣнцы (Е9, 30в), оузорѣшнтелннцы (Е3, 111), оукорнтелннцы (Е3, 132) итн.

ѡ) *Називи за ознаки, оїшїесївени формации, оїределби и сл.:* баракъ (Е9, 22в); державо (Е3, 75), законнїкъ (Е7, 104), знаме (Е3, 198в), ннсанъ (Е9, 2в; Е10, 3) / народъ (Е3, 76; Е4, 36), полкн варваровъ (Е7, 344), человѣчество (Е3, 132в).

Анаїѡмска лексика

бедреннїкъ (Е7, 249), боснцн (Е7, 300; Е8, 5; Е9, 2), брада (Е7, 195; Е9, 22; Е10, 8в), бровн (Е3, 133) / вѣждн (Е3, 15в; Е7, 196), вилнцею (Е4, 45в), на вїю (Е3, 114) / шїагта (Е7, 236; Е10, 23в), власы (Е3, 112в), ѿ главата (Е7, 271; Е8, 2), горкланотъ (Е7, 261), грлото (Е7, 271) / гѣша (Е3, 28; Е9, 2в; Е10, 3), во гроднтѣ (Е7, 260), десницата (Е3, 43; Е7, 256), дланн (Е7, 337), на зеннцахъ (Е3, 15в), зобы (Е3, 116в; Е7, 174; Е8, 5; Е9, 33), ѡзїкотъ (Е9, 30в), коленїцнтѣ (Е9, 20в), коса (Е10, 2), коскн (Е9, 30), на крѣпостѣхъ (Е3, 15в), кървъ (Е9, 21), коде крѣстотъ с. подъ попокотъ (Е10, 8), на ланнтѣ (Е3, 18) / лице (Е3, 116в; Е7, 300; Е9, 22в; Е10, 24в) / на ѡбразотъ (Е9, 23), локтн (Е10, 10в), лѣвнца (Е7, 90), мерднтѣ (Е10, 34), мїшка (Е9, 33),

мѣотъ (Е7, 279; Е9, 19), мѣстакн (Е7, 202; Е9, 19; Е10, 18в), во недрахъ (Е3, 24в), носѣ (Е5, 300), ноктѣте (Е8, 5), носотъ (Е3, 133; Е7, 304), ѡун (Е3, 120; Е7, 248) / гласъ (Е3, 7), во подъурево (Е3, 19в), велнкѣн перст с. палець (Е3, 133), порстъ (Е7, 212), персѣхъ (грѣды) (Е7, 48), перункотъ (Е9, 2в), плекнма (Е3, 27в), плотъ (Е3, 120в), презъ половннѣ (Е7, 117) / до поасъ (Е9, 2в; Е10, 3), мѣжескѣн полъ (Е3, 38), попокъ (Е9, 2; Е7710, 2), рамо (Е7, 186; Е9, 1в), во ребро (Е3, 111в; Е7, 287), рока (Е7, 229; Е10, 23в), снога (Е8, 6; Е9, 30; Е10, 27), во срамннѣ (Е3, 117) / страмотѣте (Е9, 2), стегна (Е7, 71), во срцето (Е7, 288), тѣло (Е3, 113в; Е4, 12в), ѣдъ (Е3, 48) / танняя ѣды (Е3, 19в; Е7, 276), ухѣ (Е12, 247), ѣста (Е3, 30; Е10, 36в), оутробы (Е3, 120), црево (Е7, 71), чело (Е3, 92в; Е7, 209).

Лексика што означува лица, родбински и др. врски

братъ (Е10, 35), братанецъ (Е7, 194), вдовница (Е3, 95; Е10, 43), отрокъ [детѣ] (Е3, 93; Е7, 244) / дете голоще (Е9, 15в), дева (Е3, 117в) / девонка (Е7, 241; Е9, 21в) / дѣвница (Е3, 93в) / дѣвонче (Е2, 54), дѣственница (Е7, 158) / момнучка (Е7, 238) / отроковница (Е3, 93в), децери (Е3, 33в) / ќерка (Е7, 31в), жена (Е7, 304; Е8, 99), юноша (Е3, 30), мѣнца (Е3, 93), можн (Е9, 2в) / мѣжн (Е3, 92), отецъ (Е7, 285) / татко (Е7, 320; Е10, 25в), сннъ (Е10, 5), сопрѣга (Е3, 117в) / сопружница (Е3, 115), старница (Е7, 209), чедата (Е7, 297), человѣкъ (Е3, 144), унукъ (Е8, 97), юноша (Е3, 123в).

Лексика што означува оружје

копѣе (Е7, 143; Е9, 26в) / копѣе трезѣбное (Е3, 122) / шинь (Е10, 31) / зѣбнлъ (Е8, 30) / моздракъ (Е9, 30), лѣкъ (Е7, 307), меуъ

(E3, 126; E7, 300), ѡрѣжіе (E9, 24), праца (E7, 55), сабя (E7, 178), стрѣла (E7, 286).

Лексика што означува алати и др. средства и предмети

алати (E7, 174), бнѹъ (E7, 109), бритвы с. ножина (E7, 256), вѣяло (E7, 238) / елпазе (E9, 33в), веригите (E7, 264), вретено (E7, 90), гламні (E9, 2), съ гѣбѣ (E7, 143) / сѣнѣеръ (E7, 307), дикель (E7, 277), дѹхалкѣ (E3, 8в), жезелъ [тояга] (E7, 186), біетъ со волови жны (E7, 273), нгн (E10, 3в), калемъ (E9, 19; E10, 37в), камшин (E8, 99), керы с. свещинцы (E7, 249), клепало (E7, 251), клеци (E3, 108; E7, 70; E, 24), со колесницѣ (E3, 23), копаѹъ (E3, 20), косило (E3, 26в), косоръ (E5, 163), лопата (E7, 279; E8, 19), машин (E9, 19в), млатомъ (E7, 115), мотика (E3, 104; E12, 248), ножъ во ножницата (E3, 107в; E7, 271; E8, 99), носило (E10, 50в), остень (E3, 20; E9, 33в), патернца (E10, 28в), пнла (E7, 297), покаруе вѣна (E2, 61), отъ тоуило (E7, 159), рало (E3, 20; E9, 33в), ремень (E7, 300), рожанъ (E3, 103; E7, 264), біетъ со розги (E7, 273), самаръ (E3, 22в), саторъ (E7, 281), секира (10, 31в), сѣрпъ (E8, 34; E9, 31в), сокъ (E9, 2в) / стапъ (E9, 22) / стапуе (E9, 3; E10, 3в), со стрѣжъ (E7, 298) / с стрѣгаломъ (E7, 12), снжиръ (E10, 21в), темплото (E3, 144; E7, 321), теслою (E3, 1в), трость (E7, 115), ѹекіѹъ (E9, 22в), шипкѣ (E7, 340) и др.

Лексика што означува градба, материјали и нејзини делови, мебел, инструменти и др. предмети

- а) *Називи на градежни објекти и нивниѣ делови:* баня (E3, 101в; E7, 260), басамацы (E7, 301) / скала (E7, 242; E9, 23в) / пармацн (E8, 97), вратата (E7, 323) / дверь (E10, 16), надъ затвора (E3, 124в) / темница (E7, 241; E8, 5; E9, 35в) / темничина (E7, 174), на зндотъ (E7, 244) / на дѣваротъ (E7, 323), гроботъ

(E7, 253; E10, 21), домы (E2, 50), дѣшеме (E9, 28в), кала (E9, 30) / кале (E2, 53), кастро (E2, 63), камарн (E7, 261), караули (E8, 100), коначи (E8, 3; E9, 26; E10, 19), кѣбе (E3, 124), кѣли (E9, 30; E10, 26), куѣн (E10, 23), ѿграда (E7, 254), омивалница (E3, 93в; E7, 176), палата (E7, 240), пенжерѣ (E7, 260; E9, 2в) / на прозорциѣ (E3, 51) / окно (E3, 101в; E7, 241), хапсаана (E10, 31в), на храмотѣ (E7, 323), шатерѣ (E7, 75).

б) *Називи на градежни материјали:* брѣке (E8, 5) / од ексертиѣ (E7, 173), дрѣкѣ (E10, 19), плинѣа с. тѣла или керамиѣа (E3, 90в), мермерѣ (E9, 24) и др.

в) *Лексеми ишио означуваат мебел, покрива:* борини (E7, 40в), веленца (E3, 56) / кулинѣ (E3, 124), на возглавница (E7, 176), каданница (E9, 26в), катанецѣ (E12, 235) / кљоуѣ (E7, 240), кљѣурница (E10, 21в), ковѣкѣ (E8, 72; E12, 126) / ковѣже (E7, 243) / ковѣжецѣ (E7, 242), пердинѣа (E9, 27; E10, 24), пѣшѣ (E3, 113в; E7, 174), на креветѣ (E7, 181) / одрѣ (E7, 181) / постѣла (E7, 238) / тронѣтѣ (E9, 22), крѣпа (E8, 100), покривало (E7, 251), скемѣ (E9, 27в; E10, 24), столѣ (E9, 22), сондѣѣ (E7, 243), софра (E7, 176; E9, 21) / трапѣза (E3, 44; E7, 142; E9, 3), свѣѣн (E7, 182) / сѣ свѣѣтѣламн (E7, 112), свѣѣтѣлникѣ (E3, 60в) / свѣѣцникѣ (E3, 74в) / свѣѣцѣлѣѣтѣ (E9, 26в), лѣмбаѣа (E10, 23в), сѣ фанарин (E7, 112) и др.

г) *Називи на превозни и др. средства:* вѣсы (E3, 123) / терѣзѣн (E9, 30; E10, 26в) / мѣрѣло (E8, 26); пред колѣсницѣю (E3, 113в) / коуѣнѣа (E10, 34).

**Лексика што означува кујнско-куќни садови, помошни предмети,
јадења, пијалоци и др. течности**

- а) *Имиња на кујнско-куќни садови:* аванџ (Е8, 61; Е9, 44; Е10, 37в), блюдо (Е3, 126; Е7, 241), боувн (Е9, 2в), бџиџа (Е9, 30), бџа стџкло (Е8, 62), водоносницџ (Е3, 20), меџан волџ (Е3, 107) / казанџ (Е9, 35в) / котелџ (Е3, 112в; Е7, 96), гџрнец (Е8, 61), дељвы (Е7, 68), днско (Е9, 29; Е10, 26) / днскосункџ (Е7, 138), нџрнкџ (Е7, 114; Е9, 20в), каленџкџ (Е9, 3; Е10, 3в), каната (Е7, 111), корнто (Е1, 23в; Е3, 10), корџакџ воды (Е3, 29), ложницн (Е10, 3в) / ложнџе (Е10, 11), панерџ (Е7, 102; Е10, 51), панницџ (Е3, 93в), потџрџ (Е9, 24; Е10, 23в), рогџ со масло (7, 320), сажнџ (Е9, 44; Е10, 37в), соџџ (Е7, 242) / сџтџ калаисанџ (Е8, 62), стомна (Е9, 33), тава (Е9, 43), стклянницџ (Е7, 110), тенџере (Е9, 43в; Е10, 37в), теџпцнџ (Е8, 60), во токалнџце (Е3, 8), џанакџ (Е8, 3; Е9, 25в; Е10, 22в), џаша (Е2, 50; Е8, 3; Е9, 21), џванецџ (Е3, 30), џнџџџ (Е8, 3) / џнџџџ со вино (Е9, 21), шинџе (Е9, 43) итн.
- б) *Пијалоци и др. течности:* вино (Е3, 44; Е7, 159; Е8, 3; Е9, 3), вода (Е8, 68), со елеџџ (Е3, 114) / калаканџџ (Е7, 30в) / оулнамн (Е3, 114) / масло (Е7, 294), кнселџна (Е10, 33в), ракнџџ (Е8, 68).
- в) *Јадења:* јаденџџ (Е7, 238), леџџ (Е9, 3), маџџџа (Е9, 3; Е10, 3в), сотка меџџ (Е10, 22в), со теџстомџџ (Е3, 10).
- г) *Помошни џредмети во домаќинсџвоџџо:* земџнлн (Е3, 47), кошнџџџа (Е10, 26), крошннџте (Е7, 176) кошара (Е3, 55), кџтџн (Е9, 29; Е10, 26), легенџџ (Е7, 114; Е9, 22; Е10, 31в), решето (Е7, 73), скара (Е9, 35в), торџн (Е10, 28в).

Лексика шїю означува ȓардероба и накийї, прєȓа, йлайїно и слични изработїки

- а) *Лексика шїю означува ȓардероба*: алїще нли рнȓнїуе (Е10, 3; Е9, 2в), гаџн (Е7, 105; Е8, 12), калпаџн (Е2, 55; Е8, 17; Е10, 50в), камїлавџа (Е7, 305), капа (Е9, 31), кожџџъ (Е3, 101в), кошџла (Е7, 216), со манднлнемъ (Е3, 18) / маџрама (Е3, 144), набедреннџ (Е3, 120), џберџвцы (Е8, 16), обџџа (Е7, 305), одеџдн (Е3, 102; Е7, 245) / одџанне (Е3, 36) / одџянїа браџна (Е7, 130), џпїнџїте (Е9, 20в), панткн (Е8, 17), платокъ [раса] (Е7, 224), во порфирџ (Е3, 68в), поясотъ (Е7, 179), ременъ (Е7, 300), рнȓа (Е9, 16в) / рнȓнїуе (Е9, 26в), сако (Е10, 23), сапогн (Е3, 100в), скорнн (Е10, 32в), скџфа (Е9, 21в), рџба (Е8, 3), рџџо (Е10, 3в), фџта (Е10, 23), џервленџ џламїдџ (Е7, 114), џблеџена во ... џервленнџџ (Е3, 68в), шапка (Е3, 44) / шапџџъ (Е3, 123), шлемы (Е7, 155) и др.
- б) *Накийї*: внсеръ (Е3, 56; Е7, 125), вакннџ (Е3, 66) / каменїмъ драгн (Е11, 163), дїаднмџ (Е7, 156), корџна (Е10, 23) / мнтра [корона] (Е7, 233), перстенъ (Е7, 277), топаџна (Е3, 32в).
- в) *Прєȓа, йлайїно и сл. изработїки*: врекн (Е2, 53) / вретнїџе (Е2, 53), вџна (Е2, 61), кодџлю (Е3, 20), копрннџ (Е7, 90), лїнонъ (Е1, 31в), прєȓда (Е8, 100), рогожнна (Е3, 122; Е7, 310).

Лексика што означува музички инструменти и поими

- а) *Називи на музички инстїруменїи*: борїн (Е9, 26), гџслн (Е3, 27; Е9, 26; Е10, 23), џнловн (Е9, 22в; Е10, 19в), џрганн (Е8, 76), свнржлею (Е3, 42) / свнркн (Е9, 22в; Е10, 30), тнмпаннн (Е3, 58) / топанн (Е9, 22в; Е10, 19в), трубн (Е3, 59в; Е9, 31).
- б) *Називи на друȓи музички поими*: лнкн (Е3, 58), оро (Е10, 30), танецъ (Е10, 30), џоџек (Е10, 32).

Лексика што означува образовни поими

по азѣбѣке (Е3, 138), алфа (Е10, 16), по алфавитѣ (Е3, 138), ерменна (сказаниѣ) (Е3, 200в; Е12, 7), знаиѣ и оучениѣ (Е3, 198в), кннги (Е3, 98в), ѡмега (Е10, 16), писаниѣ (Е3, 124в), писмена (Е5, 175), стїхн (Е7, 343), хартиѣ (Е3, 120в), къ чнтателю (Е3, 200) и др.

Сликарска терминологија

Лексика шїо означува ѿиѣмениѿи, минерали, мейѿали или друѿи суйѿиѿаниѿи шїо се уѿоѿребуваѿи во овој вид сликарсїво:

а) ѿиѣмениѿни бои шїо се уѿоѿребуваѿи како маїѿеријал во сликарсївоѿи: арсеннкъ (Е7, 42), вапно (варъ) (Е7, 37), кннавѿръ (Е2, 14; Е4, 28в), лѿѿръ (Е2, 37; Е4, 29; Е7, 29) / боѿасинны / боя мавиѿа (м. Е7, 29) / лѿлакъ (Е2, 36; Е4, 29; Е7, 32), кърмасъ (Е8, 64; Е9, 43в), мѿртасїкъ (Е7, 28), океръ (Е7, 13) / нлїммат океръ (Е7, 13), плакунтъ (Е12, 10) / устѣбеуъ (Е2, 14) / ѿснмнѿъ (Е4, 34в), проплазмонъ (Е4, 35; Е7, 40), оумпра (Е7, 40), черннло (Е4, 28; Е12, 11) и др.

б) Минерали и др. суйѿиѿаниѿи шїо се уѿоѿребувале во ѿтехнолоѿиѿа за добивање на ѿиѣмениѿни бои, лакови и др. во сликарскиоѿи ѿроцес: гнпсонъ (гнѿсѿѿъ) (Е3, 199в; Е4, 39), желѣзо (Е7, 44), жїва (Е9, 43в) / жнвѿкъ (Е4, 39; Е7, 26; Е8, 65), злато (Е2, 25; Е8, 68), касїтеръ (Е8, 65), кнбрнтъ (Е4, 25) / ѿпїрто (Е9, 43) / со шпиртото (Е8, 88), кордозомъ (Е3, 1), олово (Е4, 37; Е7, 26) / ѿрвлено олово / лѿбѣзъ (Е2, 11; Е8, 67), ѿцѣтъ (Е7, 26; Е8, 65), лѿтъ пѣпѣлъ (Е8, 68), ракнѿ (Е2, 13; Е8, 62), сапѿнъ (Е2, 17; Е4, 34; Е8, 67; Е12, 11), седефъ (Е2, 17; Е7, 19), сннѿ плоѿѿа (Е2, 35; Е4, 34в; Е7, 40; Е8, 70) / сннъ каменъ, (Е3, 15), солъ (Е3, 22; Е7, 47), сребро (Е2, 10) / жнво сребро (Е7, 13; Е8, 66), стїпца (Е8, 65; Е9, 43в), сѿлнгенъ (Е2, 38; Е4, 36), тебешїръ (Е9, 43в), тѣѿъ (Е2, 39), ѿугѿа (Е2, 25; Е8, 63) / ѿѿгенъ (Е9, 43в).

в) *Сврзовки, средсѣва за сврзување и ѿравење бои за сликање*: БЕЗНРЪ (Е1, 20; Е8, 60), БЕЛОКЪ АНЦЕ (Е8, 66), ВОСОКЪ (Е1, 24в; Е8, 65) / БЕЛЪ ВОСОКЪ (Е9, 43в), ЗАМКЪ (Е7, 25в), КЛЕН (Е7, 46; Е8, 69) / КЛЕНЦЕКЪ (Е8, 65), МЕДЪ (Е4, 37), НЕВТЪ (Е2, 20; Е7, 22; Е8, 61; Е9, 43), ПНСА (Е3, 20в), ТУТКАЛЪ (Е7, 3в; Е8, 93), СМОЛЪ ЄЛОВЪ (Е3, 8в) / ЧАМСАКАС С. ТРЕМЕНТИНА (Е9, 43; Е10, 37в), ХОЛН (ЖЕЛУЪ) (Е8, 67) и др.

г) *Лакови*: ВЕРНИКЪ (ВЕРНИКЪ ОТЬ БЕЗНРА, ВЕРНИКЕ НЕФТЅНСКОМЪ) (Е2, 20; Е4, 24в; Е7, 19; Е8, 60; Е9, 43), ГОЛНФАРБЕ (Е2, 22), ЛАКА (Е7, 42) / ЛАНКА ... Ѡ КЕРМАЗА (Е8, 63) / ЛЪСТРО (Е8, 99; Е3, 9), МАСТНУЪ (Е2, 20), ПЕГЪЛА (Е2, 19; Е8, 61) и др.

Лексика шѣо се однесува на тѣхничко-тѣхнолошкаѣа ѿосѣайка: АМПОЛАРНСОВАШН (Е7, 12), ГЅПСОВАЅЄ (Е7, 46) / ГЅПСОВАТН (Е7, 7), НЪГЛАДН (Е7, 39), ДА ЛАМАТНСЪЕШН (Е3, 4), НАШАРН (Е7, 9), ОУЄДНСАН (Е7, 39), СЪВАДНСЪВАН С. МАЖН (Е7, 37) ИТН.

Лексика шѣо се однесува на мѣѿодииѣе на сликањѣѣо: ДА РАБОТАЕШН КРНТСКН; ДА РАБОТАЕШН МОСКОВСКН (Е3, 12в).

Лексика шѣо се однесува на различни ѿоими од ѿоширокаѣа семанѣичка обласѣ: АМПОЛЪ (Е7, 16в; Е8, 68), АГНОНЪ ВОЛОНЪ (Е7, 4) / АГНН ОУРА (Е2, 16), АНГМАТА С. ОТВОРЕЅЅА (Е7, 2) / АЅІКТАРЅ С. ОТВОРНТЕЛНН (Е7, 36), АЅѢВОЛЪ (Е1, 1), АРХЕТНПЪ С. ПЕРВООБРАЗНОЕ (Е3, 1; Е7, 2), ВАРАКЪ (Е8, 89), ГЛНКАЗМОНЪ С. СЛАДОСТ НЛН УСЛАЖДЕЅЄ (Е1, 16; Е2, 15), НБРНШНМОМ (Е7, 7), НКОНА (Е3, 10; Е4, 25; Е7, 1), ІСТОРИА СТЪНН (Е7, 2) / ІСТОРИА СВЯТАГО (Е7, 46), КАМПОНЪ [ПОЛЕ] (Е7, 46), МЪРДЕЅЪ (Е2, 39; Е7, 43), ОКСН МАВРО (Е2, 36), САРКОМАТА С. ТЕЛЕСА (Е2, 14), ХЪДОЖЕСТВЪ (Е3, 132), ЦНПА (Е7, 34) и др.

Лексика шѣо означува ѿредмеѣи шѣо се уѿѿѣребувааѣ во сликарскоѣѣ ѿроцес, ѿрибор за сликање, ѿоими во врска со живоѣисѣѣ: СЪ КНСНОЮ (Е7, 15), КОЅДНЛН (Е2, 33; Е3, 1в; Е4, 34; Е7, 3), КОНЕЦЪ ПАМЪУЄЅЪ (Е1, 9; Е3, 4), КОЪЕНО МОЛВНН (Е10, 37в), КРЪЖНЛОМЪ (Е7, 8в) / ПЕРГЕЛЪ (Е7, 39), ЛАГОПОДОМЪ (Е7, 21),

ламатнстарын (Е4, 34в), лама (Е7, 35), лнкопїя (Е7, 21), мѡрекепннцн с. каламарє (Е7, 204), ѡстраконъ (Е8, 90), памѡкомъ (Е3, 5в), перо (Е7, 4), пнсалкы (Е3, 2), платно (Е3, 1в) / лняно платно (Е4, 32в), саркостарын (Е4, 34в), сѣнкн (скїѡсь) (Е7, 35), стнло (Е1, 22в), хартня (Е3, 30; Е7, 306), хннтъ (Е2, 36), хрїсокоѡднлїѡ или златонауертанїѡ (Е2, 18), на уеруевє (Е7, 2), уєткою (Е7, 10) итн.

Хромаїска лексика: а. оїїшчкн бои: бєла (Е7, 304), бѣлоуєрвлєннкова (Е3, 12в; Е7, 33), жєлта (Е7, 33; Е10, 11в) / жєлтоуєрвлєна охра (Е7, 17), златозєлєнн (Е3, 18), зєлєна (Е7, 149; Е8, 100), снѡа (Е10, 11в), сїно (Е8, 98), цорѡєна (Е7, 157) / конъ рыжъ (Е7, 148), црнъ (Е7, 304) / мавро (Е2, 13) / конъ воронъ (Е7, 148); б. *друѡи ѡоимн:* колоръ (Е2, [вонѡмн] боѡмн (Е3, 124), 16; Е7, 19в), конъ блѣдъ (Е7, 148), мерсна боѡ (Е8, 100), теплєншѡя охра (Е2, 15), цѡѡтъ (Е7, 24) / шарка (Е7, 14) и др.

Лексика што означуѡа монєти и мернн єдннцн

аспрн (Е3, 58; Е7, 109; Е9, 29), дндраухмы (Е3, 47в; Е7, 104), драмъ (Е3, 4в), / драма (Е3, 10), драухмъ (Е1, 114), злато (Е7, 266) / златннковъ (Е8, 17), трєхъ лактєн (Е3, 133), лєпта (Е3, 49в; Е7, 110; Е11, 122), срєбрєннкн (Е3, 22в; Е7, 111), ока (Е2, 25; Е8, 61) / полока (Е8, 61), талантъ (Е3, 56в; Е7, 127), трн уєрека мєсто ѡ сѡатъ (Е10, 33). Сє употребуѡа скратєннцѡа за драма (сп.: двѡ др# (Е8, 63)).

Лексика што означуѡа атмосферскн поѡѡвн

вєтєръ (Е8, 68), вѡздѡхъ (Е3, 73в), градъ (Е7, 58в), громъ (Е7, 58в), дождъ (Е9, 2в), божїлнкъ (Е9, 29в) / дѡга (Е7, 315в), могла (Е10, 4), молнїѡ (Е3, 19) / свєткѡвнцн (Е8, 43), облѡкъ (Е7, 156), росѡ (Е3, 37в).

Лексика што означува астролошки и временски називи

- а) *астіролошки називи*: падеііе денниці (Е7, 328), зарн солнеуни (Е7, 157), звѣзда (Е3, 42), зракъ (Е3, 21), козмосъ славенски же [міръ] (Е7, 123), лѣча (Е7, 327), месеуїната (Е9, 29в), небо (Е3, 21; Е9, 3), сонце и лѣна (Е3, 143), затемневая солнце (Е7, 154);
- б) *хороскойски знаци и ѿоими*: овна, телца, близнецъ, ракъ, льва (с. арсланъ), девѣ, весы (с. терезни), скорпиѡ, стрелець, козинокъ, водолен, рыби (Е3, 123); :12: зѡдїи (Е3, 123; Е5, 185в), :12: домови (Е3, 123) / :12: кѣти (Е7, 312).
- в) *Временски називи*: до вѣка (Е3, 126), время (Е3, 123в), день (Е3, 37в), есенн (Е3, 123), зыме (Е3, 123), :48: лѣтъ (Е3, 123), лѣто (Е3, 123), месеца (Е3, 106), пролѣтне (Е3, 122в).

Лексика што означува географски називи

- а) *хидрографски*: бѣнаръ (Е7, 303; Е11, 120) / стѣденца (Е8, 30) / истоуникъ (Е3, 44; Е7, 180) / кладѡзъ (Е3, 104; Е7, 180) / ровеникъ съ водою (Е7, 58) / исхѡдница водная (Е7, 68), вода жива (Е7, 179), езеро (Е3, 72), море (Е7, 273), рѣка (Е3, 112; Е7, 293), стерна (Е3, 73в), оустыѡ (Е3, 44).
- б) *орографски (конфигурација на шереної)*: банръ (Е9, 2в; Е10, 3), бездна (Е3, 40в), вертепъ (Е10, 40) / пецѣра (Е7, 146) / пецѣрница (Е7, 117), на ворвотъ (Е7, 316) / тепето (Е9, 2в; Е10, 3) / тѣмба (Е10, 25в), рѣдовн (Е9, 24; Е10, 21) / холми (Е3, 104в; Е7, 277; Е10, 21), гора (Е2, 68; Е3, 74в) / планина (Е8, 95; Е10, 21); гѣмно (Е2, 61), во островѣ (Е7, 146), пѣстына (Е3, 104), ровъ (Е3, 112), рѣднна (Е9, 2в; Е10, 3).
- в) *населени местїа*: (во) градъ (Е3, 28), село (Е3, 42в).

- г) *дру̑ги називи*: востокъ (Е7, 300), западъ (Е7, 316), потопъ (Е10, 3), во стремнина (Е7, 294), текѹци огонь по земли (Е7, 58в) 'лава'.

Морска лексика

гемія (Е7, 236; Е9, 2в; Е10, 22в) / корабъ (Е2, 107; Е3, 43в) / корабле (Е3, 45) / кораблецъ (Е7, 95) / корабленницы (Е3, 32в) / љемницѹ (Е7, 249в), кормето корабленое (Е10, 51) / кормило (Е3, 45; Е7, 98), мрежу (Е2, 107) / серкме (Е9, 25в) / сѣти (Е3, 132), срьями (Е7, 342).

Земјоделско-сточарска лексика

бахча (Е7, 267; Е9, 21) / вертоградъ (Е7, 267), виноградъ (Е3, 26в; Е8, 34; Е9, 27в), во дворотъ (Е9, 29), днсази (Е10, 28в), ясли (Е3, 41в; Е7, 186), ѡремъ (Е5, 7), южїна (Е10, 19в), ѹнви (Е2, 68), плодъ (Е3, 129), сѣяннѹ (Е7, 101), со сламою (Е2, 55; Е3, 24), стогн (Е3, 26в), сѹпрѹговъ воловъ (Е7, 65), подъярменикъ (Е7, 85), трыцы (Е1, 1), оузда (Е7, 251) и др.

Лексика од фауната

арсланъ (Е7, 192; Е9, 30; Е10, 27) / левъ (Е7, 72) / львнунце (Е2, 77), волъ (Е3, 101), волкъ (Е3, 135; Е10, 28), вранъ (Е3, 101; Е8, 18), глѹвци (Е9, 2; Е10, 2), голобъ (Е3, 55) / гѹлабѹе (Е9, 2в; Е9, 1; Е10, 3), делвен (Е7, 96), еленъ (Е9, 2; Е10, 2), жабамъ (Е8, 35), жребѹе (Е7, 186; Е10, 26), заецы (Е3, 104), свѣръ (Е3, 104; Е7, 158), змыѡ (Е9, 11), ѹгне (Е3, 24в), юнца (Е3, 26), камнла (Е3, 104в; Е8, 18; Е9, 1), ѡ кїта (Е3, 33), кози (Е10, 2) / козлицъ (Е3, 26в), кокошь (Е3, 22), конь (Е7, 148) / днви кони (Е8, 6), кѹнѹты (комарцы) (Е2, 56; Е3, 24) / прѹзы (Е7, 153), краве (Е2, 51; Е3, 23), кѹе (Е9, 29; Е10, 26), лннца (Е9, 31в; Е10, 28), маука (Е9, 2), мѹка (Е9, 1; Е10, 2), мншрокъ (Е9, 1; Е10, 2),

моска (Е7, 287), мѡле (Е3, 42) / днвн мѡлета (Е10, 36), мѡхы (Е3, 24в), ѡвенъ (Е3, 26; Е5, 183; Е9, 15в), ѡвцата (Е8, 1), осла (Е3, 22в) / ѡ грнвн магаревн (Е2, 33), орел (Е7, 192; Е12, 188), песъ (Е3, 24в), петель (Е7, 113; Е8, 4; Е9, 21в), піле пардаліа (Е9, 31в) / пнлннн (Е7, 184), ползачн (Е2, 25), прасето (Е9, 30; Е10, 27), птенца гѡлобннн (Е7, 92), ѡ пчелнте (Е7, 328), рѡба (Е5, 188; Е9, 25в), рѡсь (Е7, 72), скорпннн (Е2, 185в; Е3, 123; Е5, 182), скотн (Е3, 20в), телець (Е3, 25; Е5, 183; Е7, 192), фнловн (Е9, 1; Е10, 2), цървн (Е9, 30в), щркъ (Е9, 31в).

Лексика од флората

борѣ (Е9, 1), ветка (Е10, 31в), горѡшнцы (Е7, 124), гроздь (Е3, 23) / грозднѡ (Е3, 68; Е8, 34) / лоза (Е3, 124в; Е7, 140; Е9, 27в), добовн (Е3, 12), жнто (Е3, 46), зѡлна (Е3, 104; Е8, 18) класовн (Е7, 328), конопъ (Е3, 114), копннн (Е7, 181), кореноть (Е10, 31в), лимонъ (Е9, 43в), маслннн (Е3, 124в) / маслінкковн дърва (Е9, 26; Е10, 23), памѡкомъ (Е2, 12), плевель (Е7, 124), пѡпн (Е7, 149), пшеница (Е7, 267), сарисабѡръ с. алон (Е1, 22; Е2, 22; Е3, 9в; Е8, 61), селвін (Е9, 30), смоковнннн (Е7, 149), стевлін (Е7, 327), ѡ тыквѣ (Е3, 33), трава (Е7, 213) / трава злачннн (Е7, 152) / травное зѡлнѡ (Е7, 70), триантафнлъ (Е7, 141), трскн (Е7, 291), търнѣ (Е7, 109; Е9, 22), фнннцы (Е7, 151), цвѣѣнннн (Е7, 309), чѡснокъ (Е2, 18; Е7, 20), ѡбълкото (Е9, 2), шафранн (Е2, 13; Е3, 6в).

Етнннн

венѡчаннѣ (Е3, 10), еврен (Е2, 63; Е12, 139), егнптанннѣ (Е3, 82), іѡден (Е3, 72), македонннн (Е7, 231), ннненїтаномъ (Е3, 33), наζωωρανнннн (Е3, 51в), персанннѣ (Е3, 82), рымланнннн (Е3, 89в), солѡнаннннн (Е3, 74).

Апстрактна лексика

благодатъ (Е3, 199в), блѣдъ (Е3, 120в), велнколепнѧ (Е3, 186), велнчаніе (Е3, 197в), вѣдомъ (Е3, 112в), вѣра (Е3, 89), высочества (Е3, 196), воскресеніе (Е7, 328), гласъ (Е3, 37), дерзостъ (Е3, 86), дѣшата (Е9, 30), дѣшевною свѣщѣ (Е3, 87), жалъ (Е3, 124в), желанныѧ (Е3, 196), жнвотъ (Е3, 39), заповѣдехъ (Е3, 198), знамение (Е7, 157), сло (Е7, 344), исторіа (Е7, 125), нздества (Е3, 197), именовъ (Е3, 200), нскѣшеныѧ (Е3, 198), лѣпота (Е7, 145), лѣбовъ (Е3, 89), лютина (Е7, 251), мнслъ (Е10, 18в), магкостн (Е3, 133), молбы (Е7, 341), въ мѣкѣ (Е2, 163), надежда (Е3, 83), дѣхъ обновн (Е7, 321), ѡглавленіе кннгн (Е3, 191), первоѡбразнѡе (Е3, 198), повѣстнте (269), погрешностъ (Е3, 200), ползѣ (Е3, 200в), помнслы (Е3, 120в), похвало (Е3, 137), похотъ (Е3, 120в), премодростню (Е3, 37), пронзволеніемъ (Е3, 191), проповѣданіе (Е7, 145), прощенныѧ (Е3, 200в), радѡваніе (Е7, 145), саннца (Е3, 23), свѣтъ оумннын (Е3, 74в), сыла (Е3, 75в; Е9, 1), сладостъ (Е3, 96), смертъ (Е3, 137; Е7, 307), смнренніе (Е3, 133), смотреніемъ (Е3, 40), талантъ (Е12, 2), тлѣнне (Е3, 40), оукрашенніе (Е3, 198), утварн (Е10, 43), хотеніемъ (Е3, 191), чѣдесо (Е10, 3), шѣга (Е10, 13) итн. итн.

3.а. Синонимите во македонските ерминии

Зборот не е изолиран. Во говорната низа смисловно се остварува низ правилата што постојат во јазикот. Тој, како значенска единица, вклучен во парадигматските односи, ја одразува состојбата на меѓузависност помеѓу зборовите, т.е. нивната значенска реализација во лексичкиот систем. Од друга страна, парадигматските односи на зборот се зависни од постоечката стварност, од односите што постојат во реалниот свет. Оттука е и нивната семантичка или тематска класификација. Семантичкиот белег е оној фактор којшто определува многу зборови да влезат не само во една, но и во неколку лексичко-семантички парадигми. Во тие лексичко-семантички низи зборовите се обединуваат и се противста-

вуваат со другите зборови по различните диференцијално-семантички белези. Тие белези или диференцијални црти се битни за семантиката на зборот. Лексичко-семантичките противставувања се поврзуваат и со присуството, односно отсуството на определен признак и со неговото специјализирање во определена насока во развојот на семантиката. Многу е значајно како смислоразликувачките белези се однесуваат еден кон друг.

Смислоразликувачките белези на парадигматските односи во кои влегуваат *синонимииџе* во определениот контекст се јавуваат како несуществствени, т.е. има неутрализација при сопоставувањето на зборовите. Парадигматската синонимна низа, всушност, треба да ја одрази реалната можност за супституција на зборовите што изразуваат еден конкретен поим во идентичен контекст. Синонимите се зборови кои помагаат да го избереме најсоодветниот збор или израз, за да имаме попрецизно изразување на мислите.

Без да навлегуваме во разгледувањето на различните ставови во теорет-ското поставување на прашањето за синонимите, ние начелно го прифаќаме најраспространетото, традиционално сфаќање за синонимите дека „тие се зборови коишто одразуваат еден и ист поим, кои се идентични или блиски по своето значење, а се разликуваат еден од друг или по нијанси на значењето или по стилистичката боја и сфера на употреба или, истовремено, по двата наведени белези“. (Дефиниција превземена од З. Е. Александрова во Предговорот на *Словарь синонимов русского языка*, (1975): 5).

Синонимите се делат, главно, на две групи: *идеографски* или *џојмовни синоними* (кога имаме диференцијални нијанси на едно и исто значење и кога синонимите вршат функција на замена во случаите кога се сака да се избегне повторувањето на еден ист збор, и кога тие вршат функција на доуточнување, прецизирање на поимот за да имаме јасно предавање на мислата): *аліше нли рнзјіпче* (Е9, 2в), *блнзовн (князовн)* (Е7, 223в), *бракн [свадба]* (Е7, 129в), *бон с. вапъ натџралннхъ* (Е4, 31в), *брнтвы с. ножнна* (Е7, 256), *веліе [голџмо]* (Е7, 160в), *велнкъ с. ядаръ* (Е1, 18), *верховъ с. краевъ* (Е1, 4), *власн с. волна* (Е1, 4в), *глнказмонъ с. сладост нли оуслажденіе* (Е1, 16; Е2, 15), *гледаетъ [назнраетъ]* (Е7, 183), *да горнтъ (маргина - џаднтъ)* (Е1, 44), *горо џестая [пріосџенная]* (Е7, 183), *діадема с. корона* (Е7, 307в), *домове [кџџн]* (Е7, 232), *дџерн (керкн)* (Е2, 50), *заснпанъ с.*

закопанъ (Е7, 287), на земя [на сѣво] (Е7, 158), злато чнсто с. златникъ (Е1, 44; Е7, 46), кѣпно [заедно] (Е7, 174), лобнзаватъ [целѣватъ] (Е7, 178в), лѣкъ с. стрѣла (Е7, 308), нарѣнкѣ с. притворѣ церковнѣмъ (Е7, 324), ѡблекломъ (покриваломъ) (Е3, 34), одежди [нлн одежнїа] (Е3, 7в), орари [петрафилы] (Е7, 48), палата [конакъ] (Е7, 239), писати с. нзобразовати (Е3, 124), погорбенїе с. свнтїе (Е7, 328в), полагаи с. всыпн (Е1, 22), разжежи с. напали (Е1, 5в), сннѣ плоуа нлн (сннѣ каменѣ) (Е3, 15), скнїя свденїя [храмѣ] (Е7, 161), старн с. ветхн (Е3, 15), чнстою водѣ с. быстрою (Е4, 26в), и на *сїилски синоними* (кога имаме експресивно-оценувачка карактеристика на тој или на друг поим, т.е. кога синонимот се јавува со експресивно-стилска функција сврзана со изразување на разни оценки). Вакви синоними не регистриравме во нашите ракописи. Некои научници се определуваат уште и за други две групи - *еуфемизми* (зборови или изрази кои служат во определени услови за замена на таквите значења коишто на говорителот му се чинат непожелни, не сосем учтиви, дури и груби) (Шмелѣв Д. Н., 1977:199), како во примерите белоградны плѣшинѣ наместо *сїарец*, сѣдѣ [старѣ] (Е7, 198), и за другата група, т.н. *конїексїни синоними* или уште наречени *сїїуациски синоними* (овие синоними не се зборови кои во определени текстови можат да се однесуваат како еден и ист предмет или појава, но тие придонесуваат да се дообјасни, доуточни терминот). Тие не се вклопуваат во системските односи што владеат во лексиката, иако даваат широки можности за искористување на разни зборови во разни цели (Шмелѣв Д. Н., 1977). Спореди: нстоцїанїемъ [ѡнснцы] (Е7, 323), кннги с. евангелїа (Е7, 251), вапно хоневсано, сварено с. дробно акоже брашна (Е1, 29); Е11, 12); лежашѣ ннзѣ с. со главѣ надолѣ (Е3, 19), мнстрїею нлн пснфїею нлн костїю (Е2, 34), кастро (тоестѣ калѣе) нлн кѣла (Е3, 21), страсти (вонни) (Е9, 24), коде кърстотѣ срѣчу подѣ попокотѣ (Е10, 8), положи ламата с. со червеною бою (Е3, 1) и сл.

Умешноста да се избира во парадигматска низа најсоодветниот збор или израз, со неутрална или со стилска карактеристика, е значајна компонента во градењето на јазичниот израз на секој

поединец, посебно кога се работи за израз својствен на луѓе на перото, кога прашањето за јазичниот стил е неодминливо.

За македонската писменост на XIX век карактеристично е дека имаме голема застапеност на синонимите. *Појмовниџе* (*идео-џрафски*) синоними се најчести, и се јавуваат, пред се, како потреба на чисто комуникативен акт, каква што е, всушност, и нивната употреба во ерминиите. Овде се дистанцираме од прашањето на стилот на новата македонска книжевност од минатиот век, каде прашањето за стилскиот премин меѓу старата и новата книжевност од аспектот на синонимијата „се означува преку степенот на отсуство наспроти присуство на стилскиот набој на елементите од синонимната низа“ (Пандев Д., 1996: 125-129).

Синонимите, најчесто, се резултат на преведување на зборот од некој друг јазик на македонски говорен или на црковнословенски јазик, но се случува препишувачот на ерминијата да употреби синоними на друг јазик. Употребувањето, на пример, на турски збор кога треба да се објасни или преведе грчка лексема, укажува дека турскиот забор им бил попознат на учениците – зографи. Овде признакот на *џриџадносџ* на *лексикаиџа* е релевантен (така имаме *словенска v.s. несловенска лексика* (пр.: *џревод од џрчки* и *обраџно*: авгџ [јанџе] (Е1, 33в; Е4, 31в.; Е11, 14), агнн [чнста] (Е1, 17в), аннџмата с. отворенџа (Е3, 1), апокалнпнсџ с. откровенџе (Е8, 24), архетнпџ с. началовџразное (Е11, 5), дџадемы (маргина - вџнеџ) (Е7, 158), днскоџ с. бљодо (Е7, 55в), ерменнџ сџе еџџ скаџанне (Е3, 18в), на искџџ с. на сџнаџџ (Е4, 33), кампонџ с. полн (Е4, 29в), мавро [џерно] (Е1, 31), сарк (плотџ) (Е1, 16; Е2, 14; Е3, 7в; Е4, 30), џолн [жеџлџ] (Е2, 11; Е3, 5) ‘џоџрешен џревод’ // бозн (џдолн) ‘џоџрешен џревод’ (Е11, 348), на лџке [греџескн доџарџонџ] (Е1, 5), перомџ с. конџиломџ (Е1, 25в; Е8, 65), сенка [нскџџџ] (Е3, 14), џерно [мавро] (Е1, 15; Е2, 13, Е3, 6) итн.; *џрчки со џрчки*: мнтра [корона] (Е7, 234в) ‘неџреџцен џревод’, петравнлотџ с. омофоротџ ‘неџреџцен џревод’ (Е7, 283); *џревод од џурски* и *обраџно*: бон с. вапџ (Е2, 30), на сенџукџ (маргина - ковџегџ) (Е7, 113) // вертоградџ с. баџџа (Е7, 268в), вџсы с. терезџн (Е7, 312), жеџлџ [тоџаџа] (Е7, 185в), ковџегџ (сандџџџ) (Е3, 29), лџва [арсланџ] (Е7, 48), на меде с. тџџџ

(Е2, 39), оконца (пенџерн) (Е11, 347в), рѣднна (банрѣ) (Е9, 2в), на шарѣх с. на бонтѣ (Е4, 29в) итн.); *їревод на їрчки лексеми со їурски и обраїно*: кївотѣ [сїандѣкѣ] (Е7, 156в), кїкїды с. шнклы (Е1, 29в), манднлнемѣ сїестѣ сною шамїю (Е3, 23в), плннтн (керпнун) (Е3, 21), пснмндн с. юстѣбѣуѣ (Е2, 37; Е3, 17) // *мѣрекепннцн с. каламаре* (Е7, 204), сарисавѣрѣ с. алон (Е1, 22; Е8, 61), тенекия (кѣтїа) (Е4, 33в.), ҃амсакас с. трементнна (Е10, 37в); *їурски со їурски*: мазїн с. шнклн (Е11, 13); *словенска книжна v.s. їоворна лексика* (сп.: бракн [свадба] (Е7, 256), велїе [голѣмо] (Е7, 160в), весѣ [све] (Е7, 217), дїчерн [керкн] (Е2, 50), егда с. кога (Е3, 28в), жнлнца (кѣїн) (Е7, 170в), нлн срѣу (Е3, 5в), лобнзаватѣ [целѣватѣ] (Е7, 178в), нагн [голлн] (Е7, 50), прелюбоддїн [кѣрвары] (Е7, 177в), [така] снѣ (Е7, 48), старн с. ветїхн (Е3, 15), столпотворенїе [кѣлотворенїе] (Е7, 53), сѣуцн [вѣт҃уѣ] (Е7, 171в) итн.), *руска v.s. їоворна лексика*: зрятѣ [гледаѣтѣ] (Е7, 50), во обятїя [скѣтовнтѣ] сн (Е7, 189), потолокн с. свїены кѣбння (Е7, 332в), толстн (дебелн) (Е3, 23), ҃олмн с. рндовн (Е7, 277в), *руско-црковно-словенски v.s. їоворна - язвы [ранн]* (Е7, 160в).

Синонимїяїа се остварува преку *синїаїмаїїизација* и *редуїликација на синонимн*. Поретка е *синонимїяїа* на ниво на реченица.

Синїаїмаїїизација: мала ҃астѣ срѣѣуѣ 'значи' (*їонаїама* с.) едно краѣе (Е3, 10в), на шарѣхѣ с. на бонтѣ (Е1, 30; Е3, 12в; Е4, 29в), оксо мавро тонко ҃ерно (Е4, 35в), предѣ себе [во скѣтовнтѣ] (Е7, 179).

Синїаїма v.s. збор: агно мавро [҃ерно] (Е1, 31; Е4, 30), вѣ малѣ боцѣ с. стнло (Е1, 23), вѣ шѣнцахѣ [лева] (Е7, 48), з҃наменїе е҃го с. крестѣ (Е4), лазѣрѣ (персндскїй) нлн дннкѣрѣ (Е4, 29), лавесѣ с. ҃ервлено олово (Е7, 3), на те҃ахѣ твоемѣ с. на дѣске (Е4, 33в), окрѣжн с. завортн крѣгѣ (Е7, 324), отроѣе малое (дѣтѣ) (Е3, 22), о҃хра тонка

[древна] (Е1, 41), попилокахъ с. кон на углехъ (Е8, 71), сосъ плотню с. саркою (Е3, 6в), хрсокондлин или златая начертанія (Е1, 18в) итн.

Редуїликација на синоними (синонимни сїрегови): анки (іскїдсь) (Е4, 33), бон с. вапъ (Е2, 30), вардарамъ с. цынгіаръ (Е1, 27; Е4, 25; Е7, 28), восходящїи с. се кауѡбаетъ (Е7, 310в), да блещнтся с. свѣтлѣетъ (Е1, 24в), да расмотрнтъ с. да разѡметъ (Е3, 105), езме с. крнсакунна (Е8, 99), кастро (кале) (Е2, 53; Е3, 23в), керы с. свещнцы (Е7, 249), килерменъ с. волонъ (Е1, 13), клен с. тѡткалъ (Е7, 3в; Е11, 6), колнво (маргина - пшеницѡ) (Е7, 70), комїтъ [или кантїонъ] (Е1, 30; Е4, 28в.; Е11, 13), комїтъ [замкъ] (Е7, 25в), кωнωты (комарцы) (Е2, 56; Е3, 24), копнїа (мозраци) (Е3, 23), лопатою с. кацыею (Е1, 3), мавро (черно) (Е4, 34в), мандлїю сїесть шамїа (Е2, 54), медъ с. тѡуъ (Е1, 27; Е2, 27; Е3, 12; Е4, 25), мїлотню с. ѡбркотъ (Е3, 29в), мршаве (слабе) (Е2, 51), мѣдяныи с. бакаренъ (Е7, 275в), намаза са с. очернаа (Е3, 5в), намаршенаа с. сьрукана (Е3, 6в; Е12, 14), натягнешн с. намажешн (Е1, 18в; Е3, 8), начертанїа с. кондлин (Е11, 6), обнтелн [нмственнкъ] (Е7, 323), обнтелн тоестъ цркъва (Е7, 328), органн [сврнкн] (Е7, 52), отрокъ [детє] (Е7, 232), паннцы [чанацы] (Е7, 238), персѣхъ [грѡды] (Е7, 48), саркомата с. телеса (Е1, 16; Е2, 14; Е3, 6в), сотннкъ с. юзбашїя (Е7, 263в), спекѡлаторъ с. целатъ (Е7, 260в), сѣяння (сѣянне) (Е7, 101), тента (чадоръ) (Е2, 58; Е3, 25), оубрѡсь с. ѡсїя (Е7, 250в) 'нейочен ѡревод', храмнна [кѡѡа] (Е7, 241), хрсїокондлїа или златоначертанїа (Е2, 18), чорбашїята или богатнотъ (Е9, 28в) и др.

Синоними на ниво на реченица

Некои синоними се објаснети описно, како во примерите: н творїтъ блескодъ zelo лцнтшн вернїкъ с. лѡстро (Е3, 9) / н творнтъ блѣскотъ зѣло с. лцнтся много (Е1, 21); первую мѣрѡ нарицаемую (евговъ) (Е4, 30в); ...голифарбѣ еже по азнкъ нашъ говоренне

златоцветъ или шаръ (Е3, 10); на четъриехъ крестопотолокахъ [срѣвѣхъ кон на оуглехъ] (Е1, 234); не е подобно не е харно (Е9, 3в); и заровн его до тамо дондеже полнъ естъ, срѣвѣхъ до шин (Е4, 26); сѣдобрадѣ нматъ мало коси на брадата (Е7, 215); верзѣдлъ первн дѣволъ на темнѣцата (Е10, 21в) - кога имаме синонимна сѣрега на ниво на реченица. Во последниот пример станува збор за айозиција.

3.6. Антоними

Спротивно на синонимиие, противставените значења на зборовите се суштествени за лексичките единици *анѣтониими* (семантичкиот белег го доведува до крајно изострена точка противставувањето на зборовите, тие се дијаметрално спротивни, поларизирани по значење). Во ерминиие се среќаваат антоними (спореди кај *именкииие*: адъ (Е3, 39в) / ран (Е3, 19в), алфа и ѱмега (Е3, 64), денъ / ношъ (Е3, 124), жена (Е7, 304) / мѣжъ (Е3, 123), слѱба (Е3, 38в) / лѣбовъ (Е3, 107), въ лѣвниѣ / въ десниѣ (Е7, 143), рождение (Е3, 95) / смертъ (Е7, 307), светлостъ (Е3, 143) / тма (Е3, 24), старецъ (Е3, 123в) / юноша (Е3, 30), старнца (Е3, 84в) / дѣвонка (Е9, 30); кај *ѣридавкииие*: со бела брада (Е7, 199) / со црна брада (Е7, 290); голъ / облеченъ (Е4, 31в), со долга брада (Е7, 199) / со куса брада (Е7, 199); долгобрад (Е3, 34в) / краткобрадъ (Е7, 193) // недолгобрадъ (Е7, 191); мнолостивъ (Е3, 80) / немнолостив (Е3, 71в), младъ (Е7, 116) // юнъ (Е12, 189) / старъ (Е7, 215); мершавни / (слабе) (Е3, 23) / толстн (дебелн) (Е2, 51; Е3, 23); первнн и последнн (Е3, 64); работанн (Е3, 2в) / неработена (Е3, 2в), разгнѣтѣ (Е3, 66в) / согнѣтѣ (Е3, 64), сѣх (Е3, 2) / мокаръ (Е3, 11в), со тонка брада (Е7, 20) / со честа брада (Е7, 200); кај *ѣлаѣолииие*: восходн (Е3, 20) / ннзходн (Е3, 21), може (Е3, 22) / неможетъ; кај *ѣрилозииие*: внотра (Е7, 60в) / надворъ (Е9, 21), горе (Е8, 95) / долѣ (Е8, 1) // угоре (Е8, 3; Е9, 26) / удолу (Е9, 19в), згора (Е9, 21) / здола (Е9, 21), малѣ (Е9, 2в) / многу (Е10, 32), напретъ (Е3, 5в) / назатъ (Е8, 1) итн.).

3.в Лексиката во ерминиите во однос на нејзиното етимолошко потекло

Во македонската наука за јазикот, во однос на изградувањето на речникот на нашиот јазик, условно се изделени три основни фази. Првата укажува на доминантниот контакт и превземање од грчкиот јазик, втората е кога имаме престиж на турското влијание што го достигнало својот врв, но и отстапило пред стремежот на македонските пишуваачи да ја ограничат употребата на турцизмите во текот на XIX век, а третата етапа е современата состојба на изградувањето на речникот, и се совпаѓа со создавањето на македонскиот писмен јазик во минатиот век. Во оваа фаза е карактеристично навраќањето кон словенското наследство во зборообразувањето, како и усвојувањето на интернационалната лексика (Конески Б. (1986)¹: 209-210). Лексиката на македонските ерминии се однесува на третата етапа од тој развој.

Исто така, е извршена и класификација на македонската лексика, направена врз база на етимолошкото потекло на зборовите. Аналогно на таа поделба, ќе ја претставиме и лексиката содржана во ова ракописно наследство од минатиот век.

Две основни групи ја сочинуваат лексиката на македонскиот јазик - *словенска* и *несловенска лексика*.

Словенска лексика

Лексемите, како основна граѓа на јазикот, се во неарскинлива врска со содржината што ја предаваат. По својата содржина, како што многу пати е укажано, ерминиите се поврзани со христијанската религија и со нејзиното сликарство. Традиционален јазик на религијата бил црковнословенскиот, односно грчкиот јазик. Црковнословенскиот (преку неговите варијанти) ги вршел сите функции на писмен, литературен јазик. Во славистиката, кога станува збор за црковнословенските варијанти, е познато дека во текот на историскиот развој екстра лингвистичките фактори придонесувале да има влијание, воздејство или престиж една или друга варијанта. Руската варијанта на црковнословенскиот јазик, на пример, станала доминантна на Балканот посебно во текот на XVII и XVIII век. Јазикот на книгите кои доаѓале од Русија во Македонија „станал, пред се, јазик на црквата, а подоцна дошло и до адаптирање на црковнословенскиот јазик на овие книги со цел тој да биде разбирлив за поширок круг „некнижни“. Во овие адаптира-

ни текстови, во поголема или помала мера, се огледува руската варијанта на црковнословенски јазик“ (Миовски М. (1980): 22). Таа варијанта се согледува и на сите нивоа во нашите ерминии од минатиот век.

При анализата на јазикот на овие ракописи се укажува на типичните карактеристики на руската фонетска варијанта. Исто така, таа имала влијание и на морфолошко-структурно ниво. На лексичко рамниште треба да се има предвид дека „лексичкиот фонд на руската црковнословенска варијанта го сочинуваат и лексеми заеднички за соодветни варијанти, а не само тие што се адаптирале и се русифицирале“ (Миовски М. (1980): 29).

Македонските ерминии посведочуваат за јазичната интерференција на различни рамништа, како и за постепениот процес на замена на основата на писмениот јазик кога „интерференцијата ги надминала рамките на својата дефинираност и дека во овој случај би можеле да зборуваме за преминување од еден код на друг“ (Миовски М. (1980): 24), како што е со ерминииите под ознаките Е 9 и Е10, во кои имаме преводи на ерминија од црковнословенски на дијалектен јазик, а и на некои места и во други ерминии.

На лексичко рамниште, според потеклото (словенско), во зографските прирачници ги изделуваме:

а) русизмиѝе: бѣжаніѝе, безунсленѣ, брова, вездѣ, верба, вертепѣ, вертоградѣ, верухѣ, верховенѣ, вес, вѣсн, вождѣ, вона, воскресенне, востокѣ, восточен, вредн, всадѣ, глѣбок, горбат, горбленыѣ, гортанѣ, гѣба, даже, дверѣ, дерево, держава, держн, дерзостѣ, жде, жнзнь, забѣдн, зерцало, нзобража, нностран, кнсн, клен, кленцеѣ, колесо, косвен, косвеностѣ, красновденѣ, краснооуесен, крестопотолок, кровотоунв, кромѣ, кѣпелѣ, лнбо, лѣча, мерзостѣ, мнмо, макгостѣ, мѣча, начатокѣ, начертаніѝе, невод, невреднм, невѣѣ, ненследованѣ, ннкто, ѡборѣтѣ, оконце, ѡкропн, пагѣбленне, осенов, перетворн, пѣсна, пица, плаваѣ, погрѣжн, поснла, постїди, посѣреден, потолок, потомѣ, прамѡ, пригорбат, прискорблен, рад, самаѡ, самн, сердце, середен, серпѣ, сюдѣ, скверн, сковарда, скорѣ, скорбѡци, смѣжен, смертѣ, согнѣтѣ, сожнгаѣ, солнеуен, солнце, сословіѝе, сѣцествѣѣ, стран, страна, толстѣ, тросѣ, трѣсѣ, оугол,

оудывлае, оукорнџн, оукорнтел, оукорае, оумажне, оумовенне, оуџок, частъ, џеловекъ, џеловеколюбецъ, џеловеколюбне, џеловекоубиџец, џеловеџески, џеловеџество, џеснокъ, шелков, џуродив; како *русизми*, но и со можност да се работи за *србизми* во примерите: бџдџшн, приџастенъ, сџбџта, или, пак, за *буџаризам* кај лексемата: дџнствнтелен.

- б) *србизмиџе*: бџде, голџбница, зџб, нџабра, кожан, коуна, кџпае, кџпнна, кџџа, настџпа, покварн, разџме, сџџна, спава, спнсателъ, стаклан, стакло, стакланица, танок, толнко, џгленосаџи, оугане, оудница, оуџе, унџкъ, утџара и
- в) *буџаризмиџе*: испџска, снџки, џе ‘бара’, џе ‘ке’.

Процентуалната застапеност на овие лексеми изнесува 3,5% во однос на целокупниот фонд на лексиката на македонските ерминии.

Несловенска лексика

Несловенскиџа лексика во македонскиот јазик ги опфаќа зборовите превземени, пред се, од *џрчкиоџи* и од *џурскиоџи* јазик, како и зборовите што се подведуваат под терминот *балканизми*. Застапеноста на лексеми од ароманско потекло е незабележителна.

Грџизмиџе се најзастапени, што е разбирливо со оглед на содржината на ракописите (5 % од вкупниот лексички фонд на македонските ерминии од XIX век, којшто изнесува 5130 апелативни единици во азбучната картотека - без антропонимски и топонимски материјал). Најновиот труд *Грџизмиџе во македонскиоџи јазик (со џосебен осврџи на еџејскиџе џовори)*, (Аргировски М. (1992), бележи околу 1756 (од кои 223 се од негрчко потекло). Овој број, се разбира, не е дефинитивен. Во нашиот лингвистички материјал има еден дел кој М. Аргировски етимолошки ги обработил. Некои примери од нашите ракописи (посебно во врска со сликарската терминологија) не се присутни.

Овде ги приведуваме следните:

а) *ѣ р ц и з м и* што се среќаваат во сликарските прирачници: авго, авгѣстъ, агно, адъ, алнѣна, алон, алфа, алфавнтъ, амвонъ, амннъ, амонаконъ, анатема, ангелъ, аннгат, аннктар, антнвол, антнхристъ, апокалнпснсъ, апостолъ, апрнлїнн, арсеннкъ, архангел, архетнпъ, архїдїаконъ, архїепнскопъ, архнерен, архїстратыгъ, аспїдскн, аспра, аџснндосъ, вакїѣѣ, варакъ, варвар, верзѣѣлъ, верннкъ, внвлосъ, гнпсъ, глнказмонъ, декември, демон, дндраѣма, дїадема, днкелъ, днсазн, днско, днскосъ, дяволъ, доксарнонъ, драмъ, драѣма, ѣаконъ, евангелне, евангелнст, евгонъ, егѣменъ, ектеїїе, ела, елеѣса, епарѣъ, епарѣїа, епнскопъ, еретнк, ермнннѣ, еѣїднов, зїѣѣтъ, зограф, зѣдн, нгемонъ, нгѣмен, їдол, нкона, нкос, нпостасъ, нскномат / нскїѣсъ, нсторнѣ, ннѣдарын, нерарѣъ, нерен, юлн, їѣїн, каламар, калѣгер, калѣгернѣа, камара, камнла, кампонъ, каната, канднлѣ, канерва, канон, канонарѣее, кантнонъ, капа, каснтеръ, каѣен, керамїда, кесар, кнвотъ, квр, кїт, козмосъ, колнво, комат, комедъ, конднлъ, корабъ, кордозомъ, корона, ктнторъ, кѣѣкнѣ, кѣкѣлъ, кѣтле, лагоподъ, ламбада, лепта, лїванъ, лннъ, лнтѣргнѣ, лостъ, лѣлакъ, лѣстро, мавро, ман, мансторъ, макавен, маланомъ, манастрнръ, манднл, мантїа, мартъ, мастнѣъ, месїа, мнлотъ, мнро, мнстрнѣ, мнтра, мїтрополнтъ, молнв, монаѣ, монаѣыннѣ, мѣстак, нарѣнка, нафора, ноеврнн, ѣдннтрїа, океръ, оксн, окътоврїн, ѣмега, ѣмофоръ, органа, оро, ѣстраконъ, оѣра, палатъ, панатор, панеръ, пардалїа, пасѣа, патернѣа, патрнарѣъ, петраѣїлъ, плннѣа, порта, порфнра, прасннъ, презвнтер, прокопсан, проплазмонъ, пропластрн, проскомедїа, ѣалм, псалтъ, пснмндъ, пснмнтѣїса, ѣїфїа, раса, рыпыда, саваотъ, сако, саркостар, самаръ, сантрак, сапфнр, сапѣнъ, сарк, саркомат, саркоса, сатана, септеврнн, серафнмъ, снмволъ, сннѣѣар, скала, скара, скїменъ, скїнїа, скнптаръ, скнѣстъ, скорпнѣ, скѣфа, смарагдъ, стернѣ, стнло,

стипса, стнх, стіхаръ, стнхїр, стомна, сфѡнгар, сунма, таланъ, талантъ, тартаръ, темел, ѡнмна, тнмпа, тнтла, топазна, топан, трапеза, тремента, трїандафїль, трон, тропаръ, ѡтѡ, фарнсен, феврѡрнн, фїалъ, фїлософъ, фнлѡса, фїннк, харно, хартна, херѡвнм, хїртнннсе, хламнда, холн, хоневсан, хрнсоконднл, хрнстофоръ, хртнан, чнпрто.

- б) *ӣ у р ц и з м и*: аванъ, алосанъ, алуна, аманла, антерна, арднучъ, арчлнл, арсланъ, ахчїл, ачнкъ, банръ, баракъ, басамакъ, басмо, бахча, башка, баалдїса, безнръ, бнннш, бол, бон, борїа, бѡкагнн, бѡлѡкъ, бѡнаръ, вараклнл, гемна, дарпна, дрнркъ, дѡвар, думенъ, дѡшеме, ѓемер, ѓефїрїе, ѓор, ѓошелнл, евза, елпезе, замкъ, зембнлъ, зердешанъ, знфтъ, знл, занъ, нбрнкъ, нбрнче, нбрншнм, нзмеѡаръ, нзмеѡарка, ннсанъ, нстѡбевчъ, юзбашїя, казанъ, калансанъ, калап, кале, калемъ, калпакъ, кара, караула, кафез, кебрннл, кемер, керпнч, кесе, кнбрнт, кнлрменъ, кнлнбар, кнлнм, кжвжрцнк, конакъ, кор, кошк, крмаз, кѡбе, кѡбеленъ, кѡбре, кѡла, кѡрбанъ, кѡртѡлїса, кѡршѡмъ, лалъ, мавна, мадемъ, мазїа, мастраф, махрама, маша, мермер, мїскн, мъздрак, моръ, ока, пара, пармак, пендере, перваз, пергелъ, перде, перчїк, раклл, ренч, сатъ, сакасъ, сандак, сандалозъ, сарнѡѡръ / сарнсавѡръ, сатрачъ, саханъ, седефъ, селвїа, серкме, сефтѡ, сннцнръ, софра, сѡлеменъ, сѡлїгенъ, сѡрла, тава, тебешнръ, тенекнн, тенекїа, тенжере, тепе, тепсна, терезїа, тояга, томрѡкъ / тѡмрѡк, тѡткалъ, тѡчъ, ѡевре, ѡесїа, ѡочек, ѡоше, ѡошек, ѡошелїа, ѡошкъ, ѡурк, ѡулбоваръ, оугобзнсъ, ѡрда, фенер, фнл, фнтнл, фодѡл, халат, ханджахана, хапсаана, харамнл, чадоръ, чанрѡфнл, чалїа, чалма, чалпар, чамъ, чамсакас, чанак, чекнчъ, черек, черчев, чнвїа, чнвнтъ, чннїа,

ѹнфѡт, ѹорбашїѡ, ѹѡгенѡ, ѡанѡнфра, ѡелатѡ, ѡубе, шадрван, шамїѡ,
шатѡр, шафран, шегѡ, шен, шнкла, шнрнтѡ, шншь, шнше.

Турцизмите, изразено во проценти, зафаќаат 3,3 % од речничката граѓа. Општопознато е дека и турскиот јазик извршил силно влијание врз лексиката на балканските јазици а, се разбира, и врз македонската лексика. Во македонскиот јазик навлегле околу 3000 турцизми. Од нив има зборови од арапско и од персиско потекло што дошле преку турскиот јазик. Исто така, познато е дека во XIX век е остварено најголемо запознавање со турскиот јазик од страна на луѓето на македонската чаршија, како и фактот дека во текот на овој век се зародила идејата за отстранување на употребата на несловенските зборови. Оттука дошло и ограничувањето на употребата на турцизмите иако, на почетокот, било потребно турцизмите да бидат употребувани да ги толкуваат словенските подзаборавени и непознати зборови (Конески Б. (1986)¹: 219). Со таква функција среќаваме повеќе турцизми и во ермините (на пр.: **ДЕЛАТЕЧЕСКИ** го предале со **ѹАМАТН**; **ѹОРБАШїѡ**та со **БОГАТНОТѡ**), иако некои од нив се во неутрална употреба, т.е. спаѓаат во неутралната лексика и се адаптирале во основниот лексички фонд на македонскиот јазик (сп.: **КУЛНМѡ**, **КОПАКѡ**, **СОФРА**, **ТАВА**, **ТЕПЦНА**, **ТѢТКАЛѡ** итн.). Покрај полнозначните, од турскиот јазик биле превземени и службени зборови (сп. **БАШКА** во нашиве ракописи).

Во *несловенскиѡа* лексика се опфатени зборови кои потекнуваат и од **в. д р у ѡ и** *евројски јазици*. Од *лајтинскиѡѡ* јазик се лексемите како: **ЮНѡ**, **КАМФОР**, **КОЛОРѡ**, **КѢСТОДїѡ**, **ЛАЗѢРѡ**, **ЛАМАТ**, **ЛОТѢРѡ**, **МЕРДА**, **МѢЛЕ**, **НАТѢРА**, **НАТѢРАЛЕНѡ**, **ОЛТАРѡ**, **ПАПА**, **СѢДАРѡ**, **ОУМПРА**; од *романскиѡѡ* и *ароманскиѡѡ*: **ГѢША**, **БУНЕЛА**, **ГРАПА**, **ГРАПКА**; од *иѡѡ-лијанскиѡѡ*: **БѢЦА**, **КАТАНЕЦѡ**, **ЛАК**; од *ѡерманскиѡѡ* : **ФАРБА**, **ГОЛНФАРБЕ**, **ГРОШ**, од *сїѡарѡѡгерманскиѡѡ* **ѹНША**, и од *друѡи јазици*: **КОУНА** - од *унѡарскиѡѡ* *преку срїскиѡѡ*, **БОН**, **ОРАР**, **ЛїНОНѡ** од *францускиѡѡ*, а **ШЕЛКОВ** (од **ШЕЛАК**) од *анѡлискиѡѡ*. Застапеноста на овие зборови е незначителна, изнесува околу 0,6 % од вкупниот лексички фонд.

Анализата на лексиката на македонските ерминии од минатиот век не доведува до општиот заклучок дека *основниѡа* на

овие ракојиси ја чинаат зборови од словенско јојекло (пред се црковнословенизми и зборови од македонскиот народен јазик) - 87,5 %, додека на несловенската лексика се однесуваат само 9 % од застапениот лексички фонд.

ЛИТЕРАТУРА:

- Александрова З. Е. (1975)
- Аргировски М. (1992)
- *Библејска енциклопедија* (1990)
- Бркиќ Н. (1991)
- *Български етимологичен речник* (1971, 1979, 1986, 1995)
- Вујаклија М. (1975)
- Даль В. (1956)
- Даничиќ Ѓ. (1963; 1964)
- Десподова В. (1988)
- Ѓинѓиќ С. (1997)
- Иванова О. (1996)
- *Индекс кон речником на македонскиот библски ракојиси* (1985)
- Јашар-Настева О. (1962)
- Јашар-Настева О. (1978)
- Јашар-Настева О. (1981)
- Јашар-Настева О. (1985)
- Клаиќ Б. (1981)
- Конески Б. (1986)¹
- Миклошиќ Ф. (1963)
- Миовски М. (1980)
- Миовски М. (1996)
- Митропан П., Марковиќ В., Тарасјев А. (1979)
- Миќуновиќ Љ. (1990)
- Ожегов С. И. (1968)
- Пандев Д. (1996)
- Паноска Р. (1994)
- Петковска Б. (1993)
- Петковска Б. (1994)
- Петковска Б. (1996)¹
- Петров Н. (1899)
- Пољоска А. (1998)
- *Речник на македонскиот јазик* (1961, 1965, 1966)
- *Речник на македонската народна поезија* (1983, 1987, 1993)
- *Речник српскохрватско-грчки и грчко-српскохрватски* (1988)

- *Рјечник хрвајскога или српскога језика* (1967)
- *Синоними русског језика и их особеносии* (1972)
- Скок П. (1973)
- *Словаръ синонимов русског језика* (1975)
- *Српскохрвајско -македонски речник* (1989)
- Таховски А. (1951).
- Толстой И. И. (1970)
- Трифуновиќ Ѓ. (1974)
- *Турецко-русский словарь* (1977)
- Турински Ж. (1990)
- *Турско-български речник* (1962)
- Угринова-Скаловска Р. (1979)¹
- Филипова-Байрова М. (1969)
- Хориков И. П. (1980)
- Шкаљик А. (1965)
- Шмелёв Д. Н. (1977)

ЗАКЛУЧОК

Македонските ерминии од XIX век, од поширок – филолошки аспект, се значајно и недоволно познато културно-ракописно наследство на Македонија.

Ерминиите, сликарски прирачници за иконописци и реставратори во Источното христијанство (со иконографски и технички содржини), претставуваат специјална материја што предава библиски содржини од Стариот и Новиот завет, како и техничко-технолошки дел за зографскиот занает.

За македонската лингвистика овие ракописи се интересни бидејќи можат да се земат предвид повеќе аспекти на анализа што ги подразбира науката за јазикот. Во јазичниот израз ерминиите ги содржат особеностите на црковнословенскиот и на нардониот јазик, така што тие се приклучуваат кон дамаскинарската традиција кај нас.

Ерминиите, најчесто, се македонски препис од рускословенски оригинал. Иако главниот интерес за анализа е насочен кон лексиката на македонските ерминии од XIX век, направен е преглед на јазичниот израз на повеќе јазични рамништа. Се разгледани графиските и правописните особености на овие текстови кои го изразуваат како традиционалното, така и руското, но и - во голема мера, влијанието на македонските говори. На фонетско рамниште се изделени релевантни единици кои укажуваат дека овие ракописи освен што имаат белези на традиционалниот јазик и негова повлијаеност од рускоцрковнословенскиот од една, покажуваат и пројавување на говорниот јазик на македонските препишувачи од Западна Македонија од друга страна. Дека во некои ерминии основата на јазичниот израз ја дава галичкиот дијалект, освен овие фонетски карактеристики, укажува и направената анализа на морфосинтаксичко рамниште. Кај препишувачите на ерминиите забележавме форми кои се типични за малореканскиот дијалект (кај сите видови зборови). Во нив, наспроти формите на глаголот од народниот говор (во кој се развила една општа партиципна форма врз основата и со формалните обележја на некогашниот пасивен партицип на минато време, а што е во врска со појавата и ширењето на новите конструкции од типот *имам дојдено* и *сум дојден*), се присутни и некои негови стари именски форми - инфинитивот и партиципите. Исто така, присутни се традиционалните заменски форми кај придавките. Од тие причини, на морфолошко рамниште, поради сложеноста на материјата, се определевме да се задр-

жиме само на некои особености кои, според нашето наоѓање, беа карактеристични за ерминиите.

Преодот од синтетизам кон аналитизам во македонскиот јазик засега не само морфеми од групата на имињата, но и битни својства на структурата на реченицата. Во македонските ерминии од XIX век, кои се претежно на народен говор, овој долготраен процес во нашиот јазик резултира со аналитички начин на изразување на односите меѓу зборовите во реченицата. Регуларна и суштествена појава на реченицата на современиот македонски јазик, а посебно на западномакедонското наречје, е удвојувањето на објектот (директен и индиректен). Оваа карактеристика е очигледна во ерминиите на народен говор. Присуството на остатоци од стариот падежен систем (акузативно-генитивни и дативни односи) е една, исто така, позната појава на западномакедонските говори.

Содржината на ракописите (технологија и иконографија) и на синтаксичко рамниште го добила својот јазичен израз. Нарацијата, најприсутна во иконографскиот дел, е предадена преку проста или независно-сложена реченица. Зависносложената реченица е сврзана со црковнословенскиот јазик и ги користи традиционалните сврзувачки средства.

Јазичното творештво е највидливо на лексичко рамниште. За ономазиолошките процеси прашањето за формалните и семантичките можности во процесот на номинација се наметнува како едно од најбитните прашања, по прашањето што се поставува - што е домашно, а што е туѓо во определен јазик?

Зборообразувањето, што ја воспоставува врската помеѓу морфологијата и лексикологијата, при анализата на македонските ерминии покажа дека и овде формалните можности (*конјункирана ујојреба на исја домашна лексема, јолисемијаја, неосемантизацијаја, јазичнаја метафора, деривацијаја, универбизацијаја, калкирањето и јозајмувањето*) се поголеми од семантичките можности, кога станува збор за изнаоѓање на соодветен лексички израз, т.е. за номинација на поимот. И нашиве ракописи потврдуваат дека малку зборови можат да бидат оригинални номинации.

Широко сфатената *деривација* (со композиција и афиксација) во ерминиите покажа поголемо присуство на *композиции* (од кои некои се вистински композитни заемки, директно превземени), и калки. Сложенките се најзастапени кај именките и придавките, за разлика од сложенките кај глаголите. Во ерминиите, како што е, всушност, и во македонскиот јазик, морфолошкиот (афик-

сен) начин на деривација е најпродуктивен, особено кога станува збор за суфиксација кај именките и придавките, како и за најбогата префиксна деривација кај глаголите. Инаку, кај сите нив, во скромна мера, се присутни префиксно-суфиксни образувања. Кај прилозите е присутен морфолошко-синтаксичкиот и лексичко-синтаксичкиот начин на зборообразување. Модификациските деривати (деминутивните и хипокористичните образувања) се среќаваат во сликарските прирачници. Тие претставуваат едно од обележјата на деривацијата кое, и за нашиот јазик, е карактеристично својство на зборообразувањето. Во него е присутно богатство на суфикси за изразување на емоционалната окраска кај зборовите каде формантот има семантичко-качествена функција и е определувач во структурата на дериватот.

Анализата на македонските ерминии на споменатите рамништа, и покрај обопштеноста на согледувањата не води кон заклучокот дека во ракописите, сепак, се отстапува од традиционалната писменост. Тоа се должи, пред се, на фактот дека нивните препишувачи најчесто биле и зографи кои, сметаме, од лични потреби ги препишувале овие традиционални прирачници за нивниот занает, а самите тие, веројатно, имале скромна мера на образованост и писменост. Во XIX век е широко изразена тенденцијата да се развива писмен јазик врз македонска основа. Ваквиот стремеж е изразен и кај овој вид ракописи. Во основата на јазикот на македонските ерминии, што пред се е црковнословенска, е влезен и малореканскиот говор. Тоа е разбирливо, зашто станува збор за препишувачи кои потекнувале од Мијачијата. Релативно големиот број на овие сликарски прирачници се приклонува кон корпусот на материјали од минатиот век кои придонесуваат за галичкиот или мијачкиот говор да имаме денес изворен материјал што е многу поголем отколку што е тоа случај со многу други македонски дијалекти.

Вториот, најобемен и централен дел на јазичната анализа се однесува на лексиката на македонските ерминии од XIX век. Сметаме дека кон македонската историска лексикографија од минатиот век е додаден значителен прилог. Лексико-лошата разработка е ориентирана кон *семантичката класификација* на богатата лексичка материја поврзана со содржините на Библијата. Значајно место овде и припаѓа на *синонимијата*. За македонската писменост од XIX нејзиното присуство, најчесто, е потреба на чисто комуникативен акт, како што е и случајот со употреба на синонимите во зографските прирачници. Така признакот на припад-

ност на лексиката (словенска v.s. несловенска, како и книжна v.s. говорна лексика), има за цел толкување на непознатиот словенски збор од писмениот јазик што придонесува и за негово воведување во употреба, ревитализирање). Во овој век, познато е, се зародува идејата за отстранување на употребата на несловенски зборови иако, во почетокот, како толувачи - еквиваленти, служеле турските лексеми. Синонимијата се остварува преку синтагматизација и редупликација на синоними. Поретка е синонимијата на ниво на реченица, како и контекстуалните синоними.

Речничкиот на зборови во македонскиот ерминии од XIX век (што е селективен во однос на застапеноста на лексемите и кој, исто така, е без ономастички и топономастички единици), претставува најзначаен дел во презентирањето на лексиката на македонските ерминии од XIX век. Во Речникот зборот го добива конкретното значење што произлегува од дадениот контекст и, исто така, се упатува на неговото потекло, (каде е потребен повисок степен на реконструкција се дава и старословенски пандан), како што се посочува, по потреба, и сферата на употреба.

Две основни групи, во однос на етимолошкото потекло на зборовите, ја сочинуваат лексиката на македонскиот јазик – *словенска* и *несловенска* лексика. Во Речникот се посочени заемките од рускиот јазик, како и од други словенски и несловенски јазици. Поради прегледност, во одделно поглавје, истите се изделени и се укажува на нивната процентуална застапеност во ракописите.

Сметаме дека за апликативната вредност на овој труд ќе придонесе приложената расчитана ерминија на Мојсо Крстов, што ни послужи како основен текст за нашата анализа.

Како завршна, општа констатација може да се каже дека македонските ерминии од XIX век го обновувале нашиот традиционален писмен јазик, давајќи белег што се одразил на историскиот развој на македонскиот јазик кој, во одделни црти, како наддијалектен слој, условен од факторот на традицијата, е вткаен во ткивото на стандардизираната форма на македонскиот јазик.

Лексиката во ерминииите го привлекува вниманието со богатството на лексичката граѓа којашто покрива широк семантички дијапазон а, истовремено, пројавува и други сфери на употреба - терминолошка лексика, што е резултат на функцијата на јазикот како средство за општење да им служи на луѓето во сите сфери на човечката дејност.

ПРИЛОЗИ:

- 1. РЕЧНИК НА ЗБОРОВИ ВО МАКЕДОНСКИТЕ
ЕРМИНИИ ОД XIX ВЕК**
- 2. РАСЧИТАНА ЕРМИНИЈА ОД МОЈСО КРСТОВ**
- 3. ФОТОГРАФИИ НА ИКОНИ ОД ЦРКВАТА
„СВ. СПАС“ ВО ДРАЧЕВО, СКОПЈЕ**

IV. РЕЧНИК НА ЗБОРОВИ ВО МАКЕДОНСКИТЕ ЕРМИНИИ ОД XIX ВЕК

Во Речникот не се опфатени сите зборови коишто се среќаваат во ерминиите, туку само тие лексеми што имаат специфично или различно значење од она што е регистрирано во тритомниот „Речник на македонскиот јазик“, како и тие што се значајни за содржината на овие специфични прирачници за зографи. Освен тоа, во Речникот се застапени зборови кои никаде не се забележани, а и такви што се разликуваат по својата форма. Се обработени, по правило, зборовите коишто имаат туѓо потекло. За заглавните единици се наведува значењето што го има зборот во контекстот (за основен текст е земена ерминијата од Мојсо Крстов, а ако некој збор не се однесува на овој ракопис, тогаш за него има податок барем во една ерминија на која тој ѝ припаѓа), но се наведуваат и другите негови значења, доколку ги има.

А

авне adv. 'веднаш' (Е3, 3).

авго n. 'јайце' < нгр. *αβγο* 'истио' (Е2, 30).

аванъ m. 'сад за толчење' в. *хаванъ* (Е9, 43в).

авгѣстъ m. 'осмиот месец од календарската година' < стсл. *аугоустъ*
< гр. *Αύγουστος* < лат. *augustus* (Е3, 8).

агнець m. 'јагне' < стсл. *агньць* (Е3, 39).

агно adj. 'чист' < гр. *ἀγνός* 'чисти, проси; едносѣавен' (Е3, 15в); агни
охра (Е3, 7); агнонъ волонъ (Е7, 4).

агнун adj. 'јагнешки' < стсл. *агнь;ь* (Е3, 67в).

адъ m. 'пекол, тартар, подземје, внатрешноста на земјата'
< гр. *ἄδης* 'истио' (Е3, 39в).

адов adj. 'пеколен' (Е3, 54в).

ажахана adv. (Е8, 7); в. *ханджахана*.

азъ pron. 'јас' (Е3, 10в).

азбѣкн f. 'азбука' (Е3, 138).

азѡцип ptc. 'тој што јава, јавач' (Е3, 51в - воини азѡципи).

акн conj. 'ако' (Е3, 64).

акрнд м. 'скакулец' < стсл. акрндъ < нгр. ἄκρ δα 'скакулец',
стгр. ἄκρ ς (Е3, 24в).

акѡ conj. 'ако' (Е7, 331).

алнлѡѡ interj. 'славете го бога' < стсл. алнлоуна; < гр. ἀλληλούια <
евр. hallelouyah 'исѡо' (Е3, 69в).

алиматокеръ м. 'свеќа'; составено е од гр. ἄλμημα 'мазиво' + нгр.
кер 'восок' (Е3, 4в).

алон м. боѡ. 'источен, посебно афрички вид на билка од чии лисје
се цеди горчлив сок' (Е7, 23) < гр. ἀλόη 'исѡо';
алонн (Е3, 9в).

алонѡн adj. 'материјата што во себе ја содржи листот на растението
алоја' (Е2, 22); преосмислена форма и доведена во
врска со нгр. ἄλῶνι 'ѡумно'.

алѡце п. 'облека; дел од облеката' (Е9, 29).

алосанъ adj. 'румен, црвен, алев' < тур. al 'исѡо' (Е13, 7).

алфа f. 1. 'првата буква во грчката азбука'; 2. *фиѡ*. 'почеток'; *алфа и*
омеѡа (α, ω) - 'првата и последната буква на грчка-
та азбука, т.е. почетокот и крајот на нешто, за оз-
начување на вечноста и совршенството' < гр. ἄλφα
(Е3, 64).

алфавнтъ м. 'првите две грчки букви ἄλφα и βῆτα' (Е3, 138).

алуна м. 'гипс' < тур. alçı 'исѡо' (Е13, 2в).

аманли f. 'запис, талисмен; предмет којшто суеверните луѓе го но-
сат за да ги штити од зло' < тур. hamail 'исѡо' (Е10, 2).

амвонъ м. 'издигнато место во црква за држење проповеди, за чита-
ње на евангелието, молитви, помени и др.'
< гр. ἄμβων 'исѡо' (Е3, 60в).

амниъ adv. 'верно, навистина' (се употребува на крајот од молитвата) < стг. *ἀμήν* < евр. amen 'исѡ' (Е3, 59).

амонаконъ m. 'хемиско соединение од азот и водород, безбоен гас со лут и непријатен мирис што предизвикува солзи, отровен и кој ја нагризува кожата' < гр. *ἀμμωνιακόν*, лат. *salammoniacus* 'исѡ' (Е13, 1в).

амполъ m. 'повеќе видови на рецепти за правење на сликарска подлога (на грчки наречени „амболи“; со црвена, или со некоја друга боја се покривале сите осветлени места на оригиналот при копирањето на лакирани и маслени слики кога се правел некој вид на отпечаток - *црвениот ампол* - црвен болус, полимент, волон, грунд (материјата на црвениот окер содржела определена маснотија, таа имала во себе жили на каолин' < гр. *ἀμπόλιος* 'амѡл, ѡлименѡ, иѡѡ има многу сосѡави делови; иѡѡ содржи ѡвеќе мѡѡал' (Е3, 4в); сп. ги формите: амбол (Е8, 68); ампло (Е3, 5); ампонъ (Е2, 13), амболна (Е13, 31).

амполарисѡва ipf. 'прави ампол' (Е3, 4в).

ампорарнса pf. 'направи ампол' (Е3, 5).

анатема f. 1. 'проклетство, црквено проклетство фрлено на некој човек или на предмет; исклучување од црквата'; 2. *фиѡ*. 'проколнување, клетва' < гр. *ἀνάθεμα* 'исѡ' (Е3, 85в).

ангелъ m. 'божји слуга; полубожествено суштество' < гр. *ἄγγελος* 'весник' (Е3, 18в).

аннѡмат m. 'отвор' < гр. *ἀνοίγμα* 'исѡ' (Е7, 16в).

аннктар m. 'отворач, боја што осветлува' < нгр. *ἀνοικτάρι* 'ѡѡворач' (Е7, 36).

антерна f. 'дел од облеката што се носи над кошулата' < тур. *entari* 'исѡ' (Е13, 12).

антнвол m. 'копии' < гр. *ἀν τ βολος* 'исѡ'; анднволъ (Е3, 144).

- антнхрнсть м. 1. 'противник (или непријател) на Христа или на христијанството'ж 2. *фиџ*. 'безбожен човек, ѓвол, сатана, дух на темнината, лажен месија'
< гр. ἀντ χριστος 'иpоѡивник' (Е3, 68в).
- апокалнпнсъ м. 1. 'откровението на Јован Богослов' 2. 'последна книга на Новиот завет' 3. 'религиозен правец којшто сите појави ги толкува како претскажување за крајот на светот' < гр. ἀποκάλυψις, од гл. ἀποκαλύπτω 'оѡкрива' (Е3, 64).
- апостоль м. 1. 'еден од дванаесетте Христови ученици; проповедник на христијанството' 2. 'богослужбена книга на православното христијанство што ги содржи делата на апостолите'; 3. *фиџ*. 'застапник на некое учење' < грч. ἀπόστολος 'иpаѡеник; од Хрисѡа' (Е3, 46).
- апрїлнн м. 'четвртиот месец од годината' < стсл. апрнль
< сргр. ἀπρ λιος < лат. aprilis (Е3, 114в).
- ардїѹъ м. *боѡ*. 'смрека - Juniperus communis' < тур. ardiç, ardic 'исѡо' (Е9, 43); арднѹъ (Е9, 43).
- аѹснндось м. 'алкохолен пијалок од пелин и анис' < гр. αψ ντιον 'исѡо' (Е8, 82), сп. и апсїнѹосъ (Е7, 152).
- арсеннкъ м. *хем*. 1. 'арсен, еден од најаките отрови'; 2. 'пигмент добиен со мелење на кристали од арсен со златно-жолт тон што бил употребуван само за слики на табла - икони, а овде-онде служел за нагласување на жолтите драперии' < гр. ἀρσενικόν (Е7, 42).
- арсланъ м. 1. 'лав' 2. *асїр*. 'име за созвездието Leo именувано како лва срреч арсланъ; име на хороскопскиот знак' < тур. arslan 'исѡо' (Е10, 270).
- арсланѹе п. *дем*. 'лавче' (Е13, 27).
- артїа f. (Е3, 2); в. хартнѹ.
- артнка f. (Е10, 26); в. нарѹнка.

- архангел м. 'началник на ангелите, повисок ангел; припадник на еден од деветте ангелски чинови што се делат на три хиерархии (архангелот ѝ припаѓа на средната хиерархија)' < гр. ἀρχάγγελος 'исѿо' (ЕЗ, 19).
- архетипъ м. 1. 'прототип, праслика, праобразец', 2. 'прв отпечаток, оригинал' < гр. ἀρχέτυπον 'исѿо' (ЕЗ, 199); архѿтип (ЕЗ, 1в).
- архѿдѿакоњъ м. 'прв ѿакон, началник во една црква' < гр. ἀρχιδιάκων 'исѿо' (ЕЗ, 81в).
- архѿепнскопъ м. 'првиот владика, митрополит, надбискуп; првосвештеник' < гр. ἀρχιεπίσκοπος (ЕЗ, 80).
- архѿерен м. 'владика; епископ, митрополит' < стгр. ἀρχιερεύς, нгр. архѿерѿас (ЕЗ, 58в).
- архѿмандрнтъ м. 'највисок монашко-свештенички чин до владиката во православната црква' < ἀρχιμανδρ της (ЕЗ, 95).
- архѿстратыгъ м. 'водач' < гр. ἀρχιστράτηγος (ЕЗ, 93).
- арулна adj. 'што многу троши, потрошлив' < тур. hardz 'ѿрошок, издаѿок' + тур. суфикс -лн (Е13, 3в).
- аспѿдскн adj. 'она што има особини на аспѿда' < гр. ἀσπ ς, ἀσπ δος 1. 'ѿѿѿѿѿ' 2. 'самоволие, лоша, зла жена'; 3. змија' (ЕЗ, 66).
- аспра f. 'најмала парична единица во Турѿија' < гр. ἄσπρα 'монѿѿа' < ἄσπρος 'бел' (ЕЗ, 58).
- ахѿѿа м. 'готвач' < тур. aħçi 'исѿо' (Е8, 8).
- аункъ adj. 'отворено, јасно' < тур. асук 'исѿо' (Е13, 5 - подункъ).
- аѿе conj. 'ако' (ЕЗ, 1); аѿеѿ (ЕЗ, 22); аѿа (ЕЗ, 14).

Б

- банръ м. 'рид, брдо, чука' < тур. bayr 'возвишение, ѿадина, сѿрана на брдо' (Е9, 2в).
- бана f. 'место за капење' < стсл. бана < лат. balneum (ЕЗ, 101в).

БАРАКЪ m. 'знаме' < тур. bayrak (ЕЗ, 51в); банракъ (ЕЗ, 34).
 БАСАМАКЪ m. 'басамак, дел од скала' < тур. basama 'с̄т̄а̄й̄ало' (Е7, 310).
 БАСМО n. 'тенко памучно платно со печатени шари' < тур. basma
 < гл. basmak 'й̄рӣй̄иска, й̄ечай̄и' (ЕЗ, 10в).
 БАХУА f. 'зеленчукова градина' < тур. bahçe < перс. bag 'лозје'
 (Е7, 267).
 БАШАЛОК m. (Е9, 29); башлак (Е9, 29); в. БАХУА
 БАШКА adv. 'одделно, настрана' < тур. baska 'дрӯг̄, различен' (Е8, 95).
 БАЛДІСА pf. 'малаксува, изнемоштува, премира' < тур. bayılmak 'се
 онесвес̄т̄ува, й̄ремира' (Е8, 22в).
 БАЛУКА f. 'жена што бае, лекува со баење' (Е9, 33в).
 БЕДРЕНКЪ m. 'бедро, дел од телото помеѓу колкот и коленото'
 < стсл. бедро (ЕЗ, 120).
 БѢЖАНІЕ n. 'бегање'.
 БЕЗАКОННИ ptc. 'незаконски' (ЕЗ, 39в).
 БЕЗАКОННИК m. 'безаконик, нечесен, неправеден, злочинец'.
 БЕЗБРАДЪ adj. (ЕЗ, 80в); в. БЕЗБРАДЕНЪ
 БЕЗБРАДЕНЪ adj. 'човек без брада' (ЕЗ, 34в); БЕЗБРАДНИН (рус.) (ЕЗ, 35в).
 БЕЗВЕРНИК m. 'неверник, атеист' (Е9, 27в).
 БЕЗГЛАВЕН adj. 'тој што нема глава' (ЕЗ, 107).
 БЕЗГРЕШЕНЪ adj. 'безгрешен, непорочен' < стсл. безгрѣшнь.
 БЕЗДНА f. 'длабока пропаст, провалија' < стсл. бездъна (ЕЗ, 40в).
 БЕЗДОЖДНЕ n. 'суша, без дожд' < стсл. бездъждне (ЕЗ, 99).
 БЕЗНРЪ m. 'сврзовка, средство за сврзување и правење на боите;
 фирнајс, ленено масло варено со метални соли'
 < тур. bezir, beris уаг̄и 'ленено масло за й̄равење на
 бои' < ар. bazr 'семе' (ЕЗ, 1).
 БЕЗМОЛВИЕ n. 'молчење, тишина' < стсл. безмлъвне (ЕЗ, 65).

БЕЗМѢЖЕН adj. 'вдовица' < стсл. БЕЗМЖЪНЪ (ЕЗ, 129).
 БЕЗМѢРНО adv. 'безмерно, неограничено'.
 БЕЗНА; АЛЕН adj. 'што нема почеток' (ЕЗ, 18).
 БЕЗОУМЕН adj. 'неразумен' < стсл. БЕЗОУМЪНЪ (ЕЗ, 336).
 БЕЗПЛОТЕН adj. 'бестелесен' < стсл. БЕСПЛЪТЪНЪ (ЕЗ, 18).
 БЕЗПРЕСТАНИНО adv. 'постојано, без престанување'.
 БЕЗСТРЕБРНИК m. 1. 'човек кој нема пари, сребро; сиромав'; 2. *ѿеол.*
 СТЫН БЕЗСТРЕБРНИЦЫ < гр. калка Ἀνκρῦροι (ЕЗ, 84 в.)
 БЕЗТРѢДЕН adj. 'лесен, што е без мака и труд' (ЕЗ, 40в).
 БЕЗУНСЛЕН adj. *рус.* 'безброен' < стал. БЕСУНСЛЪНЪ (ЕЗ, 56).
 БЕЗЪСТРАШЕН adj. 'којшто не се плаши' (ЕЗ, 199).
 БЕЗЪСѢМЕН adj. 'она што е зачнато без семе' (ЕЗ, 135в).
 БЕЛОБРАДЪ adj. 'човек со бела брада' (ЕЗ, 34в).
 БЕЛОКЪ m. 'белка од јајце' - БЕЛОКЪ АНЦЕ (ЕЗ, 4в).
 БЕЛОНОСЕЦ m. 'човек облечен во бело; човек што носи бели алишта'
 (ЕЗ, 53).
 БЕЛНОСАН ртс. 'човек облечен во бело' (ЕЗ, 68).
 БЕЛОСТЪ f. 'белина' (ЕЗ, 7в).
 БЕЛОУЕРВЛЕННИКАВ adj. 'белоцрвеникав' (ЕЗ, 12в); БЕЛОУЕРВЕННИКОВ (ЕЗ, 33).
 БЕЛЪЗЕНЪ f. 'болест' < стсл. БОЛЪЗНЪ.
 БЕРВНО n. *рус.* 'раска, мало дрвце' < стсл. БРЪВНО 'ѡреда' (Е10, 24в).
 БЕСЬ m. 'ѡвол, лош дух, паднат ангел што престојува на земјата и
 во воздухот, и делува под хиерархиска команда на
 своите кнезови' < стсл. БѢСЪ (ЕЗ, 27в).
 БЕСЕДОВНИКЪ m. 'говорител' (ЕЗ, 81в).
 БЕСЕДѢ рf. 'говори, разговара' < БѢСѢДОВАТИ (ЕЗ, 23).
 БѢСНЮЦ ртс. 'којшто е бесен' (ЕЗ, 45).
 БЕЩЕ рf. 'беше' < стсл. БЫТИ.

бнѡ іpf. 'бидува'.

бнѣ іpf. 'удира, тепа' (ЕЗ, 24).

бнѣн adj. 'тепан' (ЕЗ, 106).

бїѣнїѣ п. 1. 'удирање'; 2. 'чукање'; 3. 'матење'; 4. 'камшикување' (ЕЗ, 39).

бнннш т. 'широка наметка од чоја (најчесто црвена), со долги рака-
ви' < тур. *binis* 'исїио' (ал-биниш 'црвена намейка')
(ЕЗ, 7).

бнтнѣ п. 1. 'постоење, живот'; 2. 'дел од Библијата' (ЕЗ, 19).

бнучь т. 'камшик' (ЕЗ, 43в).

благоговѣнно adv. 'почит изразена со гувеење' (ЕЗ, 43).

благовѣствѣва іpf. 'кажува добра, радосна вест, благоизвестува,
објавува' (ЕЗ, 24).

благовѣщенїѣ п. 1. 'добивање на добра вест' < гр. калка *Εὐαγγέλιον*;
2. 'празникот Благовец' (ЕЗ, 40).

благоволенїѣ п. 'благоволение, добра волја, задоволство, наклоност'
(ЕЗ, 42).

благоволн іpf. 'благоволи, со добра волја' (ЕЗ, 43).

благодарїі pf. 'изрази благодарност' < гр. калка *εὐχαριστέω* (ЕЗ, 33в).

благодатъ f. 'дар, подарок даден со милост и добрина' (ЕЗ, 39в).

благознамѣнит adj. 'познат по благост и добрина' (ЕЗ, 88в).

благонадежно adv. 'што е со добра надеж'.

блѣматѣрен adj. 'што се однесува на Богородица' (ЕЗ, 72в).

благонацѣртан adj. 'нацртан со благост' (ЕЗ, 199в).

благоприѣтно adv. 'поволно' (ЕЗ, 199в).

благораздѣменъ adj. 'паметен, разбран' < стсл. *благоразоумьнъ*
(ЕЗ, 75).

благораздѣмїѣ п. 'благоразумност, разумност' (ЕЗ, 196).

благослов т. 'искажување на добри желби' < гр. калка *εὐλοу α.*

благословен adj. 'кому е даден благослов' < *цсл. благословьнъ* (ЕЗ, 33в).

БЛАГОСЛОВАЕ ipf. 'благословува' (ЕЗ, 18).

БЛАГОСЛОВИ pf. 'благослови, даде благослов' (ЕЗ, 27); БЛАГОСТВЪЕ (ЕЗ, 92в).

БЛАГОДКРАШЕН adj. 'скромен, ненаметливо украсен, пријатен' - (Богородица) БЛАГОДКРАШЕННА СМЫРЕНА 'скромна во облекувањеѿо и користиѿеѿо на накийѿ' (ЕЗ, 133).

БЛАГОДТРОБНЕ n. 'утроба во која има живот; бременост' (ЕЗ, 135в).

БЛАГОУХВАЛНИ adj. 'фален со благост и искреност' (ЕЗ, 131в).

БЛУЕСТИВ adj. 'кому се оддава чест' < цсл. БЛАГОУЪСТИВЪ (ЕЗ, 71).

БЛАГО; ЕСТИВЪ adv. 'благочестиво'.

БЛАЖЕН adj. 'срекен' (ЕЗ, 80).

БЛЪДЪ adj. 'без сјај' (ЕЗ, 64в).

БЛЪСКОТЪ m. 'блескот, сјај' (Е1, 21в)

БЛЕЩИ pf. 'блеска, сјае' (ЕЗ, 10в).

БЛЪЗЪ adv. 'близу, недалеку' (ЕЗ, 32); БЛЪЗЪ (ЕЗ, 31в).

БЛЪЗНЕЦЪ m. 1. 'близнак'; 2. *асѿр.* 'именување на сосвездието Gemini и третата куќа во хороскопот - *Близнаци*' (ЕЗ, 123).

БЛЫСТАНИЕ n. 'блескање, сјаење' (ЕЗ, 30в).

БЛЪДЕ n. *дем.* 'чиниче' < стсл. БЛЮДО 'јадење, ѿрѿеза, маса' (ЕЗ, 13);

в. БЛЪДО.

БЛЪДЪ f. 'разврат, неморал' < стсл. БЛЪДЪ 'исѿо' (ЕЗ, 121в).

БЛЪДЕН adj. 'развратен' (ЕЗ, 59в).

БЛЪДНЫЦА f. 'развратна, неморална жена' (ЕЗ, 27).

БЛЪДО n. 1. 'чинија' < стсл. БЛЮДО 'исѿо'; 2. 'послужавник' (ЕЗ, 126 - на БЛЮДЪ ХЛЕБЫ).

БО СОПЪ. 'оти, бидејќи' (ЕЗ, 38).

богъ m. 'вонземско суштество коешто според религиозните претстави го создало и владее со светот кој го создал' (ЕЗ, 19).

бон m. 'исплатница или парична исплатница за извесна сума пари'
< фран. bon 'исѿо' (Е13, 34).

бѣатеуен adj. 'она што води кон бога' (во изразот: бѣатеунаѿ лествица - 'скала што води кон бога'), (ЕЗ, 121).

богоблагодатен adj. 'кому бог му дава благодат' (ЕЗ, 196).

бѣовндец m. 1. 'тој што го видел бога'; 2. *ѿеол.* 'Мојсеј' (ЕЗ, 133в - бѣовндѿѿ мовсею).

боголѣпъ adj. 'убав како бог, сличена на бога'.

бѣомѣжнъ adj. 'богочовечки, што личи на бога' (ЕЗ, 132в - бѣомѣжное оубо тѣлѿ Хрѣтовѿ).

богоматерен adj. 'што се однесува на мајката на господ, Богородица Марија' (ЕЗ, 72в).

богоматн f. 'мајката на Исус Христос; Богородица Марија' (Е7, 325).

богомѣдар adj. 'кој има божја мудрост' (ЕЗ, 200).

богоноснв adj. 'богоносен, што го почитува бога' (ЕЗ, 80).

богѿпредателнѿ adv. 'со оддаденост на бога, со послушност кон бога' (ЕЗ, 199).

богѿприѿтен adj. 'богопријатен, омилен на бога' (ЕЗ, 75).

богороднѿ f. 'мајка божја'.

богороднѿнн adj. 'богородичен, што се однесува, што и припаѓа на Богородица' (ЕЗ, 127).

богословъ m. 'богословец, теолог' < гр. калка θεολόγος (ЕЗ, 80).

богѿѣгоднѿ adv. 'што му е пријатно на бога' (ЕЗ, 200).

богочеловѣкъ m. 1. 'богочовек'; 2. *ѿеол.* 'во христијанството Исус Христос' (ЕЗ, 199в).

божѿн adj. 'што се однесува, што му припаѓа на бога' (ЕЗ, 1).

БОЖИЛНКЪ m. 'божилак, виножито' (Е9, 29в).
 БОА f. 'фарба' < тур. boya 'истио' (Е3, 1в).
 БОН 1 ipf. 'плаши се' (Е3, 4).
 БОН 2 m. 'раст, величина кај човекот' < тур. boy 'долџ' (Е9, 22в).
 БОАЏИ ipf. 'заканува' (Е3, 21в).
 БОАЏИ ptc. 'којшто се плаши' (Е3, 38).
 БОЛЕЕ adv. 'повеќе' (Е3, 4).
 БОЛЪЗЕН f. 'болка, болест' < стсл. болѣзнь (Е3, 196).
 БОЛАЏИ ptc. 'што е болен' (Е3, 135).
 БОЛАР m. рус. 'голємопоседник' (Е3, 65).
 БОРН, СА ipf. 1. 'применува определена физичка вештина' (Е3, 49 -
 (децата) БОРАТ СА; 2. 'победува' (Е3, 26).
 БОРИА f. 'труба' < тур. boru, boru 'истио' (Е9, 31).
 БОСНЦА f. 'боска, дојка' (Е8, 5).
 БОХАСИНЫ adj. 'пигментот лазур, сина боја' (Е7, 29).
 БОЦА f. 'стаклен сад; шише' < итал. bosa 'голем сад, ведро' (Е3, 10);
 БЃЦА (Е8, 62).
 БРАДАТ adj. 'брадест, што има брада' (Е3, 91в).
 БРАК m. 'свадба' (Е3, 40).
 БРАКОНЕНСКЃСЕН adj. 'неискусен во брачни обврски' (Е3, 40).
 БРАТАНЕЦЪ m. 'братов син' (Е7, 194).
 БРАТОЛУБНЕ n. 'братска љубов' (Е, 200).
 БРАШНО n. 'јадење, храна' < стсл. брашьно (Е3, 61в).
 БРЕННЕ n. 'блато, глина, кал' < стсл. брьнне (Е3, 48в).
 БРИТВА f. 'чакија, џебно ноже' (Е3, 100).
 БРЕМЕНЕН adj. 'оптеретен'; стсл. брѣмя 'тежина' (Е3, 121в).
 БРОВА f. рус. 'веѓа' (Е3, 133).

брѣт м. 'клинец' (Е8, 5).

бѣде рf. *срб.* 'биде' (Е3, 143).

бѣдѣши сопj. *срб.* или *рус.* 'бидејќи'.

бѣкагнн рl. 'ланци за запрегнување на коњ' < тур. *bukagi* 'исѣо' (Е10, 33в).

бѣлѣкъ м. 'стадо' < тур. *bölük* 'одделение, единица во војска' (Е9, 30в).

бѣнаръ м. 'копан кладенец' < тур. *bunar* 'исѣо' (Е7, 303).

бунела f. 'виљушка' < итал. *bunela*, ром. *bunela* 'исѣо' (Е9, 30).

В

ваздѣхъ м. *срб.* 'воздух' < стсл. *въздouxъ*.

вакнѣ м. 'скапоцен камен' < гр. *ὄακινθος* 1. 'скапоцен камен';
2. 'цвекѣѣо ирис' (Е3, 66).

вала рf. 'турка, тркала' < стсл. *валати* (Е3, 103в).

вангелне п. в. *евангеліе*; гр. *εὐαγγέλιον*, в. *благовѣщенне*.

вапно п. 'вар' < стсл. *вапно* (Е3, 2в).

варъ f. 'белило од вар' < стсл. *варъ* (Е3, 16).

варакъ м. 'многу тенок лист од злато или сребро што во живописот се употребувал за украсување; фолија' < тур. *varak* < ар. *wereg* 'лисѣ харѣија' (Е8, 89); сп. гр. *βαράκι*.

варклна adj. 'што е со боја на варак, покриен, залепен со варак, позлатен, посребрен' < тур. *varak* + тур. суфикс *-li* 'исѣо' (Е13, 11).

варвар м. 'варвар(ин), нецивилизиран човек' < гр. *βάρβαρος* 'исѣо' (Е7, 344).

варварскі adj. 'дивјачки' (Е3, 99в).

вардаромонъ м. 'вид боја со силно изразена зелена нијанса што се носела од Венеција, венецијански јар'
< гр. *βαρδάραιον* (Е3, 12).

вардн ірф. 'чува, внимава на нешто' (Е7, 286 - варднтъ алнцата на
воннтѣ).

варенне п. 'варење, готвење' (Е3, 32).

варница f. 1. 'место каде што се прави вар' (Е3, 15); 2. 'печка во која
се пече вар'.

варнак т. в. варница.

вверже рф. 'фрли' (Е3, 69в - пепелъ вверже на вѣтра).

вверженъ adj. 'фрлен' (Е3, 69).

вднга ірф. 'дига, движи нагоре'.

вднгне рф. 'дигне' (Е3, 1).

вдова f. 'вдовница' < стсл. вѣдова; вѣдовница (Е3, 49в).

вѣда ірф. 'знае, познава, умее' < стсл. вѣдѣти (Е3, 46).

веде, сѧ ірф. 'води се' (Е3, 3а).

вѣдѣнне п. погрешно, в. вндѣніе (Е3, 32).

вежан adj. 'шоварен'.

вежда f. 'веѣа' < стсл. вѣжда (Е3, 6).

вездѣ adv. рус. 'секаде' < стсл. вьсьде.

венверица f. зоол. 'верверица; Sciurus vulgaris' (Е3, 5в).

вѣанло п. 'лепеза' (Е3, 93в).

вѣяло п. 'лепеза' (Е7, 238).

велегласнѣнши adj. 'велегласен, многугласен' (Е3, 196).

веленце п. 1. 'поголем волнен покривач што се става одозгора';
2. 'вид килим или шарен покривач, шарено кебе;
ложник' (ром. velintă, срп. веланац, нгр. βελέντσα
(Е3, 5в).

велн ірф. 1. 'голем' (Е3, 19); 2. велн - 'исклучително во составот на
деновите на страсната недела (пр. Велипеток) пред
Велигден'; велен (Е3, 196).

велнк adj. 'голем, јадар' (Е3, 2в).

велнокбраденъ adj. 'што има голема брада' (ЕЗ, 81).
 велноклепне п. 'што е со исклучителна, величествена убавина, раскош' (ЕЗ, 196).
 велнокмѣуеннк м. 'човек кој многу страдал заради христијанството' (Е7, 322).
 велнокмѣуенница f. 'жена која многу страдала заради христијанството' (ЕЗ, 102в).
 велнокостробрадын adj. 'човек кој има голема шилеста брада' (ЕЗ, 85в).
 велнокотелесенъ adj. 'човек со големо тело, крупен' (ЕЗ, 101в).
 велнѹаніе п. 'величение, величина' (ЕЗ, 197в).
 велнѹнна f. 1. 'величина, големина' (ЕЗ, 5в); 2. *фиѡ*. 'големина во духовна смисла'.
 велнѹне п. 'величина' (ЕЗ, 136в); в. велнѹаніе.
 велмн adv. 'многу, мошне' < стсл. вельмн (ЕЗ, 121в); велма (ЕЗ, 121в).
 велмжа м. 'болјар, големец' (ЕЗ, 67в).
 велна f. 'волна', сп. пол. *welna* (ЕЗ, 2в).
 вѣ ipf. 'знае' (ЕЗ, 59).
 вера f. 1. 'верба, верување'; 2. *ѡеол*. 'една од трите основни добродетели според христијанското учење' (ЕЗ, 107в).
 верба f. *рус*. 'врба' (ЕЗ, 49).
 вервобрадъ adj. (ЕЗ, 87); в. вервобраден.
 вервобрден adj. 'човек кој има шилеста брада' (ЕЗ, 37).
 вервобрадын adj. (ЕЗ, 81); в. вервобраден.
 вервѡ м. 1. 'врв'; 2. 'крај, завршеток' < стсл. врьхъ.
 верга ipf. 1. 'става, сипува' (ЕЗ, 32); 2. 'фрла' (ЕЗ, 30в); 3. 'внесува' (ЕЗ, 98); сп. *фрга* (Костурско).
 вергаѹци рс. 'отфрла' (ЕЗ, 131в -поста вергаѹција).
 вѣренъ adj. 'вистинит' (ЕЗ, 69в).

вѣрова ipf. 'верува' (ЕЗ, 54).

верженъ adj. 'врзан' (ЕЗ, 30в).

верже ipf. 'врзува' (ЕЗ, 24в).

вернга f. 'окови, пранги, синцири' (ЕЗ, 27).

верзѣдль m. 'ѓавол, главен ѓавол' < нгр. Βερζεβούλης, Βεελζεβούλης
'водач на ѓаволийе' (Е10, 21в); велзѣвдл (ЕЗ, 93в).

верннкъ m. 'лак, политура'; верннке нефтїнскомъ 'лак од нафїа, ѓер-
їенїински лак'; вернкъ отъ безнра 'лак од фирнајс';
< тур. vernik или гр. βερν κί или средлат. vernix 'ѓо
имейѓо на северноафриканскиої ѓрад Вереника
(сеѓа Бенѓази)' (ЕЗ, 9в).

верннкоса pf. 'излакира, намачка со верник' (ЕЗ, 9в).

верннкосан adj. 'излакиран, намачкан со верник' (ЕЗ, 1в).

верннкосѣва ipf. 'лакира, мачка со верник' (ЕЗ, 9в).

вѣрнѡ adv. 'вистинито, искрено' (ЕЗ, 137 - вѣрнѡ исповѣмъ).

верс m. 1. 'рамниште' (ЕЗ, 47 - ѓолмъ н нмѣа трн ·3· версн); 2. 'едини-
ца мерка за должина'.

вертепъ m. рус. 1. 'пештера'; 2. ѓеол. 'местото во Витлеем каде што
се родил Исус Христос' < стсл. вртѓпъ (ЕЗ, 50в).

вертоградъ m. рус. 'вртоград, градина, овоштарник'
<стсл. вртѓградъ (ЕЗ, 50в).

верхъ m. рус. 1. 'завршеток, крај' (ЕЗ, 2в); 2. 'врв'.

верховен adj. рус. 'надворешен' (ЕЗ, 102 - держитъ верховнпоюв
одеждн его).

вѣсь грон. рус. 'сиот' < стсл. вѣсь (ЕЗ, 44в).

веселне n. 'веселба' (ЕЗ, 65в).

вѣсн pl. рус. 'терезија'; 2. асїр. 'свездената констелација Virgo и ас-
тролошкиот, шести знак во хороскопот' (ЕЗ, 123).

вѣсѓтрепотенъ adj. 'целиот возбуден' (ЕЗ, 31в).

вѣта f. 'ветка, гранка' < стсл. вѣа (ЕЗ, 41); ветва (ЕЗ, 49); ветка (Е10, 31в).

ветеръ m. 'ветер' (Е8, 68); веторъ (ЕЗ, 5в) < вѣтъръ < стсл. вѣтръ.

вѣтѣа f. 'говорник, оратор' < стсл. вѣтнн (ЕЗ, 103).

вѣтѣъ n. 'ветче, гранче' (Е7, 172).

ветѣнца f. *дем.* 'гранче'.

ветох adj. 'ветов, стар' (ЕЗ, 18 - *ѹдеса ветхѣго писанна*).

ветхозаконн adj. *рус.* 'старозаветен' (ЕЗ, 106в).

ветхопещерникъ m. 'старопештерник' (ЕЗ, 87).

вечера f. 1. 'вечерно јадење; вечерање'; 2. *таннаа вечера - 'шајна вечера'* - Последната вечер на Исус Христос со апостолите' (ЕЗ, 39).

вещи m. 'предмет' (ЕЗ, 12).

вѣща ipf. 'кажува, говори, зборува, шепоти' (ЕЗ, 61в - *вещѣа на ѹхо*).

вещество n. 'материја' (ЕЗ, 200).

вжеже pf. 'загрее, запали' (ЕЗ, 60в).

взѣлка pf. 'огладни' < стсл. възѣлѣкати (ЕЗ, 46).

взглавница f. 'перница' < *цсл.* възглавница (ЕЗ, 72в).

взѣде pf. 'се искачи, појде' < стсл. възѣти (ЕЗ, 27).

взѣгра pf. 'заигра' (ЕЗ, 88в).

взнакъ m. во изразот: на взнакъ 'во положба' (ЕЗ, 47 - *лежа на взнакъ ако мертов*).

взнде pf. 'отиде, искачи се' (ЕЗ, 27).

взнима ipf. 'зема' (ЕЗ, 11).

взнра ipf. 'гледа' (ЕЗ, 55).

взѣтне n. 'ставање' (ЕЗ, 39 - *на взѣтне на крестъ*).

взыще pf. 'побара' (ЕЗ, 129в).

внв adj. во составот: *вѣво сеѣнво* 'нож со којшто се пуштало крв' (ЕЗ, 81).

внвлогъ f. 'Библија, книга, дело' < нгр. βιβλ ο 'исѣо', стгр. βιβλ ον
'1. лисѣ; ѣисмо; 2. книѣа, дело', дем. од β βλοз 'ко-
рица, обично од ѣѣирус' (Е13, 11).

внднмъ ртс. 'видлив' (Е3, 32).

вндѣнїе п. 'видување, визија' (Е3, 31в - вндѣнїе пррока нсана), калка од
гр. ὄραμα.

вндѣц ртс. 'којшто се гледа' (Е3, 18).

вїдѣванѣ п. 'средба' (Е3, 34).

вндъ т. 'изглед, надворешност' (Е3, 113).

внѣ f. 'шија' < стсл. вына (Е3, 93).

внноградъ т. 'лозје' < стсл. внноградъ (Е3, 21).

внполнѣтел т. 'винолеец, тој што лее вино' (Е3, 23в).

внсонъ т. 'потенка и скапа ткаенина од лен или од памук, направена
со големо искуство, најчесто со црвена боја'
< гр. βύσσινος 'исѣо' (Е3, 69в - ѡблечены во внсонъ
бѣлъ).

внсота f. 'висина' (Е3, 40).

внсѡцѣ adv. 'високо' (Е3, 71в).

высоуество п. 'обраќање кон уважена личност' (Е3, 196).

внше праер. 'више, над'.

вышен adj. 1. 'многу висок' (Е3, 63в); 2. 'епитет за Богородица'
(Е3, 134в - вншнаѣ ѣбесъ).

вышерѣчен adj. 'горе кажаното' (Е7, 260).

вкѡпѣ adv. 'вкупно, заедно' < стсл. вѣкоупѣ (Е3, 6в).

влага ірф. 'влегува, става' (Е3, 106в - влагаетъ меуъ во пожницѣ его).

влагнѣе ірф. 'прима влага' (Е3, 8).

владнка т. 'господар, началник' (Е3, 135в).

владнчество п. 'господство' (Е3, 88).

владѣѹн adj. 'владиков' (ЕЗ, 125); владѣѹніі - 'се однесува на Исус Христос' (ЕЗ, 125в – владнѹны празднѹци).

влас п. 'коса, влакно' (ЕЗ, 2).

власен adj. 'влакнест' (ЕЗ, 2в).

влекомъ ртс. 'што е влечен'.

влеуеніе п. 'влечење' (ЕЗ, 39).

вълкъ т. 'волк' (Е9, 31в).

влна f. 'волна' (ЕЗ, 11в).

вложенъ adj. 'ставен' (ЕЗ, 113).

вложн рf. 'стави' (ЕЗ, 1в).

вметѹ, сѹ іrf. 'вметнува' (ЕЗ, 10).

вмешѹ рf. 'измешѹ' (ЕЗ, 3в).

вменн рf. 'измени, замени' (ЕЗ, 38).

вмѣсто adv. 'наместо' (ЕЗ, 68).

вне adv. 'надвор' < стсл. вѹнѣ, сп. вѹнѣ (ЕЗ, 30).

внемла рf. 'земе, извади' стсл. < вѹнѹти (ЕЗ, 2).

внѹтые п. 'внесување' (ЕЗ, 200).

внѹде рf. 'влезе' < стсл. вѹнѹти (ЕЗ, 62в).

внѹма іrf. 'внимава' стсл. < вѹнѹмати (ЕЗ, 1в).

внѹтра adv. 'внатре' (ЕЗ, 5); внѹтре (ЕЗ, 122в); внѹтаръ (ЕЗ, 2); внѹтеръ (ЕЗ, 122в);

внѹторъ (ЕЗ, 2); внѹтра (ЕЗ, 3); внѹтръ (ЕЗ, 20) < стсл. вѹнѹтръ.

внѹшн рf. 'директно зборува в уво на некого' (ЕЗ, 37).

вовъ ргаер. 'во' (ЕЗ, 29).

вовнтъ adj. 'завиен' (Е4, 41в).

воден adj. 'течен' (ЕЗ, 2в).

воднмъ ртс. 'што е воден, предводен' (Е9, 39).

воднѹтрѹдовѹт т. 'лице што е заболено од водена болест' (ЕЗ, 48).

водолен м. 1. 'водолеец; тој што лее вода'; 2. *асѿр*. 'име на соѕвездие
 и на единаесеттиот хороскопски знак, Aquarius'
 (ЕЗ, 123).

водоносница f. 'сад за вода, стомна, ведро' (ЕЗ, 20).

водрѣжающъ ртс. 'кој што држи нешто' (ЕЗ, 122 - демонъ водрѣжающъ
 копіе).

водрѣженъ adj. 'исправен' (ЕЗ, 52 - крестъ водрѣженъ).

воєвода м. 'војвода, војсководач, кнез' (ЕЗ, 127в).

вождъ м. *рус*. 'водач' (ЕЗ, 38).

вождоносѧ ртс. 'носач на вода' (ЕЗ, 34).

воѣѣен adj. 'загреан, што жеже' (ЕЗ, 11).

возбранѧ ipf. 'бори се, војува' < стсл. възбранити (ЕЗ, 39в).

возваріі рf. 'повари, вари малку време' (ЕЗ, 2в - положнжъ возваріит сѧ
 на огоннъ мало).

возва рf. 'повика, нарече' (ЕЗ, 38в).

возведе рf. 1. 'изведе, создаде, пушти' (ЕЗ, 20в - азъ се возведѣ
 потопа); 2. 'постави' (ЕЗ, 27- (вратата) возведнть ѧ на
 горѣ).

возвелнчн рf. 'истакне' (ЕЗ, 37).

возвеселн рf. 'развесели, израдува' (ЕЗ, 36в).

возвѣстн рf. 'извести'.

возвигне рf. 'подигне' (ЕЗ, 5).

возвнженіе п. в. 1. 'издигнување'; 2. *шеол*. 'празникот Крстовден'
 (ЕЗ, 90 - возвнженіе ѹснаго крта).

возвншен adj. 'издигнат, што стрчи' (ЕЗ, 34).

возвышеніе п. 'горделивост, суета' (ЕЗ, 87 - возвншеніе же
 потемневаетъ дѣшевнѣю свѣщѣ).

возвращае, сѧ рf. 'се враќа назад' (ЕЗ, 42).

возглавница f. 'перница' (Е7, 176).
возглагола ipf. 'каже, рече' (Е3, 33в).
возгнен adj. 'забоден' (Е3, 108 - (копие) возгнено во персѣхъ).
возгнѣца ipf. 'гнете, става (за оган)' (Е3, 107в - 2 вонна огнъ
возгнѣцающе).
возда pf. 'даде' (Е3, 57).
воздвигне pf. 'дигне, подигне, крене' (Е3, 1в).
воздвыженне n. 'воздигнување, воскресение' (Е3, 38в - на
воздвыженне ладарево).
воздержаніе n. 'воздржување' (Е3, 85).
воздрѣженъ adj. 'исправен' (Е3, 99в).
воздѣты pf. 'подаде, дигне, протегне' < стсл. въздѣти.
воздрѣженъ adj. 'забоден' (Е3, 95 - кртъ воздрѣ/енъ на земли).
воздѣхъ m. 'небо' < стсл. въздоухъ (Е3, 69в).
воззове pf. 'повика, свика' < стсл. възъвати (Е3, 37).
возлага ipf. 'стави, кладе, наметне' (Е3, 51в) < стсл. възлагати.
возлежи pf. 'легне да јаде' < стсл. възлешти.
возлѣбн pf. 'засака' < стсл. възлюбити (Е3, 61в).
возлѣбен adj. 'сакан' (Е3, 43).
возме pf. 'земе' < стсл. възати (Е3, 2в).
возмѣте pf. 'измете' (Е3, 10в).
возможе ipf. 'може' < стсл. възмоци (Е3, 136в).
возмѣщен adj. 'разбранет' (Е3, 32в - море возмѣщенно)
< стсл. възмѣтити.
возненавидѣ pf. 'замрази' < стсл. възненавидѣти.
вознесенне n. 1. 'вознесување, издигнување'; 2. *шеол.* 'Вознесение
Христово, Спасовден' (Е3, 39в) < стсл. възнести.
возноси ipf. 'укажува' < стсл. възносити (Е3, 131в).

ВОЗНОСИТЕЛНЪ adv. 'возносително'; овде: *символично* одавање на
 чест на иконите (ЕЗ, 131в).

ВОЗОПН pf. 'извика' < стсл. възъпнѣти (ЕЗ, 33).

ВОЗОР m. 'поглед' < стсл. възърѣти (ЕЗ, 62).

ВОЗРАДЪЕ, СѦ pf. 'израдува' < стсл. възрадовати сѦ (ЕЗ, 38в).

ВОЗРАСТЪ f. 1. 'возраст'; 2. 'висина' (ЕЗ, 48 - члвекъ малъ возрастомъ н
 полбсетъ).

ВОЗСІѦЩІ ptc. 'што е осветлен, што сјае' (ЕЗ, 74в).

ВОЗШЕСТВЕНЕ n. 'качување' (ЕЗ, 52).

ВОИНЪ m. в. ВОИНИК (ЕЗ, 21в).

ВОИНИК m. 'војник' (ЕЗ, 216).

ВОИНИЧЕСКИ adj. 'војнички' (ЕЗ, 19).

ВОИНСТВО n. 'воинство' < стсл. воинство (ЕЗ, 70).

ВОЛ m. 'длабок сад, котел' (ЕЗ, 107 - во медани волъ).

ВОЛАНЪ m. 'волна' (ЕЗ, 26в - покаруе воланъ).

ВОЛЕН adj. 'волев, желбен' (ЕЗ, 18 - градни господъ на волнбю страстъ).

ВОЛНА f. 'бран' < стсл. вълна (ЕЗ, 46в).

ВОЛНЮЩІ ptc. 'што се бранува' (ЕЗ, 46в).

ВОЛОНЪ m. 'земјена боја од не многу црвена глина (што имала бели
 жилички - болимент грунд) и којашто при живописувањето се ставала како подлога под златните
 листови' (лат. bolus, гр. βῶλος 'црвена земја, руме-
 нец' (ЕЗ, 4в).

ВОЛУХОВЪ m. 'магесник' < стсл. влѣхъ (ЕЗ, 32).

ВОЛЦКИ adj. 'волоовски' (ЕЗ, 2в).

ВОПЪ adv. 'надвор' < стсл. вѣпъ (ЕЗ, 5).

ВОПѦ f. рус. 1. 'непријатна миризба'; 2. 'боја' (ЕЗ, 124) < стсл. вопѦ
 'миризба'.

ВОСТАВЛЕННЕ n. 'востанување'.

воплоћи рф. 'отелотвори' < стсл. вѣплѣти (ЕЗ, 87в).
 воплощєннє п. 'отелотворување' (ЕЗ, 77в).
 вополѣ м. 'викот, очајнички викот, врева' < стсл. вѣплѣ (ЕЗ, 38в).
 вопроша рф. 1. 'праша' (ЕЗ, 44); 2. 'ословува, се обраќа некому'
 < стсл. вѣпросити (ЕЗ, 48).
 вопрошєнїє п. 'прашање' (ЕЗ, 41в).
 ворв іpf. м. 'врв' (ЕЗ, 131в).
 ворвн іpf. 'врви, минува'.
 ворзан adj. 'врзан' (ЕЗ, 174).
 ворождєнїє п. 'раѓање' (ЕЗ, 129).
 вортєн adj. 'кадрав' (ЕЗ, 197 - вортєннѣ косы).
 вортн іpf. 'врти' (ЕЗ, 256).
 воснѣ рф. 'засвети, засјае' (ЕЗ, 26).
 восказѣ іpf. 'покажува' (ЕЗ, 28).
 воскреплѣє іpf. 'храбри' (ЕЗ, 26в).
 воспатоѡвленнмѣ adv. 'што се движи назад' < стсл. вѣспатѣ
 (ЕЗ, 21 - ндютѣ ко негѡ воспатоѡвленнмѣ).
 восклїкновєнїє п. 'подвикнување' < стсл. вѣскланкновєннє (ЕЗ, 39в).
 воскрєнє рф. 'крєнє, подигнє, станє' (ЕЗ, 26).
 воскрєсєнѣ adj. 'воскрєснат' (Е., ..).
 воскрєсєннє п. *рус.* 'воскрєсєннє, воскрєснє' < стсл. вѣскрєсєннє
 (ЕЗ, 53в).
 воскрєснє рф. 'воскрєснє, станє' (ЕЗ, 26).
 восокѣ м. 'природен производ на пчелите, со хемиски состав сличен
 на маслата, со тоа што неговиот алкохол не е течєн како што е кај другите
 масла; тој е античка сврзувка која што за сликарски цели се бели и се чисти
 на соодветен начин' (ЕЗ, 2); белѣ восокѣ (ЕЗ, 43).
 восплачє рф. 'заплаче' < стсл. вѣсплакати сѣ (ЕЗ, 86в).

вспомі́на pf. 'спомне, се сети' (ЕЗ, 132).
вспрнема іpf. 'прима' (ЕЗ, 22в).
вспрнѧ pf. 'прими' (ЕЗ, 60).
востаѡн pf. 'создаде' (ЕЗ, 37 - востаѡнтѣ бѣтъ нѣнѣн црѣтво).
востае pf. 'станува, востанува' (ЕЗ, 71).
востаюцѣ ptc. 'којшто станува, востанува' (ЕЗ, 71).
востае pf. 'стане' (ЕЗ, 38в).
востаннѣе п. 'станување, воскреснување' (ЕЗ, 48в - востаніе лазарево).
востерпно adv. 'трпеливо' (ЕЗ, 137).
востокъ m. рус. 'исток' < стсл. вѣстокъ (ЕЗ, 37 - восток солнца н до западъ).
восточен adj. 'источен' (ЕЗ, 65).
вострепѣци pf. 'затрепери'.
вострѣби pf. 'затруби' (ЕЗ, 66).
востхнѣе pf. 'посака, побара' < стсл. вѣсхнѣтн 'ирисвои' (ЕЗ, 198в).
востходн іpf. 'качува, искачува' < стсл. вѣсходнѣтн (ЕЗ, 20).
востходаюцѣ ptc. 'којшто се искачува' (ЕЗ, 20).
востхожденне п. 'качување' (ЕЗ, 122).
востхотѣ pf. 'посака' (ЕЗ, 56в) < стсл. вѣсхотѣтн.
вошедѣци ptc. 'што излегува, што расне' (ЕЗ, 32).
впада іpf. 'паѓа' < стсл. вѣпадѣтн (ЕЗ, 8в).
вѣпаде pf. 'падне' (ЕЗ, 58в).
враг m. 'непријател, ѣавол, демон' (ЕЗ, 132).
вражѣн adj. 'непријателски' (ЕЗ, 53в).
вранѣ 1 m. зоол. 'вран, гавран; Corvus cornix' (ЕЗ, 101).
вранѣ 2 adj. 'црн' (ЕЗ, 64в - конѣ вранѣ).
врачѣе іpf. 'врачува' (ЕЗ, 81в).

вредн іrf. 1. 'чини, кошта'; 2. рус. 'навредува' (ЕЗ, 85 - вредітъ монаха).

вретнице п. аузм. 'врека' < стсл. врѣтнице (ЕЗ, 3в).

вртоградъ т. в. вертоградъ (ЕЗ, 72в).

вршени adj. 'што е на врвот, краен' (ЕЗ, 3).

все проп. 'сите' (ЕЗ, 10в).

всевластен adj. 'човек кој има коса, што на главата е целосно покриен со коса' (ЕЗ, 132в - глава - глава всевластна).

всегаюци іrf. 'којшто фрла' (ЕЗ, 107 - воини всегаюцие стѣа во морѣ).

всегда adv. 'секаде' < стсл. всегда.

вседержителъ т. 'седржител, кој може да држи сѣ, семоќен, епитет на господа' < стсл. вседръжителъ (ЕЗ, 37в).

всезлобив adj. 'целосно исполнет со злоба' (ЕЗ, 8в).

всеаден adj. 'што јаде се' (ЕЗ, 86).

вселенски adj. 'светски' (ЕЗ, 129 - стѣин вселенскна соборнѣ).

вселѣден adj. 'општочовечки' (ЕЗ, 6 - тако сѣтъ вселѣднаго ѿверстѣа).

вселѣн adj. 'полн светлина' (ЕЗ, 197).

всемирен adj. 'што се однесува на целиот свет' (ЕЗ, 71),

всепорочен adj. 'што е без никакви пороци' (ЕЗ, 128в).

всепреѣта adj. 'епитет за Богородица' (ЕЗ, 134).

всесовершен adj. 'што е целосно совршен'.

всесожеженіе п. 'целосно уништување со оган' < стс. всесъжецин (ЕЗ, 37).

всетъ проп. 'сиот'.

всечист adj. 'најачист, најнепорочен'.

всеаден adj. 'што јаде се'.

всѣподвижен adj. 'што е целосно подвижен' (ЕЗ, 187).

всещарница f. 1. 'што е царица на сите'; 2. 'епитет за Богородица' (ЕЗ, 134в).

всн pron. 'сите' < стсл. вьсн.
вснпа іpf. 'сипува, става' < стсл. вьснпатн (Е3, 3).
вснчкн pron. 'сите'.
всаџа pf. 'врза' (Е3, 26в).
всаџан adj. 'врзан' (Е3, 22).
всаќъ pron. 'секој' < стсл. вьсакъ (Е3, 14).
всауескв pron. 'секакви' < стсл. вьсауьскъ.
всюдѣ adv. рус. 'секаде' < стсл. вьсждоу (Е3, 101).
вскозѣ праер. 'низ, преку' (Е3, 46).
вскоро adv. 'наскоро' < стсл. вьскорѣ.
вьслѣдъ праер. и adv. 'по, зад' (Е3, 45).
вспаѣтъ adv. 'назад' < стсл. вьспаѣтъ (Е3, 19в - взираютьъ спаѣтъ).
вѣна f. 'волна' (Е2, 61).
входъ m. 'влез' < стсл. вьходъ (Е3, 40).
входаѣ іpf. 'влегува' < стсл. вьходитн (Е3, 63).
вѣземле pf. 'земе, поземе' < стсл. вьзниматн (Е3, 54).
вѣзїѣра pf. 'заигра'.
вѣмѣсто adv. 'наместо'.
вѣпаде pf. 'падне' (Е3, 58в).

Г

гаѣн pl. 'гаќи, панталони, облека' < стсл. гаѣн (Е3, 48).
гвозден adj. 'железен' (Е3, 71в).
гвоздне n. 'клинец, шајка' < стсл. гвоздъ (Е3, 52).
гемна f. 'кораб со платна' < тур. gemi 'исѣо' (Е3, 10, 22в); ђемнѣя
(Е7, 249в).
гемїѣя m. 'морнар, лице што работи на гемїја' (Е7, 250).
герамїда f. в. керамїда (Е9, 27в).

герло n. 'грло' (ЕЗ, 13).

гермада f. 'грмада' (ЕЗ, 104).

гернецъ m. 'грнец' (ЕЗ, 9в).

гнѣлѣци рс. 'којшто поминува, минлив, којшто не е траен, не е вечен' (ЕЗ, 61в - брашно гнѣлюще).

гнпсъ m. *хем.* 'природен калциум сулфат - $\text{CaSO}_4 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$; тој е инертен бел пигмент кој се користи во сликарството, пред сè, за подготвување на препаратура; за сликарски цели гипсот „се умртвува“, така што по определена постапка тој ја губи сврзувачката моќ и стекнува својство на пигмент, и се користи на истиот начин како и кредата' <гр. γῦψος 'исѿо'

(ЕЗ, 6); гнпсонъ (ЕЗ, 3); гнψωсъ (ЕЗ, 199).

гнпсуваніе n. 'гипсување' (ЕЗ, 4).

гнпсѡса рf. 'покрие со гипс' < нгр. γυψῶνω (ЕЗ, 17в).

гнпсѡва іrf. 'покрива со гипс' (ЕЗ, 3в).

глава f. 1. 'глава'; 2. 'капитол' (ЕЗ, 129в - на главнѣхъ же столпнѣхъ сотвори).

глагол m. 'збор, зборување' (ЕЗ, 75в - бѣди мнѣ по глаголѣ твоємѣ).

глаголем рс. 'наречен' (ЕЗ, 200в).

глаголы іrf. 'зборува, се нарекува' (ЕЗ, 16в).

гладн іrf. 'мазни, прави нешто да стане рамно' (ЕЗ, 5).

гласъ n. 'око' < рус. глаз 'исѿо' (ЕЗ, 7).

гласн іrf. 1. 'пушта глас'; 2. 'пее' (ЕЗ, 51 - петель гласнтъ).

гнпказма f. 'боја што се употребувала за сликање на лицето; боја на првото осветлување' < гр. γλυκασμός 'слаѿика материја'; гнпказмонъ (ЕЗ, 15в).

гнпкофнлѣса adj. 'тој што постојано сака, пријател, љубител'
< гр. γλυκός 'сладок' + φιλῶ 'бакнува' (ЕЗ, 137).

глѣбок adj. *рус.* 'длабок' (ЕЗ, 5в).

глѣбоко adv. 'длабоко' (Е3, 12в).
 глѣх adj. 'глув, лишен од слух' (Е3, 46).
 гнилост f. 'гнилеж, ѓубре' (Е3, 17).
 гноѡсан adj. 'загноен, што има гној' (Е10, 26).
 гноице m. 'гној' (Е3, 33в).
 говорене n. 'нарекување' (Е3, 10).
 големец m. 'човек што е истакнат, познат, на функција во општеството' (Е7, 158 - ѡловѣцы големци).
 голнфарбе f. 'жолт лак што се правел по специјален рецепт од терпентин, нафта, ќилибар и минимум; венецијанските сликари го употребувале овој лак наместо злато'
 < гер. Gold Farbe 'злајина фарба' (Е3, 10).
 голобѣ m. в. голѣбѣ (Е3, 49в).
 голобни adj. 'гулабов' (Е7, 92).
 голоостробраден adj. 'човек кој има гола и шилеста брада' (Е3, 81).
 голѣбница f. срб. 'гулабица' (Е3, 20в).
 гомалак m. 'гомно, обично за човечки измет' (Е8, 99).
 горѣат adj. рус. 'грбав' (Е3, 133).
 горѣленыe n. рус. 'грпка' (Е3, 13).
 горн ipf. 'гори'; 2. 'пече' (Е3, 3 - да горниш ... гнисонѣ).
 горѣци adj. 'што гори; запален' (Е3, 20).
 горклан m. 'грклан' < стсл. грѣтанѣ (Е7, 261).
 горок adj. 1. 'горчлив' (Е3, 25); 2. 'исполнет со горчица, тажен, жалосен'.
 горнецѣ m. 'грнец' (Е3, 1в).
 горнило n. 'ковачко огниште' (Е4, 39).
 горница m. 'горна соба' < стсл. горница (Е3, 99в).
 гортанѣ m. рус. 'грклан' (Е3, 13).

горѣшница f. 'слач, сенф, синап, горчица' (Е7, 124).

горѣшнѹен adj. 'што се однесува на горѣшница' (Е3, 55в).

господъ m. 'господ, господин' (Е3, 18).

господннъ m. 'господар' (Е3, 23).

госпотство n. 'еден од највисоките ангелски чиновни' (Е3, 18в).

градан m. 'граѓанин' (Е3, 49 - граданы ѱден).

граматѹески adj. 'граматички' (Е3, 200).

граматник m. 'писмен, учен човек, граматичар' < гр. γραμματικός (Е9, 21).

грапа f. 'нерамнина' (алб. ггорё 'нерамнина, вѣлабнаѱинки ѱо рамна ѱовршина, исѱакнување' < аром. groarǎ) (Е7, 8).

грапка f. 'нерамнинка' (Е3, 4).

гредн ipf. 'иде, доаѓа' < стсл. грѱстн 'врви ѱо некоѣо' (Е3, 18);
сп. греди 'доаѓа' (Леринско, Костурко).

градѣц рс. 'којшто влегува' (Е3, 20 - (скотн) градѣца во ковѹега).

грех m. 'грев' (Е3, 32).

граді pl. 'гради' (Е7, 260).

гронзе n. 'грозје' (Е5, 16).

грозднє n. в. гронзе (Е3, 68).

грамада f. 'грамада, куп' (Е7, 135).

громни adj. 'громовен, громовит, громок' (Е3, 64в).

грош m. 'вид ситна пара (употребувана во различни држави, во различно време и со различна вредност)' < герм. Groschen 'исѱо' (Е13, 34).

грѣдн pl. 'гради, граден кош' (Е3, 31 - нѣолъ златѣ главѣ нмѣѱ грѣды н руцы стрѣбранни) < стсл. грѣдн.

гѣба f. 'сунѓер' < стсл. гѣба (Е3, 52в).

гѣнтелство n. 'рана' (Е3, 88в).

гѣмно п. 'полјана' (ЕЗ, 28).

гѣсла f. 'жичен музички инструмент' < стсл. гжслн (ЕЗ, 27в).

гѣша f. 1. 'грло, преден дел од шијата' (ЕЗ, 28); 2. 'болеста struma';

3. 'навезено парче ткаенина што се носи на градите';

4. 'хранопроводник и душник' < ром. gusà < лат. Geusiae 'голиџка, грло'.

гѣстобрадъ adj. 'човек кој има густа брада' (ЕЗ, 86).

А

даже part. рус. 'дури' (ЕЗ, 24в).

далекомъ adv. 'далку' (ЕЗ, 2 - далекомъ коѣднлъ да поставншн).

дале; а adv. 'далеку' (ЕЗ, 58в); далеуе (ЕЗ, 27в).

данъ adj. 'даден'.

дарованнѣ п. 'дарување' (ЕЗ, 74в).

дарпна f. 'бело покривало за главата, шамија' < тур. daḡp 'џенко џокривало';

'џлоџ, леса, ограда за оградување на риболовно месџо' (ЕЗ, 29).

дверъ f. рус. 'врата' < стсл. дверь (ЕЗ, 19в).

двнга ipf. 'поместува, мрднува' (ЕЗ, 46в).

двоначаліе п. 'двоен почеток, дуален принцип за еден почеток'
(ЕЗ, 81в).

дворъ m. 1. 'двор'; 2. 'трло' (ЕЗ, 61в - дворъ овџн).

дѣва f. 1. 'девојка, девица, мома'; 2. џеол. 'Света дева Марија';
3. асџр. 'име за соѕвездието Virgo и за шестиот
хороскопски знак' < стсл. дѣва (ЕЗ, 123).

дѣвница f. 'девица, невина девојка' (ЕЗ, 45в).

дѣвонка f. 1. 'мома'; 2. асџр. 'име за ѕвездената констелација Virgo и
име на хороскопски знак' (ЕЗ, 123).

ДЪВСТВЕННИЦА f. 'девојка, мома' (ЕЗ, 63в).

ДЪНСТВЕНТЕЛЕН adj. рус. 'вистински'.

ДЪАН adj. 'правен'.

ДЪАНІЕ n. 'действие, десјство' < стсл. ДЪАННЕ (ЕЗ, 86).

ДЪАТЕЛЕН adj. 'действителен'.

ДЕКЕМВРИ m. 'дванаесетиот, последен месец во годината'

< гр. δεκέμβρι(ο)ς < лат. december < decembris mens
'десеџи месец сјоред римскиоџи календар'

(ЕЗ, 110в).

ДЪЛА rf. 'работи, прави, дејствува, обработува' (ЕЗ, 20).

ДЪЛАН adj. 'правен'.

ДЪЛАТЕЛ m. 'деец, работник' < стсл. ДЪЛАТЕЛЬ (ЕЗ, 57).

ДЪЛАТЕЧЕСКО n. 'алатка, направа за работа' (ЕЗ, 21).

ДЕЛГ adj. 'долг' (ЕЗ, 108в).

ДЕЛГОБРАДЪ adj. в. долгобратъ (ЕЗ, 34в).

ДЕЛГОВАС adj. 'човек кој има долга коса' (ЕЗ, 34в).

ДЕЛГОШНРОКОБРАДЪ adj. в. долгошнрокобратъ (ЕЗ, 37в).

ДЕЛКА ipf. 'реже, прави делканица' (ЕЗ, 20в).

ДЕЛЪВЕН m. 'длабок глинен сад' (лат. dođlium 'бочва, куй'; тур. delv;
алб. dālv 'ведро') (ЕЗ, 30).

ДЕМОН m. 'зол дух, ѓавол' < гр. δα μων (ЕЗ, 40).

ДЕННИЦА f. 1. 'името на ѕвездата Venera' (ЕЗ, 134); 2. 'Луцифер' (ЕЗ, 19
- денница днавол).

ДЕРВО n. рус. 'дрво' (Е10, 4).

ДЕРВУЕ n. дем. 'дрвце' (Е8, 61).

ДЕРЖАВА f. рус. 'владеење, сила, моќ' (ЕЗ, 63 - державо н дїаднмо).

ДЕРЖИ ipf. рус. 'држи' (ЕЗ, 19в).

ДЕРЗОСТЪ f. рус. 'дрскост' (ЕЗ, 86).

дѣтководство п. 'педагогија' < гр. калка παιδαγωγία (ЕЗ, 197в).

дещера f. 'ќерка' < стсл. дѣштин (ЕЗ, 33в).

дѣждъ т. 'дожд' < стсл. дѣждь (Е10, 3).

днвенъ adj. 1. 'страшен' (ЕЗ, 19); 2. 'чуден, чудесен, прекрасен'
< стсл. днвѣнь (ЕЗ, 87).

днвѣу рl. 'неприпитомени животни' (Е7, 267).

днвля рl. 'дивеч' (Е8, 18).

днвногорецъ т. 'џин, чудака од планините' (ЕЗ, 88); днвногорецъ
(ЕЗ, 87в).

дндрахма f. 'метална грчка монета со вредност на две драхми'
< гр. δ δραχμο 'истио' (ЕЗ, 47в); дндрахма (Е5, 188).

дїадема f. 'женски накит во вид на круна; круна' < гр. διάδημα
'лениа за на чело, венец, корона' (ЕЗ, 67).

днкелъ т. 'алат со два метални заба за раскопување' < нгр. δικέλλι,
δικέλλα 'двозабна мойшика' (ЕЗ, 108в).

дннкаръ т. 'лазур, сина боја' (Е4, 29).

днрекъ т. 'потпирач' < тур. direk 'дрвен сїолб' (Е9, 26).

днсаџн рl. 'две споени торби со лента од платно кои се носат преку
рамо или на коњ, магаре' < нгр. δισάκκι 'чува; мала
шорба' (Е9, 31в).

дїскъ т. 'плиток сад за послужување на гости, тас, послужалник'
< гр. δ σκος (ЕЗ, 23); днско (ЕЗ, 22в).

днскосъ т. 'црквен тас за собирање на прилог' < гр. δ σκος (ЕЗ, 36).

днскосункъ п. дем. 'послужалниче' (Е7, 138).

днханне п. 'живо суштество, животно' < дыханне (ЕЗ, 63).

днше ipf. 'дува' (за ветер) (ЕЗ, 32).

дїаконъ т. в. ѓаконъ < гр. διάκονος (ЕЗ, 55в).

днволъ т. 1. шеол. 'во христијанството зол дух, нечиста сила, сата-
на, паднат анџел што прави зло' (ЕЗ, 91);

2. *фиг.* 'лош човек' <стсл. днаволъ < гр. διάβολος
'клеветник'.

добленіє п. 'вдлабнатина' (ЕЗ, 5).

доб м. 'даб' < стсл. джбъ (ЕЗ, 12).

доборь adj. 'добар, благ, мирен' < стсл. добръ > добъръ (ЕЗ, 9в).

добрезрачен adj. 'што зрачи добро, пријатен, убав' (ЕЗ, 6в).

добродѣтель м. 'човек што прави добрина' < стсл. добродѣтель
(ЕЗ, 71).

доброоучносъ f. 'пријатност за очите' (ЕЗ, 132).

доброта f. 'добрина' (ЕЗ, 130).

доксарнонъ м. 'стап, лак' < гр. δοξάρι(ον) 'истио' (Е1, 5).

долбен f. 'длапка, длабина, длабочина'.

долгобрадъ adj. 'човек кој има долга брада' (ЕЗ, 36).

долгобрадецъ adj. в. долгобраденъ (ЕЗ, 34в).

долговлашнын adj. 'човек кој има долга коса' (ЕЗ, 36).

долгодънын adj. 'што има многу денови'.

долгорасоухатобрадъ adj. 'човек кој има долга разделена брада, брада
со краци'.

(< стсл. расоуха 'раздел') (ЕЗ, 36); долгоразсоухатобраденъ (ЕЗ, 197).

долгоширокобрадъ adj. 'човек кој има долга и широка брада' (ЕЗ, 80).

домъ м. 1. 'куќа'; 2. *асир.* 'поле на хороскопот за секој одделен
знак' (ЕЗ, 123).

домовѣтъ adj. 'човек кој се грижи за домот, домаќин' (ЕЗ, 57 - члвѣкѣ
домовнѣѣ).

дондеже сопј. и adv. 'додека' < стсл. донѣдеже (ЕЗ, 1в); донеле же
(ЕЗ, 11в).

доржн ірѣ. 'држи' (Е7, 179).

дорн adv. 'дури' (Е7, 218).

дорупноснмъ m. 'што носи копје' < гр. δоруφόρος (δόρυ 'копје' + φορεὺς 'носач' (ЕЗ, 55).

досажденне n. 'досадување' (ЕЗ, 59в).

доска f. рус. 'даска' (ЕЗ, 2).

досаџа ipf. 'стигнува, достигнува до нешто, негде' < стсл. досаџати (ЕЗ, 74).

достон pf. 'личи, прилега на достоинството' (ЕЗ, 46).

достоннъ adj. 'достоеен, достоинствен'.

достоџнные n. 'достоинство'.

достоудден adj. 'што е доста необичен, чуден' (ЕЗ, 196).

драг adj. 'скапоцен, вреден' (ЕЗ, 68в - каменемъ драгнмъ).

драмъ m. 'единица мерка за тежина што била 400-ти дел од мерната единица ока' < гр. δράμι < δραχμή 'драхма' (ЕЗ, 4в).

драхмъ f. 'грчка монетна единица' < гр. δραχμή 'исџо' (Е1, 114).

древностъ f. 'нешто што е ситно, малечко' (ЕЗ, 17в).

древен adj. 'стар' (ЕЗ, 197).

древно n. 1. 'дрво'; 2. 'греда' (ЕЗ, 100 - древо четвероџголно).

древце n. дем. 'дрвце' (ЕЗ, 9).

дрекло n. 'стап, колец' < стсл. дрџколь 'исџо' (ЕЗ, 104).

дрџа f. 'горна облека' < гр. δέρρις 'кожена облека' (ЕЗ, 20).

дробен adj. 'ситен, малечок' (ЕЗ, 3).

дрџгъ adj. 'пријател, другар' < стсл. другъ (ЕЗ, 58).

дрџжественн adj. 'дружен, заеднички' (ЕЗ, 135).

дъска f. 'штица' < стсл. дъска (ЕЗ, 14).

дџвар m. 'сид, куќен сид' < тур. duvar < перс. diwar 'сид' (Е7, 323).

дџга f. 'виножито' (ЕЗ, 124).

дџменъ m. 'кормило' < тур. dumen 'исџо' (Е7, 236).

дѣхъ m. 1. 'душевна сила' (Е7, 161); 2. 'призрак, бестелесно суш-
тество'.

дѣха ipf. 'дува' (Е3, 8в).

дѣхалка f. 'дувалка, цевка' (Е3, 8в).

дѣшеме n. 'под од штици' < тур. döşeme 'исѣо' (Е9, 28в).

дѣспаснтелен adj. 'којшто ја спасува душата' (Е3, 121).

дѣѣръ f. буж. 'ќерка' < стсл. дѣштн (Е3, 23в).

ђ

ђаконъ m. 'духовно лице со понизок чин од свештеник' < стсл.
дѣнаконъ < διάκονος 'служа, ѣошошник' (Е8, 97).

ђѣѣриѣ n. 'плаштаница' < тур. вул. kefin (kjefin), литер. kefen < арап.
kāfān 'бело ѣлаѣно, ииѣфон, во кое муслиманиѣе го
завиѣкувааѣи ѣелоѣо на мриѣовецоѣи, мриѣвечка
облека' (Е9, 26).

ђошѣлна adj. 'ќошлест, аголен' < тур. köseli (Е10, 2в).

є

євангѣлиѣ n. 'христијанска книга со раскази за животот и учењето на
Исус Христос' < гр. εὐαγγέλιον калк. благовѣщенне
(Е3, 18в).

євангѣлнст m. 1. 'тој што е составувач, автор на евангелието'
(Е3, 198); 2. 'протестант'; < гр. εὐαγγελιστής.

євгонъ m. *слик.* 'термин што се однесува на размерот и пропор-
циите на човечкото тело; прва мерка во живопис-
от' < гр. * εὐγόνος (Е3, 13 - првѣю мерѣ нариѣаемѣ
євгонъ којто разѣделан на три н творн првѣю ѣело
вторѣю носъ н третѣю брѣдѣ).

евза f. 1. 'составен дел на нешто' (E8, 89); 2. 'каписла за огнострелно оружје' < тур. esza < ар. ägza (pl. од ġuz) 'дел'.
 егда adv. 'кога' (E3, 1).
 егѣменъ m. 'игумен, старешина на манастир' < стсл. нгоуменъ < гр. ἡγουμένος 'истио' (E3, 93).
 еда conj. и part. 'дали, зар, да не, како, да, така ли, можеби' < стсл. ѣда (E3, 123).
 едеръ adj. 'ядар, крупен' < стсл. ѡдръ (E3, 8).
 едннь num. и проп. 'сам, некој' (E3, 18).
 еднница f. 'единствен (ќерка)'.
 едѣнаждн adv. 'еднаш(ка), еден пат'; едннождн (E3, 4).
 еднномѣдрец m. 'едномисленик'; еднномѣдренец (E3, 91).
 едновиден adj. 'што има ист вид, форма; исто' (E3, 131).
 еднороден adj. 'единствено роден' (E3, 143).
 едносѣщен adj. 'едносуштествен, којшто претставува единствено битие' (E3, 88в - ѣрца едносѣщенна).
 еже проп. 'кој, што' < стсл. нже, ѡже, ѣже.
 ездн ipf. 'езди, патува, јава'.
 ектеиѣ n. 'вид молитва којашто свештеното лице ја произнесува гласно и провлечено; во ерминијата е поврзана со ритуалот на зографот кому црквата му изразува желба за успех во работата на идниот сликар; тогаш пред иконата на Исус Христос и Богородица Одигитрија се обавувал чин на молбена со специјална молитва и ектение' < стгр. ἐκτένεια од ἐκτενής 'издолжен, зайеѓнаѣ' (E3, 198в).
 ела pl. 'дојди' (E10, 34), 'ајде' (E10, 16в) < гр. ἔλα, ἐλάτε.
 елен m. 'елеј' < стсл. ѣлен < гр. ἔλαιον 'дрвено масло' (E3, 5в).
 елѣса f. 1. 'Милостива (епитет што се однесува на Богородица)';

2. *слик.* 'различни типови за прикажување на Богородица на икона; Богородица - Елеуса, Милостива, ја покажува Богородица во нејзината мајчинска нежност' < гр. ελεήμων 'милослив, сожалив, сочувствивийелен' (ЕЗ, 7).

елнкω (жє) adv. и сопј. 'колку, колку што, како што, сè што'
< стсл. елкоже (ЕЗ, 13).

елпезе п. 'ветрило, лепеза' < тур. uel 'вейџар' и перс. paze; елпазе
(Е10, 30в).

епархъ т. 'управител' < гр. ἑπαρχος 'ѵоџлавар, уѵравийѵел, уѵравувач на ѵокраина во визанѵискоѵо царсѵиво'
(Е7, 224в).

епархѵа f. 'црковна административна единица управувана од епископ или митрополит' < гр. ἐπαρχία 'исѵо' (ЕЗ, 18в).

епнскопъ т. 'висок духовник кој е над архимандритот во црковната херархија' < гр. ἐπισκοπος 'надзорник, владика'
(ЕЗ, 91).

епитроп т. 'црковен настојник' < гр. ἐπίτροπος 'ишѵо се џрижи за нешѵо' (ЕЗ, 91).

ерархъ т. в. ѵерархъ < гр. ἐράρχης (ЕЗ, 127).

еретнк т. 'припадник на еретичко движење, расколник'
< гр. αἰρετικός (ЕЗ, 55в).

ермнѵа f. 'толкувач, прирачник за зографи' (Е7, насловна стр.)
< ἐρμηνεία 'ѵолкување, објаснение'; ерменѵа (ЕЗ, 18).

ермоџенъ т. 'пустиник' < гр. * Ἐρμοῦένης; сп. и гр. ἔρμος 'злочесѵи, џорчлив' < ἔρημος 'ѵусѵи', ἐρημῶ, ἐρημώνω 'оѵисѵошувам'; сп. ерма 'занесеносѵи, бессвесносѵи (како ѵоследица на боледување)' (Дебарско) (Е7, 285).

естествен adj. 1. 'природен' (ЕЗ, 13); 2. 'суштествен, битен' (ЕЗ, 7в).

естество п. 'суштина, битие' < стсл. ѵестъство 'ѵприрода'
< стсл. естъство (ЕЗ, 40в).

ΕΧΙΔΝОВ adj. 'змиски, што се однесува на ехидна' (гр. ἔχιδνα 'змија'
<ἐχιδνότηκος 'змиски, роден од змија'.

Ж

жалъ m. 1. 'тага, мака' (ЕЗ, 124в).

жалъ m. 2. 'осило' (ЕЗ, 66).

жде ipf. рус. 'чека' < стсл. жьдати.

же part. 'а, но, та, па' (партикула за засилување) (ЕЗ, 1).

жезелъ m. 'жезол, скиптар, стап' < стсл. жьзль (ЕЗ, 42в).

жемае ipf. 'сака' < стсл. желѣти.

желание n. 'желба' (ЕЗ, 196).

желездо n. в. желѣзо (Е8, 7).

желѣзо n. 'турпија' (Е7, 44).

желтъ adj. в. жолт (ЕЗ, 9в).

желтобратъ adj. 'човек што има жолтеникава, светла брада'
(ЕЗ, 115).

желтоцрвен adj. 'жолтоцрвен' (ЕЗ, 6в).

жѣлуъ f. 1. 'орган, жолчка'; 2. 'течност лачена од жолчката'
(Е8, 64); 3. 'жолчка кај јајце'.

женнхъ m. 'младоженец' < стсл. женнхъ 'соируѣ' (ЕЗ, 44).

жернов m. 'камен; воденица, мелница' < стсл. жръны 'воденички
камен'.

жерновен adj. 'воденички, мелнички' (ЕЗ, 69).

жертва f. 'жртва' (ЕЗ, 20).

жертвеннкъ m. 'жртвеник, олтар' (ЕЗ, 20).

жнва f. хем. 'течен метал со сива боја, хем. знак Hg' < тур. siva
'исийо' < перс. žiwā (Е9, 43в); жнвакъ (ЕЗ, 11).

животвори ipf. 'создава живот' < стсл. животворити.

животинка f. 'мало животно' (ЕЗ, 8).

жнвѹцѣ ртс. 'кој живее во Ерусалим, жител' (ЕЗ, 39в - жнвѹцѣна во іерѹсалимѣ).

жнзнь f. рус. в. живот < стсл. жнзнь (ЕЗ, 61в).

жнзнодавецъ т. 'кој дава живот' (ЕЗ, 134).

жнлнце п. 'живеалиште' < стсл. жнлнце (ЕЗ, 69).

жнтїе п. 'живопис, хагиографија' (ЕЗ, 86).

жнтннца f. 'амбар' (ЕЗ, 60 - ѹлѡѡцы же тесающе правлютъ жнтннцы).

жнѡюцѣ ртс. 'којшто жнее' (ЕЗ, 26в).

жреб т. 'жрепка' (Е9, 23в - ферлат жреб).

жребла п. 'жребе' (ЕЗ, 42в).

жребец п. 'жребе' (ЕЗ, 38в).

жрец т. 'тој што принесува жртва, идолопоклоник' (ЕЗ, 102в).

жре ірф. 'жртвува, ждере' < стсл. жрѣтн 'жрїѡвува' (ЕЗ, 103).

З

забава ірф. 'успорува, задоцнува' (ЕЗ, 3).

забавла рф. 'успори, задоцни' (ЕЗ, 8).

забеленовлакненъ adj. 'човек кој има забелени влакна, проседен'
(ЕЗ, 20в).

заблѡдн рф. 'загуби, залута' (ЕЗ, 56в).

заблѡждателен adj. 'заблуден' (ЕЗ, 122в).

забранѡе ірф. 'забранува'.

забѡдн рф. рус. 'заборави' < стсл. забытн.

завалесѡ adj. 'запален'.

завалеъ adj. в. заваленъ (Е9, 25).

завеже рф. 'заврзе' (ЕЗ, 2).

ЗАВѢТЪ m. 1. 'спогодба, договор'; 2. *шеол.* 'Стар и Нов завет, дел од Бибијата пред и по Исус Христос' (ЕЗ, 39 - ЗАВѢТЪ НОВЪ).

ЗАВЕША pf. 'обеси'.

ЗАВНЕН adj. 'завиткан' (ЕЗ, 19в - *зміа* ЗАВНЕНА).

ЗАВНСТАНВЪ adj. 'завислив, кој завидува' (ЕЗ, 198в).

ЗАВНТЪ adj. 'завиткан' (ЕЗ, 122).

ЗАВАЗАНЪ adj. 'заврзан'.

ЗАВОРЗАН adj. в. ЗАВАЗАНЪ (Е7, 250в).

ЗАВОРТН pf. 'заврти' (Е7, 324).

ЗАГОРАВАЕ, СА 'почне да гори' (ЕЗ, 2в).

ЗАГРАБАЕ ipf. 'црпе' (ЕЗ, 109 - ЗАГРАБАЕТЪ ЛОПАТѢ ОУГЛЕ НЕ ОГНА).

ЗАГѢШН pf. 'гушне' (Е8, 3).

ЗАДЕШКНМЪ adv. 'позади' (ЕЗ, 31).

ЗАЕДННОЖДН adv. 'еднаш' (ЕЗ, 10).

ЗАЕК m. в. ЗААК (ЕЗ, 104).

ЗААК m. 'зајак' (Е8, 18).

ЗАКРПН pf. 1. 'сошије' 2. 'направи да биде мазен' (ЕЗ, 17в - ЗАКРПН (иконата)); ЗАКЕРПН (ЕЗ, 5в).

ЗАКОЛАЕМЪ ptc. 'што е заклан' (ЕЗ, 108).

ЗАКОЛЕННЕ n. 'колење' (ЕЗ, 39).

ЗАКОНЪ m. 1. 'установен ред, обичај, пропис'; 2. *шеол.* 'вера, верски прописи' (ЕЗ, 25).

ЗАКОННКЪ m. 1. 'човек од законот, законодавец, правник'; 2. 'книга со закони' (ЕЗ, 47в).

ЗАЛАМЪБЕЗЪ m. в. ЛАБЕЗЪ (Е9, 43в).

ЗАМКЪ m. 'лепило' < тур. *zamk* 'исѣо' (Е7, 25в).

ЗАМАЖЕ pf. 'замачка' (ЕЗ, 3).

ЗАМАТОРЕН adj. 'застарен, што почнал да старее' < стсл. ЗАМАТОРНТИ
 (ЕЗ, 22).

ЗАНЕ ргаер. 'бидејќи, зашто, затоа што' < стсл. ЗАНЕ (ЕЗ, 68в).

ЗАПАЛЕННЕ п. 'запалување, пропаст' (ЕЗ, 22).

ЗАПЕНШН adj. 'којшто е соблазнет' (ЕЗ, 122 - ЗАПЕНШАГО СЊДНЮ
 РОДОПАЧАЛНИКОВЪ).

ЗАПЕЧАТЛЕНЪ adj. 'запечатен' (ЕЗ, 53).

ЗАПІНАНІЕ п. 'пета' (ЕЗ, 39 - ИДЫН ХЛЪБЫ МОЖ Н ВОЗВЕЛНУН ЗАПІНАІЕ).

ЗАПЛАЩА рф. 'плати'.

ЗАПРЕЦА рф. 'забрани, заканува' (ЕЗ, 26).

ЗАР м. 'сончев зрак, светлина' (Е7, 157).

ЗАРОВН рф. 1. 'покрие' (ЕЗ, 2); 2. 'стави' (ЕЗ, 2).

ЗАСНАПЪ adj. 'покриен, закопан' (ЕЗ, 115).

ЗАСЕМЪЕН adj. 'засемен, што има семе'.

ЗАСОХНЕ рф. рус. 'исуши' (ЕЗ, 3).

ЗАТЕМНЪВА іpf. 'затемнува' (Е7, 154).

ЗАТКНЕ рф. 'затвори, потпре' < стсл. ЗАТЪКНЖТИ 'зайнува, зайвора'
 (ЕЗ, 10).

ЗАДШН рф. 1. 'забележи'; 2. 'удри шлаканица' (ЕЗ, 50в).

ЗАДШЕННЕ п. 1. 'забележување'; 2. 'удирање на шамар'.

ЗАУА рф. 'почне, зачне, забремени' < стсл. ЗАЖАТИ.

ЗАУАЛО adj. 'почеток; почнат, што е започнат' (ЕЗ, 77в - ЗАУАЛО ЕВІ ЛІЕ).

ЗАУАТНЕ п. 'зачнување' (ЕЗ, 72в).

ЗАУТО сој. 'зашто, бидејќи, затоа што' < стсл. ЗАУЪТО (ЕЗ, 2в).

ЗАБОРН іpf. 'збори' (Е7, 232).

ЗВЕЗДА f. 'свезда' (ЕЗ, 22в).

ЗВЪРЪ м. 'свер' (ЕЗ, 19в).

ЗГОРН рф. 1. 'одеднаш почнува да гори'; 2. 'разгори' (ЕЗ, 15).

зГОРАЖВА ipf. 'згорештува, загрејува'.
 зГРАШЕЊИЕ n. 'грешење' (ЕЗ, 199).
 зДАН adj. 'што е изсидан' < стсл. зѣдати (ЕЗ, 75 - златокамено зданымн
 стѣнамн).
 зДЕ adv. 'овде' < стсл. съде (ЕЗ, 127в).
 зДЕБЕЛИ pf. 1. 'здебели'; 2. 'згусне' (Е8, 61).
 зДНШН pf. 'прими воздух' (ЕЗ, 3).
 зЕЛѢ ipf. 'вади, влече' (ЕЗ, 49 - (деца) зелеють терние нзъ ногъ
 свонхъ).
 зЕЛО adv. в. село (ЕЗ, 3).
 зЕЛѦ n. 'зелје, зеленчук' < стсл. зелне 'исѣо' (ЕЗ, 31).
 зЕМБНЛЪ m. 'вид плетена торба од рогоз, трска или платно што
 служи за носење на продукти' < тур. zembil
 < перс. zenbil 'исѣо' (ЕЗ, 47); знмбнл (Е7, 103).
 зЕМЛА f. 1. 'земја' (ЕЗ, 2в); 2. 'татковина' (ЕЗ, 42).
 зЕМЛЕДЕЛЕЦ m. 'земјоделец' (ЕЗ, 101).
 зЕМЛЕНСКН adj. 'земски' < стсл. зѣмльскъ 'исѣо' (ЕЗ, 19в).
 зЕМЛЕН adj. 'земјен'.
 зЕРДЕШАНЪ m. 'жолта боја' < перс. zerd 'жолѣ, со свейла коса; блед,
 со боја на шафран' (Е9, 43в).
 зЕРНО n. 'зрно' < стсл. зръно (ЕЗ, 132в).
 зЕРЦАЛО n. рус. 'огледало' (ЕЗ, 196в).
 зНВТЪ m. 'вид многу црна смола како катран' < тур. zift 'смола, кай-
 ран; ѓорчлив' < ар. zift (Е10, 36в).
 зИЖДА ipf. 'сида, гради, прави сид'.
 зНЗЪ m. 'сид' (Е9, 30); знзд (Е7, 244).
 зЫАЮЦI рс. 'којшто се прозева' (ЕЗ, 52в).

зѣл м. 'вид ударен музички инструмент, округли метални плочки кои свечат при удирање' < тур. zil < перс. zil 'исѣо' (Е9, 22в).

зѣлѡтъ м. 'припадник на еврејската духовна секта Зилоти'
< гр. ζηλωτής 'наследник, имийаѣѡр' (Е3, 77).

зѣлѣ м. 'штета, загуба' < тур. zıjan 'исѣо' (Е3, 3).

златъ adj. 'златен' (Е3, 31).

златеуервлен adj. 'златоцрвен' (Е3, 91).

златѣнк м. 'златна пара' (Е3, 49в); златѣнк (Е7, 100).

златозелен adj. 'златнозелен' (Е3, 18в).

златокаменоѡдан adj. 'изсидан со златни камења' (Е3, 75).

златонауертаніе п. 1. 'златен молив' 2. 'цртање со златни бои' (Е3, 8).

златоносіѣм рс. 'којшто носи злато' (Е3, 23в).

златоѡседланъ adj. 'којшто е оседлан со златно седло' (Е3, 23в).

златотѣан adj. 'истѣан со златни конци' (Е3, 25).

златоѡуѡдан adj. 'што е со златни уѡди' (Е3, 28в).

златоѡцвет f. 'златна боја' (Е3, 10).

златѡен adj. 1. 'што има сладок, пријатен вкус' (Е3, 65в); 2. 'зелен'
< стсл. златѡѣнъ 'исѣо'.

злѡпаднат adj. 1. 'што е паднат во зло; што прави зло';
2. *ѣеол.* 'злѡпаднати ангели, ѣаволи' (Е3, 19).

злѡпадшіѣн adj. 'којшто прави зло' (Е3, 19).

злѡспособен adj. 'што е способен да прави зло' (Е3, 198в).

знаѣкъ м. 'сѣмбол, белег, обележје' (Е3, 5 - влѡ/нѣн тоѡ ... во знаѣкъ).

знамена рѣ. 'обележи, означи со знак, белег' (Е3, 197в - н знаменіѡвѣ
главѡ ѣго да глаголетъ гласѣѡ).

знаменѣ п. 'знак, белег, претсѣажување, слиѣа' (Е3, 67); знамен
(Е3, 198в).

злѡба f. 'злоба, лошотија' (ЕЗ, 38в).

злѡрыдащ adj. 'кој што плаче од силна мака' (ЕЗ, 72).

злѡполѡчен adj. рус. 'несреќен, баксуз' (Е7, 315).

змѡна f. 1. 'змија'; 2. 'змеј' (ЕЗ, 32в).

змѡн m. 'змеј, аждер' (ЕЗ, 121в).

Н

нѡ сопј. 'а и, и, бидејќи' < стсл. нѡ (ЕЗ, 40в).

нѡрнкъ m. 'глинен, бакарен или од друга материја сад што служи за полевање со вода при миење' < тур. ibrik < ар. ibrig 'лее, сийува' (ЕЗ, 5в - нѡрѡкомъ стакланомъ).

нѡрнѡе n. дем. 'мал ибрик' (ЕЗ, 14).

нѡрншнм m. 'вид на тенок конец од памук или свила' < тур. ibrisim < перс. ebrīšum 'свила, коѡрина' (ЕЗ, 2).

нѡгемонъ m. 'хегемон, водач, поглавар, раководна сила во едно движење' < гр. ἡγεμὼν (Е7, 251).

нѡгра ipf. 1. 'игра'; 2. 'свири' (ЕЗ, 27в - (Давид) держан гѡслѡ нѡграет ю пред него).

нѡграющ adv. 'кој дава нотен такт' (ЕЗ, 95 - нѡграюще перстѡмн).

нѡгѡмен m. 'монах, манастирски управител' < гр. ἡγούμενος 'уѡправител на манастѡир' (ЕЗ, 95).

нѡдол m. 1. 'кип на божество, кумир'; 2. 'предмет на прекумерно восхитување' < гр. εἶδωλον 'кумир' (ЕЗ, 28в).

нѡдолопоклоннк m. 'тој што се поклонува на идоли' (ЕЗ, 112).

нѡдолопоклонство n. 'поклонување на идоли' (ЕЗ, 132).

нѡрархна f. 'хиерархија, владеење на свештенството; строга поделба на свештениците по чиновни; поделба на некој општествен ред по функција' < гр. ἱεραρχ α (Е10, 16).

нѡже pron. 'којшто' (ЕЗ, 137).

нзъ ргаер. 'од'.
 нзаблбдн рf. 'заблуди, залута'.
 нзабра рf. *срб.* 'избра'.
 нзавѣща рf. 'направи, предаде' (ЕЗ, 39).
 нзагладн рf. в. нзгладн (ЕЗ, 11).
 нзбавла рf. 'избавува, спасува' (ЕЗ, 31).
 нзбавленъ adj. 'спасен' (ЕЗ, 111в).
 нзбавленне п. 'избавување' (ЕЗ, 37в).
 нзбїенїе п. 'убивање' (ЕЗ, 42в).
 нзбелева ipf. 'побелува' (ЕЗ, 15в).
 нзблѣва рf. 'изблуде, поврати' (ЕЗ, 33).
 нзваѣде ipf. 'вади' (ЕЗ, 23в).
 нзведе рf. 1. 'изведе'; 2. 'извлече' (ЕЗ, 22в).
 нзвѣствован adj. 'известен'.
 нзвѣстно adv. 'несомнено, сигурно, јасно, познато' (ЕЗ, 132).
 нзвѣщанїе п. 'известување' (ЕЗ, 199).
 нзвнѣ adv. 'однадвор' < стсл. нзѣвнѣ (ЕЗ, 16).
 нзвнотре adv. 'внатре' (ЕЗ, 13).
 нзволн рf. 'сака' (ЕЗ, 33в).
 нзвонъ adv. 'однадвор' < стсл. нзѣвнѣ (ЕЗ, 23).
 нзгнанне п. 'прогонство, протерување' < стсл. нзгннанне (ЕЗ, 19в).
 нзгннл adj. 'изгниен' (ЕЗ, 17).
 нзгѣстн рf. 'згусне' (ЕЗ, 3).
 нздалеѣа adv. 'оддалеку' (ЕЗ, 44в).
 нздество п. 'изработка, производ' (!) (ЕЗ, 197- н **ВРЕМЕНЕМЪ НАДЪН СМ
 ТЦАШН СМ НЗДЕСТВА**).
 нздѣ рf. 1. 'излезе' (ЕЗ, 38в - нздѣтъ вода жнѣва).

нзавн pf. 1. 'изјави, каже, открие' (ЕЗ, 3в); 2. 'означи' (ЕЗ, 133в).
 нзат adj. 'изваден' (ЕЗ, 109, - нзаты емб оун).
 нзасне pf. 'изгасне' (ЕЗ, 2).
 нзкрива сж pf. 'се искривува, станува криво, нерамно' (ЕЗ, 2).
 нзлага ipf. 'излегува' (ЕЗ, 2).
 нзлезне pf. 'излезе' (ЕЗ, 5).
 нзлвае ipf. 'лее, сипува' (ЕЗ, 20в - нзлваеѣ водѣ)
 нзложн pf. 'извади' (ЕЗ, 3 - нзложн рѣкѣ твою н размешан водѣ).
 нзмеѣарѣ m. 'слуга' < тур. hizmet 'исѣо' и перс. -k'ar (Е8, 3).
 нзмеѣарка f. 'слуѓинка' (Е8, 4); нзмекарка (Е9, 21).
 нзнеможенѣ adj. 'немоќен' (ЕЗ, 51в).
 нзобража ipf. рус. 'претставува со средствата на определена уметност; покажува, опишува, црта, пресоздава, фиксира и сл.' (ЕЗ, 1в).
 нзѡбражен adj. 'опишан, претставен, покажан, нацртан, пресоздаден, фиксиран и сл.'.
 нзѡбраженіе n. 'опишување, предавање, претставување, пресоздавање, фиксирање, и сл.' (ЕЗ, 199).
 нзобразн pf. 'претстави, опише, покаже, нацрта, пресоздаде, фиксира, отслика при копирање и сл.' (ЕЗ, 1в).
 нзѡколо adv. 'наоколу, од околу' (ЕЗ, 60).
 нзѡспсле pf. 'ослободи, отпушти' (ЕЗ, 24 - Моусеа глаголетѣ фараонѣ да нзѡспслетѣ евренима).
 нзѡщрен adj. 'изострен' (ЕЗ, 103в).
 нзполненне n. 'исполнување' (ЕЗ, 63в).
 нзравни pf. 'израмни' (ЕЗ, 2).
 нзреуеніе n. 'изрекување, изјава' (ЕЗ, 51в - нзреуеніе пїлатовѡ).
 нзрнѣднѡ adv. 'добро' (ЕЗ, 133).

нзрѡденъ adj. 'добар, голем' (ЕЗ, 9в).

нзстѡпленъ adj. 1. 'истапен, подаден напред или назад, излезен'
(ЕЗ, 41в); 'престрашен' (ЕЗ, 64).

нзцѣленіе п. 'исцелување' (ЕЗ, 38).

нзътесан adj. 'изделкан' (ЕЗ, 1в).

нзторгнѡтъ adj. 'истргнат' (ЕЗ, 53).

нкона f. 'слика на светец или некое божество во православните цркви (обично на дрво или на платно)' < гр. εἰκόνα 'слика, црѣж' (ЕЗ, 3в).

нкос м. 1. 'вид на црковно пеење; акатис, пофална песна на Богородица, Исус Христос и на др. светители, која стоејќи се пее посебно на Велика сабота' < гр. οἶκος 'исѡ' (ЕЗ, 129 - бѣгороднѡныѡ нкосу).

нкоборец м. 'припадник на секта во руската православна црква што водела борба против иконите и се молела на бога под отворено небо' < калка од гр. εἰκονομάχος (ЕЗ, 91в).

нлиматокеръ м. 'вид на сликарска боја добиена од првавта на прочистена жолта земја' < * ἰλυμμα / ἰλύς 'кал' + океръ < гр. ωχρός 'блед, жолѣеникав' (Е7, 13)

нмѣнне п. 'имање, имот' (ЕЗ, 58).

ннъ ргоп. 'друг' (ЕЗ, 19).

нно- 'префикс во сложените зборови со *дрӯз*, *ѣӯз* во сложените зборови'.

нноплеменнк м. 1. 'непријател' 2. 'човек од друго племе' (ЕЗ, 25).

нностран adj. рус. 'туѓ' (ЕЗ, 200).

ннсанъ pl. 'народ, народност, нација' < тур. insan 'човек' (Е9, 2в).

ннѡдѣ adv. 'на друго место, другаде' (ЕЗ, 61в).

нпостасъ м. 'хипостаза; опредметување, отелетворување на нешто апстрактно во конкретен лик' < гр. ὑπόστασις 'ѡд-

мѣйнување, ѿдлоѡа, маѣерија, ѿсѣоење, сѣвар-носѣ’ (ЕЗ, 128в).

впостасен adj. ‘хипостатичен, што се однесува на хипостазата’.

нсѡѣлн pf. ‘излекува’ (ЕЗ, 29в).

нснхае ipf. ‘исушува’ < стсл. нсѡхати (ЕЗ, 3в).

нска ipf. буѡ. ‘бара’.

нскомъ rtc. ‘баран, што е баран’ (ЕЗ, 46).

нскапа pf. ‘искапе, измие’ (ЕЗ, 196).

нскапающъ rtc. ‘којшто е искапен’ (ЕЗ, 196).

нскнпе pf. ‘преврие, претече’ (ЕЗ, 8в).

нсконн adv. ‘исконски, отсекогаш, од прапочетокот’ < стсл. нсконн (ЕЗ, 77в).

искѡсъ m. ‘сенка’ < гр. ἴσκιος ‘исѣо’; iskiomat < ἴσκιωμα (Е7, 18); нскном (ЕЗ, 7в).

нскоренн pf. ‘искорне, извади’ (ЕЗ, 27).

нскорнан adj. ‘искорнат’ (ЕЗ, 53в).

нскѡпн pf. ‘искупи, избави’ (ЕЗ, 135в).

нскѡсъ m. ‘искуство, опит’ (ЕЗ, 10в).

нскѡсн pf. ‘искуси, провери’ (ЕЗ, 1в).

нскѡшаемъ rtc. ‘проверен’ (ЕЗ, 43в).

нскѡшеніе n. ‘обид, искуство, што е резултат на нешто испробано’ (ЕЗ, 1в).

нслѡдован adj. ‘иследен, испитан’.

нспнса pf. ‘напиша, нацрта, живописа’ (ЕЗ, 128).

нспнсан adj. напишан, нацртан (ЕЗ, 132).

нсповѣ pf. ‘искаже, признае’ (ЕЗ, 135).

нсповѣдникъ m. ‘лице коешто се исповедува’ (ЕЗ, 185в).

нсполненне n. ‘исполнување’.

нсправн pf. 1. 'исправи, доведе во вертикална положба'; 2. 'поправи, направи некаква корекција' (ЕЗ, 17 - да нсправнши н обновнши иконѢ).
 нспѣска pf. *буѣ*. 'испушта' (ЕЗ, 2).
 нстерга pf. 1. 'истрга'; 2. 'кине' (ЕЗ, 46 - нстергають класи).
 нстинна f. 'вистина' (ЕЗ, 143).
 нстиненѣ adj. 'вистинит' (ЕЗ, 69в).
 нстиннолѣбезно adv. 'љубезно ја кажа вистината' (ЕЗ, 199в - нзавнхъ ты нстиннолѣбезно).
 нстонѣа pf. 'истенчува' < стсл. * нстыньчатн (ЕЗ, 6в).
 нсторга pf. 'истрга' (ЕЗ, 60).
 нсторна f. 1. 'слика, опис' (ЕЗ, 1в - нсторна стени); 2. 'приказна, настан, парабола' (ЕЗ, 56в); 3. 'наука за минатото на народите' < гр. *ιστορ α*.
 исторѣествова ipf. 'кажува историја' (ЕЗ, 196в).
 истоуникъ m. 'извор' (ЕЗ, 196в).
 истоцианне n. 'испосништво, аскеза, строг начин на живеење, откажување од сетилните уживања; вежбање во добродетелите; стремеж кон морално усовршување' (ЕЗ, 128).
 нстрѣси pf. 'истроши, раздробн, искрши, сомеле' (ЕЗ, 17).
 нстѣбечъ m. 'оловно белило' < тур. *istibec* '*истио*' (ЕЗ, 1в).
 нстѣдн, сѣ pf. 'излади се' (ЕЗ, 2).
 нсходнице n. 'место од каде нешто излегува' (ЕЗ, 68 - нсходница водная).
 нсцѣлы pf. 'оздраве' (ЕЗ, 38в).
 нсхладн pf. 'излади'.
 нсхода ipf. 'излегува' (ЕЗ, 52).
 нсходѣци ptc. 'којшто излезува' (ЕЗ, 19в).

нҫа іpf. 'прогонува' (Е3, 72).

нҫе іpf. 'бара' < стсл. нскатн (Е3, 16).

нсцъркан adj. 'испрскан' (Е9, 23в).

К

кадъ adv. и conj. 'кога' (Е3, 1в).

кадешъ adv. 'каде' (Е3, 15в).

каза pf. 'кажа' (Е7, 181).

казанъ m. 1. 'длабок бакарен сад за готвење, перење' (Е9, 35в);

2. 'сад за варење ракија' < тур. kazan < перс. hažgan 'исїо'.

калансанъ adj. 'што е обложен со калај' < тур. kalay 'бел меїал со кој се обложуваат бакарниїе садови' (Е3, 11в).

каламар m. 'мастилница' < сргр. καλαμάριον < нгр. καλαμάρι 'масїилница' (Е3, 49в).

калакантъ m. 'масло од сусам' < тур. şırlagan 'исїо' (Е7, 30в).

калп m. 'модел, шаблон, форма' < тур. kalıp, вулгарно kalup 'исїо' (Е13, 15).

кале п. 'тврдина, замок' < тур. kale < ар. galca 'їїврдина, замок'; каље (Е3, 21); каље (Е2, 63); кала (Е3, 95).

калемъ m. 1. 'молив' (Е10, 37в); 2. 'цевка на која се става конец';

3. 'дрвце за калемење' < тур. kaleм 'наїрава за їишуване од їїрска, їїро'.

каленїкъ m в. каленница (Е3, 21).

каленница f. 'вид на глинен сад' (Е3, 21).

каленнче п. дем. од 'каленница' (Е13, 2).

калнче п. ауџм. 'блатиште' (Е3, 15).

калпакъ m. 'висока и со остар врв кожена шапка' < тур. kalpakı (Е3, 24).

калѡгер m. 'монах' < гр. καλόγερος (E3, 104в).

калѡгерница f. 'монахиња' (E7, 233).

камара f. 1. 'соба' (E3, 41в); 2. 'долап или вдлабнатина во сидот, но без врата' (E3, 102 - бана со камарн; 3. 'куп (дрва)' < стгр. καμάρα 'соба'.

камарен adj. 'што се однесува на камара' (E3, 124).

каменъ m. 1. 'камен'; 2. 'син камен' - (E3, 15 - снъ каменъ); 3. 'карпа' (E3, 108в); 4. 'скапоцен камен' (E3, 11, 163).

камнла f. зоол. 'камила пустинско животно; Camilus' < стгр. κάμηλος (E3, 22в).

камѡлава f. 'покривка, покривало' < нгр. καμηλαύκι < сргр. καμηλλαύκιον < лат. camellaucium (< camella 'вид чаши') (E3, 120).

кампосъ m. 'поле' < гр. κάμπος 'исѡо'; кампонъ (E2, 33); компонъ (E3, 17в); компосъ (E3, 17).

камфор m. 'бела смола од камфорово дрво, лесно согорлива и со многу силен мирис и фкус' (нлат. camphora, санскрит kapura) (E13, 2в).

камшиа m. 'камшик' (E8, 99).

каната f. 'глинен сад за вода; бардаче' < нгр. καν(ν)άτα, καν(ν)άτι 'исѡо' < средлат. *kannata 'ѡрне' < canna (E3, 22).

канѡнла n. 'светилка (чаша или лимен сад со фитил кој гори со масло) што се става пред икона во црква' < нгр. καντήλι(ον) (E7,124).

канерва ipf. 'чита молитви на висок тон, глас, а кои потоа ги пее певец' < сргр. κανонаργέω.

канон m. 'црковно правило, ред, закон' < сргр. κανών < нгр. κανόνας 'ѡравило; линија за црѡеж' (E3, 87).

канонарх m. 'каноник, прота' < гр. κανονάρχης (E3, 77).

- КАНОНАРХЕЕ ipf. 'исполнува закон, служба' < гр. κανοναρχεῖω (E3, 77).
- КАНТНОЊ m. 'шекер' < фр. *candis*; гр. *καντιο(ν)* 'коцки шекер'; 'ѝре-
чисѝен, кристѝализиран шекер' (E1, 30).
- КАПА f. 'шапка, покривка за на глава' < сргр. *кѝлла* < итал. *sarra*
< доцлат. *sarra* (E9, 31).
- КАПАЊЦА f. 'капавица; дождовница; дождовна капка' (E9, 21).
- КАПЛА f. 'капка' (E3, 38); КАПЛАЖ (E3, 50в).
- КАРА adj. 'прв дел од сложенки на турските заемки' < тур. *kara* 'црн,
ѝемен (за боја); луѝ, сѝпрашен, осѝар' (E10, 23).
- КАРАУЛА f. 'кула за набљудување, стражарница' < тур. *karavul, karaul*
'вооружена одбрана' (E8, 100).
- КАСНТЕРЪ m. 'олово, калај' < гр. *каσσ τερος* (E8, 65); КОСНТЕРЪ
(E3, 11).
- КАСМА m. 'казма; алатка, права лопата' < тур. *kazma* (E10, 32);
сп. нгр. *каσμѝς*.
- КАСТРО n. 'кастел, кале, тврдина, замок' < лат. *castellum, castrum*
'исѝо' (E3, 42в).
- КАТАНЕЦЪ m. 'клучалка, мандало' < итал. *catenaccio (catena 'вериѝа')*
'исѝо' (E12, 235).
- КАФЕЪ m. 'направа за чување на птици и животни' < тур. *kafes*
'клеѝка, решеѝка на ѝрозореѝ' (E3, 42).
- КАЦЫАЖ f. 'железна лопатка за жар' < гр. *κατσ* 'исѝо' (E1, 261),
- КВАРН ipf. *срб.* 'расипува' (E3, 8в).
- КВАС m. 'квасец' (E3, 55в).
- КЕБРНА adv. 1. 'кедрина; болест, повреда, особено внатрешна'; 2. 'со
грижа, мака, тага, болка' < тур. *kederi* 'болен'
(E10, 34в).
- КЕМЕР m. 1. 'појас, специјален појас за носење на златни пари'
< тур. *keмер* < перс. *keмер* (E9, 26); 2. 'свод'.

кер т. 'свеќа, восок' < гр. кер 'восок, свеќа' (Е7, 249).

керамида f. 'испечена глинена плочка за покрив' < нгр. кераџи да
< стгр. кераџи ζ < κέραμος 'глина' (Е3, 90).

керпа f. 'крпа' (Е8, 61).

керпну п. 'непечена тула' < тур. kerpiç (Е3, 21).

кесар т. 'цар' < гр. καῖσαρ < лат. Caesar 'семејно име на римскиот
император Гај Јулиј' (Е3, 51в).

кесе п. 'паричник' < тур. kese < перс. kise (Е9, 19).

кнбрнтъ т. 1. 'кутија со дрвчиња за потпалување'; 2. 'сумпур'
(Е3, 12) < тур. kibrit < арап. kibrit.

кнвотъ т. 1. 'мртвовечки ковчек'; 2. *ѿеол.* 'библиски кивот - ковчек
во којшто Евреите ги чувале плочите со божјите
заповеди' < гр. κιβωτός 'ковчег на Сѿариот завей'
(Е3, 25в).

кѿвотеѿ п. *дем.* 'ковчеже' (Е3, 53в).

кѿнждо ргон. 'коишто' < стсл. кѿнждѿдо (Е3, 130).

кѿкѿда f. *боѿ.* 'растението Ricinus communis' < гр. κηκ δι 'дабова
шишарка' (Е1, 29).

кнлерменъ т. 'вид на црвена глина' < тур. kilermeni 'ерменска кал',
гр. kilermeni 'исѿо'; кнлермо (Е3, 4в), кнрнлме
(Е8, 6в), кнрнлме (Е9, 43в), кнрлменъ (Е9, 43в).

кнлнбар т. 'фосилна смола, јантар' < тур. kehlibar < перс. kehruha
'ѿој шѿо ѿривлекува слама, сламка' (Е13, 1в).

кнлнм т. 'уметнички исткаена постелнина' < тур. kilim 'килим,
черга' < перс. kilim (Е3, 5в).

кннавартъ т. *мин.* 'цинобер, прав со многу убава црвена боја којшто
долго служел како црвен пигмент во сликарството;
живин сулфид, единствена руда на живата; цинобе-
рот се добива по вештачки пат' < гр. κιννάβαρι лат.
cinobar, cinobarium, cinapere 'исѿо' (Е3, 5); кнноваронъ
(Е13, 6в).

кврѣ m. 'господин' < гр. κύριος 'зосїодин, зосїодар' (ЕЗ, 197).

кнснa f. 'четка за уметник' (ЕЗ, 5в).

кїт m. зоол. 'голем морски циџач; Balaena mysticetus'

< гр. κῆτος (ЕЗ, 33).

кнткавобраден adj. 'човек кој има брада како китка' (ЕЗ, 81).

кнученїе n. 'китење, украсување' (ЕЗ, 133).

клава ipf. 'става' < стсл. кластн (Е9, 29).

клада f. 1. 'трупец од суво исечено дрво'; 2. 'дрвена направа во која се ставаат нозете на робовите за да не можат да побегнат' (ЕЗ, 100).

кладаџъ m. 'кладенец, бунар' (ЕЗ, 79в).

кланяющ рс. 'којшто се поклонува' (ЕЗ, 67).

клен m. 'лепило, смола' (ЕЗ, 2в); кленџекъ (Е8, 65).

клеен adj. 'што е од клеј, лепило, смолест' (ЕЗ, 8).

клепа ipf. 'удира во клепало' (ЕЗ, 99).

клепало n. 'направа во која се удира за известување на населението поради нешто' (ЕЗ, 99).

ключъ m. 'клуч, катанец' (ЕЗ, 70).

кљѹарница f. 'клучалка' (Е10, 21в).

кнаџъ m. 'кнез, господар, владетел, водач' (ЕЗ, 53в); (ЕЗ, 38 - кнаџъ ѿ їды 'Исус Христос'; кнаџъ (ЕЗ, 26); (ЕЗ, 25в - кнаџъ мїѹанлъ 'архангел Михаил').

книжница f. 'книшка' (ЕЗ, 66в).

книжникъ m. 'книжевник, писмен човек' (ЕЗ, 41в).

кнагинна f. рус. 'кнегиња' < стсл. кънагыни (ЕЗ, 73в).

кжвжрднкъ adj. 'кадрав, засуќан, свиен, што има кадри, локни'

< тур. kivrıcık 'исїо' (Е7, 217).

ковчегъ m. 'поголема дрвена кутија, сандаќ'; 2. шеол. 'сандакот со божјите заповеди' (ЕЗ, 72 – ковчегъ џавѣта).

КОВЧЕЖЕЦЪ п. *дем.* 'ковчеже' (ЕЗ, 94в).
 КОДЕ adv. 'каде' < стсл. кждѣ (Е9, 25).
 КОДРАВОВАС adj. 'човек кој има виткана коса, кадрав' (ЕЗ, 37).
 КОДРАВОВАРАДЪ adj. 'човек кој има кадрава брада' (ЕЗ, 85).
 КОДЪЛНА f. 'кадела' < стсл. кждѣль (ЕЗ, 37в - *держитъ кодѣлю предетъ*).
 КОЖАН adj. *срб.* 'кожен' (ЕЗ, 5в).
 КОЖДЪХЪ м. 'кожув' (ЕЗ, 45в).
 КОЗЕРОКЪ м. 1. 'јарец'; 2. *асир.* 'име на соѕвездието и на хороскопскиот знак Capricornus' (ЕЗ, 123); *козироцъ* (ЕЗ, 123).
 КОЗЛНИЦЪ м. 'јарец, прч' < стсл. козлницъ (ЕЗ, 26в).
 КОЗМОСЪ м. 'вселена, свет' < гр. κόσμος 'накиѣеносѣ' (ЕЗ, 55).
 КОКОЦЪ f. *зоол.* 'кокошка; Gallina' < стсл. кокошь (ЕЗ, 22).
 КОЛЕННИЦА f. 'колено' (Е9, 20в).
 КОЛЕНО п. 1. 'зглобен дел на нозете'; 2. *фиѣ.* 'род, степен на сродство, поколение' < стсл. колѣно (ЕЗ, 65).
 КОЛЕНОПРЕКЛОНЕНЪ adj. 'што е на коленици' (ЕЗ, 22в).
 КОЛЕНОСЕДА ртс. 'клучи' (ЕЗ, 26в).
 КОЛЕНОСКЛОНЕН adj. 'клекнат' (ЕЗ, 29в).
 КОЛЕСО п. *рус.* 'колце, тркало' (ЕЗ, 122в).
 КОЛЕСНИЦА f. 'кола; кола во времето на старите Грци и Римјани што им служела за трки, за битки и сл.' (ЕЗ, 23).
 КОЛЕСНИКОВОДИТЕЛЪ м. 'управувач со колесница, кочијаш' (ЕЗ, 26).
 КОЛНВО п. 1. 'варена пченица што се раздава за помен'; 2. 'пченица'
 < сргр. κόλλυβον 'варена пченица за душа' (ЕЗ, 31).
 КОЛО п. 'тркало, круг' (ЕЗ, 100).
 КОЛОРЪ м. 'боја' < лат. color (ЕЗ, 7).
 КОМАТ м. 'парче леб, краишник'; 2. 'дел од нешто' < нгр. κομμάτι 'дел, парче' (ЕЗ, 10в).

- КОМЕДЪ т. 'лепило од вишна (смоли од овошки биле употребувани како сврзувки во живописот преку т.н. *домашна ѓумиарабика* - добивање на густ раствор од овошни смоли)' < гр. коџи δι (Е3, 11); *комндъ* (Е2, 24).
- КОПАКЪ т. 'место за ноќевање и за одмор' < тур. *konak* 'голем, убав дом' (Е7, 239в).
- КОПДНЛЪ т. 'направа за пишување, молив' < нгр. *κονδύλι* < стгр. *κονδύλιον* 'џисалка' (Е3, 2).
- КОПДЌРУЕ п. *дем.* 'малечок сад, стомничка' < нгр. *κροντῆρι* (Е3, 5).
- КОНЕЦЪ т. 1. 'тенка врпца за шиенење'; 2. 'крај, завршеток' (Е3, 76в - на *конецъ хартџин*; (Е3, 5 - до *конецъ*)).
- КОНОТ т. 'комарец' < стгр. *κόνωψ* 'исџо' (Е3, 24).
- КОПЕ ipf. 'капе' (Е7, 176).
- КОПНА f. *βοῦι*. 'капина; *Rubus*' (Е7, 181).
- КОПЕНОСЕЦЪ т. 'човек, војник кој носи копје'; гр. *καλκα δоруφόρος* (Е3, 32в).
- КОПРИНА f. 'свила, светли нитки што се добиваат од свилени буби; платно од свила' (Е3, 41в).
- КОР adj. 'слеп' < тур. *kör* < перс. *kūr* 'слеј на двеџе очи' (Е9, 31в).
- КОРАБЪ т. 'голем пловен објект' < стсл. *корабль* < гр. *καράβιον* (Е3, 43в); *кораблъ* (Е3, 20в).
- КОРАБЛЕ п. *дем.* 'мал кораб' (Е3, 45).
- КОРАБЛЕН adj. 'што се однесува на кораб' (Е3, 45).
- КОРАБЛЕННКЪ т. 'тој што плови и работи со кораб' (Е3, 32в).
- КОРАБЛЕЦЪ п. *дем.* 'мал кораб' (Е3, 107).
- КОРДОЗОМЪ т. 'сок од лук (се употребувал во технологијата на сликарскиот процес' < гр. * *σкордоζοῦμι* (нгр. *σκородος* 'лук' + нгр. *ζωμός* 'сок') (Е3, 1).
- КОРЕНЪ т. 1. 'подземен дел на растението'; 2. *фиџ.* 'род, потекло' (Е3, 40 - *коренъ есеєвъ*).

корме n. 'задан дел од кораб' < стсл. *кръма (E10, 51).
 кормуествова ipf. 'наплатува, зема пари' (E3, 94в).
 кормуѣна f. 'кормилар' < стсл. крѣмунн (E3, 74).
 корона f. 'круна' < гр. κορώνα 'венец'; лат. corōna (E3, 33); корѣна
 (E3, 25в).
 корстъ m. 'крст' (E7, 173).
 косвен adj. рус. 'кос, крив, неправ' (E3, 133).
 косвеностъ f. рус. 'стрмнина' (E3, 133в).
 косла n. 1. 'коса, алатка за косење' (E3, 26в) 2. 'дршка од коса'.
 космен adj. 'што има коса'.
 косне pf. 'допре, додирне' < стсл. коснѣти сѣ (E3, 10в).
 косоръ m. 'сор, градинарска алатка - нож, во форма на срп'
 (E5, 163).
 кост f. 'коска' < стсл. кость (E3, 5).
 котель m. 'поголем и откриен бакарен сад за носење и загревање
 на вода' < стсл. котѣль (E3, 2в).
 котка f. зоол. 'мачка; Felis domestica' (E3, 59).
 коуна f. 'покриена коњска кола, пајтон' (< срп. кочија < унг. kocsi;
 во тур. коџи 'kocī'он, кола') (E10, 34).
 коѣен adj. 'црвен' < гр. κόκκινος 'исѣо' (E10, 37в - коѣено молнвн).
 кошк m. 'агол' < тур. köse < перс. qoša (E10, 32).
 краѣдголен adj. 'крајаголен, главен камен во аголот'
 < стсл. краѣжгольнъ (E3, 57в - краѣдголногѡ камене').
 кракобраденъ adj. 'човек што има разделена брада, брада со краци'.
 красенъ adj. 'убав, величествен' (E3, 115).
 красновиденъ adj. рус. 'којшто изгледа убаво' (E3, 6в).
 краснооученъ adj. рус. 'човек кој има убави очи' (E3, 133).
 красноцвѣтенъ adj. 1. 'црвен'; 2. 'што има убава боја' (E3, 72в).

кратъ m. 'пат' (ЕЗ, 4).

краткобрадъ adj. 'човек со кратка брада' (ЕЗ, 80в).

краткокрѣглобрадъ adj. 'човек кој има кратка и округла брада'
(ЕЗ, 81).

краткорасохатобрадъ adj. 'човек кој има кратка и разделена брада'
(ЕЗ, 114).

краткоширокобрадъ adj. 'човек со кратка, широка брада' (ЕЗ, 81в).

креветъ m. 'постела, легло' < тур. *kerevet* < нгр. *креββάτι* (ЕЗ, 5в);
креватъ (Е7, 238).

крѣпко adv. 'здраво, цврсто' < стсл. *крѣпкъ* (ЕЗ, 4в).

крѣпокъ adj. 'здрав, цврст' (ЕЗ, 60).

крепост f. 1. 'тврдина' (ЕЗ, 63в); 2. 'крајни делови на телото, крајници, раце, нозе' (ЕЗ, 6в - тѣри ... *плотъ на крепостѣхъ*);
3. 'сила' (ЕЗ, 74в - *крѣпостъ побѣдоносѣвъ*)
< стсл. *крѣпость*.

крестъ m. 'крст' < стсл. *кръстъ* (ЕЗ, 39).

крестн pf. 1. 'го извршува обредот крштевање'; 2. 'прекрстува, со рака прави крст' (ЕЗ, 43); сп.: се крести '*се крсти*' (Ошчима, Леринско).

крестилница f. 'крстилница, место за крштевање' (ЕЗ, 129).

крестопотолог m. рус. 'полукубе, свиен, сводест таван' (ЕЗ, 125в);
крестополок (Е7, 319).

крестосан adj. 'крстосан, во форма на крст, прекрстен' (ЕЗ, 42).

крещенне n. 'крштевање' (ЕЗ, 38в).

крмасъ m. 'крмуз, црвена боја со тон, нијанса на засирена крв што се добива од истоимениот многу ситен инсект (црв); крмезот потекнува од Средна Азија' < тур. *kirmiz* '*исѿо*' (Е8, 64); *крмазѣ* (ЕЗ, 11в); *крмеѣѿ* (Е2, 26).

кровъ f. рус. 'крв' (ЕЗ, 24).

кровотоучив adj. рус. 'човек којшто крвари' (ЕЗ, 45в).
 кромѣ праер. рус. 'освен' (ЕЗ, 1в).
 кротост f. 'кроткост, милост' (ЕЗ, 57в).
 кротѣ adv. 'полека, благо, на убав начин' (ЕЗ, 40).
 крстъ m. 1. *шеол.* 'символ на христијанската религија'; 2. 'дел на човечкото тело, половина' (Е10, 8 - коде крстотъ с. под попокоъ).
 крстопотолог m. рус. 'крстообразен црквен свод' (ЕЗ, 131).
 крстосан adj. 'вкрстен' (ЕЗ, 60в).
 крѣца ipf. 'крштева'.
 кърца ipf. 'крцка' (Е9, 33).
 крьцлив adj. 'крцкав, што крцка' (Е9, 33).
 крѣглобрадъ adj. 'човек кој има округла брада' (ЕЗ, 34в).
 крѣглобраденъ adj. в. крѣглобрадъ (ЕЗ, 40).
 крѣгол adj. 'што има форма на круг' (ЕЗ, 14).
 крѣглост f. 'што има форма на круг; кружница, заобленост' (ЕЗ, 13).
 крѣ/нло n. 'шестар, направа за цртање на круг' (Е7, 8в).
 крѣнене n. 'крштевање'.
 крѣнтор m. 'основач на манастир, негов заштитник и голем дарител кај православните Совени во средновековна Византија' < гр. κτ ζω 'основам' (Е13, 30).
 кѣбе n. 'свод, купола' < тур. kubbe < ар. qubbā 'исѣо' (ЕЗ, 124).
 кѣбеленъ adj. 'што се однесува на кубе, куполен, сводест'
 < тур. kubeli (ЕЗ, 124); кѣбелнин (ЕЗ, 131в).
 кѣбре adv. 'грубо, брутално' < тур. kobat 'зруб' (Е10, 36в).
 кѣвѣклѣ f. 1. 'балдахин; свечена покривка над престолот, носилката, креветот или одарот, обично од скапоцена таке-нина (или мермер)'; 2. „небо“, стреа со купола што

- се носи на црковни процесии' (ЕЗ, 42); 3. 'мала засводена соба' (ЕЗ, 62в - кѡвѡклїа н подѣ нѡу трапѣза)
 < гр. κουβοῦκλιον < итал. Baldacco 'ѡкаенина од Баѣдад (ѡшаму за ѡрвїаѡѡ ѡроизведена)' (Е7, 271).
- кѡдрав adj. рус. 'кадрав, што има кадри' < тур. kivrıcık 'кадрав, засукан' (ЕЗ, 35).
- кѡдравокрѡглобрадѣ adj. рус. 'човек со округла и кадрава брада' (ЕЗ, 86).
- кѡкѡлъ m. 'цуцулка, монашка качулка со остар врв; црна шапка што ја носат монаси од повисок ранг во црковната хиерархија' < нгр. коукоѡλλα < лат. cuculla 'качулка, ѡокривка за на ѣлава' (ЕЗ, 123).
- кѡла f. 'висока и тесна градба што се издига над целата зграда' < тур. kule < ар. qullā 'исѡо' (ЕЗ, 21).
- кѡлотворенїе n. 1. 'сидање на тврдина'; 2. ѡеол. 'градење, сидање на Вавилонската кула - столпотворенїе < стсл. стлѣпѣ 'сѡолѡ' (Е7, 53).
- кѡпае ipf. срб. 'капе' (ЕЗ, 93в).
- кѡпель m. рус. 'бања' < стсл. кѡпѣль (ЕЗ, 46в).
- кѡпец m. 'купувач'.
- кѡпечество n. 'купување'.
- кѡпина f. срб. 'капина' < стсл. кѡпина (ЕЗ, 23в).
- кѡпница f. дем. 'чашичка, мала чаша' < итал. сорра 'чаша', гр. коѡпа (ЕЗ, 21 - (Ное) нматѣ кѡпницѣ н пнетѣ внно).
- кѡпно adv. 'вкупно' < стсл. коупѣ 'заедно, со сѣ' (ЕЗ, 6).
- кѡрбанѣ m. 'жртва, жртвување' < тур. kurban 'живоѡно за жрѡва, жрѡва' < арап. qurban; кѡлбанѣ (Е9, 2).
- кѡрк m. 'горна облека поставена со кожа, коѡув' < тур. kirk 'коѡа од живоѡно заедно со влакнаѡа' < перс. gurg 'волк' (Е9, 16).

кѡртѡліса pf. 'спаси, се ослободи од нешто' < тур. kurtul 'се сѡасувам, се избавувам' (E9, 35).

кѡршѡмъ m. 1. 'куршум'; 2. 'олово' < тур. kursum 'олово' (E10, 33в).

кѡсѡбраден adj. 'човек кој има куса брада' (E3, 8).

кѡстѡдіѡ f. 1. 'чување, стражарење, затвор, темница'

< гр. κοῦστωδ α < лат. custodia 'исѡо' (E3, 53);

2. *ѡеол.* 'стражата што го чувала Исус Христос во гробот' (E7, 188 - кѡстѡдіѡ хранящая гробъ).

кѡтна f. 'дрвен или лимен сад со поклопец' < тур. kuti < нгр. коут 'исѡо' (E3, 14).

кѡтнинн adj. 'што се однесува на кутија' (E3, 14).

кѡтле n. *дем.* 'котле, длабок дрвен или каменен сад' (< нгр. коутело 'сад') (E3, 3).

кѡћа f. *срб.* 'куќа' < стсл. кжца (E7, 219).

Л

лабезъ m. 'црвено олово' < нгр. λαμπέζι (E3, 4в).

лагоподъ m. 'зајачка нога' < нгр. λαγός 'зајак' + нгр. πόδι 'нога' (E7, 21).

лажнверт m. 'лазурит, природен ултрамарин' < тур. ladžuvert 'исѡо' (E8, 100); лажнвертъ (E8, 100); лажкааръ (E3, 16).

лазѡръ m. *мин.* 1. 'вид син камен'; 2. 'боја со која се врши тенко премачкување, така што притоа може да се види долната боја' (нлат. lazurium, lazur; ар. lazavard, гр. λασοῦρι (E3, 12в).

лак m. 'непрозирен фирнаис што се изработува од разни смоли и во разни бои, а на премачканите предмети им дава висок сјај' < санскрит. lakscha, итал. ласса (E7, 42); (E8, 63 - ланка ... ѡ кермаза).

лакотъ m. 1. 'лакт'; 2. 'мерна единица' (E3, 133 - трехъ лактен бнтн).

лалъ adj. 'црвенкаст' < тур. *lâl* 'црвенкасӣ, со боја на рубин' < перс. *lâl* (E10, 37в).

ламат f. 'сликарска подлога, основа, слој' < лат. *lamina* 'ѝлоча', гр. *λάμα* 'меѝална ѝлочка; осѝрица' (E3, 1); *лама* (E3, 7).

ламатнса pf. 'направи лама' (E3, 13).

ламатнсѝва ipf. 'прави лама' (E3, 12в).

ламатѝстар m. 'вид на сликарска четка со која се прави ламат'; можеби од ламат + гр. *στήρ* 'чеѝкичка' (E3, 34в).

ламбада f. 1. 'направа за осветлување'; 2. 'голема свеќа од восок' < гр. *λαμπάδα* 'свеѝилник, наѝрава за осветѝлување' (E3, 26).

ламнкъ n. дем. 'вид на малечок сад, колба, епрувета' (E3, 10).

ланнта f. 'лице, образ' < стсл. *ланнта* (E3, 18).

лъв m. зоол. 1. 'лав, *Felis leo*'; 2. асѝр. 'име за соѕвездието *Leo*' (E3, 123); *лъвъ* (E3, 32).

лъвнунѝе n. ауѝм. 'лавиште' (E3, 32).

легенъ m. 'метален сад што се употребува за миење, перење' < тур. *leğen*, *liğen* < гр. *λεκάνη* (E3, 20).

легѝѝ adv. 'полесно' < стсл. *лыгъкъ* 'лесен' (E3, 38).

лезва f. рус. 'острица (на нож, камен, секира)'; сп. рус. лезвие 'исѝо' (E3, 90).

леко adv. 'лесно'.

леннвъ adj. 'мрзлив' (E3, 196в).

ленаѝ adj. 'ленен, што е од лен' < стсл. *лъньнъ* < *лънъ* (E3, 2в - *ленаѝномъ* платно).

лепъ adj. 'убав' < стсл. *лѝпъ* (E3, 32в).

лепота f. 'убавина' (E7, 145).

лепта f. 'ситна монета кај Грците' < гр. *λεπτά* 'ѝара; минуѝа' (E3, 49в).

лесков adj. *βοῦι*. 'лесков, што е од леска; *Corylus avellana*' (ЕЗ, 1в).

лестъ f. 'измама, лукавост' < стсл. лъсть (ЕЗ, 32в).

лествница f. 'скала' (ЕЗ, 22в).

лествнункъ m. в. лествница (ЕЗ, 86).

лѣто n. 1. 'едно од годишните времиња'; 2. 'година' (ЕЗ, 23 - седомъ лета).

лжеглаголнв adj. 'човек којшто зборува преку нос' <стсл.

лъжеглаголнвъ (ЕЗ, 47 - *χρῆτος ησῑβλα лжеглаголнваго*).

лнбо conj. рус. 'или' (ЕЗ, 1).

лѣванъ m. 'темјан' < стгр. λ βανος '*шемјан, дрвоио од кое се добива шемјан*' (Е7, 284).

лѣвот m. 'диво планинско животно' (Е9, 31в).

лнкъ 1 m. 'лице, изглед' (Е7, 130 - лнкн светнхъ).

лнк 2 'хор, песна, веселба' < стсл. лнкъ (ЕЗ, 122).

лкѣ ipf. 'игра, танцува, се весели' (ЕЗ, 24в).

лнматокеръ m. в. алматокеръ (ЕЗ, 4в).

лнмонъ m. *βοῦι*. 'медитеранско растение и негов плод со киселкав

вкус, *Citruslimon*' < тур. limon < перс. limūn < нгр.

λιμόνι, λεμόνι' (Е9, 43в).

лннъ m. 'голем сад за гмечење на грозје' < гр. ληνός.

лннѣк m. дем. 'помал сад за течност' (ЕЗ, 34 - олофернъ бѣ вождоноса

лннѣка).

лннокопна f. 'препература со ленено масло кое служело како свр-

зувка и како средство со кое се правеле маслени

бои' (ЕЗ, 9в); < гр. λ von '*лен*'; лннокопна(ЕЗ, 8);

лѣнокопѣя (Е1, 20; лѣнокопѣн съ ѳеснокомъ (Е7, 45).

лнно adj. 'сива боја' (ЕЗ, 13 - н брадн старнхъ ламатнсан со лнномъ)

лѣннонъ m. 'ленено платно со кое зографите ја прекривале штичката

на иконата, а потоа на него правеле подлога од

гипс, креда или алабастер' < фран. linon '*ѳрозирно и*

фино ленено ѿлаѿно, еден вид баѿисѿ' (Е1, 31в - со
лѿнонѿ [лнянымѿ]).

лнтѿргна f. 'литургија, главна христијанска црковна богослужба'

< гр. λειτουργία 'исѿо' (Е3, 62в).

лнтѿргнсѿва ipf. 'обавува литургија' < гр. λειτουργέω (Е8, 6).

лнѿва f. 'камата' (Е3, 197).

лнѿонмеѿ м. 'лихвар, среброљубец' (Е3, 71в).

лнѿемѿреѿ м. 'лицемер' (Е9, 27).

лнѿемѿреѿ п. 'лицемерство' < стсл. лнѿѿмѿрне (Е3, 122).

лншн ipf. 'отстрани од нешто' < стсл. лншнтн (Е3, 33в).

лобнѿва ipf. 'бакнува' (Е3, 59в).

ловѿтва f. 'ловидба, ловење' (Е3, 43в).

лож f. 'лага' < стсл. лѿжь.

ложе 1 ipf. 'лаже' (Е9, 33).

ложе 2 п. 'легло, постела' (Е3, 51в).

ложесен adj. 'лажен' (Е3, 38).

ложеѿ м. 'лажливец' (Е10, 29).

ложнѿ f. 'лажица' (Е3, 11в).

ложн; ѿ п. 'лажиче' (Е3, 10, 11).

лоѿа f. *боѿи*. 'лозница; Vitis vinifera' (Е3, 62).

локт м. 'лакт' (Е10, 10в).

ломбаѿа f. в. ламбаѿа < гр. λαμπάδα (Е10, 10в).

ломбатѿ f. в. ламбаѿа (Е10, 3).

лостѿ м. 'направа за затварање или за потпирање на врата'

< нгр. лостѿс 'ѿреѿа' (Е10).

лотѿрѿ м. 'кора од било кое дрво со жолта боја' < гр. Λωτήρ,

Λωτήριον (Е7, 27).

лѿсты ipf. 'лукаво, подмолно постапува, мами'.

лѣстнѣтел м. 'измамник, подлец' < стсл. лѣстнѣтель (ЕЗ, 71в).
 лѣбн ірф. 'љуби'.
 лѣбовъ f. 1. 'љубов'; 2. *шеол*. 'една од трите основни добродетели според христијанското учење' (ЕЗ, 107в).
 лѣбооучнѣтел м. 'учител што учи на вера и љувов' (ЕЗ, 196в).
 лѣг м. 'полјана, пасиште, шума' < стсл. лжгъ.
 лѣдо п. 'име за момче, за нежнет млад човек' (ЕЗ, 144в - лѣдн младн).
 лѣдїе рl. 'луѓе, народ' (Е7, 248).
 лѣнствѣем м. 'месечар, somnambul' (Е4, 47 - *Хрѣтос нсѣѣлаан лѣнствѣемѣ*).
 лѣкъ м. 'лак' < лжкъ (ЕЗ, 22в).
 лѣлакъ м. 'сина боја, берлински лазур (се употребувала за сликање на икона како и во ѕидното сликарство, но само на сув малтер)' < нгр. λουλάκι (ЕЗ, 12в); лѣлакъ (ЕЗ, 16).
 лулунца f. *дем*. 'мала лулка' (ЕЗ, 23в).
 лѣна f. 'небесното тело Месечина' < лат. luna (ЕЗ, 19).
 лѣстро п. 'лак' < нгр. λουстро 'лак, боја' < тур. lustra (ЕЗ, 9).
 лѣтъ adj. 1. 'лут, гневен, жесток, лош'; 3. 'за вкус, мирис - силен'; 4. 'кршлив, нееластичен' (ЕЗ, 4 - клен лѣтъ).
 лѣча f. *рус*. 'зрак' (ЕЗ, 33).
 лѣн ірф. 'блеска, силно свети'; сп.: ѡлска 'свейка' (Ошчима, Леринско) (ЕЗ, 4).

М

мавна adj. 'сино, сина боја, боја како небото' < тур. mavi 'боја како водаша'; гр. μαβία (Е7, 29).
 мавро adj. 'црн' < гр. μαυρος 'истио' (ЕЗ, 6).

мадем m. 'минерал, метал' < тур. *maden* 'исѣо' (E13, 30в).

мазѣа j. 'шишарка од кипарис' < тур. *mazi* 'израсѣок' < перс. *mazi* (E11, 13).

ман n. 'петиот месец од календарската година' < сргр. *μάιος, μάϊς* < лат. *maius* (E3, 115).

мансторъ m. 'мајстор' < сргр. *μάιστωρας* < лат. *magister* 'совеѣник, водач, учийѣел' (E10, 35).

макавен pl. 1. 'седум браќа Макавеи и нивниот татко биле борци за чистата вера и подигнале востание против сириската власт; најпознат од нив бил Јуда Макавеј'; 2. 'име за првите дванаесет дена на месецот август, по стариот календар' < гр. *μακκαβαῖος*.

маланомъ m. 'злато' < нгр. *μάλαιμα* 'исѣо' (E7, 34).

малѡбраднн adj. 'човек кој има малу брада' (E3, 36в).

маловндомъ adj. 'кратковид' (E4, 81).

малѡ adv. 'малку' (E3, 2); мало (E3, 53в).

манастиръ m. 'група од згради и црква каде што заедно живеат монаси или монахињи' < гр. *μαναστήρι* < сргр. *μοναστήριον* (E3, 55в).

мандна m. 1. 'шамивче за нос'; 2. 'шамѣја' < нгр. *μαντήλι* 'шамивче, салфеѣика, чаршав' < лат. *manus*; итал. *mantile* 'чаршав за маса' (E3, 18).

манжа f. 'јадење' (тур. *manca* 'храна, најчесѣо за мачки и кучиња'; итал. *mangia* 'храна за кучиња' (E10, 3в).

мантѣя f. 1. 'широка облека што се облекува над другите алишта'; 2. 'свештеничка наметка' < сргр. *μανδύας* 'намеѣика' (E3, 99).

мартъ m. 'третиот месец од годината' < нгр. *μάρτιος, μάρτης* < лат. *martius* (E3, 113в).

маслна f. *βοῖν*. 'маслинка, дрво и плод, *Olea europaea*' < калка од гр. *ἐλάια* (E3, 26в).

мастерство n. рус. 'мајсторство' (Е3, 10в).

мастнухъ m. 'бледожолта и мирислива смола од истоименото дрво кое особено расте на островот Хиос; се употребува за правење на различни балсами, масти, фирнаиз, лакови, за стакларскиот лепак, кит' < нгр. μαστ χη 'смола' (Е3, 9).

мастраф m. 'чаша; чаша со украсено стакло' < тур. maşgaba, maşgara < ар. mişğābā 'она од шӣо се ӣие' (Е9, 24 - ковчеже мастрафа како потнр).

матеръ f. 'мајка' (Е3, 60).

матерны adj. 'мајчински'.

матеродѣнствен adj. 'што се однесува на Дева Марија, Богородичен' (Е3, 74в).

матн f. в. 'мајка' < стсл. матн (Е8, 80).

махрама f. 'покривало за глава, покривало за лице' < тур. mahrama 'ис̄ио' (Е3,144).

маша f. 'направа од железни шипки за фаќање на јаглен или на нешто што е усвитено' < тур. masa < перс. maše 'клешӣи' (Е9, 19в).

машема f. в. маша (Е8, 3).

мев m. 'кожна торба' < стсл. мѣхъ (Е7, 279).

медъ 1 m. 'сладок производ од пчели; во живописот бил вклучен во технолошката подготовка за сликање' (Е4, 37).

медю m. хем. 'бакар' < стсл. мѣдь (Е3, 17).

мѣдвѣд m. 'мечка' < стсл. мѣдвѣдъ (Е3, 67).

медан adj. 'бакарен, што се однесува на хемискиот елемент бакар, Сургит' < стсл. мѣдь (Е3, 31).

меѣдстреде adv. 'што е в стредина' (Е7, 268).

междѣ праер. 'меѓу' < стсл. между (Е3, 1в).

мѣрнлѡ n. 'направа за мерење' (Е3, 45в).

МЕРДА f. 'усна' < лат. *mordeō* 'жаде, ждере, кине' (од каде и *mordicus* 'џризе, кине со заби'; среднолат. *merdet* 'мори со џлад'; гр. *ἄμερδω* 'одзема, џрабнува, лишува'; праиндоевропски *mardati, mṛdati* 'дроби, сџеџа, унишџува' (сп.: рус. морда -ы ж. 'џредниоџ издаден дел од џлаваџа со носоџ и усниџе кај живоџниџе; муџка, рилка') (Е10, 34).

МЕРЗОСТЪ f. рус. 'омраза, гадење' < стсл. мрџзџкъ (Е3, 69).

МЕРМЕРЪ m. 'вид на квалитетен камен' < тур. *mermer* 'мрамор' (Е3, 3).

ар. *mārmār* < гр. *μάρμαρος*.

МЪРНИИ adj. 'сразмерен, соодветен' (Е3, 133 - (Богородица) мџрнимџ носомџ).

МЕРСЕН adj. 'мрсен' (Е8, 100).

МЕРТВЕНЕЦЪ m. 'мртовец' (Е3, 71); МЕРТВЕНЦ (Е3, 71).

МЕРТОВЪ adj. 'мртов' (Е3, 71).

МЕРШАВ adj. в. мршав (Е3, 23).

МЕСЕЦЪ n. 'месечина' < стсл. мџсаџъ (Е3, 129).

МЕСІА m. 'спасител на еврејскиот народ, испратен од бога' < сргр. *месσ ας* < стевр. *mašiah* 'џомазан' (Е3, 51в).

МЕСКЪ f. 'маска, *Eguus mulus*' < стсл. *мџсџка (Е3, 25в - џше на месџъ).

МЕСТОБЛџСТНТЕЛ m. 'заменик, чувар' < стсл. блџстн 'внимава, чува, надџледува' (Е3, 91в).

МЕСТОНАЧУАЛЕН adj. 'лице коешто заменува началник' (Е3, 199в).

МЕТАЕ ipf. 'фрла' (Е3, 25 - монсеа мџтаа жџзла своего).

МЪХЪ m. 'сад од кожа, мешина' (Е3, 92 - мџхъ водоџ).

МЕУТАННЕ n. 'мечтаење' (Е3, 85).

МЪШЕЦЪ m. дем. 'кожна торбичка, паричник' (Е3, 123в - мџшеџъ со сребренник).

мзда f. 'награда' < стсл. мьзда.
мнлосердне n. 'милосрдие' < стсл. мнлосръдне.
мнлотъ m. 'кожув, наметка од овча кожа' < гр. μηλωτή 'кожуф, рупно' (Е3, 29); **міотъ** (Е3, 29в); **мілостна** (Е3, 29).
мнмω adv. рус. 'покрај' (Е3, 122).
мнмоходн ipf. 'оди покрај нешто' (Е3, 46).
мнръ m. 'свет, земја, космос' < стсл. мнръ (Е3, 43).
мнрян m. 'мирјанин, световен човек'.
мнро n. 'светено масло за христијански црквени обреди' < гр. μύρον 'миризливо масло' (Е3, 49).
міроносца f. 1. 'побожна жена'; 2. *иџеол.* 'жената што носи миро за мачкање на телото на Христос по симнувањето од крстот' (Е3, 52); **мнроносница** (Е3, 39в).
міророжденне n. 'создавање на светот' (Е3, 18).
мнротоучнв adj. 'тој што точи миро' (Е3, 101).
мнрсннов adj. *боџ.* 'што се однесува на мирта, Myrtus communis' (Е3, 1в).
мнрст adj. 'мирски, световни' (Е3, 55в).
мнсрокъ m. *зоол.* 'мисир, Meleagris gallopavo' (Е9, 1).
мнслъ f. 'мисла' < стсл. мьсль (Е10, 18в).
мискн adj. 'мирислив' < тур. misk < ар. misk < перс. mišk 'мирислива масџ, мошусџ' (Е10, 32).
мнстрна f. 'зидарска алатка што служи за малтерисување' < нгр. μιστρ (ov) (Е3, 14в).
мнтаръ m. 'цариник, римски собирач на данок' (Е3, 45в).
мнтра f. 'епископска капа, круна' < нгр. μ τρα < стгр. μιτρα (Е3, 126).
мітрополнтъ m. 'епархиски архиереј, избран и назначен да управува со митрополија' < стгр. μητροπολιτης (Е3, 80в).

МАКОСТ f. рус. 'мекост (душевна)' (Е, 193).
МЛАДЕНЕЦ m. 1. 'младенец, новороденче'; 2. *шеол.* 'новородениот месија Исус Христос' (ЕЗ, 102в).
МЛАДОБРАДЕНЪ adj. 'човек кој има брада што започнала да расне' (ЕЗ, 17).
МЛАДОБРАДОБРАДЕН adj. 'човек со брада што започнала да расне' (ЕЗ, 116в).
МЛАДОКРЪГЛОБРАДЪ adj. 'човек со округла и штотуку потерана брада' (ЕЗ, 98).
МЛАДОМОСТАКАТЪ adj. 'човек кој има штотуку изникнати мустаци' (ЕЗ, 123в).
МЛАТЬ m. 'алатка, голем чекан'; сп. гл. млати '*шеџа*' (ЕЗ, 3).
МЛЕКОПНТАЮЦ рс. 'којшто храни со млеко' (ЕЗ, 134в).
МНОГОНАРОДЕН adj. 'што е со многу народ' (ЕЗ, 33).
МНОГАЖДЫ adv. 'многупати' (ЕЗ, 80).
МНГΩ adv. 'многу' (ЕЗ, 2в).
МНОГОЦЕН adj. в. **МНОГОЦЪНЕНЪ** < стсл. **МЪНОГОЦЪНЪНЪ** (ЕЗ, 122в).
МНОГОЦЪНЕНЪ adj. 'скапоцен' (ЕЗ, 57в).
МОГЛА f. 'магла' < *цсл.* **МЖГЛА** < **МЪГЛА** < стсл. **МЪГЛА** (Е10, 4).
МОДАР adj. 'син' (Е13, 7).
МОЖ m. 'маж' < стсл. **МЖЖЪ** (ЕЗ, 123).
МЪЗДРАК m. 'копје' < тур. *mizrak* < ар. *mizrag* '*исџо*' (ЕЗ, 53); **МОЗРАК** (ЕЗ, 23); **МОЗДРАКЪ** (Е9, 30).
МОКА f. 'мака' < стсл. **МЖКА** (Е10, 32).
МОКАРЪ adj. 'влажен' (ЕЗ, 11в).
МОЛЕБСТВО n. 'молење, утеха' (ЕЗ, 75).
МОЛЕНІЕ n. 'молење' (ЕЗ, 197в).
МОЛНВ m. 'молив' < нгр. *μολύβι* '*молив, олово*' (Е10, 37в).
МОЛНТЕЛЕН adj. 'молитвен' (ЕЗ, 102в).

МОЛНТСТВѢВА ípf. 'се моли, прави молитва' (Е3, 200в).
МОЛНОСІА ípf. 'што свети како молња' (Е3, 71).
МОЛНІА f. 'молња, светкавица' < стсл. *млѣна* (Е3, 19).
МОЛУАЛННКЪ m. 'свештеник кој молчи, молчеливец' (Е3, 86в).
МОМНУКА f. *дем.* 'момичка, девојче' (Е7, 17в).
МОНАСТИРЪ m. 'манастир' < стсл. *монастѣри(он)* (Е8, 97).
МОНАХЪ m. 'осаменик, калуѓер' < гр. *μοναχός* 'оној што сам живее' (Е3, 56в).
МОНАХУИНА f. 'монахиња, калуѓерка' < гр. *μοναχή*.
МОНАШЕСКИ adj. 'што се однесува на монах' (Е7, 251).
МОРЪ adj. 'морав, виолетов; оваа боја се добивала со мешање на црвената железна руда „муртесанги“ со црна и бела или, пак, со мешање на сино и крмуз; старите мајстори ги употребувале овие тонови за сликање на драперии, планини и архитектура во заднината на композицијата' < тур. *mor* 'испид' (Е9, 29в).
МОРСЕН adj. 'мрсен' (Е8, 100).
МОРТОВ adj. 'мртов'.
МОСКА f. *зоол.* 'маска; *Eguus malus*' < стсл. **мжська* (Е7, 287); *мска* (Е3, 111в).
МОСКНИ adj. 'што се однесува на маска'.
МОСТАК m. 'мустак'.
МОТЕН adj. 'матен' < стсл. *мжтънъ* (Е9, 2в).
МОТРИ ípf. 'гледа, набљудува' < стсл. *мотрити* (Е3, 48в).
МОУИ ípf. 'мачи' < стсл. *мжжити* (Е9, 28).
МОШНЕ adv. 'многу, силно' < стсл. *моци* (Е3, 3).
МОЦИНО adv. 'можно, възможно' (Е3, 22).
МРАМОР m. 'мермер' < гр. *μάρμαρον* (Е3, 4в).
МРВА f. 'трошка' (Е13, 30в).

мршав adj. 'слаб' (Е2, 51).

мѣжъ m. 'маж' < стсл. мжжъ (Е3, 92).

мѣжескі adj. 'машки' (Е3, 38).

мѣка f. 'мака' (Е2, 163).

мѣле n. зоол. 'муле, Eguus mules' < лат. mulus (Е3, 42).

мѣрдентъ m. 'маслена подлога (што се правела од ленено масло кое се варело додека не добиело густина на мед) која што се ставала под златото при живописувањето' (Е3, 17); мѣрдєнъ (Е7, 39); мѣрдєсент (Е2, 17); мурдєстенъ.

мѣрдєсанкъ m. 'црвена боја што се добивала од железна руда која Византијците ја викале „муртесанги“ < виз. μурτασανγι; мѣрдєсекъ; мѣрдєсенкъ; мѣртаснкъ (Е3, 12).

мѣрекепник m. 'мастилница' < тур. murekkeb 'црнило, масѣило' (Е7, 204).

мѣстак m. 'мустаќ' < нгр. μουσταќи (Е3, 83в).

мѣченъ adj. 'мачен' (Е3, 27в).

мѣченіе n. 'мачење' (Е3, 200).

мѣченнкъ m. 'страдалник поради христијанството' (Е3, 71).

мѣченница f. 'страдалничка поради христијанството' (Е3, 89).

мѣчун іrf. 'мачи' (Е8, 7).

мѣчунм adj. 'мачен'.

мѣчунтелъ m. 'мачител' (Е3, 55в).

мѣчунтелскн adj. 'мачителски' (Е3, 72).

мѣѣа f. рус. зоол. 1. 'мува, Musca' (Е3, 8); 2. 'бубачка' (Е3, 24в – песъ мѣѣы).

Н

НАБЕДРЕННЪ м. 'облека што ги обвивала бедрата' (Е3, 98).

НАВЫГ adj. 'свиткан, навиеен' (Е3, 41в).

НАВОСУВАВА ipf. 'натопи со восок' (Е4, 34в).

НАГЪ adj. 'наг, гол' < стсл. НАГЪ (Е3, 19).

НАГРЕЕ pf. 'загрее' (Е3, 9в).

НАДЕЖДА f. 1. 'надеж'; 2. *тхеол.* 'една од трите основни добродетели според христијанското учење' (Е3, 107в).

НАДОЛЪ adv. 'надолу'.

НАДПИСАНИЕ n. 'натпис, натпишување' (Е3, 125).

НАДЪТНЕ n. 'надуеност' (Е3, 4).

НАЕМНИКЪ м. 'намесник' (Е3, 100).

НАЖЕЖЕНОБРАДЪ adj. 'човек кој има изгорена брада' (Е3, 111в).

НАЗВА pf. 'нарече'.

НАЗНАМЕНА pf. 'назначи, одбележа' (Е3, 5).

НАЖТ adj. 'најмен' < стсл. НАЖТН (Е3, 57 – притѹа НАЖТНХЪ ДЪЛАТЕН).

НАКАЖАН adj. 'накажан, казнет' (Е3, 111).

НАКВАСЕН adj. 'навлажнет' (Е13, 30в).

НАМАЖЕ ipf. 'намачка, извалка' (Е3, 1 - да не намажет сѧ архетипѦ).

НАМАРШЕН adj. 'намрштен' (Е3, 6в).

НАМЪРЕННЕ n. 'намера' (Е3, 196).

НАМЕРН pf. 1. 'нанишани'; 2. 'затече, најде некогo' (Е3, 11 - н намерн позлачн).

НАМЕРЦЕННЕ n. 'намрштување, што е намрштено, што има брчка'.

НАМЕТАЕМЪ ptc. 'нафрлен, нападнат' (Е3, 48в - хрѣтос пакн каменіемъ НАМЕТАЕМЪ).

НАОКОЛО adv. 'наоколу'.

напалн рф. 'запали' (ЕЗ, 3в - напалн ... пещъ).
 напелни рф. 'наполни'.
 напнса рф. 'напиша' (ЕЗ, 1в).
 напнсанне п. 'напис' (ЕЗ, 18в).
 наплаканъ adj. 'како да плаче, расплакан'.
 напоен adj. 'напиен, навлажнет' (ЕЗ, 5).
 напон, сж рф. 1. 'напие се, даде некому да пие' (ЕЗ, 116); 2. 'натопи се, впи се, навлажни се' (ЕЗ, 1).
 напонто adv. 'со многу течност'.
 напослѣдокъ adv. 'на крајот' (ЕЗ, 133).
 непразна adj. 'бремена' (ЕЗ, 41в - бѣ а непразна)
 напашава іrf. 'напашува, се направи со прашина' (ЕЗ, 14).
 нарѣуыє п. 'наречје, дијалект' (ЕЗ, 200).
 нарица іrf. 'нарекува, именува' (ЕЗ, 38).
 нарѣнка f. 'нартекс, трем; тесно четириаголно предворје кај базиликите, црквите' < гр. νόρθηξ (Е128).
 насад т. 'грмушка' (ЕЗ, 22).
 насажденіє п. 'она што е насадено' (ЕЗ, 196).
 насыщеніє п. 'наситување, наситеност, наситка' (ЕЗ, 85).
 наслѣдѣ іrf. 'наследува' < стсл. наслѣдовати (ЕЗ, 71).
 наставляющі ртс. 'којшто продолжува' < стсл. наставляти (ЕЗ, 74).
 настеле рф. 'постеле, посипе, залепи' (ЕЗ, 5 - возми злата и настелн ю на неа).
 настѣпа іrf. срб. 'настапува, згазнува' (ЕЗ, 53в).
 натема f. в. анатема (Е9, 27в).
 натисне рф. 'стисне, притисне' (ЕЗ, 1в).
 натогне рф. 'намачка' (ЕЗ, 8 - натогнешн с. намажешн).

натѣра f. 'природа' < лат. *natura* 'и́природа, сѣ она шѣио само ѣо себе е насѣанайѣо, независно од луѓейѣо и вешѣачкиѣе влијанија' (ЕЗ, 13).

натѣрален adj. 'природен' (ЕЗ, 13).

нафора f. 'осветен леб кој при причестувањето го претставува Христовото тело' < гр. *ἀναφορά* (Е9, 26в).

нача pf. 'почна'.

началникъ m. 'старешина' (ЕЗ, 47в).

начало n. 1. 'почеток'; 2. *шеол*. 'трет лик од деветте ангелски чиновни' (ЕЗ, 19).

началобраденъ adj. 'човек кому почнала да му расне брада' (ЕЗ, 19).

началовосходѣн ptc. 'којшто започнал да се крева, издигнува' (ЕЗ, 26в).

началовобразное n. 'прапочеток, архетип' (ЕЗ, 199).

начатокъ m. *рус.* 'почеток' (ЕЗ, 196).

наченобрад adj. 'човек кому почнала да му расне брада' (ЕЗ, 35в).

начертѣ pf. 'нацрта' (ЕЗ, 78).

начертаниѣ n. *рус.* 'нацрт, надворешен изглед' (ЕЗ, 36в).

начуе pf. 1. 'започне'; 2. 'оштети (нешто)' (ЕЗ, 1в).

неблагоговѣниѣ n. 'што е без почит, непријатно' (ЕЗ, 199).

небрегѣша ipf. 'не зема, не се грижи, занемарува, е рамнодушен' < стсл. *небрѣци* (ЕЗ, 57в).

невѣдым ptc. 'невидлив'.

невод m. *рус.* 'мрежа' < *невод* 'исѣио' (ЕЗ, 56 - *прнтѣа невода 'ѣарабола за мрежаѣи'*).

невозможе ipf. 'не можеше' < стсл. *възмоци*.

невредим ptc. *рус.* 'којшто е неповреден' (ЕЗ, 107).

невтѣ f. *рус.* 'нафта, сиров петролеј' < стгр. *νάφθα* < халд. *naphtha* (Е2, 20).

НЕВОСТЕРПНИМ ртс. 'нестрплив, неистраен' (ЕЗ, 137).
 НЕВОСТРЕПЕЦЕ ртс. 'затрепери' (ЕЗ, 137).
 НЕГАСЕН adj. 'негасен (за вар)' (ЕЗ, 2в).
 НЕГОДЪЕ ipf. 'негодува' (ЕЗ, 49).
 НЕДЕЛА f. 1. 'последниот ден од седмицата'; 2. *тхеол.* ЦВЕТОНОСАА
 НЕДЕЛА 'празникот Цветници' (ЕЗ, 197).
 НЕДОРАЗЪМЪВАЕМ ртс. 'недоразбран, нејасен, неразбран'.
 НЕДОСТОН ipf. 'неприличи'.
 НЕДОУМУМЪЮЩ, СА ртс. 'кој што е во недоумица, не се разбира' (ЕЗ, 24).
 НЕДРА pl. 'гради, пазува' (ЕЗ, 24в).
 НЕДЪГА f. 'болест' < стсл. НЕДЖГЪ (ЕЗ, 45).
 НЕДЪЖЕН adj. *срб.* 'невин'.
 НЕЗАВАЗАТ adj. 'незаврзан' (ЕЗ, 2).
 НЕЗЛОБНВ adj. 'кој е без злоба' < стсл. НЕЗЪЛОБНВЪ (ЕЗ, 39).
 НЕИЗГЛАГОЛАН adj. 'неизречен' (ЕЗ, 69).
 НЕИЗКАЗАН adj. 'неизречен' (ЕЗ, 128в).
 НЕИЗМЪНЕНЪ adj. 'неизменет' (ЕЗ, 1в).
 НЕИЗРАБОТАН adj. 'неизработен'.
 НЕИМА ipf. 'нема'.
 НЕИСКЪСОЗЛОБЕН adj. 'што е без злоба, беззлобен' (ЕЗ, 75).
 НЕИСЛЪДОВАНЪ adj. *рус.* 'неиспитан, непознат' (ЕЗ, 128в).
 НЕКАКОН рпон. 'некаков' (ЕЗ, 1в).
 НЕКАА рпон. 'некоја'.
 НЕКНИ рпон. 'некои' (ЕЗ, 25).
 НЕКО рпон. 'некој'.
 НЕКРЩЕН adj. 'некрстен' (ЕЗ, 102в).
 НЕКТО рпон. 'некој' < стсл. НЕКЪТО (ЕЗ, 60в).

НЕМНОГО adv. 'немногу'.
НЕМОЛУЕН adj. 'човек кој не молчи' (ЕЗ, 63в).
НЕМОЩ f. рус. 'немоќ, слабост' (ЕЗ, 38в).
НЕМОЩЕН adj. 'болен' (ЕЗ, 46в).
НЕУКОРНО adv. 'непрекорно' (ЕЗ, 198).
НЕОУСЫПОУЕМ рс. 'несипан'.
НЕОЅНЖЕ іpf. 'не сака, не љуби' (ЕЗ, 57в).
НЕЅБРЕТЕ іpf. 'не најде; не откри'.
НЕЅБЃВЕНЪ adj. 'необуен, што е без обувки' (ЕЗ, 86в).
НЕЅМНЕ іpf. 'неизмие'.
НЕПНСАН adj. 'непишан'.
НЕПОВНЕН adj. 'непокорлив' (ЕЗ, 98в).
НЕПОВНО adv. 'невино'.
НЕПОКЛАНАЕМ рс. 'непоклонет'.
ЕПРАВЕДЛИВ adj. 'неправеден'.
НЕПРЕСТАНО adv. 'постојано' (ЕЗ, 72).
НЕПРЕСТЃПНЫ adj. 'непристапниот, тој до кого не можеш да дојдеш'
(ЕЗ, 41 - НЕПРНСТЃПНЫ ЕДННЪ БГЪ СЛОВЪ).
НЕПРНЕМЛА іpf. 'не прима'.
НЕПРНУАСТЕН adj. 'што не сака, не е склон кон нешто' (ЕЗ, 133 - (Бо-
городица) ВСАКАГО КНУЕНІН НЕПРНУАСТНА).
НЕРАДЕН adj. срб. 'неработен'.
НЕРАЗДЪЛА rf. 'не разделува'.
НЕРАСНПЛА rf. 'не расипува'.
НЪРЕШИМ рс. 'нерешив'.
НЕРЃКОТВОРЕН adj. 'неракотворен, што не е од рака изработен'
< стсл. НЕРЖКОТВОРЕНЬ (ЕЗ, 199в).
НЕСОТВОРЕН adj. 'несоздаден' < стсл. СЪТВОРНТИ.

несѡмъ ртс. 'носен'.

неспащ ртс. 'тој којшто не спие, незаспан' (ЕЗ, 53).

нестерпи рф. 'не истрпи' (ЕЗ, 33в).

несѡмѣно adv. 'несомнено' (ЕЗ, 15).

нетленнѡ adv. 'вечно' < стсл. тълѣтн 'се расийува'
(ЕЗ, 102 - прнемлютъ тѡ во невѣстѡ себе нетленѡ).

нетлѣненъ adj. 'неуништив, вечен' (ЕЗ, 129 – нетлѣненъ плодъ божіе).

нетокомо adv. 'нетокому' < стсл. тѣкомо.

неустнѣ adj. 'нечесен' (ЕЗ, 71в).

нешто ргоп. 'нешто' < стсл. нешто.

неѡвѣдаем ртс. 'неовенат' (ЕЗ, 135в - цвѣте неѡвѣдаемын).

неѡгаснѣ adj. 'незгаснат'.

неѡдобосказан adj. 'не соодветно кажан' (ЕЗ, 128в).

неѡченіе п. 'неучење' (ЕЗ, 199).

ниже adv. 'пониско, подолу' (ЕЗ, 3).

низводн ірф. 'води надолу'.

низлеває ірф. 'излева, претекува' (ЕЗ, 8).

низрынѡтъ adj. 'свлечен, повлечен надолу' (ЕЗ, 121в).

низсхода ртс. 'симнува, слегува' (ЕЗ, 21).

низдѡ adv. 'долу, надолу' (ЕЗ, 19).

никъ ргоп. 'никој'.

никлъ m. хем. 'никел, елементот Ni' (ЕЗ, 10).

никогда adv. рус. 'никогаш' < стсл. никъгда (ЕЗ, 122).

никто ргоп. рус. 'никој' < стсл. никъто (ЕЗ, 126).

нинѣ adv. 'сега' < стсл. нынѣ (ЕЗ, 125).

нины adv. в. нинѣ.

НИСКООКРЪЖЕН adj. 'што е со низок круг на косата' (ЕЗ, 81в - ЧЕЛОМЪ
власы нїскоокрѣжннмъ).

НИСХОДН ipf. 'симнува, слегува' < стсл. нисходити.

НИЦЪ adv. 'ничкум, доземи' (ЕЗ, 47).

НИУТО pron. 'ништо' < стсл. ннуѣто.

НОЕВРИН m. 'единаесеттиот месец од годината' < стсл. ноябрьни
< гр. Νοέμβριος < лат. November 'деветији месец ѿ
римскиоѿ календар' (ЕЗ, 110).

НОЗДЕРЪ m. 'ноздра' (ЕЗ, 6).

НОСЛО n. 1. 'носило'; 2. 'мртвечки одар' (ЕЗ, 44в).

НОСНМ rtc. 'што е носен од некого, нешто'.

НОСАЦ rtc. 'кој што носи нешто' (ЕЗ, 6).

НОЦЪ f. 'ноќ' < стсл. ноць (ЕЗ, 124).

НОЃДАНО adv. 'нужно, неопходно' < стсл. ноуждѣно (ЕЗ, 122в).

Њ

ЊИВА f. 'нива' (Е2, 68).

О

ОБА, ОБЕ num. 'обата, обајца, две' (ЕЗ, 18).

ОБАЧЕ adv. и conj. 'пак, ако пак, сепак' < стсл. обачѣ (ЕЗ, 1в).

ОБВАРЕН adj. 'сварен' (ЕЗ, 22).

ОБВЕДЕН adj. 'свиен' (ЕЗ, 34в - ОБВЕДЕННЫМ власы).

ОБВНЕ pf. 'свитка' (ЕЗ, 2).

ОБВИТ adj. 'обвиен' (Е7, 307).

ОБВЪЗАН adj. 'врзан' (ЕЗ, 77).

ОБЕЗГЛАВЕНЪ adj. 'обезглавен' (ЕЗ, 94).
 ОБЕМЛА ipf. 'прегрнува, опфаќа' < стсл. ОБАТИ (ЕЗ, 30).
 ОБЪЩАВАЕ ipf. 'ветува'.
 ОБИТЕЛЬ f. 1. 'преноќиште, конак'; 2. 'семејство' 3. 'манастир' (ЕЗ, 87
 - БЖЕСТВЕННЫА СЦЕННЫА ОБЫТЕЛЬ) < стсл. ОБЫТЕЛЬ.
 ОБАЖДЕ ipf. 'врзува'.
 ОБАТ adj. 'прегрнат, заграбен'.
 ОБАТИЕ n. 'прегратка' (Е7, 189).
 ОБКАДЕН adj. 1. 'кој шато се однесува на дим, кадење'; 2. *фиџ*. 'сив'
 (ЕЗ, 34в - ОБКАДЕНЪ БРАДЪ НМЪА).
 ОБКОПИВАЕ ipf. 'опкопува' (ЕЗ, 104).
 ОБЛАДДА pf. 'влее, совлада' (ЕЗ, 38в).
 ОБЛАЧАЕ, СА ipf. 'се облекува' (ЕЗ, 51).
 ОБЛЕНЪ adj. 'што има облина, што е заокружен'.
 ОБЛЕЩИ pf. 'светне' (ЕЗ, 9в).
 ОБЛНЖЕ pf. 'излиже' (ЕЗ, 60- (пси) ОБЛНЖДТЬ РАНИ).
 ОБЛНЧА ipf. 'разобличува, осудува' (ЕЗ, 94).
 ОБЛОБНЗАЕ ipf. 'бакнува' (ЕЗ, 49).
 ОБНАЖЕНЪ adj. 'разголен' (ЕЗ, 21).
 ОБНОВА f. 'обновување' (Е7, 321).
 ОБНΩСНИ ptc. 'учтив' (ЕЗ, 200).
 ОБОЗДОВАЕ ipf. 'обуздува, контролира' (ЕЗ, 55).
 ОБЛУЧЕНЪ adj. 'облечен' (Е7, 156).
 ОБОРДТЬ adv. *рус*. 'обратно'.
 ОБРАЗЪ m. 1. 'лице'; 2. 'едната страна на лицето'; 3. 'лик, слика,
 изглед' (ЕЗ, 30); 4. 'начин' (ЕЗ, 3в); 4. 'вид, врста'
 (ЕЗ, 132в - НЕВЕРНИЦН СИН ОБРАЗН).
 ОБРАЗЮЩ ptc. 'којшто образува, формира' (ЕЗ, 18в).

ѡбрати pf. 'промени, побара, сврти, најде, бара (лист, страница)'.
 обраца ipf. 'променува, обраќа, свртува, најдува (лист, страница)'
 (ЕЗ, 1в).
 ѡбраценъ adj. 'обраснат' (ЕЗ, 144).
 ѡбреже, сѧ pf. 'направи обрезавање' (ЕЗ, 38).
 ѡбрѣзаніе n. 1. 'обрезавање'; 2. *ѡеол.* 'обреден верски чин' (ЕЗ, 38).
 ѡременен adj. 'што има бreme, тежина'.
 ѡретае, сѧ ipf. 'најде се' < стсл. ѡрѣтати (ЕЗ, 23в).
 ѡрете pf. 'пронајде' (ЕЗ, 69в).
 ѡретенне n. 'наоѓање, свртување, променување, обраќање'
 (ЕЗ, 94в).
 обраца ipf. 'свртува' (ЕЗ, 2).
 ѡбрѣец m. 'чевел, опинок; обично pl. обувки, чевли, опинци'
 (Е8, 16).
 ѡбрѣздавае ipf. v. ѡбрѣздава (ЕЗ, 59).
 ѡбрѣзок m. 'наметка за глава, шапка' (ЕЗ, 55).
 ѡбрѣченне n. 'веридба, свршувачка' < стсл. ѡбрѣченне (ЕЗ, 102в).
 ѡбрѣчникъ m. 'вереник' (ЕЗ, 36).
 ѡбрѣченъ adj. 'свртен, обрнат, вратен' (ЕЗ, 144).
 ѡбѣе pf. 'обува' (ЕЗ, 120).
 ѡбрѣздава ipf. 'обуздува, задржува, скротува, смирува, совладува'
 < стсл. ѡбѣздавати (ЕЗ, 58в).
 ѡбрѣданъ adj. 'којшто е скротен, смирен, совладан'.
 ѡбрѣчае ipf. 'обучува' (ЕЗ, 198в).
 ѡбѣцѧ pl. 'чевли' (ЕЗ, 120).
 ѡваке adv. 'вака' (Е7, 172).
 ѡвамо adv. 'ваму'.
 ѡввнт adj. 'обвиен, завиткан' (ЕЗ, 6).

ОВЕНЪ m. 1. 'машка овца'; 2. *асѣр*. 'име за созвездирто Aries и за првиот хороскопски знак' (ЕЗ, 123).

ОВЕРЖЕНІЕ n. 'одрекување' (ЕЗ, 51 - третоє оверженіе Петрово).

ОВН ргон. 'овие'.

ОВОЗЛДБЛЕН adj. 'сакан, засакан' (ЕЗ, 199в).

ОВСАЗДАА ртс. 'којшто допре' (ЕЗ, 54 - н оwsаzдaа рбкaмa сддaрeвъ).

ОГНИЪ m. 'оган, огнило' (ЕЗ, 11в); ОГНЬ (ЕЗ, 107); ОГОНЪ (ЕЗ, 2).

ОГЛВЛЕНІЕ n. 'заглавие, наслов' (ЕЗ, 191).

ОГЛЕНЪ m. 'јаглен' < стсл. жгль (Е8, 61).

ОГНЕНОСЕН adj. 'тој што носи оган' (ЕЗ, 29в).

ОГОРУН, сѧ рf. 1. 'се огорчи'; 2. 'навреди, нажали некогo' (ЕЗ, 39в).

ОГДСТН рf. 'згусне' (ЕЗ, 2в).

ОДВАЛЪАЕ іpf. 'откорнува, тркала, одместува' (ЕЗ, 49).

ОДЕЖДА f. 'облека, одежда' (ЕЗ, 7в).

ОДЕРЖИМ ртс. 'што се држи' (ЕЗ, 46в).

ОДЪАНЪ m. 'облечен'.

ОДЕАНИЕ n. 'облека, облекување' (ЕЗ, 7в); (ЕЗ, 58 - во скверное одъанне 'искинаѣа облека'); (ЕЗ, 58 - со одъанна брауна 'свадебна облека') < стсл. одъанне.

ОДНГНТРА f. 1. 'патеводелка'; 2. *слик*. 'различни типови за претставување на Богородица на икона; Богородица – Патеводелка, Војвотка на црквата и христијанството, Богородица - Елеуса, Милостива' < гр. ὀδηγήτρια 'водийѣлка' (Е7, 181); однтра (ЕЗ, 136в); оеднгнтриѧ (ЕЗ, 197в); одоснтриѧ (Е7, 342).

ОДОЖДАТ adj. 'наврнат' (ЕЗ, 99).

ОДРЪ m. 1. 'издигнато место покрај сид во соба, кое служи за седење и за лежење'; 2. 'дрвено легло, дрвен кревет';

3. 'смртен одар'(Е3, 45); одеръ (Е9, 19); одоръ (Е3, 21в - 'иосїела').

одражен adj. 'одразен'.

одѣшевлен adj. 'којшто е жив, жив' (Е3, 132в).

оже п. 'јаже' (Е9, 22в).

оџик т. 'јазик' (Е9, 30в).

ока f. 'стара мерка за тежина (1282 грама)' < тур. окка 'исїо'
(Е3, 3в).

окаан adj. 'окаен, очаен, беден (како именка: окаен, бедник, кука-
вица, очајник)' (Е3, 31в).

океръ т. 1. 'глина, иловица жолта од железен оксид'; 2. 'прав од
прочистена жолта земја со мат-жолта боја што ни-
јансира од светло жолта, преку среден до темно-
жолт тон; окерот како сликарски материјал е ко-
ристен уште од најстари времиња; жолто-кафената
земја (приближно- $AL_2O_3SiO_2 \cdot 2H_2O - Fe_2O_3 \cdot 3H_2O$) е
распространета низ целиот свет, и е пигмент што
има несмалено значење, почнувајќи од најстарата
историја на сликарството, па се до денешни дни'
< гр. ὄχρος 'блед, жолтеникав'(Е7, 13).

окервавенъ adj. 'окрвавен' (Е3, 34).

окно п. 'прозорец, прозорски отвор на нешто' (Е3, 101в).

около adv. 'околу' (Е3, 54в).

околуав adj. в. околуест (Е9, 22).

околуест adj. 'околчест, округол' (Е3, 143).

оконце п. дем. рус. 'прозорче' (Е11, 347в).

окрежен adj. 'близок, околен' < стсл. окръстьнъ.

окрстъ adv. 'наоколу' < стсл. окръсть (Е3, 7в).

окреценнїе п. 'покрстување'.

окропли pf. рус. 'испрска, пороси' < стсл. окропнѣти (Е3, 3в).

ωκροπλάειν ptc. 'попрскан, поросен'.

окрѡженне n. 'окружување, опколување'.

окрѡжн pf. 'окружи, направи круг, опкружи' (ЕЗ, 122в).

окрѡжне n. в. окрѡженне (ЕЗ, 62в).

окрѡжнобрадъ adj. 'човек кој има округла брада' (ЕЗ, 51).

оксн adj. 'кисел, остар' < гр. ὀξύς 'осѡар' (ЕЗ, 6); (Е2, 36 - оксн мавро).

окътоврѡн m. 'десетиот месец во годината' < гр. 'Οκτωμβριος < лат. october 'месец на виноѡо, ѡо римскиоѡи календар осмиоѡи, кај нас десетѡиѡиѡи месец од ѡо годинаѡи' (ЕЗ, 109).

олтаръ m. 1. 'жртвеник'; 2. 'дел од црковниот простор' < лат. alta ara 'висок жртвеник' (ЕЗ, 57в).

ωλѡчн ipf. 'добие' (ЕЗ, 86в).

омгра f. в. оумпра (Е2, 13).

ωмега f. 'големо, т.е. долго 'о' во грчкиот јазик (ω), последна, 24-та буква во грчката азбука' < гр. ὦ μέγα (ЕЗ, 64).

ωмнѡ ipf. 'измива' (ЕЗ, 10в).

ωмнѡлѡница f. 'мијалница, мијалник, сад за миење' (ЕЗ, 50).

омнѡвка f. 'средство за миење' (ЕЗ, 14).

ωмне pf. 'измие' (ЕЗ, 2в).

омовенне n. 'миење, измивање'.

ωмофоръ m. 'во православната црква: нарамник, долга и поширока лента од чиста волна која архиереите ја носат на раменици, и без која не можат да вршат никаква црквена дејност' < стгр. ὤμοφοριον 'она шѡо се носи на рамо' (ЕЗ, 98).

ωнснк m. 'модринка' (ЕЗ, 128).

ωпада ipf. 'опаѓа' (ЕЗ, 2в).

ωпасанне n. 1. 'препојасување'; 2. 'половина на човечкото тело' (ЕЗ, 13в).

опечалн се pf. 'натажи се' (ЕЗ, 33).

опісан adj. 'описан, нацртан, оцртан, објаснет'.

опнсова ipf. 'опишува, црта, оцртува, објаснува' (ЕЗ, 85в).

оплетен adj. 1. 'сплетен, што е направен со оплетување (плетенки на коса)'; 2. 'со плетење обвинен' (ЕЗ, 41).

опона f. 'завеса' < стсл. опона < опати (Е7, 60).

опровер/ен adj. 'заврзан'.

орар m. 'предмет изработен од позлатен бакар, посебно накит'
 < фр. or, лат. aurum 'злато' (ЕЗ, 18в), појас кој што свештеникот зависно од богослужбата го обвиткува околу половината или одмената.

органа f. 'музички инструмент' < гр. ὄργανον 'орудие, алајка, инструмент' (ЕЗ, 20в).

орыдає ipf. 'оплакува'.

оро n. 'коло, игра; првобитно - играње на коло со пеење или круг на играчи и пеачи' < гр. χορός 'оро, круг' (Е10, 30).

орωшає pf. 'оросува'.

орѣдіє n. 'орудие' (ЕЗ, 72).

орѣженъ adj. 'оружен, вооружан' (ЕЗ, 21в).

орѣжіє n. 'меч' < стсл. оржжне (ЕЗ, 19в).

осваѣан adj. 'заврзан' (ЕЗ, 116).

осваѣца ipf. 'осветува, посветува'.

осаѣаніє n. 'допирање' (ЕЗ, 54в - осаѣаніє ѱоміиѱ).

осаѣен adj. 'сечен, посечен' (ЕЗ, 106).

ослабѣва ipf. 'ослабнува' (ЕЗ, 199в).

оскорблен adj. 'навреден, натажен' (ЕЗ, 172).

оскѣдѣє ipf. 'оскудува, осиромашува, ослабува' < стсл. оскѣдѣти (ЕЗ, 38).

осеѣан adj. 'невиден' (ЕЗ, 38).

осел m. 'магаре, Equus asinus' < стсл. осьль < лат. asinus (E3, 22в).

оселскн adj. 'магарешки' (E4, 34).

осенов adj. рус. 'јасенов'; од осина 'јасика' (E1, 29в - осеновн корн).

основаніе n. 'основа, темел, основање' (E3, 14).

особен adj. 'одделен' (E3, 9в).

осодѣлател m. 'создавач, основач, бог' (E3, 133в).

оставла ipf. 'остава' (E3, 37).

оставленіе n. 'оставање' (E3, 198).

остор adj. 'остар' (E3, 68); остр (E3, 14) < стсл. остръ.

остраконъ m. 1. 'школка што на зографите им служела како сликарски инструмент'; 2. 'глинена плочка за пишување' < гр. ѓстраков 'глинена плочка' (E8, 90); остраколъ (E2, 38); острак (E3, 16в).

остробрадъ adj. 'човек кој има брада во форма на клин' (E3, 34в).

остробраден adj. в. остробрадъ (E3, 34в).

остробрадецъ adj. 'човек кој има клинеста брада' (E3, 123).

остробраднын в. остробрадъ (E3, 78).

остроенъ adj. 'направен, изграден' (E3, 12).

осропнсателен adj. 'со којшто јасно се црта' (E3, 127).

острорасоухатобраднн adj. 'човек кој има клинеста и разделена брада' (E3, 81в).

острѣже pf. 'иструга'.

остѣдн pf. 'остине, залади' (E3, 11в).

осѣжденъ adj. 'осуден' (E3, 98в).

осѣженіе n. 'осудување' (E3, 51в).

остъ f. 'оска' < стсл. ось.

Ѣвалн pf. 'тркала (за камен)' (E3, 31).

отвара ipf. 1. 'отвора'; 2. 'осветлува' (E3, 12в).

отверзajúщ ртс. 'којшто одврзува, открива' (ЕЗ, 23в).

отверзе ipf. 'отвори' (ЕЗ, 38в - ѿтверзѣ ... оуста моа).

отъверзѧнне п. 1. 'одврзување'; 2. *слик.* 'осветлување' (ЕЗ, 6).

ѿверст adj. 'отворен' (ЕЗ, 32в).

ѿтверстїе п. 'отвор, отварање'.

ѿвѣщава ipf. 'одговара' (ЕЗ, 59в).

отворенне п. 1. 'отвор' (ЕЗ, 1); 2. 'осветлувач, боја што осветлува' (ЕЗ, 7).

отворнтелен adj. 1. 'отворен'; 2. 'боја што осветлува' (ЕЗ, 2).

ѿдающ ртс. 'којшто дава, враќа' (ЕЗ, 71 - ѿдающеє мертвенцы н мертвн).

отець м. 1. 'татко'; 2. 'бог' < стсл. отьць (ЕЗ, 19).

отечество п. 'татковина' < стсл. отъцьство (ЕЗ, 143).

ѿзадъ adv. 'одзади' (ЕЗ, 21в).

отъкрене pf. 'поткрене'.

откровенне п.1. 'откривање на некоја вистина'; 2. *ѿеол.* 'последна книга на Новиот завет во која е откривањето на Јован Богослов, еден од најдрагоцените документи и извори за првите денови на христијанството, каде се зборува за доаѓањето на Антихристот и др.' (ЕЗ, 64); сп.: гр. ἀποκάλυψις.

ѿлоѣен adj. 'ставен, одложен'.

ѿлѣпѣва ipf. 'одлупува' (ЕЗ, 10в).

ѿмахъ adv. 'веднаш'.

ѿмѣтаемъ adj. 'отфрлен, откажан, оттргнат' (ЕЗ, 64в).

ѿморфорїѡ п. в. омофоръ (Е9, 26в).

ѿмсты pf. 'одмазди' < стсл. отъмьстнтн (ЕЗ, 69в).

ѿнаг adj. 'разголен'.

ѿноснтелен adj. 'којшто се однесува на некого, нешто' (ЕЗ, 198).

отнѣдъ adv. 'сосем, напълно, воопшто' < стсл. отънждь (Е3, 7в).

отоде adv. 'отаде' < стсл. отждѣ (Е7, 249).

ѿоколо adv. 'одоколу'.

ѿпадаци рс. 'отпаднат, што е паднат' (Е3, 60).

ѿпаденне п. 'отпаѓање' (Е3, 19 - ѿпаденне денницн 'ѿаѓањейѿо на Луци-фер').

ѿ'пакѣ adv. 'наопаку' (Е3, 111в).

ѿплетчен adj. 'отплетен' (Е3, 72).

ѿпрнвергае ipf. 'расфрла' (Е3, 104).

ѿпроверен adj. 'паднат' (Е3, 42в).

ѿпровержен adj. 'фрлен' (Е3, 49 - ѿдолы ѿпроверженн со сътѣнн града).

ѿрошаем рс. 'оросен, што е навлажнет, изгаснат' (Е3, 31в).

ѿпѣстъ м. 1. 'отпуштање'; 2. *ѿеол.* 'крај на црковната служба' (Е3, 198в).

ѿрезѣе ipf. 'отсекува' (Е3, 50в).

ѿровае ipf. 'откопува' (Е3, 101).

ѿрѣка adv. 'одрака; од рака'.

ѿслепае ipf. 'ослепува' (Е3, 96).

отрасъе рf. 'стресе, истресе' (Е3, 96в).

отреби рf. 'истреби' (Е3, 15).

ѿтрнва ipf. 'отфрли' < стсл. отърннжтн.

отрне рf. 'истрие' (Е3, 5).

отрокъ м. 'момче, дете, слуга' (Е3, 31).

отроковнца f. 'девојка, мома' (Е3, 40).

отроуе п. 'дете (мало)' (Е3, 22).

ѿсеуеноглавенъ adj. 'кому му е отсечена главата, обезглавен' (Е3, 27в).

отътамо adv. 'оттаму'.

Ѡхѡдн ipf. 'заминува' < стсл. отъхѡднѡти (ЕЗ, 58).

отчѡвен adj. 'татковски'.

Ѡшелникъ m. 'осаменик, заминат од светот, пустиник, пустиножител' (ЕЗ, 86в); ѡшелникъ (ЕЗ, 87).

оухѡдѡ pf. 'исфарба со охра'.

охра f. 'вид на жолта боја, окер (имало жолти окери од Цариград, Венеција, а од островот Тас бил црвено-жолтиот окер кој служел како боја за лицето)' < гр. ѡхра 'бледожолѡа боја' < ѡхрѡс 'блед' (ЕЗ, 4в - охра царниградска); ѡвра (Е13, 2в), офра (Е13, 5в).

оухѡрна pf. 'поцрне' (ЕЗ, 5).

оухѡрен adj. 'поцрнет' (ЕЗ, 199).

оухѡренне n. 'поцрнување' (ЕЗ, 10в).

ошнба f. 'опашка' (ЕЗ, 66).

оуѡ adv. 'уште' (ЕЗ, 4).

П

пагѡбленне n. *рус.* 'смрт, погубување' (ЕЗ, 27).

падъ m. 'паѓање' (ЕЗ, 19).

пада ipf. 'паѓа'.

падеж m. *ѡрам.* 'падеж'; гр. калка πτѡσις (ЕЗ, 200).

паденне n. 'паѓање' (Е7, 328).

пакн part. 'пак, повторно' < стсл. пакы (ЕЗ, 3).

пакостъ f. 1. 'штета'; 2. 'злоба' < стсл. пакостъ (ЕЗ, 5в).

палатъ m. 'голема и убава куќа, дворец' < нгр. παλάτιον < лат. palatium 'царски дворец' (ЕЗ, 21в); палата (ЕЗ, 23).

палатен adj. 'што се однесува на палата' (ЕЗ, 60).

памѡк m. bot. 'познато растение од фамилијата на слезот и материјата што се добива од нејзиниот плод, Gossypium

- herbaceum' < тур. pamuk, pambuk < перс. penbe 'исѿо', нгр. βαμβάκι (Е3, 5); памбук (Е7, 5).
- пангалъ m. 'сѿолче' < гр. πάγκος (Е9, 29); пангаръ (Е10, 2в).
- панеръ m. 'широка кошница без дршки, сепетка' < нгр. πανέρι < сргр. πανέριον < иѿал. raneire 'кошница' < лат. ranarium 'кошница за леб' < panis 'леб' (Е3, 46в).
- панница f. 'земјена чинија, каленица' (Е3, 15).
- папа m. 'главен поглавар на римо-католичката црква' < лат. papa, гр. πάππας (Е3, 81в).
- пардалиѿ adj. зоол. 1. 'пантер; Felis pardus'; 2. во ерминијата 'птица со четири глави, со четири нозе, со големи нокти и тело' (Е9, 31в) < нгр. πάρδαλι 'леоѿард' < нгр. adj. παρδαλός 'шарен'; лат. pardus.
- пара f. 'монета' < тур. para < перс. pare 'исѿо' (Е13, 34).
- пармак m. 'колец од ограда на скали, балкон, чардак' < тур. parmak 'исѿо' (Е8, 97).
- пасом ртс. 'кој е пасен од некого' (Е3, 34).
- пастръ m. 1. 'овчар'; 2. иѿеол. 'раководител на верниците, христијаните' (Е3, 33в).
- пасѿци ртс. 'којшто пасе'.
- пасха f. 'голем религиозен празник кај Евреите' < виз. πάσχα < евр. pēsach, pāsach (од арамејско потекло) (Е3, 24в); паска (Е5, 21).
- патерница f. 1. 'штака'; 2. 'свештенички стап, жезол на владиката' < гр. патер τσα 'сѿиѿ со свиен ѿорен крај во ѿолу-круѿ' (Е8, 97).
- патрнархъ m. 1. 'титла и духовно лице со таква титула, коешто е на чело на самостојна православна црква' < гр. πατριάρχης 'родоначалник' (Е3, 71).
- патрнаршески adj. 'патријаршиски' (Е3, 58).

ПАЧЕ adv. 'повеќе, подобро од, над' (Е3, 31).
 ПЕВЕЦ m. 'пејач, псалт' (Е3, 77).
 ПЕГЃЛА f. 'лак од елова смола, чам' < гр. *πεύκη* 'бор' (Е3, 8в); ПЕЃГА
 (Е3, 8в).
 ПЕЕ ipf. 1. 'пее'; 2. 'свири' (Е3, 27в - давндъ пѣан гѣслѣ предъ сабѣла).
 ПЕКЛО n. 'пекол' < стсл. пѣкль (Е9, 33).
 ПЕЛНЪ adj. 'полн' (Е3, 8в).
 ПЕНЖЕРЕ n. в. ПЕНЦЕРЕ (Е9, 21в).
 ПѢНИЕ n. 'пеење, пцалање, пцалење' (Е3, 71).
 ПЕНЦЕРЕ n. 'прозорец' < тур. *pençere* 'uc̄io' (Е7, 241).
 ПЕПЕЛЪ f. 'пепел' (Е8, 68 - лѣтъ ПЕПЕЛЪ 'осѣар ѿейел').
 ПЕПЕЛЕН adj. 'пепелав' (Е3, 10в); ПЕПЕЛИВ (Е3, 10); ПЕПЛИВ (Е3, 10).
 ПЕРВАЗ m. 'рамка, ограда, штица на прозорец' < тур. *pervaz* 'uc̄io'
 (Е13, 5в).
 ПЕРВЕНЕЦ m. 'првородено дете, првороденче' (Е3, 24).
 ПЕРВОБРАДЕСТЕНЪ adj. 'човек кому за првпат му расне брада'
 (Е3, 22в).
 ПЕРВОМЪУЕННИЦА f. 'првомаченица, маченичка од највисок ред'; калка
πρωτομάρτις (Е3, 89).
 ПЕРВООБРАЗНОЕ n. 'архетип, она што ја има првобитната форма'
 (Е3, 131в).
 ПЕРВОРОЖДЕН adj. 'првороден'; гр. калка *πρωτότοκος*.
 ПЕРВОСВѢЩЕННИК m. 'првосвештеник; врховен свештеник кај старите
 Евреи'; гр. калка *πρωτόπapas* (Е3, 50).
 ПЕРВОСТОАЩИ ptc. 'тој што прв, најнапред стои' (Е3, 63в).
 ПЕРГЕЛЪ m. 'дрвен шестар' < тур. *pergel* < перс. *pergal*, *pergār* 'uc̄io'
 (Е3, 16).
 ПЕРДЕ n. 'завеса' < тур. *perde* < перс. *perde* 'uc̄io' (Е10, 24).
 ПЕРЕТВОРН ipf. рус. 'претвори'.

пернат adj. 'покриен со перје (за птици)' (ЕЗ, 70).

перо n. 1. 'кај птици' (ЕЗ, 1в); 2. 'метално - за пишување, перце';
3. 'перодршка со перце заедно' (ЕЗ, 14).

перстъ 1. m. 'прст, (од рака, нога)' (ЕЗ, 91в).

перстъ 2. f. 'прст, земја (обично раскопана)' < стсл. пръсть 'йрав,
земја' (ЕЗ, 4в).

перса pl. 'гради' < стсл. пръси (Е7, 48).

перстенъ m. 'прстен' < стсл. пръстънъ (ЕЗ, 102в).

перстовнден adj. 'што има форма на прст' (ЕЗ, 100в).

перѷик m. 'перчин, плетена коса од врвот на темето' < тур. perçen
< перс. perçem 'исѷо' (Е9, 2в).

пѷсна f. рус. 'песна'.

песнопнсеѷъ m. 'поет' (ЕЗ, 88).

петраѷилъ m. 'епитрахил, свештеничка облека што се става на врат
и се спушта надолу' < сргр. ѷпитραχήλιο; (Е7, 32в);
петрафнлъ (Е10, 28в).

пеѷаленъ adj. 'тажен' < стсл. пеѷальнъ (ЕЗ, 33).

пеѷалн ipf. 'тагува' (ЕЗ, 33).

пеш m. 'пешак' (ЕЗ, 51в - вонни пешн).

пеѷъ f. 'печка, фурна' < стсл. пеѷъ (ЕЗ, 2).

пнса 1 pf. 'напиша, пиша, наслика'.

пнса 2 f. 'смола' < гр. π σσα 'исѷо' (ЕЗ, 20в).

пнслка f. 'направа за цртање, пишување' (ЕЗ, 2).

пнсан adj. 'нацртан, напишан' (ЕЗ, 43в).

пнсанне n. 1. 'спис' (ЕЗ, 200); 2. 'цртеж' (ЕЗ, 14).

пнсателен adj. 'што се однесува на книжевната работа' (ЕЗ, 196).

пнсмо n. 1. 'систем од графички знаци за пишување, букви' (ЕЗ, 11);
2. 'документ, исправа'; 3. 'начин на пишување'.

пїтїє п. 'пиєње, пијалок' (ЕЗ, 100в).

пвтлїв adj. 'што е љубопитен, што има истражувачки особини'
(ЕЗ, 96в - дѣла пвтлїва).

пнше pf. 'црта, слика' (ЕЗ, 55в).

пнща f. рус. 'храна, јадење, изобилство' (ЕЗ, 32в).

пѣтдесѣтоначѣлникъ м. 'човек кој раководи со 50 војници' (ЕЗ, 29).

плав adj. 'син' (Е13, 5).

плавѣє ipf. рус. 'плови' < стсл. плавати (ЕЗ, 54в).

плакунт м. 'бела боја, (оловно белило), којашто е една од најстари-
те аноргански пигменти добиени по вештачки пат;
базниот оловен карбонат - $2PbCO_3$. Pb//OH/2 има
интензивно и топло зрачење, добро се размачкува
и покрива, има хомогеност, еластичност и трајност
на намачканото, но во допир со сумпурни гасови ја
менува бојата и делува како кумулативен отров'
< гр. πλακοῦντι 'белила' (Е12, 10).

плат м. 'обвивка за на глава, крпа, шапка' < стсл. платъ (ЕЗ, 40 -
носаѣ плат на главѣ); платка (Е, 49в); платокъ (ЕЗ, 36).

платоткан adj. 'што е исткаен од платно'.

плащанница f. 1. 'платно со сликата на Христовото тело во гробот'
(ЕЗ, 53); 2. 'широк вел' (Е7, 75в).

пленѣє ipf. 'прима воздух' (ЕЗ, 12).

плененне п. 'заробување, пленување, ропство, пленство' (ЕЗ, 132).

плесна f. 'ќела, место на главата каде што испаѓала косата'
< стсл. плѣсънь (ЕЗ, 13).

плешнѣвъ adj. 'ќелав' (ЕЗ, 34в); плешнтъ (ЕЗ, 34в).

плещин pl. 'плеќи, грб, рамо' (ЕЗ, 20в).

плѣсанїє п. 'танцување' (ЕЗ, 94).

плюнка f. 'пункка' (ЕЗ, 11).

плннѣа f. 1. 'тула' (ЕЗ, 21); 2. 'плочите на Законот, скрижали'

(ЕЗ, 134 - сѣѣѣѣ плїнта) < стсл. плннѣтъ < гр. πλ νθος;
плїтонѣ (Е5, 19) < стсл. скрнжалѣ 'їлоча, їабла'.

плодовнт adj. 'плодовит, плоден, што раѣа' (ЕЗ, 40в).

плппрастнр m. 'вид четка за живописуваѣе' (ЕЗ, 10).

плоскобраднн adj. 'човек кој има широка и рамна брада' (ЕЗ, 118).

плотѣ m. 1. 'човечко тело, снага'; 2. *їеол.* 'телото како извор на по-
хота'; 3. 'боја со која се сликало телото'
< стсл. плѣтъ (ЕЗ, 6).

плотскї adj. 'што се однесува на телото' (ЕЗ, 40).

плоуа f. 1. 'рамна камена површина'; 2. 'Мојсїеви закони' (Е7, 319 -
плпунтѣ на законот); 3. 'син камен' (ЕЗ, 15 - сннѣ
плпуча).

повѣдносѣц m. 'победник, којшто донесува победа'; калка
νικηφόρος (ЕЗ, 63в).

повежа rf. 'побегна' (ЕЗ, 23).

повѣжден adj. 'победен' (ЕЗ, 70).

повнѣа ipf. 'убива' (ЕЗ, 34).

поводобаѣ ipf. 'наликува, личи'.

поворствѣе ipf. 'се бори, ревносно брани нешто'.

повелеѣа ipf. 'владее, заповеда, наредува' (ЕЗ, 20в).

повеленне n. 'наредба, заповед'.

повергаѣ ipf. 'истура'.

повержен adj. 'соборен' (Е7, 125).

повнповенне n. 'повинуваѣе, покоруваѣе, потчинуваѣе' (ЕЗ, 131в).

повннѣе сѣ ipf. 'покорува се, потчинува се' (ЕЗ, 131в).

поврежда ipf. 'повредува, оштетува' (ЕЗ, 3в).

повїнїкѣ m. 'тој што се повинува, се покорува' (Е7, 219).

повѣстѣ f. 'рассказ, историја' (ЕЗ, 77в).

повѣшенъ adj. 1. 'обесен' (ЕЗ, 39); 2. 'распнат (на крст)' (ЕЗ, 135в).

погашн pf. 'изгасне' (ЕЗ, 85).

погнѣе pf. 'погине, загине' < стсл. погѣнѣжти.

погнѣцин ptc. 'којшто е загубен; изгубен' (ЕЗ, 56в).

поглатнат adj. 'голтнат' (ЕЗ, 121в).

погорѣленіе n. 'подгрбавеност' (ЕЗ, 133).

погребеніе n. 'погреб, закоп' (ЕЗ, 39в).

погрѣшностъ f. 'грешка, грешење' < стсл. грѣхъ (ЕЗ, 200в).

погруженъ adj. 'натопен' < стсл. погржженъ (ЕЗ, 46в).

погрѣзн pf. рус. 'натопи (предмет)' (ЕЗ, 86в).

погѣблн pf. 'усмрти, убие' (ЕЗ, 37в)

подвигне pf. 'крене, подигне; се потруди; подвижи, движи кратко време' < стсл. подвигнѣжти (ЕЗ, 1в).

подвнѣзѣ ipf. 'навали, устреми се' (ЕЗ, 62в - подвнѣзѣнтѣ сѣ оускнннн вратн).

подножне n. 'подножје' (ЕЗ, 77).

поднощне n. обично pl. 'сандала, сандали; тоа што се става под нозете' (ЕЗ, 23в - мовсеа решан поднощнѣ своѣ).

подобѣе ipf. 'личи, потсетува на нешто' < стсл. подобѣти (ЕЗ, 11).

подобне adv. 'слично' (ЕЗ, 36в).

подолгобрадъ adj. 'со подолга брада'.

подражае ipf. 'следи, имитира' (ЕЗ, 86).

подрѣзн, сѣ ipf. 'потопи се'; сп. рус. погружѣт 'исѣо'; в. погрѣзн (ЕЗ, 1в).

подъярменнк m. 'товарно животно' < стсл. подъяръръмьннкъ (гр. ὑποζύγιος; лат. subiugalis 'исѣо' (ЕЗ, 85 – всѣдъ на подъярменнка).

подъкрѣленіе n. 'поткрепа, поткрепување' (ЕЗ, 92).

ПОДЪПАСТН vb. 'потпадне' (ЕЗ, 199).
 ПОДЪТОВАРЕН adj. 'натоварен' (ЕЗ, 23в).
 ПОДЪУРЕВО n. 'стомак, под стомакот, мевот' (ЕЗ, 19в).
 ПОДЦА, СЃ pf 'побрза' < стсл. ПОТЪЦАТИ СЃ (ЕЗ, 48в).
 ПОЕ ipf. 'пее' (ЕЗ, 128в).
 ПОЕДЕ pf. 'изеде' < стсл. ЀСТН 'јаде'.
 ПОЖИВЕЕ pf. 'поживее' (ЕЗ, 131в).
 ПОЖИНЕЕ pf. 'ожнее' (ЕЗ, 61).
 ПОЖРЕЕ pf. 1. 'принесе жртва'; 2. 'прождира' (ЕЗ, 24) < стсл. ПОЖРЪТИ.
 ПОЗДЪ adv. 'подоцна' < стсл. ПОЗДЪНЪ 'доцен' < ПОЗДЪ (ЕЗ, 40).
 ПОЗЛАЦА ipf. 'позлатува' (ЕЗ, 4в).
 ПОЗЛАЦЕНЪ adj. 'позлатен' (ЕЗ, 25в).
 ПОЗНАЕ pf. 'познае' (ЕЗ, 131в).
 ПОЗНАИЀЕ n. 'способност за познавање' (само sg.) (ЕЗ, 198).
 ПОНДЕ ipf. 'отиде' (ЕЗ, 31в).
 ПОЃСЪ m.1. 'долга ткаенина и сл. за околу половината'; 2. 'половина на човечкото тело' (Е9, 2в).
 ПОКАЖАЕ pf. 'покажа' (ЕЗ, 133в).
 ПОКАЗАТЕЛЕН adj. 'показателен (за прстот до палецот, показалец)' (ЕЗ, 144).
 ПОКАЖЪЕ ipf. 'покажува' (ЕЗ, 131).
 ПОКАЃИЀЕ n. 'покајување' < стсл. ПОКАЃИЃНЕ (ЕЗ, 33).
 ПОКАРАЕ СЃ ipf. 'покорува се, потчинува се' < стсл. ПОКАРАТИ СЃ (ЕЗ, 131в).
 ПОКАРУЕ n. 'парче (волна)' (ЕЗ, 26в).
 ПОКВАРНЕ pf. срб. 'расипе' (ЕЗ, 4).
 ПОКЛАЃАЕ СЃ ipf. 'поклонува се' (ЕЗ, 131в).
 ПОКЛОЃИЀЕ n. 'оддавање почит' (ЕЗ, 42).

поклонат adj. 'кој е со поклон во знак на почит, поздрав, благодарност'.

поклонителнѣ adv. 'со поклон, со поклонување, услужно, понизно' (ЕЗ, 131в).

покон m. 'спокојство' (ЕЗ, 40).

поколѣна adv. в. поколенниѣ.

поколенниѣ adv. 'на коленици'.

покорает ipf. 'покорува' (ЕЗ, 85).

покоренне n. 'покорување' (ЕЗ, 85).

покровъ m. 1. 'покривка; чаршаф со кој се покрива мртовец'; 2. 'покрив (на куќа)' (ЕЗ, 45в); 3. *фиџ*. 'заштитник' (ЕЗ, 74в - покрове ѹеловековъ).

покровенѣ adj. 'покриен' (ЕЗ, 114).

покровец m. 'шапка' (ЕЗ, 49в).

покровителъ m. 'заштитник, патрон' (ЕЗ, 87в).

покрѣѣн pf. *рус.* 'потопи, стави во течност' (ЕЗ, 10в); покрѣѣн (ЕЗ, 10в); в. покрѣѣн < стсл. погрѣѣннѣ.

поль m. 'пол (машки, женски)' (ЕЗ, 38).

полага ipf. 1. 'поставува, става'; 2. 'дава' (ЕЗ, 135 - дѣшѣ свою полагаетъ ѣа ѡвѣѣ).

полагаемъ adj. 'ставен, поставен' (ЕЗ, 103).

полѣѣѣ m. *зоол.* 'полжав, Helix i Limax' (ЕЗ, 25); полѣѣѣ (ЕЗ, 11) <стсл. *плѣѣннѣ.

полкъ m. 'воена единица' (ЕЗ, 122).

половина f. 1. 'еден од двата еднакви дела'; 2. 'крст, дел од човечкото тело' (ЕЗ, 52в - (ѡснфѣ) нмѣѣ ѡѣѣѣ ѣрѣѣѣ пресѣѣ половинѣ).

положн pf. 'стави, кладе, намести' (ЕЗ, 1).

положеніе n. 'положување, ставање' (ЕЗ, 39в - на положеніе во гробѣ).

полока f. 'единица мерка, една половина од ока' (Е8, 61).

полт f. 'суштество' < стсл. плѣтъ (Е3, 41 - *хотан сѣднѣтн всакон полтн н мѣрѣ всемѣ*).

полѣседѣ adj. 'полусед, што не е целосно обелен, проседен' (Е3, 37).

полѣчен adj. 'добиеен'.

помаза pf. 'намачка' (Е3, 44).

помазан adj. 1. 'намачкан, премачкан (Е3, 2)'; 2. *шеол*. 'човек над кого е извршено помазание'.

помазаніе n. 1. 'премачкување' (Е3, 4); 2. *шеол*. 'обред при кој се мачка со миро во вид на крст'.

помазѣе ipf. 'помажува' (Е3, 28).

поменѣ pf. 'спомене, спомне' (Е3, 52).

помете pf. 'измете' (Е3, 3).

помнлова pf. 'помилува' < стсл. помнловатн.

помннае ipf. 'поменува, спомнува'.

помншлѣные n. 'помислување, помисла' (Е3, 198).

помрачї pf. 'затемни, стемни' (Е3, 86).

помїе pf. 'измие' (Е3, 1в).

помїна ipf. 'споменува' (Е3, 132в).

понеже conj. 'бидејќи, зашто, затоа што' (Е3, 3в).

понесшнмѣ ртс. 'понесен, што е земен за носење'.

поношенїе n. 'срам, навреда, укор' (Е3, 39).

понѣжденѣ adj. 'понуден' (Е3, 113в).

попѣ m. 'свештеник' < гр. *παπῶς* 'исѣо' (Е10, 11).

попалн pf. 1. 'запали' (Е3, 29); 2. 'грее' (Е3, 33).

поперѣ pf. 'изгази, сотре, истреби, порази, убие' < стсл. поператн (Е3, 67).

попеченіє n. 1. 'тага, грижа' (ЕЗ, 86); 2. 'тоа што се пече, суши, тула, цигла' (ЕЗ, 3).

попне pf. 'впие' (ЕЗ, 4).

попнок m. . 'агол' (ЕЗ, 71- *попилокахъ с. кон на углехъ*).

попокъ m. 'папок' (Е10, 2).

попраж ipf. 'притиснува, допира' (ЕЗ, 26в - *сосъ єднинѣ ногѣ попраж лва*).

порази pf. 'разбие, удри, убие' (ЕЗ, 25в - *мосцен поразихъ съ жарростъ каменъ нзведе вода*).

порвѣмѣеннкъ m. 'првомаченик' (Е7, 124).

пордаліа n. в. пардаліа (Е10, 28).

порекшем adj. 'што одречува, одречен'.

порна в. боріа (Е10, 23).

порнца ipf. 'одрекува' (ЕЗ, 198в).

порта f. 'дворна врата' < стсл. *поръта* < нгр. *порта 'врайіа'* < лат. *porta* (Е10, 25в).

порфнра f. 'долга пурпурна мантија што ја облекувале монасите на свеченост' < гр. *порфύρα 'йурйурна облека, йурйурно йлайно'* (ЕЗ, 60).

порфнрогалазен adj. 'што е во свечена облека со црвено-сина (виолетова) боја, облечен во порфирно сина мантија' < *порфύра* + гр. *γαλάζιος 'син'* (сп. и итал. *in gala 'во свечена йарадна облека'* (ЕЗ, 66в).

порѣганъ adj. 'исмеан, понижен' < стсл. *поржгатн* (ЕЗ, 29в).

порѣганіє n. 'исмејување, презирање' < стсл. *поржгатн, сѧ 'йоруѣа (се), исмеє, йрезре, йосрами'* (ЕЗ, 39).

порѣуає ipf. 'препорачува, застапува се' < стсл. *поржунтн* (ЕЗ, 130).

пораѣѣ adv. 'поред, еден по друг'.

порстъ m. 'прст' (Е7, 212).

посѣреден adj. 'среден (прст)' (ЕЗ, 133в).

посече рф. 'покоси' (ЕЗ, 61в - повелѣваетъ смерты да посѣжетъ его).
посла іpf. рус. 'праќа, испраќа' < стсл. посылати.
поснхъ adv. 'после' (ЕЗ, 64 - поснхъ видѣхъ).
посла 1 рф. 'испрати' (ЕЗ, 32).
посла 2 рф. 'замавне' (ЕЗ, 68 - послы серпъ твон и жни).
посланъ adj. 'пратен'.
посланиє п. 'официјално писмо' (ЕЗ, 77).
последн іpf. 'подоцна, отпосле' (ЕЗ, 4).
послѣдокъ м. 'крај' < стсл. послѣдъкъ.
послѣдѣ іpf. 'последува, следи некого, постапува како други'
< стсл. послѣдовати (ЕЗ, 134в).
послѣшаниє п. 'послушност, послушување' (ЕЗ, 85).
посмѣваюци (сѡ) рс. 'што се подбива' (ЕЗ, 20в).
посокрѣченіє п. 'скратување' (ЕЗ, 118в).
посотвори рф. 'создаде' (ЕЗ, 5в).
посреде раер. 'во средината на нешто' (ЕЗ, 9).
постави рф. 'стави' (ЕЗ, 1в).
поставленъ іpf. 'поставен, наместен' (ЕЗ, 23).
постасанъ adj. 'стигнат' < гр. φτάνω, φθάνω 'сѣиѣгнува', аог. ἔφτασα.
постигне іpf. 'стигне' < стсл. постигнѣти.
постникъ м. 'аскет, покајник кој со доброволно гладување и маче-
ње на своето тело ги убива во себе страстите и пот-
ребите; тој што не мрси' (ЕЗ, 81в); посникъ (ЕЗ, 71в).
постниѣство п. 'аскетство, начин на живеење и мислење; покајува-
ње преку мачење на телото со одрекување од храна
и задоволства' (ЕЗ, 132в).
постражда рф. 'настрада' (ЕЗ, 113).
постредѣ adv. 'настредина' < стсл. посрѣдѣ (ЕЗ, 92в).

постѣди рf. *рус.* 'посрамоти' < стсл. постыдѣти (Е3, 88).
 посекае ipf. 'сече, исечува'.
 посѣреден adj. *рус.* 'среден (прст)'.
 потъ m. 'пат' < стал. пжть (Е8, 62).
 потаке adv. 'понатаму' (Е9, 28).
 потамо adv. 'потаму, понатаму' (Е3, 23).
 потвортен adj. 'извиткан, подзавиткан, кадрав' (Е7, 198 - *косы ннзско
 потвортены*).
 потерпи рf. 'чека' (Е3, 39в - *потерпи ми мене во ден воскресїа моего*).
 поти m. 'пати (со броеви и прилози)' < нгр. *παθα να*, аор. *ἔπαθα*
 (Е3, 4).
 потиръ m. 'метална чаша во која е причесната' < стсл. потиръ;
 гр. *ποτήρι(ον)* 'чаша, сад' (Е3, 23).
 потъножне n. 'подножје' (Е3, 74).
 потолок m. *рус.* 1. 'таван, плафон'; 2. 'кубе' (Е3, 131).
 потомъ adv. *рус.* 'потоа' < стсл. потомъ (Е3, 1).
 потопъ m. 1. 'поплава'; 2. *шеол.* 'според библиското предание значи
 покривање на целата земја со вода' (Е10, 3).
 потопи рf. 'удави (со вода)' (Е3, 24в).
 потопнсан adj. 'што е покриен со вода, потопен' (Е9, 2в).
 потопленіе n. 'потоп'.
 потреблае ipf. 'потребува, бара, има потреба' < стсл. потрѣбити
 (Е3, 128).
 потребност f. 'нешто што е потребно' (Е3, 191).
 потрѣсе рf. 'потресе, затресе, затрепери' (Е3, 38).
 потца рf. *буџ.* 'побрза' < стсл. потъцати (Е3, 199).
 похвала f. 'фалење' < стсл. похвала (Е3, 137).
 похвалн рf. 'пофали' (Е3, 49в).

по̀хвало̀мѣу̀еннѣ м. 'маченик за кого има похвала, беседа или песна во која тој е фален'.

по̀хнѣца рf. 'фати, зграби' < стсл. по̀хъѣцати (ЕЗ, 33в).

по̀хотѣ f. 'похота, изопаченост, телесна желба' (ЕЗ, 121в).

по̀уервенѣ рf. 'поцрвене' (ЕЗ, 3).

по̀уерне рf. 'поцрни' (ЕЗ, 16).

по̀уернева іrf. 'поцрнува' (ЕЗ, 16).

по̀жерпа іrf. 'поцрпе, црпе малку, кратко време' (ЕЗ, 44).

по̀унтаніе п. 'почитание, почит, почитување' (ЕЗ, 92).

по̀уѣдн, сѣ рf. 'изненади се' (ЕЗ, 11).

по̀бува іrf. 'поучува, посочува во нешто'.

по̀ада рf. 'јаде малку, кратко време' < стсл. ѡстн.

правдїе п. 'правда' (ЕЗ, 20).

правленїе п. 'правење'.

правора̀зѣмѣом ртс. 'што е правилно разбран'.

православен adj. 1. 'што се однесува кон православието'; 2. 'што исповедува православие', гр. калка ѱρθοδοξ α (ЕЗ, 55в).

православлїе п. 'православие, веросисповед што се однесува на источното христијанство' (ЕЗ, 132).

праздннѣ м. 'неработен ден, слава' (ЕЗ, 72в).

праздно̀словѣцї ртс. 'што е со празни зборови, што ништо не кажува' (ЕЗ, 131в).

празно̀лѣбец м. 'суверен' (Е7, 223).

пракнѣ f. дем. 'мала праќа' (ЕЗ, 27в).

прамѣ adv. рус. 'спрема, наспрема' (ЕЗ, 39в).

пратѣецѣ м. 'предок' (ЕЗ, 34в).

прасннѣ m. 'зелена боја што се добивала со стружење на зелен камен; се употребувала за сликање на сенки како и за бојадисување на подлогата на којашто стоеле фигурите' < гр. πράσινος 'зелен' (E7, 16в); прашнн (E3, 6).

праска ipf. 'траска, вика' (E10, 28в).

прахъ m. 'прав' (E3, 9в).

праца f. 'праќа, примитивна направа за гаѓање со камен' (E7, 55).

првообразное n. 'прототип, архетип' (E3, 1).

пребнвающ adv. 'којшто пребива, престојува некаде' (E3, 61).

пребнвае ipf. 'останува' (E3, 132 - н по ро/ѣвѣ пакн два пребнваемн).

превасхощащн рс. 'што е од големо значење, главен' (E3, 41в).

превзыде pf. 'надмине, победи' (E3, 197).

превншеш adj. 'превишен, највисок од сите, епитет за бога' (E3, 22)

превознѣсен adj. 'пофален' (E3, 31в).

превосходн pf. 'превишува, надминува, доминира' (E3, 8).

превошол pf. 'прешол, надминал' (E3, 40).

превратн pf. 'претвори' (E3, 33).

прегѣреца pf. овде - 'прегрнува' (E3, 143в).

предъ ргаер. i adv. 'пред, претходно' (E3, 7).

предае ipf. 'предададе' (E3, 50).

преданнѣ m. 'предачник' (E9, 33).

преданнѣ n. 'предавство' (E3, 50в).

предапредобѣдае ipf. 'обучува, упатува во нешто' (E3, 197в).

предател m. 'предачник'.

предвозвѣстн pf. 'извести' (E3, 128).

преднтѣча m. в. предтѣча (E10, 31).

преднаписа pf. 'напиша' (E3, 197в).

ПРѢДЪОБРѢУЕНІЕ n. 1. 'прегрнување' (ЕЗ, 197); 'упатство' (ЕЗ, 197в).
 ПРѢДЪОГРАЖДЕНІЕ n. 'утврдување, бедем, тврдина' (ЕЗ, 75).
 ПРѢДСТАТЕЛНИЦА f. 'эпитет за Богородица' (ЕЗ, 134в).
 ПРѢДСТРЕТАЕ ipf. 'пресретнува' (ЕЗ, 22).
 ПРѢДСТРЕТѢ ipf. в. ПРѢДСТРЕТАЕ (ЕЗ, 28в).
 ПРѢДТЕУЪ m. 'претходник' (ЕЗ, 93в).
 ПРѢДТЕУА m. 'преттеча, претходник, предвесник' (ЕЗ, 93в).
 ПРѢДЪЛАГА ipf. 'понудува' (ЕЗ, 47 - (лебот и рибите)
 ѿпплы раздѣлающе предълагаютьъ народомъ).
 ПРѢДЪСТРЕТАЕ ipf. 'пресретнува' (ЕЗ, 71).
 ПРѢЃЕСКА adv. 'порано, претходно' (Е7, 262).
 ПРѢЖДА f. 'преѓа' (Е8, 100).
 ПРѢЖДЕ adv. 'пред, порано' (ЕЗ, 2).
 ПРѢЖДЕУЕН adj. 'она што е претходно кажано' < стсл. прѣждереци.
 ПРѢЖЕН adj. 'претходен' (ЕЗ, 1).
 ПРѢЗЪ РАЕР. 'низ' (Е7, 260).
 ПРѢЗВНТЕР m. 'свештеник, поп' < гр. πρεσβύτερος (ЕЗ, 81).
 ПРѢЗНАТЕЛ m. 'лице кое презира' (ЕЗ, 199).
 ПРѢКЛОЕНЪ adj. 'наведнат' (ЕЗ, 22в).
 ПРѢКЛОНИ pf. 'наведне, свие' (ЕЗ, 51).
 ПРѢЛАЗИ ipf. 'помине повторно определено растојание со ползење,
 помине' (ЕЗ, 61в).
 ПРѢЛЕПЛЕУ СЖ pf. 'прилепува' (ЕЗ, 1 - да прелепають сж бон).
 ПРѢЛЕСТЕН adj. 'којшто е исклучително, воодушевувачки убав'
 (ЕЗ, 122в).
 ПРѢЛЪЦА ipf. 'воодушевува, соблазнува' (ЕЗ, 85).
 ПРѢЛНУЕСТВѢЮЩЬ ptc. 'што му приличи, се однесува на некогo, нешто'
 (ЕЗ, 200в - прелнүествѣюцаѧ всемѣ ѡкрѣжномѣ).

преложа рf. 'прелага'.

преломлає іrf. 'преломува, прекршува' (ЕЗ, 54).

прелстн рf. 'измами, излаже, заблуди, соблазни' < стсл. прѣльстнтн
(ЕЗ, 54).

прелѣбодѣнскова іrf. 'прави прелѣуба' < стсл. прѣлюбодѣнствовати.

прелюбодѣнствен adj. 'којшто е прелѣубнички'.

прелюбодѣец m. 'прелѣубник'.

премѣдар adj. 'многу мудар, умен' < стсл. прѣмждрѣ.

премѣдростъ f. 'највиска мудрост' < стсл. прѣмждростъ (ЕЗ, 37).

пренепорожен adj. 'којшто е со најмалку пороци, исклучително ду-
ховно чист' (ЕЗ, 198).

преносъ m. 'дел од облека' (Е9, 26в).

преобразѣє іrf. 'преобразува' (ЕЗ, 23в).

преωбраженіє n. 1. 'изменување'; 2. *иѣол.* 'Христијански празник на
6/19 август - Свето преображение на господ Исус
Христос' (ЕЗ, 47).

преωобразѣюци рс. 'кој што е преобразен' (ЕЗ, 104).

преωбраѣцен adj. 'преобразен, со сменета форма или состојба'.

преωсѣнен adj. 'засенет, што има сенка' (ЕЗ, 74в).

препетлан adj. 'запетлан, закопчан'.

препнлаем рс. 'којшто е препилен' (ЕЗ, 57).

препнрател m. 'тој што се расправа, лукавец' (ЕЗ, 71в).

преповѣданіє n. 'предавање' (ЕЗ, 63в).

преподаѣнне n. 'предавање' (ЕЗ, 126в - преподаѣнне гѣна тѣла н крове
лѣплом).

преподобенъ adj. 'епитет на некој светец или повиден духовник, свет,
праведен, непорочен, достоинствен'
(ЕЗ, 55в).

преподобне n. 'преподобие, титула на архимандрит'.

преподобнически adj. 'што е преподобен, што се однесува на преподобен духовник' (ЕЗ, 130 - преподобническиа рызы).
 преподобномъченик m. 'светец кој е мачен поради христијанството', гр. калка ὁσίου ἁγίου.
 преподобномъченица f. 'светица измачувана поради христијанството' (ЕЗ, 111в).
 препоясан adj. 'којшто има појас околу половината' (ЕЗ, 18в).
 препрѣ pf. 'посрамоти' (ЕЗ, 104в - сѣын препрѣвъ филосова).
 препрост adj. 'којшто е премногу прост, едноставен, обичен'.
 пререзѣе ipf. 'прережува, пресекува' (ЕЗ, 102).
 пререkanie n. 'пререкување' (ЕЗ, 92в).
 пресвѣтол adj. 'пресвет; епитет на некои христијански светци'
 < стсл. прѣсвѣтлъ.
 пресекае, сѧ ipf. 1. 'пресечува'; 2. 'раздели, расипе се' (ЕЗ, 3в - клен пресекает сѧ).
 прескрибен adj. 'пропишан, определен' < лат. praeskriptus 'напишан'; praescribere 'укажување, одреди'.
 пресрѣѣе ipf. 'пресечува' (ЕЗ, 108).
 престолъ m. 1. 'стол, трон на монарх' (ЕЗ, 19); 2. 'во православната црква - висока четириаголна маса на средината на олтарот'
 3. *иѣол.* 'највисокиот од деветте ангелски чиновници - престоли' (ЕЗ, 18в).
 преставленіе n. 1. 'претставување, покажување' (ЕЗ, 73в - преставленіе богородици).
 престае ipf. 'престанува'.
 престателъ m. 'предвесник, кој прв известува'
 (ЕЗ, 75 - агѣлъ претстателъ).
 престѣпленіе n. 'престап, престапување, грев' < стсл. прѣстѣпленне (ЕЗ, 19в).

престѣпен adj. 'престапен, злосорнички, криминален'
 < стсл. прѣстѣплень (ЕЗ, 63).

пресѣцествен adj. 'вечен, што постои од секогаш' (ЕЗ, 88).

претворѣ ipf. 'претвора' (ЕЗ, 24).

претрнѣ ipf. 'сече'; сп. рус. прерывать 'некоѣо ѣо ѣрекинува, ѣо ѣресечува, зайира' (ЕЗ, 58 - ннѣ же претрнѣюще нсанѣ).

претстателство n. 'преставување' (ЕЗ, 136в).

прехожденіе n. 'преминување' (ЕЗ, 129в).

прецежа ipf. 'прецедува'.

при ргаер. 'до, самоти' (ЕЗ, 124).

прибере pf. 'собере' < стсл. *приберати (ЕЗ, 3 - (кѣтле) не приберетъ много вода).

приведе pf. 'донесе' < стсл. привести (ЕЗ, 24в - приведоша плюски египтаномъ).

приѣзанъ adj. 'што е соединет со врзување, врзан' < стсл. приѣзати (ЕЗ, 52в).

пригвожден adj. 'закован' < стсл. пригвоздити (ЕЗ, 52).

пригвозде ipf. 'кова' (ЕЗ, 96).

пригладн pf. 'мазни, глади, прави да стане глатко'.

пригорбат adj. рус. 'што е малку подгрбавен' (ЕЗ, 132в).

приготованъ adj. рус. 'подготвен' < стсл. приготовить (ЕЗ, 70в).

приде pf. 'пријде, отиде' < стсл. прийти (ЕЗ, 21в - придн во землю).

придолг adj. 'што е долгнавест' (ЕЗ, 132в).

приема pf. 'прима' < стсл. принять (ЕЗ, 27в).

приемла ipf. 'прима, добива' (ЕЗ, 19в).

приемле pf. 'прими' (ЕЗ, 132в)

прижелтен adj. 'жолтеникав' (ЕЗ, 132в - и мало прижелтени власн).

призна ipf. 'повикува' (ЕЗ, 43в).

призре pf. 'погледне' < стсл. призърѣти (ЕЗ, 37).
 приимла ipf. 'прима' (ЕЗ, 25).
 прикасае ipf. 'допира' (ЕЗ, 54).
 приклонн pf. 1. 'доближи' (ЕЗ, 40); 2. 'наведне' (ЕЗ, 51).
 прикосни, сѧ pf. 'допре се' (ЕЗ, 32).
 прикосновеніе n. 'допирање' (ЕЗ, 46в).
 прикраи adv. 'прикрај' (ЕЗ, 54в).
 прилага ipf. 'доближува' (ЕЗ, 106 - спекѣлаторъ прилагаѧ меуъ до
 гортана его).
 прилагателен adj. 1. 'придавски'; 2. 'эпитети' (ЕЗ, 134).
 прилежно adv. 'внимателно, грижливо' (ЕЗ, 1 - и тегли прилежно).
 прилепне pf. 'залепи' (ЕЗ, 3).
 прилнчествѣ ipf. 'приличи' (ЕЗ, 197).
 прилнчен adj. 'приличен, пристоеи, соодветен' (ЕЗ, 123).
 прилѣжаніе n. 'сопственост' (ЕЗ, 74в - іереєвъ прилѣжаніе).
 прилѣжен adj. 'грижлив, внимателен' (ЕЗ, 199в).
 прилежно adv. 'грижливо, внимателно' (ЕЗ, 200).
 примирн pf. 'помири' (ЕЗ, 135в).
 приинкае ipf. 'наведнува се, се доближува'; сп. рус. приинкнутъ
 'истио' (ЕЗ, 54).
 приобрацае ipf. 'добива (наклоност), приврзува, причестува' (ЕЗ, 59в
 - хрѣтосъ въ храмѣ приобрацае блѣднѧ).
 приѡбрѣтеніе n. 'откривање'.
 приѡсѣни pf. 'засенчи, затемни' (ЕЗ, 76).
 приѡсѣнен adj. 'засенет, затемнет' (ЕЗ, 38).
 приправн pf. 'поготви' (ЕЗ, 38в).
 приразѣмѣе pf. 'разбере'.
 прискорблен adj. рус. 'скрбен, огорчен, натажен' (ЕЗ, 18).

прнскорпны adj. в. прнскорблен; сп. рус. прнскорбный (ЕЗ, 120в - прнскорпны пбдъ).
 прнсно adv. 'секогаш, вечно'.
 прнсносбщен adj. 'којшто вечно постои' < стсл. прнсносжщынъ (ЕЗ, 130).
 прнспотекбцин adj. 'што вечно тече' (ЕЗ, 41в).
 прнстрашен adj. 'престрашен, исплашен' (ЕЗ, 46в).
 прнтвор m. 'трем во црквата' (ЕЗ, 128).
 прнтвораѣ ipf. 'затвара'.
 прнтекаѣ ipf. 'притекува' (ЕЗ, 126).
 прнтомъ adv. 'притоа' < стсл. прнтомъ.
 прнтча f. 'изрека, парабола, приказна, сказна' (ЕЗ, 55).
 прнходн ipf. 'доаѓа, стигнува' < стсл. прнходнтн (ЕЗ, 60).
 прнчастенъ adj. 'близок' сп. рус. причастный 'близок, замешан' (ЕЗ, 197).
 прнчествова ipf. 'дава причесна' (Е8, 1).
 прншествне n. 1. 'пришествие'; 2. *йеол.* 'второ Христово доаѓање на земјата' < стсл. прншьствне (ЕЗ, 134).
 прнѡ ipf. 'земе, прими' (ЕЗ, 4).
 прѡжен adj. 'пржен' (ЕЗ, 72 - прѡженмн огнемъ).
 прѡмо праер. 'кон, наспроти, преку' < стсл. прѡмо (ЕЗ, 26).
 прннциѣ ipf. 'доближува, приближува, наведнува' (ЕЗ, 20в).
 прободаѣ ipf. 'прободува' (ЕЗ, 21).
 прове pf. 'спроведе, пренесе' (ЕЗ, 24в - монсен проветъ евреање урезъ чѣрное море).
 прогневаѣ ipf. 'разгневува' (ЕЗ, 88).
 прогонат adj. 'прогонет'.
 продаенъ adj. 'продаден' (ЕЗ, 22в).

продающ рс. 'човек кој продава, трговец' (ЕЗ, 38в).
 проднмлен адј. 'проседен, со боја на дим, сивкаст' (ЕЗ, 34в).
 продѡплн рф. 'продупи' (ЕЗ, 92в).
 прозѡбшї адј. 'никнува, 'рти' < стсл. прозѡбатн (ЕЗ, 25в - жезелъ его прозѡбшѡю).
 прозолїв адј. 'бисїар, остїроумен, ѡрониклив' (сп. рус.: прозорливый 'исїо') (ЕЗ, 74в - прозолївое дарованїе).
 прозволениїе п. 'произволност' (ЕЗ, 196).
 прокажен адј. 'прокажен, лепрозен' (ЕЗ, 30в).
 проказа f. 'лепра' (ЕЗ, 30в).
 проке рл. 'прачки' (ЕЗ, 7 - проке железни).
 прокннатъ адј. 'искинат' (ЕЗ, 25в).
 проклат адј. 'проклет' (ЕЗ, 90).
 прокопсан адј. 'убаво воспитан, пристоен' < гр. гл. прокѡптѡ 'движи наїред, добро ѡминува, усїева'
 (ЕЗ, 188 - прокопсана оуѡнтела).
 пролнвае іrf. 'излева, лее' (ЕЗ, 16в).
 пролѡтне п. 'пролет, едно од годишните времиња' (ЕЗ, 122в).
 проинза рф. 'прониже, прободe'.
 пропасть f. 'бездна, јама' < *пропасть (ЕЗ, 19).
 проплазмонъ m. 1. 'модел од глина по кој работи уметникот';
 2. слик. 'боја за сликање на сенки' (ЕЗ, 6)
 < гр. проплаσμος < преф. прѡ, 'їред' плѡσμα 'создание, маїерија'.
 пропласа рф. 'намачка' < гр. пропѡσσω, аор. -ѡπλασα, -πλѡθѡ, аор. ѡπλασα (ЕЗ, 6).
 пропластнр m. 'вид четка замачкање, за сликање'.
 пропласѡва іrf. 'мачка со проплазмон' (ЕЗ, 6).

пропласъ m. 'тоа што се мачка' (ЕЗ, 6).

проповѣдѣ ipf. 'проповедува' < стсл. проповѣдатн (ЕЗ, 33).

пророучествіе n. 'прорекување' < стсл. пророучѣствне (ЕЗ, 36в).

пророучествѣ ipf. 'прорекува' < стсл. пророучѣствоватн (ЕЗ, 129в).

просвѣтн pf. 'засвети' (ЕЗ, 136 - тако да просвет сѧ свѣтъ ваша предъ
уловѣкн).

просвещенне n. 'просветеност' < стсл. просвѣщенне (ЕЗ, 63).

проскомедіѧ f. 1. 'дел од литургијата во кој свештеникот ги подгот-
вува на жртвеникот т.н. свети дарови - леб и вино,
за причесна' < гр. проскоμῆδια (ЕЗ, 125); 2. 'место-
то каде што се подготвува проскумедија'.

прославѧ ipf. 'прославува'.

простъ adj. 'обичен, едноставен' (ЕЗ, 133).

простак m. 'обичен човек' (ЕЗ, 65).

просто adv. 'исправено' (ЕЗ, 22в - стоѧце просто).

простовиден adj. 'што има прост, едноставен изглед'.

просторѣуеніе n. 'обично кажано, не книжно, на просторечие, дија-
лект' (ЕЗ, 200).

просретъ adj. 'распнат; раширен' (ЕЗ, 25).

протѣрзае ipf. 'кине, растргнува' (ЕЗ, 44).

протнвѣ adv. 'противно' (ЕЗ, 1).

процветъ adj. 'што е со цветови, расцутен' (ЕЗ, 75).

процежда ipf. 'процедува'.

проучеe adv. 'натаму, понатаму, друго' < стсл. проучеe (ЕЗ, 38); проуче
(ЕЗ, 38).

проучетъ adj. 'прочитан'.

проучн adj. 'друг, останатиот' (ЕЗ, 32в).

проучнтова ipf. 'прочитува'.

проучка f. 'прачка' (ЕЗ, 11в).

процѣнныѣ п. 'проштение, проштевање' (ЕЗ, 200в).

ψсалм м. 'побожна песна во чест на Бога; посебно 150 пофални песни во Стариот завет кои му се припишуваат на царот Давид' < гр. ψαλμός 'удирање во сѣруниѣе' (ЕЗ, 71).

псалтъ м. 'човек што пее во црква' < гр. ψάλτης (Е7, 189).

псимндъ м. 'бела боја, оловно белило; готов фабрикат; француски или венециски псимид („белило“) што било во гранули'; гр. ψιθ 'белило'; лат. psimition 'оловно белило' (ЕЗ, 1в).

псимнтѣса рf. 'мачка, бојадисува со псимит' (ЕЗ, 13).

ψѣфѣа f. 'бројка, цифра; буква' < гр. ψηφον 'исѣо' (ЕЗ, 196 - ψѣфѣамн златннмн писателнмн свонмъ хѣтростнмъ на дескахъ начертаннхъ).

пѣдъ ргаер. 'под'.

пѣлн іrf. 'гледа' (Е8, 3).

пѣпа f. 'пупка' (Е7, 149).

пѣтъ м. 'пат' (ЕЗ, 48в).

пѣтеводнтелница f. 'тој што го покажува патот'; 2. *шеол*. 'име за Богородица и име за еден многу раширен тип на икона на Богородица - Богородица Ходигитрија - Патеводителка' (ЕЗ, 134в); пѣтеводнтелница (ЕЗ, 197в) < гр. калка *ὁδηγήτρια*.

пѣтеводнтелство п. 'покажување на патот' (ЕЗ, 136в).

пѣтеводствѣ іrf. 'покажува, предводи пат' (ЕЗ, 197в).

пѣтешествѣ іrf. 'патува' (ЕЗ, 104в).

пѣето п. 'пес' (Е10, 25).

пшеница f. 'пченица' (ЕЗ, 132).

Р

- рабъ m. 'слуга, роб' (ЕЗ, 44в).
- рабына f. 'служинка, робинка' < стсл. рабыѣн (ЕЗ, 34).
- работан adj. 'работен, обработен' (ЕЗ, 2в).
- равенъ adj. 'рамен, еднаков' (ЕЗ, 1в).
- равенство n. 'еднаквост' (ЕЗ, 13в).
- рад adj. рус. 'радосен' (ЕЗ, 85).
- ради праер. 'заради, за, за да' (ЕЗ, 2).
- радованіе n. 'радост, радување' (ЕЗ, 63в).
- ражда ipf. 'раѓа'.
- разверза pf. 'разврзе, ослободи, распушти нешто сврзано' (ЕЗ, 38).
- развнѣае ipf. 'одвиткува' (ЕЗ, 49).
- разворзѣва ipf. 'разврзува' (Е7, 264 - разворзѣва вернгнтѣ).
- развраща ipf. 'одвратува, одбива' (ЕЗ, 20).
- развѣ праер. 'освен, покрај' (ЕЗ, 124в).
- разглаголствые ipf. 'зборување, разговарање, комуникација'
(ЕЗ, 200).
- разгнѣ pf. 'скине'.
- разгнѣвн, сѧ pf. 'навреди се, разбесни се' (ЕЗ, 28).
- разгнѣт adj. 'отворен' (ЕЗ, 66в - кнѣгѣ разгнѣтѣ).
- разденѣбраденъ adj. 'човек кој има разделена брада' (ЕЗ, 41в).
- раздрѧ ipf. 'кине, раскинува' (ЕЗ, 33в).
- раздражае pf. 'победи' (ЕЗ, 21в).
- раздрен adj. 'скинат, раскинат'.
- раздроблен adj. 'раздробен' (ЕЗ, 46в).
- разясненіе n. 'разјаснение, разјаснување' (ЕЗ, 143).

разлнчествѣ іpf. 'разликува' (ЕЗ, 48в).

разломлен adj. 'искршен'.

размекнѣтъ adj. 'омекнат, што е станат мек'.

размешава іpf. 'размешува' (ЕЗ, 3в).

размѣшающе ptc. 'којшто меси, размесува'
(ЕЗ, 23 - размѣшающе калъ).

размешта іpf. 'разместува'.

размотреніе n. 'разгледување, размислување, проучување'
(ЕЗ, 198в).

размотрн pf. 'согледа, виде, размисли, проучи' (ЕЗ, 2).

разоран adj. 1. 'изоран (за нива, ледина)'; 2. 'уништен, опустошен'
(ЕЗ, 17).

разореніе n. 'опустошување, уништување' (ЕЗ, 30в).

разорже іpf. 'разорува, почне да ора' (ЕЗ, 104).

разпотера pf. 'растера' (ЕЗ, 9).

разреша pf. 'разрешува, одврзува, ослободува' (ЕЗ, 100).

разрешен adj. 'одврзан, ослободен' (ЕЗ, 66в).

разрешае іpf. 'решава, дозволува; овде - толкува'; сп. рус. разрешать
'исѣио' (ЕЗ, 23 - (исѣиѣ) разрешаѣ санница).

разслаблен adj. 'немоќен, болен' (ЕЗ, 45).

разтворен adj. 'растворен' (ЕЗ, 61в - во благодати солию разтвореню).

разтерза іpf. рус. 'растргнува, измачува'; сп. растерзать 'исѣио'
(ЕЗ, 132).

разтоун pf. 'растури, разбие' (ЕЗ, 39в).

разтрошенъ adj. 'што се троши' (ЕЗ, 199в).

разѣме сѧ pf. сpи. 'се разбира' (ЕЗ, 43).

разѣмнѣние n. 'разумност, разбирање' (ЕЗ, 200).

ран м. *ѡеол.* 'место каде душите на праведните живеат во блаженство' (ЕЗ, 19в).

ракъ м. 1. *зоол.* Cancer; 2. *асѡр.* 'име за четвртиот хороскопски знак и за соѕвездието Cancer' (ЕЗ, 123).

ракна ф. 'познат алкохолен пијалок' < тур. rakı и arak < перс. arāg 'ѡоѡ, ѡечностѡ ѡѡѡ насѡѡанува со исѡѡарување' (ЕЗ, 4в).

ракинн адј. 'што е од ракија' (ЕЗ, 10).

ракинца ф. 'дем. од ракна' (ЕЗ, 31).

раненъ адј. 'ранет' (ЕЗ, 44в).

раскаѡнне п. 'покајување, каење' (ЕЗ, 39).

раскост адј. 'исушен' (ЕЗ, 87).

расмотрн рф. 'разгледа, размисли' (ЕЗ, 105).

расо м. 'горна облека на православни свештеници' < сргр. рѡсо, нгр. рѡсо < лат. rasum (ЕЗ, 104в).

расоѡатобрадъ адј. 'човек којшто има вилеста, поделена на две брада' < стсл. раз- + соѡа 'вила, чаѡѡал' (ЕЗ, 34в).

расоѡатобраден адј. в. расоѡатобрадъ (ЕЗ, 35).

распаленѡе п. 'распалување' < стсл. распѡти (ЕЗ, 85).

распѡтъ адј. 'распнат' (ЕЗ, 52).

распѡтне п. 1. 'распетие, распнување, ставање на крст'; 2. *ѡеол.* 'Распетие Христово - распнувањето на Исус Христос на крст во Ерусалим' (ЕЗ, 39).

распѡѡн рф. 'распушти, отпушти' (ЕЗ, 3).

раставн рф. *срб.* 'раздели'.

растекне рф. 'растече, почне да тече; стане течно' (ЕЗ, 4).

растѡшемъ ртс. 'тој што расне'.

растрѡѡа ірф. 'трие' (ЕЗ, 3).

расѡѡденне п. 'расудок' (ЕЗ, 6в).

расхити pf. 'растргне, растури' (ЕЗ, 60 - никто же можетъ сѣднѣти крѣпкаго расхитити).

ревнителъ m. 'тој што многу се залага, со ревност, усрдност, зилот' (ЕЗ, 196).

реѡв adj. 'редок (за ткаенина- ретко платно)' (Е13, 15).

рену m. 1. 'боја, мастило'; 2. 'нијанса' < тур. reng 'исѣо' (Е13, 5в).

реуенне n. 'кажување, говор' (ЕЗ, 59).

реша ртс. 'одврзува (и за чевли)' (ЕЗ, 26 - рѣшаѡ сапогѣ).

рѣба f. 1. *зоол.* 'познато слатководно и морско животно; Piscis';

2. *асѣр.* 'име за последниот хороскопски знак Pisces, *Рѣби*' (ЕЗ, 123).

рѣда ipf. 'плаче, писка, оплакува' < стсл. *рѣдатѣ (ЕЗ, 20в).

рѣданіе n. 'плачење, пискање' (ЕЗ, 31).

рѣжъ adj. 'црвен' (ЕЗ, 64в).

рѣза f. 1. 'облека, алиште, кошула, платно' (ЕЗ, 31в); 2. 'униформа' (ЕЗ, 19 – онѣиуески рѣзи); 3. 'наметка, пелерина' (ЕЗ, 50 - верхуноу рѣзѣ).

рѣзнѣе n. *дем.* 'алиштенце' (Е9, 26в).

рѣпыда f. 1. 'слика или икона на светец што ја носат ѣачињата при црковни свечености' (ЕЗ, 128); 2. 'литургиски инструмент направен од платно или кожа или, пак, од перјата на паун со кои ѣаконите ги терале инсектите од светите садови' (ЕЗ, 72в); 3. во ерминијата - 'лента со натпис: сѣъ сѣъ сѣъ' (ЕЗ, 18в)

< сгр. рѣл δѣон 'леѣза'; рѣпѣда (ЕЗ, 43в).

рѣтеръ 1 m. 'реторичар, говорник' < гр. рѣѣтор, нгр. рѣѣторас (ЕЗ, 103).

рѣтеръ 2 m. 'сликарски пигмент' (коситер (!)) (ЕЗ, 11в).

ровъ m. 1. 'јама, дупка, провалија' (ЕЗ, 22в); 2. 'извор' (ЕЗ, 25 - ровъ н вода).

ровенникъ m. 'извор, стерна' < стсл. рѣвенникъ (Е7, 58 - ровенникъ съ водою).
 рогожна f. 'рогозина, груба постилка исплетена од рогоз' (Е3, 122).
 рогожін adj. 'рогозен, што е од рогоз, вид висока мочуришна трева, шавар (*Turpha latifolia*)' (Е3, 104в).
 родоначалник m. 'предок од кој го води своето потекло некој род' (Е3, 122).
 родословіє n. 'генеологија на родот' (Е3, 34в).
 рожденне n. 'раѓање' (Е3, 20).
 рождество n. 1. 'раѓање'; 2. *ѿеол.* 'Рождество Христово, Божик' < стсл. рождѣство (Е3, 39в).
 рождне n. 'лоза' (Е3, 124в).
 рожен m. 'ражен' (Е3, 103); рожанъ (Е7, 264).
 розг f. 'трска' (Е7, 273 - біетъ со розгн).
 рока f. 'рака' (Е3, 91в).
 рѣба f. 'облека, алишта' (Е8, 3).
 рѣга 1 f. 'ругање, подбивање' < стсл. рѣгатн сѧ (Е10, 10в).
 рѣга 2 ipf. 'меша' (Е9, 15).
 рѣгѣжна f. в. рогожна (Е10, 10в).
 рѣдна f. 'планинска полјанка, пасиште' (Е10, 3).
 рѣка f. 'рака' < стсл. рѣка (Е3, 1в).
 рѣководѧщ ртс. 'којшто раководи' (Е3, 200в).
 рѣкопїсанїє n. 'ракопис' < стсл. рѣкописанїє (Е3, 73в).
 рѣкотворен adj. 1. 'ракотворен, изработен рачно'; 2. 'идоли' (Е3, 38).
 рѣкотворенные n. 'тоа што е направено со рака' (Е3, 199в).
 рѣнѧ n. 'овча кожа со волна' (Е3, 26в).
 рѣхо n. 'обично горна облека' (Е10, 3в).
 рѣчен adj. 'рачен' (Е3, 15в).

С

сабла f. 'студено оружје, сабја' (Е3, 28).

сабанъ m. в. саханъ (Е7, 97).

саваотъ m. *шеол*. 'име за господ на чело на небеските војски'

< гр. Σαβαώθ < евр. zebaoth 'Саваоѿ, сили на војнаѿ'.

савнен adj. *срб.* 'свиткан' (Е9, 29).

сагав adj. 'црн, што е со боја на саѓи' (Е13, 15).

сад m. 1. 'градина'; 2. 'растенија' (Е3, 24в - н растлн скотн н сады
ЕГВПЕТСКНА).

саде part. 'само' (Е3, 30).

саанъ m. в. саханъ (Е9, 44).

саатъ m. 'часовник' < тур. saat (Е10, 33).

сакась m. 'мастика, смола од мастика што се става во грчките вина'
< тур. sakuz 'смола' (Е8, 89).

сако n. 'горна облека на православните епископи' < гр. σακκος
'вреќа, ѓорна облека како вреќа' (Е10, 23).

сакростар m. 'вид четки за боење со сарк во живописот' < гр. σάρκα
'боја на лицеѿ' + στῆρ 'чеѿкичка' (Е4, 34в).

самаръ m. 'грубо седло, обично за магариња, маски и коњи'
< нгр. самарі (Е3, 22в).

самобрат m. 'брат' (Е3, 106).

самовидецъ m. 'јасновидец, пророк' (Е3, 196).

сан m. *срѿ.* 'сон' < стсл. сѿнъ (Е3, 2).

сандак m. 'дрвен ковчег' < тур. sandik < ар. sandug 'исѿо' (Е3, 51);
сандѿкъ (Е3, 28).

сандалозъ m. 'бела мастика' (се добивала преку специјална постап-
ка; спрема рецептот на Дионисиј се правела од мас-
тикс и безир и им се додавало терпентинско или

- сурово ленено масло) < гр. Σαντελοῦζι 'исѣо' (Е2, 20); сандалознонъ (Е2, 20); сандалнозъ (Е2, 20); сандалнознь (Е3, 9).
- сантрак м. хем. 'црвен сумпуров арсен' < гр. σανδαράκη < перс. sandar (Е8, 61); сандрак. (Е3, 9в).
- сантрачъ м. 1. 'сантрач, вид скара'; 2. 'ограда, рамка' < тур. santraç и satraç < ар. šitrāṅg < перс. šetreng (Е9, 15).
- сапог м. pl. 'сандали' (Е3, 24в).
- сапфир м. 'скапоцен провиден камен со сино-златеста боја' < стгр. σάφειρος < евр. sappir.
- сапѣнъ м. 'основно средство за миее и переѣе' < нгр. салоѣви (Е3, 4в).
- сарнсабѣръ м. боѣ. 'растението алоја' < тур. sarı sabir 'алоја'; сарнѣѣръ (Е3, 9в).
- сарка м. 1. 'тело, плот'; 2. стр. и поново - 'термин во иконописот за боја што се добивала по определени рецепти и што служела за сликање на телото, месото; боја на лицето' < нгр. сáрка 'ѣело' (Е8, 69).
- саркомат м. 'сарк, тело' < нгр. сáрка 'ѣлоѣ, ѣело' < стгр. сáρξ (Е3, 6в).
- саркоса pf. 'намачка со сарк' < гр. σαρκώνω (Е3, 13).
- саркостар м. 'вид на сликарска четка' < гр. *σαρκωστάρι (Е4, 34в).
- саркосѣва ipf. 'намачкува со сарк' < *σαρκώνω, аор. сáρκωσα (Е3, 6).
- сатана м. 'ѣавол, демон, паднат анѣл, лош дух' < гр. σατανᾶς 'ѣроѣивник, неѣријаѣѣел' < евр. sātān 'враѣ, ѣроѣивник' (Е3, 19).
- саторъ м. 'сатар, вид на секира' < тур. satir < ар. satur (Е7, 281).
- саторннкъ м. 'тој што работи, употребува сатар'.
- саханъ м. 'бакарна чинија' < тур. sahan (Е3, 22).

СВЕРУКАН adj. 'збрчкан, којшто е со брчки' (ЕЗ, 6в).
 СВАТЌЕ ipf. 'просветува'.
 СВЕДЕН adj. 'свиен, куполен (за црковен цилиндричен свод)'
 (ЕЗ, 131).
 СВЃПОДВИЖЕН adj. 'што е целосно подвижен'.
 СВЕГЪ m. 1. 'светлина' (ЕЗ, 1); 2. 'луцидност, разумност' (ЕЗ, 74в -
 СВЃГЪ ОУМНЫН).
 СВЕГНА m. 'свѣец' (Е13, 26).
 СВЕГНО n. 'светилка' (Е7, 112).
 СВЕГКВНЦА f. 'молскавица' (Е8, 43).
 СВЃГЛЕЕ ipf. 'светли' (Е8, 65).
 СВЕГНТЕЛ m. 'свет човек, свѣец' (ЕЗ, 61).
 СВЕГОРЕЦЪ m. 'лице од Света Гора' (Е7, 222).
 СВЕГНОСИЦА f. 'којашто носи светлина' (Е8, 89).
 СВЃГОПРЃЕМЕН adj. 'којшто прима светлина' (ЕЗ, 76в - СВѢГОПРЃЕМНЮ
 СВЃЦЃ).
 СВЃЃА f. 'факел, светило' (Е7, 182); СВЕКА (Е9, 26в); СВЕШЪ (ЕЗ, 11);
 СВЕЩА (ЕЗ, 50в).
 СВЃЦАЛНИК m. 'свеќник' (Е10, 23в).
 СВЕЦЕН adj. 'осветен, посветен, благороден, свет' (ЕЗ, 144).
 СВЕЦЕНИКЪ m. 'поп' (ЕЗ, 74в).
 СВЕЦНИЦА f. дем. 'светилка, свеќичка'.
 СВЃШНИКЪ m. 'свеќник, светилник' (ЕЗ, 27).
 СВНВАЕМ ptc. 'свиен, којшто се свиткува' (ЕЗ, 65).
 СВНДЃНИЕ n. 'сведочење, сведоштво' < стсл. СВНДЃНИЕ (ЕЗ, 72).
 СВНДНТЕЛ m. 'очевидец, сведок' (ЕЗ, 39).
 СВНДЃТЕЛСТВО n. 'сведоштво, доказ' (ЕЗ, 51в).

СВѢДѢТЕЛЬСТВОЕ *ipf.* 'сведочи, докажува' < стсл. СВѢДѢТЕЛЬСТВОВАТИ
 (ЕЗ, 43в),
 СВН *pron.* 'сите' (ЕЗ, 19).
 СВНРЖЕЛ *f.* 'свирка, инструмент со кој се свири' (ЕЗ, 42).
 СВНТ *adj.* 'свиен' (ЕЗ, 36 - *хартію свнтѡ*).
 СВЫТЫЕ *f.* 'свиок, свивање'.
 СВНТОКЪ *m.* 'свиток, свивка' (ЕЗ, 65).
 СВШЪ *adv.* 'од горе' < стсл. СВЪШЕ (ЕЗ, 198).
 СВЪЗАНЪ *adj.* 'врзан' (ЕЗ, 26в).
 СВАК *pron.* 'секој'.
 СВАЦЕН *adj.* 'свет, сакрален' (ЕЗ, 50).
 СВОБОДА *f.* 'слобода'.
 СВОБОДЕНЪ *adj.* 'слободен' (ЕЗ, 111в).
 СВОБОДИ *ipf.* 'ослободи' (ЕЗ, 36в).
 СВОЖДА *ipf.* 'води, предводи, доведува' (ЕЗ, 48в).
 СЕДЕФЪ *f.* 'бела блескава маса со која е обложена внатрешноста на
 некои школки, полжави и др.' < тур. *sedef* < ар. *şadāf*
 (ЕЗ, 5в); СЕДЕВЪ (ЕЗ, 7в).
 СЕДН *ipf.* 1. 'седи на нешто'; 2. 'живее, се задржува на едно место'
 (ЕЗ, 5в - НЕ СЕДНТЪ НА МЕСТО).
 СЕДАКЪ *adj.* 'кој е со седа коса, пробелен' (ЕЗ, 10).
 СЕДМОГЛАВЕН *adj.* 'седмоглав' (ЕЗ, 67в).
 СЕДМОСВѢТЛЫ *adj.* 'свеќник со седум свеќи' (ЕЗ, 35в).
 СЕН *pron.* 'целиот'.
 СѢАНИЕ *n* 'седба, посеано место, ниви, посеви' (ЕЗ, 46).
 СЕКНИДЪШ *ptc.* 'којшто гризе' (ЕЗ, 96в).
 СЕЛВІА *f.* *боӣ*. 'кипарис, чепрес; *Cupressus*' < тур. *selvi, srervi*
 < перс. *serw* 'чепрес' (ЕЗ, 30).

СЕЛЪНА f. 'вселена, космос' < стсл. вЪСЕЛЕНАНА.

СЕЛЕНСКИ adj. 'вселенски'.

СЕМЕ n. 1. 'семе на растенијата'; 2. 'зеленчук' (ЕЗ, 31 - надџце ѿ
сЪМЕНЪ ЗЕМНУХЪ); 3. 'потомство' < стсл. сЪМА
(ЕЗ, 30в).

СЕМНОГОЦЪНЕН adj. 'бесценет, што има многу голема вредност'
(ЕЗ, 56).

СЪМѠ adv. 'ваму' (ЕЗ, 58).

СЕМОСВЪТОЛ adj. 'што е целосно светол'.

СЪНЪ m. 'сенка' < стсл. сЪНЪ (ЕЗ, 7).

СЕНОВЕН adj. 'што е на (во) сенка' (ЕЗ, 7).

СЕПТЕВРИН m. 'деветиот месец во годината' < стсл. СЕПТАБРЬ
< гр. Σεπτέμβριος < лат. september (ЕЗ, 106).

СЕРАФИМЪ m. 'анџел на светлината со шест крила, што е од највисок
ред, чин во небесната хиерархија' < гр. σεραφ μ
< евр. sârâph < новлат. seraphim (ЕЗ, 18в).

СЕРДЦЕ n. рус. 'срце' (ЕЗ, 18).

СЕРЕДЕН adj. рус. 'среден' (ЕЗ, 133).

СЕРКМЕ n. 'сертме, специјална рибарска мрежа за ловење на посетни
риби и која ја употребува само еден рибар'
< тур. serkme (Е9, 25в).

СЕРПЪ m. рус. 'срп' < стсл. срѣпъ (ЕЗ, 61в).

СЕСЛАВЕН adj. 'општо познат, славен' (ЕЗ, 53в).

СЕТЕНЪ adv. 'сетне, после' (ЕЗ, 104).

СЕТ f. 'мрежа, лесица, примка, направа за ловење' < стсл. сѣтъ
(ЕЗ, 85в).

СЕТЪ pron. 'сиот'.

сефте adv. 1. 'почеток на работа; прва пара којашто трговецот ја прима во денот од првиот купувач'; 2. 'прв пат, на почетокот' < тур. seftan 'ırvıaiı' (E13, 11).

сеуџенне п. 'сечење' (E3, 128в).

сеунво п. 'сечило, нож' (E3, 109в - маcннмъ сеунвамъ).

сџади adv. 'одзади'.

сиа проп. 'сите' (E3, 7в).

сиестъ part. 'односно, тоест' (E3, 133).

син проп. 'сите' < стсл. съ (E3, 19).

сианне п. 'светење' < стсл. снѧнне (E3, 15в).

символъ м. 'амблем, условен знак' < гр. σύμβολον (E3, 143).

сння f. 'сина, визуелна боја која има нијанса на една од основните бои во спектарот' (E1, 29).

сннаџар м. 'зборник од житија на светци или маченици'
< сгр. συναξάριον (E3, 109); санаксаp (E7, 269).

сињап м. 'алатка што се употребувала во живописот за мачкање на иконата' (E3, 5в); (можно е тоа да е шепа или опашка од животно, како на пр. верверичка).

снцирџ м. 'верига, ланец' < тур. zincir < перс. zenğir (E3, 2в); сннџирџ (E9, 2в).

сиџна f. *срб.* 'вселена' (E3, 57в).

снпле ipf. 'сипе' (E3, 9в).

снреџъ part. 'тоест, односно' < стсл. снрѣџъ (E3, 1в).

снице adv. 'вака, односно' (E3, 1).

снукн проп. 'ист' (E3, 143 - во снукн видџ ѧко же творит са).

сюдџ adv. *рус.* 'ваму' (E3, 68).

скаџа pf. 'раскаже, толкува, рече' (E3, 10в).

скаџан adj. 'кажан, речен' (E3, 128в).

сказанне п. 1. 'сказна, приказна, опис' (ЕЗ, 5в); 2. 'прирачник за зографи, ерминија' < стсл. съказанне (ЕЗ, 200).

сказателъ т. 'весник, советник, учител, претскажувач, раскажувач, прирачник' (ЕЗ, 18).

скала f. 'подвижна направа за качување и симнување' < гр. σκάλα < лат. scala 'исѿо' (ЕЗ, 61).

скара f. 'специјално огниште за печење на месо' < сгр. σκάρα < стгр. ἐσχάρα 'о̀гнишиѿе, о̀ган, жрѿвеник' (Е9, 35в).

сквернъ adj. рус. 1. 'осквернет, нечист'; 2. ѿеол. 'што повредува нешто свето во религијата' (ЕЗ, 30в).

сквозѣ ргаер. 'низ' (ЕЗ, 40).

скемле п. дем. 'столче' < сгр. σκαμνον < лат. skammellum (Е10, 24).

скѿменъ т. 1. 'свештеничка мантија' в. сѿнма (ЕЗ, 39в); 2. 'посебен тип на монаси кои живеат изолирано и примаат сѿима по долго монаштво'.

скѿнѿа f. 1. 'шатор, објект за живеење'; 2. ѿеол. 'старо еврејско светилиште во пустина, направено како шатор за богослужба' < гр. σκηνή 'шаѿор, ло̀зор' (ЕЗ, 25).

скнптаръ т. 'царски жезол украсен со бесценети камења и резба' < гр. σκήπτρον '1. сѿаѿ; 2. ѿоѿѿирач; 3. жезол' (ЕЗ, 18); скнптеръ (ЕЗ, 36).

сковарда f. рус. 'глинен или метален сад за печење месо' (Е7, 302).

скнѿсть т. 'сенка' < гр. ἴσκιος 'исѿо'.

сконѿа pf. 'сврши (со животот)' < стсл. съконѿати (ЕЗ, 106).

сконѿаѿе ipf. 'завршува' (ЕЗ, 103).

сконѿаниѿе п. 'завршеток, крај' < стсл. съконѿуаниѿе.

скоръ adj. 'брз, итен' (ЕЗ, 2).

скорѣ f. рус. 'скрб, болка, жалост' (ЕЗ, 33).

скорѣѡ рс. рус. 'ожалостен'.

скорнн рл. 'чизми' (Е10, 32в).

скоро adv. 'наскоро, брзо, понабрзо' (Е3, 2).

скоропослѣшен adj. 'епитет за Богородица како послушна' (Е3, 134в).

скорпна f. зоол. 1. 'акреп, животно со осум нозе и со боцка на опашката' (Е3, 53в); Euhorpio europaicus; 2. *асѣр*. 'име за осмото созвездие Skorpjo во Зодијакот и име на хороскопскиот знак' (Е3, 123) < гр. скорпиѡс.

скорцаниѣ п. 'крцкање' (Е7, 174 - скорцаниѣ на зобнтѣ).

скот м. 'животно' (Е3, 20в).

скрежн рф. 'струга, гребе, трие; овде - собира'; сп. рус. скрестѣ 'исѣо' (Е3, 98).

скрѣжалн рл. 1. 'кутија за чување на плочите на Законот'; 2. 'книга'; 3. 'корици'; 4. *шеол*. 'две камени плочи на кои од бога се напишани десетте божји заповеди'
< стсл. скрѣжалъ (Е3, 25 - держа скрѣжалн закона).

скѣделникъ м. 'стомна' < стсл. скѣндѣльникъ (Е3, 94в).

скѣдѣ ргаер. 'откај' (Е3, 98).

скѣпѣющ рс. 'купувач, тој кој купува' (Е3, 49).

скѣтелъ м. 'скутела, skutник' < гр. *σκούτέλα.

скѣтна f. 'скутник, престилка' (Е3, 50).

скѣфа f. 'капа' < нгр. σκούφια 'исѣо' < итал. scuffia (Е3, 77).

славословн ipf. 'величи, фали, слави' (Е3, 131в).

сладостъ f. 1. 'нешто што е слатко'; 2. *слик*. 'боја во живописот'
(Е3, 7); в. глнказмонъ; в. оуслажденѣ

сладотворн ipf. 'засладува, прави да е сладок' (Е4, 24в).

слатколѣѡѡ рс. 'епитет за Богородица' (Е3, 137).

слаткопѣвецъ м. 'тој што убаво пее' (Е3, 88).

слачен adj. 'грбав' (Е3, 47в - хрѣтосъ нсѣѣлаѡ слаченѣю женѣ).

слѣдъ m. 1. 'следа, трага'; 2. во изразот - во слѣдъ 'одење по некого, следење' (ЕЗ, 40) < стсл. вѣслѣдъ.
 слѣдѣ ipf. 'следи, оди позади' (ЕЗ, 23).
 слыша ipf. 'слуша' < стсл. слышатн (ЕЗ, 40).
 словесен adj. 'изразен со зборови'.
 слово n. 'збор, говор' (ЕЗ, 41в).
 сломн pf. 'убие' (ЕЗ, 26 - н сломѣтъ на чалници моавскѣ).
 слѣб m. 'скала' (ЕЗ, 22в - на верхѣ слѣба).
 слѣбница f. 'скала' (ЕЗ, 22в).
 смарагдъ m. 'бесценет камен со зелена боја' < гр. σμάραγδος, санскрит marakata.
 смѣжен adj. рус. 'збрчкан, замижан' (ЕЗ, 52в - смѣженн оуы).
 смерн ipf. 'смирува' (ЕЗ, 47в - нже смернт сѧ акѡ отроуча снѧ сѧ естѣ болшы во црѣтвыѣ небснѡмѣ).
 смѣртъ f. рус. 'смрт' (ЕЗ, 24в).
 смѣртен adj. 'смртен' (ЕЗ, 137).
 смѣсен adj. 'мешан, измешан' (ЕЗ, 66).
 смѣсн pf. 'измаша, замѣша' (ЕЗ, 6в).
 смѣх m. 'смеа'.
 смѣшенне n. 'смеса, смешување' < стал. съмѣшенне (ЕЗ, 8в).
 смнреннѣ n. 'смирѣност' (ЕЗ, 133).
 смнренѡмѣдрѣ n. 'што има смирѣност и мудрѡст во себѣ' (ЕЗ, 85).
 смоковница f. бои. 'смоква, дрво и плод; Ficus carica' (ЕЗ, 49в);
 смоковница (ЕЗ, 19в).
 смола f. 'леплива супстанца што се цеди од кората на некои дрва' (ЕЗ, 8в - смолѣ еловѣ).
 смѡтн pf. 'смѡти, измѡти'.
 смѡтрѣннѣ n. 'гледање, поглед' < стсл. съмѡтрѣнне (ЕЗ, 40).

смотри pf. 'гледа, набљудува' (ЕЗ, 3).
 смѣци pf. 'смати, помати, збрка, размати' < стсл. сѣмѣтити
 (ЕЗ, 10в).
 смѣчен adj. 'сматен, збркан, разбранет (за море)' (ЕЗ, 45).
 смѣченіе n. 'безредие, збрканост' (ЕЗ, 86).
 снѣдѣн adj. 'изеден' < стсл. снѣдѣти (ЕЗ, 113).
 снѣда pf. 'изеде' < стсл. снѣдѣти (ЕЗ, 29в).
 снѣдаем ptc. 'којшто е изеден' (ЕЗ, 72).
 снѣма pf. 'симнува'.
 снѣтъ m. 'храна' < стсл. снѣдѣ (ЕЗ, 122).
 снншѣдѣ adj. 'симнат, слетан' < стсл. сннѣтити (ЕЗ, 24в - ангелъ
 снншѣдѣ).
 сннзѣ adv. 'долу' (ЕЗ, 41в).
 сннтне n. 'симнување' (ЕЗ, 39).
 снога f. 'снага, човечко тело' (Е10, 27).
 сножен adj. 'снажен, добро развиен телесно' (ЕЗ, 143).
 соблюдае pf. 'зачува, запази' < стсл. съблюсти (ЕЗ, 127).
 соваднсма f. 'малтер, малтерисување' (ЕЗ, 13 - од старн с. ветхн
 соваднсма).
 совари pf. 'свари'.
 совершае pf. 'завршува'.
 совершенъ adj. 'совершен' (ЕЗ, 41в).
 совершенне n. 'совершенство' (ЕЗ, 128в).
 совершено adv. 'совершенно' (ЕЗ, 13в - да сохнѣтъ совершено).
 соверши pf. 'направи' (ЕЗ, 4).
 советъ m. 'собрание' < стсл. съвѣтъ (ЕЗ, 38 - совѣта ангелъ).
 совокѣпи pf. 'собере' (ЕЗ, 7).
 совершен adj. v. совершенъ (ЕЗ, 3в).

совршиш pf. 'заврши'.

согласне п. 1. 'согласност' (ЕЗ, 50); 2. 'предавство' (ЕЗ, 39 - согласіе іѡднннѡ).

согнітне п. рус. 'гнилеж' (ЕЗ, 17в).

согнѡтъ adj. 'затворен' (ЕЗ, 64 - кннгѡ согнѡтъѡ).

согєрен adj. 'затоплен' (ЕЗ, 2в).

согрева pf. 'затоплува (за вода)' (ЕЗ, 3).

согрѣшен adj. 'грешен, кој направил грев' (ЕЗ, 130).

согрешенне п. 'грев' (ЕЗ, 28).

согран adj. 'стоплен, загреан' (ЕЗ, 2в).

согоубо adv. 'двојно, многу' (!) (ЕЗ, 33в - іѡвѣ терпенна радн своегѡ воспремлетѣ согѡбѡ).

содъ м. 'сад' (Е7, 242).

содержає ipf. 'содржи'.

содетель м. 'творец' (ЕЗ, 40в).

сожежен adj. 'изгорен' (ЕЗ, 31в).

сожнгає ipf. рус. 'запалува' (ЕЗ, 32в).

созадн праер. 'зад' (ЕЗ, 42в).

созданне п. 1. 'творба'; 2. 'живо суштество'.

сознжда pf. 'сосида' (ЕЗ, 28в).

сокъ м. 'сатар; сор' (Е9, 2в).

сокровен adj. 'скриен' (ЕЗ, 56).

сокрѡвіце п. 'скривалиште' < стсл. съкрѡвнціе (ЕЗ, 56).

сокрѡшає ipf. 'крши' (ЕЗ, 25).

сокрѡшен adj. 'искршен' (ЕЗ, 32).

сокрѡшн pf. 'искрши' < стсл. съкрѡшнтн (ЕЗ, 12в).

сѡлнлѡ п. 'чинија, ваган' < стсл. солнло 'исїѡ' (ЕЗ, 50в).

солнечен adj. рус. 'сончев'.

СОЛНЕЧНООБРАЗЕН adj. 'што е во вид на сонце' (Е3, 196в).

СОЛЦЕ n. рус. сонце (Е3, 3в).

СОИДЌУЕ n. 'сандаче, ковчеже' (Е7, 243).

СОИМНИЦЕ n. 1. 'собрание, советување'; 2. 'синагога' (Е3, 44)
< стсл. сѣньмнице 'собрание, советување'.

СОПРНОДЦЕН adj. 'сопрен'.

СОПРОТЪВН рф. 'спротивстави' (Е3, 37в).

СОПРЃЖЕН adj. 1. 'сопружнички'; 2. 'севгар' < стал. сѣпржжнѣ
(Е3, 20 - два вола сопрѣжна).

СОПРЃЖИИЦА f. 'сопруга' (Е3, 115в).

СОСЪ ргаер. 'со' (Е3, 19).

СОСЕ ргаер. 'со се' (Е3, 96).

СОСЛОВІЕ n. рус. 'сталеж' (Е3, 138).

СОСТРЕЛЕНЪ adj. 'стрелан, убиен со стрела' (Е7, 286 - со срѣла
состреланъ).

СОСЃДЪ m. 'сад, прибор, орудие' < стсл. сѣсждѣ (Е3, 8в).

СОСЃДАРЪ m. в. сосѣдъ (Е3, 54).

СОТ m. 'саке, пита од мед' (Е3, 54).

СОТЪ m. 'алатка; сор, сатор'.

СОТКА f. в. сот (Е10, 22в - сотка мѣдъ).

СОТВОРИ рф. 'создаде, направи' < стсл. сѣтворити (Е3, 2в).

СОТНИКЪ m. 'римски старешина на единица од сто војници'
< стсл. сѣтъникъ (Е3, 44в).

СОТРИЕ рф. 'истрие' (Е3, 3).

СОФРА f. 'трпеза, синија' < тур. sofra < арап. sufrā (Е7, 176).

СОХНЕ рф. 'вене, суши' < стсл. сѣхнѣти (Е3, 10в).

СОХРАН adj. 'сочуван' (Е3, 199в).

СОХРАНИ ipf. 'сочува' (Е3, 3в).

соцы рl. 'дојки, боски' < стсл. съсцн (Е3, 116в).

соунненне п. 'реченица' (Е3, 200).

соцанне п. в. сошествне.

сошествне п. 'слегување' < стсл. съннтн (Е3, 39в).

сбцествде іrf. рус. 'постои, овоплотува' (Е3, 41в).

соуцн adj. 'сушт, несомнен, вистински, прав' (Е3, 95).

спава іrf. срб. 'спие' (Е3, 22в).

спаде рf. 'симне'.

спасенне п. 'спас, спасување' < стсл. съпасенне (Е3, 143).

спекдлаторъ т. 'извршител на смртна пресуда, целат'
< гр. σπεκουλάτωρ < лат. speculatōr (Е3, 94).

спиртω п. в. упртω (Е13, 34).

спнсателъ т. срб. 'писател' (Е3, 196).

спадші adv. 'којшто паѓа' (Е3, 70 - спадшін съ конехъ).

спацц рtc. 'којшто спие, заспан' (Е3, 21в).

споборствде іrf. 'застапува' (Е3, 127в).

спод т. 'под' (Е3, 21в).

сподобн рf. 'личи, прилега' < стсл. съподобнтн (Е3, 200).

спреде рf. 'испреде' (Е3, 11в).

срадде рf. 'израдува' (Е3, 88в).

сраунца f. 'облека' (Е3, 86в - во едннѣ тоуню сраунцѣ шрнзѣц).

сребреннкъ т. 'сребреник, пара' < стсл. съсребреннкъ (Е3, 22в).

сребро п. 1. 'благороден метал со бела и сјајна боја' (Е3, 4в);
2. 'жива' (Е3, 4в - ънво сребро) < стсл. съсребро.

срѣтєнные п. 'среќавње, во пресрет' < стсл. срѣтєнне (Е3, 38).

сродннкъ т. 'роднина, близок' (Е7, 296).

става іrf. 'станува' (Е3, 3 - н става гипсонъ како каменъ).

стаклан adj. *срб.* 'стаклен' (Е3, 72).
 стакло n. 1. *срб.* 'стакло'; 2. 'шише' (Е3, 10 - боцѣ с. стакло); стнкло (Е3, 1); стъкло (Е8, 62).
 стакланица f. *срб.* 'стакленица, стаклен сад, шише' (Е3, 50).
 стамна f. 'стомна' < гр. στάμνα (Е3, 25в).
 старчев adj. 'старечки'.
 стеблане n. 'стебло' < стсл. стьблане (Е3, 72в).
 стегна f. 'бедро' (Е3, 31).
 стена f. 'сид' < стсл. стѣна (Е3, 1).
 стенски adj. 'сиден' (Е3, 16).
 стерна f. 'цистерна' < нгр. στέρνα 'базен, резервоар' < лат. cisterna (Е3, 73в).
 стидѣніе n. 'срамување' (Е3, 71в).
 стнка ipf. 'цеди, стиска' (Е3, 26в).
 стнло n. 'перодршка, пенкало' < гр. στῦλος 'дришка' (Е1, 23).
 стнпса f. 'супстанца што се става за траење на бојата при вапсување' < нгр. στύψη < стгр. στύψις 'собирање, сѣегање' (Е2, 26в); стѣпца (Е8, 65).
 стнра ipf. 'мие, отстранува' < стсл. сътнратн.
 стнх m. 'одделен ред во стихотворба, верс' < гр. στ χος (Е7, 343).
 стѣхаръ m. 'срмена свештеничка облека' < сргр. στιχάριον (Е3, 27).
 стнхѣр m. 'вид црковна песна' < гр. στιχηρά, pl. од στιχηρόν (Е9, 29).
 стажа ipf. 'собере; стекне' < стсл. сътажатн (Е3, 40).
 стакланица f. в. стакланица (Е3, 50).
 стогнѣт adj. 'затворен' (Е3, 47в - держа ... кннгѣ стогнѣтѣ).
 стоградецъ m. 'епитет за човек кој многу градел' (!) (Е3, 88).
 стоклен adj. 'стаклен' (Е7, 180).
 столпъ m. 1. 'столп'; 2. 'тврдина' (Е3, 25) < стсл. стльпъ.

столпникъ m. *шеол*. 'еден од деветте чиновни на небесната хиерархија' < стсл. стлѣпникъ (ЕЗ, 19).

столпотвореніе n. 'изградба на кула (се мисли на Вавилонската кула)' (ЕЗ, 21).

стомна f. 'земјен сад за чување на вода' < стгр. *στομν ον*, дем. од *στάμνος* 'испио' (ЕЗ, 7, 33).

стопа f. 'стапало' < стсл. *стѣпатн.

страдальчествова ipf. 'страда' (ЕЗ, 137).

страмнина f. в. срамотн (ЕЗ, 117).

срамотн pl. 'гениталии' (Е9, 2).

стран adj. рус. 'туѓ, непознат, странски, необичен' (ЕЗ, 76 - странство ржтво).

страна f. рус. и буџ. 'земја, крај'.

странолѣбие n. 'гостопримство' (ЕЗ, 22).

странопрнемлемъ adj. 'што е примен од страна, необичен, туѓ'.

страсть f. 'страдање, мака' < стсл. страсть (ЕЗ, 50 - страсти христови).

страхъ m. 'страв' (ЕЗ, 19).

стрелѣць m. 1. 'лице што употребува стрела'; 2. *асѣр*. 'име за деветото зодијачко соѕвездие Sagitarius и име на хороскопскиот знак' (ЕЗ, 123).

стрела ipf. 'стрела'.

стремленіе n. 'бука, вревење, шумење' (ЕЗ, 69в).

стремнина f. 'стрмнина, провалија, амбис' (Е7, 294).

стремоглавенъ adj. 'што е со главата надолу, главечки, преку глава' (ЕЗ, 30в); стремглав (ЕЗ, 95).

стрыва ipf. 'гази' (ЕЗ, 46).

стригѣцъ ptc. 'оној кој стриже, стрижач' (ЕЗ, 39).

стрнѣ рf. 1. 'истрие' (ЕЗ, 11); 2. 'исцеди, гмечи'

(ЕЗ, 23 - стрнѣтъ гроздъ).

стриен адj. 'истриен' (ЕЗ, 11в).

строн іrf. 'гради, прави' < стсл. стронтн (ЕЗ, 2).

строши рf. 'истроши' (ЕЗ, 3в).

стрѣгало п. 'алат за стружење' (Е7, 12).

стрѣжъ т. 'струг, направа за стружење' (ЕЗ, 116в).

стѣденецъ т. 'извор' < стсл. стоудъныць (ЕЗ, 66).

стѣжає іrf. 'мачи, угнетува, вознемирува' < стсл. сѣтѣжати

(ЕЗ, 62).

стѣпен т. 'степен' (ЕЗ, 73).

стѣпн рf. 'стапи' < стсл. стѣпнтн (ЕЗ, 67).

сѣбота f. рус. и срб. 'шесттиот ден во седмицата' < стсл. сѣбота

< гр. σαββατον < евр. schabbâth (Е7, 101).

сѣваднсма f. в. соваднсма (Е7, 40).

сѣдаръ т. 'платно; плаштаница' (гр. σουδάριον, лат. sudarium [sudor]

'убрус, крѣа за бришење на погѣија, марама'

(Е7, 120 - сѣдаръ на гробѣ).

сѣдъ1 т. 'судење, пресудување' < стсл. сѣдъ (ЕЗ, 197в).

сѣдъ2 т. 'сад, посадка' (ЕЗ, 4).

сѣдѣан адj. 'направен' (ЕЗ, 10).

сѣдобрад адj. 'човек којшто има брада со малку влакна' (Е7, 215 -

нматъ мало косы на брадата).

сѣдылицѣ п. 'суд' (ЕЗ, 71в).

сѣднице п. 'суд' (Е7, 171).

сѣдрвѡ adv. 'насилно' (ЕЗ, 122в).

сѣкростіръ т. в. сакростар (ЕЗ, 16в).

- сѢМЕНЪ m. 'белило со жива, живин сублимат' < тур. *sulementa* 'белило'; гр. σουλιγένι 'исѣо' (Е3, 11); сѢЛЕНЪ m. (Е3, 16в); сѢЛІЕНЪ (Е4, 36).
- сѢЛТАНЪ m. 'цар, владетел' < тур. *sultan* < ар. *sultān* 'исѣо' (Е8, 101).
- сѢМНІТ, сѢ іpf. 'сомнева се' (Е3, 85в).
- сѢНѢРЪ m. 1. 'морско животно, *Spongia officinale*'; 2. 'скелетот на сунѢер препариран и употребен за бришење' (Е7, 307); 3. 'синтетички добиена маса оформена за бришење' < тур. *sunger* < нгр. σφουγγάρι 'сунѢер' < стгр. σφόγγος; сѢНГЕРЪ (Е5, 212); сѢНГАР (Е3, 5в).
- сѢПРѢГЪ m. 1. 'сопруг'; 2. 'севгар, пар' < стсл. сѢПРЖГЪ (Е3, 29 - сѢПРѢГЪ воловъ).
- сѢРЛА f. 1. 'муцка кај слон, свиња'; 2. 'труба' < тур. *sur* 'ѣруба'.
- сѢТЪ m. 'суд, судење' (Е3, 41 - сѢТЪ вѢУНІН).
- сѢХ adj. 'сув' (Е3, 2).
- сѢУЕЦЪ m. дем. 'сачица, деланче, гранченце' (Е3, 33); сѢШЕЦЪ (Е3, 62) < стсл. сѢУЫЦЪ.
- сѢША f. 'суво време, без врнежи' (Е3, 37в); 2. 'суво место, копно'.
- сѢЩН РС. 'сушт, несомнен, вистински, прав' (Е3, 7).
- сѢЩНООБРАЗНІМ adj. 'суштински, што се однесува на суштината, ја изразува суштината'.
- сѢХДНАСОВА іpf. 'скицира' < гр. σχεδιάζω 'ѣланира, скицира' (Е3, 199).
- сѢНМА f. 'облека на свештеник, мантија' < гр. σχιμα 'исѣо' (Е3, 85).
- сѢХОДН іpf. 'слегува, паѓа, заминува, плови, собира се' < стсл. сѢХОДНТН (Е9, 32).

Т

- тава f. 'тиган, сад за готвење' < тур. tava < перс. tābe 'исѿо' (Е9, 43).
- таж проп. 'таа, она' < стсл. тъ(же) (Е3, 11).
- танн adj. 1. 'таен, непознат, скриен' (Е3, 59); 2. *ѿеол.* во изразот -
танниа вечера - 'последната вечера на Исус Христос
со апостолите; сакрамент, света тајна' (Е3, 39).
- танноводителен adj. 'тој кој тајно води' (Е3, 128в).
- танноадецъ m. 1. 'човек којшто тајно јаде'; 2. *ѿеол.* 'парабола за
монахот што скришно јадел' (Е3, 122).
- тан, сѧ ipf. 'крие се, сокрива се, замрачува се' (Е3, 85).
- таке adv. 'така' (Е3, 2в).
- тако adv. 'така' (Е3, 1в).
- такожде adv. 'исто, исто така, такаѓере' < стсл. такожде (Е3, 132в).
- таланъ m. 'талант, пара, парична монета кај старите Грци и Евреи'
< гр. *τάλαντον* 'мерка за ѿежина на злато и сребро'; лат. *talentum* (Е3, 58).
- талантъ m. 'талент, дарба, надареност' (Е3, 196в).
- тамо adv. 'таму' (Е9, 32).
- танок adj. *срб.* 'тенок' < стсл. тѧнѧкъ (Е3, 6в).
- тартаръ m. 'пекол, ад, подземен свет' < гр. *τάρταρον* (Е3, 19).
- тваръ f. 'материја, супстанца' < стсл. тварь (Е3, 74в).
- тврд adj. *рус.* 'тврд'.
- творенна f. 'творење, творештво'.
- творецъ m. 1. *ѿеол.* 'творец, создавач, бог' (Е7, 178); 2. 'песнотворец,
поет' (Е3, 129).
- тебешнръ m. 'креда' < тур. tebeşir < перс. *tebāšir* 'исѿо' (Е8, 100).
- тегли ipf. 'влече' (Е3, 1).

ТЕЗАОУЩ рс. 'којшто влече' (Е3, 27в).

ТЕКЃЦ adj. 1. 'течен'; 2. во составот ТЕКЃЦ ОГЊ 'вулканска лава'
(Е3, 20в).

ТЕЛЕЦЪ м. 1. 'теле' (Е3, 18в); 2. *асѝр.* 'име за свезденото јато Taurus
и за хороскопскиот знак Бик' (Е3, 123).

ТЕМЕЛ м. 'основа' < гр. θεμελίον < стгр. θεμέλιος '*исѝо*' (Е7, 301).

ТЕМНИЦА f. 1. 'затвор' (Е3, 23); 2. *фиѝ.* 'пекол, ад' (Е3, 94)
< стсл. ТЪМЪНИЦА.

ТЕМНИЧУНА f. 'затвор' (Е7, 174).

ТЕМНИЧУНИ adj. 'што се однесува на темница, затворски' (Е3, 101 –
ТЕМНИЧУНА ДВЕРИ).

ТЕМНОΩБРАЗЕН adj. 'што има темен изглед' (Е3, 132).

ТЕМЛО п. 1. 'табла'; 2. 'иконостас во православната црква' (Е3, 126);
ТЕМБЛОНЪ; ТЕМЛО (Е3, 144); < гр. τεμβλος '*ѝабла*'
< лат. templum '*храм, црква*'.

ТЕНГЪ м. 'саѝи, боја за очите во живописот' (Е3, 6 - ъЕРНИ ТЕНГЪ)
< гр. μαϑροτέγχι '*исѝо*'.

ТЕНЕКНЕН adj. 'што е од тенекија, лим, лимен'.

ТЕНЕКЯ f. 'канта од лим' < тур. teneke < перс. teneke '*лим*' (Е3, 14).

ТЕНЖЕРЕ п. 'длабок бакарен сад што нема странични дршки'
< тур. tencere '*исѝо*' (Е10, 37в).

ТЕНТА f. 'платнен покрив за заштита од сонце и дожд; настрешница;
шатор' < итал. tenda '*исѝо*' (Е3, 25).

ТЕПА ipf. 1. 'удира некого'; 2. 'убива' (Е9, 2 - канъ сн ТЕПАТЪ БРАТА СН).

ТЕПЕ п. 'брег, врв, брдо' < тур. tere, dere '*бреѝ, врв, ѝеме*' (Е9, 2в).

ТЕПСНА f. 'округол бакарен или емајлиран сад' < тур. tepsi '*исѝо*'
(Е3, 8); ТЕПЦНА (Е8, 60).

ТЕРГА ipf. 'трга'.

ТЕРГЕЛЪ m. в. ПЕРГЕЛЪ (Е2, 33).

ТЕРГОВЕЦ m. 'трговец' (Е3, 69).

ТЕРЗАЕ ipf. 1. 'влече'; 2. 'кубе' (Е3, 19в - ТЕРЗАЮТЪ ВЛАСН ГЛАВЪ).

ТЕРЕЗІА f. 1. 'рачна вага, направа за мерење со два таса'; 2. 'име за седмиот хороскопски знак и за соодветната свездена констелација' (Е3, 123); ТЕРЕЗИН (Е9, 30) < тур. *terazi* < перс. *terāzu*.

ТЕРКАЛОБРАДЪ adj. 'човек кој има округла брада' (Е3, 144).

ТЕРННЕ pl. 'трње' (Е3, 62).

ТЕРНОВЕНЪ adj. 'трновен' (Е3, 51в).

ТЕРПИ ipf. 'трпи, поднесува' (Е3, 15).

ТЕРПНЕ pf. 'трпне'.

ТЕРПЉИЊЕ n. 'стрпливост' (Е3, 33в).

ТЕСАЕ ipf. 'делка' (Е3, 59в).

ТЕСНОУСТ adj. 'којшто има тесна уста' (Е7, 108).

ТЕЦА f. 'мајка на сопругата, баба' (Е3, 45).

ТІКАЕ ipf. 'бега' (Е3, 72).

ТМНАМ m. 'вид мирислива смола од источните земји што се употребува за кадење во црквата' < стсл. *тъмнанъ* < гр. *θύμια* 'исѣо' (Е3, 64).

ТМПАМ m. 'тапан, вид ударен инструмент' < гр. *τύμπανον* 'исѣо' (Е3, 28).

ТНСКА ipf. 'турка' (Е12, 15).

ТНТЛА f. 'знак над скратено напишан збор или над буква што означува цифра' < гр. *τ τλος* 'наѣѣис на шѣѣичка' (Е3, 52); ТНТЛΩ (Е7, 116).

ТЉГОТА f. 'мака, тежина' (Е3, 57).

ТЉЉНЕ n. 'несреќа, мака' < стсл. *тъљѣнне* (Е3, 40 - *разрѣшнтъ тљѣнне должникаго*).

ТМА f. 'мноштво' < стсл. **тъма** (Е3, 24в).
ТОГАВА adv. 'тогаш' (Е3, 15).
ТОГДА adv. 'тогаш' < стсл. **тъгда** (Е3, 3).
ТОЕ pron. 'тоа' (Е3, 109).
ТОА pron. 'таа' (Е10, 28в).
ТОЯГА f. 'дебел стап' < тур. *toyağa* 'исѿо' (Е7, 186).
ТОКМО adv. 'токму, освен, само' < стсл. **тъкъмо** (Е3, 48в).
ТОКО adv. и conj. 'туку' (Е3, 74).
ТОЛЪ adv. 'така, толку'.
ТОЛНКО adv. *срб.* 'толку' (Е3, 9в).
ТОЛКАЛНИЦА f. 'толчалник, аван' (Е3, 8).
ТОЛКАЕ ipf. в. 'толчи, удира' (Е3, 72).
ТОЛКОВАНІЕ n. 'толкување' < стсл. **тлъкованне**.
ТОЛЪСТ adj. *рус.* 'дебел' < стсл. **тлъстъ** (Е3, 23).
ТОМРЪКЪ m. 1. 'дрво за горење'; 2. 'во старо време еден вид на окуви за осудените' < тур. *tomruk* (Е7, 255в).
ТОПКО adv. 'направи нешто на тенко, да не е густо' (Е3, 32в - **РАЗМЕШАВАН ВОЛОНЪ ТОНКО**).
ТОПКОСТ f. 'тенкост, тенчина' (Е3, 13).
ТОПОКЪ adj. 'тенок' < стсл. **тъпкъ** (Е3, 1).
ТОПАЗНА m. *хем.* 1. 'топаз, вид скапоцен камен, целосно бистар и најчесто со жолтеникава боја' 2. *фиѿ.* 'жезол' (гр. *τοπάζος*; лат. *topasius*, санскрит *tapus*) (Е3, 32в).
ТОПАН m. 'тапан, ударен инструмент' < стсл. **тѿпанъ** < гр. *τύπανον* 'исѿо' (Е9, 22в).
ТОПН ipf. 'потопува, става во течност' (Е3, 2).
ТОПКАВ adj. 'што е во форма на топка, валчест' (Е13, 15).
ТОРГА ipf. 'трга'.

торжествѣ ipf. 'слави, победува, радува се' < стсл. тръжьствовати (ЕЗ, 88).

торжник m. 'менувач на пари' (ЕЗ, 197).

тоуноу n. 'соковник, преса (за грозје), каца, бочва' (ЕЗ, 68).

тоуноу adv. 'точно, правилно, определено' (ЕЗ, 40).

тоуць adj. 'слаб, закржлавен' < стсл. тѣць.

трава f. 'трева' (Е1, 132).

трапеца f. 'трпеза, маса, софра' < гр. τράπεζα 'исѣо' (ЕЗ, 22).

требе ipf. 'треба, потребно е' (ЕЗ, 13в); трѣбѣ (ЕЗ, 6в).

требогат adj. 'преблажен, душевно богат' (ЕЗ, 40в).

трезѣбен adj. 'што има три заби' (ЕЗ, 60 - оуднѣю трѣзѣбною).

трѣментна f. *хем.* 'терпентин; течна смола или масло од смола што прво се добивало од терпентинското дрво на островите Хиос и Кипар; се прави и од други четинари, но од нив нема таков квалитет; со дестилација на терпентинот се добива терпентиско масло, коешто во сликарството служи за лакирање' < гр. τερέβινθος (Е9, 43).

трепетен adj. 'возбуден' (ЕЗ, 32).

трепѣци ipf. 'трепери, се плаши' (ЕЗ, 41в).

трепѣца ipf. 'удира' (Е9, 21в).

триандафилъ m. *бои.* 'трендафил, роза, Roza' < сргр. τριαντάφυλλον 'исѣо' (ЕЗ, 62).

триѣне n. 'триење' (ЕЗ, 3).

триждн adv. 'трипати'.

триклатъ adj. 'што трипати е проколнат' (ЕЗ, 127в - *анаѣма триклатъ да бѣдетъ*).

трилѣтн adj. 'тригодишен' (ЕЗ, 73).

трипотн num. 'трипати' (Е4, 24в).

трон m. 'стол, престол' < гр. θρόνος 'владачки сѣол' (Е9, 22).

- тропаръ m. 'црковна песна, химна во чест на некој светец'
 < гр. τροπάριον 'мелодија' (ЕЗ, 124в);
- тростъ f. рус. 1. 'треска' (ЕЗ, 51в); 2. 'калем' (ЕЗ, 11 - пишн со тростомъ); 3. 'јадица' (ЕЗ, 47в - правенѡ тростъ)
 < стсл. трьсть; тросъ (ЕЗ, 113).
- тростнка f. 'треска' (Е7, 169).
- трѡден adj. 'тежок, мачен'.
- трѡдолюбен adj. 'трудољубив' (ЕЗ, 196в).
- трѡсъ m. рус. 1. 'потрес, тресење, земјотрес, движење' (ЕЗ, 64в);
 2. 'плашливец' < стсл. тржсъ.
- тѡе adv. 'тука' (Е10, 31в).
- тѡдѡ adv. 'тука' < стсл. отътждоу (ЕЗ, 23в - отъ тѡдѡ).
- тѡла f. 'цигла, цреп' (тур. tuġla 'исѡо'; нгр. τούβ(ου)λον 'исѡо'
 < лат. tubulus 'мала цевка' (ЕЗ, 90в); тѡгла (Е7, 229);
 тѡхла (Е7, 38).
- тѡмба f. 'испакнување, мала издигнатина згора заоблена'
 < гр. τύμβος > лат. tumba 'бреѡ, врв, ѡеме' (Е10, 25в).
- тѡрва ipf. 'сипува' (Е2, 3).
- тѡткалъ m. 'лепило' < тур. tutkal 'исѡо' (ЕЗ, 2в).
- тѡчъ m. 'бронза' < тур. tuç, tunç 'исѡо' (ЕЗ, 17).
- тѡчност f. 'маснотија, плодност, сочност, што е напредно, крупно'
 < стсл. тоучьнъ 'мрсен, лојав, зѡен' (Е1, 4в).
- тѡцашн, сѡ ipf. 'стреми се' < стсл. тѡцати 'исѡо' (ЕЗ, 197).
- тѡцетен adj. 1. 'празен, залуден, суетен' (ЕЗ, 39); 2. 'штетен' (ЕЗ, 215)
 < стсл. тѡць.

Ћ

ќа part. 'ќе' (E8, 90).

ќевре n. 'болка, тага, жалост' < тур. *éeder* 'исѿо' (E8, 7).

ќесїя f. 1. 'кеса'; 2. 'крпа' (E7, 249) < тур. *kese*.

ќилбоваръ m. 1. 'кил, глина, иловача'; 2. 'боја добиена со седиментација на жолта земја; во лат. *sil, kil*; гр. *ὄχρα* - охра политикон, т.е. цариградска и венецијанска охра (кои биле жолти окери), и окер од островот Тас кој бил румено-жолт и служел по ерминијата за бојата на лицето во смеса со бело' < тур. *kil* < перс. *gil* 'џлина' (E8, 89); ќирнмле (E8, 95); ќирнмле (E8, 89).

ќода vb. 'ќе одам'.

ќочек m. 'чочек; вид игра, танец'; 2. 'професионален танчер или танчерка што ја игра таа игра (се изведуваат движења со стомакот)' < тур. *köçek* 'исѿо' (E10, 10).

ќоше n. 'агол' < тур. *köse* < перс. *kuše, guše* 'исѿо' (E7, 316).

ќошелїа adj. 'аголен' < тур. *köşeli* 'аџлесї' (E9, 1в).

ќошкъ m. 'чардак' < тур. *köşk* 'чардак, кула, вила, ѿросѿрана соба на сїрайї која има ѿоџлед на сїије срани' < перс. *kušk* 'аџол' (E9, 28в).

ќурк m. 'долга горна облека опшиена со крзно; кожуф' < тур. *kürk* 'крзно, каїуї со крзно, бунда' (E3, 29в).

оу

оубо сопј. i adv. 1. 'тогаш, сега, но, значи'; 2. 'добро, убаво' (E3, 1в - нскѿсн оубо).

оубогъ adj. 'беден, сиромашен' (E3, 49в).

оубоденъ adj. 'забоден' (E3, 102).

оубонт adj. 'убиствен'.

оубоѡ, сѡ рf. 'исплаши се' < стсл. оубоѡтн сѡ (ЕЗ, 37).

оубра рf. 'собере' (ЕЗ, 46).

оубрѡсъ m. 1. 'крпа, парче ткаенина со четириаголна форма за бришење на лицето, рацете' (ЕЗ, 55); 2. 'платно со четириаголна форма што служи за покривање на креветот или за завиткување на мртовец; плаштаница'; 2. *шеол*. 'крпа со отисок на Христовиот лик; убрус на кнезот Авгар' (ЕЗ, 134 - стын оубрѡсъ)

< стсл. оуброусъ.

ѡвѡдѡнїе n. 'разбирање, дознавање' < стсл. оувѡдѡтн (ЕЗ, 37).

оувенел adj. 'овенат'.

оувержденїе n. 'уверение' (ЕЗ, 41в).

оувы interj. 'леле, тешко (мене)' < стсл. оувы (ЕЗ, 124).

оувым рс. 'завиткан'.

уваженъ adj. 'убиен' (ЕЗ, 20в).

оугасен adj. 'угаснат'.

ѡгленосѡщ m. *срб*. 'јагленар, кој носи јаглен' (ЕЗ, 74).

оуглене n. *срб*. 'јаглен' < стсл. жгль.

оугобзнсъ adj. 'несреќен' < тур. uğur 'среќа, добро, блаѡослов' + тур. постпозитивно -suz, -siz 'без'; ugursuz, gursuz 'несреќен, кобен'.

угоден adj. 'пријатен' (ЕЗ, 2в).

оугол m. *рус*. 'агол' < стсл. жгль (ЕЗ, 9).

оуготованъ adj. 'подготвен' (ЕЗ, 8в).

оугодно adv. 'пријатно' (ЕЗ, 199в).

оудавленне n. 1. 'давење'; 2. 'бесење' (ЕЗ, 51 - оудавленне ѡднно).

оудалѡе ipf. 'оддалечува'.

оударѡе ipf. 1. 'удира'; 2. 'дува (за веар)' (ЕЗ, 16).

оударѡ ipf. 'удира' (ЕЗ, 25в).

оудареніе п. 'удирање, тепање' (ЕЗ, 92в).

оудъ т. 1. 'дел од телото, труп' (ЕЗ, 15в); 2. 'полови органи'
(ЕЗ, 19в - танныя ѓды).

оудывлає, сж ірф. рус. 'зачуди, чуди (се)' (ЕЗ, 200).

оуднвленне п. 'чудење, восхитување' (ЕЗ, 44в).

оудница f. срб. 'јадица' (ЕЗ, 60).

оудобренъ adj. 'разубавен' (ЕЗ, 76в - оукрасени н оудобренни съ
древесамн).

оудорає ірф. в. уодра (ЕЗ, 92в).

оудрасканъ adj. 'изудиран' (ЕЗ, 117в).

оуже п. срб. 'јаже' < стсл. жже (ЕЗ, 30в).

оузныкн adj. 'тесен, тесничок' < стсл. жзъкъ (ЕЗ, 62в).

оузорѣшнтелница f. 'што е пример за решителност' (ЕЗ, 89).

оузры рф. 'виде' (ЕЗ, 38в).

оуаџвленъ adj. 'загноен, разранет' (ЕЗ, 33в).

оуказателен adj. 'укажувачки, покажувачки, покажувачки (за прст)'
(ЕЗ, 133).

оуказѣє ірф. 'укажува, покажува' (ЕЗ, 100в).

оукорнзн f. рус. 'срам, срамота, презир' (ЕЗ, 71в).

оукорнтел т. рус. 'тој што укорува, хули некого' (ЕЗ, 51в).

оукорнтелник т. в. оукорнтел.

оукорає ірф. рус. 'укорува, прекорува, посрамува, напаѓа' (ЕЗ, 104).

оукраша ірф. 'украсува' (ЕЗ, 196в).

оукрашенъ adj. 'украсен' (ЕЗ, 27в).

оукрашеніе п. 'украсување' (ЕЗ, 18в).

оукрыє рф. 'сокрие'.

оукрыт adj. 'сокриен'.

оукрѣплж ірф. 'утврдува, зајакнува' (ЕЗ, 6в).

оулне п. *срб.* 'масло' (ЕЗ, 114).

оулѣун рf. 'добие' < стсл. оулжунтн (ЕЗ, 10в).

оумертвн рf. 'убие' (ЕЗ, 28).

оумерцавлен adj. 'умрен' (ЕЗ, 27).

оумершн adj. 'мртов' (ЕЗ, 22).

оумыва ipf. 'мие' < стсл. оумыватн (ЕЗ, 9).

оумыеніе п. 'миење' (ЕЗ, 39).

оумнвалница f. 'мијалница' (ЕЗ, 93в).

оумакне рf. *рус.* 'смекне' (ЕЗ, 9).

оумножн, сж рf. 'множи се, размножи се'.

оумовенне п. *рус.* 'миење, капење' (ЕЗ, 39).

оумпра f. *хем.* 1. 'кафена боја којашто и денес се употребува во сликарството; во минатото служела за сликање на очите и веѓите, за сенчење на лицето и на драпериите, за бојадисување на позадината и сл.' (Е7, 40); 2. 'темен минерал што се употребува при молерисувањето' < лат. *umbra* 'сенка'; гр. *οὐμπρα*; оумгра (Е2, 13); оумра f. (Е2, 35).

оуннутожае ipf. 'презира, уништува, ликвидира, истребува'.

унукъ т. *срб.* 'внук' (Е8, 97).

оуωгражденъ п. 'заграден' (ЕЗ, 75).

оупасе рf. 'напасе' (ЕЗ, 38).

оупѣвае ipf. 'надева се, повикува, обрнува се' (ЕЗ, 198).

оупеніе п. 'надевање, верување, занес, восхит' (ЕЗ, 105).

оуподобн, сж ipf. 'заличи, спореди се' (ЕЗ, 55в); 2. 'усогласи се' (ЕЗ, 6) < стсл. оуподобнтн.

оуподоблен adj. 'спореден, сличен'.

оупоенъ adj. 'опијанет' (ЕЗ, 21 - ноє оупоен ѿ внно).

оупокон pf. 'упокои, успокои (се), одмори' (ЕЗ, 121в).
 оупотребнѣт adj. 'употреблив, применлив'.
 оупотребленіе n. 'употреба, употребување' (ЕЗ, 196в).
 оупотрѣлаем ptc. 'којшто е употреблив' (ЕЗ, 200в).
 оуправн pf. 'управи, впери, посочи' (ЕЗ, 5).
 оуправлаем adj. 'упрвен, посочен' (ЕЗ, 55в).
 оупражнѣе ipf. 'применува, практикува'.
 оуранен adj. 'ранет, повреден' (Е7, 260).
 ѓрда f. 1. 'внатрешни органи на заклано животно, она што е ситница'; 2. 'ситно, посно сирење' < тур. hurda 'истио' (Е13, 4).
 оурнна pf. 'урива, руши'.
 оусѣкновенне n. 'сечење, пресечување' (ЕЗ, 94).
 оусердне n. 'сожалување' (ЕЗ, 58в - зраѣце къ немѣ со ѓсердіе).
 оусердно adv. 'грижливо'.
 оусечен adj. 'пресечен, заклан' (ЕЗ, 117).
 ѓснрн pf. 'засири' (ЕЗ, 8).
 оускорблен adj. 'загрижен, тажен' (ЕЗ, 18).
 оускрестен adj. 'прекрстен' (ЕЗ, 18).
 оуслаждае ipf. 'засладува'.
 оуслажденне n. 1. 'сладост'; 2. 'боја што се употребувала во живописот за сликање на лицето' (ЕЗ, 6в); в. глнказмонъ.
 оуслыша pf. 1. 'чуе, слушне'; 2. 'послуша' (ЕЗ, 29).
 оуслншан adj. 'чуен, послушан'.
 оусмаръ m. 'чевлар' (ЕЗ, 88в).
 оуспасенне n. 'спасение; спасување, избавување'.
 оуспѣнне n. 'заспивање, умирање, смрт' (ЕЗ, 26).
 оустар adj. 'стар' (ЕЗ, 107).

оустон рф. 'отстои'.

оустрашае ірф. 'плаши' (ЕЗ, 65).

оустрашенъ adj. 'исплашен'.

оустремлае ірф. 'скока' (ЕЗ, 45).

оустроень adj. 'изграден, уреден' (ЕЗ, 200в).

оустроєніє п. 1. 'градба; устројство'; 2. 'состојба' (ЕЗ, 4 - да доетъ во
своє оустроєніє).

оустрои рф. 'устрои, уреди, направи, создаде, организира' (ЕЗ, 1в).

оустѣбечъ т. в. нстѣбечъ (ЕЗ, 12в).

оутан, сѧ рф. 'упокои, смири се' (ЕЗ, 6).

утвара f. *срб.* 1. 'призрак, привидение, сениште' (Е10, 43); 2. во црсл.
'свети црквени садови (потири, дискови)'.

оутверди рф. в. оутврды.

оутверженіє п. 'утврдување' (ЕЗ, 124в).

оутолн рф. 'угасне; запре' (ЕЗ, 28).

оутонуча рф. 'истенчи, направи да биде тенко'.

оутроба f. 'дробови' < стсл. жтроба (ЕЗ, 120).

оутрожден adj. 'изнемоштен' (ЕЗ, 104в).

оутѣшеніє п. 'утешување'.

ѡтѡ сопј. 'оти, зашто, дека' < стгр. ѡтѡ (Е13, 5в).

оухо п. 'уво' (ЕЗ, 13в).

оученіє п. 'учење' (ЕЗ, 196).

оучим ртс. 'којшто е учен' (ЕЗ, 102в).

оучини рф. 'направи'.

Ф

фанџа ipf. 'фаџа' (E7, 309); Фак (E9, 2).

фараонъ m. 'титула на египетските кралеви' < гр. φαραώ
< евр. paroh (E3, 21в).

фараоновъ adj. 'што се однесува, што му припаѓа на фараонот'
(E3, 23в).

фарба f. 'боја' < гер. Farbe (E2, 22).

фарисен m. 'член на религиозно-политичка секта кај Евреите, од II век пред н.е., што проповедала строго придржување кон Мојсиевите закони, во што имало многу претерување'(E3, 41в); 2. *фӣз*. 'лицемер, подол човек' < гр. φαρισαῖος < евр. parusch < лат. phariseus 'одвоен'.

феврџарни m. 'вториот месец во годината' < стгр. φεβρουάριος
< лат. februarius (E3, 112в).

фенер m. 'рачно застаклена или на др. начин врамена светилка во која гори свеќа или петролејска ламба' < тур. feneri
< гр. φανάρι, стрг. φανάριον (E3, 50в); фанар
(E7, 112).

фентъ m. 'нафта' (E4, 37в).

ферла ipf. 'фрла' (E9, 23в).

фиџалъ m. 1. 'чаша, шише'; 2. 'крстилница, сад за крштевање сместен во просториите на црквата' < гр. φιάλη 'широк сад за пиење вода' (E3, 64); фиџалъ (E3, 129).

фил m. зоол. 'слон; Elaphas' < тур. fil < арап. fil < перс. fil (E10, 2).

философъ m. 'пријател на мудроста, мудрец, човек кој се посветил на истражувањето на светот и животот'
< гр. φιλόσοφος (E3, 91в).

фиџнк m. 'палма, урма' < гр. φοῖνιξ (E3, 25).

фџнџков adj. 'што се однесува на финџк, палмово дрво' (E3, 85в).
 фџнтџл m. 'памучен гаџтан за палење мини'; 2. 'врвка во свеќи или
 кандило' < тур. fitil < ар. fātil (E3, 11в).
 фодџл m. 'горделив, суетен' < тур. foduli < арап. fuduliyyu 'џременоџу
 добрина' (E7, 34).
 формл ipf. 'фрла' (E7, 279).
 формленџ adj. 'фрлен' (E7, 283).
 фџрџа f. 'четка' < тур. fiğsa; фџрџа (E10, 37).
 фџрка f. 'направа на која се става волната за да се преде'
 < ром. furcă ар. furča < лат. furca 'џреслица' (E2, 50).
 фџрна f. 'печка; мал објект направен од печени тули или од плита-
 ри каде што се пече леб, пита и сл.'
 < гр. φοџρνος < лат. furnus 'исџо' (E7, 283).
 фџта f. 'престилка' < тур. futa < ар. futa 'исџо' (E10, 23).

Х

хаџанџ m. 'бакарен сад во кој се толчат разни артикли кои треба да
 се издробат' < тур. havan < перс. hāven 'исџо' (E3, 9).
 халат m. 'алат, орудие, инструмент' < тур. alât < ар. pl. ālât (E3, 21).
 хаџџаџана f. 'врева и бркотница поради голема светиња'
 < тур. hengâme < перс. hengâme 'караница, врева, рас-
 џравија'; хенџама, ханџама, енџама, анџама (E8, 7).
 хаџсаана f. 'затвор, зграда во која се наоѓа затвор' < тур. hapısane
 (E10, 31в).
 хаџамџа m. 'арамџа, разбојџик, бандит, аџдук' < тур. harami (E9, 33).
 хаџртџа f. 'средство на кое се пишува и слика' < гр. χαџрт (ov) (E3, 1).
 хаџрно adv. 'добро, што е убаво, благородно' < гр. χαџρις 'убавина,
 џраџија, кџвалиџеџи; џпросџување на џревоџиџе од
 боџа' (E9, 33в).
 хаџвала f. 'благодарност' (E3, 38в).

хвалн ірф. 'благодари, фали' (ЕЗ, 63в).

херѡвнм т. *ішеол.* 'повисоки духовни суштества што се наоѓаат покрај ковчегот на Заветот, имаат човечки облик, но се со крила' < сргр. *χερουβε μ* < евр. *kerubim* (ЕЗ, 144в); херовим (ЕЗ, 18в).

хнвада f. 'сад што се употребувал во живописот, аван' (ЕЗ, 1 - тѡрн во хнвадѡ чернѡ бою); хавада (ЕЗ, 6в) (*іур.* *havan*; гр. *χαβάτι* 'аван').

хнтъ т. 'индиго, син пигмент' < гр. *χ ντι*; лат. *indicus color* 'боја од Индија' (ЕЗ, 16).

хиротонисѡвае ірф. 'хиротонисува, ракоположи се, се посвети за православен свештеник и епископ' < гр. *χειροτονέω* 'исѡ' (Е7, 250); хїртнннсѡе (ЕЗ, 88); хїртоносѡе (ЕЗ, 98).

хитросно adv. 'итро, вешто'.

хїтростъ f. 'итрина, вештина' (ЕЗ, 14).

хншннк т. 'разбојник, грабливец' < стсл. *хъщнъннкъ* (ЕЗ, 71в).

хн] а f. 'куќа, колиба' < стгерм. *Haus* (ЕЗ, 71 - во хнщамн ѡ облаковъ).

хладен adj. 'ладен, студен' < стсл. *хладънъ* 'влажен, ладен' (ЕЗ, 8в).

хламнда f. 'машка горна облека, војничка и за патување кабаница, пелерина кај старите Грци' < гр. *χλαμός*, ген. *χλαμόδος* (ЕЗ, 51в).

хлебъ т. 'леб' (ЕЗ, 22).

хлеботворец т. 1. 'леботворец, создавач на лебот'; 2. *ішеол.* 'бог' (ЕЗ, 23).

ходн ірф. 'оди' < стсл. *ходнтн*.

холн f. 1. 'жолчка (од јајце); жолчката од кокошкино свежо јајце се додавала на пигментите и служела како сврзувка за добивање на боите за сликање'; 2. 'течност лачена од органот жолчна кесичка' (ЕЗ, 5) < гр. *χολή* 'жолчка од човек и друѡ'; хам (Е8, 67).

- холмъ m. рус. 'рид, ритче' < стсл. хльмъ (Е3, 104).
 холник m. 'хулник, напаѓач, противник' (Е3, 132в).
 хоневсан adj. 'сварен' < гр. χωνεύω 'вари, се вари', аор. χώνεψα
 (Е1, 29).
 хоромаск m. 'се однесува на пигмент или на друга супстанца што се
 употребува во живописот' (?) (Е2, 26), или хордоласк
 (Е3, 12), сп. на пр.: * < гр. χονδρός 'дебел' (!) или
 < гр. χорδή 'сѝруна' (!).
 хотѧ ipf. 'пожелува' (Е3, 52).
 хотѣнне n. 'саќање, желба' (Е3, 128в).
 хоѣе ipf. 'саќа, пожелува, бара' < стсл. хотѣти (Е3, 1в).
 хоѣѣцимъ рс. 'тие што саќаат, пожелуваат'.
 храмъ m. 'црква' (Е3, 32в).
 храмнна f. 'дом, куќа' (Е3, 102).
 храненіе n. 'хранење, давање на храна' (Е3, 120).
 храніі ipf. 'чува, пази' (Е3, 3в).
 хранителъ m. 'чувар, чувар, заштитник' (Е3, 61в - аггль хранителъ).
 хрисоконднл m. 'златен молив' < гр. χρυσοῦς 'злаѣен' + κόνδυλος
 'ѣисалка, молив' (Е2, 18); хрїсокѡднл (Е3, 1);
 хрїстоконднл (Е3, 8).
 хрѣтнан m. 'христјанин, кој го прифаќа христијанството'
 < гр. χριστιανός (Е3, 62).
 хрѣтолѣец adj. 'христољубец, тој што го љуби и следи Христа'
 < гр. χριστιανός (Е7, 223).
 хром adj. рус. 'куц, крив' (Е3, 45).
 хѣбав adj. 'убав' (Е7, 177).
 хѣд adj. 'слаб' (Е3, 196).
 хѣдожество n. 'уметност' < стсл. хждожьство (Е3, 132).

хѣдожни adj. 'уметнички'.

хѣлн ipf. 'напаѓа, клевети' < стсл. хѣлнтн.

хѣлнн adj. 'навредувачки, потсмејувачки, што напаѓа нешто што е свето' (Е3, 68в).

Ц

цапарнкъ m. *хем.* 'име за минерал и боја од него, којшто била употребувана во сликарството' (Е7, 47).

царствіе n. 'царство' < стсл. царьствне (Е3, 27).

цветоносѣн adj. 1. 'кој има, носи цвет'; 2. во составот. ЦВЕТНОСНАА НЕДЕЛА 'Цветна недела, Цветници' (Е9, 197).

цвѣтоносїе n. *ѡеол.* 'Цветници; цветна недела, недела пред Велигден' (Е3, 38в).

цег m. 'цеѓ, пепелница, вода со пепел за миење садови и за варење на сапун' (Е3, 10); цекъ (Е4, 34).

цѣлованїе n. 'бакнување, поздравување' < стсл. цѣлованне (Е3, 41в).

целомѣдрен adj. 'што е целосно, потполно мудар'
< стсл. цѣломѣдрнѣ (Е3, 196).

целѣе ipf. 'целива, бакнува' (Е3, 23).

цѣнен adj. 'ценет, вреден' (Е3, 39).

цѣрвенѣ adj. 'црвен' (Е3, 43в).

цѣрква f. 'црква' (Е3, 43в).

цѣрковен adj. 'црковен, црквен'.

цѣрн adj. 'црн' (Е7, 149).

цннгнарѣ m. 'боја со живо зелена нијанса што се правела од бакар по специјален рецепт предаден во ерминијата (зелен прав - базен бакарен ацетат); јар'; гр. τζιγκιάρι или βαρδάρομον < перс. zengar < арап. zenċer; тур. zendar (Е8, 90); цннгнарѣ (Е3, 12).

цнна f. 'опна, мембрана'; алб. сирё -а 'шѣнка кожѣнка' (ЕЗ, 13в).

Ў

уадо п. 'чедо, дете, син' < стсл. уадо (ЕЗ, 41).

уадоръ м. 1. 'направа, со помали димензии, за заштита од дожд и сонце'; 2. 'шатор, живеалиште направено од платно' < тур. çadır < перс. çāder, çatr 'исѣо' (ЕЗ, 25).

уае ipf. 'чека, очекува, надева се' < стсл. уаати (ЕЗ, 46).

уаемъ рс. 'очекуван'.

уанруфня f. 'лице што прави и нуди чај; чајџилничар' < тур. çay < перс. çāy < кин. ча 'чај' + rufetlija 'занаеѣчија' (Е8, 100).

уаѣиѣ п. 'очекување, надевање, надеж' (ЕЗ, 38).

уалиѣ f. 'вид на трн' < тур. çalı 'ѣрмушка, ѣрње' (Е9, 28).

уалма f. 'платно завиткано околу фесот или на која било слична капа' < тур. çalma < çalmak 'завиѣка, завие' (ЕЗ, 24).

уалпар м. 'кастањети, инструмент од четири плочки што се удираат со прстите' < тур. çalpara < перс. çarpag 'исѣо' (Е9, 22в).

уамсакас м. 'борова смола' < тур. çam 'бор'+ sakiz 'смола' (Е10, 37в).

уанакъ м. 'земјена чинија' < тур. çanak 'земјен сад' (Е7, 238).

уастъ м. рус. 'дел, целинка' (ЕЗ, 1в).

уаша f. 1. 'сад за пиење течности' (Е2, 50); 2. диј. 'крлушка од риба' (ЕЗ, 44в).

уащ f. 'чест, густеж, шума' (Е7, 83).

уванецъ м. 'стомна' < стсл. уваньць (ЕЗ, 30).

уекнуъ м. 'алатка за удирање' < тур. çekiç (Е9, 22в).

уеловекъ м. рус. 'човек' (ЕЗ, 22).

уеловеколюбецъ м. 'филантроп' (ЕЗ, 134).

ЧЕЛОВЕКОЛЮБЕНЪ adv. рус. 'човекољубиво' (ЕЗ, 200в).
 ЧЕЛОВЪКОУБИЕЦ m. рус. 'човекоубиец' (Е9, 33).
 ЧЕЛОВЪЧЕСКИ adj. рус. в. ЧЕЛОВЪКИ (ЕЗ, 61в).
 ЧЕЛОВЪЧЕСТВО n. рус. 'суштество, битие' (ЕЗ, 132в - (Исус) СОВЕРШЕНОЕ
 ЧЕЛОВЪЧЕСТВО ПРИАТЪ).
 ЧЕЛОВЪКИ adj. 'човечки' (ЕЗ, 66).
 ЧЕЛЮСТ f. 'челуст, вилица' (ЕЗ, 27).
 ЧЕРВ m. 'црв' < стсл. црвъ (ЕЗ, 72).
 ЧЕРВЕНЪ adj. 'црвен' (ЕЗ, 1); ЧЕРВЛЕН (ЕЗ, 4в).
 ЧЕРВЛЕНЦА f. 'црвена, пурпурна облека', сп. гр. πορϕύρα (ЕЗ, 68).
 ЧЕРВЛЕНОСТЪ f. 'црвенило' (ЕЗ, 7).
 ЧЕРВЛЕНЪ adj. 'црвлив' (ЕЗ, 17).
 ЧЕРЕВО n. в. ЧРЕВО (Е8, 8).
 ЧЕРЕК m. 'една четвртина, четвртина' < тур. çerek < перс. çāryek 'една
 чейврийина' (Е10, 33).
 ЧЕРИ adj. 'црн' < стсл. црънъ (ЕЗ, 6).
 ЧЕРНИЛО n. 'црнило (од саѓи, од лоза) што го употребувале зографи-
 те во живописот' (Е12, 11).
 ЧЕРНОБРАД adj. 'човек кој има црна брада' (ЕЗ, 82).
 ЧЕРНОКРЪГЛОБРАДЪ adj. 'човек што има црна и округла брада'
 (ЕЗ, 118в).
 ЧЕРНОРАСОХАТОБРАДЪ adj. в. ЧЕРНОРАСОХАТОБРАДЕНЪ (ЕЗ, 82).
 ЧЕРНОРАСОХАТОБРАДЕНЪ adj. 'човек кој има црна поделена брада'
 (ЕЗ, 37).
 ЧЕРНОСТЪ f. 'црнило' (ЕЗ, 199).
 ЧЕРТА ipf. 'црта' < стсл. чръта (ЕЗ, 1).
 ЧЕРЧЕВ m. 'герѓеф, дрвена направа, рамка на која се распнува плат-
 но за вез, сликање и сл.' < тур. gergef < inf. geremek
 'расїеѓне' (ЕЗ, 1).

ЧЕСНОКЪ m. *рус. бoй.* 'лук; *Alium sativum*' (E3, 8).
 ЧЕСО *грoп.* 'што' < стсл. ЧЬСО (E3, 48).
 ЧЕСТВОВАНИЕ n. 'чествување' < стсл. ЧЬСТВОВАННЕ.
 ЧЕСТЕНЪ adj. 'чесен' < стсл. ЧЬСТЪНЪ (E3, 57в).
 ЧЕСТИ adj. 'густ, затемнет' < стсл. ЧИСТИ.
 ЧЕСТОКОНЫНЪ adj. 'што прави чест на икони'.
 ЧЕТВЕРОЗРАЧЕН adj. 'што е со четири зраци, форми; тетраморфон'
 (E3, 18).
 ЧЕТВЕРОКРАНИНЪ adj. 'што има четири краја' (E3, 20в).
 ЧЕТВЕРОБРАЧЕН adj. 'што има четири форми' (E3, 65 - *ЧВЛІСТЫ*
 ЧЕТВЕРОБРАЗНИ).
 ЧЕТВЕРОБГОЛЕН adj. 'што има четири агли' (E3, 53).
 ЧЕТНИНЪ f. 'цврсти и остри влакна' < стсл. ЧЕТНИА (E3, 10).
 ЧЕТРИПОТН adv. 'четирипати' (E8, 62).
 ЧИВІА f. 'дрвен или метален клинец' < тур. *çivi* 'клинец'.
 ЧИВІТЪ m. 'модрило, вид боја, индиго' < тур. *çivit* (E8, 100).
 ЧИНЪ m. 1. 'ранг; (по кажувањето на Дионисиј Аеропагит мно-
 жеството на ангели се состоело од девет чинови
 кои се делеле на три лика)' (E3, 18).
 ЧИНИЕН adj. 'што се однесува на чинија, порцелан' (E3, 11).
 ЧИНИА f. 'сад од порцелан, порцелан' < тур. *çini* < перс. *çini* 'кинески,
бидејќи се правеле во Кина' (E9, 3).
 ЧИСЛО n. 'број' < стсл. ЧИСЛО.
 ЧИФЪТ m. 1. 'Евреин'; 2. 'циција' < тур. *Çifit, Çifut* < ар. *Yāhud*
 (E9, 31).
 ЧЛОПА f. 'шепа' (E3, 5в - члопа од венвернца); ЧЛОПА f. (E3, 5в).
 ЧОРБАШИА adj. 1. 'тој што подготвува чорба, готвач на чорба'; 2. 'воен
 старешина'; 3. 'богат човек, трговец, христијанин'

- во Турската империја' (Е9, 28в) < тур. çorba-si 'чорбар'.
- үпнрто п. 1. 'сумпур'; 2. 'шпиритус, алкохол' (Е3, 88); 3. 'чкорче кибрит' < нгр. сл рто.
- үрево п. 'стомак, желудник' < стсл. үрѣво (Е3, 21).
- үрезъ праер. 'низ' (Е3, 25).
- үреслъ т. 1. 'половина (на телото)' (Е3, 85); 2. 'бедро, нозе' (Е3, 38) < стсл. үрѣсло.
- үрнілннца f. 1. 'црнило, средство за црнење'; 2. 'мастилница'.
- үтнмь adj. 'почитуван'.
- үте іrf. 'почитува, сака, респектира' (Е3, 130).
- үто ргоп. 'што' < стсл. чѣто (Е3, 1).
- үѣга f. боѣ. 1. 'име на билка; *Saponaria officinalis*'; 2. 'црвено-жолта боја употребувана во живописното сликарство' (Е3, 11в) < тур. çögan, çöğen; гр. τζουγῶν; үѣгень (Е9, 43в).
- үѣден adj. 'чудесен, премудар' < стсл. үюднъ (Е3, 87в).
- үѣдесо п. 'чудо' (Е3, 18).
- үѣжд adj. 'туѓ, друг' < стсл. тоѣждь (Е9, 33в).

Ц

- цанцифра f. 1. 'боја што се добива од билката *Zingiber officinale Rosc*' (Е13, 3в);
2. 'зачинот *Amomum zingiber*' < тур. zencefil < ар. zangabil < перс. zengebīl од старата персиска форма šenkebil; цннынфра (Е13, 6в).
- целатъ т. 'крвник, човек што извршува смртна пресуда' < тур. cellât, sellâd < ар. ġällâd 'цѣло' (Е7, 260).
- цѣбе п. 'долга машка облека без ракави' < тур. düppe 'цѣло' (Е13, 29в).

Ш

шадрван m. 'водоскок, фонтана' < тур. *sadırvan* 'исѿо' (E11, 347).

шамѿа f. 'покривка за на глава' < тур. *same* < перс. *šāme* 'исѿо'
(E3, 23в); шамѿа f. (E2, 54).

шапѿхъ m. 'шапка' (E3, 123).

шаръ f. 'боја' (E3, 10).

шара f. 1. 'цртеж' 2. 'боја, шаренило' (E3, 5).

шарокобрад adj. 'човек кој има исшарана, проседена брада' (E3, 34в).

шаташа, сѿ ipf. 'буни се, бунтува се' (E3, 39 - вскѿю шаташа сѿ назыцы
н лѿдѿе).

шатор m. 'направа со посебна форма од цврста импрегнирана
ткаенина што служи за живење на отворено'
< тур. *şadır* < перс. *šāder* 'исѿо' (E3, 34); шатеръ
(E3, 34).

шафран m. 1. *боѿ*. 'растение од чијшто виолетов цвет, исушен и со-
мелен, се добива мирудија или лек, а служи и за
боење; *Crocus sativus*'; 2. 'боја во живописот' (E3, 6)
< тур. *safran* < ар. *zāfrān* 'исѿо'.

шега f. 'шала' < тур. *şaka* 'шала' < ар. *şāgā* 'несреќа' (E10, 13).

шелков 1. adj. 'свилен, што е од свилен конец' < рус. шѿлк 'исѿо'
(E3, 13в).

шелков 2. adj. 'што е од шелак; (шелакот е препарататура, бел лак
што се добива од смолите на источноиндиските
смокви; тој не се разложува во терпентин и петро-
леј; служи за изработка на лакови за полирање на
мебел, кит и црвен восок за печати)' < англ. *shel-lak*
(E4, 32в).

шен m. 'предмет, стока' < тур. *şey* < ар. *şāy* 'ѿредмеѿ' (E10, 24).

шестокрнлат adj. в. шестокрнлен (E3, 25).

шестокрнлен adj. 'шестокрил, што има шест крила' (E3, 19в).

шешерлав adj. 'китнест' (E7, 197).

шешлѣбка f. 'крлушка од риба' (E7, 247).

шнѧ f. 1. 'врат' 2. 'долгнавест горен дел од сад' (E3, 12 - со тесною шїю сосѣд).

шнкла f. 'варак, суво злато, станиол' < тур. şik < фр. shique, shic (E10, 23в).

шнртъ m. 'гајтан, украсна врпца што се шие на облеката' (E13, 12в).

шрокобрадын adj. в. шрокобраден (E3, 34в).

шрокобраден adj. 'човек кој има широка брада' (E3, 35).

шрокоделгобрадъ adj. 'човек кој има широка и долга брада'.

шрокорасохатобрадъ adj. 'човек кој има широка и поделена брада' (E3, 35в).

шншь m. 1. 'железен ражен'; 2. 'вид на старинско оружје: шилеста железна шипка со три раба на врвот како бодеж со којшто се пробива панцирна кошула' (E10, 11)
< тур. şiş 'исѣо'.

шнше n. 'стаклен сад, заоблен и со тесен горен дел' < тур. şişe
< перс. šīše (E9, 43).

шлем m. 'војничка капа од метал што ја штити главата; кацига'
< герм. Helm (E3, 66в).

шпирто n. в. ҫпирто (E8, 88).

шоун adj. 'лев' < стсл. шоун (E3, 18).

шѣнца f. 'левица, лева рака' (E3, 18).

Ц

цѣдртъ adj. 'штедар, дарезлив' < стсл. цѣдръ (E3, 88в).

це 1 ipf. бѹѣ. 'бара' < стсл. нскатн (E9, 17в).

це 2 part. бѹѣ. 'ке' < стсл. ҫотѣтн (E3, 22- це родншь).

цнтт m. 'штит' (E7, 119).

цо проп. 'што' < стсл. ѹто (E10, 30в).

цркъ m. зоол. 'позната преселна птица; *Ciconia alba*' (E10, 28).

цнца f. 'штица' < стсл. дъщнца (E8, 99).

цѣе ipf. 'почитува'.

IA

ѡнѣарын m. 'првиот месец во календарската година'

< нгр. ἰανουάριος < лат. Janus, januarius (E3, 111в).

ѡрарухъ m. 'епископ, митрополит' < гр. ἱεράρχης (E3, 74в).

ѡрен m. 'свештеник' < гр. ἱερεύς (E3, 27в).

ѡренскн adj. 'што се однесува, што му припаѓа на јерејот; свештенички' (E3, 36).

ѡзнк m. 1. 'јазик'; 2. 'народ, племе' < стсл. ѡзъкъ (E9, 35).

ѡнѣн m. 'шестиот месец во календарската година' < стсл. ноунъ

< гр. ἰούνιος < лат. Junius (E3, 116).

IA

ѡгоднунн adj. 1. 'што се однесува, што ѡ припаѓа на јагодата';

2. 'што се однесува, што ѡ припаѓа на смоквата' (E3, 48 - древо ѡгоднунное - 'смоквино дрво').

ѡвла ipf. 'јавува, покажува, кажува' (E3, 133).

ѡже проп. 'којашто, таа што' (E3, 10в).

ѡзъкъ m. 1. 'орган, дел од телото' (E3, 116в); 2. 'народ, племе' (E3, 38); 3. *фиѣ*. 'што е со форма на јазик' (E3, 55 - огненн ѡзъцы).

ѡзуннкъ m. 'многубожец, што верува во повеќе богови'

< стсл. ѡзъчънкъ (E3, 57в).

ѡко, ѡкоже сопј. 'дека, кога, како, оти, како што' (E3, 1в).

ѡстне n. 'јадење' (E3, 45в).

наше п. 'жава' (Е3, 25в).

наше сој. 'ако' < стсл. аще (Е3, 128).

Ю

юдоль f. 'долина' < стсл. ѣдоль (Е3, 71).

юзбашія m. 'капетан, заповедник на булук, одред (најчесто од сто војници)' < тур. yuzbaşı (Е7, 263в).

юли m. 'седмиот месец од календарската година' < стсл. нюль
< гр. ἰούλιος < лат. Julius (Е3, 8).

юнь adj. 'млад' < лат. juvenis (Е3, 41в).

юностъ f. 'младост' < стсл. юностъ < лат. juvenis (Е3, 123в).

юноша m. 'младич, момче' (Е3, 123в).

юнецъ m. 1. 'младич'; 2. 'младо теле' < лат. juvenis 'млад' (Е3, 26).

юрѣднв adj. рус. 'малоумен, будалест' (Е3, 59).

юстѣбегъ m. 'оловно белило'; в. нстѣбегъ (Е3, 1); юстѣбегъ венеѣднѣкн
... франсѣскѣн 'венеѣијански ... франѣуски јусѣубеч'
(Е3, 6); воданъ юстѣбегъ 'воден јусѣубеч' (Е3, 7в).

А

азва f. 1. 'рана, болка, болест'; 2. 'казна' (Е3, 24) < стсл. азва.

азвленъ adj. 'лепрозен, болен; ранет' (Е3, 44в).

ако adv. 'како' < стсл. ако (Е3, 33в).

аков грон. 'каков' < стсл. аковъ (Е3, 127).

ахае ipf. 'жава' < стсл. ахати (Е3, 42).

аханица adv. 'со жавање, жавајки' (Е9, 33в).

Я

яденіе п. 'храна' (Е7, 238).

ТЕКСТОТ НА ЕРМИНИЈАТА ОД МОЈСО КРСТОВ

Како да варншъ андвола

Егда хоцешн да вадншъ антивола сице сотвори,
аце естъ андволѡ, н ѡдвон странѡ неписанѡ, то помажн
хартію со безнромъ невареннмъ н остави ю едннъ день на сено
да напонт сѡ, н три гѡ добрѣ со трице донде же нздеть
нзъ неѡ масло конеуно да прелеплают сѡ бон конто хоце
шн полагаги н да не намажет сѡ архитнпѡ, н зашнвъ четнрехъ
краевн андвола со помазаною безнромъ тоею хартію
направн чернѡ бою съ малнмъ ѡнцемъ, н теги прилежно
вар сѡ н положи нскномата (сенка) та же направн нстѡбеуѡ н
помажн ю воданнмъ юстѡбеуѡмъ сотвори ламата, н тако
бнваетъ ѡко нкона понеже хартію всѣ внждн всѡ овтѡ
ренаѡ антивола токмо да не трнют сѡ вннман да положишъ
юстѡбеуѡ тонокъ аце лн же служнт сѡ дрѡгаѡ страна антн
вола не оуернена то положи непомазанѡ масломъ хартіи
н поствнвъ ю протнвѡ света прозора на стнкле нли на череуе
н ваднт сѡ чнсто отвореніѡ н тако отпрѣвъ хартію
тобою теги аннмата снреуѡ отвореніѡ по твоею хартію
прилежно положи ламата снреуѡ со червеною бою н сицѣ
нзвадншн андволѡ н бѡдетъ подобенъ прежнемѡ, аце
же бѡдетъ архитнпе снреуѡ первообразное непомазана

БЕЗНРОМЪ ХАРТН, ТО СОТВОРН ТАКО ТЪРН ВО ХИВАДЪ
УЕРНЪ БОЮ Н С КОРДОЗОМЪ ОТЪ ОНАГО УТО ТЪРАШ НА ХРІ
СОКЪДНЛН Н РАЗМЕШАН СІА Н УЕРТАН ОТВОРЕНІА ВСЕГО СІА
НЖЕ НМАШН, ВДНГНН НЛН НА ПОЗАНИЮ ХАРТІЮ НЛН НА ДАСКЪ
НЛН НА СТЪНЪ НЛН НА УЕСОМЪ ЛИБО АЦЕ СЛЪЖИТ СА, ПО
ТОМЪ РАЗМЕШАН Н УЕРВЕНЪ БОЮ, СОС КОРДОЗОМЪ
Н УЕРТАН НСТЪБЕУОМЪ СХРЕУЪ ПСИМНДН ЛИЦА Н ОДЕЖДН, АЦЕ 1в,
ЛН ЖЕ ХОЩТЕШЪ СОТВОРН Н ТРЕТОЮ Н УЕТВЕРТЪЮ БОЮ,
НАУЕРТАН ЛАМАТА ТОКМО ДА ПРОМЕНАЕШІН БОН ЕДНА
ОТЪ ДРЪГАА, Н ТАКО НАМОКРН ЕДНННЪ ХАРТІЮ РАВНЪ
МЪРОЮ ПЕРВІОБРАЗНОМЪ АРХНТІПЪ, Н ПОСТАВН МЕЖДЪ ДРЪ
ГАМН ХАРТІН ДА ПОМІЕШЪ СЪ ВОДЪ ТОМО ДА ОСТАНЕТЪ
ВЛАЖНА ПОТОМЪ ОСТАВІ Ю ОТГОРЪ НА ХАРТНН ПАТНСНН Н
ВСЮ ПРИЛЕЖНО СЪ РЪКОЮ ТВОЕЮ ОБАУЕ ВНИМАН ДА НЕ ПОДВ
НГНЕШН Ю Н ВОЗДВНГЪ ВНИМАТЕЛНО ЕДНЪ КРАН АЦЕ НЗОБРА
ЗН СА, АЛН ЖЕ НІТО ПРИТНСНН, Н ВТРОЕ ПРІЛЕ/НОЕ ВОЗД
ВНГЪ ОБРАЦТЕШН НАПЕУАТЕНЪ АНТИВОЛЪ РАВЕНЪ Н НЕИЗМЪНЕ
НЪ ПЕРВООБРАЗНАГО ТОКМО ДА ЗНАЕШН СМЕ ЯКО ЕГДЕ
БЪДЕТЪ НОВА НСТОРИА СТЕНІ НЛН НА НОВО ВЕРНИКОСАНИН
ІКОНИ НЛН МАСЛЕНОН ХАРТІН НЦІТЕТЪ МАЛЕНШЕЕ С КОРДО
ЗОМЪ Н МНОЖАНШЕЕ БОА НСКЪСН ОДЪБО ПЕРВЕН СО МА
ЛОЮ ХАРТНЮ НАПИСАВЪ НЕКАКОН КОДНЛН АЦЕ
БО ОБРАЦЕТ СА ДОБРЪ ТОН НАПІШН Н ПРОУЕ ОБАУЕ ВНИ
МАН КРОМЪ НСКЪШЕНІА ДА НЕ НАУНЕСЪ ДА НЕ БО ТЦЕ
ПОДРЪЖИШН СА

Како да оустроншъ ђгла да пишншъ

у оџми древа дебелн здраво лесково или мнрсново
и расецї го, на частн пїлою и расцепн тїа теслою на та
нкна частн отъ теџъ во горнецъ донде же наполнит сѧ и отъ
горе поставн платно и помажн со каломъ его, кадъ
разжежена бѣдетъ печь средно да жежетъ, поставн
горнецъ внѣтеръ во печь, и ти нмѣтъ запалит сѧ внѣт 2 с,
аръ горнецъ нмать нзнтн нзъ него пламенъ и кадаъ преста
нетъ пламенъ нзъвадн горнаца абне отъ печи покрн
его съ пепеломъ или суџа зема и вниман да не нзвад
ншъ тѣџъ преже не же нстѣднт сѧ горнецъ зане аще
отъкрнешн нџъ скорѣншн трѣдъ аще же џощешн си
творитн нџъ скорѣншн то обви мало артїа или пла
тномъ и заровн таѧ во огонь горяще нмотъ испѣскати
днмъ, и в нем ли егда престанетъ днмъ абїе нзвадн
нџъ во стѣденѣ пепель или землю донде же нзкас
нетъ и бнвають тако строят сѧ ђглїа им же пиш
ѣтъ.

Како да прашъ пера и писалки снреуъ кондїлъ

Егда џощешн направитн конднли зографнческїа
потребно естъ да обрацешн опашки сннаповъ
и да не полагаеш е отъ верџовъ токмо ѿ странъ и смо
три да бѣдет власн правн и равнн, и да не нзкривают
сѧ ради да бѣдетъ добрн конднли, отворїтелнн

и скоро старї отърезван малкими ножницами поста
ви теухъ на досцѣ равни топи тѣхъ во водѣ
и тако прїтнскан, краевн по малѣ малѣ потомъ
соеднни теухъ прїлежно по токмо и на левою рѣкѣ десн
ою же рѣкою тегли кран тѣхъ нзъвади по малѣ
малѣ нзравнани тѣхъ прїлежно и завези добро и
бришномомъ со воскомъ помазанїемъ и размотри неза
вазатомъ далекомъ конднлѣ да поставиши, пе
рвен во водѣ да размекнетъ и да не нзлази конднлѣ
много отъ пера надворъ и зашто не биваетъ добри 2 в,
верховъ же сїреуъ отъ опашковъ собери да пра
вишъ велики конднли да пропласдѣши.

С) оустройство клеа снреу тѣткалъ

Егда хоцети оустронти клен сице сотвори, возми
кожи работани вапномъ, и постави во согореною водѣ
да намокрїт са и размекнѣтъ добрѣ и оми и оунсти
нхъ отъ маса и отъ гноа нже нмѣтъ и положи нхъ со у
нстою водѣ варит са во котелъ обаче внимани егда
варїт са научѣтъ огѣстѣвти са процеди тїа со власнимъ
или со леманомъ платно, да не варишъ нхъ много понеже
згоравает са и его да процедешн нхъ постави и второе
водѣ и третье процеди вса то возми неработена отъ ногъ
и отъ оушесъ от волъ великихъ непотребни сотъ на нное
дело коупити нхъ нескѣпи но аще сотъ дебели то да
бѣдѣтъ дебели отъ волци и овун кожи добри и уго

ДНИ СОТЪ ИЗРАБОТАТИ НХЪ ТАКО ВОЗМИ ВАПНО НЕГА
СЕНО И ПОСТАВИ Е, ВО КОРИТТО И СНИ ВОДИ И РАЗМЕШАИ ДА БЪ
ДЕТЬ ВОДНО И ТАКО ПОЛОЖИ КОЖИ ВО НЕА ПО ОСТАВИ НХЪ
ЕДНИО СЕДМИЦО ДОНДЕ ЖЕ ОПАДЪТЪ ВЛАКНА СІРЕУЪ ВЕЛНА
ПО САМИ СОБОЮ И ИЗВАДИ НХЪ ИЗМИ И ОУЧСТИ ДОБРЪ И
НСУШИ НЕГА ХОЩЕШИ ТЪ ОУСТРОАИ КЛЕН ЯКО ЖЕ ПРЕД
НАПИСАХОМЪ АЦЕ ЛІ НМАШИ НЪЖДЪ И НЕ НМАШИ ВАПНО
ПОСТАВИ НХЪ НАМОКРІТ СЪ ТОКМО НЕИЗРАБОТАНИ, ПОТ
ОМЪ ПОЛОЖИ НХЪ ВОЗВАРІТ СЪ НА ОГОНЪ МАЛО ИЗВАДІ
И ОУЧСТИ ДОБРЪ О ТЪ; НОСТИ МЕСА ТАКЕ НАРЕЖИ ТЕСЛО
ДА СВАРАТ СЪ СКОРО НЕРАЗДЪЛАН НХЪ ТЕНКО ПО ОСТА
ВИ Ю ДЕРЖАТ СЪ ЕДНО ЗА ДРЪГО ДА НЕ ПАКОСТАТИ ЕГДА ПРОЦЕ 3 с,
ЖДАЕШИ НХЪ ТАКО ВАРЦА КОЖИ.

Како да горниш и да лееши гипсонъ

Егда хоцтеш да пучеш и да лееши гипсонъ первое изберн
прилѣжно, сокрѣши млатомъ на дробно частн и расмотри
и положи белъ и учстъ гипсонъ потомъ разжежи снречуъ
напали пешъ да поучрвенѣтъ и тогда помети а добре
вршиною и смотри да не забавит сѣ да не нсхладит сѣ
пеш и тако вложн гипсонъ абіе внѣтра и затворенна и н
ман готова калъ замажи прілежно и токмо нман попе
уеніе да не распѣци сѣ ѿ некож донде же засохн
нтъ калъ добрѣ да не здншнтъ сего ради внѣман да зама
жешъ добрѣ потомъ после тнехъ неа извади его аце естъ
добре пученъ аце подобре ако лі е непученъ мошно нематъ занъ

ТАКО НА ТРІЕННЕТО ЗАХМЕТЪ НЗВАДНШН ЕГО ОТЪ ПЕШЪ СОТРИ
НА МЕРМЕРЪ Н ПРОСЕН СО СНТОМЪ ТОНКОМЪ СНРЕУЪ ГЪСТОМЪ Ъ
СЕЕКН ЖЕ НСТРИ Н ПРЕСЕН ВТОРОЕ , ПАКН ТЪХЪ ДОНДЕ ЖЕ БЪДЕТЬ
СІТНО ЗЕЛО НЗЛЕН А ЕГО ТАКО СОГОРЕН ВОДЪ МАЛЪ ВО КОТЕЛЪ
НЕ СМА НМАН Н ДРЪГА ВОДА МАЛО СОГРАНЪ Н СТЪДЕНЪ ГОТОВЪ ДА
НЕ ПРИЛЕПНЕТЪ ННЪ ДА ТН ДА ВСНПАЕТЪ ГНПСОНЪ ПОМАЛЪ
МАЛЪ Н МЕШАН ДОБРЪ ДА РАСТОПНТ СА ДА НЕ ОСТАНЪТЪ
ГРЪТКН НН МАЛН НН ВЕЛКН Ъ ННХЪ ПОСЛЕ ПОНЕЖЕ БНВАЕТЪ ЯКО
КАМЕНІЕ НЕ РАСТРІВА СА Н ВНЕМАН ДА НЕ ПОЛОЖНШН МНОГЪ ГНПСОНЪ
ВО МАЛО КЪТЛЕ ПОСЛЕ НЕ ПРИБЕРЕТЪ МНОГЪ ВОДА НЕ ТН СЕ МЕШАТЪ
Н СТАВА ГНПСОНЪ КАКО КАМЕНЪ Н ПРІЛЕПАЕТ СА НА КОТЕЛЪ 3 В,
НЕ МОЖЕШЪ ДА НЗВАДНШЪ Н РАСНПЪВАШЪ КОТЕЛЪ ТОГО РАДН
ОНІ КОТЕЛЪ НЖЕ ВМЕШАЕТЪ ВО 50 ОКН ВОДА ДА ПОЛОШНШЪ
ВО НЕГО 20 ОКН ГНПСОНЪ НЛН МЕНШЕ ТОУНО ОТЪ ПОВНШЕ
ДА ХРАНІШН СА СМОТРИ ПРОУЕЕ ДА ПОЛАГАЕШН ВСЕГДА ДА ПОЛА
ГАЕШН МАЛО ГНПСОНЪ ВО ВЕЛКНН КОТЕЛЪ ДА ВМЕШАЕШЪ МНОГО
ВОДАМЪ Н СНЦЕВНМЪ ѠБРАЗОМЪ БНВАЕТЪ ДОБОРЪ ГНПСОНЪ ,
ПОСЛЪДН ЖЕ ОСТАВА ТОН ЕДННЪ НЛН ДВА ДНН Н ТАКО ОУНСТ
НТ СА ГНПСОНЪ ПОМАЛЪ МАЛЪ НЗЛІТН ВОДЪ ПОМАЛЪ ДЪРІ
ОСТАНЕТЪ ДОЛЪ ГНПСОНЪ ГЪСТН Н ТАКО ОСТАВН ЕГО ДА НСО
ХНЕТЪ МАЛО ПОСЛЕДН НЗВАДНВЪ Н ПРОСТРИ ДОСКАХЪ ДА СОВЕ
РШЕНО НСОХНЕТЪ АЩЕ ЛН ЖЕ НМАШН НЪЖДЪ ВЛОЖН ПА
КН ВО ВРЕТНЩЕ РЕТКО НЗЦЕДНТ СА НМАТЪ СКОРО ТА ЖЕ ПРО
СТНРАЕШН ДОСКН ПОЛОЖНВЪ НА НІХЪ НСНХАЕТЪ ЯКО ЖЕ РЕКОХЪ
Н ЕГДА НСОХНЕТЪ ДОБРЕ НАПАЛН Н ВТОРНЦЕЮ ПЕШЪ Н ВЛОЖН ЕГО

и излен и постави на доскахъ да нсѡшнт сѧ аще ли же нмаши нѡждѡ постави его пакн во жешкї пешь и на солнце да нсохнеть и не повреждають сѧ но бивають зѣло добро по томъ стрї его добре и сохрани и размешавати со клеємъ да гипсовати негда хоцешн .

Како да гипсѡвашъ икони :

Егда хоцешн да гипсѡвашъ икони аще оубо сѡтъ велики много сварн кожн да сотвориши нови клен како же ти изавнхомъ понеже клен пресекает сѧ трошнт сѧ егда забават сѧ гипсовати сѧ икони аще ли же нмаши нѡждѡ малѡ сѡтъ икони то строши , сѡхн клен на drobни частн и поставн сѡ вѡера во горнецъ или во други сѡдъ съ водою да растекнеть до оутра и сосѡдъ да нмаши на стѡ 4 с , дено мѣстомъ да не пресеует сѧ та же постави ѧ его да варншь и мешан его со древо да растопнт сѧ потомъ извади мало клен елко довольно ти како что иконы еліко нмаши и положи водн да растопнт сѧ да бѡдетъ редокъ и положи и едіна ждн и токмо гледан да не лцет сѧ а иконахъ клен ни же да оставиши да бѡдетъ на иконахъ на некон мѣста надѡтїе сречуъ грапки но да попнеть клен дска и аще естъ солнце извади нхъ на солнце да попиють первою и последн же не извади нхъ больше понеже надѡват сѧ гипсонъ егда же проуее нсѡшнт сѧ икони то размешан гипсонъ со клен елко довольно ти бѡдетъ и совершиши патъ или шесть кратн нскѡси первое на малн цнцн и аще естъ клен лѡтъ и положи оуце

ГНПСОНЪ И ЖЕЖКЪ ВОДЪ ДА ОУМЕКНЕТЬ АЩЕ ЛИ ЖЕ МЕКН ПОЛОЖИ
И ОЩЕ КЛЕН ДА ДОЕТЪ ВО СВОЕ ОБСТРОЕНІЕ И ТАКО НАМАЖИ ІКОНИ
ДВЕ И ТРИ КРАТИ НА ЧЕТВЕРТИ ЖЕ ПОТЪ ПОСТАВИ БЕЗРИИ И САПЪНЪ
БЕЛЪ МАЛО И ТАКО ПОМАЖИ НХЪ ДВА ТРИ КРАТИ И ПРИЕМЕТЪ
КОНЕЦЪ, ВНИМАИ ДА НЕ ПОИДНШИ СЪ ПОЛОЖИТИ ІАДРИ ГНПСОНЪ ДА
ГИ ПСЪВАШЪ, ПОНЕЖЕ ЕГДА БЪДЕТЬ СТРОГАТИ РАЗДЕЛАЕТ СЪ ПЕР
ВОЕ ПОМАЗАНІЕ, И ВТОРАГО И НЕ БИВАЮТЪ ПРАВИ И РАВНИ ІКОНИ
ТОГО РАДИ ДА ГНПСЪВАШЪ ТОНУАНШЕЕ АЩЕ ЖЕ ЕСТЬ ЛЕТНО
ВРЕМЕ БОИШИ СЪ ДА НЕ СОВАРИТЪ ДЪПКИ ГНПСОНЪ ТО НАПРАВИ КЛ
ЕН СИЛНЪИШИ И ПРОЦЕДИ И ПОСТАВИ НА СТЪДЕНОМЪ МЪСТО ЕГДА
ХОЩЕШИ ДА ГНПСЪВАШЪ РАЗМЕШАИ МАЛЪ КЛЕН ЕЛНКО РАЗМЕШ
ТАЕШТИ ДОВОЛНО БИТИ И НАМАЖИ ЕДИННОЮ И ТАКО ГНПСЪВАН
ТОКМО ЕГДА ИМАШИ ДОВОЛНО ПОМАЗАТИ ВТОРИЦЕЮ РАЗМЕШАИ ДРЪ
ГИ КЛЕН ВТОРИЦЕЮ ГНПСОСАИ И ПОСЛЕ ПАКИ ДРУГИ КЛЕН ДОНДЕ ЖЕ
ПРИИДЪТЪ КОНЕЦЪ, И ТАКО НЕ ИМАТЪ ВТОРИТИ ДЪПКИ, 4 в,
ПОНЕЖЕ АЩЕ ОСТАВИШИ КЛЕН ЗАЕДНОМЪ СО ГНПСОМЪ МИ
ОГО ВРЕМА ПОКВАРИТ СЪ, ПОТОМЪ ИСТРУЖИ ІКОНЫ
И НАЧЕРАТАИ И ПОЗЛАЦАИ:

Како да оустронши червленого амполна

Положи волонъ одъ добраго что нѣсть толнко червенъ
но имати междѣ белн жїлн и искѣси его тако аще бѣдѣ ме
ки жїлн и не са како каменїе или како перстѣ то добро
естѣ аще ли же не добри естѣ то положи отъ него драмове
осомнадесетѣ охра царїградска драма два; и поло
винѣ ламестѣ снреуѣ червенѣ олово и полѣ драмѣ

алматокеръ сгорн н едннъ лнстъ хартню н положн ю
внѣтръ н полъ драмъ жнво сребро го растопн тако
помало тѣри во едннѣ рѣкѣ твою со плѣнкою заедно
стрї его перстомъ со дрѣгна рѣкн твоѣа н растопнт сѣ
н положн кѣпно на мраморѣ трн зѣло крѣпко н тако
амполарїсѣван аце цо нмашн позлацатн тонко два
ждн н трнждн н позлацан со ракию .

Дрѣгн амполон снреу лавесъ

Положн волонъ отъ преждереуѣнаго н охра равно н отъ
вон нстрн нхъ добре положн зѣло мало сапѣнъ подобное
н белокъ анце стрн нхъ добре н амполарїсѣван н позла
шан како же вїше рекохомъ ,

Другн амполонъ

Возмн кнлермо сїреуъ волонъ драма осмъ н жнво сребро
драма едннъ алматокеръ драма едннъ уервено 5 с,
олово драмн едннъ нли два н кїнаваръ драма едннъ
холн (жезль) драма едннъ охра царегратска дра
ма петъ н мало белокъ анце н стрн нхъ добре нскѣ
снвъ н позлацан;

Како да позлацаешъ нконн

начертан иконѣ назнамена ю тонкою нглою , отрн ю добре
да нзлезнетъ оугліѣ , аце намаза сѣ снреуъ оуернаѣа негдѣ то
нстрѣжа ю да оунстнтн сѣ та же амполарїсѣван тою тонкѣ дв
аждн н трнждн нсѣшнвшна еднною положн вторїцею

НСОШНВШНА ДОБРЕ ОТ АМПЛО ПОЛОЖИ ТЮ ПРѢДЪ ТОБОЮ
ВО ЗНАКЪ ВОЗМН ЗЛАТА И НАСТЕЛН Ю НА НЕА ПРІТІСНДВЪ СЖ
НМИ ЛІСТОМЪ НА КРАЕХЪ КОСТІЮ СО НЕА ЖЕ ГЛАДНШ ДА ПРІЛЕ
ПАЮТ СА ДА НЕ ПРЕСТНТЪ ЕГО ВЕТЕРЪ НЛІ, РАКІА ЕГДА НМА
ШН НАПОНТИ И ТАКО ВСНПЛН РАКНЮ ВО КОНДІРУЕ СТАКЛЕНО
И НЗЛЕН ОТЪ КРАА ИКОНИ И ВОЗВНГНДВЪ ИКОНИ ОТЪ ЕДННІА
СТРАНИ ОУПРАВН А ДА НАМОКРНТ СА ВСА ДОБРЪ, И СМОТРН
НАПОНТО Ю СКОРО ДА НЕ РАЗМЕКНЕЕТЪ ГНПСОНЪ И ВОЗДВНГ
НДВЪ ПРАВДЪ ЗАКЕРПН НСОХНДТН И ПОТОМЪ НЗГЛАДІЮ
И РАБОТАН . .

Како да позлащашъ темло незковано

Амораснсан како на икони и положи доскѣ юже хоще
шн позлащати предъ тобою и аще оубо сѣтъ довле
ніа нзъ глѣбокн то постелн отъ горе злато и оударан
со костію да прілепнетъ добро на краахъ цветовъ и ша
ровъ и велен ракню внѣтаръ долбени да оумножитъ са
потомъ съ вниманнемъ обрацан леко да не напоатъ са
цветн и шаркн да нзлеетъ са ракію вонъ и аще остан
етъ некоа шарка ненапоена то напію нбрнкомъ 5 в,
стакланомъ нлі конднломъ потомъ прітїснѣ ю
памѣком да постелѣтъ са добре злато и поставн
даскѣ правѣ да нзсохнеть та же гладію глѣбоко
аже довленшіа древеса аже не могѣтъ
напонтъ са прежде намокрн та ракію со сфунгаромъ нли памѣко
мъ и тако вднган лнстъ со своєю хартію и пріблїжнвшн то

ОТЪ УЕТНРЕХЪ КРАЕВЪ СО КОНДНЛОМЪ НМ ЖЕ НАПОЖЕШН ДА НЕ
ПАДАЕТЪ СКОРО Н ДА НЕ СОБНРАТ СЪ ЗЛАТО Н ПОЛОЖН Е , НА МОКРОМЪ
МЕСТО ДА ПРНЛЕПНТ СЪ Н ТАКО ДВНГНДВЪ СОХРАНО ХАРТЮ
ОСТАЕТЪ ЗЛАТО ОНО ЕЖЕ НЕ СЕДНТЪ НА МЕСТО СВОЕМЪ НБРНУК
КОМЪ НЛІ КОНДІЛОМЪ НАПОН ЕГО ДОБРЕ Н ЗАКЕРПН НЗГЛАДН АКО
ЖЕ ВНШЕ РЕКОХОМЪ;

Како да позлащаеш темло заковано

ОУСТРОНВЪ КРЕВЕТИ ЕГДА ГИПСОВАШН ЕГО ПОСТЕЛН НА
КРЪВЕТЕ ВЕЛЕНЦА Н КНЛІМН ДА НЕ ВЕЕТЪ ВЕТОРЪ ДА ТН ПАКО
СТЪ ПОТОМЪ АМПОРАРНСАН ТЕМЛО КАКО ЦЮ ТН КАЗАХОМЪ
ПРЕЖДЕ Н ПЕРВЕЕ ОУБО НАРЕЖЕ ЗЛАТО НА УАСТИ ВЕЛНУННОЮ
ЯКО ЖЕ ОУГОДНО ЕСТЪ , Н ВЛІВАН РАКІЮ СО СФУНГАРОМЪ Н
СО КНСНОЮ МЕКОЮ Н СІНЖАПОВЪ НЛН СНРЕУ УЛОПА ОТ ВЕН
ВЕРНЦА Н НАМАЖКДВАН ПОМАЛД ЕЛЕЖ НА УКЛОПАТА ЗА ДА ТІ
КРЕВАТЪ ЗЛАТОТО НАПРЕДЪ НАТОПН РАКНЪ ПО ПОСЛЕДІ ЖЕ
ВСКОРО ДІГАН ЗЛАТОТО Н ПОЛАГАН НАМОКРЕНОН МЪСТО Н ДА
НСОХНЕТЪ ДОБРЪ ПОСЛЕДН ЖЕ ПРІГЛАДНВЪ ДОБРЪ Н ПРІЛЕ
ЖНО Н ПОМАЖН ТДРН Н ТДРН ШАРКН ВНДТРА ВО ДОБЛЕНІА
СО КОЖАННМЪ КЛЕНМЪ НЛІ СО АНЦЕМЪ Н ТАКО ТВОРН ДАЖЕ ДО КО
НЦА: а ЦЕ ХОЩЕШН ПОСОТВОРН ЯКО ЖЕ ЗДЕ ПНШДТН ПОНЕЖЕ
НСКДСНАГО ОУУІТЕЛА СКАЗАНІЕ СЕГО СІЕ ВОЗМН ЦАРНГРА
ДСКА ОХРА Н СОТВОРІ Ю ПОЛОЖН МАЛД КЛЕН Н МАЛД ШАФРАНА 6 с,
Н ПОМАЖН ЕЛІКО ХОЩЕШН ДА ПОЗЛАЩАЕШН ПОТОМЪ ПОЛ
ОЖН УЕРВЛЕННМЪ АМПОЛЪ НА ВЕРСЪХЪ ЦВЕТОВЪ СО РАКІЮ .

Да оустроѣши проплазмомъ

Положи юстѣбѣу драма и охра драма и прашни что
работаетъ на стѣнѣ драма и уерни тенгъ и нстрв сѧ кѣпно на
мрамора и соберіи ѿ во сосѣдѣ и пропласѣван что хоцешн
да сокрсѣваш сіреуъ да стронши плотъ;
ѡтверзанне оуесъ и веждн и ннхъ часты и
плотн егда пишѣтъ на иконахъ ,

Размешан уерно (мавро) и окси отверзан аще либо хоцешн первни
потомъ ѡсненши на зѣницахъ и снахъ оуннхъ и вежден и поздеръ
и положи агнно уерно или аще хоцтешн то возми оумпра драма
волонъ драма и размешан нхъ на мрамора и соберн то отверза
и что либо хоцешн на крѣпостѣ же оукреплѣн тонко со омп
ою на зѣницахъ же и позрахъ тѣри уерно тако сѣтъ все лѣ
днаго ѡтверстіа

Како да правниши плотъ . .

Возми юстѣбѣуъ венединки или отъ добриятъ франсѣскіи
ѣже сѣтъ главы во хартіа событи, драма аще ли не и
машіи венединна то оуподоби дрдга ѡхра ѣко же тан
кїнаваръ драма аще ли хоцтешн да бѣдетъ со своем избрана
то сотвори сице нстри кинаваръ тѣри вода да оутаѣтс сѧ и
оутанша сѧ, нзлен водѣ во дрдгн сосѣдѣ и стави плотъ и
бѣваетъ зѣло добро;

Втораѧ плотъ

Возми устѣбѣу драма и желтауервлена охра драма б в,

и стрн вкѡпѣ и тан творн саркомата сїреуъ телеса аще
ли же не нмашн желтауервлена охра и размешан сос волон
омъ малѡ да оустронт сѧ мало уервлено потомъ сот
ворн плотъ ѡко же прежде рекохомъ токмо вннман
да не сотвориши ѧ много уервленѡ и аще нмашн ѡас
ннска охра то не требѡетъ волонъ . .

Како да пропласншъ и да саркосѡвашъ . .

Ѡнели же пропласншъ и ѡворешн лице или аще ли же бо
хощешн первїн саркосѡван и съ глнказмомъ все нстоуївне
на краев ѡко не разделяют сѧ ѡ проплазмомъ потомъ тѡри сар
ка плотъ на крѣпостѣхъ нстоуеван ю , ѡко же и глнказмонъ
помалѡ и помалѡ и разделїн сосъ плотню сїреуъ саркою на ст
арнхъ лица всѧ намерщенѧ сїреуъ сберуканн , тонко , на ю
ннхъ же красновїдна и добрезрауна танко последн же тѡри
во тою самою плотъ юстѡбеуъ со расѡжденїемъ да ѡстронт
сѧ беленша и положи тѡ на основаннхъ на нех же хоцї
ешъ мазати со юстѡбеую положи бо и zelo тонко та
ко же и пснмїдн со юстѡбеуомъ первн тонко последн же
оукрепанн первнхъ , кон суть на крепостехъ , тако стр
ѡат сѧ саркомата снреуъ плотн вселѡнаго;

Ѡ оустроенне глнказмонъ сїреу сладост или оуслажденїе

Положи сарка (плотъ) двѣ частн и єдннѡ част пропла
змонъ или о маленшнн , во хавадѡ и смесн и та тако тв
орн глнказмонъ и тѣмъ саркосѡван прежде уто

нмашн да саркосѡвашн тако бѣваетъ глнказмонъ;

Ѡ уервленостехъ: 7 с,

знаа бѡдн яко на вѣннхъ лицахъ и юннхъ стѣхъ
подобаетъ уервлено посредѣ лица zelo тонко смеснѣ
кннаварт со плотню на сеновннхъ же и на рѡкахъ же отвер
сти да полагаеш волонъ zelo мало тонко подобно на ста
рнхъ и глѡбоуаншнѡ намерщеннѡ тѣхъ да полагаеш тонки
волонъ яко же елнкн сѡтъ свнше оуесѣ да разделашн
гласѣ глнказмонъ тн предъ сказахомъ .,

Ѡ власахъ и брадахъ

Возмн тепленшаа охра и згорн ю на дробнѣго ѡгне до
нде же уервлено почернетъ , и егда хоцтешн творити хрѣтовн
власн и младнхъ стѣхъ то се единою со маліимъ уерннмъ и т
ако пропласѡван тѣхъ и пакн нзвадн от тѣхъ малѡ ѡ таа
пропласѣ и совокѡпн тѡсѣ малнмъ уерннмъ отвори тан
твори сѣнѣ тонко на велнкнхъ же нскахъ ѡмахъ сїреуѣ от сенехъ
пожн агне уерне и тѡри мало охра и малѡ отъ самнѡ пропла
сѣ и сотвори первїѡ ламн , и вторнмъ же сїреуѣ ѡснованнхъ пол
ожн агни охра нстопуан на краехъ оуснѣ же нхъ совокѡпн
юстобеуѣ и кннаврт и сотворнтѣ оустнѣ нхъ токмо со
кннавартомъ
смесн кннаварт и колортъ отъверзан та на темненнхъ же нскно
махъ положн уервленѡ нли отъ мїра агни унста на оуесахъ
сѡщнхъ тѣхъ первее помаѣн глнказмонъ снреуѣ сладостѣ

ПОТОМЪ ОУКРЕПЛАН ТА СО САРКОЮ ТАКΩ БІВАЕТЪ ВЛАСН Н ОУ
СТНѢХЪ Н ОУСТА Н ОУЕСЪ СЪЩН ЮННХЪ СТЬХЪ СТАРЫХЪ ЖЕ
ВЛАСН Н БРАДН СОТВОРН ТАКΩ ПОЛОЖН МАЛД ОУСТДБЕУЪ Н УЕРНО ДА Б
ДДЕТЪ БЕЛН ЛАМН Н ПРОПЛАСН НХЪ ТЕМНЕНШН Н ОТВОРН НХЪ
ТДРН Н УЕРНѢНШЕЕ ОТВОРЕННЕ Н НА НСХОМАХЪ НА КРѢПОСТѢ
ХЪ ЖЕ БРАДННХЪ НЗВАДН АЩЕ ХОЩЕШН ЛАМА ДО 7 В,
ВОНЪ ЮСТДБЕУЪ НЕ ОСТАВЛААН ОТВОРЕННА ОТНДДЪВ ПОТ
ОМЪ ОУСТРОН ВОДАНОМЪ ЮСТДБЕУЪ Н ПОМАЖН НХЪ ТОНКО
НА ОСНОВНІХЪ НА НСКІОМАХЪ НА ДСТОВЪ ТДРН МАЛО УЕРНО
АГНО НА ОУСТАХЪ НХЪ ВОЛОНЪ АГНОНЪ НА ДСТАХЪ ЖЕ МА
ЛО УЕРВЕНО САРКА (ПЛОТЪ) РЖВА ОТВОРАА, ТѢ СО ВОЛОНЪ
ПОТОМЪ ЖЕ ОУЕСННХЪ СЪЩН ВО ТЕХЪ АЩЕ ХОЩЕШН ПОЛОЖН
МАЛО ГЛНКАЗМОНЪ НЛН НЕ ПОЛАГАН ОТЪ НЮДЪ ТАКО БНВАЮТЪ
ВЛАСН Н БРАДН Н ОУСТНѢ, СТАРЦЕВЪ;

КАКО ДА ЛАМАТНСДЕШН ОДЕЖДН (НЛН ОДЕАНІА)

ЕГДА ХОЩЕШН ДА ЛАМАТНСДЕШН ОДЕАННА, СЪ ЯКОВО ЛИБО
БОЕЮ ХОЩЕШН ТО ПРЕЖДЕ ТДРН МАЛД БОА НСТДБЕУЪ Н СОТВОРІ СІЕ
БЕЛА ЛАМА ТОЛІКО ДА ПРІЕМЛЕТЪ ПЕРВАА ЛАМА БЕЛОСТЪ Н
ПРОПЛАСН ОДЕАНІА КОЕ ХОЩЕШН Н ПОТОМЪ СОТВОР ОТЪ СІА
САМІА БОЮ ПОТЕМНОЮ Н ТВОРІ ОДЕАНІА НСТОНУЕЕ ВО НСХО
МАТАХЪ ВО ВСЕНКАХЪ ТА ЖЕ СОТВОРН ПОБЕЛАА ЛАМА Н ПР
ОПЛАСН Н ЛАМАТНСАН Е ПОМАЖН КРѢПОСТН ЮСТДБЕУОМЪ
А НА СЕНКАХЪ, ВНИМАН НЕ ПОЛОЖИТИ ОУСТДБЕУЪ ТАКО
БНВАЮТЪ ЕСТЕСТВЕНІА ЛАМАТН;

Како да работиеш на седефн;

Пропласан седевъ со ѿцеиъ воданииъ что да прииме
тъ на себе боа ѿнсто потом науртан окрестъ науртаниіе
сѣаго его же хоцтеши нзобразити со иглоу и пропласи е
со пшмидомъ снреуъ юстѣбеуъ едножди науртан добро
сѣаго со безнромъ водании и науртан иглоу тако
пропласи бои тонкои и остави да нсохнетъ да не пѣк
лет сѣ и да не нзлева верникъ венецъ же со мѣрдесентомъ 8 с,
нлі со лннокопнею .

Како да работиеш на платно со ѿцеиъ да не сокрѣши сѣ

Прежде закови ѿетри дровеса и опи платно на тѣхъ
потомъ сапѣиъ клен нмѣтъ со расѣ/деніемъ и гѣпсонъ
размешавъ со жешкою водѣ натопи платно едножди или
дважди нзравни сѣ и егда нсохнетъ добре нзгладн ю ко
стею и науртан и работан со ѿцеиъ злато же положи
на венцахъ со мѣрдентомъ и аще хоцеш то верникоси едн
нъ кратъ тонко и такѡ биваетъ добрѣ;

Сѣкленѣ ленокони снреуъ како да твориши ѿснокъ

Да полагаеш христокѣднана или златонауртаниіа

Возми великъ ѿснокъ снреуъ едеръ елико хоцтеши во юли
масацъ или во авгѣстѣ оунсти и нстолун во толканіце
къ и прецѣтъ ѿнсто платномъ вовъ неко сѣтъ и постави
то на солце да ѣсрнт сѣ , добрѣ токмо ѣдван е да не впа
даетъ мѣхи или некоа животинка и егда хоцтеши вл

ЦИИ ЗЛАТНИИ КОНДНЛЪ ТОГДА РАЗМЕШАИ КАКО ОВНА БОА
ХОЩТЕШИ Ю ПО РАБОТА И СМОТРИ ДА НЕ ПОЛОЖИШИ ПОВИШЕ
БОА ПО ДА ПРЕВОСХОДИТЬ КЛЕННОСНОЕ ДА ПРИЛЕПАЮТ СЯ ЗЛА
ТО И ЕГДА НАТОГНЕШИ СЯРЕУ НАМАЖЕШИ , ТО ОСТАВИ МАЛО
ДА НСОХНЕТЬ ДРЪГАА ПОМАЛО ПОМАЛО И ОУНСТАА И ТО
ПРЕЖДЕ ПОСТАВИ Ю НА СОЛЦЕ ДА ЗОГРЪБЕТ СЯ ПОНЕЖЕ ВЛАГНЕ
ЕТЪ НИЗЛЕВАЕТЪ .

Како да варни безырь

ВОЗМИ БЕЗЫРЪ И ПОЛОЖИ ЕГО ВО ШИРОКО ТЕПЕШЮ ИЗВАДИ
НА СОЛЦЕ ВО ЛЕТО ЕГДА ЕСТЬ ЖЕШКО СОЛЦЕ ЗЪЛО 8 В,
ДА СТОИТЬ ДНИ ЧЕТИРЪДЕСАТ ТОКМО СМОТРИ ДА ЗГ
ЪСТНИ СЯ МНОГО ПОНЕЖЕ СЪТЪ НЕКО БЕЗЫРЪ ИЖЕ СКОРО ВАР
АТ СЯ НЕКОИ ЖЕ И ЗАБАВЛЯЕТ СЯ И ВНИМАИ ЕГДА БЪДЕТЬ ЯКО
ЖЕ ВОДНИ МЕТЬ ТОГДА ДОБОРЪ ЕСТЬ , ЗА НЕ АЩЕ МНОГО
ЗГЪСТНИ СЯ ЕГДА ПОЛАГАЕШИ ДРЪГАА СМЕШЕННА ВО
НЕГО БИВАЕТЪ МНОГО ГЪСТЪ И НЕ МОЖЕШИ ПРОСТРЕТИ ЕГО
НА ИКОНАХЪ ДА ИМАШИ НА ДЪМЕ ВЕЧЕРИ ПОКРИВАТИ ЕГО И
ЛИ ВНЕСТИ ВО ДОМЪ ПОНЕЖЕ РОСА НОЩНО ВЛАГНЕТЬ И К
ВАРИТ СЯ И ЕГДА ОУВИДИШИ ЯКО ЗГЪСТНИ СЯ ТО ПРОЦ
ЕДИ ЕГО СО ТОНКИМЪ ПЛАТНО ДА ОУНСТИТЕ Ъ ВЛАСОВЪ И Ъ
ДРЪГИИ ЖИВОТНИИХЪ АЩЕ ВПАДОША ВИДЪТРА ТАКО БИ
ВАЕТЪ БЕЗЫРЪ НА СОЛЦЕ ВАРЕНЪ .

Како да правни пегъла ,

ВОЗМИ СМОЛО ЕЛОВО КОЛНКО ОНИ ХОЩТЕШИ И ВЛОЖИ ВО КО

ТЕЛЪ НИЖЕ ВМЕШАЕТЪ ДВА КРАТА ОТЪ СМОЛН КОЖ ТО НМАШН
ПОЛОЖЕТИ И ПОСТАВИТИ ВО ОГНИ ДА ВАРНТ СЖ ВНИМАН ДА НЕ
НСКИПЕТЪ ПОНЕЖЕ НАДЪВАТ СЖ КРЪПКО ЕГДА ЖЕ НАДЪЕТ СЖ
НМАТЪ ТО ВДИГНИ ЕГО ОТ ОГОНОТЪ НМАН ГОТОВЪ ТРОСНОЮ
ДЪХАЛКЪ И ДЪХАН ДА ОУТЪШНТ СЖ НАДЪТІЕ НЛИ НМЪН
ВО ДРЪГО СОСЪДЪ ХЛАДНЪ ВОДЪ КОТЕЛЪ ДНО ВО ВОДЪ ДО ОУТ
ЪШНТ СЖ ПОТОМЪ ПОСТАВИ ПАКИ КОТЕЛЪ НА ОГНИ И ТАКО
ВНИМЪ ОБРАЗОМЪ ТВОРИ МНОЖИЦЕЮ ДОНДЕ ЖЕ ПРЕСТАЕТ ДЪТ
И СЖ И ТАКО БИВАЕТЪ ПЕЛЪГА И СНЕМ Ю Ъ ОГНА ДА НМА
ШН ОУГОТВЕНЪ КОТЕЛЪ ПЕЛНЪ ВОДН НЗЛЕАВЪ ВНОТЕРЪ
ПОТОМЪ СОБРАВЪ Ю И ПРІЛЕЖНО СОУХРАНИ

Како да оустронши вернікъ ѿ безнра 9 с,

ВОЗМЫ БЕЗНРЪ УТО НМАШН ѿ СОЛНЦЕ ВАРЕНЪ СТО ДРАМА
И ПЕГЪЛА СЕДОМЪДЕСЕТЪ И ПЕТЪ ДРАМА И СНПАН ВО ГЕРНЕЦЪ ПОСТА
ВИ ЕГО НА ОГНА ДА РАСТОПНТ СЖ ДОБРЪ И СОЕДИНИИ СЖ ПОТОМЪ
ПРОЦЕДИ ТА ВЕРНИКОСАН НА СОЛНЦЕ ОБАУЕ ВНІМАН ПОЛОЖИТИ
ПЕРВЕІН ЗЕЛО ТОНКО ЕЛНКО МОЖЕШИ ДА НЕ ВЛАГНЕТЪ АЦЕ
ЛІ Ж МНОГЪ ЗГЪСТНТ СЖ И НЕВОЗМОЖНО РАЗПОТЕРАЮТ СЖ ТО
ПОЛОЖИ МАЛЪ НЕФТЪ ДА ОМЕКНЕТЪ АЦЕ ЛІ ЖЕ НЕ НМАШН НЕФ
ТЪ ТО ПОЛОЖИ НЕВАРЕНЪ БЕЗНРЪ И БИВАЕТЪ ТАКО АЦЕ НМ
АШН ПОВНШЕ МАСТНХА ТО ПОЛОЖИ .50. ПЕДЕСЕТЪ ДРАМА, ПЕ
ЛЪГА ДВАДЕСЕТЪ І ПЕТЪ ДРАМА МАСТНХЪ БИВАЕТЪ ТАКО ДО
БОРЪ ТАКЪ БИВАЕТЪ И РАЗМЕШАН ВЕРНІКЪ И ТВОРІТЪ БЛЕСКОДЪ
ЗЕЛО ЛЦНТШН ВЕРНІКЪ СНРЕУЪ ЛЪСТРО

Дрѣвн верникъ сандалознонъ

Возми сто драми сандалозъ нстріі его на мраморѣ
или во хаванъ добр ситно яко же прахъ и вложи ю во грне
цъ и вложи мало нефтъ илн безиръ внѣтра да не
нзгорит внотра и много повернеетъ донде же растопит
са и постави хъ горнецъ посреде нзгореніхъ оуглин покри
его со плоскати каменъ и уесто откнван его и разм
ешаван со древце донде же растопит са добрѣ и егда вн
днши яко растопит са да науннетъ творити пенн и сне
ми его тон час от огна и положи половинъ окѣ безиръ ва
ренъ на солнце тонко да согрееши его понапретъ потомъ
процеди со танкою платною сохраннфъ во сосѣдѣ и егда оуви
днши яко згѣстит са то положи во него нефтъ да оума
кнетъ да верникосѣвашъ тонко да не влагнеетъ и тако бѣваетъ
доборъ.

Ѽ верникъ нефтинскомъ 9 в,

Возми сандрака дванадесат и пегѣла драма
трндесат и стрн сантрака на мрамора и пресен ю со
ситом да бѣде зело тонко, стрн и пегѣла и положи и
ннхъ, прежде во особна горница и растопат са на дглі
а и потомъ смесе нхъ и положи нефтъ и размешавай
со деревцамъ, токмо помалѣ помалѣ снпли да не
згѣстит са сантрака аще лі же слѣ; нт са згѣстит
са и размешаван сѣцана оуглехъ донде же растопит са
весъ пакн тѣри нефтъ и согореван его добре процеди та

НИИМЪ ПЛАТНОМЪ И АЩЕ ЕСТЬ ГЪСТЪ ПА ПОЛАГАН НЕФТ
МАЛДЪ ЕГДА ХОЩЕШИ ВЕРНИКОСЪВАН , НСНХАЕТ ЖЕ И НА
СЕНКЕ ☼ ОУТРА ДО ВЕЧЕР И СКОРЪНИШНЕ ОБЛЕЩНИ СЪ ЯКО ЖЕ
СТАКЛО И ЕГДА ХОЩЕШИ ДА ВЕРНИКОСАШИ ТО НАГРЕН ПРЕЖДЕ І
НКОПАХЪ НА СОЛНЦЕ АЩЕ ЛИ НЕМАТЪ СОЛНЦЕ ТО НА ОГНІ
ДА НЕ ИЗЛЕВАЕТЪ ЛЕНОКОПНА НЕ ПОЛАГАН ЕА ПРАВДЪ НА
СТРАНДЪ ДА НЕ ПОТЕЧЕТЪ ВЕРНИКЪ Е ЗЕЛО ОУДОБЕНЪ ОБАЧЕ
НЪСТЪ ТОЛІКО ДОБОРЪ И ИЗРАДЕНЪ . ,

☼ ЖЕЛЪТОМЪ ВЕРНИКЪ

ВОЗМН САНТРАКА ДРАМА ДВАДЕСАТЪ И САРНБЪРЪ
СНРЕУЪ АЛОНИ ДРАМА ДЕСАТЪ НСТРН ТА ЯКО ПРАХЪ И
ПРЕСЕН И ВСНПАН ВО ГЕРНЕЦЪ И РАСТОПАТ СЪ НМДЪТЪ ПОЛО
ЖИШ БЕЗНРЪ ВАРЕНЪ НА СОЛНЦЕ ДРАМА ПЕДЕСЕТЪ И
ГДА ХОЩЕШИ ДА ВЕРНИКОСЪВАШЪ ТО ПОЛОЖИ ВО НЕГО НЕ
ФТЪ ДА ПРОСТНРА ТО ПРОУЕЕ БИВАЕТЪ И ВЕРНИКОСЪВАН
СТРЕБРО ДА ОУСТРОИТ СЪ ЖЕЛТО . .

☼ ВЕРНИКЪ РАКНИНОМЪ НИЖЕ СЪШНТ СЪ НА СОЛНЦЕ 10 с,

ВОЗМН РАКНЮ КРЪПКО ЯЖЕ ЕСТЬ ЛАМНОМЪ ПРЕВАРЕ
НИМЪ ЧЕТНРЕ ПОТН И ПОЛОЖИ ОТЪ НЕА ВО МАЛДЪ БОЦДЪ СІРЕУЪ
СТАКЛО ДРАМА ДВАДЕСАТЪ И ЗАТКНДВЪ Ю ЗАМАЖІ Ю СО ТЕ
СТОМЪ ПОСТАВН А НА ТОПЛОМЪ ПЕПЕЛА ДА ВАРНТ СЪ ВАРАЦІІ
ЖЕ ПОЛОЖИ ВНОТАРЪ САНТРАКА ДРАМА ДЕСЕТЪ ДА БДДЕТЪ ДОБРЕ
СТРІЕНА І ЕГДА СВАРНТ СЪ СО РАКІЮ И РАСТОПІТ СЪ САНТРАКДЪ ТО ПО
ЛОЖИ ПЕЛДГА ДРАМА ПЕТЪ И ДА ПОВАРНТ СЪ МАЛО ДА БДДЕТЪ

СМЕСЕНИ СЪ ЕДНО ПОТОМЪ ПРОЦЕДИ ТОНКІМЪ ПЛАТНОМЪ;
И ТАКО БИВАЕТЪ ДОБОРЪ И ЕГДА ХОЩЕШИ ВЕРНИКОСОВАТИ
И ТО ТЪРН ИКОНА НА СОЛНЦЕ ТО ПОСТАВИ Ю СПРОТИ ОГНА
ПОДОБНОЕ ДА СОГРЕЕШИ И ВЕРНИКЪ ТОГДА КОНДНОМЪ ПОМАЖИ
ЕДНОЮ И ПОУКАИ МАЛО И НАМАЖИ ДРЪГН КРАТЪ А БОЛЕЕ
НИКЪ С НИМЪ ЖЕ ДА ЗНАЕШИ ИСНЕ ЯКО ВЕНЕЦИАНЪ НЕ ПОЛАГАЕТЪ
ЗЛАТА НА ИКОНАХЪ ТОКМО ВЕРНИКЪ ОУСТРОЕНЪ ѿ НЕГО
ПОЛАГАЕТЪ НА ИКОНАХЪ ВМЪСТО ЗЛАТО КОЕ ИМЕНЪЕТ СЪ
ПО АЗНКЪ НХЪ АЛАМАНІСКОМЪ ГОЛНФАРБЪ

ЕЖЕ ПО АЗНКЪ НАШЪ ГОВОРЕННЕ ЗЛАТОЦВЕТЪ ИЛИ ШАРЪ,

КАКО МНЕСИ ВЕТЪХІА ІКОНІ

ЕГДА ХОЩЕШИ ДА МНЕСИ ВЕТЪХИ ИКОНИ, ТО ПРЕЖДЕ НАПО
ЛИ И ЕДИНО КОРНТО ВОДА ВЕЛНКО И ДА ВМЕТАЕТ СЪ ІКОНА
ВНЪТРА И ДА ПОКРІЕТ СЪ ИКОНА ВОДИ ПОТОМЪ ПОЛОЖИ ИКОНЪ
ВЪЗНАКЪ ВОЗМИ ЛЪТЪ ПЕПЛИВЪ ВОДЪ И МАЛЪ ДА БЪДЕТЪ
ГРЕАНА И СІПН НА ИКОНОМЪ ТРИ ГО СЪХНМЪ КОНДНОМЪ ВЕЛІ
КОМЪ СЪДЪАНА СО СВННСКИ УЕТНИЪ ДА БЪДЕТЪ ВЕЛНКА
ЯКО ЖЕ ПЛОПРАСТНОМЪ ИКОНЪ И ТРИ ВЕЛІКНИИ ДА
НЕ ОЦЕПІШИ ОТЪ ШАРОВЪ ИКОНАХЪ ПОНЕЖЕ АЩЕ
ЕСТЪ КРЪПОКЪ ЦЪКЪ ТО СЕУЕТЪ ОУЕРНЕННЕ И ВЕРНИКЪ И ѿ 10 В,
ЛЪПЪВАТЪ КОМАТИ СЕГО РАДИ ВНИМАИ ДОБРЪ ДА НЕ
ОМНЕСИ ВСЮ ИКОНЪ ЗАЕДИННОЖДИ ТОКМО ПОМАЛЪ ПО
МАЛЪ ДА НЕ ПОКВАРИТ СЪ И ПЕРВОЕ ОУБО ОМИ МАЛЪ
УАСТЪ СХРЕУЪ ЕДНО КРАУЕ ОТЪ НЕА СО ЦЪГЕОМЪ И КОНДНО

мъ потомъ покрѣдъ сїю нконѣ во корїто да омїють
сѧ оуернення и пепелною водою на дрѣвѣ место потомъ
пакї покрѣдѣ ю во корнто и пакн помало омнван
всю едїнождн то нмашн продолжитн время дон
де же омїешн и тако коснащн много часъ цекъ на
нконахъ нзлеветъ бон заедно со гипсон отъ и
конн токмо творитн яко же тн сказахомъ
и оне лї же оуїстнт сѧ добрѣ аще оубо нзлезнаша
негдѣ бон то, нсправн после вернїкосан ю да оуст
ронт сѧ яко на нова обауе нскѣсн первен масте
рство на малон твое нконе и якѡ олдѣншъ на
малѣ оупотребн и велнкѣ аще лн же нн останї се
да не кварншн и смѣщатн сѧ бѣдетъ домо владїѣн
нїхъ сїѧ яже пїшѣтн де не возматнт сѧ баснн
понеж азъ есмъ самъ нскѣсїхъ на себѣ и оулѣн оба
уе восхотѣ то створитн но некто безъ нскѣса
и оста дска гола во рѣкахъ его .

Како да творишн боѧ да блещн сѧ сречу да светїтъ

Положн клен и цѣкъ и воскъ всѧ равно и размешнн
тнѧ трн снѧ положн на огны растопатн сѧ потомъ по
ложн внѣтра боѧ размешан добро и намажн конд
нлом что лнбо хоцешн и оставн ѧ да сохнетъ
и таж нзгладн и аще лн хоцешн то поставн 11 с,
и злато и нзгладн и тое и естъ добра гдѣ лнбо

лице положивши є токмо да не вернікосѣши єго

Како да сотвориши и да растопиши злато

Положи и злато во чашѣ чинненѣ и кометъ растопенъ гѣсть
яко же медъ и три го добръ со перстомъ на многѣ часа да с
триѣт сѧ добръ и потомъ омі престъ водою въ чашѣ и вси
плн ещє да наполнит сѧ и остави є да оутант сѧ потомъ
нзлен водѣ нзъ чашн вниманнемъ да не нзлнет сѧ злато
и тѣри дрѣгѣ водѣ и третою донде же оунстнт сѧ добръ по
томъ собери є во хавадѣ и тѣри мало кометъ и работан
с нимъ на нконахъ,

Како да правиши златнаѧ писмена

Положи сѣлеменъ жнвакъ и костиръ равно, и положи єѧ
на мраморѣ и положи и лѣтъ оцетъ и со ѡловомъ и со сребромъ
стригта донде же бѣдетъ яко же вода и взимаѧ отъ водї и пиш,
со тростомъ снреуъ со кондломъ и егда нсоухнетъ нзаглади єго
да блешеетъ

Како да пишшиши главни писмена златни

Нспнтан и намери позлачн и возми плюнкн єго и вло
жи во хавадѣ или во яко либо же хоцешн сосѣдъ и слнши како
пободобаетъ
взати плюнкѣ, того постави на нозрехъ єго свешъ вожеженѣ и так
нспѣцаетъ плюнкн своѧ и земн ѧ на мраморѣ заедно со малѣ стнло
и златомъ стрн та добре и положи мало кометъ и тако пишн,
на что либо хоцешн и поуѣдит сѧ нмашн.

Како да полагаеш злато на хартію 11 в,

Положиши преже хартию со клеємъ или со комідомъ по томъ тон часъ донеле же мокро естъ положи злато отъ горе и остави е да нсохнеть, та же нзгладн е биваетъ добро.

Како да правши лака нзбрана ѿ крмазыѧ.

Положи половина ока водн во сосѣдъ калансанъ и драма два и полъ ѱѳга и постави его на огниъ да вариѣт сѧ добре потомъ сони го о огна и процеди е во дрѣвн сосѣдъ и постави его на ражеженн обглахъ и нмен обготованъ петъ драма кремазна триенъ ѧко же прахъ помажи его внѣтра помалѣ помалѣ размешаван его тонкимъ проукахъ и егда вѣдншъ ѧко научатъ вриѣти нмѣн оуготованъ два драма рнтеръ и т он трненъ ѧко же кермезна положи его внѣтра размешан помалѣ соні то отъ огна положи полъ драмъ стнпса добрѣ стрнена, потомо процеди то во два сосѣда зѣло ; нста, да знаеш е сие ѧко что процедиши со первимъ сосѣдъ биваетъ подобренши ѿ втораго да оставиши да остѣдн т сѧ и вода аже останеѣ горѣ и возми ю нскѣсно со ложницею и стави ю едниъ денъ или два дни да оутант сѧ пакн вторницею возми водѣ остало и невозможно естъ ложницею взѣти еѧ сотвори тако спреди мало и ванн и егда оутает сѧ направн велнѣ ѧко же фнтнлъ и натопи и его и еднина кран и него вложи внетре во сосѣда в нем же сѣтъ бон токмо вниман да не приближи

Т СА ДО БОИ ДА НЗНОСИТЬ Н НЕА Н ДРЪГНА КРАИ ОСТАВИ ДА
ВИСИТЬ ОТЪНАДВОРЪ СОСЪДА ЖЕ ПОЛОЖИ ОТДОЛЪ ЕГЪ
НИЪ СОСЪДА ДА ПРИНМЕТЬ ВОДЪ Н ТОЛКЪ НЗВАЖДАТЬ
ВОДЪ ЕА ЖЕ ИМАШИ ОУДНИВНТ СА ПОТОМЪ НСОШИ ТОЮ НА СЕНКЕ 12 С,
Н БИВАЕТЪ ДОБРА ВОДА ИЖЕ ОСТАНЕТЬ ТРИ СО НЕА ХОРДОЛАСКА
Н СТАНЕТЬ Н ТА ДОБРА , ТАКЪ ПРАВАТЬ ИЗБРАНА ЛАКА ОТ
КЕРМАЗНА ТАКЪ ВНИМАИ ВСЕГДА ЛЪТЪ , ДА НЕ ОСТРОЖЕШИ
ЗИМЕ ЗАБАВАЮТ СА Н ПОКВАРИВОЕТ СА;

Како да правниш варардаромонъ

Положи мало частн метъ сиречъ тѣхъ во оцетъ киселен со
сѣдѣ меданнмъ н покри его , постави на местѣ ндѣ же не
уецъ солнце зѣло много времеа зноное донде же згѣ
стит са оцетъ , потомъ извади частн меди н по
ложн ю во дрѣго сосѣдѣ н тако биваетъ вардаром
онъ сиречъ цингаръ . .

Како да правниш жнвак кнбрѣтъ н мѣрдесекъ

Возми жнвака драма сто н кнбрѣтъ драма двадес
етъ н петъ мѣртаснкъ драма осомъ н стрн муртаснкотъ н
кнбрѣтъ на мраморѣ разнѣ сѣтно всако иако прахъ потомъ н
положи онѣа три вещи во разннихъ сосѣдѣ н постави на разгорени
добовн дебелн оуглахъ н иман нанти е оуготованъ ю желе
знд прахкѣ токѣ размешаван донде же растопит са потомъ
смеси та жнвакамъ да бѣдетъ едно смешани н мешан со желе
зноу танко проукою да растопат са н да научетъ проука

ПОУЕРНЕВАТИ И СИПЛИ НА ПЛОСКАТОМЪ КАМЕН УНСТОМЪ И О
СТАВИ Ю НСТЪДНТ СЪ И ПАКИ ТРИХЪ ЯКО ЖЕ ПЕРВИ ИМЕН
ОСТРОЕНЪ ТЛННАИМЪ СО ТЕСНОЮ ШИЮ СОСЪД ПОСТАВИ ТА
В НЕМЪ ПОКРИ СОСЪДЪ И МЕШАИ ЖЕЛЕЗНОЮ ПРОУУКОЮ ДОНДЕ ЖЕ
ПОБЕЛЕЕТЪ, ПРОУКА ПОТО ЗАМАЖИ ЕТО ТВЕРДО И ЗАРОВИ ЕГО ДО ТОМЪ ДОН
ДЕЖЕ ПЛЕНЪЕТЪ СІРЕУ ДА НЕ ДЪШИ ДАЖДА НЕМЪ ОГЕНЪ И ОСТАВІ Е
ДА ИЗПЕУЕТ СЪ, ЕДНИМЪ ДЕНЪ И НОЦЪ ПОТОМЪ СОКРЪШИ 12 В,
СОСЪДЪ И ИЗВАДИ ЕГО И ТАКЪ БИВАЕТЪ КИНАВАРЪ ДОБОРЪ:

Како да работаети Московски

Егда наурьтаети стѣго икона то послати токмо вен
ца его понеже сотвори, тако возми оустѣбеуъ и смеси
со zelo мало лѣлакъ елико да размешаютъ сѣ яко не
стѣ сама юстѣбеуъ или вмѣсто лѣлакъ положи мало
лазѣръ притски или цариградски и мало янице и сотвори
кампон сѣреу поли на одеждахъ же положи якѡво или
хощеши то положи боѣ со малнимъ аицемъ и пропла
си одежди тонко и ѿтворан и ламатисѣван со раз
топено злато потомъ оукрепи его на крѣпостѣхъ яко
же и на шарехъ сѣреу на бонте да нсѣшнт сѣ то изгл
аднѣ со коскню подобнѣ напиши писмена стѣго
со златомъ и сотвори и дрѣги шарови на кампонъ
сѣреуъ на поли изгладн и тѣхъ яко же више ре
кохомъ тако работает сѣ московски икони

Како да работиеш Критски

СѢДѢАНІА оубо сотвори тако и пропласи то глоу
боко и ѿвори и ламатисован по двема и трима ла
матн потомъ пснмнднсан снреу помажи юстѣбеуію
лица ж сотвори тако тѣри охра темна и мало уерно и зело
мало юстѣбеу и пропласи, та и отвараи со уерно окси
положи и крѣпости оѣсѣ и зѣніць со агно мавро уерно
потомъ положи нстѣбеу и мало охра и кинавар со ра
сѣжденнемъ да не останеѣтъ плотъ желта но белоуерве
никаво и саркосан токмо вннман не наполнати лица 13 с,
до вонъ но до основанихъ да положиши сарка плотъ со м
алою тонкостню потомъ положи мало побела сарка на
крепостехъ и пснмндн сїреуъ юстѣбеуъ тонки подобнее
саркосѣван и рѣки и ноже и власи ѣже на младнхъ про
пласован со мавро уерно оѣн и ѿтверзан со уерно и лама
тисован со проплазмонъ и мало сарка и пснмнднсан крепост
власи же и бради старнхъ ламатисан со линомъ (лианни)
горе на проплазмонъ и пснмнднсан теухъ со тонкою пснмн
дню снреуъ оустѣбеуомъ.

Сказаннемъ ѿ мерахъ натѣралннхъ сїреуъ естественнхъ

Да знаешн ѿ оуученнѣ ѣаково натѣрахъ бнваетъ внсокъ
уеловекъ деваѣтъ мерн, и отъ уела до плеснѣ сїреуъ сто
пн и перво стори первѣю мѣрѣ нарицаемѣ евгонъ коато
разделан на три и твори первую уело второю носъ и тре

тїю брадѣ и власи же сотвори нзъ вѣ авга такожде и носъ
и пакн премерн ѿ брада до носа три мерн на двою же мерѣ бн
ваеть брада на едно же мѣрѣ бнваетъ оуста и герло одн
нъ носъ потомъ премерн отъ брада даже до стреди три ме
рн и до колена дрѣгїа две нно колени нзванди едно мѣрѣ
елно носъ пакн дрѣгїа две мерн даже до долнаго состава
ноги и пакн отъ тамо до нокти едина мѣрѣ отъ гортани
до рамена едина мѣра подобне и отъ дрѣгаго рамена и ѿ
крѣглости раменъ нзванди едина носъ и премерн даже
до латокъ нзъ вноутре руки и отътамо пакн до краехъ перс
товъ мѣра едина елно естъ едно око толико естъ др
ѣго естъ равенствомъ подобнѣ толно естъ глава 13 в,
космена тебе одъ оуеса оуши две оуи егда же естъ
по лицѣ тебе едно око едно оухо и тебе да бѣдетъ
яко же носъ на четирїи носами на ширинѣ и егда естъ
гола естъ облеуена едно и полъ авго янице ѿпаса
не подобаетъ бити среднѣ тамо ндѣ же двнжетъ локоть,

С)оустроене бон снреуъ вапонъ натѣралн

нхъ и како да работашн на платно со масломъ

Прежде нстри бонте добрѣ со вода и остави тѣхъ
да сохнеть совершенно, потомъ пакн стрн нхъ со бе
зиромъ, невареннмъ та же собери ѿ мрамора и
положи нхъ во сва нхъ сосѣтъ и егда сотворитъ бож
отъци параво во коламарѣ и нмашн то работати то
двнгни цнпѣ отъ краѣ нзванди бож елно хош

ешн потомъ притисни со перстомъ цепѣ и покрн
бою да не сотворитъ дрѣга ципа юстѣбеуъ же да
трнешн со ореховимъ масломъ понеже тѣмъ биваетъ
подобро потомъ закови четирн древеса опни на ни
хъ платно кое нмашн писати и аще оубо естъ
платно на немъ же нмашн писати шелковъ то напер
тан и пѣши тонъ часъ аще ли естъ ленано или тако бо
либо то сотвори една боа зѣло гѣста и пропласи е
и е распостн боата во великимъ ножемъ да оуправн
т са платно и остави е да нсохнетъ потомъ охеднса
и со гипсонъ и работан на немъ тако оустрон еди
нѣ доскѣ на единѣ пѣдѣ и повелнкѣ и на единъ краи
продѣп; и ю да влагаетъ во дѣпкѣ великѣ престъ ле
вѣа твоеа рѣки да держиши а а проуче доска да висн 14 с,
тъ до лигта твоего и на тон доскѣ да размешаешъ бон и в
лагда томѣ нефтъ да текѣтъ и работан и ворви тѣри
сенка (инскѣсъ) потомъ первн ламн та же и вторна ла
ма по снхъ пснми сречуъ юстѣбеуъ токмо вниман да не поло
жиши една лама ѿгоре надъ дрѣгою ламою но всака
лама да бѣдетъ на свое мѣсто хитросно понеже аще бѣд
етъ една воз дрѣго то не нсохнетъ скоро подобенъ сотво
ри и на нскѣсъ сречуъ на сенкахъ и последн основанна и гдѣ
работашн со боею то постави нконѣ во знакъ да нсохнетъ
мало и тако работан горною частн еа, и егда же соверш
ниши ю аца хоцешн ю то положи ю единъ кратъ вернѣко

САМ И ТАКО ПРИЕМЛЕ КОНЕЦЪ ОБАУЕ ДА ЗНАЕШИ ИАКО ВСАКА
БОЖ ИСКАТЬ СВОИТА БОЖ И ЗА СВОНОТЪ КОНДНЛЪ И Д
А БЪДЕТЬ ОСТР И КРЪГЛН И МАЛО ВОНЪ ѿ ПЕРА ДА БЪДЕТЬ ДЪ
ПКИ МНОГО НА ТЕЗАХЪ ТВОИХЪ СЯРЕУЪ НА ДСКЕ ДА ПОСТАВЛАЕ
ШИ КОНДНЛН ТВОА ВО НИХЪ ДА НЕ НАПРАШАВАТ СЯ И ЕГДА ХО
ЦЕШИ ОТМНВАТИ НХЪ ДА ИМАШИ ГОТОВЪ ТЕНЕКНЕНЪ КЪТН
Ю НА ДВЕ РАЗДЕЛЕНА ВО ЕДНОМЪ МЪСТЕ ДА ИМАШИ БЕЗНРЪ НЕ
ВАРЕНЪ И ВЪЗНМАН ѿТЪ НЕГО СО КОНДНОМЪ И ТРИ СО РЪЦЪ
ТВОИ ДА РАЗМЕКНЕТЪ БОЖ ПОТОМЪ ПРИТНСКАН КОНДНЛЪ СО ПРЕ
СТОМЪ НА СОСТАВЕ КЪТНИНОМЪ И ТЕГНИ ЕГѠ ДА ОТРНЕТ СЯ
КОНДНЛЪ И ДА ЗАГЪБЕТ СЯ ОМОВЕННА НА ДРЪГОЕ СТРАНЕ КЪ
ТНЮ ИНОМЪ СО ТЪМН ОМНВКАМИ МОШЕШИ РАБОТАТИ; ТО
ЛИБО ХОЩЕШИ ПОТОМЪ ОМН КОНДНЛЪ СО САПЪНЪ ИЛИ СО ЦЕ
ГОМЪ ИЗЪНСТИТ СЯ ЗЪЛО ДОБРО И ОМН МРАМОРА СО ЦЕГОМЪ,
СНЕ ЕСТЬ СКАЗАНИЕ И ХЪТРОСТИ ЕЖЕ НА ПАЛАТНЕ ПИСА
НИЕ СО МАСЛОМЪ СЯРЕУЪ НАТЪРАЛНИХЪ, .

**Како да пишешъ на стени и како да оустр
онш конднлн нм же пишѣтъ на стене. 14 в,**

ДА ЗНАЕШИ ИАКО КОНДНЛН СТЪНЪ БЫВАЮТЪ АНИКТАРИ СЯ
РЕУ ОТВОРИТЕЛНИ ѿ ГРИВИ МАГАРЕВИ И ОТЪ ГОМНХЪ ВОЛОВИ
И ѿ ВЛАСОВЪ КОЗНИ ПРАВНХЪ И ОТЪ УЕЛЮСТИ МОСКНИИ СОТВ
ОРИХОМЪ ЖЕ ТАКО НИХЪ ЗАВЕШИ ВЛАСИ ЖЕ ПРОНИЗНИ НХЪ ПРСЪ ОР
ЛОВО ПЕРО И БИВАЕТЪ САКРОСТАРИ И ПРОПЛАСТИРИ ИИНО ЕЛЪКО
ХОЩЕШИ ВЕЛКОМЪ КОНДНЛЪ ПРОПЛАСТИРЕВЪ СОТВОРИ СВНИ
СКИ УЕТИНЪ И НАВОУИ ВЕРХЪ ПРИВАЖИ НА ДРЪВЪ БЕЗ ПЕРА И ТА

КО ПРАВА СЪ КОНДНЛЪ ЗА НА СТЪНН.

КАКО ДА НАУЕРТАЕШИ И ДА РАБОТАЕШИ НА СТЪНЪ

ЕГДА ХОЩЕШИ НАУЕРТАТИ ДА РАБОТАЕШИ НА СТЕНЪ ТО
ПРЕЖДЕ ИСПРАВИ МЕСТЪ; ПОТОМЪ ПОЛОЖИ НА ЖЕЛЕЗНОМЪ
ПЕРГЕЛОМЪ НА ДВОЮ КРАЕХ ПО ЕДИНЪ ДРЕВА ДА ОУСТРОИТ СЪ
ПЕРГЕЛЪ ЕЛНКО ХОЩЕШИ ВЕЛНКЪ НА ЕДНОМЪ КРАЕХЪ ЕГО ПО
СТАВИ КОНДНЛЪ ДА ЗНАЕШИ СО ТЪМЪ БОЖ ДА ЗНАМЕНЕШИ
МЕРКИ ДА ОКРЪЩАЕШИ ВЕНЦИ НА ЗНАМЕННУХЪ МЕРИ ВОЗМИ
ОУХРА И СКЕДНСА СО КОНДНОМЪ ВОДНИМЪ И ПОСЛЕДН ОТВОРИ СО
ТАЖ ОУХРА И АЩЕ НЕ ПРЕДЕТЪ ВОСХЕДНЕТО ДОБРО ТО ОТВОРИ
ЕСТЪ, СО БЕЛО ОКСИ ОКРЪЩИ ЖЕ ВЕНЦИ ИЗГЛАДИ Е ДОБРО КОМ
ПОНЪ СІРЕУЪ ПОЛИ И ОДЕЖДАХЪ ТОН ЧАСЪ ТЪРН ЧЕРНО
МАВРО ПОТОМЪ ИЗГЛАДИ И ОДЕЖДИ И ПРОПЛАСИ НУХЪ: ТО
КМО СМОТРИ ОТЪ ЕДИНАГО ЧАСА ПОСКОРО ДА СОВЕРШИШИ ЕЛІ
КО ИЗГЛАДИЛЪ ЕСИ ПОНЕЖЕ АЩЕ ЗАБАВИШИ СЪ СОТВОРАЕ
ТЪ ЦИПЪ И НЕ ПОПНВАЕТ БОИ И ПОСЛЕДН ОТПАДАЕТЪ АЩЕ
ЛИ ЖЕ ЗАБАВИШИ СЪ ТО СМОТРИ И ДЪЖЕ НЕ ПОПНВАЕТЪ ТО
СМОТРИ И ПРИТНСА СО МНСТРИЮ, И ПОСЛЕДН ПОЛОЖИ БОИТЕ
И ТАКО И НЕ ИМАТЪ ОПАСИТИ ПОДОБНЕ ИЗГЛАДИ И ЛИЦЕ 15 с,
И НАЗНАМЕНА Е МНСТРИЮ И ПСИМНДЪ И КОСТНЮ ЮЖЕ ИМАШИ
НАРОУНО ЯКО ЖЕ ЮШТЪ ТОЮ НАУЕРТАИ ОДЪЖИТЕ ПРОПЛАСИ И
ЛИЦА ОТВОРИ И САРКОСА АЩЕ ЗАБАВИШИ СЪ СОТВОРИТ ЦИ
ПА ТО ТВОРИ ЯКО ЖЕ ТИ РЕКОХОМЪ;

Како да творнши пснмндн сїреу юстѣбееу стене радн

Возми варь отъ тастри варници и нскѣси є такѡ и положи є на азицѣмъ твоємъ и аще либо не горунтъ или не терпнтъ явла єт сѧ како же перстъ тон є доборъ и отъ того нзберн и стрн бн ваєтъ пснмндъ за стени доборъ радн аще не отребнши и то гава то возми отъ старн сїреу ветхн соваднсма да бѣдетъ и старн нстри добро острѣжи шаркн стрн того мало на мраморѣ сѣхо потомъ положи єго во панице и напелни ю водою и остави да оутант сѧ, и процеди єдною дваждоу донде же нз лезетъ нз неѧ калнице и слама со водою потомъ стрн со водою добре бнваетъ пснмндъ доборъ аще ли не обрацаєши и то єто сотвори тако возми отъ того самаго вопна со конмь работаєши постави є на солнце да сохнетъ потомъ згорї є зело добро во пещь или на огне згорнт сѧ потомъ стрн работан то кмо нскѣси є на азице твоємѣ и аще горунтъ или терпнетъ како же проує вапно со конмь саркосѣваєши то остави ю поне же ципѣ останетъ и не можетъ работан сѧ аще ли не горь унтъ да є како престъ тон работан со нимъ несѣмѣно;

Ѡ еже како оустронти проплазмонъ стени радї

Возми снѧ плоуа или снѧ каменъ и охра темна драма и отъ стениѧ пснмндъ драма и мавро черна драма. нс стрн та добре и пропласѣван и дѣже хоцєши да 15 в, саркосѣєши

Ѡверзанне оуєсь и вежден и нннхъ частн єліко саркосѣєши

Возми оумра или мавро черво, и дрѣво

толико черво мавро ози и размешан та отвѣрзан оуесъ и носъ
рѣки и ноги и проуаа и на крѣпостехъ положи токмо овра и
мавро черво на зеницахъ же собираютъ са отъ кадешъ вар
новъ, понеже аще положи отъ того цо работаша на по
лѣхъ и на одеждахъ то избелеваетъ,

Како да оустронши сарка плоть и глнказмонъ на стени

Положи пшмндъ и нстѣбевъ на стени и драмъ охра да си
тннкннъ драмъ и волонъ драмъ и стрн нхъ прилѣжно на
мраморѣ и биваетъ сарка плоть добра и возми отъ таа
самаа сарка и проплазмонъ смесивъ то сотвори проплазмонъ.

Како да саркосѣши на стени

Возми и глнказмонъ и саркосѣван како же и на иконахъ
изравнаа лица аще хоцеша скоро то прежде саркос
ан основана сарка и тонкостн оутончан со глнказмонъ
и со сарка така биваетъ скорн

Како да полагаеш червленостн

Оуста оубо младнхъ направнхъ со агно волонъ черв
леннмъ остъ же положи тонко размешаван волонъ со са
рка подобне нсѣнехъ на скнѣсъ на сенкахъ рѣуннхъ и дрѣви
нхъ оудехъ тѣри агно зѣло тонко такожде и старнхъ вла
снхъ же и бради сотвори тако како же сказахомъ ти на иконахъ

Како ламатисѣши со лазѣръ на стѣнѣ . 16 с,

Возми лазѣръ и положи на плочѣ и тѣри лѣлакъ мало глаго
леми хитѣтъ понеже лазѣръ плеснеетъ на стене и елко поло
жи лѣ еси лѣлакъ и толко да положиши нѣстѣеу и отъ стѣ
ни сиреу отъ варѣ правенѣ и стрн нхъ добре и собери та во у
ашѣ и прежде проплаши тонкомъ лино и отъвори е со уернимъ
и ламатисан со лазѣръ ламатисѣетъ сѣ же и на уерна омира и на
окси мавро тонко уерно . ,

Како да работаютъ сѣ на стѣнѣ и како не работаетъ сѣ

Псиимди сиреу нѣстѣеу икони и цингарѣ и лазѣръ и лаз
карѣ тѣ не работаютъ сѣ на стѣнѣ проуѣа же всѣ боѣ ра
ботаетъ сѣ , обауе подобаетъ знати за кинаварѣ тако аще пише
ши нѣвѣ храма на мѣсте нѣже оудараетъ веторѣ
не полагаетъ отъ нютѣ понеже поуерневетъ бои токмо поло
жи бѣло окси остро аще пиши видѣтерѣ храма положи нѣстѣ
еу нѣстенски нохра цариградска и помалѣ и не поуернеетъ ;

Како да правши венци двигнѣти на стѣнѣ

Егда науертѣши сѣаго окрѣженн венци со пергеломъ
потомъ положи зреннемъ и двигни венци токмо в немѣ
да не налегнешн власи та же прилепи злато хартѣе отъ горе
во елко двигнѣл еси да не видѣт сѣ вапно отъ нюдѣ и крѣ
жи вторницею пергеломъ отъ горе на нкона да знаменѣши
венци и тогда земни древо кое имашн прика ; ено , смотри при
лежно окрѣженнемъ пергеломъ и положи е и оударан со

ТЕСЛОЮ ДА ВООБРАЖЕТ СѦ И ТАКО ОКРѢЖИ ЕГО КРѢГОМЪ
СНРЕУЪ ОКОЛО ВЕНЦА ПОТОМЪ НЗВАДИ ВО ХАРТНЮ НСПРАВИ ЗР
ЕННЕ ОКОЛО СО МНСТРНЮ ОБКОЛИ ЕГО СО ПСНМНДОНЪ 16 в,
ЮСТѢБЕУЪ И ОСТАВИ ДА НСОУХНЕТЪ ДОБРЕ ЗА ДА ПОЛАГАЕШИ
ЗЛАТО СО МѢРДЕСАНКОМЪ :

Како да полагаеш ЛазѢръ На стѣнѣ

Возми и омнухъ и процеди вѢДѢ же юже процедиши
постави да оубнстрит сѦ нзлнваю донде же остан
етъ гѢСТЪ Е КОЕ ДА ПОЛОЖИШЪ ДА ВАРИШЪ , И ПО ВАРЕННЕ ЖЕ
РАЗМЕШАИ Е СО ЛАЗѢРЪ И ПОЛАГАИ ЕГО НА ПОЛѢХЪ СТѢНИ МНОЗИ
ГЛАГОЛЮТЪ ЯКО ВОДѢ Ю ЖИ МИ Ю ТРИЦИ ПРОЛНВАЮТЪ Ю И
ПОЛАГАЮТЪ ДРѢГѢ ВОДѢ ДА ВАРИТ СѦ СО ТРИЦАМИ МНОГО
УАСА ПОТОМЪ ПРЕЦЕЖИДЪТЪ И БИВАЕТЪ КЛЕН ТИ ЖЕ АЦЕ ХОЩ
ЕШИ ТО НСКѢСИ СІЕ ТОКМО ЛАЗѢРЪ ДА ВѢДЕТЪ СТЕНА ЗЕЛО СѢХО

Како да оустронши мѢрденътъ да позлацаешъ

Возми сѢЛЕГЕНЪ ДРАМА 30. И ОУРА ТОНЦА ДРАМА
И ТРИ И ОСТРАКОМЪ ДРАМА ПЕТЪ И ЦИНИГАРЪ ДРАМА ЕДИНЪ
НСѢТѢБЕУЪ ДРАМА ЕДИНЪ , ПО ВСѦ ОУРА СТРИ ДОБРЕ НА
МРАМОРѢ БЕЗЪ ДРѢГАГО НИУЕСО ЖЕ ПОТОМЪ СОБЕРИ Е ОТЪ
МРАМОРА И ПОЛОЖИ ВО ХАРТНЮ И ЕГДА ХОЩЕШИ ПОЗЛАЦАТИ
ПОЛОЖИ ОТЪ ТОГО ЕЛНКО ХОЩЕШИ ПОМАЖИ ЕЛНКО ТИ ДОВ
ЛЕЕТЪ ДА СОВЕРШИШИ ДЕЛО СВОЕ ИЛИ АЦЕ ХОЩЕШИ ТО
ПОЛОЖИ ТОКМО СОЛЕГЕНЪ СѢКРОСТІРЪ ПОТОМЪ СВАРИ БЕ
ЗИРЪ ДОНДЕ ЖЕ ЗГѢСТИТ СѦ БЕЗИРЪ ЯКО ЖЕ МЕТЪ И ЕЛНКО ЕС

ТЪ БОА И ТОЛНКО ПОЛОЖИ И БЕЗНРЪ НЕВАРЕНЪ И РАЗМЕШАИ ЕГО
МНОГО СО ДРЕВОМЪ ИЛИ СО ПЕРСТОМЪ ТВОИМЪ ДОНДЕ ЖЕ
СОЕДИНИ СЯ И ТОГДА НАМАЖИ ВЕНЦА СЪАГО НА СТЕНИ И ПО
ЗЛАЩАТИ ПОДОБНЪ НИИ ЧТО ЕЩЕ ХОЩЕШИ ПОЗЛАЩАИ 17 с,
ИЛИ КОЖЪ ИЛИ СТАКЛО ИЛИ МРАМОРЪ ВИДТАРЪ И И
АДВЕРЪТЪ ПОМАЖИ ПРЕЖДЕ СО МЪРДЕНТОМЪ ПОТОМЪ ПОЗЛА
АТИ ЕГДЕ ХОЩЕШИ ПОЗЛАЩАШИ ПЕРВІА НАПОИ Ю СО ЛЕГ
ЕНОМЪ НА ВЕТОРЪ ЕДИНЪ КРАТЪ И ОСТАВИ Ю ДА СОХНЕТЪ
НА ТРИ ДНИ ПОСЛЕ ПОМАЖИ Ю СО МЪРДЕНТОМЪ И ОСТАВИ Ю
ПАКИ ДА СОХНЕТЪ ПОЗЛАТИ ОТЪ ГОРЕ АЩЕ ОУБО ЕСТЬ
ОТЪ ВЪНЪ ТО СОТВОРИ ТАКО АЩЕ ЛИ ЖЕ ЕСТЬ ВИДТАРЪ ТО
ПОЗЛАТИ Ю СО КЛЕЕМЪ ТАКО ЖЕ СОТВОРИ И НА ЗЕЛЕЗО И НА
МЕДЪ СРЕЧЪ НА ТЪЧЪ И НА ПЛАТНО ЖЕ СОТВО
РИ ПРЕЖДЕ КЛЕН И НАПОИ Е ВО ВЕЛИКО МЪСТО ИМАТЪ БИ
ТИ ЗЛАТО, ПОТОМЪ НАМАЖИ Е СО МЪРДЕСАНОМЪ И ПОЗЛАТИ
И БИВАЕТЪ ДОБРО ТОКМО СМОТРИ ДА НЕ РАЗМЕШАЕШИ МНОГО
МЪРДЕНТЪ ПОНЕЖ НА ДРЪВИ ДЕНЪ ЗГЪСТНИТ СЯ МНОГО И НЕ ОУГОДНО
НА ДЪЛО

Како да исправиши и обновиши ветхѣ и распанѣ иконѣ

Егда хоцтешна обновиши ветхѣ иконѣ и распанѣ
елико яко оубо есть и созадн изгнила и червлнва иза
дена то прежде оучсти ю гнилости еа добре истрѣси и
прахъ потомъ напои ю клеємъ да напоит ся дѣска того
постави ю на солнце да сохнеть токмо смотри да не
преидеть на дрѣга страна клен и покваритъ исторію

ПОСЛЕ ВОЗМН ПРАХЪ СМРЕУЪ ДРЕБНОСТЪ ОТЪ ДОСКИ СОГ
НИТНА РАЗМЕШАВАН СО КЛЕЕМЪ И НАПОЛНИ СО КЛЕЕМЪ ДѢПКИ
И ЕГДА НСОУХНЕТЪ ГИПСОСАН Ю И ЗАЛЕПИ ПЛАТНО НЗ СЪЗА
ДИ И ТАКО ОУЧУНИИ ОУТВЕРЖДАЕТ СЯ АЩЕ ЛИ ЖЕ ЕСТЬ
СПРЕДИ КОМПОСЪ ПОЛИ РАЗОРАНИ ИСТОРИА СѢАГѠ
СТОИТЬ ДОБРЕ ТО ДОБРЕ ПРЕЖДЕ ИСТРѢЖИ
КОМПОНЪ ПОЛИ И НЗВАДИ ѠКОЛО, ВЕТУХИ 17 В,
ГИПСОНЪ ПОТОМЪ НАПОИ КЛЕН ЯКО ЖЕ ВНИШ
И ПОЛОЖИ СОГНИТНА ДРЕБНОСТЪ ДРЕВА ТА ЖЕ
ГИПСОСАН Ю И ПОЛОЖИ ЗЛАТО И БОИ И ЗАКРПИ
И ВЕРНИКОСАН Ю И БИВАЕТЪ ЯКО ЖЕ НОВА
ИКОНАХЪ

ГРЕДИ ГОСПОДЪ НА ВОЛЬНОЮ СТРАСТЪ 18 С,

СОТВОРИ БЕЗНАЧАЛНОГѠ ѠЦА НА ОБЛАЦИ, И ДЕ
СНИЦѠ УБО ПРОСТРЕТѠ И БЛАГОСЛОВЛЯЕТЪ А ВО
ШѠНИЦА ЖЕ КРѢГА НЕБО И СКИПТАРЪ, И ВО ѠБЛАКИ ДВА
АГГЛА ЕДИНЪ Ѡ ДЕСНОЮ ЕДИНЪ Ѡ ШѠЮ И ВО ОБЛА
КИ ВНОТАРЪ УЕТИРИ БЕЗПЛОТНИ И ВО СРЕДѢ СѢЫН
ДѢХЪ, ПОДЪ, САВАѠФА ДОЛѠ ЖЕ НА ЗЕМЛЫ Ѡ ДЕ
СНОЮ ѠЦА ОУСКОРБЛЕННА ИМѠЦА ДЕСНОЮ РѠКѠ ПРО
СТРЕТѠ А ШѠЮ ЖЕ СО МАНДИЛНЕМЪ НА ЛАНИТѠ ШѠЮ ДЕ
РЖАЦА, ХРѢТОСЪ ЖЕ Ѡ ШѠЮ СТРАНО ЕА СТОАИ
И ИМѢИ ЛИЦЕ ПРИСКОРБЛЕНО И РѠКИ СВОИ ОУСКРСТЕНИ
НА СЕРДЦЕ ЕГѠ ѠБА ДВА СТОАЦА И ВИДАША ЕДИНЪ

ко дрѣга, междѣ нима же нзобразн іерѣсалнима
града а надѣ нима напиши сїе написанне .

Страна втораа

Преведенна ѿ греуческаго Ерменна

Сїе естѣ сказатель или Наставникъ Како

нзобразѣютъ сѧ ѹдеса Ветхуаго писанна ,

ѣже прежде мїророжденна .

α:ω деватнхъ ѹнномъ .

ѧ

превн ѹннѣ 18 в,

Престоли, херѣфимн и серафимн

Престоли оубѣ нзобразѣютъ сѧ ѣко же, тркала огненн

нмѣще окрестѣ крнла . и посреде крнлама нмѣще оун .

окрестѣ сплетени дрѣгѣ ко дрѣга, и ѡобразѣюще ѣко же

царскн престолѣ . а херѣфїимн же токмо со главѣ и две крї

ла . серафимн же съ шестѣ крнла . сосѣ двѣма покрнваю

ща лица нхѣ . сосѣ ннаѣ двѣ ногама нхѣ, и сосѣ ннна

двѣ летѣщаѣ и держещѣ во рѣкама нхѣ [рїпндѣ]

съ таковиѣ писмена сѣѣ сѣѣ сѣѣ) таже видѣ прѣк нсаїа

ЕРМЕННА СїЕ ЕСТЬ СКАЗАНИЕ .

йнны сѣѣхѣ ангеломъ деватѣ сѣѣ по сѣѣгѣ днѣ

нїсїа ареопагнтѣскагѣ . коѣ раздѣлѣютъ сѧ на гѣ :

епархїе небесннхѣ . .

УЕТВЕРОЗРАУНА ЖЕ СИЦЕ

Шестокрилати съ венець на главѣ . нмѣца ангелѣ
лицн и держаца сосъ двѣма рѣкама евангеліе
на прѣсѣ нхъ и посрѣдѣ двѣма крила нхъ нмѣца
орла . и ѿ странѣ крила десницѣ лва . и во шѣницѣ же
телца . видѣца на горѣ и носѣца на ногама нхъ
евангелна . такоже видѣ сѣа прѣкѣ їезекїилъ .

Ї: УИИЪ :

Иже глаголетъ сѣа оукрашеніе госпотсва сын и власты
Сѣа нзобразѣютъ сѣа носѣце стахрири даже до ногама нхъ и
препоѣсани съ злато зеленн орари и оу десницама оубо
нхъ рѣкама держаца жезли златни а во шѣнца маже
сѣю печатъ х

Ї: УИИЪ . Начала архангелн ангелн 19 с,

Сѣи нзобразѣютъ сѣа носѣце воннїѣески ризи и препоѣса
ни сосъ поѣси златни и держаца во рѣкама нхъ копїа сосъ
тесла и верхи нхъ яко же копїе .

Ѡпаденне Денни .,

Небо и хрѣтосъ седѣи яко же црѣ на престола держаѣ ,
евангеліе глаголюще се вїдѣхъ сатанѣ яко молнїю
съ небесе падша и окрестъ его уини ангелскїа стоѣще
со страхомъ и мнханлъ стоѣи посредѣ показѣа хрѣта

нннн чнны глаголетъ во хартію и станем добръ станемъ
со страхомъ. Прїднѣ поклонимъ сѧ царевн нашемѸ
БогѸ. и подъ нхъ холми и посрѣде нхъ пропасть вели и
верхѸ его сіѧ пісмена тартаръ. и чннъ деннчн злоп
адшіи съ нбсе и елкѡ є повнсокѡ ангелн светлн злоп
днатн и поннзѸ нннн англн црнн и поннзѸ ннн темнн и
поннзѸ пакн ннн полъ бѣсы и полъ ангелн. и нннн пакн
соворшенн бѣсы чернн и темнн и падъ свнма вндтаръ во
тартара деннца днавол и нантеменъ и днвенъ ѿ сво
нхъ лежащн ннзѸ сіреуъ со главѸ надолѸ. и гледа нагоре

В: частъ ѿ втне. Созданне адамово

Адамъ младъ безъ брада нагъ стоѧн и безначалнн
ѡтецъ предъ него сосъ свѣтъ мнозѣ сосъ левою рѣкѸ
держа его и окрестъ нхъ холми съ древа, и разлнчнн
жнвотннн и под ннма небо и солнце и лѣна.

Адамъ нарицаетъ нмена жнвотнннмъ 19 в,

Ран съ древа разлнчннн и цветн многаѧ, и адамъ по
средѣ седѧн нмѣѧн едннѸ рѣкѸ простретѸ и нноу рѣкѸ ве
рхѸ коленама егѡ зверн жнвотннн земленскнѧ вндѧца ко него

Созданне євннннн

Ран (ѧ ко же свнше) и адамъ нагъ спѧн подпнра се на рѣ
ка своѧ и егѧ нсходѧща ѿ ребра его нмѣѸ рѣкн
нагорѣ и безначалннн ѡтецъ съ верхѸ съ советъ съ
щѣнѸ держѧѧю ѿ рѣкѸ и съ деснѸю благословѧ

ПрестѣПЛЕННЕ АДАМОВО Н ЕВННО

Ран (ѣко же свнше) н адамъ н ева нагн стоѣще н предъ ннхъ великое древо смоковница съ плода н змїѣ завнена на сіе нмѣн главѣ ко ѡхо евнно н ева сосъ една рѣка ѣдетъ ѿ плода н сосъ дрѣгаѣ рѣка даесть адамѡв н тон прнемлетъ того

ИЗГНАННЕ АДАМОВО Н ЕВННО .

Ран [ѣко же н свнше] адамъ н ева нагн нмѡще завненн лнста смоковницы во подъурево оудн нхъ н бѣгаю щѣ взхраютъ вспѣтъ н едно огнено шестокрїільное де ржнтъ во рѣка свон ѡгненаѣ орѣжна гоннтъ нхъ .

ПЛАУЪ АДАМОВЪ Н ЕВННЪ

Ран заклѡченъ . н предъ дверь его пламеное орѣжне н прамо егѡ адамъ н ева , седаще н плауѡще терзаю тъ главѣ нхъ сѡще полонагн .

АДАМЪ ДѢЛАѣ Н ЗЕМЛЮ 20 с,

Адамъ держан копауъ копаеъ ннвн н ева прамо его седаща держнтъ кодѣлю предеътъ .

Рожденне Канново

Вертепъ , н ева внѡтръ лежаща на дрехн н адамъ начало браденъ седаѣн держнтъ канна ѣко же младенца завнена во пелены .

Рожденне Авелово

Вертепъ н еѿа лежаща на дрехъ н адамъ нзмнѣютьъ
авела во легенѡмъ н каннъ мѡ нзливаетъ водѡ водоносницѡ.

Каннъ дѣланъ землю.

Каннъ младъ безъ брада внѡтеръ во ннѡ нмѣа два
вола сопрѡжна сосъ арема н сосъ едннѡ рѡка держнтъ
рало а сосъ дрѡгою рѡкѡ бодегъ волови сосъ остень
н малѡ подалеуе пакн самъ нстн жнетъ пшеницѡ.

Авелъ паснтъ овци

Авелъ младъ безъ брадѡ держанъ жезелъ, н множество
овцы предъ негѡ.

Жертва каннова н авелова

Жертвеннкъ н нмѣа верхо его овци лежаща н гораща, н
пламень еа восходѡюща право на небо н правдннѡ авелъ
предъ еа н нмѣанъ рѡки н оуи возвешени на небо н блн
зѡ ннъ жертвеннкъ нмѣнъ верхѡ его снопѡ пшеници
горащаа н каннъ предъ ннхъ нмѣнъ рѡки своа на образъ
свои н пламень жертвенника развращѡюща тако же камара на лице его.

Каннъ оубиетъ брата си авела 20 в,

Холми н авелъ лежан на земли оубаженъ, н каннъ
верхѡ его держаща ножъ.

Адамъ н еѿа рндаю авела.

Авелъ лежащъ на плечима н кровъ текѡща ѿ главѡ

ЕГΩ, И АДАМЪ ЗАБЕЛЕНОВАКНЕНЪ И ЕВА ПЛАУДЦЕ ТОГО
И ЕДННЪ АНГЕЛЪ ГЛАГОЛЕТЪ КО АДАМЪ ВО КНИГЪ НЕ ПЛАУИ
ВОСКРЕСНЕТЪ ВО ПОСЛЕДНИИ ДЕНЪ .

НОЕ ПОВЕЛЕВАЮТ СѦ ѿ БГ҃А ДА СОТВОРИ КОВЧЕГА

НОЕ СТОѦИ И ВИДѦИ НАГОРЕ И ВЕРХЪ ЕГО НЕБО И ЗРАКЪ
И ИСХОДАЩА НА НЕГΩ И ВОНЪ ЗРАКА ПИСМЕНА СІѦ СОТВОРИ
ОУБΩ СЕБЕ КОВЧЕГА ѿ ДРЕВА УЕТВЕРОКРАНИНА
АЗЪ СЕ ВОЗВЕДЪ ПОТОПА . .

НОЕ ТВОРАѦ КОВЧЕГА

КОРАБЛЪ ВЕЛКИИ И ПРЕДЪ НЕГО НОЕ ДЕРЖИТЪ СОСѢТЪ СО
ПИСАЮ ПОМАЗДѢТЪ ТОГО И СЫНОВЕ ЕГО И НИИИ СТРѢЖАТЪ
НИИИ ДЕЛКАЮТЪ И ЖЕНИ ВНЪ КОВЧЕГА И ВОНЪ УЕЛОВЪКОВЪ
НИИ ИДѢЦА НИИ ПИЮЩА СОСЪ ЖЕНАМИ И ОРГАНИМА И
НИИ ПОСМѢВАЮЩА ЕГΩ И ЗВѢРИ И ПТИЦИ И СКОТИ
РАЗЛАНУИИ ГРАДѢЦА ВО КОВЧЕГА :

П О Т О П Ъ

МНОЖЕСТВО ВОДАХЪ И УЕЛОВЪЦИ ОУДАВЛЕНИ МНО
ЗИ И МЕЖДЪ ВОДИ ИВЛАЮТ СѦ ХОЛМИ ВЕРХИ И ВО ЕДИ
НЪ ВЕРХЪ ГОРЪ КОВЧЕГЪ И ИСѦ ПРИИЦДѢТЪ ѿ ЕДИНЪ
ВРАТИЦѢИ И ДЕРЖАН ВО РѢКЪ ЕГО ЕДИНЪ ГОЛБНИЦЪ .

ЖЕРТВА НОЕВА .

ХОЛМЫ И ВЕРХЪ КОВЧЕГА И ЗВЕРИ И СКОТИ И ПТИ
ЦЫ ИСХОДАЩА ОТЪ КОВЧЕГА И ВОНЪ ЖЕРТВЕНИКЪ , 21 с,

ИМѢА ВЕРХѢ ОВЦЫ ИИНА ЖИВОТНАА ЧИСТА ПТИЦНХЪ,
И ОКРЕСТЪ ЕГО НОЕ И СИНОВЕ ЕГО И ЖЕНИ НХЪ ИМѢЩЕ
РѢКИ СВОА ВОЗВНЦЕНА НА НЕБО .

НОЕ САДНТЪ ВИНОГРАДА .

Учеловѣцы копающе , и дини держитъ колець пробод
летъ землю , и ноу надъцатъ егѡ сосъ единѡ рѡка
держитъ лозница и сосъ дрѡгаа рѡка поставлають
тѣа во землю .

НОЕ ОУПОЕНЪ ѿ ВИНО БИВЪ ѿНАГ СА

Дома и ноу седан и иматъ кѡпниѡ и пнетъ вино сосъ
каленниѡ и малѡ подолѡ самъ истини спаван ѡбна
женъ даже до урево оудн и два сына егѡ снѡъ и оафе
тъ и мѡще на рами рнзи нхъ рнзѡ ндѡютъ ко негѡ восп
агтавленниѡ и хамъ нацадъ нхъ вѣдѡан ѡѣа
своего ною показѡетъ егѡ къ нима .

С Т О Л П О Т В О Р Е Н И Е

Кастро (тоестъ калѡе или кѡла) столпъ много
високъ и человекн верхѡ его сознзѡдѡще . дрѡгн со
съ рѡки дрѡгн сосъ дѣлате ; ески сѣреуѡ (халати) и
дрѡгн носѡще плантн еже естъ (керпнун) и верхѡ
столпа облакн много и ѿ ннхъ нсходяще азы
кни ѡгненна раздѣлаютъ са верхѡ единомѡ коемѡ ждо .

Авраамъ повелевають сѧ да нзидетъ ѿ земли свою

Авраамъ стоѧ и видѧ надъ верхѣ егѡ небо и зракъ
низходяща на него и посредѣ зрака сѧ писмена
се нзиди ѿ землю твою и одъ сродства твоего, 21 в,
и прииди во землю ю же азъ ти покажѣ тебеъ . ,

Авраамъ гради во египетъ

Авраамъ на конѧ , и сарра ѿзадъ его и предъ
нима (кале) и во врата его ѹеловѣци видѧще нхъ .

Фараонъ вземъ саррѣ женѣ авраамовѣ нскѣшаетъ сѧ ѿ бѣга

Палатъ и царъ Фараонъ спѧща на одоръ златенъ и едѣ
нъ ангель верхѣ егѡ держаѧ меуъ боѧзитъ
его и сарра во едниѣ странѣ моластвѣема .

**Авраамъ вземъ женѣ свою саррѣ несквернѣ
ѿ фараона и градетъ и во пѣстнибю**

Палати и Фараонъ седѧ на престола и воини
ближѣ его и авраамъ предъ него держатъ саррѣ ѿ
рѣкѣ и царъ показѣтъ ю къ него , и подолѣ па
ки аврамъ на конѧ и сарра натъзатъ егѡ ,
и лотъ и слѣги его бѣгающе со него и овци
и ниѧ животнаѧ . .

**Авраамъ поразивъ ходологомора и нже съ
ниими нзѣбаваетъ лѡта .**

Воиницы гонающе и ниини воиници и царѣне
и раздражающа нхъ , и авраамъ посредѣ нхъ

ωρδженъ н держитъ лота ѿ рѣка н ѿзадъ нхъ
коны н новцы н животнхъ .

Авраамъ предсретае сѧ ѿ Мелхисеѡха 22 с,

Праведнн мелхиседекъ носан сѣщеннѡскѡ одеждѡ н держан днска сосъ трн хлебн н канатѡ сосъ вно н авраамъ предъ негѡ стоан воωрженъ , н лодъ с него н нннн во ннн , н коны н овцн , н волове . .

Странолѡбне авраамово

Домы н трне ангелн седаше на трапезѡ нмѡще предъ ннма на трапезѡ (саханъ) ѿ вола главѡ н хѣбы н дрѡгѡ сосѡдн сосъ астыѧ н канатн сосъ вно н ѡшн ѿ деснѡ цѡ нхъ авраамъ деръжитъ оу рѡкѡ (саханъ) покрененъ н тако же ѿ левою сарра насѡше кокощъ обваренѡ н стоаща предъ вратомъ сарра засмѣена срама зацо е рекое ще родншъ сннъ а сарра же ѡговорн азъ жена заматорена коко н моцно роднтн нмамъ снна авраамъ ѡголетъ аще свнше може бнтн . .

Запаленне содомлянѡмъ н гоморѡмъ

Ѡблаци , н ѿзадъ нхъ трне ангелн вндаше долѡ н ѿ облакомъ ннхѡдаща пламенъ н нннзѡ на землн дома разсн пани горѡютъ н посредѣ нхъ ѡеловецы оумершн н потамо мало гора н верхѡ гора лотъ н две дещери его (керкн) бѣждѡще н жена его вспатъ нхъ бѣла ѡко же соль зраше вспатъ .

Жертва авраамова

Авраамъ на горѣ верхѣ имѣи ісака отроуе малое (дѣте)
всазано верхѣ древа, и держитъ ношъ да заколетъ того
и единъ ангелъ превнше егѡ показѣтъ емѣ овна свазана
ѿ рогн насада глагола во кннгѣ . . аврааме аврааме да
не поставиши рѣкѣ твою на ѡтроуа . . и подѣ 22 в,
горѣ два млада держаща осла сосѣ (самарь).

Ісакъ благословляи Іакова .

Домы и ісаакъ многѣ старецѣ верхѣ одра и блі
зѣ его трапеза сосѣ ѡстне и іаковъ младѣ колени
реклененъ прѣдъ негѡ тон же сосѣ рѣки держитъ и
іаков ѿ главѣ, и сосѣ дрѣгою благословляетъ тогѡ.
и нсагъ верхѣ горн имѣи лѣкѣ ловѣтъ животнаа .

Лѣствница наковла .

Іаковъ первобрадестенъ , и верхѣ его слѣбница да
же до небо , и ангелн божин восходѣще нисходѣще
на ню на верхѣ слѣба хрѣтосѣ сѣдѣтъ на нен и благос
ловаетъ сосѣ двете рѣки пѣценн . .

Санница Іѡсифова

Іѡсифъ младѣ безъ брада спаван и верхѣ его сол
нце и лѣна и единнаесетъ звездн, и прѣдъ его двана
есетъ снопѣ класн, единно стоѣще просто, и дрѣ
гы окрестъ его малѣ преклонн ѡко же поклонѣющіи сѣ снѣ .

Їѡснфа продаенъ Ѳсманлътаномъ ѿ братїю

Ровъ и Ѳснфъ безъ брадѣ во рова два братна его держаще того отъ рѣки нзъведѣють отъ рова и блнзѣ дрѣгн братна и овцы, и Ѳсмантанїн сосъ ка мли брѡще на едниъ каменъ сребреннкн, и тн воспрнмаетъ та сребреннкн.

Їѡсїфъ ѡстави ѡдеждѣ и повѣжи о грѣха радн 23 с,

Палатн и жена седѡще на одоръ держаца ѡснфа ѡ рїзѣ, носнфъ бѣган и оставн рїзѣ во сїю, .

Їѡснфъ во темннцѣ разрешаѡ санннца

хлебѡтворцѣ и внолнателью, , ,

Темннца и средѣ еѡ носнфъ и ѡелѡвѣцн предъ него колени преклонени ѡко же беседѣюще съ того едниъ нмѣѡ дїскъ велнкъ на главѣ съ ѡстне и верху его ннсходѡще пїлцы ѡдатъ ѡ нннн же съ едина рѣка держнтъ потнръ с дрѣга же стрнетъ гроздъ во негѡ. .

Їѡсїфъ разрешаетъ сонъ фараоновъ

Палатн и царъ спѡн на одоръ златенъ нзъвонъ палата холмн и река и нзвонъ рѣкѣ пасѣще седомъ краве толѣстн (дебелн) и пакн по ннхъ дрѣгн краве ѡернн нзъходѡще нїз рекѣ зѣло мершавнн (слабе) и блнзѣ седомъ класн пелнн и добрн и дрѣгн седомъ лошн и гладн и потамо пакн царъ седѡн на престѡла. во хартнню, добре седомъ краве добре седомъ лета добраѡ сѣтъ. а седомъ краве зле седомъ лѣта злаѡ сѣтъ. .

**Іѡсифъ поставленъ бысть ѿ фараона господннъ
бнваетъ вса земля египетъская**

Фараонъ седан на престола и воини блнзѣ его и предъ его
іосифъ седан во златноу колесницѣ и два кони теигѣце
колесницѣ и напредъ едннъ трѣбан и ѿ задъ мнози воинны
и нмѣце копїа (мозраци) дрѣги мнози человѣци слѣдѣюще.

Іѡсифъ поклоняемн ѿ братна его . .

Палатъ и въ него ісифъ цѣлѣа братїа своа и нзвонъ
палата братне его прнскорбленн и жнвотнаа и вретница .
разътѣренн на землю и воинницы ѿверзающе сію и едїнъ
сіа едннъ нзваѣѣю от ветнице веннамнново уацѣ сребренѣ 23 в,

Іѡсифъ предсретѣтъ ѿца своего іакова и братна его

Кастро (кале) и нзвонъ его воинницы и князы надъ
на коннма, предъ его конъ златооседланъ держаема ѿ
двاما воиннкама златоносїма и предъ нїма нос
нфъ пешъ целѣютъ ѿ бїца своего іакова братнїю
его надъзадъ іакова ѿ оїца и жнвотни подъ творе
нннн и колесницы сосъ женн и деца . .

**Іаковъ благословляетъ синн носифовн
ефрема и манасїю преобразѣа крѣтъ гдѣ . .**

Іаковъ седан на одоръ и предъ него манасїа оубо
ѡ деснѣю ефремъ же ѿтъ шѣюв іаковъ же нмѣан рѣки
своа надъ главами нхъ крѣтнообразно іосифъ ѿ
задъ нхъ днвлетъ . .

Іаковъ благословаетъ .12. сини его

Іаковъ седѣи на одорѣ нмѣи рѣки своѣи распрострѣна,
благословляетъ нхъ сини колѣнопреклонени . .

Ѡ: нсхода . .

Моисен ѡбрѣтаютъ сѧ Ѡ дѣщери фараоновѣ

Холми и река посредѣ нхъ и краи на река ковуегѣ во лѣвци
цѣ и єдина цареводѣщера седѣща на престола Ѡ деснѣю
и отъ шѣю двѣ дѣви носѣща мандилнемъ (сїестъ спюю
шамїю) и Ѡзадъ нное дѣвонче отъверзѣтъ лѣвцї
цѣ предъ неѧ нзъведетъ отъ тѣдѣ ѡтроуатъ . .

Моисен пасїи овцы видѣтъ горащю кѣпїиѣ

Моисеѧ рѣшан поднощнѧ своѧ и окрестъ его ѡвци
и предъ него кѣпїна горащаѧ и во сердѣ бѣца сосѣ 24 с,
младенца на небо и Ѡ странѣ єи єдинъ ангелъ видѣ
къ моисеѧ и къ дрѣгнѧ страна кѣпїнѣ пакн монсеїѧ ст
оѡщъ нмѣѧ єдиною рѣкѣ разпрострѣнѣ и сосѣ дрѣ
гою рѣкѣ держаѧ жезель .

Моисеѧ благовѣствѣѧ євренмъ нзъбавленїє нхъ

Моисен стоѡщъ и ааронъ блнзѣ его предъ него многѣ
їѣден покланѡюще ємѣ . .

Моисеѧ глаголетъ Фараонѣ да нзъспослетъ євренма . .

Палати и Фараонъ седѣи на престола предъ его моисеѧ
и ааронъ и предъ ннхъ велїи змїи на землѣ пожраѧ нни мали

ЗМНИ И НИИ ЖЛВЪЦИ БЛНЗД СОСЪ КАЛПАЦИ И УАМНИ НМДЦЕ
КНИГН, И ВООНЪ ПАЛАТА ЕВРЕН НИИИ РАЗМЪШАЮЩЕ КАЛЪ
СОСЪ СЛАМОЮ ДРДГНИ ДЪЛАЮЩИ ПЛННФН И ДРДГН ГОР
АЩЕ НХЪ И АГНПТАНИ БНЮЩЕ НХЪ.

ДЕСАТЕ ИЗВЫ ЕГИПЕСКІА..

Ааронъ урезъ жезла своего претвораетъ реки и водї во кровь
на з в а. д.

Рѣки и истоунницы весь кровь и монсен стоащъ и ааронъ
предъ него иматъ жезла своего во рѣкѣ и агвптане недо
оумѣюще и пугални зане не могающе пити..

на з в а. б.

Аронъ сосъ моусеа поставивъ жезлъ свою во рѣкѣ и
зъведе жабы.

на з в а. г.

Аронъ сосъ моусеа провтъ сосъ жезла своего землю
изведе коматы (комарцы),.

на з в а. д.

Множестъ песь мѣхи поадахѣ егвптаниб 24 в,

на з в а. е.

Смерть животинны и егвптанима.

на з в а. ж.

Моусеа и ааронъ вверже на вѣтра прямо фараона
пепель, приведоша плюски егвптанома..

на з в а. з.

Моусен простеръ рѣкѣ на небо и изведе градъ

и огонь и растли скоти и сады египетския . ,

и з в а . н̄ .

Моисей простеръ жезель на небо приведе акриди . ,

и з в а . .ѳ .

Моисей простеръ рѣкъ на небо приведе осезана тма .

и з в а . .ї .

Ангель спшедъ порази первенци египтяномъ

ѿ человѣка даже до скота . .

Моисей творѣи пасухъ сосъ еврейма

Дома и трапезѣ , и верхѣ еѣ ягне пучено и широки

хлѣбы . и окрестъ моисеа и арона и дрѣги евреен сто

лице носѣще сапогы и держаще жезлы идатъ .

Моисей проветъ евреѣне урезъ черн

ное море потоплетъ египтяномъ .

Море и изъвонъ жены ликѣюще , и множество евреѣн

омъ мѣжи и жены нмѣще во недрахъ и на раменахъ

ихъ младенцы посредѣ моря видѣще сѣ нни

до полѣ нни до главѣ дрѣги и на дрѣга страна на

конъ и на дрѣга колесница со кони , ,

Моисей проведъ евреѣне урезъ жезла сладо 25 с ,

творитъ горкіѣ водн мерры

Горы и ровъ и вода и моисеа метѣѣ жезла своего во

воды и оръ и ааронъ блнзѣ его и множество евреѣн

отъзатъ ихъ и некии ѿ нихъ пѣюще водѣ . . .

Моисея со съ людьми приидоша во елинь на .12. истоуниковъ водахъ и 70 степенъ финииковъ.

Гора и нзъ неа нзхудаще .12. истоуники, и верхѣ еа :70: финиикн и моисеа со съ множество евремъ и предъ истоуникомъ . .

Моисея простеръ рѣкѣ нагорѣ амаинка повѣди

Моисей верхѣ гора седан на каменъ и ѿ двѣма странима ѿрь и ааронъ держаще рѣки его и нзѣ горю и нсѣ съ наинъ младъ гонитъ иноплеменіикн со съ евреаномъ и рассѣкаетъ ихъ евреане . . ,

Моисей приемлаа закона

Гора висока и на верхѣ еа моисей коленоприклоненъ держа скріжалі закона и верхѣ его ѿблаки многаа со съ множество светлостъ и ангели трѣбаще и поннзѣ малѣ во горѣ пакн моисей и сокрѣшаа скржалн, наннзѣ же горѣ евреане ѣдѣще и пнюще и лнкѣ юще и посредѣ столпъ вѣсокъ и верхѣ его телець златенъ и ааронъ стоан и кранно оскорбляетъ . .

ѿ. Левитическаго,

Моисей и ааронъ слѣжаще во скниію свидѣтствѣа

Столпи четіріе златни и верхѣ ихъ тента (чадоръ) златотканна прострена со съ шестокрлатн и подъ неа ковуегъ позлащенъ, и верхѣ еа стамна 25 в,

и седмисветліи свешникъ, и пѣтъ хлѣбы и верхѣ
ковчуга богородица сосѣ младенца внѣтартъ во не
бо, и ѿ единыи странѣ квотѣ, монсен держакъ же
зель свои и скрижалы и ѿ дробгою странѣ ааронъ
сосѣ священнѣскою ѡдеждѣ и сосѣ корѣна на главѣ
его и во единыи рѣкѣ его держан каднлннцѣ зла
тнѣю, и во дробгою рѣкѣю жезелъ его прозѣбшѣю
и подѣ ковчуга два сннове его навадѣ и авдїю со
сѣ священнѣскимн одеждами и сосѣ каднлннцы
лежащы на землѣ ѡмержн и нзѣвонъ скннїю,
людѣи многа и жертвенїкъ нмѣи овцы и птн
ци горяще верхѣ егѡ. .

ѿ. чнсломиъ.

Монсен порази нѣ съ яростѣ камень нзведе вода.

Монсен стоан и оударан камена съ жезла и
ѿ каменн нсходяща вода ндѣтн и прнмемѣце
вода сосѣ сѣдове и множествомѣ евреане мѣжїе и
жены блнзѣ монсеа и верхѣ каменї сїа писмена
вода прекословіе, ,

**Валаамъ ѿшедѣ проклетннн еврн запрещаетъ сѣ
ѿ. ангела. .**

Два вїнограда, и посредѣ оградомѣ вїноградама,
валаамъ ѣше на мескѣ и бїетѣ ю сосѣ жезелъ а мескѣ
на колено седѣщѣ и врацѣа лице свое ко валаамѣ
и князѣ мїханлъ стоан предѣ него со меуѣ нагѣ.

и потамо князы и царыє нахаше на конима нхъ 26 с,
посреѣ двѣма горы . .

**Валаамъ званъ внстѣ ѿ цара валака прокл
ѣтнѣи евреане благословнтѣ нхъ**

**Моусен съ евреане бораше се сосъ моавѣѣанинн и верхѣ
гора седомъ жертвенникн и имѣн всакъ единъ юнца
и овна и ѿръ валаакъ и князи егѣ блнзѣнн и валаамъ пр
едъ него видан къ евреамн благословнтѣ нхъ глагола во
книгѣ восыаетъ звѣзда ѿ ѣкова и воскреснетъ чел
овѣкъ ѿ нзрапа и сломитъ начапнцы моавскїа . .
ѿ втораго закона .**

Оѡспенне моусеѣво .

**Моусеа лежащъ на плещъ простренъ оумершь вогра и дї
аволъ низколененъ ногама егѣ и архангелъ стоаи блн
зѣ на главѣ его имѣаи рѣцы простретн къ дїаволѣ
сосъ меуню запрецава того . .**

ѿ Исѣса Навина

**Дванадесатъ свещеннцы вземша кїѣѣта поставнша
посредѣ юрдана донде же исѣсъ . навинъ проведе лѣдне по сѣхо**

**Дванадсатъ свѣщеннцн посаще нхъ на рамѣхъ нхъ ковуѣга ,
и стоаще посредѣ юрдана и на сѣхо и отъзадъ нхъ коле
сница сосъ два вола и колесницоводнтель и приводан и тѣ
и множество лѣдїе сосъ исѣса навина проходаѣа прамѣо юрдана**

Інсѣсъ навннѣ видѣн архнстратнга

Кназь мїханлъ сосѣ воиннчески рїзы держан нага меѣа н н
сѣсѣ навннѣ забеѣервенобраденѣ коленопреклоненѣ
предѣ него видѣа его н рѣшаѣа сапогѣ ногама егѣ . .

Ѡ сѣдїахѣ . 26 в,

Ангель гднь навнстѣ гедеонѣ жнѣющѣ

Воскреплаетѣ тогѣ на медїамѣ,

Нывн н ѣеловѣцы жнѣюще пшеницѣ н жертвеннїкъ
горашѣ н князь мїханлъ держаѣа жезлъ во рѣ
кѣ егѣ приближаетѣ ю въ жертвеннка н гедеонѣ ко
ленопреколненѣ предѣ него н нмѣѣа рѣкн простретн
во него н коснло лежащее блнзѣ егѣ . . .

Гедеонѣ нзфатн рѣнѣ н нзскапла роса исполнен лскан

Холмн н гѣмно н посреѣ гедеонѣ молаѣа са, н єдно по
карѣе вѣна н предѣ него сѣ небесе ннзходащѣ дождѣ
во покарѣе, н пакн гедеонѣ вонѣ гѣмна стнкаѣа покарѣе воланѣ

**Маное н жена его благовѣствѣет са рожденїе
самѣоново Ѡ ангела . .**

Маное старецѣ н безѣ косн н жена егѣ блнзѣ оба два
коленисѣдаще, нмѣще рѣкн н оѣеса нагоре н предѣ нь
нхѣ жертвеннкѣ, н козлнцѣ згарѣемн верхѣ егѣ н анге
лъ началовосходанн вкѣпѣ сѣ пламенѣ на небо . .

Самсонъ оубиваѡ лва . ,

Самсонъ стоѡи и сосѡ единѡ ногѡ попраѡ лва и сосѡ
рѡки егѡ развращаѡ главѡ лва и раздѣлаѡ того . .

Самсонъ свѡзавѡ ламбади на опашн лисницама
вжеженн нзѡ горн стогн : 500 , , нноплеменїкомѡ . .

Стогн пшеницѡ и виногради и маслинн и нивнн горѡ
емыѡ и лисцы посредѣ нхѡ нмѡще на опашн нхѡ
лампади свѡзани и самсонъ держитѡ една лис
ница и всѡзаетѡ на опашѡ еѡ ламбади . , .

Самсонъ уресѡ уелюстѡ осла оубнетѡ тїсѡци нноплеменїкѡ 27 с,

Самсонъ держаѡ уелюстѡ осла бїетѡ предѡ
нноплеменнкн и ѡздѡ егѡ мнозы оубненн . . .

Самсонъ искореннѡ врати газискна
возведитѡ ѡ на горѡ

Кастро (кале) ѡтворено безѡ врата и самсонъ
держн дверї на рами егѡ взидетѡ на горѡ . . .

Самсонъ ѡслепн сѡ ѡ нноплеменникомѡ . .

Самсонъ свѡзанѡ сѡ вернги и нноплеменнкн предѡ егѡ нз
ведѡютѡ оун егѡ , и дали блѡдница стоѡца ѡ
здѡ егѡ виднтѡ тогѡ , , .

Самсонъ оуфати два столпн домѡ разѡтерзаѡ
егѡ и мертвы нноплеменн . . .

Домове разснпани и уеловѣцы оумерцавени и посре

ДѢ НХЪ САМЪСОНЪ ОУМЕРШЕНЪ . ДЕРЖАН ВО НѢДРН
ДВА СТОЛПА .

Ѡ . царствыхъ .а . :

Самѡнъ слѡжан во храмѣ господенъ

Храмъ н жертвеннкъ . предъ негѡ пророкъ самѡнъ ма
лоє дѣтице носан стнхаръ . н держан каднлннцѡ н
лн свещннкъ предъ негѡ благословлаа его вндаще того .

**Самѡнъ ѡкрнет сѧ ѡ бѣа пагѡбленнне
нлїн їерен н снновъ егѡ . .**

Храмъ н нлнн ерен старецъ многѡ спаваан н пророкъ
самѡнъ малое дѣтице блнзѡ его нмѣан рѡкѡ свою
распростренѡ на того , н бесѣдѡ емѡ , н пакн самѡнъ
на дрѡгою странѡ седан на одрь н вндаан н едннъ
ангелъ свыше егѡ благословнтъ того .

Пагѡбленне нлннно снновъ егѡ 27 в,

Кастро (кале) н нлїн їерен лежащъ плекнама во
столь свон н глава его нзломлена , н едннъ младъ
предъ негѡ двлаа сѧ , н вонъ кастра еврен гонѧє
мн ѡ нноплеменнкѡмъ н ковчегъ ѡ нноплеменнцы
держаемѧ н овнн н фнннсъ сннове нлїннн сосъ свещ
еннческую оукрашенїю блнзѡ ен лежащъ на землы
оубнены .

**Нноплеменнцы ковчега радн разлнчно
мѡченн бнвше врацаетъ ю на евреемъ ,**

Двое волове тезающе колесница нмѣаи верхѹ колесница
ковчегѹ н ѿзадѹ еа далеуе нноплеменницы вѣдаще
ю н предѹ неа нывы н человѣци жнѣаун н сѣненницы
н приемлюще ю , .

Пророкъ давидѹ помазѹет сѧ ѿ царотѹ самѹнла .

Давидѹ малое дѣте , н самѹнлѹ старецѹ нспаетѹ
елеа сосѹ рѹка на главѹ егѡ н на ; ело . несен ѿтецѹ егѡ
старецѹ н седомѹ братна егѡ разлнкѹ , ѡверсѹ чѹдахѹ сѧ .

Давидѹ пѣаи гѹслѹ предѹ саблѧ гоннтѹ бесѹ егѡ

Царѹ саблѹ старецѹ седни на престола нмѣи рѹки ,
своѧ прострени къ давидѹ , н вонны блнхѹ егѡ н давидѹ
дѣте держан гѹслѹ нграетѹ ю предѹ него . .

Давидѹ оубѣетѹ голѣа . .

Давидѹ безѹ брадѹ нмаи во пояса егѡ пракнѹ обесе
нѹ , н на ramo егѡ торбѹ сосѹ левою рѹкѹ держааи гла
вѹ н сосѹ десницѹ мечѹ . н нноплеменнкѹ голѣа ле
жащѹ на земли ѡрѹженѹ н ѿсеуеоглавенѹ предѹ него
н подолѹ евреи гонаще нноплеменницы н пакн пота
мо дѣвы нхрающе (нграюще) сѹ гѹслѹ н тимпанѹ . .

ѿ царствыхѹ вѣ . 28 с ,

Давидѹ сосѹ весь людне носнтѹ кнвота во градѹ иерѹсалнма . .

Два вола тезають колесницѹ н верхѹ ен ковчегѹ
яко же златенѹ (сандѹкѹ) н два херѹвими златнѹ

верхѣ его и предѣ его давидъ сосѣ бѣлою одеждѣ игран
гѣслѣ и съ него сѣеницы нны съ тимпани и ннїи
съ гѣсли и нннн съ трѣбн и блнзѣ ковчѣга аззатъ ле
жажащъ оумершенъ и ѿзатъ множество людїе
следѣюще . .

**Давидъ ѡблеченъ бысть ѿ пророка на
ѡна покаж сѧ грѣха своего .**

Палатъ и престолъ златенъ и давндъ предѣ него на ко
ленн и прѣокъ натанъ стоаи предѣ него и глагола емѣ
во книгѣ се взатъ гѣдъ согрешенне твое и единъ ангелъ
блнзѣ егѡ поставлаа во ножницѣ меуѣ свон . .

Нзброаи давидъ людне разгнѣви сѧ гѣдъ посла ангела
и оумертви : 70: тнсащн урезъ жертвѣ оутолни .

Гѣмно и посредѣ ангелъ нмѣа рѣкѣ простретѣ съ саблю,
и окрстъ ннын ѡловецы оумерши мнози и во единѣ
странѣ гѣмна жертвеннкъ нмѣа врхѣ коматн рала
пшеницѣ и два вола горацаа и давндъ на колена пре
дѣ олтарѣ . нмѣа лице вращено къ ангела и два вон
ннкн ѿ нною странѣ олтарѣ и прѣокъ гѣдъ восказѣа
къ него и ангелъ и блнзѣ нхъ (калѣ) іерѣсалнмско .

ѿ царствїихъ . гѣ :

Соломонъ помазѣет сѧ царь . .

Давидъ седан на престоло и солломѡнъ малое ѡтроуе 28 в,
предѣ него помаздемїи ѿ седнаго нереа сосѣ рога

ЕЛЕА И ПОТАМО ПАКИ СОЛОМОНЪ СЕДАН НА КОНА ЗЛ
АТООУЗДАНИ И ѿЗАТЪ ЕГО СЦІЕННКЪ И ДРѢГН ЛѢД
їЕ ИГРАЮЩЕ РАЗЛНУНЫ ОРГАНИ, И ПРОРОКЪ НАФАНЪ
ПРЕДЪ СОЛОМОНА...

СОЛОМОНЪ СОЖИЖДЕТЪ СЯ ХРАМА БОЖІА.

ХРАМЪ ВЕЛИИ И СОСЪ КѢБИСОА И ЧЕЛОВѢЦЫ И НИИИ ЗИ
ЗЖДѢЩЕ ДРѢГН ПОСАЩЪ ВАРЪ ДРѢГН ДЕЛКАЮЩЕ ДРЕВА
НИИ КАМЕННИ И СОЛОМОНЪ ДЕРЖА КНИГѢ ЗАТВОРЕНѢ
СТОИТЪ БЛИЗѢ СОСЪ КНАЗЫ СВОИ И ВОИИИ СВОИ..

СОЛОМОНЪ СОЖИЖДАВЪ ХРАМЫ ИДОЛСКІА
ПОКЛОНИША СЯ ЖЕНЫ ЕГО

ХРАМЫ СОСЪ ИДОЛИ И ЖЕРТВЕННИКИ И ЖЕНЫ ПОКЛАНАЮЩЕ
И ПОСРЕДѢ СОЛОМОНЪ НХЪ СТОАИ..

ПРОРОКЪ ИЛІА ПІТАЕМІИ ѿ ВРАНОМЪ ВО ВЕРТЕПѢ.

ВЕРТЕПЪ И ПРОРОКЪ ИЛІА ВЪ НЕМЪ СЕДАН ИМАТЪ РѢКѢ СВОЮ
НА ЧЕЛЮСТЬ ЕГО И ПОДПІРАА СЕ НА КОЛЕНА ЕГО И ВЕРХѢ
ВЕРТЕПА ДВА ВРАНА НИЗХОДАЩЕ И ВИДАЩЕ И КЪ
НЕГО ЕДИИИА ВРАНЬ ДЕРЖАЮ ВО УСТЪ СВОИ МАСО И
А ДРѢГНА ХЛЕБЫ И КАНАТѢ ВОДѢ БЛІЗЪ ЕГО.

їІІА БЛАГОСЛОВЛАА БРАШНО И МАСЛО ВДОВИЦѢ

ДОМЪ И ЖЕНА ЕДИИА ДЕРЖАЦА ДВА СОСѢДА И ПРОРОКЪ
ИЛІА СТОАИ И ПРЕДЪ НЕА БЛАГОСЛОВИТЪ СНА.

ИЛІА ПРЕДСРЕТѢЕТ СЯ ѿ АХАВА ЦАРА.

ХОЛМЫ, И ЦАРЬ АХАВЪ СЕДАН НА КОНЬ ЗЛАТОБЪЗДЕННЪ И
ВОИНЫ ѿЗДАДЪ ЕГО, ПРѢРКЪ ИЛИА ПРѢДЪ НЕГО СЕДАН. .

**ИЛИА УРЕЗЪ МОЛНТВОЮ ДОВЕДЕ ѾГНЬ СЪ НЕБЕСЕ 29 с,
НИЗГОРЕ ЖЕРТВѢ. .**

Пророкъ илиа стоан и нмѣн рѣкн простретн на небо
глаголетъ во хартїю се гдѣн боже оуслншнма дн
есъ во ѿгнемъ и жертвенїкъ предъ него, и волъ
на него и ѿгнь низходящъ съ небесе и попалла жер
твеннкъ и множество мѣжехъ и лежаще на землю
низдъ сосъ образомъ. .

ИЛИА ОУВІА СВЕЩЕННИЦЫ СТНДЫ. .

Рѣка и при оустѣ еа челоуѣцы свазани держаени
ѿ воинника, и прѣркъ держнтъ меуъ и главѢ ѿ
сѣкаетъ нхъ. .

**ИЛИА СПІАН ПОДЪ САДА ВОЗВНГАЕТ СА
ѿ ангела да ѣстъ**

Древо велнокое и илиа стоан подъ него блнздъ главѣ
его хлѣбъ и коруакъ воды и едннъ ангелъ приближава
его сосъ рѣкѢ свою. .

ИЛИА ПОМАЗѢА И ЕЛНСЕА ВОВЪ ПРОРОКА.

Нывы и челоуецы сѣающе съ дванадесетъ сѣпрѣгъ
воловъ, елнсен на колена держаан мїлостню илинѢ,
и илиа стоащъ благословлетъ того и потамо па

КН ЕЛНЕСН ПРѢДЪ НЕГО ЖЕРТВѢННКЪ Н ВЕРХѸ ЕГѠ ВОЛ
ОВЕ Н РАЛА РАЗЛОМЛЕНН Н ГОРАЦА . .

Ѡ. царствыхъ .ѧ:

**Нліа прнведе ѡгнь съ небесе попалн двамн
пѧтдесѧтоначлннкн .**

Гора внсока н верхѸ еѧ прѣрокъ нліа вїданнхѸ,
н подъ гора воиннцы оумершн многн оумершн н
ѡгнь съ небесе ннхѸдащъ на ннхъ н потамн
ннн воинныкн коленосклоненн молаще того .

Нліа поразнвъ съ мїлостїю юдана пронде

**Пророкъ нліа оударѧѧ іордана мїлотїю н елн
сее блнхѸ егѠ н пѧтдесѧтъ сннове Ѡ пророко
мъ далече вндаще нхъ .**

Ѡгненосное восхожденне пророкъ ілію

Колесннца ѡгненаѧ н коѡн огнеѡн н средъ коле
сннцѸ нліа восхѸдащъ на небо н елнсее подъ него
н сосъ єдннѸ рѸкѸ тезѧн мїлотїю нліннѸ разъ
дѣлена Ѡ нлію , н сосъ дрѸгою рѸкѸ держаѧн
хартїю , глаголющъ се отъє коленнца ісра
нлева н коннхъ егѠ . . .

Пророкъ елнсее прнѧ мїотъ (ѣдркотъ)

нліннѸ н поразн водѸ н пронде чресъ сѸшѸ

Єлісен съ єдною рѸкѸ нмѣѧн завїенѸ мїлот

ню (снреуѣ ѣдркотъ) нлнннѣ оударѧетъ на юр

дана и сосъ дрѣгою рѣкѣ держитъ книгѣ гла
голющъ . гдѣ естъ бгъ илиннъ (апфо) . .

Елнссее нсзцелаа уресъ соль нераждающина водн

Елнссее мѣтаан соль внѣтаръ во рѣкѣ и держа
ан и книгѣ глаголетъ , се тако глаголетъ гдѣ
нсцелн водн сѣа и множество мѣжне и блѣзъ
егѡ ннецы ѿ нѣхъ пнюще водѣ . .

Еліссее порѣганъ бнстъ ѿ дѣти проклаа
нхъ , и пришедши меуки поадоша дѣты

Древа велнка и многа , и две меуки снѣдаю
ще много дѣцѣ и некоа ѿ ннхъ бѣжащъ 30 ,
и верхѣ древа прѣокъ елісен стонтъ виднтъ сѣа
страшнымъ образомъ , , .

Елісен благословѣетъ елен вдовиу . .

Делвы многи и .І. жена держаца малъ уванець
нзълнваетъ его во делвы елнсен стоа благословлае
тъ тна и два юноша доносятъ нннн дѣлвн . .

Елнсен воскрешаа ѡтроуаца (вдовицы)

Домъ высокин и во немъ ѡдеръ и на одре пророкъ ел
нсен обемла мало дѣтище нмѣа оун свон на оун его
ѡтроуатъ и оуста на оустѣхъ егѡ и на рѣцѣ свон
на рѣкн егѡ и матн его внѣ лежи плауѣщаа . .

Елісен повелѣ наеманѣ ѡмѣтн сѣа во но

рѡданѣ и ѡмни сѧ и ѡунстѣ сѧ . .

Неемаѣ голѣ мѣѧ сѧ во нѡрданѣ и нѣ внѣ воини ,
на конѣхѣ и колесницѣи и ѡдежды его на образѣ
норданскомѣ

Два юноши сынѣи вдовицы бѣхѡ отро
исѡметанѣи . .

Елисѣи проклавѣ гѣезїѧ ѡдрати сѧ проказанаго 30 в,

Прѡрокѣ елисѣи страшнимѣ ѡбразомѣ глеть
гѣезїю на хартїю проказа нееманова да прилеп
ит сѧ къ тебѣ и къ сѣмени твоємѡ вѣки . .

И гѣезїѧ проказенѣ стонтѣ пре нимѣ ѡдѣ сѧ

Восѧ сенахверїмѣ цѣрь на јерѡсалнимѣ аїгль
гдѣнь сошдѣ нздѣи 1850000 градѣ горѣна версѣ
горы и подѣ ѡгражденнемѣ стѣны града множ
ество воинѡвѣ : ни лежѣце нѣзбыѣни и ни же по
пранѣи конѣи нхѣ ни бѣгающе и зраце вспѣтъ
со страхомѣ и архангелѣ свнше на облацѣхѣ бл
нстаннемѣ многїмѣ держа во десницѣ ѡгне
ни меѣ .

(Нїсана препѡлѡемѣ)

Прѡрокѣ нсѧїѧ свѧзанѣ на древо и :2: воина пи
лѡще егѡ древеною пїлою цѣрь манасїѧ сѣдѧ на
престолѣ противѡ его и ни мнози еврен блнзѡ

егѡ со ндоли н жертвенникн . .

С Первое разореннїе іерѡсалнма іеремыа верженъ
во ровъ сквернын нхъ . .

Ровъ н еврєн держаща его за нозѣ н вергають
стремоглавенъ во ровъ . .

їеремїа нзвандт сѧ ѿ рова сквернаго авдемелехіамъ

Ровъ н прѡрокъ іеремїа мало возведенъ н чєловѣцы
свыше рова тагнѡще его вонъ оужемъ н ав
нмелхъ хватаетъ за рѡкѡ второе разореннее 31 с,
нерѡсалнмъ града) градъ разоренъ горащъ н внѣ града
множество вонновъ нмѡще н іоудеевъ свѧзаны н црѧ
седекїа прѡрокъ же іеремїа н варѡхъ стоѧще блнздѡ града
н смотряще сїа рыданнѧ . .

Данннл н .3. ѡтроцы ндѡще ѿ сѣменъ земннхъ .
свѧлѣншее паучє ндѡщнхъ ѿ трапєзы царєвы показ
аша сѧ . трапєза н ѡтроцы ндѡще маца пшєннцѡ
пнющє внно . і долѣе н данннл н . 3 . ѡтроцн колнво
ндѡще н травное зелєне н потамо пакн палата н
црѣ новоходоносоръ сѣдан на престолѣ высоцѣ н бл
нзъ копїє носѧцы егѡ н прн ннмъ .3. ѡтроцы н данн
нлъ н ннн ѡтроцн показѡетъ тыѧ . . .

Данїїнлъ нзбавлаѧ сѡсанѡ .

Пророкъ данїїнлъ малъ отрокъ стоѧщъ н предъ нн
мъ сѡсана задешкнмъ сѣдѧца на колєнѡ н . 2 . два

старци со платнотканни на главнхъ и широкны од
еждымн облеуеннн показющею данїилѣ ісакї
мъ мѣѣ ѣа блнзъ и лѣдые мнозы и потамо пакн
тнн два старцы каменнемъ побнваемын .

Данїилъ рѣшнтъ первїи сонъ новѣходоносоръ

Пылатъ и їрѣ спѣ на одрѣ златѣ и внѣ пала
тъ и холмъ и предъ ннмъ . .І. едннъ ндолъ златѣгл
авѣ нмѣа грѣды и рѣцы стребраннын урево и стегна
мѣданн голѣмы нозѣ железнн и частъ нѣкоа желе
знн некоа частъ нгланн на н ѿ горы ѿвалше сѣ едн
нъ каменъ и падаетъ на главѣ ндола и пакн їрѣ
сѣда на престола и данїилъ стоа предъ 31 в,
ннмъ показѣа емѣ ідола .

Трне отроцы непоклоннвшѣ сѣ тѣлѣ златомѣ
верженн быша въ печь и ѿрошаемын ѿ аггѣла

Печь н .3: ѿтроцы посредѣ ѣа съ рнзамн своннн
архангелскн нмѣше рѣкн и оун на небо и князъ
мнханлъ посредѣ нхъ и внѣ печьнхъ вонны сож
ежены ѿ огна и златое тѣло царево блнзѣ .

Данїилъ рѣшнтъ вторїю сонъ новѣходоносорахъ

Древо велнко и високо и во вѣтвехъ его разлнчннхъ
птнцы и подъ древомъ всн звѣрне вселнвшѣ сѣ
ангелъ же сѣкнрою сѣкїн е и царъ спѣ во палатѣ
свон на одрѣ . . и пакн їрѣ сѣда на прѣтолѣ и да

нінлѣ предѣ нїмѣ показѡѡ емѡ сіе

(Вндѣніе Прѣрока Нсана .)

Домѣ н во немѣ ѡблацы н свѣтъ многѣ н посрдѣ

Хрѣтосѣ седѣ на престолѣ вноцѣ н превознѣсенѣ яко

цѣрь десницею бл҃гословлаѡѡ лѣвницею держа хар

тню глетѣ кого послю н кто пондеетѣ къ людемѣ

своимѣ . . Н ѡкрестѣ его шестокрилати сера

фимы вопїюще н глаголюще . сѣтъ сѣтъ сѣтъ

гдѣ исполнѣ нбо н земли славы твоеѡ н ѡ де

сною прѣрокѣ нсана весьтрепотенѣ глетѣ на ха

ртїю о окааннѣн азь яко человѣкъ сѡщен н не

чнстѣн оустнѣ нмнн цѣря гдѣ саваѡѡѡѡ

выдѣхѣ ѡунма монма н единѣ серафимѣ предѣ нимѣ 32 с,

десницею держа крехци со ражеженнѣмѣ оугламѣ н пр

нкасает сѡ тѣмѣ оустомѣ его во лѣвон же рѡцѣ де

ржа хартню глетѣ се прикоснѣ сѡ сіе оустнамѣ

твоимѣ н ѡнметѣ безаконнѡ твоѡ н грѣхѣ твоѡ

ѡчнстнтѣ н пакн ѡ левнѡ страннн предѣ хрѣтомѣ

прѣрокѣ нсаїа стоѡ со страхомѣ глаголетѣ на харттїю:

Се азь послн ма гдѣ) данїлѣ толкѡѡ ѡ рѡкн напнса

вшнѡ пнсемена на стѣнѣ палатн цѣря валтасара

Палаты н на стѣнѣ ѡ рѡка даже до сотава внднма

н пишѡще снѡ пнсмена на стѣнѣ манн ѡекелѣ фарес .

н царѣ трепетенѣ стоѡ предѣ нимѣ даннлѣ показѡѡ

ЕМО ПИСМЕНА ННН Ѡ БАЖТЕЛН ВОЛХОВН ЖЕ Н МЪДРЕЦЫ
БЛНЗЪ . . НХЪ Н ТРАПЕЗА СЪ АСТНАМН Н ЖЕНН СОЗА
ДН НХЪ .

ВЪДЪВННЕ ПРРОКА ДАНИИЛА

ДОМЪ Н ДАНИИЛЪ СПА НА ОДРЪ НЗВНЪ ДОМО МОРЕ Н Ѡ
УЕТНРЕХЪ СТРАНЪ МОРА УЕТЫРН ВЕТРН ДНШДЦЕЕ
Н УЕТНРЕХЪ СВЕРН НСХОДАЩЕ НЗ МОРА ПРВЫ ЛЕВЪ СО КРНЛА
ОРЛОВИМА Н НА НЕМЪ ЦРЪ СЪДА ЦАРЪ ВАВНЛОЛСКНН НОВЪ
ХОДОНОСОРЪ ДЕРЖА СКІПТЕРЪ ВЕТРНН МЕДВЕХДНЦЪ ПОДО
БЕНЪ НМЪА ТРН РЕБРА ВО ОУСТЪХЪ СВОИХЪ Н НА НЕМЪ
ЦАРЪ ПЕРСІДСКІН ДАРІН ДЕРЖА МЕУЪ ОБНАЖЕНЪ ТРЕТІН
ПОДОБЕНЪ РЫСОЮ НМЪА УЕТНРІН КРНЛА ПТНУКНА Н УЕ
ТНРІА ГЛАВЫ Н НА НЕМЪ ЦАРЪ МАКЕДОНСКНН АЛЕКСАНД
РЪ ДЕРЖА КЪТНЮ УЕТВЕРТОЮ ЖЕ ЯКО УЕРНО ЛЬВНУН
ЩЕ СЪ ЖЕЛЕЗННМН ЗЪБЫ Н ДЕСАТОЮ РОГОВЪ НА ГЛАВЪ
Н ТРН СОКРЪШЕНН Н ПОСРЕДЪ ТЪХЪ РОГОВЪ МАЛНН РОГЪ
ВОШЕШЕДШЕЫН НМЪА ОУН Н ОУСТА УЕЛОВЪУЕСКН Н
НА ГОРЪ НІМЪ ЦРЪ РНМСКН АУГЪСТЪ ДЕРЖА ТО 32 В,
ПАЗННА Н ПРОУАА ЯКО ЖЕ НАСТРАШНОМЪ СЪДЪ .

ДАНИИЛЪ НЗВНВЪ ЛЕСТЪ ІЕРЕЕВЪ СОЖИГАЕТЪ

ХРАМЪ Н СОКРЪШАЕТЪ ВААЛА . .

ХРАМЪ ИНДОДОЛЪ ВЕЛНКЪ Н ВО НЕМЪ Н ПРЕДЪ ИНДОЛОМЪ
ТРАПЕЗА Н НА НЕН ХЛЪБЫ Н АСТІА МНОГА Н ЦРЪ
ВНЪ ХРАМА БЛНСЪ ДВЕРЕН СЪ КОПІЕНОСЦЫ СВОИ

ма и данниль даниль держа решетю сѣтъ пѣ
пель и предъ нимъ и потамо пакн даниль за
жнгаа храмъ и сокрѣшаа идола и вонны нз
быващен и ерен со женамы и дѣтыа . .

Даніилъ оубиваа зміа

Пещера и во неи зміа велнка нмѣа оуста ѿве
рста и даніилъ предъ нимъ вергаа во ѡста еа
уерны хлѣббы и цѣръ и множество уеловѣковъ
созади егѡ . .

Даніилъ во ровѣ львовъ пріимлетъ пицѣ
ѿ аваѣма уресъ агла .

Даніилъ во ровѣ темнѣ нмѣа лице и рѣцѣ во
звншенн горѣ и .7. львовъ окрестъ егѡ и кна
зъ мїханлъ свыше егѡ держа прѣрока аваѣма за верхъ
власы главы егѡ и аваѣмъ держа кошницѣ
со хлѣббы и варенне даетъ ѡа данилѣ . .

Іѡна прѣрокъ бѣгаа ѡ лица гѣдна вергаетъ ся во морѣ

Море возмѡценно великны водамы и по
средѣ тѣхъ корабль и корабленцы держаца
іѡнѣ вергаютъ поглотаетъ его море и велнка рнба 33 с,
подъ корабель погелтаетъ во ѡста своа нѡнѣ прѣрока . . .

(Иѡна нзблеветъ ѿ кїта во нїевни)

Градъ и подъ нимъ море и морскомъ звѣръ нзблеветъ

іѡнѡ оустннмъ морскомъ іѡна держа хартію глеть,
возопнхъ во скорби моєи ко гдѣи оуслышан ма .

(Прркъ іѡна проповѣдуетъ нїневїтаномъ покаанїє)
(іѡна проповѣдуетъ во нїневїи)

Градъ великъ и многонароднын и іѡна держа хартію
гла еще три :з: днен и нуневна преврати са и
человѣцы предъ нимъ и жены и дѣтен ннн плау
ѡце ннн млтвѡюще и царъ лежа на землнн ѡб
леченъ во вретнице непокровенъ главою терзаа главї
властн своа и царскна ѡдѣанна и корона его леж
аща на землн и престолъ его высокъ созадн его . .

Градъ ако же свнше и прамо града на холмѣ
іѡна печалнт са ѡ тыквѣ .

Паква сѣло сѡха на сѡхнхъ сѡуцѣхъ и іѡна и подъ
тыквою печаленъ нмѣа рѡкѡ горѣ простретѡ дрѡгоу
же держа хартію глѡлетъ сѣло ѡпечалнх са ѡ та
квѣ даже до смертн и горѣ надъ нїмъ нѡо и съ нѡеє
сходаща лѡча на іѡнѡ и посредѣ лѡча сїа пісме
на ты ѡскорбна са еси ѡ тыквѣ : азъ же непо
чинждѡ ли нїневїи града великаго : и солнце свн
це главы іѡнїннын попалаа того лѡчамъ
своимн . .

іѡвъ Лишнв са дѣтен и нмѣнїн своихъ благо 33 в,
дарнтъ бга : .

Палатъ иѡввъ

стоа на престолѣ и зра нагорѣ разднраетъ рызн
своа и ѿ двою странѣ его трн :3: человѣцы
бесѣдѣюще емѣ и внѣ палатъ едїнъ домъ и
и падшнн и сынове его и дещерн оумершнхъ
въ немъ и далълѣ нывы и овцы и волѡве раз
бонннцн оубывающе пастырнне хватаютъ и
оубывають нхъ и похнщають животнїа и
и потамо пакн камнлн и коньнн и ѡнамо пакї
разбонннцн нзбывають пастнрые

їѡвъ на гнонцн . .

Градъ и внѣ града іѡвъ сее оуажвленъ лежа на
гнонца н:3: цїріе ѡколѡ его бѣседѣюще емѣ
и жена его глюще емѣ рцы слово къ бгѣ и ѡмрн .
іѡвъ смотрїа на ню страцнннмъ ѡбразѣмъ глетъ
енн воскѣю ако еднна ѿ безѣмннхъ женъ воз
глаголаа снн аще бгаа прнахомъ ѿ рѣкн гднн,
слнхъ лн нестерпнмъ . како же гдѣвы нзволї са .
такѡ бытъ , бѣдн нма гднѣ благословенно во вѣкн .

їѡвъ терпѣнна радн своего воспрнемлетъ согѣво

Храмъ жертвеннкъ и горѣ на немъ волы и ов
цы гораще іѡвъ предъ ннмъ црскннн ѡде
ждамн млтвѣ дѣа и блнзъ его и жена егѡ :7:

СННΩВЪ ЕГО Н:З: ДЕЩЕРН ЕГΩ ВО ЗЛАТОТКАННІ
ЫХЪ ОДЕЖДАХЪ ΩДЪАНИХЪ Н ДАЛЕЕ НЗЪ ВНЪ
НА ГОРАХЪ Н ННВАХЪ МНОЖЕСТВО ОВЕЦЪ Н ВОЛΩВЪ 34 с,
Н КАМНН Н КОНЕН Н ПАСОМНН Ω ПАСТЫРИЕ ЕГО .
ТРНТЕ ЦРІЕ БЕХА ПРНЖТЕЛН НА КΩВА ДОНДОХА НА ВІ
ДЪВАНЪ ЕЛНФЪЗЪ ФЕМАНСКИ ЦРЪ ВАЛДАДЪ САУХЕ
НСКИН ВЛАСТНТЛЪ СΩФАРЪ МІНСКИН ЦРЬ . .

Праведнаа іуднѡъ оубываетъ ωлоферна

Градъ вискѡъ н потъ градомъ шаторы мнозы
н воинн н воинн лежащен во ннхъ спашце посредѣ :1:
шатръ позлащенъ н во немъ креветъ злтъ юло
ферннъ ωбезъсѣглавенъ н горѣ на крѣветѣ ωбвнтъ
златотканімы ωблекломъ (покриваломъ) н пра
веднаа іуднѡъ оукрашена свѣтлнмъ ωдѣанн
мъ н стоащн блнзъ егω н во єдннѡн рѡцѣхъ дер
жаца меуъ окервавенъ дрѡгою рѡкою же вла
гоущє главѡ егѡ во торбѡ ю же держнтъ раб
ынна еѡ предъ нен подалѣе пакн тон градъ
н на стѣнахъ егѡ уелωвѣцы держаще банраці
нмѡще н главѡ ωлоферновѡ забоденнѡ н возвн
щенѡ на копіе вискѡко н внѣ града нѡден
гонашце н побнвающе
нноплеменінкѡвъ

Олофернъ бѣ вождноса лннїка црѡ

навѣходоносора асеврїинскаго цѣра

Свѣтїи Прѣвѣтцы По родословїю 34 в,

Прѣотець адамъ старъ бѣлобродъ делговласын .

Прѣвѣднн авель сынъ адамовъ младъ безброденъ .

Прѣвѣднын снѣъ сынъ адамовъ ѡбкденѣ бродѣ нмѣа .

Прѣвѣднын еносъ сынъ сыѡовъ старъ расохатоброды .

Прѣвѣднын каїнанъ сынъ еносовъ старъ шарокоброды .

Прѣвѣднын мелень сынъ каїнановъ старъ плешнтъ .

Прѣвѣднын иретѣъ сынъ мелеленловъ ѣтръ на :з: разденѣ бродѣ

Прѣвѣднын енохъа сынъ иреѣѡвъ ѣтръ ѡстобродъ .

Прѣвѣднын матѣсалъ сынъ еноховъ ѣтръ плѣшнтъ

Прѣвѣднын ламехъ сынъ маѣѣсаловъ ѣтръ крѣглобродъ

Прѣвѣднын нѡе сынъ ламеховъ остоброднын

долгннм власы держа кѡвучегъ

Прѣвѣднын снмъ сынъ нѡевъ старъ расохатоброднын

Прѣвѣднын ифетъ сынъ нѡевъ старъ крѣглобрдъ

чело ѡбвѣденнымын власы

Прѣвѣднын арфакзандъ сынъ сїмовъ старъ долгобрѣдецъ

Прѣвѣднын каїнанъ сынъ арфакзандовъ шїроко бра

днын продымленнѣ нмѣа бродѣ . .

Прѣвѣднын сала сынъ каннановъ старъ

Праведнын еверъ сынъ саланъ ѿ него же іуден евренми наз
ваша сѧ старъ плѣшнв острѣбрадъ

Праведнын фнлекъ сынъ еверовъ плѣшнвѣ остробрадъ

Праведнын рогафъ сынъ фнлековъ ѿтръ .

Праведнын серѣхъ сынъ рогавовъ старъ шірокобраднын

Праведнын нахѡръ сынъ серѣховъ старъ нмѣѧ
брадѣ на :3: раздѣленѣ

Праведнын фарра ѿнъ нахоровъ старъ остробрадннн .

Патріархъ авраамъ сынъ фарринъ старъ долгобрад
ны н нмѣѧ брадѣ даже до пояса 35 с,

Патріархъ исакъ сынъ аврамовъ старъ остробрада
делговласы

Патріархъ іакѡвъ сынъ ісаковъ старъ долго
расохатобраднын н долгинын власын .

Дванадесѧтъ :12: сынѡвн наікѡвлыхъ

Патріархъ рѣвнмъ старъ плѣшнтъ остробраднын

Патріархъ снмевѡнъ стръ росохатобраднын

Патріархъ левн старъ крѣглобраднын

Патріархъ іуда старъ шірокобраднын

Патріархъ завѣлонъ старъ долгобраднын

Патріархъ иссахаръ старъ

Патріархъ даннъ старъ острн нмѣж космы

Патріархъ гадъ старъ нмѣж на .5. разденѣ брадѣ

Патріархъ нсиръ старъ на петъ нмѣж разделенѣ брадѣ.

Патріархъ нефѣаліимъ старъ шірокобрадны долго

Патріархъ іосифъ старъ долгобратъ носж мытрѣ

Патріархъ веніаміинъ кѣдровын продымленѣ брадѣ

Дрѣвн пр а в е д н ы н

Праведнын зара синъ іудиннынъ старъ малобраднын

Праведнын фаресъ сынъ (іудиннъ) старъ малобраднын

Праведнын есромъ сынъ фаресовъ старъ плѣшитъ крѣглобрадъ

Праведнын арамъ сынъ есромовъ стѣръ остробрадъ

Праведнын амінодавъ сынъ арамѣвъ полѣседъ

Праведнын насонъ сынъ амінадовъ старъ расохатобрадъ

Праведнын салмонъ снъ насѣновъ стѣръ шірокобрадъ . 35 в,

Праведнын воѣзъ снъ салмонѣвъ стѣръ крѣглобрадъ .

Праведнын ѡвїдъ снъ воѣзовъ ѡ рѣѣн стѣръ плѣшинѣ

Праведнын іесен сынъ ѡвїдовъ старъ ѡстробрадъ

Прѣрокъ н цѣръ давидъ снъ іфесеевъ старъ крѣглобрадъ

Прѣрокъ н цѣръ соломѣнъ сынъ давїдовъ безбраднын.

Цѣръ ровоамъ сынъ солѣмовъ наченъ брады испѣцаты.

Цѣръ авїа сынъ роваамовъ млад крѣглобраднын.

Црѣ аса сынъ авнинъ старъ ѡстробраднын

Црѣ іѡасафатъ сынъ асінъ старъ крѣглобраднын .

Црѣ іѡрамъ сынъ іѡасафатовъ младъ ѡстро брадънын
полѣседъ

Царь ѡзыа сынъ іѡарамовъ полѣседъ крѣглобраднын

Царь іѡатѣамъ сынъ ѡзіннъ младъ

Царь ахазъ сынъ іѡаѡамовъ старъ широкобраднын

Царь езекиа сынъ ахазовъ старъ ѡстробраднын

Царь манасіа ѣнъ езекиннъ стръ широкорасоухатобрадъ

Царь аммонъ сынъ манасіннъ старъ полѣседъ .

Царь іѡсіа сынъ амоновъ старъ на .5. разделенѣ брадѣ .

Царь іенѡхїа сынъ іѡсіновъ младъ крѣглобраднын

Дрѣгын п р а в е д н ы н

Праведнын салаѡаїналъ ѣнъ іеѡонніевъ младъ наѡенобрадн

Праведнын зоровавелъ ѣнъ салатїнлевъ полѣседъ .

Праведнын авїѣдъ ѣнъ азоровавелевъ старъ плешнвъ

Праведнын еліакїмъ ѣнъ авїѣдовъ стръ расоухатобрадны

Праведнын азоръ ѣнъ еліакїмовъ стръ расоухатобраднын

Проднмленѣ нмѣа брадѣ свою . .

Праведнын садокъ ѣнъ азоровъ полѣседъ расоухатобрадъ

36 с,

Праведнын ахнмъ ѣнъ садаковъ наѡнаа брадѣ растнн

Праведнын еліѡдъ ѿнъ ахнмовъ стѣрь плѣшійвъ крѡглобрадѣ.

Праведнын елездаръ ѿнъ еледдовъ старъ долговлашнын

Праведнын мнѣфанъ ѿнъ елезаровъ старъ на :3: разделенѡ брадѡ

Праведнын иаковъ ѿнъ матѣановъ старъ остробрадѣ

Праведнын іосифъ ѿнъ іакѡвовъ ѡбрѡжннкъ ѡнъ крѡглобрадѣ

Дрѡгін праѡтцы внѣ родословна

Праведнын мелхїседекъ старъ долгобрадѣ носѣ іеренское

ѡдѣяныє н на главѡ мѣрѡ держа дїскѡсъ н нмѡце

во немъ три хлѣбы. .

Праведнын іѡвъ старъ крѡглобрадѣ носѣ корѡнѡ н держа

хартїю глѣтъ. . бѡдн нма гдѣнѣ благословенно

ѡ нынѣ н до во вѣкы

Прѡрокъ моусее полѡсѣдѣ мало брада носѣ іеренское

ѡдѣяныє н мѣтрѡ н платокъ дер/а :2: скрыжалы закона

Прѡрокъ аронъ старъ долгобрадѣ носѣ іеренское ѡдѣя

нїє н мѣтрѡ н держа стамнѡ злату н жезелъ прозѡбцї

Пророкъ ѡрь старъ расѡхатобраднын носѣ іеренское

ѡдѣяныє держа хартїю свнтѡ

Правднын іисѡсъ сынъ навннъ старъ крѡглобрадѣ

носѣ корѡнѡ н воинское одѣяныє держа скиптеръ

Пророкъ самѡнлъ старъ долгобрадѣ носѣ іеренское

ѡдѣяныє н мѣтрѡ держа рогъ елеє н кадїлннкѡ. .

Праведнын товнтъ старъ долгорасохатобраднын ꙗлъ
на хартїю блвенъ еси боже отецъ нашїхъ и благослове
нно има твое стое и славное во вѣки

Прїе отроцы ананїа азарїа мїсанлъ младъ безбраднын 36 в,

Праведнын нсакнмъ ѿць бгородн; ннъ полдсѣдъ крѣглобрадъ.

Праведнын смесонъ бгопрїимецъ старъ делговласын

Нже во ветхомъ завѣтѣ Стын жены

Праведнына ева старница белымн власы..

Праведнына сара жена авраамова старыца

Праведнына ревека жена isaкова старыца

Праведнына лїа жена iаковѡва подобнѣ

Праведнына рахїїла втораа жена iаковова млада..

Праведнына левїїта жена iосифа прекрасна млада..

Праведнына марнама сестра моисеѡва старїїца

Праведнына деворра сѣднвша сѣ иїлю стара носѣ корѣнѣ

Праведнына рѣфъ млада

Праведнына асенеѡва жена iосифа сарепта къ нен же иїа.

Прорѣїца олда старїїца

Праведнына серфѡїа къ нен же нїа посланъ бнстъ и стара вдова

Праведнына сѡманитѡїнана стара но прнмшлаа еїсеа стар

Праведнына іуднѡфъ оубывшаа олоферна млада.

Праведныа естнрѣ свободившаа изракла млада .

Праведныа анна кѣтрѣ самѣнлева пророка старнца .

Праведныа сосана млада естаа анна кѣтты бѣцы стара

Стын пророцы и науртаныа Пророуествїа ихъ

Пророкъ моуѣсен полбседа малобрада глаголетъ на хар

тїю . . да возвеселатъ сѣ ꙗсса кѣпно съ нимъ и да

поклонатъ сѣ емѣ всн ангѣлы 37 с,

Пророкъ и црѣ дѣвда стѣрѣ крѣглобратъ глѣтъ .

ѣако возвелнучыша сѣ дѣла твоя гдѣ всѣ премѣдро

стнню сотворилъ еси . .

Пророкъ и црѣ соломонъ млада безбраденъ глѣтъ пре

мѣдростъ созда сѣбе домъ и оутврды столповъ седмъ

Пророкъ нлїа старъ бѣлобрада глѣтъ на хартїю

жнвѣ гдѣ бѣгъ снлѣ бѣгъ израїлевѣ .

Пророкъ елісен млада плѣшнвѣ вервобраднын глѣтъ ,

жнвѣ гдѣ и жнва дѣша твоя аще ѡставлютъ сѣ . .

Пророкъ нсаїа старъ долгобрада глѣтъ , слышши нѣо ,

и видши земли акѡ гдѣ и возглагола сѣны роднхъ и возвнсыхъ

Пророкъ іеремїа старъ краткобрада на сѣло глѣтъ

быстъ слово гдѣ нѣ ко мнѣ глагола прежде неже мнѣ созда

ати тѣ во уревѣ познахъ тѣ .

Пророкъ и варѣхъ старъ крѣглобрада глѣтъ гдѣн

ПРИЗРИ ИЗ ДОМѢ СѢАГΩ ТВОЕГО НА НАСЪ И ВОМНИ НАМЪ .

Пророкъ іезекїль старъ ѡстробрадъ глаголетъ .

ТАКΩ ГЛАГОЛЕТЪ ГДЪ СЕ АЗЪ ВЪЗЫЩѢ ОВЦЫ МОА .

Пророкъ данїль младъ безъ брада глаголетъ востав

ИТЬ БГЪ НБНЫИ ЦРТВО ЕЖЕ ВО ВЪКН НЕ РАСИПЛѢТ СА .

Пророкъ ѡсіа старъ крѡглобрадъ глѣтъ . МѢИ ХОЩѢ

А НЕ ЖЕРТВЫ И ѢВѢДѢНІА БѢІА НЕЖЕ ЛИ ВСЕСОЖЕЖЕНІА .

Пророкъ іоняъ чернорасохатобраденъ глѣтъ . ГДЪ Ѡ

СІѠНА ВОЗЗОВЕТЪ І ѠТЪ ІЕРѢСАІІМА ДАСТЪ ГЛАСЪ СВОИ .

Пророкъ амось старъ плѣшнвъ крѡглобрадъ глѣтъ оувы

МО ТѢ ЖЕЛАЮЩИМЪ ДНЕ ГДНА СЕН БО ЕТЬ ТМА А НЕ СВЕТЪ .

Пророкъ авдїа старъ полѡсѣдъ глаголетъ во день тон

ГЛАГОЛЕТЪ ГДЪ ПОГѢБЛЮ ПРЕМѢДРНИИ Ѡ ЗЕМЛИ . 37 В ,

Пророкъ іона старъ плѣшнвъ крѡглобрадъ глѣтъ ,

ВОЗОПНХЪ ВЪ СКОРБИ МОЕИ КО ГДѢ МОЕМѢ И ОУСЛЫША МА

Пророкъ мїхен старъ остробрадъ глѣтъ . НА ХАРТІЮ

ВЪ ТОН ДЕНЬ ГЛАГОЛЕТЪ ГДЪ СОБЕРѢ СОКРѢЩЕННЮ :

Пророкъ надмъ старъ краткобрадъ глѣтъ . Ѡ ЛИЦА . . А ГДНА КТО

ПОСТОИТЬ ИЛИ КТО СОПРОТЪВИТСА

Пророкъ авакѡмъ младъ безъ брада глѣтъ . ГДЪ ОУСЛЫШАХЪ СЛѢХЪ

ТВОИ И УБОАХСА И ПРОУАА ДО ІѢЖИСОХСА

Пророкъ софонїа старъ бѣлобрадъ глѣтъ БЛИЗЪ ДЕНЬ ГДЕНЪ

ВЕЛНІИ БЛНЗЪ Н СКОРЪ СЪЛΩ . .

Пророкъ аген старъ плѣшнтъ крѣглобрадъ глетъ . положнтъ
сердѣца ваша во слѣдъ . н во пѣти ваша :

Пророкъ захаріѡ младъ безъ брада глаголетъ се азъ
спасѣ людн моѡ тако глетъ гдѣ вседержителъ се азъ . .

Пророкъ малахна полдседъ крѣглобрадъ глетъ .
такѡ глетъ гдѣ вседержителъ : ѿ востокъ солнца
н до западъ нма мое прослави са . .

Пророкъ гедеѡнъ плѣшнвъ крѣглобрадъ глетъ . аце
бѣдетъ роса на рѣнѣ тоуню н по всен земли сѣша .

Пророкъ захаріѡ отецъ преднтечевъ старъ долго
брадын носѡ иеренское ѡдѣѡнне глаголетъ : благо
словенъ гдѣ бгъ иранлевъ нако посѣти н сотвори
нзбавленне людемъ своимъ . .

Пророкъ наѡанъ старъ плѣшнвъ крѣглобрадъ . .

Пророкъ ахїѡ старъ делгошїрокобрадъ

Пророкъ самен старъ крѣглобрадъ .

Пророкъ іѡадъ его же порази левъ наченъ брады испѣцати . 38 с,

Пророкъ азарїа сынъ адннъ старъ н кодравовласын .

Пророкъ анннъ старъ расохатобрадын . .

Дрѣгна пророчествїѡ На владуныѡ Празднннн н ѹдеса

Не ѡскѣдетъ князь ѿ іуды н вожда ѡ ѹресла его

ДОНДЕ ЖЕ ПРИИДОУТЬ ѿЛОЖЕННАА ЕМО И ТОН УААНІЕ
ЯЗЫКОСОВЪ . .

ДѢДЪ СИНДЕТЬ АКѠ ДОЖДЪ НА РѢНО И АКѠ КАПЛА КАПЮЩАА НА ЗЕМЛЮ
ѠТРОУА РОДИ СА НАМЪ СІНЪ И ДАДЕ СА НАМЪ НАРЫЦАЕТ СА . .
НСАІА НМА ЕГѠ ВЕЛНКА СОВѢТА АГГЛЕЛЪ : .

АВВАКѠМЪ БОГЪ ѿ БѢГА ПРИИДЕТЬ СТЫН НЗЪ ГОРЫ ПРИѠСЪНЕ
НЫН УАШН И ТЫ ВНОЛЕЕМЕ ЗЕМЛЕ ІѠДОВА ННУЫМ ЖЕ МЕНШН ЕСН
МНХЕН ВО БЛАДКАХЪ ІѠДОВЫХЪ НЗЪ ТЕБЕ БО НЗЫДЕТЬ
ВОЖДЪ НЖЕ ОУПАСЕТЪ ЛЮДИ СВОА НОВАГО ІСРАНЛАА .

МАЛАХІА ВОСЪЫАЕТЪ ВАМЪ БОАЦЫМ СА НМЕНЕ МОЕГѠ
СОЛНЦЕ ПРАВДЫ И НЗЦЪЛЕНІЕ ВО КРНЛЪХЪ ЕГѠ . .

ВАРѠХЪ СЕН БѢГЪ НАШЪ НЕ ВМѢНИТЕ СА ННЪ КЪ НЕМО ПОСЕ
МЪ И НА ЗЕМЛЫН АВИ СА И СЪ УЕЛОВЪКН ПОЖИВЕ

На ѡбрѣзаніе господне

МОНСЕН И ОТРОУА ѠСОМЪ ДНЕН ѠБРЕЖЕТЪ СА . .

На срѣтеніе господне

ВСАКЪ МѠЖЕСКІИ ПОЛЪ ЛОЖЕСНА РАЗВЕРЗАА СТО ЕМО
НАРЕУЕТ СА И ѿ СТЫМН ВСАКѠ ПЕРВОРОЖДЕНѠЕ И ПРОУАА .

Па вѣгство во егупетъ .

НСАІА СЕ ГДЪ СЪДНТЪ НА ѠБЛАЦЪ ЛЕГЦЪ И ПРИИДЕТЬ .
ВО ЕГУПЕТЪ И ПОТРАСѠТ СА ВСА РѠКОТВОРЕННАА ЕГУПЕТСКАА
ѿ ЛИЦА ЕГѠ ѿ ЕГУПТА ВОЗВАХЪ СЫНА МОЕГѠ . 38 В,

На младенцевъ нзбіеніе

Гласъ въ рамѣ сышанъ и бысть рыданіа

и вополь многи: †

На крещеніе гдѣ двѣ прроч.

Вндѣша тѣ воды бже вндѣша тѣ воды и оубоаша сѧ

Исаіа Нзмынте сѧ и унсты бѣдыте и ѡмнте лѣка

вства (ваша) ѿ дѣшахъ вашнхъ.

Іезекілъ ѡкроплю навы водѣ жнстѣ и ѡжнст сѧ глетъ гдѣ

Наѣмъ сѧ глаголетъ гдѣ ѡбладаа водами многѣми

Малахіа се азъ пошлю аггѣла моего и прнзретъ на пѣтъ

Захаріа въ день онъ нзыдетъ вода жнва нзъ іерѣсалнма

Іереміа ѡмын ѿ слова сердце твое ѡ іерѣсалнма.

На ѹдеса хтѣова

Ісаіа тон немоци нашаа пріѣтъ и болѣзньни нсцѣлн

На прнтѣа

Давідъ ѿверзѣ въ прнтѣахъ оуста моѧ

На пресѡбраженіе

Ѳаворъ нермѡнъ ѡ нменн твоємъ возрадѣют сѧ . .

На воздвыженне Лазарево

Сѡсіа Нз рѣкн адовы нзмѣ и ѿ смертн нзбавлю нхъ

глаголетъ гдѣ †

На цвѣтоносїе

Давїдъ нзъ оустъ млѧнецъ неслобывнхъ нсѡцнхъ
совершилъ еснн хвалѡн Црїе оузрѡтъ его н востандтъ кназы
поклонѡт сѡ емѡ

Захарїѡ радѡн сѡ сѣло дщн сїѡна : се бо црѣ твои гра
детъ всѣтъ на подѡремныка н жребца (кона)

На нзгнанїе нзъ церкве продающнхъ н процаѡ .

Нсаїѡ . Домъ мон домъ мѡтвы нареует сѡ всѣмъ
языкомъ реует гдѣ . . 39 с,

(На таннанаѡ веерю .)

їеремїѡ Се днїе градѡтъ глетъ гдѣ н завѣшаю домѡ
нлѣвѡ завѣтъ новъ .

(На согласїе їднннѡ :)

Захарїѡ Н поставыша емѡ:30: сребреннкъ цѣнѡ
цѣненагѡ его же цѣннша ѡ сыновъ исранлевыхъ .

На преданне гдне

Давїдъ на хартно глетъ ндын хлѣбы моѡ н возве
лнун нама запїнанїе .

(На сѡдъ аны н канафа .)

Восташа нама свыдѣтелн неправднїи аже невндѣхъ
вопрошахѡ ма .

На расказные їднннѡ . .

Іереміа н бріаша 30. сребренїкн цѣнѡ цѣненагѡ
егѡ же цѣннша ѿ сыноов израилевыхъ . .

На сѡдъ рїлатовъ . .

Вскѡю шаташа сѡ нзыцы н лѡдіе подѹншн сѡ тцѣтнїмъ
(. На бїенне .) ісаїа н сѡ

Плещн мон вдахъ на ран н ланнтѣн мон на заѡшенїа .

На порѡганїе .

Давїдъ ѿ всѣхъ врахъ монхъ быхъ поношенїе ,

На влеуенїе ко крестѡ

Іереміа азъ акѡ овѹа агне незлобннѡ воднмѡ
пожренѡ бнты :

На взѡтне на крестъ . . .

Исаїа іако овѹа на заколенїе веде сѡ іако агнецъ прѡмо стрн
гѡщемѡ егѡ безгласенъ :

На распѡтїе хѣтѡ . .

Монсен оүзрнте жнвотъ вашъ повѣшенъ предъ
оүма вашнма б . законъ . .

Давїдъ Нскопаша рѡцѣ мон н нозѣ мон . .

Ісаїа предаде сѡ на смертъ дѡша егѡ н со беззко 39 в,
нннмннн вмѣнн сѡ .

(На сннтїе .) Исаїа

ѿ лица на правдѡ возѡтъ быстъ праведнын

На положенїе во гробѣ .

Іаковъ возлегла еси оу сна ѡ леви и ѡ скіменѣ
никто же възбодитъ его Давидъ Восстаніи всѣхъ спіши гдѣи
Соломонъ азъ сплю сердце же мое бдытъ.

Ісаіа бдытъ во мнрѣ погребеніи егѡ.

На сошествіи во адъ

Нсана адъ долѣ срѣтъ тѣ ѡгоржи са.

Ѡсіа во третій денъ воскреснетъ.

Давидъ да воскреснетъ бгъ и разточат са вразы егѡ.

Софоніа сіа глетъ гдѣ потерпимн мене во денъ
воскрсіа моегѡ.

На мгноносцы жены

Жены ндѡцы ѡ видѣніа прідеть.

На вознесеніи гдѣ

Давидъ възиде гдѣ на херѡвыміи и лѣтъ.

Взиде бгъ въ воскліковеніи гдѣ во гласѣ трѡбнѣхъ.

Захаріа седенъ градеть и станеть нозѣ гдѣи
на горѣ елѡнстѣи аже естъ прамо іерѡсалма.

На патдесатниці.

Іонлъ нзлню ѡ дхѣ моегѡ на всакѡ плоть проре
кѡтъ сынове вашн и дщеры вашн.

Захаріа въ денъ онъ нзлню на домъ давидовъ и на жнвѡциа во
іерѡсалімѣ дхъ благодати и щедр

отъ глѣтъ ꙗ́дѣ

Дрѣвѣ прѣроуествѣа На бѣма

терныа празникн и на рождество Бѣы.

Иезекннлъ Врата сѣа затворенна бѣдѣтъ и не

ѡверзѣтъ сѣа и никто же прондетъ сквозѣ нхъ 40 с,

(На вхѣдѣ во храмъ)

Давыдъ прѣведѣтъ сѣа црѣю дѣвы и вослѣдѣ еѣ...

На благовѣщеніе прѣтыа Бѣы

Слыши дщи и видѣ и приклони оухо твое и незабди

люди твоѣа и домъ оца твоегѡ: Соломонъ глѣтъ

Многи дщери сотвориша слѣдъ многи стѣажаша

богаство ты же всѣхъ превошла еси

Исаіа Седѣвы во уревѣ заунетъ прѣметъ и родитъ

сына и нарекѣтъ нма емѣ еманѣнлъ...

(На оуспеніе Бѣы.) Давидъ глѣтъ.

Воскрени гдѣы въ покон твои ты и кѣвѣтъ Стѣна твоеѣ...

С мѣдрѣцы елннстѣын елнцы рекоша ѡ плотскомъ смотреніемъ

Хрѣстовомъ

Аполлонъ старъ долгоразсохѣатобрадъ носѣщъ

плѣтъ на главѣ глаголетъ на харію азъ возв

ѣщаю единагѡ тоуію высоту црѣвѣюща бѣа его же

словѡ браконенскѣснаѣ отроковнца во уревѣ прѣметъ

сіе бо ако стрела ѿгненаа равно право предтеуетъ
и мыръ весь оживотворитъ: и ѿтцѣ даръ приведесть .

Солонъ доннаиннъ старъ крѣглобрадъ глетъ
поздѣ нѣкин на многоуастнѣю сію прїидетъ зе
млю и кромѣ грѣха бѣдетъ плотъ безъ трѣд
нымн же бжества предѣлн ны нсцѣлныхъ страстехъ
разрешитъ тлѣнне и семѣ завистъ бѣдетъ и ѿ
невернїхъ люден на высотѣ повѣшенъ бѣдетъ
и вса кротцѣ постраждетъ волею носа . .

Ѳдквдїдъ полбсѣдъ на трн нмѣа раздѣленѣ 40 в,
брадѣ глетъ единъ оубо свѣтъ ѣмнын и семѣ
хвала во оумѣ бо вса нматъ ѿ сего во единомъ
не богъ дрѣгїн на аггль на премѣдростъ на демонъ
ниже сѣщество но единъ гдъ естъ и содѣтель все
гѡ всесоверщенное слово плодовиѣнн ѿ пладовиѣга
гѡ тон естествомъ плодовиѣтын сошетъ водѣ сотвори

Плѣтархъ старъ плешнвѣ остробрадъ глетъ .
всехъ превншешемѣ нїѣто же виновнѡ приразѣмѣ
ет са словѡ ѿ негѡ и ѿ нного нѣстъ показа са
явѣ ако бгъ премѣдростъ и слово совѣршеное
нматъ землн . .

Платонъ старъ широкоделгобрадъ глетъ .
ветхїн юнъ нюннн ветхїн отецъ во сынѣ и
снъ и ѡцъ едно раздѣллют са на :3: и трїе во едїно

Арїстотель старъ вервоградъ ꙗлетъ . безтр
ѡдноє естествомъ бѣга рожденїе ѿ негѡ бо тоє
сѡществоетъ сѡ словѡ . .

Фїлонъ фнлософъ старъ плѣщнвѣ делгорасохатобра
дннн ꙗлетъ тон естъ превнше ꙗбесѣ велнкоє
оуверженїе пламенъ превосходѡн прнснотекѡщ
нѡ ꙗогнъ безсмертнын егѡ же трепещѡтъ ꙗбса
земля же н море бездна тартаръ демона бѣже
самѡ отецъ безъ оѡца тревогатнн . .

Софоклнн старъ плешнвѡ на :5: разденѡбращенъ
ꙗлетъ . едннъ бѣгъ безначалннн простъ есте
ствомъ нже нбо созда вкѡпѣ н землю .

Ѳѡла ꙗръ егѡпетъскн старъ шїрокобраднын
ѡць ѡдѡ н ѡдѡ ѡтець безплотнын плотъ
бысть бѣгъ сын

Волхвѣ валаамъ старъ крѡглобраденъ насѡщъ на главѣ
платъ ꙗлетъ возсїѡетъ звѣзда ѿ иакѡва н востанетъ
ѡеловѣкъ ѿ иранлѡ погѡбитъ князы моавїтъскїѡ . .

Премѡдраѡ сївїлла прїндетъ съ небесе ꙗръ вѣчннхъ
хотѡн сѡднтн всѡкон полтн н мїрдъ всемѡ : (Дрѡгоє .)

Ѳ матерѡнебѣстыннн пренепорожнаѡ дѡвы .

хощетъ прнсѡствоватын божїе самое ѡдѡ

безначалннннн непрестѡпнын едннъ бѣгъ словѡ .

Его же нѣса трепещѣтъ ѹеловѣцы оумове .

Какѡ пишеть сѧ коренъ іесеевъ .

Праведнын іесен сѧ и ѿ хревти его нсходѡщна
три вѣтви :2: мали окрѣжающе его една же ве
лика восходѡщна нагорѣ и въ неѧ ѡплеуени сѣтъ црѣ
евренстын ѿ давіда до хр҃га перво до давіда держа
гдслѣ потомъ соломѡна свыше егѡ держа кнѣгѣ сви
тѣ и выше соломѡна и проѹиѧ црїи порадо держа
цен скїптри: и на версѣ вѣтви, рождество хр҃гово
и ѡ едынїѧ страны и ѿ дрѣгїѧ страны пророцы
со со прѣо; ествїамїи своимн такожде и ти оплетены
и зраце хр҃га и показѣюще его снзѣ прѣокѡвъ
ѿ едыѧ странын и ѿ дрѣгна іесен мдрецн елїнстыѧ
волховъ валаомъ держаше рѣѹн своѧ и зраце
горѣ показѡщѣтъ рождество хр҃гово . . .

Какѡ пишемн сѣтъ ѡлунїи

Праздныцы и прочѧ дѣла и ѹддеса хр҃говїхъ
по сѣтомѣ евр' алїю

Благовѣщенїе Богородицы 41 в,

Домове и бѣцы стоѡще предъ столомъ нмѣще
малѡ преклоненѣ главѣ и едною рѣкою держаща
копринно навѣтѣ на вретено и деснѣю рѣкѣ нмѣщи пр
остренѣ ко агглѣ и князъ гавраїилъ предъ нею десн

ницею бѣгословлаа лѣвницею же держа копіе и свыше
домѣ нбо и бгъ и ѿ нбо сходящъ стын дхъ съ лбуею
на главѣ богородыцы .

Нѡснфъ зрѣ вцѣ непразданѣ .

Домове и вца непраздна и нзъстѣплена и предъ нею
иѡснфъ ѡпнраѣ сѣ едною рѣкою на жезелѣ и дрѣгою же
рѣкою нмѣѣ простретѣ къ вцѣ смотритъ на ню
страшнымъ ѡбразѡмъ . .

Цѣлованіе богородично со елісавета .

Домове и внѣттаръ вца и со елісаветъ цѣлѣюще сѣ дрѣгъ
дрѣгѣ и малѡ далѣе иѡснфъ и захарна бѣседѣюще
и создан нхъ отрокъ малъ краткымъ ѡдѣаніемъ
ѡдѣанъ нмѣщъ на рамѣ своимъ жезелъ и на жезелѣ ко
шницѣ повѣшенѣ и сннзѣ домѣ ѡслн и жребѣ прнв
ѡзано ѡдѣщъ во ѡслехъ

Вопрошеніе волховъ .

Палатъ и црѣ нрѡдъ внѣтръ камарн седѣ на престо
лѣ н:3: волсви предъ нимъ нмѣще рѣки простретн къ немѣ
и вонъ и юден книжницы фарысенски и фарнсен бесѣ
дѣюще дрѣгъ къ дрѣгѣ .

Рождество Хрѣтово

Вертепъ и внѣтръ вертепа на деснѣн странѣ вца на
коленама вонта во ѡслехъ на левон же странѣ иѡ
снфъ на колѣнѣ нмѣѣ рѣки крестосанни на перѣхъ своихъ 42 с ,

и созданъ нхъ и .1. едннъ волю и .1. едно мѣле и зраце къ хр̄тѣ
и создады нѡснфъ и бѣдца пастиріе держаще же зли и смотр
аще со ѡднвленіемъ на хр̄та и внѣ вертепа овцы и п
астиріе свираа свиржлею и дрѣгн зраце со страхомъ
и свнше нхъ.1. агглекъ благославлаа тыа ѿ дрѣгѣа
же страны воловы сосъ цр̄кни ѡдѣанна нѡблеуеннын
и ахающе на коныхъ и показѡюще дрѣгъ къ дрѣгѣ звѣзда и св
ыше вертепъ множество аггловъ во ѡблацѣ держаще
хартню со снмы писмена. Слава въ вышнихъ бгѣ и на
земли мїръ во чловѣцѣхъ благоволеніе.

И свыше посредѣ нхъ звѣзда нмѡще лѡуѣ великѣ сходащи
даже до главы хр̄тѡвы..

(Поклоненіе волхвовъ.)

Домъ и бѣдца седаща на столѣ держаща акѡ младенца
хр̄та благословащи и : 3 : волствы предѣ немъ держаще
дарн въ златныхъ ковчезѣхъ : 1: ѿ ннхъ старъ долгобра
дъ голѣ главѣ нмѣа седа на колѣна зраца на хр̄та еднн
ою рѣкою держа даръ дрѣгою же коронѣ свою другїи
младъ со малѣ брада третїи младъ безъ брада зраце
дрѣгъ дрѣга и показѡюще хр̄та и создады нхъ бѣдца юснфъ
стоан ѡдѣа са и внѣ же домѣ и 1. младъ держа конехъ : 3 :
три за оуздыахъ и потамо пакн на холми три волсвы ахающе
на конїхъ своихъ и возвращають са во свои сы земля.

и 1. аггль предъ нымъ и показѡа пѡтъ нмъ пѡтъ .

Срѣтєннїе господне .

Црковъ и кѡвѡклна и предъ кѡвѡкїю трапеца и на тра
пеца каднлнцы злата и стїи смесѡнъ бгопрни
мецъ держа хрѣта акѡ млднца на ѡбатнахъ
своихъ нже благословляетъ его и бѣа ѡ дрѡгаа 42 в,
странн трапеца прострши къ немѡ рѡцѣ и соза
дн еа ѡснфъ держа во кафезѣе своен : 2: птен
ца голобнна и блнзъ его пророунца ана показѡю
ще хрѣта и держащн хартню со снми пїсмена
сен младаецъ небо и землю созда . .

С . ѡснфъ со бѣа бѣжнтъ во егнпетъ .

Холмы и бѣа седаща на жребаты со млдаецъ зра
ще и вспатъ на ѡснфъ нмѡще на жежелъ на рамена
своимъ и .1. юноша вода жребла держатъ е за вер
въ оуже и держа кошницѡ и зра вспатъ нъ бѣѡ и пр
едъ нїмн градъ ѡдолы ѡпроверженн со сътѣны града .

Младенцевъ нзбїенїе .

Градъ и ирѡдъ сѣда на престолѣ и : 2: вонна блїзъ
и понапредъ ннын вонны мнози со банрацн . и потамо
пакн села и холмы и посредѣ нхъ жены держащїа
млднцы нныа бѣжащнн нныа крїющнн млдєнцы
своа созадн себѣ и возъбраняюще рѡкама своима .
вонномъ не убываты нхъ нны седаще плауѡще сѡцн

ЫА ПРѢДЪ ННМЪ ДЪБИЕНІА МЛАДЕНЦЫ ВОННН ЖЕ ННЫ
ПОХНИЩАЮЩЕ ТЫА ННЫН ВОННЫ РАЗСМОТРАЮЩЕ НХЪ НА П
ОЛН ННН ДРДГНА ѠБЕЗГЛАВЛЯЮЩНА Н МНОЖЕСТВО МЛНЦЕ
ВЪ ЛЕЖАЩА НА ЗЕМЛЫ ДЪБИЕНН ННН ЖЕ СО ПЕЛЕНАМН Н
ННН СЪ РЫЗАМН А ЕЛНСАВЕТЪ ЖЕ ДЕРЖАЩН ВО ОБАТІ
АХЪ СВОИХЪ ПРѢДТЕУА ТАКО МЛНЦЪ БЕЖИТЪ ЗР
АЩЕН ВСПАТЪ Н СОЗАН ЕА :1: ВОИНЪ ГОНАА Ю
СО МЕУЕМЪ Н КАМЕНЪ ВЕЛНКЪ ТАКО ЖЕ ГОРА
РАСАДЕНЪ ПРѢДЪ НЕЮ . .

ХР^ѣТОСЪ ЛѢТЬ :12: СЪДА ПОСРЕДЪ ОУУІТЕЛЕН 43л,

Храмъ н хр^ѣтосъ посредѣ храма седа на престолѣ единою
рѣкою держа хартію свытѣ дрѣгою же нмѣа простретѣ
Ѡ единна же страы н Ѡ дрѣгна кныжницы н фарісеіи
раздѣмѣвающн сѣ седаще н смотряще дрѣгъ къ дрѣга
недобѣмѣвающе сѣ . н создани престола іосыфъ н бѣа
показіюще емѣ хр^ѣта . .

Хр^ѣтосъ градин на іорданѣ крестити сѣ .

Холми н сннзѣ нхъ іорданѣ рѣка хр^ѣтосъ градин н предтеуъ
н показѣа много людемъ глѣтъ на хартію: Сѣ агнецъ бжїи
вземлан грѣхн міра сен естъ Ѡ нем же рекохъ вамъ н
пакн х^ѣртосъ стоа на краи іордана н прѣтеуа пред нн
мъ глѣтъ къ немѣ на хартію: азъ требѣа тобою ,
крестити сѣ н ти ли градещн ко мнѣ: н х^ѣтосъ же благосло

ВЛАЖ ЕГО ГЛЕТЪ КЪ НЕМЪ НА ХАРТІЮ . ПРЪ РОУЕ ѿСТАВИ
НЫНѢ ТАКО БО ПОДОБАЕТЪ НАМЪ НПОЛНЫТИ ВСАКЪ ПРАВДѢ .

КРЕЩЕНІЕ ХРІТОВО . .

ХРІТОСЪ СТОА ПОСРЕДѢ ІОРДАНА НАГЪ И ПРѢТЕУА НА КРАН
РѢКН ѿ ДЕСНОЮ ХРІТА ЗРА ГОРѢ И НМѢА ДЕСНИЦѢ ГОРѢ НА ВЕР
ХЪ НА ГЛАВѢ ХРІТОВЫ ЛЕВОЮ ЖЕ ПРОСТРЕТѢ ГОРѢХЪ И СВИ
ЩЕ ѿ НЕБО СХОДАЩЪ ДѢХЪ СТЫН СЪ ЛѢУЕЮ НА ГЛАВѢ
ХРІТОВѢ И ПОСРЕДѢ ЛѢУА СІА ПІСМЕНА : СЕН ЕСТЬ СІНЪ МОН
ВОЗЛѢБЛЕННИН ѿ НЕМ ЖЕ БЛАГОВОЛНХЪ . І ѿ ЛЕВНА СТРАНІ
АГГЛА СТОАЩЪ БЛАГВѢННО И НМѢЩЕ ПРОСТРЕТН И ѿ ДОЛѢ
РЫЗЫ СВОА И ѿ ДОЛѢ ПОДЪ ПРѢТЕУАЮ ВО ІОРДАНѢ .1. УЕЛО
ВѢКЪ СТАРЪ ГОЛЪ ЛЕЖА НА СТРАНѢ СВОЕН И ЗРА КО
ХРІТА СО СТРАХОМЪ И ДЕРЖА СТАМНѢ НЗЛНВАЕТЪ
НЗЪ НЕА ВОДѢ . .

ХРІТОСЪ НСКѢШАЕМЪ ѿ ДНАВОЛА . 43в,

ПѢСТЫНА И ДРЕВЕСА И ХРІТОСЪ СТОА И ПРЕДЪ НИМЪ ДІ
АВОЛЪ ПОКАЗѢА КАМЕНІЕ . ГЛЕТЪ . АЩЕ СІНЪ ЕСН БЖІН
РЦЫ ДА КАМЕНІЕ СНЕ ХЛѢБЫ БѢДЕТЪ . ХРІТОСЪ ЖЕ ГЛЕТЪ
НА ХАРТІЮ НЕ ѿ ХЛѢБЫ ЕДННОМЪ ЖИВЪ БѢДЕТЪ УЕ
ЛОВѢКЪ И ПОДАЛЕЕ ЦЕРКОВЪ И ГОРЕ НА КРНЛѢ ЦЕРКОВНѢ
ПАКН ХРІТОС И ДНАВОЛЪ ПОДЪ НИМЪ ГЛЕТЪ КЪ НЕМЪ
АЩЕ СІНЪ ЕСН БЖІН ВЕРЗЫ СА ДОЛѢ ХРІТОС ЖЕ ГЛЕТЪ
НЕНСКѢСНШН ГДѢА БГА ТВОЕГО

И потамо гора многѣ высока и на неѣ хрѣтосъ и дѣѣ
воль предъ нимъ показѣ емѣ вса црѣ твнѣ мѣра
гѣла сѣѣ сѣѣ вса дамъ тнѣ аще падъ поклоннши сѣ
мнѣ . а . хрѣтосъ же глаголетъ емѣ на хартнн и
нѣн задъ мною сатано писано бо естъ гѣдѣ бѣдѣ тв
о емѣ поклоннши сѣ . И подъ горою градын и всы
и црѣе сѣдѣще на трапезахъ и воннн ѡколѣ нхъ со
банрацы ї потамѣ пакн хрѣтосъ и агглы ѡко
лѣ егѣ ннн на колѣнѣ и ннже держаще репѣды надъ
нимъ и днаволъ бѣгаѣ и назадъ зрѣтъ . .

Хрѣтосъ свидѣтелствѣемъ бываетъ ученикомъ ѡ іана
Прѣтеча показѣ хрѣта іванѣ и андрею и далѣе
пакн андрен приводѣ петра и филипа наѡбананла
приводитъ предъ хрѣта .

Хрѣтосъ призываетъ оученики свои ловитвою рыбъ .

Море н.2: кораблн въ морн и во єдномѣ хрѣтосъ и предъ
нимъ петоръ на колѣнѣ и андрен вълекѣи мрежн .
въ дрѣгнн корабъ іванъ со ѡковомъ и ѡцѣ свонмъ
и влекѣще и тнѣ тою мрежѣ ѡже влеуетъ андрен
ѡ дрѣгагѣ корабла и во мреже є множество рыбъ 44 с,
протезающѣѣ мрежѣ . .

Хрѣтосъ претворѣ водѣ во вино

Трапеза и книжннцы фарисен сѣдѣще на неѣ и єдинъ

ѿ ныхъ славнѣншии и дер/а уашѡ со вѣномъ и уѡ
даа са и посредѣ нхъ женнхъ ѡкрѡжною брадою
полѡседъ и невеста блнзъ егѡ нмѡще на главахъ
вѣнцы ѿ цвѣтовъ и созадн нхъ :1: едѣнъ младъ
держа сосѡдъ и поуерплаа въ уашѡ влѣваа вино и
сннзѡ трапеза .б: дельвенн и :2: юноша влнвающе съ
мѣхан водѡ въ тнѡ хр̄тосъ седа на кран трапезы
благословаетъ тнѡ и бдца нѡснфъ блнзъ егѡ
и аплы созадн егѡ .

Хр̄тосъ вопрошаемъ ѿ ннкоднма

Хр̄тосъ сѣда и созадн егѡ аплы и ннкоднмъ предъ
нѣмъ сѣда вопрошаа егѡ Хр̄тосъ бѣседѡ ѡ самаранѣна
Хр̄тосъ седа на камѣнн и аптлы предъ ннмъ уѡдаще
и са и предъ ннмъ нстоуннкъ.1. жена блнзъ егѡ
юустыѡ держаще во левѣа рѡкн котель десннцѡ же
простретѡ къ хр̄тѡ и предъ нею стамна и хр̄тосъ
Хр̄тосъ нсцѣлаа сына црвѡ мѡждъ.. блгвлааю..

Храдъ и хр̄тосъ блгсловаа и созадн егѡ аплы предъ
ннмъ .1. человѣкъ со шапка и во свеѣтлаа ѿдѣанѣа .
ѡблеуенъ мола егѡ хр̄та и созадн человука того
3: воннн зраце егѡ и показѡюще назадъ едннѡ
велнкѡ палатъ въ нен же креветъ и на крѣветѣ
:1: юноша носѡ поасъ свон .

Хр̑тосъ во сонмици.

Храмъ хр̑тосъ посредѣ стоа и держа книгѣ двѣ
ма рѣкама проуетъ сѣа писмена дх̑ гднь . 44 в,
на мѣ: его же ради помаза ма б̑говѣстити
нищымъ посла ма . н: 1: юноша блнзъ его про
стираа рѣкѣ свою приати книгѣ и околѣ егѡ
дрѣгѣ дрѣгѣ и ниши людие мнози зраще его
со ѡдывленіемъ .

Хр̑тосъ Исцѣлаа бѣснѣющаго са во сонмици

Храмъ и хр̑тосъ внѣтрѣ и аплы и при нимъ
н.1. человѣкъ лежа на земли и пѣнын испѣаа
н.1: бѣсъ нсходящъ нзъ оустъ его и околѣ
его кныжницы и фарисеи и дрѣгнн лѣдїе чѣдѣа са .

Хр̑тосъ исцѣлаа прокаженнаго .

Гора и долѣ хр̑тосъ со аплы и предѣ нимъ.1: чело
вѣкъ голъ весь раненъ и азвленъ на колѣнѣ предѣ
хр̑тѣмъ и хр̑тосъ полагаа рѣкѣ на главѣ его и ѡ
тѣла прокаженнаго ѡпадаетъ ако же уаши ѡ рыбъ

Хр̑тосъ исцѣлаетъ раба сотника .

Хр̑тосъ со аплы и .1. человѣкъ воинскаа ѡдѣанїа .
ѡблеуенъ на колѣнѣ предѣ хр̑томъ нздалеуа пала
тъ и .1. юноша востаетъ ѡ одра и около него
мѣжне и жени :1: человѣкъ стоа блызъ сотника

показѹюща емѹ палата . .

Хр̑тосъ воскрешаа сына вдовнѹа

Градъ и внѣ врѣтъ его человѣцы множество
и посрѣде нхъ :4: человѣцы и носыла положено на
земли и на носило .1: юноша ѡбвѣтъ сѧ савненомъ
мало двыгнѣтъ нзрѧ къ хр̑та . и хр̑тъ
единою рѣкою держа носило дрѣгою же благословлаа 45 с,
юношѣ и создани хр̑та аплы и на нозѣ его жена плачѹ
щии и терзающии власы своа .

Хр̑тосъ исцѣлаа тецѣ петровѣ . .

Домъ и теца петрова стара лежаща на одрѣ и хр̑тосъ держа ю
за рѣкѣ и апостоли въслѣдъ егѡ . .

Хр̑тосъ исцѣлаа сѣшна сѣшаго во различннхъ недѣзѣхъ

Хр̑тосъ стоа благословляетъ , и аплыи въ слѣдъ его и мнози
недѣжнѣа и немоцини предъ нимъ ни лежащи на ѡдрѣхъ
ни подпирюще сѧ на патерныи ни же ѿ дрѣвнхъ держами
слѣпи и хромы и разслаблены . .

Хр̑тосъ запрещаа вѣтромъ и морю .

Море смѣщено и посрдѣ егѡ кораблецъ плавѣщъ и хр̑тосъ
на прежномъ мѣсте лежа петръ же и ѿванъ надъ нимъ
нидщи прострети рѣцѣ со страхомъ андрен держа кормило
корабленое и фнлпъ и ѳома поправляюща оужа корабла
и пакн хр̑тосъ посрдѣ корабла простираа рѣцѣ прамѡ .

вѣтромъ и запрещаа имъ и горѣ на облацѣхъ вѣтры
дншѣце къ повеленню . .

Хр̑ тосъ нсѣлаа :2: беснѣща са и поснлаа бѣси Во свни

Градъ и внѣ холмы и грабнца многи н.2. бѣснѣма нсхо
даще ѿ грѡбовъ нмѣще едннѣ рѣкѣ по земли и ѡпираа са
и дрѣгою простретѣ къ хр̑ тѣ и хр̑ тосъ со аплы стоа и благо
словлаеть , нхъ и множество бѣсовъ нсходаще нзъ оустъ
нхъ и ѡходащъ сѣща тамѡ пасѣща свини ннн ахающъ
тыа ннн восходаще во оуста нхъ свини оустремлающн са ,
во море по брегѣ и пасѣшии бѣгают во гратъ
зраще и вспатъ назадъ .

Хр̑ тосъ ѿсѣлаа расзлабленаго во домѣ 4 5в,

Домове и хр̑ тосъ со аплы , и фарисен сѣдаще и нар
одъ много и свнше хр̑ та на покровѣ :2: челоуѣка нм
ѣще одеръ спѣщенъ предъ нимъ и на одрѣ ѣлѣкъ двнг
нѣтъ и потамо пакн посрдѣ народа тон самни ѣлѣкъ
держа на раменахъ своихъ ѡдръ и ходѣа зѣлавъ . .

Хр̑ тосъ призываетъ матѳеа .

Хр̑ тосъ стоа со аплы и предъ нимъ матѳен на колѣнѣ и
созады егѡ домъ и во домѣ ковчезѣ хартїи и калама
ры , и мѣрыла на ковчезѣхъ .

Хр̑ тосъ ѡдын со мытаре .

Домовѣ и трапеза и хр̑ тосъ седа и ѡлѣвѣцы ннн со калпа

цы дрѣгѣи со ѹлми ннн големы главами н матѣен н
двѣ жены носѹще ѹстне н .1: юноша носѹще н держаще
ѹашѡ поѹерпаѡ аплы внѣ домѡ, н фарисен бѣседѹюще
съ нимы показѹюще хрѣта . .

Хрѣтосъ исцѣлѡа Кровотоѹнвѣю,

Хрѣтосъ стоѡ н ѡбращѡа лице свое назадъ къ апломъ,
н .1: жена сѣдаще на колѣнѡ предъ нимъ держащи кран
рызы егѡ н зраще горѣ н тон благословѡа ю н много лю
ди ѡколѡ . .

Хрѣтосъ исцѣлѡа дщерь ианровѡ.

Домове н .1: дѣвѹца лежащен на ѡдрѣ златѣ н хрѣтосъ
предъ нимъ стоѡ н десницею бгословѡа ю н левою же
держѡ ю за рѡкѡ н создѡа хрѣтосъ петръ иѡанъ, н иаковъ
н ѡ единна страны одра :1: ѹловѣкъ старъ облеченъ во
кождѹхъ н на главѣ пѡлтъ . ѡ дрѣгна страны одра
жена его плаѹѹще н внѣ домѡ народъ много . .

Хрѣтосъ исцѣлѡа .2. слѣпца .

Хрѣтосъ н аплы, н слѣтъ его н предъ нимъ .1: ѹловѣцы 46 с,
.2. слѣпца со жезда н хрѣтосъ рѡкама своимѡ коснѡ сѡ оѹесемъ
нхъ .

Хрѣтосъ исцѣлѡа бѣснѡющаго сѡ н глѡхна

Хрѣтосъ со аплы н предъ нимъ .1. ѹловѣкъ н бѣсъ нсхода
ѡ оустъ егѡ н хрѣтосъ полагаѡ десницею свою на оухѡ

Глѡхна тѡ и книжници и фарисен и множество люден околѡ
егѡ .

Хр̄тосъ вопрошаемъ вываетъ ѿ оученікѣ прѣтечевѣ

Хр̄тосъ со :12: ап̄лы и б̄лагослава и держа хартии со сіи пимена
риците иванови аже выдѣсте и слышастѣ и предъ нимъ
слѣпи и хроми и прокажены и бѣсни и бѣсы нсходящени зъ оустъ
нихъ и прамо хр̄та иванъ и андрен или иного уаеми

Хр̄тосъ мнохоуда вскозѣ сѣаниа оученицы же терзаютъ класы

Градъ и внѣ града ныви и жити наченше зреати и ап̄лы едины
истергаютъ класи дрѣвни же стрываютъ ни адѣще ѿ кла
совъ и на краи ныви хр̄тосъ держа хартию глетъ не вѣсте
лы что сотвори дѣдъ егда взалка : и предъ врата града
фарисен зраше на нъ и .1: ѿ нихъ держа хартии глетъ что
творите ече егѡ же недостонтъ творити во сбѡтѣ . .

Хртосъ исцѣлаетъ сѡхѡ нмѡцаго рѡкѡ

Храмъ и внѡтръ хр̄тосъ со ап̄лы и оученики своимъ б̄лаващъ
и .1: человѣкъ предъ нимъ и нмѡще единой рѡкѡ сѡхѡ и показѡеть
ю хртѡ и дрѡгою рѡкою и создаи его нѡден много . .

Хр̄тосъ Исцѣлаа беснѡмаго и слепаго и глѡхоу

Хр̄тосъ со ап̄лы бл̄ажѡ и предъ нимъ и :1: слѣпъ единою рѡкою
держа патерницѡ дрѡгою же ѡхо свое и зъ оустъ нсходящъ бѣсъ

Хр̄тосъ нскомъ ѿ мѣре своеа оубрати .

домъ и внѡтръ хр̄тосъ со ап̄лы оучан и внѣ вратън бѣа

и братъ бжн іаковъ и симеонъ братъ егѡ и еще :2: ѡвѣка
и 2. жены и 1: ѡвѣкъ блісь хр̄та показѡа емѡ вонъ 46 в,
сѡщдню богородицѡ

Хр̄тосъ Исцѣлаа раславленнаго во сылоамстни кѡпелѣ

Кѡпелъ со :50: камары .1. аггль и нмѣа рѡцѣ свои во водѣ
кѡпѣлнѣн и ѡ деснѡю хр̄тосъ со аплы блгвлаа н.1. ѡвѣкъ
предъ нимъ и окрѡжною брадою ѡблеуенъ во кѡсо ѡдѣаніе
до лактїи и даже до колена и держа на плѣщи свои одръ со постеломъ
и блнзъ егѡ и другїи немоцини лежаше на одрѣ своемъ .

Хр̄тосъ блгвлаа пять хлѣбы н.2. рыби.

Хр̄тосъ н :1: отрокъ держа панеръ со .5. хлѣбы н.2: рыби
и хр̄тосъ стоа и зра на нѡ и десницею блгловаетъ пан
еръ лѣвницею же держа краи панера и блнзъ его фїлїпъ и ан
дрен и множество ѡеловѣковъ сѣдаще на патыхъ мѣс
тѣхъ и :3: аплы двиґающе на рамена свои кошеви и по
лагающе на тнѣ предъ сѣдащимъ на сподахъ ѡвѣки и п
роучни апостоли держаще панеры и раздѣлающе и тыа ѡело
вѣкомъ раздробленн хлѣбы . .

Хр̄тосъ хода по морѣ . сырска и сндонска

Море со страшными волнами и посредѣ корабль и в немъ .
аплы прнстрашены и петоръ внѣ корабля въ морн погруженъ
до колѣнама и простираа рѡцѣ хр̄тосъ же ходѣ по морю
волнѡющѡ сѣ емлетъ петра за рѡкѡ . .

**Хр̑ тосъ нсцѣлаа много немоцинхъ прикосновеніемъ
краа рнзъ егѡ...**

Хр̑ тосъ со аплы блгвлаа и ѡколо его множество немоци
ныхъ разлунухъ недѡгн ѡдержимыхъ прикасаютъ са
краемъ рызъ егѡ

Хр̑ тосъ нсцѣлаа дщеръ хананенна..

Хр̑ тосъ со аплы блгвлаа и жена припадающыа на носъ его 47 с,
и мало далѣе следъ жена дѣвица сѣдаща на одрѣ и бѣсѣ нсѣ
сходяща нзъ оустъ еа.

Хр̑ тосъ нсцѣлаа лжеглагопнваго

подобѣ акѡ же и б̑ снаго и глѡхагѡ . матѡ. .ѣѣ.

Хр̑ тосъ б̑гословлаа седомъ хлѣбовъ..

Седомъ хлѣбовъ въ панерѣ. и мало рнбецъ и хр̑ тосъ зра
на нѡ блгвлааетъ тїа и аплы раздѣлающе предълагаю
тъ народомъ держаще ѿ ннхъ 2: и 2.зембылы полни нни,
землюще ѿ зембыль хлѣби дають народомъ..

Хр̑ тосъ нсцѣлаа нже во вносаїдѣ спагѡ..

Градъ и внѣ вратъ хр̑ тосъ и предъ нимъ >1> слѣпъ держа
патерницѡ и хр̑ тосъ полагаа десницѡ свою на оун егѡ
и аплы блнсъ егѡ и нни людне..

Пресѡбраѣеніе Хр̑ товѡ.

Холмъ и нмѣа трн:3. верси и на стредѣномъ версѣхъ хр̑ тосъ
стоа. во бѣла ѡдѣанна и благословлаа и ѡколо негѡ свѣ
тъ съ лѡуамы и на десномъ версѣ пр̑рокъ мѡнсен держа скрїжа

лы и на лѣвомъ же прѣрокъ нана стоаще ѡба молнтвены
и зраще хрѣта и подъ хрѣтомъ петръ, и ѿакѡвъ и ѿанъ ле
жаще ницы и зраще горѣ акѡ нстѣплены и созадн на едн
номъ странѣ горѣн пакн хрѣтосъ восхѡдащъ со трнма ѿплы
и показѡа верхѡ горы и на дрѡгон странѣ горы и пакн аплы
схѡдаще со страхомъ и зраще вспатъ и пакн созадн нхъ
хрѣтосъ благословлаан нхъ . .

Хрѣтосъ нсцѣллаан лѡнствѡемѡ.

Хрѣтосъ стоа со аплы и предъ нозѣ егѡ 1. юноша свазанъ
вернгамы лежа на взнакъ ако мертѡвъ и пѣнн пѡцаа
ѡ оустъ егѡ и бѣсѡ нсхѡда нзъ оустъ егѡ и отецъ егѡ на колена
нмѣа рѡцѣ простретн къ хрѣтѡ . . 47 в,

Хрѣтосъ со петромъ заплацтаа дндрачмы

Море и петоръ босъ и голъ рѡкама сѣда на каменн и дер
жа нсправенѡ трѡсъ и на трѡстн рнба высаца и пакн
хрѣтосъ и петоръ даютъ на воннъ сребренїкнн . .

Хрѣтосъ благословлаа ѡтроца .

Хрѣтосъ сѣда и единою рѡкою держнтъ отрока предъ
собѡю , нже смернт сѡ ако ѡтроца снѡ сенестъ болшы
во црѣтвѡе небснѡмъ и ѿплы ѡбдаще сѡ зратъ
дрѡгъ дрѡга

Хрѣтосъ вопрошаетъ бываетъ ѿ безаконнка

Хрѣтосъ седѣ и оученнцы стоаще созады егѡ и законн

къ старъ и нмѣа обвнтѣ главѣ со платномъ
и держа во рѣцѣхъ своимъ книгѣхъ стогнѣтѣ стоа предъ
хр̄томъ вопрошаетъ тогѡ . .

Хртосъ странопремлемъ ѿ марѡн .

Домъ и во немъ хр̄тосъ седѣ на столѣхъ и создаи его
ап̄лы и маріа седящѣхъ блнзъ ногѣхъ нсѣсовѣхъ зраце
къ немѣ со ѡсердїемъ и прамѡ хр̄та трапеза оуготв
ана и марѡа полагающѣхъ сосѣда со ѡстнемъ на трапезѣхъ .
смотрнтъ хр̄та . .

Хр̄тосъ нсцѣллаа слауенѡю женѣ .

Храмъ и жена много ѡскорблена ѡпирающѣхъ на жеzlѣхъ
и хр̄тосъ предъ нею стоа нмѣщѣхъ единѣ рѣкѣхъ на главѣхъ еа
дрѣгою же рѣкою простирающѣхъ къ фарнсенъ и зра на ннхъ
научалнкѣхъ же сонмнщѣхъ простираа рѣкѣхъ свою къ хр̄тѣ .
и ѡбращаа лице свое къ народа и ап̄лы во слѣтѣхъ
хр̄та стоце со удивленнемъ . .

Хр̄тосъ нсцѣллаа водотрѣдѡватагѡ 48 с ,

Домъ и во домѣ хр̄тосъ со ап̄лы и предъ нимъ
водотрѣдоватын
голъ гацин тоучню нмѣа на ѡдѣхъ внѣ сопираа са на .2: па
терницы и зра на хр̄та, и хр̄тосъ блгсловаетъ тогѡ ,
и околѡ нхъ многѡ инѣдеевъ . .

Хр̑ тосъ нсцѣлаа десѣтъ прокаженыхъ .

Градъ , н хр̑ тосъ со аплы н предъ нимъ .10. прокаженіи .

голн нмѣще тоуню гащи н все тѣло нхъ азвы н хр̑
стосъ благословляющъ тыа . .

Хр̑ тосъ блгвлѣа младенци . .

Хр̑ тосъ сѣда н жены носѣще предъ него дѣца аплы
же возбраняютъ нмъ а хр̑ тосъ благословляетъ та . .

Хр̑ тосъ вопрошаемъ бываетъ ѿ юнагѡ богатагѡ

Домове н хр̑ тосъ сѣда н создды его аплы н предъ нимъ
богатын младъ на колѣна н вопрошаетъ его со блгоговѣніе .

Хр̑ тосъ оуца сынн заведеевы . .

Хр̑ тосъ стоа предъ нимъ іакѡвъ н іванъ нмѣще простр
еты рѣкн къ немѡ н маты нхъ близъ на колѣно нмѡ
ще рѣцѣ простретн н ѡчи ко хр̑ тѡ н хр̑ тосъ же нмѣа едїнѡ
рѡкѡ простретѡ н дрѡгою держа хартню глетъ : не вѣта
уесѡ просыта , н проуїи аплы создди его зратъ на іакова
н івана недѡюще ѿ ннхъ

Хртосъ входа во ернхонъ Нсцѣлаа Слепаго . .

Градъ н внѣ вратъ Хр̑ тосъ стоа н создди егѡ аплы
н предъ ннхъ едннъ слѣпъ держа жезелъ н хр̑ тосъ блгвлѣа того .

Хртосъ призиваетъ закхеа . .

Градъ и людие мнози и древо нагоднѹное , и горѣ посреда
древа ѳлвѣкъ малъ возрастѹомъ и полѣсетъ и во те
снаа и краткаа ѡдѣанїа ѡблеуенъ нмѣа главо ѡбв 48 в,
ытѣ со платномъ и мотрнтъ на хрѣ та хрѣ тосъ же со аплы
зрнтъ на него ѿ долѣ и единою рѣкою благословаетъ тогѡ
дрѣгою же рѣкою держа хартїю глѣтъ: закхее подтцав са
слѣзи подобаетъ ми биты во домѣ твоємѣ днесъ . .

Хрѣ тосъ нсхода ѿ иерыхона нсцѣлаетъ слѣпаго
Подобнѣ акѡ же первое токмо начертанїа ѡбразовъ
различествѣтъ .

Хрѣ тосъ свождаа прелѣбодѣнсвовавшю
Храмъ и хрѣ тосъ сѣда пиштъ по земли и глѣтъ нже
естъ безгрешешъ , первее да вержитъ камень на ню
и созадн его аплы и предъ нимъ .1. жена стоащи нмѣце
на персѣхъ рѣцѣ свои крестосаны и книжницы и фарїсен
бѣжаще и зраще назадъ . .

Хрѣ тосъ метѣдемъ каменнемъ ѿ їуден .

Хрѣ тосъ оуча и блнзъ егѡ аплы їуден ѡколѣ егѡ дер
жаще камене

Хрѣ тосъ нсцѣлаа слѣпаго ѿ рожденїе

Пѣтъ и внѣ града иерѣсалїма .1: младъ слѣпъ ѡпїраа са
на жеzlѣ нмѣа торѣд повѣшенѣ на рамо свое и перстн
ѿ ногъ егѡ видннн внѣ сапогъ его хрѣ тосъ стоа предъ
нимъ и единая рѣкою держа верхъ главы егѡ дрѣгою

же полагаєть брєнне на оуню єго на аплы во слѣтъ хр҃та
и потамо пакн кѡпелъ со водою и слѣпни мїєтъ
оуни свон во кѡпѣлн .

Хр҃тосъ пакн каменїємъ наметаємъ .

Подобѣ первомѹ . .

Востанїє лазарево . .

Холмъ со :2: верхома и созадн єгѡ градъ мало виднмъ
єврен нсходѡще нзъ дверен єго и виднмъ до половїна ,
созадн холмовъ плачѹще предъ холмовъ и гробъ
и .1. чєловѣкъ ѡдвалѣєтъ ѿ гроба каменъ и лазаръ 49 с,
стоѡ во гробѣ и дрѡгн чєловѣкъ развнѡєтъ єгѡ хр҃тосъ
протнвѡ стоѡ єднною рѡкою благословѡєтъ тогѡ дрѡ
гою же держа хартню глѣтъ : лазара лазаре грады вонъ ,
и созадн хр҃та аплы и на ногѡ єгѡ марта и марїѡ покланѡ
юще сѡ емѡ . .

Хр҃тосъ помазѡѡ нозѣ со мыро марїѡ сестра Лазарева

Домъ и во немъ трапєза и хр҃тосъ сѣдѡ на нєн и аплы
и лазаръ и сѡмѡнъ ѡцъ єгѡ марїѡ же на колѣномъ прѣдъ
хр҃томъ и ѡтрнѡєтъ власы главы своєѡ . нозѣ єгѡ ,
ѡблѡбнзѡушн тнѡ и блызъ єѡ єднною рѡкою дер
жа паньцѡ и смѡтрѡушн на хр҃та со ѡднѡєннемъ такождѣ
и аплы чѡдѡушн сѡ іѡдѡ же нєгѡдѡѡ показѡєтъ нмъ мїрѡ .

Цвѣтоносїе

Градъ и внѣ града холми и хр̑ тосъ сѣда на жребати и благ
ословлаа и слѣдъ егѡ аплы пред нимн же горѣ на холмѣ
древо и на немъ дѣти сѣкѡще вѣтвы секирами и падаю
тъ на земли и дрѡгъ отрокъ восхода на земли и смот
ра надолѣ хр̑ та и по жребатомъ нин отроцы нин держатъ
вѣтви дрѡги борат сѧ нин послаютъ рызы своеа
нин же нзелѣютъ терние нзъ ногъ своихъ и внѣ вратъ
граданы юден мѡжи и жены держаще младенцы во
обѣтнахъ своихъ и на рамахъ своихъ нмѡще и оны ветв
ѣхъ во рѣкахъ своихъ ѿ вербахъ нны же ѿ стѣнъ
градскихъ и ѿ прозорцовъ зрачѡ хр̑ та...

Хр̑ тосъ нзгонаа продающина и скѡпбющина во црквиѣ

Храмъ и во немъ трапеца и кофюзѣ ѡпроверженн на три
по земли растѡренѡ и человѣцѣ нин гонаци волове нин
овцы, дрѡги жребаты нин голобы держащ дрѡ 49 в,
гїи калпачы нин покровцы дрѡги платки и ѡбрѡзцы
на главахъ нмѡще и бѣжаще вси и зраце вспатъ со страхо
мъ хр̑ тосъ же держа бнчъ ѿ вербы и гонаа нхъ со г
нѣвомъ аплы же послѣдбюще емѡ..

Хр̑ тосъ їсцѣлѣлаа слѣпїа и хромина во црквиѣ

Храмъ и во немъ хр̑ тосъ и созды его аплы и предъ
нимъ слѣпи и хромы нин опирающини сѧ на патѣ

рницахъ ннн же держаще жезлн хр̑тосъ же
благословляетъ нхъ .

Хр̑тосъ проклинаа Смоковницѹ .

Гратъ н внѣ града холмн н смоковница неплодна со
лїстїамы сѹхн хр̑тосъ смотрнтъ на ню н простнрае
тъ рѹцѣ къ нен н аплы созады его уѹдаще са . .

Хр̑тосъ вопрошаетъ ѿ дрѹгаго законника . .

Хр̑тосъ седа со аплы н предъ ннмъ много книжннковъ
н фарнсенвъ бѣсѣдѹюще н :1: нмѣа лице обращено къ
хр̑тѹ н бѣседѹетъ къ немѹ . .

Хр̑тосъ похвалаа :2: Лепта вдовицѣ

Храмъ н ковчегъ во немъ н фарнсен н князы полагающе
н на немъ нны златннкн ннн же сребреннкн многн н ме
ждѹ нїмы жена вдова н полагающе н та.2: лепта
н хр̑тосъ же седа прамо еа показѹетъ апломъ
гла на хартню вонстннѹ глаю вамъ акѡ вдовица,
сїа оубогаа множашаа ѿ всѣхъ сыхъ вверже

Хр̑тосъ Помазѹетъ главѹ Блѹдницѹ . .

Домъ н хр̑тосъ сѣда на трапѣзѣ съ снмономъ
н апостолы н :1: юноша слѹжа . блѹдницѹ же созади

хр̑та держаще надъ главїю егѡ стаклнницѹ сокрѹшенѹ 50 с ,

Страсти христовы И согласне іѣдно Со нѣдеемъ

Домъ и во немъ первосвѣщенниковъ ана и канафа
седаше на престолѣхъ книжныцы и фарисен
и тни сѣдѣшен ѿ ѿколѡ нхъ предъ нимъ ковчегъ,
и.1. ѿ нхъ бронтъ сребренки на ковчезѣ іѣда,
тредъ предъ ковчегомъ имѣа рѣцѣ прострени
къ сребренкомъ и ана показѣтъ емѡ . . .

Свещенное оумовеніе Апѡломъ Ноуѣ.

Домъ и петръ седа на столѣ едною рѣкою показ
ѣтъ ноуѣ свои дрѣгою же имѣа на главѣ свои и
хрѣтосъ на колѣна предъ нимъ имѣа соблеуенѡ
верхнюю ризѡ и ѡпашанъ со скѡтнна и едною рѣкою
держн пеленѡ и предъ коленама хрѣтовнимъ ѡмнва
лницѡ со вода и каната близъ его проучи же апѡлы
седаше созадн егѡ едни бѣседѡюще междѡ соб
ою дрѣгн же завазѡюще сапогн свои и пакн хрѣт
осъ на дрѣгомъ мѣсте седа ѡблеуенъ во рызы
своа и едннѡ рѣкѡ простираа къ апѡломъ дрѣгою
же держа хартїю глѣтъ: а мынъ глѡ вамъ,
какѡ едннѡ ѿ васъ предаетъ ма къ негѡ апѡлы
же предъ нимъ зраше егѡ со страхомъ и бѣс
ѣдѡюще меѣдѡ собою.

Паннаѡ Веуера .

Домъ н во немъ трапеза со хлѣбы н паныцы со
ястыѡ , н канати со вино н чашы н хр̄тосъ седѡ 50 в ,
на нем со ѡлы н ѡ левиѡ страны ѡванъ лежа на
персѣхъ хр̄товыхъ ѡ десныѡ стравы ѡдѡ прост
нраѡ рѡкъ свонхъ во сѡлнѡ н смотрнтъ на хр̄та .

Молнтва хр̄това .

Вертоградъ со дровесамн н хр̄тосъ посредѣ на (верто)
колѣна нмѡ рѡцѣ н оун горѣ . н ѡ лица егѡ ка
плюца капн кровъ на землн н свыше егѡ аггль со св
ѣтъ многъ нмѡ рѡцѣ прострети къ немѡ н малѡ
созады хр̄та петр ѡванъ ѡковъ спаце н хр̄тосъ дрѡ
гою держа хр̄тїю гглеть : такѡ лн немогосте едннаго ,
часа побѣти со мною .

Преданїе ѡ ѡдаы . .

Вертоградъ н внемъ ѡда ѡбемла хр̄та ѡблбнздаѡ егѡ .
н создан ѡда петръ на колѣна нмѡ предъ собою едннагѡ юно
шѡ вонна ѡрезѡѡ дхѡ егѡ десное дхѡ ножемъ н ѡколѡ хр̄
та воннн ннн со ѡбнаженымы меуамн н ннже со копїамн
н ннн со фенеры дрѡзы же со свецамы н ннже держаще
хр̄та н ннже бїюще егѡ . .

Хр̄тосъ сѡдымн ѡ ана н канафа .

Палатъ н ана старъ долгобрадъ во широкаа ѿдѣннаа ѿбле
ченъ раздвоенѣ шапкѣ нмѣа стоа на престолѣ раздыраа,
рызы своа канафа же блнзъ егѿ полбседъ белобрадъ нег
одѣа н хрѣтосъ предъ нимъ свазанъ н .1: слѣга задшаа
егѿ н ннн воннн ѿколѿ егѿ держа тогѿ н книжницы
н фарисен н : 2: человѣка стоаще предъ хрѣтомъ,
показѣета егѿ анѣ...

Претое ѿверженіе Петрово. 51 с,

Подъ палатою анною ндѣ же сѣднмъ хрѣтосъ стоа петръ на
.1: кран н предъ негѿ .1: ана рабнн нмѣци къ немѣ рѣцѣ
прострети н далѣе огнъ н .2. вонна грѣца са вопро
шахѣ петра н потамѿ пакн три дверехъ палаты пе
тръ пристрашенъ нмѣа прострети рѣцѣ н .1: рабынн.
показѣа емѣ хрѣта н свыше егѿ на единомъ прозорцѣ петель
гласитъ н подалее пакн петръ плачетъ..

Хртосъ сѣднмъ ѿ палата..

Палатъ н пилатъ младъ малѣ брада нмѣа н ѿблеуенъ
во светлаа ѿдѣаннаа н калпакъ со златомъ н перомъ на
главѣ нмѣа седа на престолѣ предъ нимъ хрѣтосъ свазанъ
н держнмъ ѿ вонновъ н множество книжницы н фарі
сен показѣюще хрѣта пилатѣ..

(Раскаанне н оудавленне Іѣдннѿ)

Храмъ н ана н канфа со книжницы н фарісен сѣдаще

и ковчегъ предъ нимъ и юда стоа и приклон сѧ малю
повергаетъ сребренникъ двема рѣкамъ на сандакѣ тѣмъ же
:1: еднѣ рѣкѣ нмѣще на грѣдѣхъ своихъ дръгою же прост
ираетъ на юда и внѣ храма холмы и юда на древо
обесенъ и древо преклонше сѧ даже до земли и дѣже
опираетъ персти ногъ его до земли . .

Хрѣтосъ Сѣдымни ѿ Ирода .

Палатъ и нродъ старъ окрѣжнобрадъ сѣда на пре
столѣ во царская ѡдѣаніа облеченъ и созиданъ его ,
вонни и хрѣтосъ предъ нимъ и .2: вонна облачающе
его во бѣлаа ѡдѣанна и созиданъ его множество
юденъ ходяще по немъ и слышаще . .

Оѡмовенне И изреченіе Пилатовъ , 51 в ,

Палатъ и пилатъ сѣда на престолѣзра къ юдеомъ ,
и.1. челоуѣкъ держа легенъ предъ нимъ и нбрнкъ полна
етъ емѣ на рѣцѣ и мнет сѧ и созиданъ его и .1. юноша
бѣседѣтъ емѣ на ѡхо и блнзъ престола его и .1. юноша
дрѣгѣнъ пиша на хартїю сѣмъ писмена иисъ назѡванна
развращающа ѣзнкъ ѣкѡ оукорнтелѣ кесара и ложнаго
месїю себе нарекша и по свндѣтелствѣ ѣзнкъ его
старешинъ показа сѧ на общее ѡсѣжденіа мѣсто
приведеше посрѣдѣ двою разбонникѣ на крѣтъ повѣ
сты и предъ нимъ хрѣтосъ и вонни держаще его .
и ана и канафа ннн нѣденъ нмѣще предъ собою дѣ

ТИ СВОА ВОЗЛАГАЮТЬ НА ГЛАВѢХЪ НХЪ РѢКИ СВОА
ЗРАЩЕ КЪ ПІЛАТѢ ПОКАЗѢЕТЪ СЕБЕ . . ,

Біеніє На хр̑та .

Хр̑тосъ свазанъ назадъ со плѣщема до столпа раненъ
и два вонна біють егѡ

Порѡганіє хр̑тово

Хр̑тосъ нагъ носѡ тоуію ҃ерванѡ хламндѡ и на гла
вѡ, егѡ терновенъ вѣнецъ, держа во десницѣ тростъ
и вонни ѡколѡ егѡ рѡгающни сѡ емѡ нни же покланѡ
ще сѡ на колѣнахъ нни бнѡще тростню по главѣ . .

Хр̑тосъ Влекѡмын На кр̑тъ .

Холми и вонни пешн и азѡшин водѣще хр̑та и .1. ѿ
ннхъ держа баракъ хр̑тосъ же пріклоненъ и пріскорбл
енъ и нзнеможенъ пада по землы и ѡпнра сѡ на єднн
ою рѡцѣ и свнше егѡ сімонъ кірнен окрѡжнѡбр
адъ полѡсѣдъ носѡ кратъкаѡ одѣаніѡ въземл
етъ крестъ на рамо свое и созадн егѡ бѣа и юванъ 52 в,
бѡгословъ и нннѡ жены рыдающнѡ и єдннъ воннъ
со жезломъ забранѡетъѡ нмъ . .

На Крестъ возшествіє Хр̑тово

Холмъ, и на немъ іѡдан и вонни и посредѣ нхъ кр̑тъ ле
жащъ на землн и хр̑тосъ на немъ на взнакъ распнатъ
ѡпннѡюще простретъ и .3. вонни ѡколѡ егѡ прнва

рѣюще ннѣ рѣцѣ ннѣ нозѣ егѡ со оужнѡмн :3: дрѣ
зни вонны же гвоздне держаще и приковають рѣцѣ
и нозѣ егѡ оударяюще млатомъ и пакн предъ
керстомъ хр̑тосъ стоѡ и :1: воннъ предъ нимъ при
носа ко оустомъ егѡ сосѣдъ полнъ со вино и ѡци сме
шано и хр̑тосъ ѡбращаетъ лице свое назадъ ѡкѡ
не хотѡщъ пѣти . .

Распѡтыѣ хр̑тѡво . .

Холмъ и на немъ хр̑тосъ распѡтъ и ѡ двою странѣ
.2: разбонника распѡтъ нже ѡ деснѣю ѡкрѣжнобрадъ
полѣсѣдъ г҃гла къ хр̑тѣ поманна гдѣ егда приидешн
во цр̑твнѣ твоѣмъ а нже ѡ шѣю ѡбрьщенъ назадъ
младъ безъбрадни г҃глетъ . аще ти еси хр̑тосъ сѣси
себе ннаю горѣ и на кран кр̑та хр̑тѡва пригвожденно
тѣгѡ хр̑тѡво со тѣмн писмена (инѡвѣ) геруескѣн . .
славѡнскѣн (иѣцѣ) . . Долѣ же на деснон стр

анѣ и.1: воннъ седа на конн прободѡ десное ребро хр̑то
во и кровъ и вода нсходѡтъ нзъ негѡ и созадн его бѣда
плачѣца ннна жены мироносницы придеръжавають
бѣдѣ и блнзъ еѡ ѡванъ бг҃ословъ стоѡ печаленъ нм
ѣѡ рѣцѣ свон надъ ланнтою и сѣын логтѣнъ со
сотникъ зрѡ хр̑та нмѣѡ рѣцѣ свон возвншенѣ бг҃осл 52 в,
овлаетъ бога . ѡ лѣвна же странн дрѣгнн воннъ ,

держа гдѣи привязанѣ на тростію и придеветъ къ оустъ
егѡ сиречъ хрѣта и близъ егѡ ннѣ воннѣ и книжницы
и фарисен и многъ народъ и единн бесѣддоюще междѣ соб
ою и показдоюще дрѣгн зыающе и зраце на негѡ ннн нмѣ
це прострены рѣце и глѣютъ . ннна спасе себе ли не може
тъ спасти и ннна и .3. вонны седаще и раздѣлаю
щн рнзы егѡ единъ же ѿ ннхъ посрѣдѣ нхъ нмнж см
ѣженн оуы и рѣцѣ прострети на единнн странѣ и на
дрѣгое странѣ :2: вонна и ѿ долѣ же подѣ крѣтомъ
мала пещера и въ нен видома глава адамова и ннен
:2: коста ѡкропљемн кровію хрѣтосѣ нже нзлы
ваше са ѿ назвыхъ ногъ хрѣтовіхъ . .

Іосывъ проса тѣлѡ Г гдѣне .

Палата и в немъ пілатъ сѣда на престолѣ и :1: воннѣ
созади егѡ стоа и держа меуѣ со нжницею и предѣ пілатѡ
мъ іѡснфѣ старѣ преклоненѣ нмѣа рѣцѣ прострени и
сотннкѣ междѣ пілатомъ и іѡснвовомъ стоаще
бесѣдѣтъ къ пилатѣ

Снитне хрѣтово

Холмъ и крестъ водрѣженѣ и лѣсвыца досазающе
до хрѣта и іѡснфѣ стопивѣ на лѣсвицѣ , нмѣа ѡ
бата хрѣта пресѣ половннѣ держитъ того и
бѣа ннхѣ стоащн приемятъ хрѣта во ѡбатнахъ

своиѣхъ цѣлѣетъ его во лицѣ и созадн бѣца мнр
оноснцы магдалина маріа держаще лѣвою его
рѣкѣ цѣлѣетъ ю и созадн и іосифъ и іоанъ блго
гословъ стоа цѣлѣетъ десницѣ егѡ и никодимъ ма
лѡ на колѣна и земетъ клещины гвоздїе нз
торгнѣтъ нз ногъ хр^с товоыѣхъ и кошныца блнзъ егѡ и ѿ долѣ подѣ кр^с
томъ глава адама како же не распатїе . .

Надъгробнѡе рыданїе

Камень ѡтверодголенъ велнкъ и на немъ плащанї
ца велнка прострета и на немъ хр^с тосъ лежа на взнакъ
нагъ и бѣца над нимъ на колѣнѣ цѣлѣетъ лице егѡ .
и іосифъ ѡблѡбнзаетъ носъ егѡ , бѣгловъ же деснї
цѣ егѡ и созады и іососифъ и никодимъ ѡпїраа сѧ на
лѣствнца и зрнтъ на хр^с тѧ и блнзъ блызъ бѣца магда
лина марїа и марїа нмѣцѣд простретн рѣцѣ вно
кѡ на едннѡн и на дрѣгон странѣ рндаетъ ннна ,
мирноснцы терзаютъ тѧ власы своѧ и соза
ды нхъ кр^с тѣ со тнтлѡю и сннзѣ хр^с тѧ кошницѣ
никодимовѣ со гвозднѧмн и со клещамн и ѡекнѡмъ
и блнзъ нхъ ннѣ сосѣдъ како же мала стамна . .

Погребенне хр^с тово .

Холмъ и на немъ гробъ каменын и никодимъ внѣт
рь держа хр^с тѧ за главѣ ѡбвѣнта и бѣца внѣ гроба ѡ

БЕМШН ЛОБНЗАЕТЪ ЕГΩ НΩСНФЪ ДЕРЖАТЪ ЕГΩ ЗА КОЛ
БНА НΩАНЪ ЖЕ ЗА НОЗЪ ПРЕКЛОНЕНЪ МАЛО МНРОНОСЦЫ ЖЕ
ПЛАУДЦЕ Н КРЪТЪ ВНДНМЪ СОЗАДН ХОЛМЫ..

КѢСТОДІА ХРАНАЩАА ГРОБА..

ГРОВАЪ ѿ МРАМОРА НСЪУЕНЪ ЗАПЕЧАТЛЕНЪ СО .4: ПЕЧАТІ
Н ѠКОЛО ЕГΩ ВОИНИ СПАЩИ ЕДНИИ ЦИТХЪ СВОИХЪ НИИ
НА КОЛБНА ДРѢГНИ ЖЕ НА РѢКАХЪ ВОИХЪ СЪЫН ЖЕ ЛОНГІИЪ
СОТНИКЪ ПОРЕДЪ НХЪ СЕДА НЕСПАЩЪ ОУДНВЛАЕТЪ
Н ПРАМО ГРОВАЪ МНРОНОСЦЫ СЕДАЩАА РЫДАЮТЪ 53 В,
ДЕРЖАЩЕ ВО РѢКАХЪ СВОИХЪ НИИ КІВОТЕЦЪ НИИ ЖЕ
СОСѢДЪ М҃РА..

Во АДЪ СОШЕСТВІЕ ХРЪТОВО.

АДЪ ПЕЩЕРА ТЕМНА СНЗѢ ХОЛМИ Н АНГЛН СВѢТЛО
НОСАЩИ СВАЗѢТЪ ОУЗАМИ ВЕЛЛЕВѢЛА КНАЗА ТМѢ
Н БЪСН НИИА БНЮЩЕ ДРѢГНА ГОНАЩИ СО КОПНАМИ
Н НЪЦЪН УЕЛОВЪЦЫ ГОЛН СВАЗАНИ ѢЗАМИ Н ЗРАЩЕ ГОРЪ
Н ДВЕРЕН МНОГН СОКРѢШЕНИ Н ВРАТА АДОВА НСКОРНАА
ХРЪТОСЪ ЖЕ НАСТѢПАЮ НА СМНЮ Н НА СКОРПНЮ Н НА ВСѢЮ
СНЛѢ ВРАЖНЮ НА ТНА Н ДЕРЖА ДЕСНИЦЕЮ АДАМЪ,
ЛЕВНИЦЕЮ ЖЕ ДЕРЖА ЕНѢ Н Ѡ ДЕСНЮ ЕГО ПРЪТУА СТОА
ЦЪ Н ПОКАЗЮЩА ХРЪТА Н ДАВНДЪ БЛНЗЪ ЕГΩ НИИ
ПРАВЕДНИ ЦРНЕ СО ВЕНЦЫ Н КОРОНАМИ Н ѿ ЛЕВНА
ЖЕ СТРАННИ НΩНА Н НСАНА ІЕРЕМНА Н ВСН ПРОРОЦЫ Н
ПРАВЕДНИИ АВЕЛЪ, НИИИ МНОЗЫ ВСЫН СО ВЪНЦЫ

около хр^бта свѣтъ много бѣлъ и ангѣлы мнози . .

Воскресеніе хр^бтово и яже По воскресеніи

Гробъ мало ѿворенъ и :2: аггела сѣдаща на кровлѣхъ гроба бѣлоносцы хр^бтоса же стоа на покровѣ гробнѣмъ и десницею блгобѣа левницею же держа баракъ со златнымъ кр^бтомъ и подъ нимъ воини нни, бѣжаще нныи спаше на земли какъ мертвы и нзъ далеуе смотрятъ мнроносцы держаще мѣро .

Аггль являа са мнроносцамъ блговѣствоватъ имъ сеславное воскресенне хр^бтово .

Гробъ ѿверстъ и на покровъ гроба аггль бѣлоносѣць, 54 с, сѣданъ единою рѣкою держатъ копне дрѣгою же рѣкою показѣа рызы лежащаа сосѣдарь во гробѣ мнроносцы предъ нимъ мнра держащїа мнра . .

хр^бтосъ явл са мнроносцамъ гла имъ радѣйте са .

хр^бтосъ стоа блгвлѣа двѣма рѣкама и ѿ деснѣю егѡ, бѣа и ѿ шѣю юже магдалина марїа на колѣна и ѡбѣ лобызаетъ носѣ егѡ . .

Петръ и юванъ пришедши На гробъ вѣроваши

Гробъ, и в немъ петръ приникаа и ѡвсазаа рѣкама сѣдаревъ, юванъ же нзъ внѣ стоа зрнтъ внѣтръ, и уѣда са и магдалина марїа блнзъ егѡ плачѣще . .

Хр̑тосъ ѿвл сѧ Магдалина . .

Гробъ и на немъ сѣдѡца : 2: ангела бѣлѡноса предъ
гробомъ же хр̑тосъ стоѧи и едною рѣкою тагнетъ
рызѣ свою дрѣгою же держа хартїю г҃летъ: марїе не
прыкасан сѧ мнѣ марїа же предъ нимъ на колѣна ницѣ
ци коснѣти сѧ ногамъ ісѣсовымъ . .

Хр̑тосъ во еммаѹсѣ преломлѧ хлѣбы познавасть

Домъ и во немъ трапеза со астыѧмы, и лѣка со
клѣѡпою клеѡпъ сѣдѡцъ на трапезѣ и посреде
нхъ хр̑тосъ сѣдѧ держатъ хлѣбы благослова тѡи .

Хр̑тосъ ѿвлѧ аплѡмъ и ѡде предъ нимъ

Домъ и аплы въ немъ и хр̑тосъ посреде нхъ и петръ
и подолѣ предъ нимъ держа панницѣ со рыба половинъ
и со сотомъ пчелою хр̑тосъ десницею бг҃словаетъ
панницѣ левыцею же въземлетъ ѿ сота пчелнагѡ и ѿ рыбою . .

Сказанїе Ѳомїиѡ. 54 в,

Домове и въ немъ хр̑тосъ имѣѧ деснѣю рѣкѣ,
дигнѣтѣ левою же тагнетъ рызѣ свою ѡкривѧѧ
десное ребро свое прободеное: Ѳома же стоѡцъ
близъ, со страхомъ и трепетомъ и влагаетъ де
снѣю рѣкѣ свою перстъ во ребро хр̑тѡво во въ
дрѣгою же рѣцѣ держитъ хартїю г҃летъ:
гдѣ мон и бг҃ъ мон проучи же аплы стоѡце

ΩΚΟΛΩ ΕΓΩ ΥΨΑΨΕ СΑ,

Хр̑тосъ ѡвл сѧ ѧплωмъ На морн тѣверїадскомъ

Море н въ средѣ корабель н.10. аплы велекѡщее мре

жд со много рыбы хр̑тосъ стоѧ при кран морѧ,

бгословлетъ нхъ н петръ голъ плаваѧ по морю,

н градеть къ немѡ къ хр̑тѡ н созадын хр̑та,

оуглане горащее н рыбаѧ на оуглиѣхъ..

Претое Вопрошенїе Петрово

Море, н на кран корабль раставшъ н аплы внѣ хр̑тосъ

же стоѧ зрнтъ на петра н держа хартїю глетъ,

сїмωне ѡванъ любнши лн ма: н петръ стоѧ пре

дъ ннмъ со страхомъ глетъ на хартнн: ^сды ты,

вѣсы ты бо вѣси ѡкω лѡблю та,

Вознесенїе хр̑тово.

Холмъ н на немъ многѡ маслыны н дрєвеса н горѣ на не

мъ аплы зраще горѣ н простнрающе рѡкн со оуж

асомъ н посредѣ бѣда н та зраще горѣ н ωбою

странѡ нхъ по :1: ангелъ со бѣлн рнзамн показѡ

ще аплωмъ горѣ зраще хр̑та восходащѣ на небо, 55 с,

держнтъ хартїн, н едннъ оубо на хартнн глетъ,

мѡжне галїенстїн что стонте зраще на нбо: дрѡгнн же,

глетъ. сен нсѣ възнесын сѧ ѡ васъ на нбо. такожде

прїндеть н пакн нм же ωбразомъ вндесте егω ндѡца

НА ЊБО Н СВЫШЕ НХЪ НА ѠБЛАЦЪХЪ ХРЪТОСЪ СЕДА СО
ТРѢБАМИ Н ТУМПАНИИ, Н СНИМИ МНОГИМИ ОРГАНЫ, АГЛА
ѠМЪ ДОРИНОСИМЪ ВОСХОДИТЪ НА НЕБО. .

СОШЕСТВІЕ СЪАГѠ ДХА.

ДОМЪ Н .12: АПЛЫ СЪДАЩЪ КРѢГЛО Н ПОДЪ НИМЪ КОША
РА МАЛА Н ВЪ НЕИ :1: ЧЕЛОВѢКЪ СТАРЪ ОСТРОБРАДЪ ДЕРЖА
ПРЕДЪ СОБОЮ ѠБРѢСЪ ДВЕМА РѢКАМА Н ВО ОУБРѢСЪ :12:
ХАРТИИ СВЯТИ НИМЪА НА ГЛАВЪ КОРѠНѢ Н НАДЪ НИМЪ
СІА ПІСМЕНА (КОЗМОСЪ) СЛАВАНСКІИ (МИРЪ) Н НАДЪ
ДОМОМЪ ГОРЪ, СЪТИИ ДХЪ ІАКѠ ГОЛОБЪ Н ОКОЛО ЕГО
МНОГЪ СВѢТЪ Н .12: ОГНИИ ЯЗЫЦЫ НСХОДАЩИХЪ Ѡ НЕ
ГѠ НИИ СЕДАЮЩИХЪ ПО.1: КОЕМО ЖДО НХЪ АПЛѠМЪ. .

КАКѠ ПИШЕМИИ СѢТЪ ПРИТУИ (ПРИТУА СЪМЕНЪ.)

НЗЫДЕ СЪАН СЪАТЫ СЪМЕНЕ СВОЕГѠ Н ПРѢ: (ПИШѢТ СА
ТАКѠ.) ХРЪТОСЪ СТОА Н ОУЧА СО ЕВЪА · АМЪ Н ПРЕДЪ НИМЪ
ЧЕЛОВѢЦЫ ВО 4.ЧЕТИРЕ ЧИИИХЪ. ПЕРВИИ ЧИИЪ ІАКО ЖЕ,
ТРИ ПѢТЫ: ЧЛВЪЦЫ ІАКѠ ВЪСЕДЮЩЕ МЕЖДѢ СОБОЮ Н КО
ХРЪТѢ НЕ ВЗИРАЮЩЕ БЪСЫ ѠБОЗДОВАЮТЪ НХЪ. . ВТОРЫИ
ЧИИЪ НХЪ ЖЕ НА КАМЕНЫИ ЧЛВЪЦЫ ІАКѠ СЛЫШАЩИИ СЛ
ОВО СЪ РАДОСТНО Н СОЗАДИ НХЪ ІДОЛЫ К НИМЪ ЖЕ ѠБР
АЩАЮЩИИ СА ТОЮ ПОКЛАНАЮТ СА .1: МДУИТЕЛЪ СЪ 55 В,
ВОИИ ОУСТРАШАЕТЪ НХЪ СО ѠБНАЖЕННЫИ МЕЧЪ Н :3:
ЧИИЪ ИЖЕ ВЪ ТЕРНИИ ЧЕЛОВѢЦЫ ІАДЮЩЕ Н ПИИЩЕ СО ЖЕН

АМИ Н БѢСН БЛНСЪ НХЪ :4: (А) УНИНЪ НЖЕ НА ДОБРНИ
ЗЕМЛИ ѿЛОВѢЦЫ Н СДЩЕЕ САМИ МОЛАЩЕ СѦ ВО ПЕЩЕРАХЪ
Н НМДЩЕ ИКОИД БѢДЪ Н ХРЪ ТА ПРЕД СОБОЮ СО КАНДЛѦ
МЪ НИИ ЖЕ ЯКО ЖЕ МОНАСЫ ДІАКОННИ НИИ ЖЕ АКО ЖЕ ІЕРЕН
ДРДЗНИ ЯКО ЖЕ МІРСТН ВЪ ЦРКВАХЪ Н НА МАНАСТІР
БЕХЪ МОЛАЩНИ СѦ .

Притча Плевель .

ОДПОДОБЫ СѦ ЦРТВІЕ НБНОЕ ѿЛВѢКД СѢАВШД ДОБРОЕ СѢМА .

Снце Пишет сѦ . .

ХРЪ ТОСЪ СО ЕНІЕМЪ , Н ПРЕДЪ НИМЪ ѿЛВѢЦЫ МНОЗЫ
НИИ ѿБРАЗОМЪ ІЕРАРШЕСКИМЪ ДРДЗН ЖЕ ѿБРАЗОМЪ
МЧЕНЫКОВЪ НИИ ѿБРАЗОМЪ ПРЕПОДОБНЫХЪ НИ
ДЩЕ ВѢНЦЫ НА ГЛАВАХЪ СВОИХЪ Н АНГЛЫ БЛЫЗЪ НХЪ
Н ПОСРЕДЪ НХЪ ЕРЕТНИЦЫ НМДЩЕ НХЪ НА НИХЪ НА РАМЕНАХЪ
СВОИХЪ ДНАВОЛЫ Н НА ДРДГОМЪ МѢСТѢ АДЪ Н РАН Н
ВЪ РАН ОУБѦ ПРАВОСЛАВНЫИ ѿ АГЕЛѦВЪ ОУПРАВЛА
ЕМЫИ ВО АДѢ ЖЕ ЕРЕТНИЦЫ СВѦЗАННІИ ВЕРИГАМЫ Н
ѿ ДЕМѦНЫ МДЪНЫИ

Притча гордшнунд

ПОДОБНО ЕСТЬ ЦРТВІЕ НЕБНОЕ ГОРДШНУНД ЗЕРНД . .

Пишет сѦ такѦ

ХРЪ ТОСЪ ВО ГРОБѢ , Н ѿ ОУСТЪ ЕГО НСХОДѦЩЕЕ ДРЕВА
Н АППЛЫ НА ВЕТѢХЪ ЕГѦ СО ХАРТНАМЫ ѿВЕРСТНЫИ

и сннхѡ ѹлѣвѣцы мнозѹ зраце на аплы . .

Прнтѹ Кваса . . .

Подобное естѹ црѣтвне небесное квасѡ и проѹааа . . . 56 с ,
історіа .

Хрѣтосѹ со евліемѹ гла шедце набѹнѹте сѹ всѹ

языки: и аплы предѹ нимѹ , нннѹ крѣцаютѹ нннѹ же

ѹуатѹ и безѹнсленое множество лѡднн предѹ нимѹ . .

Пртѹ сокровіца

Подобное етѹ црѣтвне ненѣное Сокрѡвыщѡ сокровено селѣна

Пншет сѹ пакѡ . .

Сѣын павлѹ гла на харттїн премѡдростѹ проповѣдемѹ ,

сокровенѡ и околѡ егѡ мѡжне и жены нннѹ многоцѣн

ннѹ вещен , и кннгн же и сребреннкнн созадын нхѹ

лѣжащен на землн и нннѹ же сокрѡшаетѹ ідолы . .

Прнтѹ іщѡцаго добрыхѹ бнсерен . .

історіа .

Хрѣтосѹ стоѹ благословлаѹ и предѹ нимѹ прѣпннын црѣ

ннѣдннскїн въ прѣпнннѹ ѡдѣаннѹ ѡблеченѹ іѡсасавѹ

стоѹ благоговѣнно блнсѹ егѡ прѣпѣннын варлама пока

зѡѹ емѡ перстомѹ хрѣта и держа харттїю глетѹ .

семногоцѣннын бнсерѹ и созадын нхѹ корона и црская ,

ѡдѣаннѹ и богадства и ідолы сокрѡшенн и всѹ и поверш

НЫА ВСА ННЗѢ НА ЗЕМЛН Н ДАЛѢ МАЛО МѢДРЕЦЫ ЕЛ
НННСТНН ДЕРЖАЦЕ КННГН Н СВЫШЕ ХР^ѣ ТА СІА ПНСМЕНА·
ХР^ѣ ТОСЪ МНОГОЦѢНЫН БЫСЕРЬ..

ПОДОБНО ЕСТЬ ЦР^ѣТВІЕ НѢБНОЕ ЧЕЛОВѢКѢ КѢЦѢ НЦѢ
ШНН ДОБРЫН БЫСЕРЬ: .с.5.

ПРНТЧА НЕВОДА

ПОДОБНО ЕСТЬ ЦР^ѣТВІЕ НЕБНОЕ НЕВОДА: Їсторна...

МНОЖЕСТВО ЛЮДЕН ЁЗРАЗЛНУНЫХЪ РАЗННКОВЪ Н ѠКОЛО
НХЪ АПЛЫ ЛЮДЕН ЁЗРАЗЛНУННМЪ Н СОЗАДЫ АПЛ 56 В,
ОВЪ Ѡ ДЕСНОЮ РАН Н ПЕТРЪ ВЪ РАН ВНОТРЪ СО НННН
МНОГНННН ЁЗШДО ЖЕ АДЪ Н ВНОТРЪ ЧЕЛОВѢЦН
МНОЗЫ ЁЗБѢСОВЪ МѢУННН..

ПРНТЧА СТА ѠВЕЦЬ..

ІАЩЕ БѢДЕТЬ НѢКОЕМѢ ЧЛВѢКѢ СТО ОВЕЦЬ НЗАБЛОДН
ТЬ ЕДННА НѢКАА ЁЗННХЪ.

Їсторна.

НЕБО, Н НА НЕМЪ:10: ЧННѠВЪ АГГЛЫ Н ПОСРЕДѢ НХЪ
ПР^ѣТОЛЬ ПРАЗЕНЪ Н СННЗѢ НХЪ ВО АДѢ СОШЕСТВІЕ ГДНЕ
(НЦН ТОЕ ЕВЛНЕ НА СВОЕМЪ ЕГО МѢСТѢ)

ПРНТЧА ДЕСАТЬ ДРАХМЪ..

КАА ЖЕНА НМѢЦН ДСАТЬ ДРАХМЪ: (Їсторіа.)

ХР^ѣ ТОСЪ СТОА Н СВѢТЪ ѠКОЛО ЕГѠ МНОГЪ Н НННН ЧЛВ

ѢУН СОКРѢШАЮЩЕ ІДОЛЫ, Н НЫЖЕ КРИЧАЕМН ДРѢЗІН
НАКѠ МОНАСЫ ВО ВЕРТЕПАХЪ МОЛАЩЕ СѦ Н ННН ПРѢДЪ
КРЕСТОМЪ ПОКЛАНАЮЩНН СѦ Н СВНШЕ КЪРТА НБѠ Н НА
НЕМЪ УЫСНН АГГЛОВЪ СО ТРѢБАМН Н ГѢСЛЫМН ХРЪ ТОСЪ
ЖЕ ПОСРЕДѢ НХЪ НА ПРЕСТОЛѢХЪ Н ЕДННОЮ РѢКОЮ ДЕРЖА
АДАМА Н ДРѢГОЮ ЖЕ ХАРТІЮ ГГЛЕТЪ РАДѢНТЕ СѦ СО
МНОЮ НАКО ѠБРЕТОХЪ ПОГНЬШѢЮ ДРАХМѢ

ПРИТЧА ДОЛЖНАГО ТМОЮ ТАЛАНТЪ

ОУПОДОБН СѦ ЦРЪТВІЕ НѢ БНОЕ УЛѢВКѢ ЦРЮ, НЖЕ ВОСХО
ТЪ СТАЗАТН СѦ Ѡ СЛОВЕСНН СЪ РАБЫ СВОИМЫ. . (Історіа:)

ХРЪ ТОСЪ СЪДА НА ПРЪТОЛѢ НАКѠ ЦРЪ БЛАГОСЛОВАЛА.

Н ѠКОЛО ЕГѠ АНГЕЛН Н .1. ЧЕЛОВѢКЪ НА КОЛѢНѢ ПРѢДЪ ННМЪ ГЛА: 57Л,

ГДН ПОТЕРПН НА МНѢ Н ВСѦ ТН ВОЗДАМЪ БѢСН ЖЕ СОЗАДН ЕГѠ
ДЕРЖАЩЕ МНОГІА ХАРТІН НАПИСАНЫ Н ПОТАМѠ ПАКН СО

ЗАДН ХРЪ ТА ТОН САМНН УЛѢВКЪ, ВЛЕКІН Н НОГЪ ВО ТЕМННЦѢ
Н ГЛА КЪ НЕМѢ Ѡ ДАЖД МН, НМ ЖЕ МЫ ЕСН ДОЛЖЕНЪ Н ДАЛБЕ

ПАКН ХРЪ ТОСЪ СЪДА Н :2: АГГЛЫ ЗРАЩЕ КЪ НЕМѢ ПОКАЗЮЩЕ

ПЕРСТОМЪ УЛѢВКА Н ПАКН ПЕРВЫ УЛѢВКЪ ПРѢДЪ ХРЪ ТОМЪ ВЛЕКО
МЪ Ѡ ДЕМОНОВЪ ВО АДЪ ВЕРНГАМЫ СВАЗАНЪ. .

ПРИТЧА НАМТНХЪ ДѢЛАТЕЛН.

ПОДОБНОЕ ЕСТЬ ЦРЪТВІЕ НѢ БНОЕ УЛѢВКѢ ДОМОВНТѢ НЖЕ СЪ
ЛѠ НЗЫДЕ КѢПНѠ НАМТН ДѢЛАТЕЛН. (ІСТОРИА.)

ХРЪ ТОСЪ СТОА Н СОЗАДН ЕГѠ СЪТНН ПРАБЦЫ, НА 4 УННЫ РАЗ

дѣлены и во первомъ уинѣ еноухъ жертвѣ творитъ но е же
держн ковуегъ и ннин старцы съ нѣмн молнтвѣ дѣюще , и свыше
нхъ сѣа писмена: нже въ первын часъ второмъ уинѣ . авраа
мъ хощетъ пожретн исаака а исаакъ блгословляетъ иа
кѡва: иакѡвъ блгословляетъ .12. сыновы свонхъ и свы
ше нхъ сѣа писмена: нже во третен часъ во :3: мѣ уинѣ мо
усен держа скрыжалн и дѡа еврел и арѡнъ ннн прѣвдн
нын блнсъ мѡусен . свыше нхъ сѣа писмена: нже во шест
ынн часъ : во:4:-мѣ уинѣ прѡоцы еднын каменїемъ ,
побѣаемы дрѡгн пїлѡмъ препнлаемн ннїн бїемн и свнше
нхъ сѣа писмена: нже во еднно на десатын часъ . и на др
ѡгомъ мѣстѣ пакн хрѣтосъ со многѣ аглы ннын уннн ст
ыхъ и аплы сѣдаще блысъ егѡ . прѣвнын еноухъ со ун
номъ свонхъ глетъ хрѣта показѡюще на аплы: сїн
послѣднын едннѣ часъ сотворнша дѣлающе , и равны лн
тна намъ сотворнлъ есын понесшнмъ таготѣ дне и варъ
солнеунын хрѣтосъ же глетъ: со кротостнню къ 57 в,
немѣ дрѡже неѡбнждъ тебѣ и проуаа . .

Прнтѡа Двою Сынѣ

Уеловѣкъ нѣкїн нмѣ два сїна и прншедъ: (їсторїа)
хрѣтосъ стоа н ѿ еднннѡ страны їуден фарїсен н к
ннжныцы ѡбращающе сѡ назадъ иакѡ непрнемлюще
словесъ їисовыхъ ѿ дрѡгна же страны мытары н
блѣдннцы назыуницъ покланяюще сѡ емѣ .

Притча оубниственныхъ Дѣлателенн . .

Улѣвѣкъ нѣкни бѣ домовѣтъ нже насади виноградъ н прѣа .

Исторна пишеть сѧ такѡ:

Градъ н крамъ н жертвеннкъ олтаръ н книжныцы , де
ржаще книги н оуѡащее многъ евренвѣ предъ нимъ ,
н во олтарѣ ѡцъ прѣвѣ прѣрокъ захарна заколаемъ ѡ
еднагѡ вонна н внѣ храма прѣрокъ мѣхеа заѡш
емъ ѡ еднагѡ црѣа : н блысь его прѣрокъ захаріа ,
каменнемъ побиваемъ . н внѣ града на холмы распѣтїе хрѣтѡво .

Притча краедголнагѡ камене

Камень , егѡ же небрегѡша зѣждѡщи н проѡаа (Исторїа)

Црѣковъ н въ нени апѡлы иерархи н прѣдѣбныи крещаю
ще н оуѡащен н еліни н еврен целѡюще дрѡгъ дрѡга
хрѣтѡсь же свыше блгсовлаи нхъ н долѣе иерѡса
лимъ градъ горацѣ н внѣ егѡ вонни оубивающы іѡд
еевъ н прѣрокъ нсана показѡюще хрѣта глеть на хартїи .
такѡ глеть гдѣь : се азъ полагаю во ѡснованне
сїѡнѡ камень многоцѣненъ нзбранъ краедголенъ ѡестенъ .

Притча сотворшагѡ бракѡ сѣа своемѡ

Оѡподобн сѧ црѣтвнѣ нѣное ѡелѡвѣкѡ црїю . .

Исторїа

Црѣковъ н внѣ на единой странѣ іѡден , н единой броюще , 58 с ,

аспрн нмѡще предъ собою волове и ннна кѡпеуества
нннн ѡдѡще нннн и пнюще со женами и лнкн и тѣмпаини
и нїже претрнвающе нсанѡ; дрѡзїн же вергающе въ ровь
скверннн иеремїю на дрѡзын странѣ ѡрквѣ и аплы оууа
ще предъ ннмъ ѡзыуннцы и мнтары и блѡдныцы при
падающн къ нымъ и сокрѡшающе ндолы посредѣ ѡркве
трапеца и верхѡ трапеца чаша и днскосъ и ѡколо унны
а҃г҃лсты и лнкн с҃тыхъ всехъ всїн во б҃ѣлна одѣанїа де
ржаще лампады и посредѣ нхъ понекоп ѡлвѣккѣ во скверное
ѡдѣанне связанъ рѡкама и нѡгама ѡ демонѡвъ и вле
комъ ѡ нїхъ во адъ . . Н хр҃тосъ стоа близьъ егѡ и въ
ѡркѡа и патрнаршескаа ѡдѣанїа гл҃еть къ немѡ на хартїи
дрѡже какѡ вшель еси с҃ѣмѡ не нмын ѡдѣанна брауна . .

Прнтча Веуерн

Уеловѣккѣ нѣкїи сотворы веуерѡ велню .

їсторїа

Хр҃тосъ стоа и бл҃гвлаа и ѡколѡ егѡ аплы и ѡ десндю
страннѡ егѡ кннжннцы и фарїсен їудеѡвъ ннн же ѡдѡ
ще ннн пнюще дрѡзи же кѡпѡюще (ннн простацы припад
ающы къ немѡ) ѡ дрѡгна странн егѡ ѡзыуннцы при
падающн и тн къ немѡ и неа оууенна аплы оууащнхъ . .

Прнтча талантъ

Уеловѣккѣ нѣкїи ѡходѡ призва своа рабн и предаде нмъ

нмѣнне свое . . (Історна.)

Ран и внѣ хр̑тосъ сѣдѣ на пр̑толѣ ѿкоу цр̑ръ и ѿколоу
его аглы . и ѿ десноу странѣ .1: стын нерухнерен и .1: ст
ын ерен держаце еѣне зраце къ немѣ пока 58 в,
зѣетъ созадн себе множество ст̑ыхъ мѣжен и
жены хр̑тосъ бл̑гвѣаетъ нхъ ѿ шѣю же нѣкн оуу
нтель единоу рѣкою даетъ емѣ еѣне дрѣгоу же по
казѣетъ къ немѣ гл̑етъ сем насъ твон и созады
егѡ демонн ѿбѣздавающе нхъ и влекѣще нѣждею во адъ . .

Притча Создавшихъ храмны .

Всакъ нжн слышнтъ слова моѣ и творнтъ . ѿ .

Пншет сѣ такѡ .

Хр̑тосъ и созадн егѡ аглы и .2: чл̑вѣка предъ нимъ
.1. старъ дрѣгнн младъ слышаще егѡ :2: ѿ со оусерд
немъ и далѣ пакн тон старнн мл̑твѣ дѣѣ во
вертепѣ и ѿколѣ его блѣднцы и демоны стлѣ
лающе на нѣ дрѣзн же человѣцы терзающн его
за рызоу егѡ и младнн сѣдытъ на трапезѣ ѿдын
и пнѣн съ женамъ и демонн посмѣвающе сѣ емѣ
и рѣгающнню сѣ емѣ . .

Притча Двою Сѣпцѣ . .

Слѣпецъ слѣпцы вода ѿба въ намѣ вѣпадѣтъ .

Історіа

Архїиерен н книѣннцы, фарїсен оужаще н на раменахъ
нхъ діаволы, завазѣюще со платкамн оуеса нхъ
н предъ нхъ іѡден акн бы слыщаще н тїю такожде
ѿ демонѡв завазѣемн оуеса нхъ нннн демонн.
нмѡще всѧ тїѧ вкѡпѣ собранн ѡкреженн оужемъ
влекѡтъ нхъ во адъ хр̄тосъ же нзъ далеуѧ ст
оащъ н показѡѧ нхъ апломъ глетъ на хартїн
слѣпецъ слѣпца водѡтъ н ѡба въ амѡ впадѡтъ.

Притча Десятъ Дѣвъ 59 с,

Оѡподобы сѧ цр̄твіе нбное десѧтнмъ дѣвамъ: (Исторна)
Ран н хр̄тосъ внѡтръ зрѧ вонъ н создѧн его :5: мѡдрыѧ
дѣвы держащыѧ свѣщн сожеженн нзвнѣ дрѡгн :5 дѣвы
юрѡднвыѧ, держаще оугасены свѣщн н толкѡще во врата,
ранскїѧ глетъ гдн ѿверзы намъ дверы а хр̄тосъ же
ѿвѣщаваеъ ю нмъ глѧ: амннъ глю вамъ не вѣмъ
васъ н потамѡ пакн гробыща н .10: дѣвы нсходяще нз
нхъ н :1: аггль трѡбнтъ свыше нхъ . .

Притча Впадшагѡ Во разбонннкн:

Улѣвкѣ нѣкїн схода ѿ іерѡсалнма во ернхонъ. (Исторна.)

Ран н на врата егѡ пламенѡе орѡжне н адамъ н еѧ
нзъвонъ плачѡще н далѣе малѡ ннн уелѡвѣцы по
клинающн сѧ ндоломъ ннн коткамъ ннн псомъ ннн
волѡвы заколаеъ, ннн уелѡвѣцы жрѡще ндѡломъ

ннн адѡще ннн пнюще со женамы неустннымы ѡ демо
ны ѡбрѡздавающе нхъ и на єдннѡн странѣ монсен,
со скрыжалнымы .н ааронъ и созяды егѡ зраще къ нѣмъ
и ѡбращаютъ са вспятъ на дрѡгон стране пророкъ нсана
и тон смотра на ннхъ и ѡбраща са назадъ и далаѣе
хрѣтосъ видѣтръ аплы нннхъ оууащеє дрѡгнухъ крѣц
люще нннмъ бжественныхъ таннъ преподающъ
хрѣтосъ же предъ всѣмы єдннѡю рѡкою даа стѡмѡ па
влѡ, евліе и скрнжалы законна дрѡгою же держе крѣт
свои на рамѣ своемъ показѡетъ реуенна уелѡвѣкн . .

Притча Неправеднагѡ сѡдна .

Сѡдыа нѣкїи бѣ во некоемъ градѣ бѣга не боа са .

(исторна:) Хрѣтосъ горѣ на нбси и сннзѡ егѡ
и єдннъ іерархъ молнтвѡ дѣа (боже) и ѿ 59 в,
іеретїков досажденнемъ и .1: аггль съ меуемъ
прогонїтъ еретнковъ и потамѡ нѣкїи юноша
стѣын во ѡгни, и съ нбесе сходаѣтъ вода ѡрѡш
летъ того и .2: аггла блансѣ егѡ и потамѡ
пакн .1: преподобнын на колѣна поклонн са и кѣтвѡ
дѣетъ: демѡнї же ѡколо егѡ стреляютъ на него
и аггль господень прогонаетъ нхъ . .

Притча Блѡднаго Сына .

Улѡвѣкъ нѣкїи имѣ два сѣна и рѣує юнѣншїи .

Історна .

Храмъ и олтарь и блнзъ храма стареншн снъ
молнтвѣ дѣа и далжее юненшнн снъ ядан и пѣан
съ блѣдннцама и пакн хр̄тосъ въ храмѣ приѡбр
ацаетъ блѣднагѡ аплы же помазѡюще мѣромъ
того и дающе емѣ кр̄тъ и ѡ кр̄тъ олтаря чннн
аггасты . со гѣслымы органы же и трѣбамн
радѡюще сѡ нзъ внѣ храма пакн хр̄тосъ . ѡб
емлаа блѣднаго лѡбнзаетъ того и пакн на
дрѣгое мѣсто хр̄тосъ мола старѣншагѡ , ꙗла .
на хартѣн: ѡдѡ ты всегда со мною еси и вса
моа твоа сѣтъ і онъ же зра на нъ и ѡбращает сѡ назадъ .

Прнтча Богатагѡ Емѣ же Оугобзисъ Ннва .

Улѣвкѣ нѣкоемѣ богатѣ оугобзы сѡ ныва и прѡа .
історыа . .

Домове и .1: ѡеловѣкъ носѡ ѡрвено ѡдѣаніе
и калпакъ стоа ѡдѡ сѡ и недоумѣва сѡ и предъ не
гѡ гермада жнѣа ꙗлѣвцы же тесающе пра
влютъ жнтнцы и далѣе тон же богатын лежа 60 с ,
на одрѣ златѣ и демони нзѡколо егѡ нсторгаютъ ,
оуднцею трезѣбною дѣшѣ егѡ . .

Прнтчн богатагѡ и ѡбогагѡ лазара .

Улѣвкѣ нѣкѣн во богатѣ іѡблачаше сѡ во порфѣрѣ . .

історна

Палатъ и в неѣ трапеза со разлуннми со асѣнамн
и :1: ѹлѣвѣкъ ѡблеуенъ во светлаѣ и многоѡцѣннаѣ ѡдѣѣннаѣ и
сѣда на трапезѣ держитъ во рѡцѣ ѹаша и многи слѡ
ги предъ стоаще и слѡжаще емѡ приносѣще разлунн
настыѣ и дальѣе тон же богатни на одрѣи и лежа и д
емони исторгаютъ дѡшѡ егѡ и околѡ его жены и дѣѣца
плачѡще и предъ палатиннаѣ врати егѡ ѹлѣвѣкъ голъ оу
аѣвленъ лежа на земли и пси прихѡдаѣ на негѡ и
ѡблнждѣтъ рани оубогагѡ лазара егѡ жалаше нас
ытнтни дѡшѡ свою ѡ падашнхѣ трохи трапезы и нѣ д
асѣтъ емѡ и свыше егѡ давндѣ со гѡслыю и ѹн
ны агглстїи приемлѡще дѡшѡ егѡ со трѡбамн и ор
ганмы и потамо адѣ, и богатн в немъ жегомъ ѡгне
мъ глѣ оѹе оѹе аврааме помнлѡи ма, и прамѡ егѡ
ран и в немъ оузрнтъ авраама и вне дрехѣ его нмѡще
лазара . и авраамъ же ѡбѣщѣаетъ богатомѡ ѹадѡ
поманы наѡ оубѡ воспрнхаль еси блгаѣ твоѣ во жи
вотѣ твоємъ.

Прнтѹа Сылнагѡ . .

Никто же можетъ Сѡдыти крѣпкагѡ расхнтити . .

хрѣтосѣ стоѣ блгловлаѣ и предъ нимъ матѡеи мытарѣ
и аплы павел и магдалина марїѣ и блѡдныца ннини
мнозы показавше сѣ грѣшницы припадающе на

НОЗЪ ЕГѠ Н ПОТАМѠ АГЛЫ СВАЗЮЩЕ ДІАВОЛА Н ВЕР 60 В,
ГІАЮЩЕ ЕГѠ ВО АДЪ..

Притѣа Свѣтлннѣа..

Ннкто же вжегъ свѣтлннѣа Поставляетъ того
подъ стѣдомъ .I. (исторія.)

Храмъ :1: стѣын архнерен оуѣа на амвѠнѣ н :1:
аггль вѣщаа на дѣхо емѣ н свѣтъ ѡколѠ егѠ н
ѣлвѣцы подъ ннмъ слышаще со усерднемъ нмѣще
возвышенны рѣкн н хрѣ тосъ свыше ѣлгвлѣа .Гла .
во евліе такѠ да просвѣтитъ сѣ свѣтъ вашъ
предъ ѣлвѣкн . .

Притѣа Неплодннѣа Смоковннѣа

Смоковннѣа нмѣ нѣкто во виноградѣ своемъ . .
исторія .

Храмннѣа н .1: ѣлвѣкъ внѣтръ полѣсѣдъ нмѣа на пересѣхъ
своухъ крѣ тосонн рѣцѣ н смертъ блнзъ егѠ держа
серпъ хрѣ тосъ повелѣваетъ смерты да посѣуетъ его н
аггль храннтель ѣлвѣуескіа жнзнн предъ хрѣ та поклонн сѣ .
на колѣно моліт сѣ емѣ гла . Гдн ѡставы егѠ н сіе лѣтѠ . .

Притѣа мытарѣа н фарысеа .

Ѵлвѣка два внѣдѣста въ црковъ помолнт сѣ:
исторія . . .

Храмъ со скалын н горѣ предъ олтарь Фарісен старъ
долгобраденъ н широкаѧ ѡдѣѧнна ѡблеуенъ нмѣѧ
главѣ обвнтѣ со платномъ стоѧ зрѧ горѣ на нѣо
нмѣѧ единѣ рѣкѣ простретѣ горѣ дрѣгою же показѣѧ.
мнтарѧ н на главѣ егѡ демонъ гордын сѣдан
н прѧмѡ егѡ мытръ долѣ зрѧ. н бнѧ сѧ во пе
рсѣхъ свон н аглѣ свыше егѡ блѣгословаетъ тогѡ.

Притча Вѣрныхъ рабѡвъ.

Кто Естъ вѣрныхъ рабъ н мѣдрын. б1с,

Історіѧ.

Храмъ н :1: стын свѣтитель старъ поуѧѧ. н :1: стын
іерен нмѣѧ ѧшѣ въ рѣкахъ. н.1. стын днаконъ держа
дѣскокъ на главѣ своен н дрѣгн держаще свѣщн н кадн
лнцы ннн манасн млтвѣ дѣюще хрѣтосъ же свыше
блѣгвляющъ нхъ..

Притча ходѧщагѡ Создаты Столпъ

Кто ѡ васъ, хотѧн столпъ создати

*Історна"

Стын павелъ оуѧ н глѧ на хартїн. ѡснованне положї
їиса хрѣта н околѡ егѡ ѧеловѣцы слышаще егѡ оусер
дно н потамѡ пакн ѧлѣвѣцы ѧдѣщн н пнюще н кѣп
дюще демѡнн же блнсъ нхъ рѣгѧют сѧ нмъ н свнше
нхъ пїсмена снѧ вѣровавша н невозмогшн совершнтн.

Притча злыхъ рабовъ

Аще реуетъ злыхъ рабовъ во сердцахъ своихъ и проужа.

Исторія

Домове и въ нихъ ѿвѣцы хр^б тнае црковни мо
наси мрсти дѣще и пнюще съ лики и тимпаны и быю
цы дрѣгъ дрѣга хр^б тосъ свыше нхъ и смертъ блнсъ нхъ
со серпомъ пожинаа нхъ аглы же околѡ хр^б та держаще
и тн серпнн и блысъ домѡ мѡка съ великимъ пламенъ
въ немъ же неверницы и еретицы демѡны же влекѡюще
ѿвѣковъ вню ѿ домѡ. . ,

Притча Солн

Добро естъ соль аще же соль ѡбжзѡдетъ. . .

Исторія. . .

Храмъ и архидерен и ерен оууаще ннн на пр^б толѣхъ .
ннн же кннгн ѡтѡще и стын павель на едномъ 61 в,
мѣсте держа кннгѡ глетъ . слово ваше да бнваетъ
всегда во блгодатъ солію разтворенѡ .

Притча Свѣта и тмы. .

Свѣтъ принде въ мррь и возлѡбнша тмѡ. . .

Исторна. . .

Хр^б тосъ на едномъ мѣстѣ , и ѡколѡ егѡ свѣтъ
многъ держа еѡгѣ глетъ азъ есемъ свѣтъ мрѡ . и
аглы близъ егѡ и потамо на едномъ мѣсте кна

зъ тмы днаволъ во тмѣ, н блнзъ егѡ книжницы
н фарїсен нїи многи невѣрни ѡбрцени къ немѡ н
зраце созადы себе хр̑та.. Хр̑тосъ во еѡліе глѣтъ.
свѣтъ прїнде въ мїръ н возлюбнша ѹѣѣцы паѹе тмѡ неже свѣтъ..

Притча Брашна

Дѣланте не брашно гнблюще. н проѹаа..

Історна

Домъ, н въ немъ ѹѣѣцы їдѡще н пнюще н блнсъ хр̑
амъ н в немъ ннн прѡбращающе сѡ бжѣтвеннхъ тан
ннмъ ннн поюще дрѡгн же мѣтвѡ дѣюще хр̑тосъ же
показѡа нхъ глѣтъ къ аплѡмъ на хартню: дѣлатель
брашна гїблѡще но брашно пребнвающе во животъ вѣ; нїи

Притча Дверн н дворъ.

Не восходан двернн во дворъ ѡвѹи но прѣлаза ннѡ
дѣ тон естъ разбонннкъ (Історїа.

Цр̑ковъ н внѣ дверн хр̑тосъ держа еѡліе ѡворено
глѣтъ: азъ есемъ дверь мною аще кто внндетъ спасе
т сѡ н созадн дверн. мѡвсен держа скрнжалн завѣта
н внѣ храма прѣдъ хр̑томъ сѣын архннерн держаще
(кннги) н подѹающе н свыше нхъ сїа писмена б2 с,
входѡщїи двернн прѣдъ нннн же много хр̑таннне
послѡшающе нхъ оусердно н созадн хр̑таннн арна н
проѹнн наѹалннцы еретнческїи стѡжающе нмъ свы

ше нхъ сѣа писмена не восходящїи дверми по прелазящїи нѣдѣ . . прѣч

Притѣжа Лозы

Азъ есемъ лоза . ви же рождые и процаа . (исторїа.)

Хрѣтосъ бѣгвлаа ѡбонмъ рѣкама , нмѣа на персѣхъ
евѣліе г҃летъ . азъ есемъ лоза , вы же рождне и ѿ него
нсходящаа вѣтва рождне аплы ѡплетенин в ннхъ . .

Притѣа Лицемѣрнагѡ . .

Уто виднши сѡуецъ , нже во оцѣ брата своегѡ .

Исторїа .

Единъ ѡлѣвѣкъ стоа н мѣа во ѡуни егѡ малѡ сѡшецъ
н предъ нимъ н:1: ѡлѣвѣкъ фарнсен нмѣа во оуеси свое
мъ велнкѡ древо н глѡла дрѣгомѣ брате ѡстави да н
змѣ сѡшецъ ннзъ оуесехъ твонхъ н свише нхъ хрѣтосъ
смотря страшнмъ возромъ на фарнсен глѣа на хартнн
лицемѣре нзмы первѣе древо нзъ ѡуесе твоегѡ .

Притѣа добрыхъ дрѣвесъ н слнхъ

Нѣсть древо добро твора плода сла . .

Улѣвѣцы стоащїи нзъ оустъ нхъ нсходящїи ѿ еднагѡ
сѣын дхъ н ѿ дрѣгагѡ аглѣ , ѿ ннагѡ свѣтъ н ѿ дрѣга
гѡ же трїандафїлѣ , ѿ ннагѡ утѣныа вещи н нныа .
прамѡ нхъ дрѣзни ѡеловѣцы стоаще н нз ѡстъ нхъ
нсходяще ѿ еднагѡ же дїаволь н ѿ ннаго смїи ѿ дрѣг
агѡ свини н ѿ ннагѡ терниѣ ѿ нннхъ нна подобнаа

хр̑ тосъ же нзъ далеѡа показѡа на на глѣтъ на
хартїи. всакѡ древо ѿ плода своегѡ познаѡет са. 62 в,

Притѡа оускнххъ вратъ

Внидите оузныкнми враты: акѡ

Історна

Холми и вертепи, и в нхъ р̑подобїи .4. молаціи са
и демони нскѡшающе нхъ и потамѡ мѡуеници мѡуи
мы разлунѡ ѿ мѡунтелен. хр̑ тосъ же горѡ на ѡбла
цѡхъ блгвлаа нхъ и нмѡ на персѡхъ своихъ
ѡмїе ѡворено глѣтъ: подвнзанте са оускнми враты
вннн сквозѡ тѡснаа . .

Божественнаа Лїтѡргїа

Кѡвѡклїа и подъ нею трапеѡа, и на трапезѡ стоѡ,
ѡмїе и на немѡ сѡын дхъ и блнзъ безънаѡалїи оїѡ
на прѡстолѡ сѡдан и блгвлаа рѡкама своима гла на
хартїи: нзъ ѡрева прежде дѡныцы роднхъ та и ѡ д
еснѡю странѡ трапезн хр̑ тосъ со архїеренскїамн ѡдѡа
нна ѡблеуенъ стоа и блгвлаа предъ ннмѡ же проѡи
ѡнны аггелстнн во іеренскна ѡдѡанна ѡблеуены
твораще окрѡжне даже до лѡвваа странн сѡын
трапезн пакн хр̑ тосъ стоащъ на прнкран странн
трапезы на лѡвнаа странн ѡа и прнѡмлаѡтъ ѿ главї
ѿ єднннѡ аггла во ѡбразѡ дїакона сѡща дн

скось и дрѣзѣн :4: агглы блызъ :2: ѿ ннхъ ка
 даще хр̄та : 2: же держащее светилники и и соза
 ди нхъ дрѣгѣн аггль ѡбразъ иеренскомъ держа
 уашѡ и созади нхъ нни прочни держащи ннѡ
 дрѣгѣн копіе и тростъ со гѡбою ннъ кр̄тъ ннъ свѣщи
Преподаване гд̄на тѣла и крове аплѡмъ 63 с,
 Домове и трапеза и на нен дісковъ съ хлѣбомъ раздробленнымъ
 хр̄тосъ созади трапези видимъ до половина нмѣа
 рѣцѣ прострети и держа во десницѣ хлѣбъ во левон же уа
 шѡ и предъ нимъ еѣліе ѡверсто и ѡ десниа стрны егѡ
 сіа писмена: прїимте ѣдите: сіе естъ кровь моа и ѡ ѡбою
 странѡ егѡ .12: аплы малѡ преклонени зраце къ хр̄тѡ,
 и ѡ деснѡю петръ предъ пѣтню простретъ рѣцы свои
 подъ хлѣбомъ, его же держитъ хр̄тосъ ѡ шѡю же іѡанъ пре
 дъ нимн пѣтню, нмѣа еднѡ рѣкѡ простретѡ дрѣгою же на
 персѣхъ своихъ, оуста егѡ ко ѡстин уаши, іѡда же созади нхъ
 ѡбращенъ назадъ .и :1: бѣсъ вхда во ѡстъ егѡ...

Всакоє Дыханіе .

Небо сѡлнце и мѣсѡцъ и со звѣзди и посредѣ хр̄тосъ сѣда дер
 жа хартню глетъ . гд̄ъ созади ма началѡ пѡтен своихъ, въ
 дѣла свои прежде вѣкъ ѡснова ма и въ .4. оуглехъ .4. еѣла
 листы въ видѣ ѡлвѣка . телца . лева . ѡрла . и ѡ ѡбою с
 транѡ его бѣа и прѣтеуъ молнтвѡ дѣюще ѡколѡ егѡ .

ДЕВАТЪ УНИИ АГГЛОВЪ . ПРЕСТОЛН ХЕРДФИНН СЕРАФІИИ .
 ГЛЮЦІИИ СТЬ . СТЬ . СТЬ . И ПРОУИИ УНИИ ДЕРЖАЦЕ ХАРТИИ .
 ГД^СТВІА ОУБО ГЛЮЦЕ: СЛАВА ГД^СТВІИ ПРОСТАА ДОБРОТА .
 Силы же Глюце: слава превасходѣщаа силъ держава .
 Власти же Глюце: слава просвѣщенне и престѣпноє свѣты властен .
 Начала же Глюце слава свѣтъ пресвѣтлын и Началь все свѣтлыхъ .
 Архѣагы Глюце . слава агловъ ненсказанаа хвала .
 Аглы Глюце слава агловъ божна лѣпота
 и ѡкрестъ небеса сіа пісмена:
 v сакѡе дыханіе да хвалнтъ гда хвалнте гда съ 63 в,
 нбесъ хвалнте егѡ во вышнихъ: тебѣ подобаетъ пѣсна бгѡ .
 Подолѣ же унии стыхъ всѣхъ на ѡблацѣхъ: держаце хартии .
 Стын правѡцы предъ нимн же адамъ глетъ на хартии
 слава праѡцевъ свѣтлоє радованне . .
 Пророцы и первостоащын предъ нимъ мѡисен глетъ
 слава пророковъ и законна нсполненне .
 Аплы , и первостоащій пред нимн петръ глагола
 слава апловъ немѡлуне преповѣданіе . .
 Сважтителен и первостоа предъ нимъ златѡбствъ іѡанъ гла .
 слава архнереевъ добротах и лѣпота . .
 Мѡуеницы и первостоа предъ нимн геѡргіи глетъ .
 слава побѣдонѡсцевъ крѣпостъ и держава

Преѣ ннн и первостоа пред ннми антонн глѣтъ .

слава постниковъ и преподобныхъ похвала .

Праведнын црне и первостоа пред ннми константинъ глѣтъ .

слава православныхъ црен и держава .

Мѣнницы жены , и первостоащи екатерина : глѣтъ

слава тебѣ дѣвственныхъ женше небесней . .

Преподобныхъ жены первостоащихъ евраѣя . Глѣтъ

слава тебѣ монашествующихъ веселіе вѣчное .

Снизѣ же стѣхъ , горы со плодннми и неплодннми

древесамы : и верхѣ древесъ по вѣтвнхъ разлнхъ

наа птыцы . долѣ же на землн всн свѣрые

земнїа . кроткнн и дывїа звѣры . .

Апокалипсісъ . Снрѣчь ѿкровенїе Сѣагѡ Іѡана Бѣлова . 64 с ,

Глава Первая Лѣжащее .

Быхъ во островѣ нарицаемомъ патмосъ : и слышахъ

зад собю гласъ велїи акѡ трѣбы глѣщїиѡ : азъ есмь алфа и ѡ

мега первын и полсѣднын : и яѣже видншн , напиши во книгѣ

(Історїа)

Пещера и въ неѣ стѣын іѡанъ блѣговъ седѣ нзстѣплень

зрѡ назадъ и создаи егѡ хрѣтосъ на ѡблацѣхъ носѡ стїхарь бѣ

лѣ и златенъ поасъ и держа свѣзды :7: во десницѣ своен ѿ оустъ

егѡ нсходящан мечъ ѡбоюдѣ острн и ѡколо его :7: свѣты

лннкѡвъ и свѣтъ многъ нсходяща ѿ негѡ . .

Глава четвёртая . .

Поснхъ видѣхъ и се двери ѿверсты на нбси и гласъ гл҃ющъ ми
взыди сѣмѡ , и покаждъ ти , емѡ же подобаетъ вѣтн по снхъ и быхъ
въ дѣсѣ . и се престолъ и ѡкрестъ его прѣ столн :24: ѡ деснѡю сѣдѡща
го на прѣтолѣ книга написана . .

Исторна . .

Облацы и верхѡ нхъ безначалнын ѡцѣ сѣдѡн на прѣтолѣ де
ржаще въ десницѣ своен книгѡ согнѡтѡ запечатенѡ со .7. пѣу
ати и .7. агнѣцѣ нмѣа роговъ .7. и ѡ ; н .7. держащѣ ѡбѣма
ногама своима книгѡ аже держатъ безначалнын ѡцѣ предъ
прѣтолѡмъ же :7: свѣщѣ горащнхъ и море и окрестъ :4: кра
сни евлістн и ѡ деснна странн и ѡ дрѡгна :24: старцы сѣдѡ
щнхъ на прѣтолѣхъ златныхъ ѡблеуены во бѣлна рнзи нмѡ
ще вѣнцы златнхъ на главахъ своихъ и держаще во рѡкахъ св
онхъ нже на деснѣн странѣ фіалн златны со ѡнмиама , нже
на лѣвон странѣ гѡсли держаще долѣ же предъ ѡцемъ и .1.
агль летѡ нмѣн рѡцѣ прострѣтн на обою странѡ
акн бы пріемла молитвн стѣхъ . .

Глава шестая . 61 в ,

И видѣхъ , егда ѿверзе агнецъ едннѡ ѡ седмн пѣчатъ и слышахъ
едннаго ѡ 4. хъ животныхъ гл҃юща ако же гласъ громнын
градн и внждъ и видѣхъ и се конь бѣль и сѣдѡн на немъ нмѣше .
лѡкъ и данъ бысть емѡ вѣнецъ и егда ѿверзе пѣчатъ втор

дѣю нзнде дрѣгнн конь рнжъ н сѣдѣщемѣ на немъ данъ бысть меуъ
велнкѣн, егда ѿверзе третїи пѣчатъ н видѣхъ се конь вранъ н
н седан на немъ нмѣаше мѣрнло во рѣцѣ своемъ н гда ѿвер
зе :4: тѣю пѣчатъ: н видѣхъ се конь блѣдъ н седѣщнн на немъ
нмѣ емѣ смертъ:

Історїа:

Холмы н уѣвѣцы ннн оумерщавленн ннн жнвн н оустрашенн
лежаше на землн . н свнше нхъ н :1: уѣвѣкъ сѣдѣ на бѣломъ конь
н носѣ корѣнѣ н держа лѣкъ , н стрелѣтъ на уѣвѣцы н создан
егѣ ннъ уѣвѣкъ сѣдѣ на уервленомъ конн н держа велнкѣн меуъ
во рѣцѣ своен н создан егѣ ннъ уѣвѣкъ сѣдѣ на уерномъ конн
н держа мѣрнлѣ во рѣцѣ своен н создан егѣ смертъ сѣдѣ
на зеленѣомъ конн н держа серпъ велнкнн . .

Пакн глава шестѣѣ .

Н егда ѿверзе пѣтѣю пѣчатъ вѣдѣхъ подѣ олтаремъ дѣшн
нзбнненнхъ за слово божне: (.Історїа.)

Ѹлтаръ н предѣ ннмъ дѣшн сѣтѣхъ мѣуеннковъ ѿбле
ченн въ рызы бѣлы нмѣцїѣ рѣкн н оун простреты
горѣ, н ѿ ѿбою странны нхъ агглы бѣсѣдѣюще нмъ . .

Пакн глава шестѣѣ .

Н видѣхъ егда ѿверзе шестою пѣчатъ, н се бысть трѣсъ
велїн н солнце мрауно бнстѣ ѡкѣ врѣтнце власно н лѣна
быстѣ кѣ кровъ: н звѣзды нѣбныѣ падоша на землѣю ѡк
ѣ ж льсты ѿ смоковннца ѿмѣтаемъ по пѣты своѣ

Ѡ вѣтра велнка дѣнжны н нѣо Ѡ лѣун сѧ ѧко свѣтокъ свѣнаемо 65 с,
(Історыѧ.)

Холми мрачнн н множество ѿвѣковъ ннн
ѧкѡ цїріе дрѣгїн ко боларе, ннын ѧкѡ простацы скрыенн
въ вертепахъ н свнше нхъ нѣо свѣто ѧкѡ же хартна н солнцѣ
уерно, н лѣна кровъ ѧкѡ свѣзды же падающе на землы..

Глава Седмаа..

Н семъ вндѣхъ.4: аглы стоащна на .4:хъ оуглѣхъ землы
держащна :4: вѣтры земскїѧ да не дышнтъ вѣтръ на зѣ
млюхъ, нн на море нн на свѧкѡ древо н вндѣхъ ннагѡ аг
гла Ѡ восходаа солнца нмѣца печатъ бѣа жнѧгѡ..

Історїѧ..

Зѣмла н море н на .4: хъ оуглахъ зѣмныхъ :4: хъ вѣтры
н :4: ры аглы держаще меуы оустрашають вѣтры да не ды
шѣтъ :1: нъ аггль возбранѧ северномѣ ннъ южномѣ дрѣг
їн западномѣ ннъ восточномѣ н на восточную странѣ н .1.
аггль восходаща на ѡблацѣхъ держа едннѣ рѣкѣю, печатъ
бѣа жнѧгѡ, дрѣгою же рѣкѣ нмѣѧ простретѣ къ четнремъ агг
ломъ н подъ ннмъ дрѣгїн аггль помазѣѧ миромъ множество
ѿлѣвѣковъ на уелѣхъ нхъ..

Пакн глава Седмаа .7.

Поснхъ вїдѣхъ н се народъ многоъ его же чнсты нїкто же можетъ,
н Ѡ всакагѡ ѧзыка н кѡлѣна н люден н племень стоа
щн предъ престоломъ н предъ агнецѣ ѡблеуены въ рызы

бѣлы и фїицы во рѣкахъ нхъ . .

(Исторыя.)

Облацы мнозы и посредѣ нхъ безначалнын ѿць сѣда
на прѣтолѣ и на :4: ры страны престолн :4: ры евлїсты ует
веробразнын и окрестъ всн жинн агглстын и агнецъ ,
ѿворающъ евлїе еже держитъ ѿць на колѣнѣ своєю ,
и предъ прѣтолѣмъ людне мнози облеуени въ бѣ 65 в ,
лы рызы и держаце фїицы въ рѣкахъ ѿ ѿбоюдѣ стра
ннѣ прѣтѣла .24: старцы и стын юанъ близъ нхъ
и :1: нъ ѿ нхъ показѣтъ емѣ ѿдѣанна во бѣлахъ рызыхъ . .

Глава ѿсмаа..8.

И егда ѿверзе седмою печатъ , бысть безмолвіе на нбса
акѣ поль часа и видѣхъ .7: аггловъ нже предъ богомъ
стоахѣ и данѣ бысть имъ .7: трѣбъ и дрѣгн агглъ
прїнде и ста предъ олтаремъ нмѣан каднлннцѣ златѣ ,
и первомѣ агглѣ вострѣбывшѣ и бысть градъ и огнь
смѣшенн съ кровню и падаша на землю и третаа часть
древа погорѣ и всака трава злачунна погорѣ н.2. рын
агглъ вострѣбы и бысть третаа часть моря кровь
и трѣтыа часть кораблен погыбе и третнн агглъ вос
трѣбы и паде съ нбесе звезда велнка гораце якѣ свѣ
ща и паде на третню часть рѣкн и источннкї вѣдннн .
и нмаа звездѣ гїлетъ са афїнѣосъ: мнози ѿ ѿлвковъ
оумроша ѿ водъ яко горка бѣеша и уетрвертїн агглъ

ВОСТРѢБЫ ОУАЗВЛЕНА БЫСТЪ ТРЕТАА ЧАСТЪ СОЛНЦЕ
И ТРЕТАА ЧАСТЪ ЛѢНА И ТРЕТАА ЧАСТЪ СВѢЗЪ . .

Історіа

НЕБО И ГОРѢ НА НЕМЪ БЕЗНАЧАЛНИ ОЦЪ БЕЛОНОСАИ СѢДА НА
ПРѢТОЛѢ И ОКОЛО ЕГО :7: МЪ АГГЛОВЪ ДЕРЖАЩЕ ТРѢ
БЫ И ПОКЛАНАЮЩИИ СЯ ЕМО . И ДРѢГІИ АГЛЪ СТОА ПРѢД НИМЪ
ДЕРЖА КАДНИЦЮ ЗЛАТЮ И О НЕА НСХОДАЩИИ ДЫМЪ
И ПОДЪ НИМЪ ОБЛАЦЫ И ПОСРѢДЕ ОБЛАКОВЪ : 4 РЫИ
АНГЕЛЫ ЗРАЩЕ ДОЛѢ И ТРѢБАЩЫ И ПОДЪ НИМЪ НИЪ
АГЛЪ ЕДИНО РѢКО НИМЪА ПРОСТРЕТЮ ДРѢГОЮ ДЕРЖА ЧА
РТНИЮ ГЛЕТЪ: ГОРѢ ГОРѢ ВАМЪ ЖИВѢЩИМЪ НА ЗЕМЛИ И О 66 с .
ПРОУНЪ ГЛАСОВЪ ТРѢБНЫХЪ ТРЕНЕХЪ АГЛЪ ХОТАЩІХЪ
ТРѢБИТИ И О ЕДИННА СТРАНИ ЕГО СОЛНЦЪ ЧЕРНО О ДРѢ
ГНА ЖЕ СТРАНЫ ЛѢНЫ И ТРЕТАА ЧАСТЪ ЕАА КРОВЪ И
ЗВѢЗДЫ МНОГІА , ТРЕТАА ЧАСТЪ НХЪ ЧЕРНА И ПОДЪ
НИМИ МОРЕ И ОГНЬ СМѢШЕНЪ СО ВОЛНАМИ МОРСКИМИ , И
ПОСРЕДѢ ЕГО ГОРА ГОРАЩАА О ОГНИ И КОРАБЛИ СОКРѢ
ШЕНИ И ПРЕОБРАЩЕНИ И ВНѢ МОРА ДРЕВЕСА МНОГА И Т
РАВА ГОРАЩА И БЛИЗЪ НХЪ РѢКА И СРЕДѢ ЕА ЕДИНА ВЕЛ
НКА СВѢЗДА СО ЛѢУАМИ . И БЛИЗЪ РѢКИ НИИ ЧЛѢВЦЫ ПІ
ЮЩЕ ВОДЫ О НЕА И ОУМИРАЮЩЕ И НИИ ЛѢЖАЩЕ НА ЗЕМЛІ
ОУМЕРШЪ .

Глава Девятая ,

И 5. БИ АГЛЪ ВОСТРѢБЫ И ВНДѢХЪ СВѢЗДО СЪ НВСЕ СПАДШѢ НА ЗЕМ

лю и бысть данъ ен клѣуъ стѣденца бездны и ѿверзе стѣден
ца бездны и възиде днмъ ѿ стѣденца ѡкѡ днмъ пецини,
велнкъ и ѿ дыма нздѡша прѣзы на землю и дана нмъ
бысть ѡбласть вреднты ѿлвѣкн немѡцыа пецатѣн
божіа на челѣхъ своихъ:

Історіа.

Ѡблаци и горѣ на нхъ агль зра долѣ и трѣбан держа
клюуъ въ рѣцѣ свои и ѡтъ долѣ предъ нимъ стѣденецъ вел
нкн и днмъ много нсходящъ нзъ негѡ затемѣваа солн
цѣ и въздѣхъ и посредѣ его свѣзда велнка мрауна ѿ д
нма и ѿ неа нсходяща прѣзн и главы нхъ акн лица че
ловѣкїа нмѡце власы женскна и зѣбы нхъ акн зѣбы
львовъ носѡце на главахъ своихъ вѣнцы златннхъ
и железны рызы на тѣлехъ своихъ и ѡшнннхъ акѡ ошнбохъ
кѡрпневъ, и жала своа нмѡце во ѡщнбахъ своихъ и крнла
нхъ подобна аспїдскнмъ и ѿ ѡбою странѡ стѣденца холмн
и ѿлвѣцы сокровенн въ нхъ..

Пакн глава Девѡтаа. 66 в,

Н.б: и агль вострѣбн, и слышахъ гласъ :1: ѿ :4: хъ рогѡвъ
ѡлтара златагѡ сѡцаго предъ богомъ глаголющї ше
стомѡ аглѡ нмѡцѡ трѣбѡ разрѣтн четирен аглы
свазанн при рѣцѣ велнцѣн ефратъ. и разраѣшены
быша четире аглы...

(Історіа)

И едо, горѣ на немъ безначалнии ѿцы бѣлосан сѣд
ан на прѣтолѣ и предъ нимъ олтарь златенъ и ѿ дес
нѣю его агглы трѣбѣи зратъ долѣ и подъ нимъ хо
лми и :4: агглы сѣкѣще ѹлѣѣцы и средѣ аггловъ
многѡ воинѡвъ ѡблеуени во железны ѡгнены ры
зы и вакниѡвы и шлеми железны и порфирогала
зны сѣдаще на конехъ нмѣще главы воловъ и ѿ
ношны подобни смневъ и нзъ оустъ нхъ нсхо
дащъ днмъ и подъ ногама нхъ предъ нимъ ми
ого ѹеловѣцы оубыенихъ ннхъ бѣжащнхъ и
зратъ вспатъ со страхомъ . .

Глава Девятая

И видѣхъ ннаго аггла крѣпка сходяща съ нѣсе,
ѡблеуена во ѡблакъ и дѣга надъ главѡю лице егѡ
акѡ солнцѣ и нозѣ его акѡ столпи огнены нмѣаше въ
рѣцѣ книгѣ разгнѣтѣ и поставы ногѣ свою деснѣю на
морѣ а шѣю на землы и ндохъ къ агглад гла . да
жд мы книжннцѣ и приахъ книгѣ ѿ рѣки агла и с
нѣдохъ ю . . .

.Історія .:

Небо и снызѣ море и земля и:1: агглы ѡблеуенъ
во ѡблакъ и лице егѡ акѡ солнце свѣтло испѣцаю
щые лѣвы и нозѣ егѡ огнены и десною ногѣю
стѣпнѣвъ на морн лѣвою же на земли во еднѡю 67 с,

рѡцѣ держа книгѡ дръгою же простнраа на нѣбо и ѡ
анъ блысѣ егѡ поклонн сѧ на колѣнѡ прїемаетъ книгѡ
ѡ рѡкн егѡ.

Глава Первонадесѧтъ .

И дана ми бысть тростъ подобна жеждѡ, гла: востани и
нзмѣры црковѣ бжню и ѡлтарь и кланяющыя сѧ вѣ
въ нѣн и дворъ внѡтрѣ цркве нзнеси вѣ ѡдѡ ниже нзмѣры
егѡ зане данъ бысть азиковъ и градъ стын поперѡтъ ,
42: месецы .

Исторїа .

Хомъ , и на немъ ѡлтарь іѡанъ же мѣрѧн его со тростїю
и подъ нимъ свѣръ стоащъ носан діаднмѡ вѣнецъ на гла
вѡ своен , нмѣа и крнла . и егѡхъ и нліа восходѧще на
нѣбо на ѡблацы . и блысѣ храма домн и нѣкон ѡ ннхъ .
ѡроверженн , и ѡлвѣцы оубненн въ ннхъ : и ннн нмѡще ,
рѡкн и ѡун на нѣбо . . :

Пакн глава Первонадесѧтъ . .

И седмнн агглъ вострѡбы и быша гласъ велїн на нѣсѣхъ
глоблюще : бысть црствѡ мїра гда нашегѡ хрста егѡ и во
цры сѧ во вѣкн вѣковъ :

. Исторїа .

Хрѣтосъ сѣда на прѣтолѣ внсоцѣ и ѡколѡ егѡ унны аггл
стын и 24: старцы на колѣнахъ поклоняюще сѧ емѡ и
ѡ деснѡю его храмъ и в немъ кївѡтъ весь златъ и подъ

НИМЪ УЛВЪЦЫ МНОЗН, Н БЛЫСТАННА Н ГРАДЪ ВЕЛІКІН,
ПАДАЮЩИН СЪ НБСЕ ∴

Глава Второнадесатъ

І ЗНАМЕННЕ ВЕЛІЕ АВН СА НА НБСН, ЖЕНА ОБЛЕУЕНА ВО СОЛНЦЕ, Н ЛДНА
ПАДЕ ПРЕДЪ НОГАМА ЕА, Н НА ГЛАВЪ ВЪНЕЦЪ Ъ ДВОНАДЕСАТЪ СВЪЗДЪ.

Історна.

Бѣа горѣ на облацѣ въ уервленнаа ѡдѣанна крилѣ
нмѡца аггаскѣн, н ѡколѡ вѣнца еа .12: СВЪЗДН Н
Н ѡколѡ еа лѡун солнеунна ѡ главы до ногъ еа н подъ 67 в,
НОГАМА ЕА ЛДНА Н ПРЕДЪ НЕЮ СМЕН УЕРВЛЕНА, НМ
ЫН ДІАДНМА :7: ГЛАВЪ Н НОСА ВЪНЕЦЪ :7: Н РОГОВЪ :10:
НСПѡЦАА СМІН НЗЪ ОУСТЪ СВОА Н ПОЖРЕ РЪКѢ ІАЖЕ
НЗВЕДЕ СМІН: Н СОЗАДЫ ОПАШЪ ЕГѡ МНОГО СВЪЗДЫ
Н ГОРЪ СВЫШЕ БѢЦА Н :2: АГГЛА ДЕРЖАЩЕ ВЪ ПЛАЩАНІЦѢ
ХРѢТА ІАКѡ МЛѢНЦА Н ѡколѡ ЕГѡ ОБЛАЦЫ МНОЗН . .

Глава третанадесатъ.

Н ВНДѢХЪ НЗЪ МОРА СВѢРА НСХОДАЩА ПОДОБНА РЫСН Н НО
ЗЪ ЕГѡ АКѡ МѢДВѢДН Н ОУСТА ЕГѡ ІАКО ОУСТА ЛЬВѡ
ВА НМѢА ГЛАВѢ .7: Н РОГОВЪ :10: Н НА РОЗѢХЪ ЕГѡ ВЪНЕ
ЦЪ :10: Н ВНДѢХЪ НІАГО СВѢРА ВОСХОДАЩАГО ѡ ЗЕМЛН
Н НМѢАЩЕ РОГОВЪ :2: РОГА, АГНУНМЪ ПОДОБНА: Н ГЛШЕ
АКѡ СМІН.

.Історіа.

ЗЕМЛА Н МОРЕ Н ѡ МОРА ВОСХОДАЩЪ СЕДМОГЛАВННН СВѢ

рь и ѿлвѣцы велможн поклоняюще мѡ сѧ емѡ и предъ
нимъ молѣншыи свѣрь ннѣ на зѣмли нмѣѡ .2. рога
агнѣа и свнше нхъ ꙗко . и ѡгнь и градъ
сходацин ѿ неба . .

Глава четверонадесѧтъ глава 14

И видѣхъ и се агнець стоѡше на горѣ сѡвстѣн съ нимъ
хѣладо 144000, нмѡще нма ѡца его написаннхъ на челѣхъ
своихъ сѣн сѡтъ , нже съ женами неѡскверниша сѧ , за
не дѣсвенницы сѡтъ сѣн послѣдѡютъ агнѣѡ . а мѡже аще пондетъ .:

Історіа

Гора выснка и верхѡ еѡ агнець стоѡщъ носѧ вѣ
нець и держа скіптѡрѣ или банракѣ чевленѣ .
ногою своею нмнн крѣтъ на версѣхъ банрака , и на
4: хъ мѣста престола четверѡѡбразны еѣгнѣстн 68 с ,
и :24: хъ старцы сюдѡ множество аггловѣ держа
цихъ гѡслы . блысь дѣвственницы мнози со бѣли рызы
ѡблеуены нмѡще оун и рѡцѣ простретн къ агнецѡ и сннхѡ
нхъ ѡблацы и на ннхъ :3: агѣлы зраще долѡ и :1: ѿ ннхъ де
ржа еѣлїе ѡворенѡ глеть . оубонте сѧ бѣга и дадите
емѡ слава ко прндетъ часъ сѡда егѡ дрѡгї же аглѣ
ель ѡ деснѡю егѡ едною рѡкѡ показѡютъ долѣ дрѡго
ю же держнтъ хартїю глеть . паде паде вавуло
нѣ градъ великїи и дрѡгн аглѣ ѿ шѡю же его , нмѣѡ
едннѡ рѡкѡ простретѡ дрѡгою же держа хартїю глеть

аще кто покланяютъ сѧ свѣрю нконѣ егѡ и приемле
тъ на уертанне на челѣхъ своемъ или на рѣцѣ своемъ
и тон иматъ пнты ѿ вѣна яростн божїа и снизѡ нхъ
градъ разоренъ вавилѡнъ ,

И пакн глава :14 :

И видѣхъ и се ѡблакъ свѣтливъ и на ѡблаци седѧ
и и подобенъ синѡ человѣческомѡ имѣа на главѣ свои
вѣнецъ златъ и во рѣцѣ егѡ серпъ осторъ . .

Исторна , . .

Ѡблаци и горѣ на нихъ хрѣтосъ носѧ корѡнѡ и держи
въ рѣцѣ свои серпъ осторъ великъ и полагаѧ его на земли
жнетъ и нъ агль держа и тон серпъ , и рѣжетъ гроздіе ,
и вергаетъ во тоунаѡ и ѿ тоунаѡ теуетъ крофъ вѡмѣ
сто вина , и свише нхъ на нѣбсы храмъ и на немъ ѡлта
ръ , и нзъ дѡверы и храма :1: агль нсходитъ и смотритъ
на хрѣта имѣа единѡ рѡкѡ простретѡ къ немѡ дрѡгою же ,
держн хартїю глетъ: послы серпъ твои и жни , дрѡгїи
агль пакн нсходятъ нз олѡара и зрнтъ ѡнагѡ агла
нже режетъ гроздые и единою рѡкою показѡа гроздне 68 в ,
дрѡгою же держнтъ хартїю гла . послн серпъ твои
острын и ѡбемли грозды вьнограда земнагѡ:

Глава Пятнадцатъ .

И видѣхъ ино знаменне на нѣбсы велие чѡднѡ , :7:
агловъ имѡцихъ :7: язвѣ послѣднихъ , зане въ тѣхъ

сконуча са яростъ божна . .

∴Исторїа . . .

Холми и ѱлвѣцы мнози, нни лежаще на земли нни
ωскорблени и оуажвлени зраце горѣ, и посрдѣ нхъ
антихристъ седан на престолѣ :1: сверъ нмѣа :7: кри
ла и носѣ коронѣ и седмоглавнннн смїи нзъ оустъ
егω нсходящъ :3: дси нечнстн подобны жабнмъ
и градъ разоренъ и блнсъ море и рѣкн акω кровъ и ефр
атъ рѣка великаѣ нсохши и свыше нхъ ꙗбо, и
солнце нмѣа великаѣ лѣѣа простретн на ѱлвѣкн,
и градъ съходящъ съ нбсе, и верхѣ нбсъ скїїа,
свндѣнїа нзъ неѣ нсходящъ агглы :7: бѣлоно
саще нмѣце поасы златны и оубо первын аглъ
нзлнваетъ фїалъ своїи на земли и на ѱлвѣкн, вто
рин аглъ нзлнваетъ фїалъ свон на морн третнн аглъ
на рѣкн четвртн же аглъ на солнце, пѣтнн аглъ
на престолъ антихристовъ шестнн аглъ на ефратъ
рѣкѣ седмын аглъ на въздѣхъ . .

Глава седомънадесѣта . .

И видѣхъ женѣ съдѣщѣ на звѣри ѱервѣнѣ, нсполненѣмъ
нменемъ хѣлныхъ нже нмѣаше главъ :7: и роговъ :10: и
жена бѣше ωблечена въ порфирѣ и ѱервленнцѣ, и по
злащена златомъ и каменнемъ драгнмъ и бнсе
ромъ нмѣщн ѱашѣ златѣ во рѣцѣ своен полнѣ ме 69 с,

рзостн н сквернъ любодѣанїѧ еѧ...

•Історїѧ•

СеDOMъ верхъ холмовъ, н на ннхъ звѣрь седмоглавнын нмѣѧ
:10: рогѡвъ н горѣ на немъ жена сѣдѡца носѡще кѡрѡнѡ трег
ѡбѡ н златотканыѧ рнзы н держаще во десннцѣ свон ҃ѧша
златѡ показѡющн ю ѡремъ, н ю, ѡрїе предъ звѣромъ смотр
ѡще на ню, н созадн свѣрѧ князн н велможн земнаѧ, множ
ествомъ ѡлвѣцы, н свыше жены сїѧ пїсмена: вавїлѡнъ вел
кїн матеръ любодѣнцамъ н мерзостъ землн...

Глава ѡсманадесѧтъ

Н поснхъ вндѣхъ н на агла сходяща съ нѣсе нмѡще н ѡбласть
велїю н земля просвѣтн сѧ ѡ славн егѡ н возопївъ крѣпостъ
гласомъ велїемъ г҃ла: паде паде вавлѡнъ градъ велїкїн,
бысть жнлнще бѣсомъ н храннтель всакомѡ дѣхѡ неч
нстѡ н слышахъ гласъ ннъ съ нѣсе глнѡщъ нзднте н
зъ неѧ люднемъ да не причастеты сѧ грѣхѡмъ еѧ:
Історїѧ.

Земля, н горы, н море, н градъ, горащъ ѡ огна н пламенъ вос
ходящъ на воздѡхъ, нзъ далеуѧ стоѡтъ ѡрїе н велможн
н терговцы зраще на градъ н рндающе .ннн терзающе в
ласы главы своѧ ннн бнюще во персн дрѡгн нмѡще рѡцѣ,
н ѡун простретн горѣ н нннн ѡлвѣцы мнозн свыше нхъ небо,
нсъ съ нѣсе :1: агль сходящъ со нензглаголаннмъ свѣтомъ,
ѡколѡ его: десннцею показѡѧ градъ лѣвннцею же держа

ХАРТНЮ ГЛЕТЪ: ПАДЕ ПАДЕ ВАВУΛΩΝЪ ВЕЛІКІН, Н ДРЪГІН,
 АГЛЪ БЛНСЪ ЕГО НА ОБЛАЦЫ Н ВЕРЫГАЕТЪ ВЪ МОРН КАМ
 ЕНЪ ВЕЛІКІН ЯКΩ ЖЕРНОВНІН Н ДЕРЖА ХАРТІН ГЛЕТЪ.
 ТАКΩ СТРЕМЛЕНИЕМЪ ВЕРЖЕНЪ БЪДЕТЪ ВАВУΛОНЪ 69 В,
 ГРАДЪ ВЕЛІКН, Н НЕ НМАТЪ ОБРЕТН СЯ К ТОМУ Н СНИЗЪ АГЛЪ
 ННН НА ОБЛАЦЫ ЧЕРНН Н ТЕМНН НСПДЦАЮЩН ГРАДЪ СО ОГН
 НЕМЪ ВЪ МОРЕ Н НА ЗЕМЛЮ, Н ВЕРХЪ НБСЪ БЕЗНАЧАЛННН ОЦЪ.
 СЕДАН НА ПРЕСТОЛЪ, Н БЛЫСЪ ПРЕСТОЛА :2: АГЛА ДЕРЖАЩЕ ХА
 РТІН НЖЕ Ω ДЕСНОЮ ГЛЕТЪ: ХВАЛНТЕ БГА НАШЕГΩ ВСН
 РАБЫ ЕГΩ: ДРЪГІН ЖЕ НЖЕ Ω ШДО ГЛАТЪ: БОАЩІ СЯ ГДА
 МАЛН Н ВЕЛІКН Н ОКРЕСТЪ ПРЕТОЛА ЧЕТВЕРОВОБРАЗНІН Н
 ЕВЛІСТН, Н ЧННН АГГЛСТІН, ННЪ НАРОДЪ МНОГЪ ОБЛЕУЕНЫ ВЪ
 РЫЗЫ БЪЛЫН, Н ДЕРЖАЩЕ ХАРТІН ГЛАЮЩНА: АЛНЛДНА
 СПАСЕННЕ, Н СЛАВА, Н ЧЕСТЪ Н СЛА ГДО НАШЕМО. . ЯКΩ СЪДНЛЪ
 ЕСТЬ ЛЮБОДЪНЦЪ ВЕЛІКЪ Н ОМСТНЛЪ КРОВЬ РАБОВЪ СВО
 НХЪ О РЪКН ЕА: АЛНЛДІА Н :24: СТАРЦЫ ПОКЛАНАЮТ СЯ
 ЕМО Н ГЛЮЩЕ Н ТІН АЛНЛДНА. .

: Глава Девятнадцатъ :

Н ВНАДЪХЪ НБО ОВЕРСТО Н СЕ КОНЪ БЪЛЪ, Н СЪДАН НА НЕМЪ
 ВЪРЕНЪ Н НСТННЕНЪ. Н НАРНЦАЕТ СЯ НМА ЕГΩ СЛОВΩ БЖНЕ,
 Н ВОИНЫСТВА НБСНАА НААХЪ ВО СЛЪДЪ ЕГО НА КОНЕХЪ БЪЛЫХЪ,
 ОБЛЕУЕНЫ ВО ВУСОНЪ БЪЛЪ Н ЧНСТЪ. НЗЪ ОУСТЪ ЕГΩ НЗЫ
 ДЫ ОРДЖІЕ ОСТРО ДА ТЪМЪ НЗБЫЕТЪ НАЗЫКН Н ВНАДЪХЪ
 ЕДНАГО АГЛА СТОАЦА НА СОЛНЦЕ ВОЗОПН ГЛАСОМЪ ВЕЛІЕ
 МЪ ГЛЕТЪ ВСЪМЪ ПТНЦАМЪ ПОРАЩНМЪ ПОСРЕДЪ, Н НБСА,

прїдѣте и соберѣте сѧ на веерю великѣю божію, да снѣс-
сте плоти цїріе и плоти крѣпкихъ и плоти тысящю
научалниковъ и слыныхъ :

Історїа .

Небо ѿверсто и нзъ него нсходящїхъ хрѣтосъ на облацѣхъ,
седан на конь бѣль и носан рызы червленн и корѡна,
на главѣ егѡ и нзъ оустъ егѡ нсходящїхъ меуъ остр-
ын великіи и свнше егѡ сїѧ писмена: нсѣ хрѣтосъ словѡ 70 с,
бжіе: цїрь цїрен гдѣ гден, и созадн его воинства нбснаѧ
послѣдѡющею сѣдѡще на конехъ бѣланхъ и облечены въ
рызы бѣлы и шлемы на главахъ нмѡщн и поясы златы
и держаще мѣчн остры, и предъ нимъ цїрїи и велможн и воинн
седѡщїи на конехъ черныхъ и держаще и тїе меуи и акѡ побѣ-
жденн бѣжаще зрѡтъ назадъ ннн лежаще на землн оу-
быенїи ннн спадшїи съ конехъ своихъ: и пернаты плото-
адны адѡтъ плоты нхъ и свыше нхъ :1: аглѣ стоѧ,
горѣ на солнцѣ и смотрѧ на пернатн глѣтъ на хартїи прї-
дѣте птыцы и соберѣте сѧ, да снѣсте плоти цїріе и пл-
оти тысящюнаучалниковъ и плоты крѣпкихъ и блысъ,
побѣжденныхъ члвчковъ адъ огненѧ рѣка и :2: агла,
держаще свѣрѧ седмоглавнагѡ и антнхрїста, вергаютъ
нхъ во огненю рѣкѡ . .

Глава Двадесѡтъта . .

И видѣхъ агла стоѡща съ нбсе нмѣѧ ключъ безды, и оуже

ВЕЛІКѠ ВЪ РѠЦѢ СВОЕМЪ .

• Історія •

НЕБО Н ѿ НЕГѠ НСХОДИТЬ АГЛЪ ВО ЕДИННОМЪ РѠЦѢ ДЕРЖА КЛЮ
УЪ ДРѠГОЮ ЖЕ РѠКОЮ ДЕРЖА ДІАВОЛА ОУЖЕМЪ СВАЗАНЪ
ВЕРГАЕТЪ ТОГО ВО ВСЕАДНЫМЪ АДЪ .

∴ Глава Двадесѧтаѧ .

Н ВІДѢХЪ ПРѢТОЛЪ ВЕЛІКЪ БѢЛЪ Н СѢДАЩАГО НА НЕМЪ ЕГО ЖЕ
ѿ ЛИЦА БѢША НБѠ Н ЗЕМЛА Н МѢСТО НЕѠБРЕТЕ Сѧ , НМЪ , Н В
НДѢХЪ МЕРТВЕЦЫ МАЛНА Н ВЕЛЫКІНА СТОЩА ПРѢДЪ БО
ГОМЪ Н КНИГА РАЗГНѠВША Сѧ , . .

• Історна •

ХРѢТОСЪ СѢДА НА ПРѢТОЛѢ БѢЛЪ Н ѠКОЛО ЕГО УНИИ АГГЛСІН
Н ПРОУНИ ЖЕ НА ВТОРАГѠ ПРИШЕСТВЫѧ НЦН НА ЛИСТЪ .

∴ Глава Двадесѧтъ Н первна ∴

КА ∴ НАЗЪ ІѠАНЪ ВІДѢХЪ ГРАДЪ СѢЫН ІЕРѠСАЛИМЪ НОВЪ СХѠ 70В,
ДАЩЪ ѿ БѢГА СЪ НБЕСЕ , ПРИГOTOВАНЪ КѠ НЕВѢСТѠ
ОУКРАШЕНѠ МѠЖѠ СВОЕМѠ , Н СЛЫШАХЪ ГЛАСЪ ВЕ
ЛІН СЪ НБЕСЕ ГЛАГОЛЮЩЪ : СЕ СКИННА БОЖІѧ . . .

∴ Історія ∴

ГРАДЪ ІЕРѠСАЛИМЪ ОУКРАШЕНЪ СО МНОГОЦѢННЫМЪ КАМЕНІ
ѦМН , Н ПОЗЛАШЕНЪ , УЕТВЕРѠБГОЛНЫМЪ , НМЫ Н :12: ВРА
ТЪ : ѿ ВОСТОКА ВРАТЫ :3: Н ѿ СѢВЕРА ВРАТЫ :3:
Н ѿ ЮГА :3: Н ѿ ЗАПАДА :3: Н НА ВСѦКІХЪ ВРАТЪ СЪ

ОАЩНХЪ ПО :1: АГЛЪ ДЕРЖА ВЪ ДЕСНИЦѢ СВОЕН ЖЕЗЛЪ
ЗЛАТЬ, ВЪ ЛѢВНИЦѢЮ ЖЕ ПЕЧАТЪ БГА ЖИВАГО. И СТЫН
ЮАНЪ СТОА НА ГОРѢ ВНСОЦѢ СМОТРИТЪ НА СТЫН ГРАДЪ.
И СВНШЕ ЕГО НБО ѿ ВЕРСТО ХРТОСЪ СЕДА НА ПРЕСТОЛѢ..
ѿ НЕГО ЖЕ НСХОДИТЪ НЕНЗРЕУЕНЫИ СВѢТЪ И ННСХОДИТЪ
НА ГРАДЪ И ѿКОЛО ХРТА ВСИ ЖИНЫ АГЛСТЫИ И СТЫХЪ
.24: СТАРЦЫ И :1: АГЛЪ СЪ НБЕСЕ ЗРИТЪ КЪ ЮАНѢ ПО
КАЗѢА ЕМѢ ГРАДЪ. И ГЛА НА ХАРТИИ: СЕ СКІИНА БЖІА,
ДРОБИИ АГЛЪ ДРЖА ТРОСТЪ ЗЛАТЬ МѢРИТЪ
СТЫН ГРАДЪ ІЕРѢСАЛИМЪ...

КАКО ПИШЕТ СЯ ВТОРОЕ ПРИШЕСТВІЕ ХРТОВО ❖ 71 с,

ХРТОСЪ СѢДАН НА ПРЕКРАСНОМЪ ХЕРѢВІИМСКОМЪ
ПРЕТОЛѢ ВЪ БѢЛЫ РЫЗЫ МОЛНОСИАА СѢЛѢ ПОСРѢДѢ СОЛНЦА
И ЛѢНА, И СВѢЗДАЪ ПРЕДЪ НДѢЩЕЕ ЕМѢ ЗНАМЕННЕ ЕГО,
СНРЕУЪ КРЕСТЬ ПРЕДЪ НИМЪ НОСАН ЖЕ ТАКО ЦРНИЦА ѿ ДЕС
НОЮ СЕБЕ И РОДШѢЮ ПРИНО ДѢВ БЦѢ СО ПСАЛМЫ И ПѢНИИ,
И ѿРГАННЫ ДХОВНИИИ МНОГИИИ ѿ ВСѢХЪ АРХАНГЕЛСК
НХЪ И АГЛСКНХЪ НБСЫХЪ ВОИИСТВЪ, ГРАДЕТЪ НА ѿБЛА
ЦѢХЪ НБСНЫХЪ БЛГВЛАА ПРЕТЫИИ РѢКАМА СВОИМА,
НОСА ИЖЕ ЕВЛІЕ ѿВЕРСТО НА ПЕРСѢХЪ СВОИХЪ ГЛА: ПРИДИТЕ
БЛГВЕННИИ ѿ ѢЦА МОЕГО, НАСЛѢДѢИТЕ ОУГОТОВАИНОЕ,
ВАМЪ ЦРѢСТВІЕ, НБНОЕ, И СІЕ, ѿИДИТЕ ѿ МЕНЕ ПРОКЛАТИИ,
ВО ОГНЪ ВЪУНИИ, И СВЫШЕ ЕГО СІА НАДЪПІСЪ..

ІИСЪ ХРТОСЪ СЛАВА И РАДОСТЬ СТЫХЪ..

И сѣни всѣи предѣсрѣтаетъ егѡ по чинѡ бѡжевенною егѡ сылоу
 восходяще ѿ земли на нѣбо всѣи на облацѣ такѡ :1: лнкъ аплкіхъ
 :2: лікъ правѣцѣ :3: лнкъ патріарховъ :4: лнкъ прѣроковъ :5: лн
 къ сватителен :6: лнкъ мѡуениковъ .7. .лнкъ преподобныхъ :8:
 лнкъ блѡгочестивныхъ црїе.. 9: лнкъ мѡуеницѣ и преподобныхъ
 женѣ носаче кїиждо нхъ якѡ сѡуецѣ въ рѡкахъ своихъ добр
 одѣтелъ свои и подѣ нимъ аглѣ по воздѡхъ летачѣ и тр
 ѡбачѣ послѣдною трѡбою и землѣ со градн и прочими,
 жилищами своими подѣ нимъ подобнѣ море съ кораблн
 ма его и ѡдающее мертвенцы и мертвы ѿ во гробѣ
 водѣ востающн со оудивленнемъ многнмъ разлунн едннѣ
 ѿ дрѡгагѡ во хнщамн ѿ облаковъ всѣи праведницы ндѡ
 тѣ во стретенїе емѡ грешницы же ндѡтѣ на мѣстѡ
 ѡсѡжденннѣ, и нзѣ далека сїи прѣроцы со хартїи глѡuche. 71 в,
 Нсаїа: гдѣ на сѡдѣ прїидетѣ со старѣншнны люден и съ князы нхъ.
 юналь: да востанѡтѣ и възидѡтѣ всѣи языцы на юдоль
 юасафтовѡ.

да нїнль. мнозы ѿ спашнхъ въ земленѣи перстн востан
 ѡтѣ сїи въ жизнь вѣчнѡю, и ѡннн во оукорнзнѣ и въ стыдѣнїе
 вѣчнѡе. .

Всемирное И праведное сѡдылыще Хрѣтѡво

Хрѣтѡсъ сѡдан на прѣтолѣ висоцѣ и превознѣсенѣ въ бѣ
 лы рызы ѡблеженѣ блнстаа пауче солнца и ѿ всѣхъ агг
 лскихъ силѣ со страхомъ и трепетомъ многнмъ дорв
 носумъ и десннцено оубѡ бѣглава, сѣгѡ, лѣвнцено же

показѡа грѣшныкомъ назви гвозденна, и свѣтъ мно
гъ окрестъ егѡ и сѣе надъписанне свыше егѡ . .

:и҃сѣ хр҃тосѣ сѡдѣна праведнын.

И сюдѡ и сюдѡ вѣца и прѣтеча мѣтвѡ дѣюще . и :12: аплы
седаціи на :12: прѣтолѣхъ съ ними же стын вси стоаціи ѡ де
сною его держитъ вси ѡко сѡуецъ въ во рѡцѣ добродѣтели
своа, по чинѡ стоацыи сице во трынехъ стоаиныхъ во перви,
праѡцы и патріарсы и прѣрѡцы во вторыи ликъ сватителен
мѡуениковъ и постникѡвъ, въ третыи ликъ праведнын
цр҃іе и мѡуеницъ и преподобныхъ жень . ѡ шѡю же вси
вкѡпѣ, грѣшницы гонимы ѡ негѡ и ѡсѡждаемы съ
демонн и съ предателемъ іудѡю, мѡунтели цр҃іе,
идолопоклоніцы, антхр҃истѡ еретницы оубіицы, пр
епиратели, разбонницы, хншницы, немлостивы, ли
хонмцы, сребролюбцы, льстители, волшебницы,
пѣицы, блѡдницы, прелюбодѣицы, и вси, скврніа неч
стыа, прежде всѣхъ, нечестівы и безоумни
кнѣжницы и фарісеи и проун іудей же слѡрыдающе 72 с,
нии терзаютъ власи брадннѡ, нии рызы своа зраще къ хр҃
тѡ и всѣмъ стѣимъ и къ прѣрокѡ моисею показѡицъ имъ
хр҃та перстомъ гл҃юцимъ на хартию: прѣрока вамъ воздав
гнете гдѣ бг҃ъ вашъ ѡ братіи вашеа ѡко того мене
непослѡшасте: пове емѡ: и знаменне кр҃та предъ пре
столомъ . съ ковчегъ завѣта гдѣна и свндѣннѡ закона,
и пророковъ кѡпно со стѣимъ евіемъ ѡверстимъ и виѣ

ДВѢ КНИГИ :1: ѿ десноу гл҃юци: и сѣдѣ приаца мертвецы ѿ написаннхъ въ книгахъ по дѣломъ нхъ дрѣгаш же ѿ шдоу гл҃юци: и нже не ѿбрѣте сѧ въ книзѣ животнѣи написанъ верженъ бѣдетъ во езерѣ ѿгненное, и ѿгненаа рѣка нсхѣдѣцѣ ѿ ногѣ хр҃товыхъ и лѣкѣи и нечестивы и немлостивы демѣи вергаютъ грѣшницы въ мѣкѣ люте мѣчатъ нхъ разлуннми и мѣунтелскими орѣдїе, и копїами ннн нхаютъ и тїкаютъ нхъ копїамы въ пламень и ннн ѧкн пламени змїи ѿплетѣены около нхъ влекѣтъ и ннзводатъ нѣжнѣ во пренсподнѣа: и дѣже естъ тма кровѣшнаа и оузы нѣрешнми и скрежнтъ зѣбыми, и ҃рево не оусыпоуемыи и послѣднѣе огнѣ не ѣгаснми да мѣжат сѧ тамѣ вѣунѣ нже и виднми сѣтъ внѣ ѿ нѣконхъ пропастен всн ѣл ' знымы ѿкѣвами ѿбѣзаны и мражн толкаюци зѣбы своѧ ѿкааныи непрестаннѣо пражени огнемъ и снѣдѣени ҃рвїии всегда кѣпно, со немлостивнми и богатнми зраще нздѣлѣа прамѣнхъ недрѣ аврамова и тон самїи въ раїи, со всѣмы сѣымн веселѣе сѧ внѣтрѣ и ѿграждемъ со стакланми и златомъ ҃нстнмъ многоцѣннми 72 в, каменїамъ ѿ сюдѣ оукрашенъ красноцѣтннми цѣвѣтамн и разлуннмъ птнцамъ и ѿ ѿбою стрнѣ сѣдѣи всн прѣроцы со хартнн гл҃юще . .

Данїилъ . видѣхъ донде же прѣтоли поставнша сѧ и вѣтхн денѣми сѣде

Малахїа . седенъ градетъ горащъ акѡ печь попалїта .

и бѣдетъ вси нноплеменницы и вси твораще безза

конныа: акѡ стеблане . .

їѡднтъѡбъ гдѣ вседержитъ ѡмстытъ нмъ въ денъ сѣд

нын дающе огнь и червіе на плѡти нхъ: * ∴ Конецъ . .

и направн четїрї рѣкн ѡ раїотъ теуетъ нмената

река фвсонъ ре . геонъ ре: ефратъ река тнгръ . .

Какѡ пншѣт сѧ Блгомаатернин праздныцы:

Зачатїе бѣцы . . .

Домове , и вртоградъ со разлчнннмн дѣрвесама

и посредѣ стоѧ ана молаще сѧ и :1: агль свыше еѧ блг

влаетъ ю и внѣ вртоградъ холми и на холмѣ іѡакїмъ

молаще сѧ и :1: агль подобнѣ , блгвлааетъ тогѡ . .

Ржтво бѣцы . .

Домове и сѣѧ ана лежащн на ѡдрѣ во постелахъ и ѡ

пнрающе сѧ на възглавннцѣ и :2: дввыцы созадн подѣ дѣр

жащею и предѣ нею держащню дрѣгаѧ дѣвнца вѣюще

надѣ нею рїпудою и дрѣгаѧ дѣвнца нсходѧща нзѣ дѣверен

держащн астне и дрѣгаѧ пакн прї нен седащна копаю

тъ млнца во ѡмнвалннцѣ ннаѧ же люлаетъ люлкн

въ нен естѣ ѡтроуа:

∴ Ѡ сѣенниковъ ∴

Домове и трапезы , и предѣ трапезою іѡакїмъ держа бѣѣ

акѡ мѡнца во обѡтїахъ свонхъ стѡа же ана
озади егѡ и з: сѣенницы сѣдаше на трапезѣ зраше къ бѣдѣ.
блговлаютъ ю:

Входъ бѣы Во храмъ

Храмъ и предъ вратн храма скала съ :з: стѡпенми и прѡрокъ
захарїа стоа во вратѣхъ во архїеренскїна ѡдѣанїа ѡблеуенъ и
простираетъ во предъ рѡцѣ. и бѣ а трнлѣтна сѡща предъ нимъ восходїтъ
на стѡпени нмѡци едннѡ рѡкѡ къ немѡ простретѡ дрѡгою же
держа свѣщницѡ и создаи еа ѡжнмъ и ана зраше дрѡгъ
дрѡга и показѡюще ю, и блнсъ нхъ множество свѣщеницы,
дѣвы, свыше храма кѡвѡкнѡ краснѡ въ нен же сѣдаща
бѣа прїемлетъ хлѣбъ нже приноснтъ ен архаггль гавра
нлѣ благословлаа ю. ѡсївъ прїемлаан бѣдѡ ѡ стѡа стѣхъ,
Храмъ и внѡтръ храма пророкъ захарїа блгвлаа и создаи
егѡ ннн іерен показѡюще дрѡгъ дрѡгѡ бѣдѡ и предъ нимъ ѡсї
фъ прнемлетъ ю за рѡкѡ ннн ѡлѣвѣцы создаи нхъ..

: ОУспенїе бѣы :

Домъ и внѡтръ бѣа лежаще на одрѣ мертва нмѡци
при персѣхъ свонхъ крстосани рѡцѣ, и блнзъ одра сюдѡ
и сюдѡ сценницы со свѣщамн горѡщнмъ и :1: іевреннъ пр
едъ одромъ нмѣа рѡцѣ ѡсѣуенн внсаще при одромъ
и предъ нимъ :1: аггль со ѡбнаженнмъ меемъ и предъ но
гѡ, еа аплѣ петрѣ кадан каднлнницею; при главѣ же еа
стѣын павелъ и блгловъ іѡанъ лѡбызающѣ еа, и окр

естѣ проуи же аплы и стын иерархїи: дїоннїа аресѡ
 пагнтѣ и іерофтен и тимофен держитѣ еугалїе жены
 плаудина, и свыше еа хртосѣ держа во ѡбѡтѡ
 хѣ свонхѣ стѡю еа дшѡ во бѣлѡ рызѡ и ѡколо
 егѡ свѣтѣ многѡ и множество аггловѣ и свыше
 на воздѡхѣ :12: аплы градѡце на ѡблацѣ и на нноде
 и на деснѣи странѣ домѡ дамаскннѣ іѡанѣ держа хартїю 73 в.
 глїютѣ достонно ѡкѡ ѡдшевленою тѡ нѡбо прїаша,
 нѣснаѡ всеѣтаѡ бжественнаѡ селенна, и прѣста
 свѣтлѡ; на лѣвон же странѣ стын косма творецѣ
 держа хартїю глѣтѣ: женѡ тѡ мертвеннѡ по пауе
 естества и мѣтрѣ бжїю вндаще всенеѡ роунаѡ. .

Погрѣбенїе Богородыцы

Гробѣ и въ гробѣ аплѣ петрѣ держа бїѡ ѡ главы и па
 велѣ нѣ внѣ гроба держанѡ за нозѣ: іѡанѣ блгловѣ лѡ
 бызаѡ ю и нны и аплы околѡ свѣщн держаще и плаудце. .

Прѣставленїе Богородыцы.

Гробѣ ѡверстѣ празенѣ тощѣ: и аплы ѡколѡ ѡдѡще са,
 и ѡма посрдѣ нхѣ держа поасѣ показѡетѣ нмѣ егѡ свыше
 нхѣ на ѡблацы бїѡ на воздѡхѣ восходѡ на нѡбо и ѡма и то
 и же на ѡблацы блысѣ еа и прнемлетѣ поасѣ ѡ рѡкн еа. .

Живопрѣмнын Истоуннкѣ

Кѡпѣлѣ все златѡѡ, и бїѡ посрдѣ кѡпѣлн рѡцѣ нмѣѡ про
 стретн горѣ, и хртѡ прѣдѣ собою (во ѡбѡтѡхѣ) блѣвлаѡща,

на обою странѣ нмѣца на персѣхъ своимъ ѣліе глѣютъ,
азъ есемъ вода жива: и :2: аггѣла держаща по едною рѣкою
ѡ обою странѣ корѡнѣ надъ главою бѣцѣ дрдѣгою же
рѣкою хартню глѣущыа: еднагѡ оубѡ: радѣи сѧ кладѣждѣ
преѣтын и живоносныи. дрдѣгагѡ же. радѣи сѧ нстоу
ныи преунстыи и бл҃гопрнѣтныи (стерна) предъ кѣпѣлію
ама съ водою и :3: рнбы въ водѣ и ѡ обою странѣ еѧ
патрнарси, архннерен іерен днаконн іїріе же и іїрнцы и
кназы и кнагнны, мїюще сѧ и пїюще съ ушамн и ст
клаанныцамы и ныи мнози немоцнныи и раслабле 74 с,
ныи рѣкамн и ногамн такожде пїюще и :1: сїеннкъ крѣто
мъ ѡсващаа нхъ предъ конма немоцнныи и :1: бѣсѣнѣ
емагѡ держимъ и кормѣуню полнваетъ водою ѡ мертвѣхъ
со воскрѣшагѡ солѣманна...

Еже свыше прѣроцы

Бѣа сѣдѣщи на прѣтолѣ носѣщи ѣкѡ мѣнца хрѣта и долѣ
подъ ножнемъ надъпїсаніе сїе,

Свыше прѣроцы тѧ предъ напїсахъ.

И ѡколо прѣроцы токо: Іаковъ патрїархъ держа лѣс
твнцѣ глѣтъ на хартн азъ во снѣ лѣствнцѣ видѣхъ ѡ
землн досѣзѡущи даже до божественнаго нбесѣ..

Моисен держа кѣпннѣ глѣтъ на хартн: азъ кѣпннѣ нарекохъ
тѧ дѣво бѣце, тнннѣ бо видѣхъ во кѣпннѣ странѣ,

Іааронъ держа жезелъ прозѣвшнн глѣтъ на хартн: мон оубѡ пр

оцвѣсти тебѣ творцѣ цвѣтъ жезелъ предѣ возвѣсти ѿтаа дѣво,
Гедесонъ держа рѣноу глетъ на харти: рѣноу та прежде нарекохъ дѣво,
родства бо твоего видѣхъ въ рѣнѣ удо . .

Давидъ держа кѣвотъ глетъ на хартѣ: азъ кѣвотъ ѡсцѣнын,
дѣво нарекохъ та прежде храма зраа благодѣтъ . .

Нсана держа клещи, глетъ н хартѣ: азъ оубо прежде клещѣ
оугленосащю назвахъ та, унстаа н прѣтла ѿрвѣ . .

Іереміа, показѣа бѣѣ глетъ на хартѣ: азъ та видѣхъ ииса по
вагѣ дѣво къ пѣта жнзни наставающа отроковнице . .

Іезекїль держа врата глетъ на хартѣ: врата бжїа видѣхъ та
затворена нми же пронде всѣхъ бгѣ едннѣ . .

Данїилъ держа горѣ глетъ на хартѣ горѣ оумноу ѿ неа же
ѡсѣе са каменъ нарекохъ та прежде унстаа
матеродѣнственнаа, 74в,

Авакѣмъ держа горѣ прїѡсѣненю глетъ на хартѣ прозолївое дар
ванїе дѣхомъ носа, видѣхъ та унстѣо н прѣѡсѣненю горѣ.

Захарїа, держа седмосвѣтлы свѣщникъ глаголетъ на хартѣ:
азъ свѣщникъ семосвѣтлын та видѣхъ свѣтъ оумн
нын возсіашаа мнровн . .

: Ѡ тебѣ радѣет са :

Небо со слнцемъ н лѣною, н на немъ бѣа сѣдѣща на прѣтолѣ,
держащи хрѣта акѣ мѣнца н ѡколѣ еа, надѣписанїе сїе,
ѡ тебѣ радѣет са благодѣтнаа всакаа тварь аггласкїн
соборъ н человѣускїн родъ, н свнше еа на деснон странѣ

Ѣ Ѡ Н ЛѢВОН МНОГО СТЬИХЪ ДГЛЪ ДЕРЖАЩЕ:4: Ѡ НИХЪ ХАРТИН .

Первын оубо глаголы:

1 радѡн сѧ словѡ дгловъ: радѡн сѧ покрове человѣковъ

2 радѡн сѧ храмѣ бжѣственныхыхъ . радѡн сѧ прѣтоле гднь

3 Ѡ лѣвна же страни третїи глетъ . .

3 радѡн сѧ раю сладости радѡн сѧ древо жизни .

4 радѡн сѧ горѡ (преосвѣненаѧ) н прѣтолѣ цѣраѧ чнстаѧ . ,

Н сныздѡ нхъ всѧ чини стьихъ на ѡблацѣхъ спце ,

Прѣрцы предѣ нимъ прѣтеуъ юванъ дерѣѧ хартию глетъ

радѡн сѧ прѣроковъ нсполншаѧ проповѣды . ,

аплы предѣ нимн петръ глетъ , на хартии:

радѡн сѧ апостоловъ немолунаѧ оуста;

Іерархн предѣ нимн златобствъ глетъ на хартии:

радѡн сѧ іереевъ прилѣжанїе іерарховъ чествованїе:

Мѡуеницы , предѣ нимн геѡргїи глаголетъ на хартии . .

радѡн сѧ словѡ мѡуениковъ н крѣпость побѣдоносцѣвъ . .

преподобныи пред нимн же антонни глетъ на хартии: 75 с ,

радѡн сѧ словѡ манашесвѣдующихъ н преподобныи свѣтлѡсты . ,

Праведныи цѣрїе предѣ нимн константинъ глетъ на хартинн ,

радѡн сѧ цѣрен державѡ н дїаднмо дѣво . .

Мѡуеницы жены предѣ нимн екатерина гллетъ на хартии ,

радѡн сѧ словѡ двамъ н предѣѡгражденїе нствѣнѡ , ,

Преподобныѧ жены н предѣ нимн епразвїѧ глетъ на хартинн

радѣи сѧ, монашествоующихъ слаткое молеbstво . .

И подъ ними спнзѣ нже во единѣ странѣ рѧ оукрашенъ со птица
мъ и животными разлнчными и оудобренъ со прѣозеле
ными древесами и бѣоцвѣтѣщими и оуогражденъ зла
токаменозданными стѣнами и патрнархъ авраамъ посредѣ
его и околѣ его множествомъ и пенскѣозлобны отроцы,
съ ними же прабцы и праведныи съ женами и отроуаты,
горѣ взхрающе и сѣло радѣюще сѧ и съ ними же блгораздѣ
ными разбонникъ держа крѣтъ на рами своемъ . . .

Двадесѧтъ и четире икони бѣы :

Аггль Престатель . .

Домове и бѣа сѣдаши на столѣ предетъ копринѣ червленѣ,
и свыше нѣо и съ нѣсе сходащъ аггль во облацѣ десницею
блговлаетъ ю лѣвыцею держа вѣтовъ процвѣтъ . .

Вндаши сѣа .

Домове и бѣа стоаши и удѣаши сѧ держа хартию глетъ,
какѣ бѣдетъ сѣе нде же мѣжа незнаю и архаггль гаврилъ,
стоа предъ нею, десницею блговлаетъ ю лѣвицею держа
хартию глетъ . радѣи сѧ, благодатнаа: гдѣ съ стобою,

Раздѣмъ Недораздѣваемни . .

Домове, и архаггль стоа блгвѣнио, десною рѣкою показѣ 75в,
етъ горѣ лѣвою же держа хартию глетъ: дѣхъ стын надетъ
на та, и сыла вышнаго осѣнитъ та и бѣа предъ нимъ,

десницѣю нмѣще на пѣрсѣхъ своихъ, лѣвнцею же держа харти
глетъ: се раба гдѣна: бѣди мнѣ по глаголю твою . .

Сла вышнаго:

Бѣа сѣда на прѣтолѣ и ѿ обою страны еа агглы паадъ
плащаницѣ великѣ созиды еа, и ѿ свнше до ннзѣ, и горѣ
надъ нею дхъ стн сходящъ со сѣаннемъ многѣмъ и облакн многи . .

Нмѣци богѡпріятнѣю :-

Домѡве и въ ннхъ бѣа со нелицеветта цѣлѣюще са,
дрѣгъ дрѣгѣю и малѡ долѣ ѡснвѣ и захаріа бѣсѣдѣюще
междѣ собою и созиди нхъ ѡтрокъ малъ во кратки
рнзы одѣанъ нмѣа, на рамо свое жежелъ и на жежан кош
ниѣ ѡбѣсенѣ и сннзѣ домѣ яслы и жреба при
важанѡ при аслѣхъ ястѣ :-

Бѣрю внѣтръ нмѣа;

Домѡве и бѣа нмѣци въ чрѣвѣ стоащи нзстѣплена и
ѡснвѣ предъ нею ѡпнраа са десницѣю къ бѣѣ и зра
на ню со страшнымъ возрѡмъ . .

Слышаша растыріе

Вса яже на рождество хрѣтово кромѣ волховъ - ници на лнстѣ

:- Ботеѣю свѣздѣ :-

Небо, и ѿ негѡ сходящи свѣтлаа свѣзда посредѣ лѣчи
и сннзѣ еа чѡлмы и волсвы на коннхъ показѣютъ дрѣгъ дрѣгѣ,

·Вндѣша ѿтроцы халденстїи:

Домове и бѣа сѣдѣща на прѣтолѣ нмѣа хрѣта иакѡ
мѣнца во ѡбѣтїахъ своихъ и волсвы, на конехъ покло
ниша сѧ, предъ нею держаще дары, и юснвѣ стоѧ
созада еѧ. и свѣзда сходяща свыше и внѣ храмнии, 76 с,
:1: юноша держа коны волхѡвъ за оузды нхъ...

. Проповѣдницы Богоносїи:

Градъ и предъ вратн града вратарь зрѧ вонъ и внѣ,
града холми и волсвы ѧзѧхъ на конехъ :1: единъ
аггль оукрѣплать нхъ на пѡтен нхъ..

. Воссїѣетъ во егвптѣ:

Ици еже во егвптѣ бѣжанїе во лнсть..

Хотѣщѡ Симеѡнѡ:

Всѧ иже на стрѣтенїе: - ици на лнсть..

Новѡю показа тварь..

Хрѣтосъ на ѡблацѣ блгвлѧѧ ѡбонма рѡкама и на :4:
оуглехъ среуъ краехъ на ѡблацѣхъ :4: еїлістїи ует
веро(зрачунн) ѡбразнын сннзѡ же на единнои и на
дрѡжен странѣ аплы мѣенїцы, іерархи и проуи
чнни всѣхъ стѣхъ..

Страннѡе рѣствѡ:

Небо и верхѡ нѣа бѣа сѣдѣщи на прѣтолѣ со мѣлицемъ

и сннзѡ неба много прѣповннхъ зраще горѣ на нево ,

В есь бѣ въ нижныхъ

Небо и свыше хрѣтосъ и окрестъ его нензреченыи свѣтъ

и свѣтъ унни аглетын и сннзѡ нѣа пакн хрѣтосъ

блѣловлаа ѡбонма рѡкама , и ѡ ѡбонма странѡ ,

его стоаще и ннѣ народъ много . .

В сакое Естество аггльское:

Хрѣтосъ сѣдан на прѣтолѣ и блѣвллаа , и свыше егѡ

нѣо и вси унни агглѣстни уѡдащїи сѡ . и восходѡщи и ннз

сходѡщи на нево . .

В ѣстїа многовѣщанныа :

Бѣа сѣдаца на прѣтолѣ со мѡнцемъ: и ѡ деснѡю , и ѡ

шѡю еѡ уѡвѣцы младн и старн нмѡще на главахъ 76 в ,

свѡнхъ ннн калпацы ннн платномъ ѡбвѣти и уѡ

дащи сѡ , и при ногахъ нхъ кнннн лежащїа на землн ,

ѡверсты и согнѡти . .

Спасти хотѡ мїръ ❖

Небо со солнце и лѡна и свѣзды , и 2: аггла сходѡца

съ нѣсе и сннзѡ его холмы оукрашени и оудобренни съ

древесамн и хрѣтосъ ходѡн , и аплы во слѣтъ егѡ уѡд

аще сѡ и бѣседѡще междѡ собою . . .

Стѣна еси дѣвамъ бѣе дѣво . .

Домѡве и бѣа посредѣ стоащи , нмѡщи во ѡбатїахъ

СВОНХЪ, ИАКΩ МЛНЦА ХРТА И ОКОΛΩ ЕА МНОГО ДБЫ . .

ПѢНІЕ ВСАКОЕ :

НЕБО И НА НЕМЪ ХРТОСЪ СБДА НА ПРЕТОЛѢ БЛГВАЩЕ
И КОΛΩ ЕГО МНОЖЕСТВΩ АГГЛОВЪ И СНИЗД ЕГΩ СВАТНТЕ
ЛЕН И ПРѢБНЫИ ДЕРЖАЩЕ ѿВЕРСТИ КНИГИ . .

:СВѢТО ПРІЕМНИЮ СВѢЩЮ:

БЦА НА ѿБЛАЦѢХЪ СТОА НОСАЩАА ВО ѿБАТІАХЪ СВОНХЪ
АКΩ МЛНЦА ГДА И СВѢТЪ МНОГОГЪ ОКОΛΩ ЕА, ЛДѸА СХО
ДАЩНА ДАЖЕ ДО НИЗД И ДОЛѢ ПОДЪ НЕЮ ВЕРТЕПЪ ТЕМЕНЪ
И В НЕМЪ УЕЛОВЪЦЫ ПОКЛАНШЕ СА НА КОЛѢНАХЪ ЗРАТЪ КЪ НЕИ . .

: БЛАГОДАТЪ ДАТИ ВСХОТѢВЪ:

ДОМОВЕ И В НЕМЪ ХРТОСЪ СТОАЩЪ РАЗДРАА ХАРТІЮ РДКАМИ
СВОИМА, ПИСАНД ПИСМЕНА ЕВРЕНСКІИИ, И НА КОНЕЦЪ ХАР
ТІИ СІА ПІСМЕНА . АДАМОВО РДКОПІСАНИЕ И ѿ ѿБОУЮ СТРА
НИД ЕГΩ УЛѢЦЫ ПОКЛОНШЕ СА НА КОЛѢНАХЪ МЛАДИ И СТАРИ .

ПОЮЩЕ ТВОЕ РЖДВΩ , .

ДОМОВЕ, БЦА НА ПРѢТОЛѢ НОСАЩЕ ХРТА ГДА ИАКΩ МЛН
НЦА ВО ѿБАТІАХЪ СВОНХЪ И ПРЕДЪ НЕЮ АРХІІЕРЕН И
И ЕРЕН ДЕРЖАЩЕ НИЪ ЕВЛІЕ НИЪ ЖЕ КАДНЛНИЦД И СОЗАДИ НХЪ 77 с,
ПѢВЦЫ НИИ НИДЩЕ НА ГЛАВАХЪ СВОНХЪ ШАПКИ ШИРОКИ
ИАКО ЖЕ СБНКИ ДРДЗІИ СКДФІИ ДОЛГИ И БѢЛЫ ПОЮЩЕ И ДІАКОНИ,
ПОСРЕДЪ НХЪ КАНОНАРХИ СДЦІИИ ѿВЕРСТНИИ КНИГАМИ .

: Ѡ всепѣтаа Мати :

Бѣа сѣдаши на престолѣ высоцѣ, и подѣ ногама еа, подѣ
ножне съ тримн стѣпенми и предѣ подножнемъ: црѣн іерен,
архнерен преподобнын, молнтвѣ дѣюще нни на колѣнахъ,
поклонше са нни стоаще и держаще кннги глѣюще (аллѣіа:)

Дванадесатъ аплы, и начертаніа нхъ:

Петръ. старъ крѣглобрадъ держа посланіе глаголюще:

Петръ апостоль іисъ хрѣтовъ :іѣніа .29:

Павель плѣшнвѣ вервобраднын просѣдъ держа :14: посланіа,
своа свѣти и ѡбвѣзани вса кѣпно :іѣніа . 29:

Богословъ іѡанъ сѣвъ зеведеѡвъ старъ плѣшнвѣ делгобра
дъ немного держаще евліе: септ:26:

Матѡен евлістъ, старъ подолгобрадъ держа евліе: ноем:16:

Лѣка евлістъ младъ челомъ власы окрѣжннынмъ малѣ
брадѣ нмѣн пишнн нконѣ бѣы: октов :18:

Маркѡ евлістъ полѣсѣдъ крѣглобрадъ держа евліе - апрі 25.

Андрен старъ кѣдраватъ власы на :2: раздѣленѣ брадѣ
нмѣа и держа крстъ и свнтѣ хартню: ноевр: : 30:

Сімонъ зѣлѡтъ старъ плѣшнвѣ неделгобрадъ: - ман:10:

Іаковъ братъ богослова іѡаннннъ наченъ брад расті ему - апрі.30.

Вертоломен юнъ младою брадѣ, - юніа :11:

Ѡома младъ безъ брадою - октоврѣа :6:

Філіпъ младъ безъбраднын. - ноєврїа :14:

Уєтыри Євлістн егда сѣдѣтъ на столѣхъ і пишѣтъ 77 в,

Матѣен євлістъ пиша: кннгѣ родсѣвѣ ііса хрїта.

Маркѣω євлістъ пиша. зачалѣω євліїє:

Лѣка євлістъ пиша понеже мнозы.

Іѣанъ блгвѣ євлістъ во вѣртепѣ сѣдѣ зрѣтъ акѣ
нстѣплѣнъ назадъ къ небесн, десною рѣкѣ нмнн
положенѣ на колѣнахъ своихъ лѣвою же нмѣа
къ прѣрохорѣ н стн прохорѣ предъ нмѣ сѣдѣ пі
шнтъ въ началѣ бѣ слѣво предъ нмнн же уєтѣе
розрѣнна жнвотнаѣ съ крнламы держа євліїє,
н зрѣце къ нмѣ знаменна н сіє, ѣкѣω маѣен

Маркѣω лѣка пишнмнхъ въ домѣхъ (снреу) во хр
амннѣхъ егда пишѣетъ іѣанъ же во вертепѣ со про
хоромъ, оу матен оубо ѣлѣвѣкъ, ѣ марка лѣвъ.
оу лѣка телець оу іѣанѣ орелъ подобное ѣлѣвѣкѣ вопло
ценнне знаменѣетъ..

Подобне лѣвѣ дѣнствнтелное н црїтѣное образѣетъ

Подобно телцѣ сїѣеннодѣнствнтелное сїѣенство ѣвѣлетъ

Подобно орлѣ знаменѣе летѣцагѣω стѣагѣω дѣха.

маѣе. - кннга родсѣвѣвѣ ііса хрїта снѣа дѣдова, снѣа авраама.

авраамъ родн ісаака. ісаакъ же родн іакова. іакѣωвѣ же

іѣдѣ н братїю егѣω

МАРК. – ЗАУА ЕВЛІА ІІСА ХРТА СНА БЖІА ИАКО ЖЕ ЕСТЬ

ПИСАНО ВО ПРРЦЕХЪ:

ЛѢКА. – ПОНЕЖЕ ОУБѠ МНОЗИ НАУАША УНИИТИ ПОВѢСТЪ Ѡ НЗВѢС

ТВОВАННЫХЪ ВЪ НАСЪ ВЕЩЕХЪ ИАКО ЖЕ ПРЕДАША НАМЪ.

ІОАНЪ. ВЪ НАУАЛѢ БѢ СЛОВО. И СЛОВО БѢ КЪ БГѢ, И БГѢ БѢ СЛОВО.

СЕ БѢ ИСКОНИ КЪ БГѢ. ВСА ТѢМЪ БЫША.

СЕДОМЪДЕСАТЬ АПЛЫ СТЫН.. 78 с,

Іаковъ братъ божын старъ долгобрадын

Матѣйн старъ крѣглобрадын..

Клеѡпа старъ остробрадын...

Андроникъ младъ безъбрадын...

Сілбанъ старъ плѣшнвѣ краткобрадын

Агавав старъ расохатобрадын

Ананна старъ долгобрадын

Філіпъ младъ научено бради пѣцаж

Прохѡръ полѣсѣдъ.

Ніканѡръ юнъ малобрадъ

Іакѡвъ алфесѡвъ младъ остробрадъ Ѡ двою надесатъ едннъ.

Іѡда братъ гднѣ юнъ младобрад Ѡ.12 едннъ,

Рѡфъ полѣсѣдъ шіркѡбрадын

Состенъ старъ полѣсѣдъ долгобрадъ

Ліпъ младъ крѣглобрадын

Стахїн младъ остробраднн
Стефанъ младъ безъбраднын архїдіаконъ
Пїмѡнъ полѡседъ вервобрадъ
Ермїн юнь младѡбраднн
Фелегѡнтъ юнь младобраднын
Сосїпатръ младъ крѡглобраднын
Іасѡнъ юнь младобрадннн .
Ган старъ долгобрадннн
Тїхїкъ младъ безъбраднын
Фїлнмѡнъ старъ проднмленѡ нмѡа брадѡ,
Наркїсъ юнь младобраднын
Профїмъ полѡседъ долгодѡнын
Апелїн младъ краткобрадѡнын 79 с,
Амплїн юнь младобраднын
Пнтъ младъ безъбраднын
Патровъ юнь ѹеломъ власы окрѡженымын
Пертїн старъ плѡшнвѡ разсохатобраднын
Ѳадден полѡсѡдъ широкобраднын
Епенетъ младъ на трн раздѡленѡ нмѡа брадѡ - юлї 30
Ахїїнкъ старъ долгобраднын
Акула старъ на пѡтъ нмѡа раздѡленѡ брадѡ - юлї : іѡ

Лѣкїи младъ безбраднын

Варнава полѣсѣдъ долгобраднын

Фѣртѣнатъ старъ ѡкрѣжнобраднын

Епафродитъ младъ безбраднын

Крїскентъ старъ остробраднын - юли : ѿ:

Пармена младъ

Сїи держатъ хартїи святи:

К а к о п н ш ѳ т с ѿ 80 с,

Стїи иерархын Н начетанїѡ Н надъписанїи нхъ,

Стїи Васїлы великун полѣсѣдъ долгобраднын вежды
окрѣжни, глѣтъ на хартїи, никто же достоннъ ѿ св
ѡзавшыхъ сѡ плотскїи похотми.

Стїи юванъ златѡбстъ юнъ младобраднын глѣтъ
бже бже нашъ нже небснн хлѣбъ пищѣ.

Стїи Грїгорїи богословъ старъ плѣшнв широкобраднын
проднмленѣ нмѣѡ брадѣ н вежды правы; глѣтъ, бже стїи,
на всатыхъ поджван, .

Стїи афанасїа александрїнскїи старъ плѣшывъ шїрокобра
днын глѣтъ, пакн н многожды прїпадаем ты,

Стїи курнлѣ архїепископѣ александрынскїи полѣсѣдъ дол
горзосохатобрадны носѡ на главѣ своен покровъ со крѣтѡвы,
глѣтъ: нзрнѡднѡ ѡ пресвѣтѣи н преуистѣни. .

Сѣын Ніколаій мїрнукнскн старь плешнвѣ крѣглобраднын,
҃летъ: нже общаѣ сїѣ наша согласнаѣ,

Сѣын Спїрвѣонь старь долгорасохатобраднын носѣ скѣфѣ
҃летъ. еце прїноснм ты словеснѣю . .

Сѣын іакѡвѣ братъ бѣжїн старь челоми власы окрѣжннми,
делгобрадъ ҃летъ бл҃гвѣлаѣ н благословащїѣ тѣ ҃ды . .

Сѣын іѡаннѣ мѣтнвѣ патрїархѣ александрскїн старь
делгобрадъ ҃летъ съ смнн нмн блаженїи . .

Сѣын днѡнїсн ареопагїтъ старь челоми власы окрѣж
ннми расохатобрадъ долгннми власы ҃летъ . помїнаю
ще оубо спасїтелнѣю сїю заповѣдъ . .

Сѣын ігнатїѣ בנוсець старь делгобрадъ ҃летъ ҃ды
вседержителю едїне сѣын прнемлаѣн . 80 в ,

Сѣын Сїлївестерь папа рїмскн старь делгобрадъ ҃летъ,
тебѣ врачѣдемъ жївотъ нашъ ,

Сѣын андрєнн критскїн архїєпїскопъ старь белобрадъ,
҃летъ: воннн гдѣи іисе хрїсте боже нашъ ѡ всѣакаѡ ,

Сѣын грїгорїѣ нїсскн старь остробрадъ ҃летъ .
благодарїи тѣ црїю невїдымн нже . .

Сѣын петрь алекзандрскїн старь крѣглобрадъ
҃летъ: кто тн спасе рїзѣ раздра; н хрїтосъ стоѣ іакѡ
мѣнцѣ предъ ннми бл҃гвѣлаѣ егѡ ҃летъ на хартїи
арнн безѣмннн н всезлѡбывн петре . . .

Сѣын славноболгарскїи и просвѣтителен
и бунтелен епископи моравскїи кїрїль и методїи
методни старь долгошроко брадныи, кїрїль полдсе
дъ долгошроко брадъ держащее славянское азъ
бди кїрїль держа крѣть методїи держа жезль архїеренски . .

Сѣын глингорїи палама седъ широкобрадъ глѣтъ
нже глѣютъ яко дхъ ѿсна нсходнтъ единно началне
бжества на двоначалїе секдтъ . .

Сѣын грїгорїи неокесарїискии старь челоми власи нїско
окрбжннми краткобрадъ .

Сѣын грнгорїи беседовникъ младъ малобрада

Сѣын грнгорїи велїкнн ерменн старь краткошїрокобрадъ

Сѣын глингорїи акрагантїискии старь краткобрадъ

Сѣын германъ патрїархъ царїградскїи старь безъбрадъ

Сѣын епїфанїи критскїи старь плешнви белобрадныи .

Сѣын іероденїи атинскїи старь делгобрадъ . .

Сѣын ввсарїѡнъ мїтрополнтъ ларнскїи подобенъ
глигорїи палами .

Проколь константинополскїи старь велнкобрадныи, 81 с,

Полкарпъ смурнскїи старь крбглобрадъ .

Софронн патрїархъ іердсалнмскїи полдседъ остробрадныи

Методы константинополскїи старь кїткавобрадныи ,

Модестъ іерѡсалимскн старъ плешливъ
 власы севастьянскїи старъ челоуъ власы окрѡжнн остробрадъ,
 амвросын медноланскїи старъ остробраднын
 партѡенн ламѡакїнскн старъ широкобраднын
 парасїн костатннополскнн старъ остробрадъ
 антїпа перганскїи старъ долгобраднын
 левъ папа римскн старъ долгобрадъ
 архнан нларїскнн старъ вервовраднын, бїлъ на .1. соборъ
 Никандръ константинполскїи старъ
 Теофїлактъ старъ безбраднын
 антѡнмъ младъ малобрадннн
 вавнлъ старъ широкобрадны
 аутономъ старъ краткокрѡглобрадъ
 еуменн старъ остробраднын
 порфїрїи газнскїи старъ голоостробраднын
 патрїквн младъ малобраднын
 лѡїногенъ младъ остробрадъ
 нїкїфоръ патрнархъ константинполскн старъ вервоврадъ.
 мутрофанъ патрнархъ константинполскн старъ кѡсобраднн
 впатн старъ остробрадннн
 еусевын епископъ серпскн малобраднн
 мартїнъ папа рїмскїи юнь остробраднын,
 іосїфъ ѡесалонїтскїи младъ остробрадны
 ѡерапонтъ старъ краткобраднн держа вїво сеунво . .

ЕЛЕУТЕРИ МЛАДЪ МЛАДОБРАДЕНЪ 81 В,
МЕЛЕТІН АРХІЕПІСКОПЪ СТАРЪ ДОЛГОБРАДЪ НА :3: НМЪА РАЗДЕЛЕНЪ БРАДЪ
АГАПІТЪ СТАРЪ ОСТРОБРАДЪ
ВЪКОЛЬ СМІРНСКІН СТАРЪ ОСТРОБРАДЪ НМЪА РАЗДЕЛЕНЪ БРАДЪ.
ВАСІЛНИ АМСІНСКІН СТАРЪ ОСТРОБРАДЪ ПОДОБЕНЪ ВАСІЛНИ ВЕЛІКН.
ПАВЕЛЬ КОСТАДІІНЪ НСПОВѢДНИКЪ МЛАДЪ КРАТКОРАЗСОХАТОБРАДНИ
АМФІЛОХІН СТАРЪ СЪЛО
КУРІІЛЬ ІЕРДСАЛНМСКНИ СТАРЪ КРЪГЛОБРАДНЫН
АВЕРКІН СТАРЪ МАЛОБРАДНИ
ІОАННЪ ПОСНИКЪ НЕ СЪЛО СТАРЪ ПАТРУАРХЪ КОНСТАНТИНЪ
КІПРІАНЪ МЛАДЪ ЧЕЛОМЪ ВЛАСЫ ОКРЪЖНИМЪ НІЗКО РАСОХАТОБРАДЪ
ДАНАТЪ ЕВРІНСКН СТАРЪ БЕЛОБРАДЪ
МІХАНЛЪ СУНАДСКН СТАРЪ ОСТРОБРАДЪ
ЛЕОНІДЪ СТАРЪ КРАТКОБРАДЪ
ІППОЛУТЪ ПАПА РИМСКН СТАРЪ ШИРОКОБРАДНЫН.
КЛІМЕНТЪ АКІРСКІН СЕДЪ КРЪГЛОБРАДНИ
ХАРАЛАМПИ ЕРЕН СТАРЪ ОСТРО РАСОХАТОБРАДНИ
ІОСНФЪ ПРЕЗУТЕРЪ СТАРЪ ОСТРОБРАДНИН.

СѢын ДАКОНЫ

СТЕФАНЪ ПЕРВО МҮКЪ АРХІДАКОНЪ МЛАДЪ БЕЗБРАДНЫН,
ЭРОМАНЪ ПѢВЕЦЪ МҮКЪ ЮНЪ МЛАДОБРАДНЫН
ЕУПЛЬ ЮНЪ БЕЗБРАДНЫН.
ЛАВРЕНТЫ ЮНЪ МЛАДОБРАДНЫ
РЪФІІНЪ ЮНЪ МЛАДОБРАДНИ

ВЕНГАМІЙНЪ ЮНЪ МЛАДОБРАДНИ

АЮАЛЪ МЛАДЪ БЕЗБРАДНЫИ

КІРІЛЪ МЛАДЪ БЕЗБРАДНЫ,

СѢЫН В: МѢУЕННЫЦЫ Н НАУЕРТАННА НХЪ. 82 с,

СѢЫН В.М. ГЕОРГИ МЛАДЪ БЕЗБРАДНЫИ

СѢЫН В.М. ДИМИТРИА МЛАДЪ БЕЗБРАДНЫИ

ПРОКОПИА МЛАДЪ БЕЗБРАДНЫИ

ӨЕОДОРЪ СТРАТИЛАТЪ МЛАДЪ ЧЕЛОМЪ СВЫШЕ

ВЛАСЫ ОКРѢЖИИМЪ ВЕРВОБРАДНЫИ

ӨЕОДОРЪ ТИРОНЪ ЧЕРНОБРАДЪ ВЛАСЫ ГЛАВНИА

СВНШЕ ОУШЕСЪ ИМѢА,

АРТЕМИ ПОДОБЕНЪ ХРѢТѢ ВИДОМЪ

НИКІТА И ТОН ПОДОБЕНЪ ЕМѢ

МУНА ЕГІПТАНИИНЪ СТАРЪ КРѢГЛОБРАДЪ

ВИКТОРЪ И ВИКЕНТИ МЛАДИ БЕЗБРАНЫИ

ІАКОВЪ ПЕРСАНИИНЪ МЛАДЪ ЧЕРНОРАСОХАТОВАДНИ

МЕРКѢРИ ЮНЪ МАЛОБРАДЪ

КАЛІСТРАТЪ МЛАДЪ ЧЕРНОРАСОХАТОВАДЪ

ГѢРИ СТАРЪ КРАТКОБРАДЪ

САМОНЪ МЛАДЪ КРАТКОБРАДЪ

АВІВЪ ДАКОНЪ КРѢГЛОБРАДЪ

МІНА КАЛЛІКІЛАДЪ МЛАДЪ ОСТРОВАДЪ

ЕРМОГЕНЪ МЛАДОБРАДЕНЪ

ЕВГРАФЪ БЕЗБРАДЕНЪ

ЕУСТАТИ ПЛАКУДА ПОЛЪСЕДЪ КРЪГЛОБРАДЪНЫ
АГАПІИ И ѦЕΩΠΗCΤЪ СЫНОВЕ ЕГО БЕЗБРАДНЫ
СЕРГІИ И ВАКУХЪ МЛАДН БЕЗБРАНЫИ
ЕРМУЛЪ СТАРЪ МАЛОБРАДНЫИ
СТРАТОННЪ СТАРЪ КРЪГЛОБРАДЪ
ГΥΜΝΑCΗ ΜΛΑΔЪ КРЪГЛОБРАДНЫИ 82В,
НАЗАРІИ ПОЛЪСЕДЪ МАЛОБРАДЪ
ГЕРВАСИ МЛАДЪ ШИРОКОБРАДНЫИ
ПРОТАCІИ МЛАДЪ КРАТКО БРАДЪ
КЕЛCИИ МЛАДЪ БЕЗБРАДЕНЪ
ПРОВЪ СТАРЪ
ΠΑΡΑΧЪ ΜΛΑΔЪ
ΑΝΝΔΡΟΝΝΚЪ ΜΛΑΔΩΒΡΑΔЪ
ΝΕCΤΟΡЪ ΜΛΑΔΟΒΡΑΔЪ
ΜΑΡΚΗΝЪ ЮНЬ ΜΛΑΔΟΒΡΑΔЪ
ΩΝΙCΙΦΟΡЪ СТАРЪ КРАТКОБРАДЪ
CΙCΙΝΥ СТАРЪ КРАТКОБРАДЪ
ΠΑΜΦΙΛЪ ЮНЬ ΜΛΑΔΟΒΡΑΔЪ
ΙΡΗΝΑΡΧЪ ΜΛΑΔЪ БЕЗБРАДЕНЪ
ΠΛΑΤΟΝЪ И ΡΟΜΑΝЪ ΜΛΑΔН БЕЗБРАДНЫИ
ΑΔΡΗΑΝЪ ΜΛΑΔЪ ΩCΤΡΟΒΡΑΔЪ
ΛΟΚΙΑΝЪ ΜΛΑΔЪ БЕЗБРАΔЪНЪ
ΛΕΩΝΤΥИ ΜΛΑΔЪ БЕЗБРАДЕНЪ
ΓΟΡΔΗ ЮНЬ ΜΛΑΔΟΒΡΑΔЪ
ΝΕΩΦΙΤЪ ΜΛΑΔЪ БЕЗБРАДНЫИ

ФІЛΩРЪ Н ЛАУРЪ МЛАДН БЕЗБРАДНЫН
ВОИИФАТИ МЛАДЪ
ЕМІЛІАНЪ МЛАДЪ
АКАКІИ ПОДОБЕНЪ СТОМЪ МАРКЪРІА
ЛЪКІЛІИЪ ПОЛЪСЕДЪ КРАТКОБРАДЪ
АГАТ.ФОННКЪ ЮНЪ МЛАДОБРАДЕНЪ
ЕУЛАМПИИ МЛАДЪ КРЪГЛОБРАДЪ
НІКІФОРЪ МЛАДЪ КРЪГЛОБРАДЪ
ОУАРЪ МЛАДЪ КРАТКОБРАДНЫН 83 с,
МОКН МЛАДЪ МАЛОБРАДЪ
ЗННОВЫ ЮНЪ МЛАДОБРАДЪ
МАУРЪ МЛАДЪ КРЪГЛОБРАДЪ
ПОЛІЕЛНКТЪ МЛАДЪ КРАТКОБРАДЪ
ГОВДЕЛАА МЛАДЪ БЕЗЪБРАДЕНЪ
ЛЪПЪ МЛАДЪ БЕЗБРАДЕНЪ
ІОАНЪ НОВИ МЪЧЕНИКЪ ПОДОБЕНЪ НЕСТОРЮ
КІРНЛЪ ТРИЛЪНИ
ІЪЛІАНЪ ЕГУПТАНИИЪ МЛАДОБРАДНИ
МАМАНЪТЪ ЮНЪ БЕЗБРАДНЫН
АКІНДНИЪ МЛАДЪ ОСТРОБРАДЪ
ПАГАСИИ МЛАДЪ КРЪГЛОБРАДЪ
АФТОНИ ЮНЪ
ЕЛНДОФОРЪ Н АНЕМЪПОДНСТЪ МЛАДН БЕЗБРАДНЫН
СЕВАСТНИЪ ЮНЪ МЛАДОБРАДЪ
АНДРЕИ СТРАТИЛАТЪ СТАРЪ ЧЕЛОМЪ ВЛАСЫ ИНСКО ОКРЪЖИИ

ФЕОДЪЛЪ ЮНЪ МЛАДОБРАДЪ
АГАТФОПОДЪ БЕЗБРАДЕННЪ
МАВРИКІИ ПОЛДСЕДЪ КРЪГЛОБРАДЪ
КРІСКЕНТЪ НЖЕ ВО МВРЪХЪ МЛАДОБРАДЪ
ИСИДОРЪ НЖЕ ВЪ ХІОСЪ МЛАДОБРАДЪ ПОДОБЕНЪ АРТЕМІИ
ХРИСТОФОРЪ МЛАДЪ БЕЗБРАДНЫИ . .

(: ПАТЫХЪ МЪУЕНІКОВЪ :)

ЕВСТРАТИ СТАРЪ ОСТРОБРАДЪ
АГЪЕНТИ СТАРЪ ОСТРОБРАДЪ ЧЕЛОМЪ ВЛАСЫ СВЫШЕ НИСКООКРЪЖНИМЪ
МАРДАРИ СТАРЪ КРЪГЛОБРАДЪ
ЕВГЕНІИ ЮНЪ МЛАДЪ БРАДЪ 83В,
ЪРЕСТЪ МЛАДЪ БЕЗБРАДЕНЪ .

СТЫИ 10 МЪУЕНІЦЫ НЖЕ ВО КРІТЪ МЪУІИИ

ФЕОДЪЛЪ МЛАДЪ БЕЗБРАДНЫИ
САТОРИНИКЪ МЛАДЪ МЛАДОБРАДЕНЪ
ЕЛУПОРЪ МЛАДЪ КРЪГЛОБРАДЪ
ГЕЛАСИ ЮНЪ МЛАДОБРАДНИИ
ЕВНИКИАНЪ СТАРЪ ОСТРОБРАДЪ
ЗЪОТНИКЪ МЛАДЪ ОСТРОБРАДЪ
АГАТОПОДЪ МЛАДЪ БЕЗБРАДНИИ
ВАСІЛІДЪ СТАРЪ КРЪГЛОБРАДЪ
ЕВАРЕСТЪ МЛАДЪ ЧЕЛОМ СВІШЕ НІСКО МЪСТАКИ ОКРЪЖНИ
ПОМПІИ СТАРЪ ОСТРОБРАДЪ

СѢЫН МѢ: 40: МѢУЕННЦЫ НЖЕ ВО СЕВАСТН ЕЗЕРѢ

1. нсѡан младъ со мостакн
2. мелитонъ младъ безбраденъ
3. праки младъ остробрадъ
4. дошънъ старъ ѡстробрадъ
5. еннокъ младъ крѡглобрадъ
6. смаргадъ со мѡстакѣн.
7. оуалентъ младъ ѡстробрадъ
8. вѣвѣанъ старъ остробрадъ
9. клавди старъ ѡеломъ свнше власы окрѡжннмъ краткобрадъ
10. прѣскъ старъ малобрадъ
11. феодръ полбсѣдъ остробрадъ
12. ентухѣн старъ остробрадъ
13. юванъ младъ остробрадъ
14. зѡанн младъ ѡеломъ власы свнше окрѡжннмъ
15. мѣанъ старъ широкобрадъ
16. сѣсѣнъ старъ плешнвъ крѡглобрадъ
17. кѣрѡнъ младъ безбраденъ
18. аггѣнн младъ безбрадънъ
19. аетнн юнъ младобраднын
20. флавін младъ ѡеломъ свнше власы окрѡжннн
21. акакѣн младъ остробрадъ
22. екенкн младъ безбрадннн
23. лѡсѣмахъ старъ расохѡтобраднын
24. алеѡандръ младъ остробрадъ нѣскѡ ѡеломъ нмн

25. нли младъ крѣглобрадъ
26. гергонн полѣседъ плѣшивъ крѣглобрадъ
27. ѿеѿфилъ младъ безбрадннн
28. дометіанъ полѣсѣдъ остробрадъ
29. гаїн старъ остробрадъ
30. гергонїн младъ со мѣстакн
31. еутїїн младъ безбраденъ
32. аѿнасіи старъ на 5: нмѣа разделенѣ брадѣ,
33. кірулъ младъ крѣглобрадъ
34. сакердонъ старъ остробрадъ
35. ніколан младъ со мѣстакн
36. оуалерїн младъ краткобрадъ
37. фїлоктїмъ младъ крѣглобрадъ
38. северіанъ младъ крѣглобрадъ
39. хѣднн младъ безбраденъ
40. сѣын кандїнъ страшнхъ младъ науенъ испѣцати брадѣ..

: Сѣын Макавен : 84 в,

Сѣын нвїмъ антонїнъ со мѣстакн
сѣын гѣри назнтозннъ юна безбраднын
сѣнн слїазаръ невсѣонъ юнн безбраднн
алїмъ н маркель детїца
сѣын елеазаръ оуцїтель нхъ старъ делгобрадъ
сѣаа солѿмонїа матеръ нхъ старнца .

Сѣын. 7 ѡтроцы нже во ефесѣ во вѣртепѣ Спаѡи

Маѡимліанъ іамвїліхъ мартїнанъ діѡніснн

антѡннннъ антѡнннъ еѡакѡстѡдіанъ іѡанъ младн

безъбраднн

Сѣын Безстребреннцы

Присѡтъ двонцы сѣихъ безстребреннковъ ихъ же имена

косма н даманъ ѡвн оубѡ ѡ рнма овї же ѡ асїн

овн ѡ аравін нже ѡ рнма косма н даманъ юнн ѡстри

брады нже ѡ асїн косма даманъ младн науеншн брадн пѡѡа

нже ѡ аравин уерннмладобраднын нмѡѡе главн

ѡбвнтн платотканннн

сѣын квррь старъ плѣшнвѣ делгорасхотобраднын

сѣын іѡанъ полѡсѣдъ остробрадъ

сѣын пантеленмонъ младъ безъбраденъ ѡелом окрѡжннмъ свїш

власн нїскн

сѣын самсонъ іерен старъ остробраднын

діѡмїдъ младъ ѡстробраднын

фотн н анкнтн младн безбраднын

ѡалалеѡ младъ делгобраднн

прнфѡнъ младъ безбраднын

ермолан іерен старъ остробраднын

ермолаа оучїтелъ пантеленмонѡ.

Сѣын Преподобны Н науертаннн нхъ н наѡпнсаннхъ 85 с,

Сѣын антонн старъ краткорасохотобрадъ нмѡѡ

голо мало брадѣ сїреучь подѣ оустомѣ и носѣ покривалѣ
 на главѣ глѣтъ Не прелѣщан сѣ монаше насыщеннемѣ
 оутробы покоренне со воздержанїемѣ покораетѣ демонн
 Сѣын ефоннн старѣ плѣшнѣ долгѣ имѣѣ брадѣ даже
 до уреслѣхѣ глѣтъ ь ратїе ѡрѣжнѣ монахѣ сѣдѣ подбуненїе
 мѣтва расѣжденїе смїреномѣдрїе и по боужѣ послѣшанїе
 Сѣын савва старѣ имѣѣ брадѣ на :2: разделенѣ глѣтъ
 нже тѣло побѣднѣ естѣ тон естество победнѣ нже
 естество всакѣ пауе естество бїстѣ: – ермолаи оуучитель партемѣ –
 Сѣын арсени великїи старѣ уеломѣ свнше власн окрѣжнн
 долгоширокобрадѣ глѣтъ братїе яко же нздосте подвї
 затн сѣ и ѿ спасенне своемѣ не брегосте .
 Сѣын фесодосн ѡбщнхѣ жїтн началннкѣ старѣ расохатобрадѣ
 Сѣын иларїанѣ . великн старѣ вервобрадѣ на:3: раздѣленѣ брадѣ
 Сѣын пахѡмїи великн старѣ плешнѣ на 5. имѣѣ
 разделѣнѣ брадѣ глѣтъ: Бдѣще акѡ вѣстѣ оумѣ
 оунцатн погашатн распаленїе меутаннѣ прогонатн;
 предѣ него аггль гѣднѣ ѡблеуенѣ вѣ схнмѣ монашескѣ ма
 нтню на главѣ его и показѣѣ пахомню перстомѣ показѣ
 телннмѣ глѣтъ на хартню: сею схїмою спасет сѣ вс
 ака плодѣтѣ ѡпахомне
 Сѣын афанасн афонскн старѣ плешнѣ остробрадѣ
 глѣтъ нїуто же нно (вреднѣтъ монахѣ) радстворїтѣ

ДЕМОНН ЯКОЖЕ ТАНТИ СВОЕА ПОМНСЛЫ ,

СѢЫН ФОМА НЖЕ ВЪ МАЛЪН СТАРЪ ПЛЕШНВЪ КОДРАВОБРАДЪ .

СѢЫН ІАРИСОНЪ СТАРЪ ЧЕЛОМЪ СВІШЕ НИЗКО ВЛАСЫ 85 В ,
ОКРЪЖНИМЪ КРАТКОРАСОХАТОВАДНЫМ

СѢЫН ПАВЕЛЬ ФОНВЕРІНСКИ СТАРЪ ДЕЛГОВАДЪ ДАЖЕ
ДО ПОЛОВИНА ОБЛЕУЕНЪ ВО ОДЕЖДѢ ИЗЪ ФУНИКОВУХЪ ВЕТ
ВИ ПЛЕТЕНѢ ГЛѢТЬ ЯКО ПРАВАДНИКЪ НАШНУХЪ УЛѢВЪУЕ
ЕСТИ ДАВІДЪ РЕЧЕ НИКТО ЖЕ ДА СЪМНИТЪ СЯ ОУБО ДОСТ
НИЮ ТРАВѢ НАМЪ СНАДАТИ И ОБЛЕУИТЕ СЯ ВСЕГДА ВЪ ЖІВОТЬ

СѢЫН СТЕФАНЪ НСПОВѢДНИКЪ НОВІ ОСТРОВАДЪ ДЕРЖА
ВО ДЕСНИЦѢ НКОНѢ ХРІТОВОДЪ ГЛѢТЬ НЖЕ НЕ ПОКЛОНАЮЕТ
СЯ ГДѢ НАШЕМО ІСѢСѢ ХРІТѢ ОПІСАНОМО НКОНѢ АН
АФЕМА ДА БѢДЕТЬ .

СѢЫН МАКСИМЪ НСПОВѢДНИКЪ СТАРЪ ПЛЕШНВЪ ГЛѢТЬ
БРАТЕ ОУДРЪУАН ПЛОТЬ И ОУПРАЖНАА СЯ ВЪ МЛТВАХЪ

СѢЫН ФЕОДОРЪ ТРИХИНА СТАРЪ РАСОХАТОВАДНЫМ ,

СѢЫН ГРІГОРИН НЖЕ ВО КРИТѢ СТАРЪ КРЪГЛОВАДЪ

СѢЫН ФЕОДЕРЪ СУКЕОФЪ СТАРЪ КРАТКОВАДЪ

СѢЫН ФЕОДОРЪ СТѢДИТЪ СТАРЪ ПЛѢШНВЪ РАСОХАТОВАДЪ

СѢЫН ФЕОКТИСТЪ . .

СѢЫН МАРТИНЪ СТАРЪ ОСТРОВАДЪ ГЛѢТЬ

БѢЖИ МОНАШЕ ВО ПѢСТИНЫ И СПАСЕШИ СЯ

Сѣын пафнѣтны старъ плешнвѣ расохатобрадъ
глетъ: ндѣ же аще ѡбращешн сѧ гневъ мѣнан себѣ
н мнренъ бѣдешн

Сѣын авраамѣн старъ велнкоостробрадъ

Сѣын исидоръ полѣседъ старъ остробрадъ глетъ
нже мѣръ возненавѣдѣ сен вражѣахъ сетѣ н нзѣбѣжа

Сѣын пѣменъ старъ долгорасохатобрадъ

Сѣын акакѣн старъ плешнвѣ краткобрадъ,

Сѣын мовсен мѣрѣнъ старъ кѣдраво крѣглобрадъ глетъ: 86 с,
долженъ естъ ѣвѣкъ ѡсѣждатн себѣ во всѧкон вецѣн . .

Сѣын лѣка стѣрѣскѣн младъ остробрадъ глетъ . .

нматѣ гдѣ бѣ словесн нмн же вѣстѣ прославлѣты сѣе,
мѣсто множествомъ вѣрныхъ прѣходящнхъ даже до коннца :

Сѣын марко старъ кѣдрѣдѣратѣ нмѣѧ мало власн на брадѣ

Сѣын даннлѣ сквтскѣн старъ остробрадъ

Сѣын каснѣнъ румѣнннъ старъ остробрадъ глетъ смѣ
ценѣе сѣетное мѣрскнхъ попеуенѣе помрачѣн дѣшевное
ѡстро зренѣе . .

Сѣын нѣлъ старъ долгорасохатобрадъ глетъ щетн
ѧ гонншн ѡкажнное непотребное срѣце оумнаго ѡ
метающнхъ сѧ жєныхъѧ .

Сѣын герасѣмъ старъ гѣстобрадъ

Сѣын макаріи египетскіи старъ сѣло

алѣксандрискіи макаріи же тѣхъ и радостенъ

Сѣын іоанъ лествичникъ старъ великобраденъ глеть

добродѣтельнымъ оупѣванъ ѱалмъ же стѣпенми оумъ

возвшаа дѣлательнымъ зрѣннми,

Сѣын вперихіи старъ плѣшивъ расохобрадныи

Сѣын ствліанъ пафлагонскіи старъ гѣстобрадъ глеть

дѣтенъ хранительъ вѣты ѿ хрѣта даръ пріахъ,

Сѣын ефремъ сиринъ старъ безбрадныи нмѣа брадѣ

сѣло мало носѣ на главѣ покривало глеть дерзость

съ смѣхомъ смѣшенна дѣи ѿ земли оудобъ потре

блетъ:

Сѣын харітонъ старъ сѣло глеть аще ѿца ма

зоветъ то подражанте житыю моему и дѣланіемъ..

Сѣын ісакъ сиринъ старъ великобраденъ носѣ на главъ покривало 86 в,

Сѣын іоанікѣи старъ долгобрадъ долгнми власи во

единнѣ тоуноу сраунцѣ (рнзѣ) неѡбѣвенъ нмѣа рѣцѣ

и носѣ голн и держа крѣтъ глеть на хартїи

оупованіе мое оцѣ прывѣжнице мое снѣ покровъ

мон дѣхъ сѣи тронцѣ сватаа слава тебѣ.

Сѣын захарїа старъ на 5: раздѣленѣ нмѣа брадѣ

Сѣын іоаннъ ѿшелникъ старъ уело (молуанникъ)

Сѣын іоаннъ хожевѣтъ старъ долгорасохатобрадныи

Сѣын аммонъ старъ долгнн власы

Сѣын ѳеодѣль старъ остроградъ

Сѣын маркіанъ старъ плѣшнвъ

Сѣын лазаръ исповѣдникъ старъ плѣшнвъ долгградъ

Сѣын васілын новн полбседа крѣглоградъ

Сѣын домѣтїанъ старъ остроградъ

Сѣын венегдїтъ старъ малобрадъ

Сѣын ѿндфрїн старъ нагъ долгнн власн нмѣа

брадѣ долгѣ даже до ногъ глѣтъ Нїнасыщенїе

оутробы ѿ хрѣта да ѿлѣунтъ та нїже скверна ст

растеїн да погрѣдзнтъ та аще ли ныто восплауе

ши са во ѿгннн всеаднѣмъ . .

Сѣын петоръ афонскїн старъ весь нагъ (голь)

нмѣа брадѣ даже до колена держа крѣтъ глѣтъ

Монахъ естъ поистне нже нїуто же нмать

всѣмъ житїн тоуїю хрѣта .

Сѣын варлаамъ старъ белобрадъ

Сѣын нѿасафъ црѣ индскїн младъ малобрадъ

носа корѿнд глѣтъ: вѣторъ горащнн оубадатїн,

творнтъ раскостое лїстевїн возвышенїе же потемнева 87 с,

етъ дѣшевною свѣцѣ . .

Сѣын курїанъ ѿшелникъ старъ остроградъ

Сѣын сїсон старъ плешнвъ широкобрадъ
Сѣын юанъ ветхопещерникъ старъ краткобрадъ
Сѣын давидъ нже во солѣнѣ старъ долгиімі власы
нмѣа брадѣ долгѣ даже до ногѣ. .
Сѣын юанъ коловъ старъ долгобрадъ на 5 нмѣа
разделенѣ брадѣ
Сѣын павелъ нже во латрѣ старъ долгобрадъ
на:5: нмѣа разделенѣ брадѣ плешнвъ
Сѣын акакин нже во лѣсвыцѣ юнь младобрадъ
Сѣын патапїн старъ остробрадъ
Сѣын юанъ кѣцинин юнь безбраденъ согнѣто Єυλїе
Сѣын юаннъ ψυχїтъ старъ плешнвъ вервобрадъ
Сѣын павелъ препростїн старъ мало брадъ
Сѣын павелъ повїїнкъ полседъ расохатобрадъ
Сѣын авзентн нже во горѣ старъ остробрадъ
Сѣын юанъ пѣменъ обнтель каѳорїскїа старъ
Сѣын симеонъ хрѣта ради юрѣднвїн старъ остробрадъ
Сѣын юанъ нже с нїмъ поснїкъ сїмеоновъ старъ краткобрадъ
Сѣын лампадъ младъ краткорасохатобраднн
Сѣын стефанъ сававатъ младъ остробрадъ
Сѣын алежїн ѹлѣвѣкъ бжїн подобенъ прѹа глѣтъ:

прі́зрѣхъ попеуеніа и женѣ да хрѣта пріѡбращѣ... .

Сѣын атанасіи персидскіи младъ остробрадъ

Сѣын нунконъ младъ крѣглобрадъ долги остри власи

Сѣын зѣнофѣтъ старъ остробрадъ

Сѣын іѡанъ сннъ егѡ полѣседъ вервобрадныи 87 в,

Сѣын аркади дробѣи сннъ его младъ остробрадъ

: Сѣын С т о л п н н ы :

Сѣын симеонъ столпникъ старъ краткорасоухатобрадъ

Сѣын сімеонъ двинодѣрецъ старъ крѣглобрадъ

Сѣын данілъ столпникъ старъ остробрадъ

Сѣын алуи столпникъ старъ долгобрадъ

Сѣын лѣка новіи столпникъ полѣседъ расоухатобрадъ

П в о р ц ы К а н о н ѡ в ѣ

Германъ патріархъ константинопольскіи старъ безбраденъ глѣтъ .

веселите сѧ инкѣ сѣыхъ во вѣки црѣтвыи небное_наслѣдывши

Софроніи патрі: іерѣсалимскіи полѣседъ остробрадъ глѣтъ

слѣшы небо и видши земле и да подвѣжет сѧ

Філотѡен патріархъ старъ остробрадъ глѣтъ . воп

лоти сѧ миро небное хрѣтово за увѣкодѣбїе . ,

андрей архіепѣкъ критскіи старъ белобрадъ глѣтъ: помо

щникъ и покровитель бѣтъ мнѣ во спасеніе .

іѡаннъ евхантискіи старъ расоухатобрадъ глѣтъ .

СЛОВО БЪ НСКОНН КЪ ОЦѢ СО БЕЗНАЧАЛНИН ДѢХЪ . .
ГЕОРГИ НИКОДИМСКИН СТАРЪ ПЛЕШНВЪ ОСТРОБРАДЪ ГЛѢТЪ
ТИ ЦРЮ НЖЕ С НИМИ ПРЕБНВАН ВО ВЪКНИ
МЕФОДИ ПАТРИАРХЪ КОСТАТАНО , СТАРЪ КИТКАВОВАДНЫН ГЛѢТЪ
ДА РАДѢН СЪ НЪО СВЫШЕ Н ОБЛАЦЫ:
КУПРИАНЪ МЛАДЪ ЧЕЛОМЪ СВНШЕ ВЛАСЫ НИСКОУКРѢЖНИМЪ РА
СОХАТОВАДЪ: ГЛѢТЪ: ДНВЕНЪ ЕСІН БОЖЕ НАШЪ Н ЧѢДНИ . .
АНАФОЛИ ПАТРИАРХЪ КОСТАТНОПОЛСКИН СТАРЪ ОКРѢЖНОВАДЪ ГЛѢТЪ
ЦРѢТВО ТВОЕ ХРѢТЕ БОЖЕ ЦРѢТВО ВСЕХЪ Н ВЛАДУЕСВО . . . 88 с,
ЮАНЪ ДАМАСКИНЪ СТАРЪ РАСОХАТОВАДНЫ НОСА ПОКРІВАЛО НА
ГЛАВЪ ГЛѢТЪ . ВЕСЕЛИ СЪ НЕРѢСАЛИМЕ Н ТОРЖЕСТВѢН ВНИѢ .
КОЗМА СТОГРАДЕЦЪ СТАРЪ ПЛЕШНВЪ ОСТРОБРАДЪ ГЛѢТЪ МѢДРО
СТЪ СЛОВО Н СЫЛА СЪНЪ СИ ОЦА . . .
ЮСІВЪ ПЕСНОПНСЕЦЪ СТАРЪ ОСТРОБРАДЪ ГЛѢТЪ: ВО СНА ДЕНЬ
СПАСІТЕЛНЫН СѢЩЫМЪ ВО НОЩН . .
Теофанъ старъ островадъ: глѣтъ . сѣщнообразни зраки нже . .
ВІЗАНТИ СТАРЪ РАСОХАТОВАДЪ ГЛѢТЪ: Спаси хотѣ заблѣдшаго
Стефанъ стоградецъ старъ носѣ покривало глѣтъ: Ноши оуподобл
ена быстѣ яко сѣнь законнаѣ . .
ГЕОРГИ СИКЕЛІОТЪ ПОЛѢСѢДЪ РАСОХАТОВАРЪ ГЛѢТЪ
ВЕСЕЛИ СЪ О ГДѢ ЦРКОВЪ Н ТОРЖЕСТВѢН .
Симеонъ двногорецъ старъ крѣгловадъ глѣтъ .
СТРАШЕНЪ ЕСИ ГДѢ НИКТО ПОСТОНЪ ПРОТИВѢ ТЕБѢ .
АРСЕНИ НОВІН МЛАДОВАДЪ ГЛѢТЪ . ПРИДІТЕ ПРАЗНОЛѢЦЫ

и хр̑толѡбцы цвѣт

Вавилн старъ крѡглобрадъ глѣтъ: ѡже во трѣѣ сылѡ паравославною

Ефремъ карискїи старъ кратковрадъ глѣтъ

Аглы твон хр̑те пр̑толѡ велнколепна . ,

андрен пиръ полѡседъ плешнвѣ широкорасохатобраднн глѣтъ:

ѡко же горнн слоужителїе трепетомъ слѡжатъ .

романъ слаткопѣвецъ юнъ младобрадъ глѣтъ

дѡа днесъ пресѡщественаго раждаетъ .

ѡеодоръ стѡднть старъ плешнвѣ расохатобрадннн глѣтъ:

постїдї сѡ безаконн рѡгаюци сѡ и прогневаюции гдѣ .

левъ владннн старъ остробрадъ носѡ мнтрѡ на главѣ .

глѣтъ . покровъ держава еси .

Левъ мансторъ полѡседъ остробрадъ носѡ шапкѡ глѣтъ 88 в ,

мртн срадѡн сѡ дѡы и възїгранте .

Василн пїгернѡтъ старъ крѡглобрадъ носѡ шапкѡ глѣтъ

тронцѣ еднносѡцннѡ отчевнее дїшн стї . . .

Сергїн полѡседъ остробрадъ глѣтъ во благознаменнїтн

денъ праздннннѡ нашегѡ . .

хрїстофоръ прѡтаскрїтъ младъ долговрадъ носѡ пла

токъ на главѣ глѣтъ ѿ многаго мнлосердннѡ

и щедротъ

їѡстнѡнъ младъ крѡглобрадъ глѣтъ . во ѡцѣхъ и снѣхъ ,

божественномъ оуснѣ бїтъ стїн

Ннколаї старъ плешнвѣ долгорасохатобрадъ глѣтъ

ГДБИТЕЛСТВА УЛЕТВОРНАГО ИЗБЕГШЕ СЛОСЛОВНИХЪ
ПРЕПОДНАА КАСІА ГЛЕТЪ ГДЫ НАЖЕ ВО МНОГАА
ГРѢХИ ВЪПАДША .

С Т Ы Н П р а в е д н и ц ѣ и н

СТѢН КОСТАДИНЪ ПЕРВИ ЦРЬ ХРѢТІАСКИ МЛАДОБРАДЪ И ДЕРЖА КРѢТЪ И ЕУЛІЕ

СТѢА ЕЛЕНА МАТЕРЪ ЕГО ПОДОБИЪ
ПРАВЕДНИИ ПЕТОРЪ МИТАРЪ ПОЛДСЕДЪ ОСТРОБРАДЪ
ПРАВЕДНИИ СОЛАРЕТЪ МЛТВИИ СТАРЪ ДОЛГОБРАДЪ
ПРНИИ ЕУЛОГИИ КАМЕНОНОСЕЦЪ ПОЛДСЕДЪ КРОГЛОБРАДЪ

СТѢА ПДЛХЕРІА ЦРНИЦА
ПРАВЕДНАА ПЛАКИЛА ЦРЦА ЖЕНА ФЕОДОСИНА .

ПРНИИ ИОАНЪ СТАРЪ ОСТРОБРАДЪ
ПРНИИ ЗАХАРІА ОУСМАРЪ ПОЛДСЕДЪ
ПРНИИ ЕУДОКИМЪ ЮНЪ МЛАДОБРАДЪ

Мирносоыцы Женныи 89 с,

МАРІА МАГДАЛИНА

СТѢА СОЛОМОННА

СТѢА ИОАННА

МАРІА МАРТА СЕСТРЫ ЛАЗАРЕВЫХЪ

МАРІА КЛЕОПОВА

Мѡ у е н н ц ы Ж е н ы

СТѢА СДСАНА ПРЕПОДОБИ

СТѢА ФЕКЛА ПЕРВОМѡУЕНИЦА ПРЕПОДОБИ

СѢА екатерина въ црѣски одѣлани со корѣна

СѢА кириакѣ (недела) подобна

СѢА Марина преподобна

СѢА варвара царски одѣланиа

СѢА анастасѣа оузорѣшнѣлница прѣдѣбна

СѢА ѳатина

СѢА анѣсія дѣа

СѢА ѳеодота

СѢА ѳеопѣстѣа сопрѣдга Евстатѣева

СѢА агатѣа

СѢА дарѣа

СѢА агапѣа ѣерѣна хѣѣѣна

СѢА маѣра преподобна

СѢА Соѳѣа вѣра надежда лѣбовѣ

СѢА пѣлагѣа преподобна

СѢА ѳотѣѣѣѣна

СѢА глѣкерѣа и ѳеодосѣа

СѢА кѣлѣкѣа

СѢА агрѣпына мѣѣѣа 89 в,

СѢА ноуліѣа

СѢА хрѣстѣа мѣѣѣа

СѢА НАΦΑΛΙΑ

СѢА ΑΝΘΩСА

СѢА ΚΑΛΙСТА

СѢА ΜΗΝΟΔΟΡΑ ΜΙΤΡΟΔΟΡΑ ΝΥΜΦΟΔΟΡΑ ΚΩ

СѢА ΕΥΦΥΜΙΑ

СѢА ΗΘΣΤΙΝΑ

СѢА ΕΥΛΑΜΠΙΑ

СѢА ΧΑΡΙΤΙΝΑ

СѢА ΚΑΛΙΩΠΙΑ

СѢА ΕΡΜΙΩΝΑ

СѢА ΜΥΤΡΟΠΥΑ

СѢА ΩΓΝΙΑ

СѢА ΚΙΡΙΑ

СѢА ΥΡΙΑ

Π ρ ε π ο δ ο μ ν ο μ ὀ υ ε ν ι ц ы ж е н ы

СѢА ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΡΥΜΛΑΝΗΝΑ

СѢА ΕΠΥΣΤΙΜΑ СѢА ΠΕΛΑΓΙΑ

СѢА ΕΥΓΕΝΙΑ СѢА ΦΕΟΔΟΣΙΑ ΔΪΑ

СѢА ΦΕΥΡΟΝΙΑ СѢА ΕΥΔΟΚΙ

СѢА ΕΥΔΟΚΙΑ

СѢА ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ

Преподобна Жены

Сѣа ѿпракѣа

Сѣа ѿеодора 90 с,

Сѣа ѿфросинѣ

Сѣа палагіа

Сѣа матрѡна

Сѣа меланіа риманинска

Сѣа ѿеодора ѿже во александрин

Сѣа макрина

Сѣа маріа египтанинска

Сѣа ѿеоктіста ѿже во лезвин

Сѣа ѡсеніа

Сѣа параскева

Сѣа ѿеофана црѣца

Сѣа доминка

Сѣа маріа

ⷒ: Возвѣженіе Уеснагѡ Крѣта ⷒ:

Храмъ н въ немъ амвонъ н горѣ на немъ сѣын іерѡсалн
мскн патрнархъ держа уесннн крѣтъ хрѣтовъ подъ ав
онъ долѣ сѣа елена царица н снѣю князи мнози н мно
жество народъ зраце горѣ нмѡце рѡки возвѣшенн

: СѢЫН СЕЛЕНСКІН СѢДОМЪ СОВОРЕ:

СѢЫН СЕЛЕНСКІН ПЕРВІН СОБОРЪ НЖЕ ВО НИКЕН ПРИ КОСТАТИ
НѢ ВЕЛИКОМЪ Ѡ .318. БОГОНОСНИХЪ ОЦѢХЪ НА
АРНА ПРОКЛАТАГО

ДОВОМЪ СВИШЕ СѢЫН ДХЪ И СѢЫН КОНСТАДИНЪ СѢДѢ 90 В,
ПОСРЕДѢ НА ПРЕТОЛѢ И Ѡ ОБОЮ СТРАНОЮ ЕГО СЕДАЩЕН
ВО АРХІЕРЕНСКАА ОДѢАНА ОБЛЕУЕНІН СІ СЕТЪ АРХ
НЕРЕН СЕЛІВЕСТЕРЪ ПАПА РИМСКИН АЛЕЖАДРЪ ПА
ТРИАРХЪ АЛЕЖАНДРИНСКИН ЕУСТАТИН ІЕРѢСАЛМСКИН
СѢЫН ПАФНОТІН НСПОВѢДНИКЪ, СѢЫН ІАКОВЪ МУНЕ
ВИНСКІН ПАВЕЛЪ НЕОКЕСАРИНСКИН НИИ АРХІЕРЕН И ОЦЫ
ОКОЛО СЕДАЩЕ ПОСРЕДѢ НХЪ ЕДИНЪ ФИЛОСОФЪ УДА
ЕСА И ПРЕДЪ НИМЪ СѢЫН СПИРУДОНЪ СТОА ЕДИНО РѢКѢ
НИМѢА ПРОСТРЕТѢ КЪ НЕМО ДРОГОЮ ЖЕ ДЕРЖА И СТИСКАТЬ
СО РОКАТА ПЛИНОА (СИРЕУ ТѢЛА НИИ КЕРАМИДА) Ѡ НЕА ЖЕ
НСХОДИТЬ ТРИ ЛИЦА ОГНЪ И ВОДО ПЕРСЪ (ЗЕМЛА) ОГНЪ
ОУБО ВОСХОДИТЬ ГОРѢ ВОДА ЖЕ ТЕУЕТЪ НИЗЪ ПЕРСТИ
ЕГО ДОЛО НА СТРЕДѢ ЖЕ ОСТАЕ ПЕРСЪ (ЗЕМЛА) И АРІА
ДОЛО СТОА И ТОН ВО НЕРЕНСКИА ОДЕЖДО ОБЛЕУЕНЪ И ПРЕ
ДЪ НИМЪ СТЫН НИКОЛАН НИМѢА ПРОСТРЕТѢ РѢКѢ
ЕГО И ЗАОУШАЕТЪ НА АРНА И ЕДИННОМѢДРЕЦЫ АРІОВИ
ЕРЕТНИЦЫ СЕДАЩЕ НИЗѢ ПАУЕ ВСѢХЪ СѢЫН АФАНАСИ
МЛАДЪ БЕЗЪБРАДЕНЪ ДАЖОНЪ СЕДА ПИШНТЬ СІЕ
ѢРѢЮ ВО ЕДИНАГО БГА ДАЖЕ ДОНВ ДѢХА СѢАГО...

:В̃:

Соборъ Селенскіи нже во константинополыи при

ѳеодосіи велицѣмъ на македоніа во лѣто 362.

ѿ 150. собравшіи сѧ стѣхъ оцѣ.

Домове и свѣше стѣи дѣхъ посредѣ великии ѳеодоси

седа на прѣтолѣ обою странѣ его седащен сеи стѣи

стѣи стѣи тимоѳеи александринскии мелети антхохинскии

кѳиріа іерѣсалмскии георгіи богословѣ патриархѣ

константинополскии и пиша сѧ въерѣю ѿ и въ дѣа стѣаго 91 с,

до конца и близь нѣхъ ннн архіереи и оцѣи седащи на дрѣзѣ

странѣ македоніане седащи и разглаголствѣюще с ннми

:З:

Стѣи Селенскыи трѣтии соборъ нже во ефесѣ при

ѳеодосіи малемъ во лѣто 404. ѿ 200 ста и т

ридесѣты стѣхъ оцѣи на нестора собравшіи сѧ . .

Домове и свѣше стѣи дѣхъ посредѣ црѣѣ ѳеодосіи

(во лѣто 431.) лнонѣ младобраденѣ седа на прѣтолѣ и ѿ обою странѣ

его седаще стѣи кѳиріа александринскимъ не оувенелин ерлнм

скии и архіереи и оцѣи и предѣ ннмъ несторѣ во архіере

нскѣю рызѣ облеченѣ и нікодимѣ новоходрѣ бесѣдѣан с ннми и

блнзѣ егѡ едѣ

но мѣдренцы ему мелеѳин еретыцы нмѣщи на раменахъ свонхъ

днаволин

:4:

Сѣтын четвертын соборъ . і же во халкідонѣ при
црѣ макрианѣ во лѣто : 450: ѿ 630 стѣхъ

:451: оѣецъ Неѳѣтїхїа и диоскора собравши са .

Домове и свѣше дхъ сѣты и царъ макринъ старъ седа
на претолѣ и блысь его князи со калпацы и златоуервле
нини шапки и ѿ обою странѣ седащи сѣты анатоли па
триархъ константинполски мажнмъ анѳюхински ,
їбвенал иерѣсалимски и постасанъ и лѣкински Епископи
и во нѣфати и презвитеры и епитропи и местоблѣстители
лева папа римскиаго нини архїереи и оѣы и предъ нимъ
диоскоръ во архїенское одѣанне облеченъ неѳтїхъ с и
нимъ бесѣдѣюще со православнини и даволн на раменахъ
нхъ обѣздавающе нхъ .

Сѣтын пятин 5. ни соборъ бивши при їдст 91 в ,
нанане велкомъ во лѣто . ѿ 533 . ѿ

165: сѣтыхъ оцъ на оргена:

Домове свнше дхъ сѣтын и црѣ седа на прѣлѣ и
обою странѣ его седаще сѣти велги папа римски
евфтухи патриархъ константинполски и на арх
иеренски и ѿѣы предъ нимъ оргенъ старъ разгла
голствѣна оргеновнмѣ с нимъ и і демонъ
седа на рамена его закриваетъ оун емѣ . .

Сѣтын :6: шестын соборъ нже во констад

инополскии при Костадинѣ црѣ брадатомъ
во лѣто :680: ѿ 170: стѣхъ оцѣ на ѿна
риа сергіа и піра собравша сѧ . .

Домове свыше дхъ стѣи и царъ констадинъ
полѣседъ сѧ на прлѣ его и созада его копиеносцы
ѿбою странѣ его сѧщи стѣи георги патрнар
хъ костадинопоскии и мѣстоблѣстителии папѣинни
феодоръ и григоринни архіеерен и оцѣи и еретицы
разглагоствѣюще съ нимни

✧ :7: ✧

Стѣин Сѧдминн соборъ нже во никен при кос
тадинѣ и оурниѣ собравше сѧ во лѣто 783 . ѿ 364 . . стѣихъ оцѣ
на икоборцнѣ . .

Домове свыше дхъ стѣи и црѣ костадинъ (младъ)
малъ отрокъ и матеръ его и оурнина сѧщи на прѣтхъ
держаще костадинъ нконѣ хрѣтово и оурнина же
бдѣи; ннѣ и ѿбою странѣ нхъ стѣи тарасин конста 92 с ,
динопоскии; и мѣстоблѣстителии папѣинн оцѣин
сѧщи и держаще нконѣ посредѣ едѣинъ архіеерен
пншан сѧ нже непокланѧ сѧ стѣимъ нкономъ
и ѳесномѣ крѣтѣ да бѣдетъ анатема проклатъ . .

Подѣкрѣпленіе и пожитаніе Поклоненіемъ Стѣихъ Нконы

Храмъ и внѣ храма стѣин меѳодин патрнархъ во архн
еренскіа одѣвѧнѧ держа патерница нни мнози архіеерен .

СОЗДАДЫ ЕГО ДЕРЖАЩЕ НКОНН И НАПРЕДЪ 2. ДВА ДАКОНА
ДЕРЖАЩЕ НКОНДЪ ХРІТОВД ДРДЪ 2. ВА НКОНДЪ БѢ; ННДЪ ГЛѢМОЮ
ѢЕГВТРІЮ СО ЗЛАТОТИКАНИМІН КРАМІИ И РЫЗАМН И СОЗА
ДН ПАТРНАРХЪ, И ФЕОДОРА ЦАРИЦА И ЦРЬ МІХАНЛЪ СІТЬ ЕА
МАЛЪ ОТРОКЪ ДЕРЖАЩЕ И ТОН НКОННН И СОЗАДН НХЪ ІЕРЕНН
СО КАДНАЛНИЦЫ И СВѢЩАМН И СТЬИН ВСЫ ПОСТННЦЫ ІОАНЪ
АРСАКІИ И ИСАНА И ННН МНОЖЕСТВО МОНАШН И БЛНСЪ НХЪ
ПРЕПОДОБНАА КАСІА И МНОЖЕСТВО МОНАХЫННЪ СЪ НЕЮ И ДР
ДЪЗЫН МНОЗН МІРСТЫ МДЖИИ И ЖЕНЫ СО ѠТРОУАТЫ
ДЕРЖАЩЕН КРѢТН И СВѢЩІИ

: Како пишѡтъ сѧ Удѡдеса знаменитнхъ Стьинхъ: :

Удѡдеса сѧ агѡ Архѡгла мѡханла

Міханлъ Показѡа Агрин ѡдѡ

Домове и на немъ врата и на вратан авраамъ и предъ нн
мъ агаръ держаще за рѡкѡ нсманла малн отрокъ нмѡ
щн мѡхъ водѡ и кошницѡ со хлѡбы на рамѡ свонмѡ,
и потамо пакн на холмѡ нсманлъ лежа на взнакъ
подѡ древомѡ и далее пакн агаръ и архѡглъ показѡетѡ
ен водѡ на землн простовѡдно :

: Агѡлъ Міхайлъ: : 92 в,

**Міхайлъ возбранѡетѡ авраама незаклати исака
нщн жертва авраамова: на лнстѡ: :**
міхайлъ возбранѡетѡ на пѡтн валаамѡ – лнстѡ:

ѧ. міхайлъ запрещѡа диаволѡ не внѡти во тѡло мѡусеовѡ .

ѿ. МИХАИЛЬ АВЛАА СѦ ІСѸСѸ НАВИНѸ ПОВЕЛѢВАЕТЪ

РАЗРѢШИТИ СѦ ПОГН ЕГѠ: – ЛИСТЬ .

ѿ. МИХАИЛЬ БЛАГОСТВѢЕТЪ РЖѢВО САМСОНОВО МНОЮ ЛИСТЬ

ѿ. МИХАИЛЬ АВЛАА СѦ ДѢДѸ

ѿ. МИХАИЛЬ НЗБАВЛЯЕТЪ ЛЮДИ ЖЕРТВИ ЖЕ РАДИ

ПРЕСТАЕТЪ: – ЛИСТЬ .

ѿ. МИХАИЛЬ НЗБИ ѿ ПЕРЕКАНИА СЕНАНА ХИРИМОВА:185000

ѿ. МИХАИЛЬ СОШДЪ НА ТРНЕ ОТРОКИ .

ѿ. МИХАИЛЬ ПОСНДЪ ПИЩѸ ДАНИЛѸ УРЕСЪ АВАКѸМЪ ПРОВЕДЪ ЛИСТЬ

ѿ. МИХАИЛЬ НЗБАЛАА КОНСТАНДИНОПОЛЬ ѿ ПЛЕНЕНИЯ ,

ГРАДЪ ВЕЛНКЪ И КРАСЕНЪ И ПОДЪ НЕГО ШАТРИ И МНОГѸ ВОИНО

ВЪ ПЕШИИ НИИ НА КОНЕХЪ СЕКѸЦИА МЕЖДѸ СОБОЮ НИИ

ВОЗРѸЖАЮЩЕ ЛѢСТВИЦЫ И ПОСТАВЛЯЕТЪ НА СТЕНАХЪ

МИХАИЛЬ СВНШЕ НХЪ НА ОБЛАЦѢХЪ БЕЗЪМѢРНО СѦ

И ДЕРЖА ОГНЕНИИ МЕЧЪ . .

ѿ: М и х а и л ь . .

НЗБАВЛЯЕТЪ ХРАМЪ СВОИ ВО ЕРИХОНЕХЪ ѿ ПОТОПЛЕНИЕ .

ХРАМЪ И ПОСТРЕДѢ ПРЕПОДОБНИИ АХРИПЪ СТАРЪ ОСТРО

БРАДЪ МОЛАА СѦ И МИХАИЛЬ ПРЕД НИМЪ НА ОБЛАЦЫ СТО

А ОУДОРЯЕТЪ ЖЕЗЛОМЪ ВО ОСНОВАНИЕ ХРАМА И ПОСРЕДЕ

СѦ СІРЕУЪ ПРОДѸПЛЕТ СѦ ЕДИНЪ КАМЕНЪ ОУДАРЕНИЯ

И ѠГОРѢ ХОЛМОВЪ ТЕКѸТЪ :2: РЕКИ И СОВОКѸПЛЯЕТЪ

СѦ ПРЕДЪ ЦРКВОЮ И ВЪПАДАЮТЪ ВЪ ПРОПАСТЬ КА

МЕНѸ И ГОРѢ НА ХОЛМѢХЪ И МОТЫКАМА НЗБАРАЛАМЪ. 93 с ,

Уеловѣцы укстаѣ Пѣтъ реуени Да текѣтъ право.

Ар҃ггль Михаилъ Н гавранль Спасаютъ

ѡтрока ѿ оудавленіемъ Морскаго . .

Море н посрдѣ его корабль плавающъ н въ немъ три
монаси едниѣ отъ ннхъ держа кормило два же нмѣще
велнкъ камень привазанъ на выи ѡтрока вергаецъ егѡ
въ морин стремоглавенъ въ мори обою странѣ отрока
лѣтѣцѣ двѣ аг҃ла приемлѣтъ его внѣ же мора мона
стирь н въ немъ цр҃ковъ н посрдѣ еѡ отрокъ спацѣ нмѣ
ѡ , н камень на выи своен н егѣменъ манастира стоѡ
блызъ его прикасает сѡ емѣ жезломъ н созадн егѡ ,
множество монаховъ оужасоннымъ н уѣдацем сѡ . .

Божын архистратыгъ есмъ меуъ возвышаю горѣ , н возвишд егѡ горѣ
оустрашаю съ бжїи страхъ на непокорївна въ землю нхъ животѣ
безъ времена страшнї заповѣдъ бжїи право мѣрѣ нли хонмцѣ сло
бои сѡ дшїе грешна н неправедлна .

У ѣ д е с а п рѣчевын .

Прѣрокѣ захарию Бл҃говѣствѣѡ Ар҃ггль зачатїе Прѣтѣѡ

Храмъ н олтарь н предъ олтара захарїѡ стоѡ н держатъ ,
десною рѣкѣ каднлнцѣ лѣвою же нмѣѡ мѣѡ простретѣ
зрѡ горѣ свнше олтара аг҃ль гавранль глѡ емѣ не бои сѡ за
харїе за не оуслншана быстъ млїтва твоѡ внѣ же храма
многѣ еврен мѣжн н женн молаца сѡ , .

Р о ж д е с т в о П р ѣ ч а . . .

Домове и елсаветъ лежаще на одрѣ на постелахъ и пре
дъ нею една двѣвница вѣтъ надъ нею вѣанл 93 в,
омъ дрѣга двѣвница нсходнтъ нзъ дверн домѣ и д
ержа паницы со астіе приночтъ нхъ предъ нею
и блызъ одра дрѣгаа отроковница кѣпапетъ мѣца.
во оумнвалницѣ и захаріа седа пиша на хартын . .
Іоанъ бѣдетъ нма емѣ. на отроуа . . .

Елсаветъ Принмши Іоанъ Бежитъ Во пѣстинѣ

Холмы и елсаветъ держащнхъ во обатѣхъ свонхъ
мало отроуе бѣжитъ зраше вспатъ и предъ нею
каменъ великъ раздѣливше сѧ отъ горѣ надолѣ и она
мало сокровена во каменн зрнтъ вспатъ и созадн
еа.1. еднъ воннъ со меуъ гона постнтнѣтн ю еа . .

Прѣу прповѣда блысѣ Іордана Крщеніе Показаніе . .

Множестово мѣжн и жени держаще во обатѣхъ свонхъ
мѣдцы и посредѣ прѣ гла на хартн: поканте сѧ и
пріблыжн бо сѧ црѣтвіе нбѣное . .

С: П р ѣ ч а оуѣа Ноуден Н Фарисеи

Многѣ лѣдн и книжницы и фарисен и блнзъ нхъ древна
велика и на корена едннаго древо секіра лежащн водрѣ
жена и постредѣ человѣцы и предтеуъ еднѣ рѣкѣ показ
ѣа сѣкнрѣ дрѣгю же держнтъ хартню гла: рожде

НЕ ЄХІДНОВО КТО СКАЗА ВАМЪ БѢЖАТИ ѿ ГРАДѢ
ЦАГО ГНѢВА И БЛЫЗЪ ЕГО ДРЕВО НДѢ ЖЕ ЄСТЬ СѢКІРА СІА
ГЛѢТЬ: ОУЖЕ БО И СѢКІРА ПРИ КОРЕННИ
ДРЕВО ЛѢЖИТЬ. АЦЕ НЕ ТВОРИТЬ ДОБРАГО ПЛОДА БЫВАЕТЪ В ОГОНЬ
МЕТАЕМО.

С: П р д ѣ ѡ К р ѣ щ а е т ѣ Л ѡ д н

Множество мѡжіе и жены и отроцы нни соблѣкающе сѡ, 94 в,
ризи совоеѡ нни ходѡще въ воды и прѣтѣуть крѣщаетъ єдинаго
ѡлѣвка ггалѡ на хартин. азъ крѣщаю ви водою во покааніе градѣж

С. 1.

Прѣтѣуть ѡблѣна сѡ нрода радн и пласаніе нродіадн раднн

Малатъ и в немъ црѣ нродъ старъ сѣдѡ на престолѣ и воннн
околѡ нхъ прѣтѣуть стоѡ предъ нрода показѡдетъ ємѡ

нродіадѡ гла на хартин: Не достонитъ тебѣ нмѣти ю и :2:
вонна держатъ єгѡ за рѡкѡ єгѡ . .

С. 1.

Прѣтѣуть Вѣдомъ во темныцѡ

Пемнница мрачна и предъ дверіѡ єѡ.1: воннъ дер

жа єдиною рѡкою за прѣѡ сѡзѡзана дрѡгі же ѡверзаетъ

клѡун темнницѡ и слѣтъ прѣѡ дрѡзи вонна дерѡѡєє єгѡ . .

ОУ с ѣ к н е н і е П р е д т е ѡ в о

Палата и внемъ трапѣза и на трапѣза іродъ сѣдѡ и кнѡзи
и велмоѣн сѣ нимъ и :2: слѡгн пріемлютъ ѡстыє ѡ дрѡ

ГЕГО СЛДГА НЪБЕ ВІДОМЪ ЕСТЬ ЧРЕСЪ ЕДИНО ОКНО ДА/Е ДО
ПЕРСН, Н РДКЪ Н ПРѢДЪ ТРАПЕЗЪ ЕДИНА .1. ДЪВЫЦА ОУКРА
ШЕННА ЛІКДЮТЬ (СІРЕУ ІГРАЕТЪ) Н НА ТРАПЕЗЪ ЖЕ НА Л
ЪВОНН ЖЕ СТРАНЪ :1: КАМАРА Н ВО ТОН КАМАРА СЕДѢЦЕ
НРОДІАДА ВО ЦРКІА ѠДЪАНИА Н ПРѢДЪ НЕЮ ОТРОКОВІЦА ДЕ
РЖАЦЕ НА БЛДДО ГЛАВД ПРѢТЧЕВД. Н МАЛЕЕ ПАКІ ДОЛД ТЕМНИЦА
СО ПРОЗОРИЦАМИ ЖЕЛЕЗНИМИ Н ВНЪ ТЕМНИЦД ПРѢТЧУ ОБЕЗГ
ЛАВЛЕНЪ ЛЕЖА НА ЗЕМЛИ Н СПЕКДЛАТОРЪ ДЕРЖА ВЪ РД
ЦЪ ГЛАВД ПОЛАГАЕТЪ Ю БЛЮДО ЕЖЕ ДЕРУЖИТЬ ДЪ
ВІЦА Н ПРѢД НІМЪ Н МАЛД ДАЛЪБЕ АПІЛЫ АНДРЕН Н ІѠАНЪ
ПОГРЕБАЕТЪ ТЪЛО ПРѢДТЕЧЕВОВО ВО ГРОБЪ. 94 в,

Первое Ѡбретеніе ЧестнаѠ Главы ПРѢЧЕВЫ.

Храмина н в немъ врата н вндторъ двереин скала вді
нма малд подъ скалд гробъ Ѡворенъ н внемъ глава
прѢва 1: ЕДИНЪ МОНАХЪ ДЕРЖА МОТНИКА ѠВАЛАЕТЪ
КАМЕНЪ Ѡ ГРОБА Н ДРДГІН ПРѢДЪ НІМЪ ДЕРЖА КОВЧЕ
ЗЪЦЪ Н ПОТАМО ПАКИ ТІН ДВА МОНАХИ :1: ДЕР
ЖА РИЗД СВОЮ НА РАМЪ СВОЕМЪ СВІТД НА ЖЕЗЛЪ Н ДР
ДГІН ПРѢД НІМЪ ДАЮТЬ ГЛАВД ПРѢДІТЕЖЕВД ННОМД
УЛЪВЪКД СО КОВЧЕЗЪЦЪ ПРѢД НІМЪ ГРАДЪ НСИА НАДПИ
СЪ: СКДДЕЛНИКЪ: ПРИЕМЕТЪ ГЛАВД ПРѢЧЕВД
О РДКЪ МОНАШЕСКІХЪ . . .

Второе Ѡбретеніе ЧестнаѠ Главн ПРѢЧЕВН

Вертепъ н в немъ сосддъ глинанъ во сосддѢ глава

пѣтева и свнше вертепа сходаща лѣун и свѣтъ
на главѣ. и нерен держа свѣщѣ и кадилницѣ када
тъ и предъ нею 1. днѣ монахъ мало преклон са
1: рѣкою держитъ свѣщѣ дрѣгою же оуказѣтъ
на главѣ и созады вертепъ видыма малѣ храмїнна
и далѣе горѣ на холмѣ :1: старецъ долгобрадѣ мон
ахъ бѣжитъ и зра вспатъ и :2: мирстин ѹлѣвцы
и созади гонаце того и оударяюще древомъ по земли
и свнше нхъ надъписанїе сїе: ефстатїи арианъ
гонимъ ѿ православнихъ за еже кормуемствати
емѣ ѹдеса . .

Претое ѡбрѣтенїе Уеснаѣ Главы Пѣтеви

Храмъ и в немъ стоѣ глава во златомъ ковчезѣ
и предъ нею свѣщникъ со свѣщн въжеженн и 2. да
кона ѿ обою странѣ ковчезѣ держаще златнн вѣти 95 с,
лннкн со свѣщамн и :1: архїерен кадан кадлннцою и еднѣ
црѣ младобраденѣ блнсъ архїерен стоѣ со благоговѣннѣн
мъ и созади црѣ епархъ его ннн князн и ѿ дрѣгн страни
же ерен и 2. певцы носѣще долгн бѣлн шапкн (нлн ка
лапы) нграюще перстїамн и :1: дѣконъ посрѣдѣ нхъ
канонархеетъ и дрѣгн пѣвѣць отъ страни црѣвы и околѣ
многѣ люднн и свнше надъписанїе сїе: Уеснаѣ глава
пѣтеева ѿ црѣ поклонѣема всехъ людемъ:

Маркель архїмандритъ елїмскн блнсъ при тертерѣ обнтель

ГЕНАДИН АРХИМАНДРИТЪ . .

Уѡдеса Сѣаго Аѣла Петра

С. Петоръ Нзсцѣлаетъ хромн ѿ рождение

Храмъ со кала нагорѣ скала пред вратѣ храма уѣвѣкъ седа
н нмѣа главѡ обвнтѡ со платномъ н на рамѣ его торба вн
сащен нмѣа рѡцѣ н оун къ петрѡ н ѿ обою странѡ патер
ыцѡ н опирающн сѣ на стѣнн храма н петоръ стоѣ предъ
ннмъ едною рѡкою благословлаетъ того дрѡгою же
держа хартию свнтѡ н созадн его богословъ юанъ младъ
безъбраденъ .

С. А.

Петоръ Предаетъ Смертн ананю Н сапфурѡ.

Храмнна н предъ нею петоръ стоѣ нмѣа рѡкѡ простретѡ
на нозѣ его сапфира мертва н далѣе 2. уеловѣка дгаетъ
тѣло мертва мѡжа еѣ ананню созадн петра проуин
аѣолы н множество народъ . .

⌘ С. . А. 95 в,

Петоръ Воскрешаетъ Ѳовнѡѡ.

Домъ високъ н в немъ жена на ѡдрѣ лѣжа н пе
торъ левою рѡкѡ держнтъ ѣ за рѡкѡ десною же
благословлаетъ ю около жены вѣдовицы н
оубогѣа держащѣа рызы н ѡдеждн паказѡе
ютъ нхъ петрѡ . .

С . . А .

Петоръ Крѣцаа Корнвля нже съ Нимы

Вода н в нен корнлин полбсѣдъ делгобрадъ голъ
н нны :5: н петръ нмѣа десною рѣкѣ на главѣ
корннловѣ н вн водн множество мѣжн н жены . . .

С А

Петоръ нзбавлаемъ нзъ темннцн чресъ аглн .

Пемннца н в немъ петоръ седа мегѣ 2: вонна
спащема нмѣа на нозѣ сапогн , н 2: верига лежащиа
на землн н блсѣ его .1: аггль пред нмъ
нмѣа едннѣ рѣкѣ десною къ нмъ простретѣ . .

С . А .

Петоръ Предаетъ Смерты Симѡна Волхва:

Домове н храмннъ н :2: демона лѣтаща по ваздѣхъ
н симонъ волховъ лежащъ на землн нмѣа сокр
ѣшенѣ главѣ петор же нмѣа рѣкѣ простретѣ горѣ
запрацаетъ демоновъ н окрестъ его множес
твомъ человѣкомъ . .

С ѳын А П л ѳ . .

Петор распнваемъ Стремглав Н Сконуаваа

Крѣтъ воздрѣженъ на землы сѳын петръ рас
пнатъ ѡ каковн мѣкн петоръ же приа акн
паче всѣхъ сладостъ; нмѣа главѣ долѣ нозѣ же 96 с,

горѣ и многѣ воини околѣ его ни рѣцѣ ни нозѣ
пригвозждающе сиречѣ го ко вее роцѣте и нозѣте:

Петорѣ нсѣѣлаетѣ раслабленаго: дѣѣн гла ѿ 32 ..55..

✠Уѣ д е с а Сѣ ѣ н А п ѣ л а П а в л а ✠

Сѣѣн Аѣполѣ павелѣ приѣзѣаетѣ На пѣтѣ
ѿ гдѣ.

Сѣѣн павелѣ лежащѣ ницѣ на землы ниѣѣ
рѣцѣ на ѿн свон и съвыше его нсѣсѣ хрѣтосѣ
на конѣ павелѣ назаѣтѣ клекнатѣ сосе конѣ -
и ѿтѣ ногѣ даже до главы павловы ни нзреченини
свѣтѣ и на ни ѿсобна лѣѣа и на ни посредѣ лѣѣн,
сѣѣ ни смена: савле савле ѿ ма гонниши и кого ниѣ
ши: и блнзѣ его :4: ѣеловѣѣы со калпаѣы и ѣал
ми на главѣхѣ стоѣѣни и оужасни . .

П а в е л ѣ К р е щ е м ѣ ѿ а н а н і ю :

Павелѣ голѣ стоѣѣщѣ въ водѣ и ананни ниѣѣ рѣкѣ
простретѣ на главѣ павловѣ и ѿ оуню его ѿпаданутѣ
ѣко же ѣедшиѣ ѿтѣ рыбахѣ:

Павелѣ во кошницѣ повѣшенѣ по стѣнѣ и бѣглетѣ ѿ ѣден

Градѣ и горѣ на стѣнахѣ града ѣеловѣѣы ниѣѣе свѣше
на павла во кошницѣ даже до землы досѣзѣюще .

С̄: А̄:

Павелѣ ѿслепаетѣ Варинсѣса Волуха

Некин князь седа на прѣле нмѣа на главѣ диадимѣ
и предъ нимъ волховъ держа ѿбонма рѣкама ѿун 96 в,
свои и право его павель простираа рѣкѣ на оун
волховыѣхъ и варнава создаи павла и множество
мѣжен и женъ ѿколо нхъ уѣдаще са оужасныисіхъ
С. А.

Павель исцѣлаа нмѣца дѣа Пвтліва
Павель и варнава и лѣка стоаще и зраще назадъ
и .1. ѿтроковица создаи нхъ поклоннише са на колени
нмѣце рѣцѣ прострети къ нимъ и ѿ оустъ еа исходи
тъ единъ демонъ дѣхъ нечистъ: и павель бѣгословаетъ тою . .

С. А.

Павель ѿтрасъетъ во огнь сенившю его

смѣю во огное

Огнь орѣжне возгнѣщенъ и павель стоа нмѣа рѣкѣ
простретѣ надъ огнь и едина смѣа висащѣ на великомъ
перстѣ его и грици того и стѣин лѣка близъ его и нны
человѣцы и вонны седащи околѣ ѿгна греюще са .

С. А.

Павель Меуемъ скончавает са

Павель на колени поклоннаа са и нмѣа ѿун сваз
аны платномъ надъ нимъ спекѣлаторъ держа меуъ
и нны вонны околѣ нхъ и малѣ далѣ и .1. жена со

.1. ЕДИННО ѠКО ЗРЫТЪ КЪ ПАВЛѢ .

У ѢДЕСА СѢАГ Ѡ НІКОЛАА 98 с,

СѢЫН НІКОЛАН ВЕРГАА СТРЕБРЕННИ

ВЪ ДОМѢ . .

ДОМЪ ВЫСОКЪ И В НЕМЪ НЕДННЪ ЧЕЛОВѢКЪ , И МАЛО
ДОЛЪ ТРИ ДЕЩЕРЫ ЕГО И СѢЫН НИКОЛАН СТОА ПРЕ
ДЪ ДОМОВЪ И ДЕРЖА ОУБРѢСЪ СЪ ЗАВАЗАНЪ СО СРЕБРЕННИ
И ВЕРГАЕТЪ ТОН ВНОТОРЪ ДОМѢ СКВОЗЪ ПРОЗОРЕЦЪ .

С. Н.

СѢЫН НИКОЛАН ХІРТИНСѢЕТЪ ВО ДІАКОНА

ХРАМЪ И СВЕТЫЛНИЦЫ И ТРАПЕЗА И СѢЫ МЛАДОКРѢГ
ЛОБРАДЪ ПРЕКЛОНЕНЪ ПРЕДЪ СѢЮ ТРАПЕЗѢ А АРХІЕРЕН
СТАРЪ ДЕЛГОБРАДЪ НМѢА РѢКѢ ПОЛОЖЕНѢ И НА БЕДРЕ
НИКЪ И КРАН ѠМОФОРА НА ГЛАВѢ СѢАГО И СѢЫН ДХЪ
СВЫШЕ ЕГО НСПѢЩАА ЛѢУИ И СКѢДѢ И КѢДѢ И :2: ДАКОНА
ДЕРЖАЩЕ ТРИХИРИ И ВНѢ ХРАМА СВѢТЫЛНИЦЫ СО СВѢЩАМИ
ГОРАЩАМИ И МНОЖЕСТВО ЛѢДЕН .

ПОДОВНѢ Н ВО ІЕРЕА

ВО АРХІЕРЕА ЖЕ :3: АРХІЕРЕН ХІРТОНОСѢЕТЪ ЕГО

СѢЫН ВОСКРЕШАЕТЪ КОРАБЛЕНКА ВО КОРАБЛИ

МОРЕ И В НЕМЪ КОРАБЛЪ И СѢЫН МОЛАА СА ВЪ НЕМЪ
И .1. МЕРТОВЪ КОРАБЛЕНКЪ ПРЕДЪ НИМЪ ЛЕЖА НА ВЗНАКЪ

и нин корабленни околѣ стоаще оужасны ѹбѣа са .

Сѣын николаи Во темницѣ

Пемница и в немъ сѣ . николаи и прнемлетъ евліе ѿ хрѣта
а ѿмофоръ ѿ бѣы темница и в немъ сѣын и хрѣтосъ 98 в,
ѿ деснѣю его держа евліе ѿ шѣю бѣа ѿмофоръ
даютъ емѣ .

Сѣ . и Николаи

Свободитъ .з. мѣжа Неповинена ѿсѣжденіа

Градъ и внѣ града холми нмѣще покриты оун со пла
тками и рѣцѣ назадъ свазани и созадн нхъ спекѣла
торъ со голъ меуъ и сѣын созадн его стоа похнц
аемъ меуъ со гневомъ а блнзъ его .з. ѹеловѣцы
со кожѣхн и калпацы нгемонъ енсѣати предъ ни
мъ сотвораетъ емѣ поклоненіе до земли и созады
евстатіа златою оуздою ѿбѣзданъ конъ . .

Сѣын Николаи Авлааа са во снѣ црѣю Костадинѣ

Н . авлавию . .

Палатъ велнкъ костадинъ спа на одре златенъ покр
нтъ даже до персти со златотканнмъ покриваломъ и
сты николаи свыше главн его стоан оустрашаетъ
того и мало далѣе дрѣгаа палата на евлави и тон
спан подобнѣ того оустрашаетъ сѣын .

ОУСПЕННЕ СѢАГО НИКОЛАА

СѢЫН ЛЕЖА НА ѠДРЕ МЕРТОВЪ ВО АРХІІЕРЕНСКУА ѠДѢ
АНІА ОБЛЕУЕНЪ Н ОКРЕСЪ ЕГО АРХІІЕРЕН СО ЕВЛІАМИ
ѠТВОРЕНН Н .1. АРХІІЕРЕН ЛОБЫЗАЕТЪ ЕГО Н ДІАКОНН СО КАДЫЛ
НИЦЫ Н СВЕЩЕНИЦЫ СО КНИГН ѠТВОРЕНН Н МНОГО НАРОДЪ
МОНАСН Н МНРСТЫ Н ЕДЕНЪ СО МАНТНА КЛЕПАТЪ НА КЛЕ 99 с,
ПАЛО ДЕРЖА ЕН РѢКОЮ СВОЕЮ .

УДѢСА СѢГО СПУРІДОНА

СѢЫН МОЛАА СА Ѡ БЕЗДОЖДНЕ ЕЖЕ ОДОЖДАТЫН
СѢЫН НА КОЛЕНѢ НМѢА РѢЦѢ Н ОУН ВОЗВШЕНѢ ГОРѢ
НА НЕБО Н СВЫШЕ ЕГО ОБЛАЦЫ СО ДОЖДЪ Н ОКОЛѢ ЕГО , .
СѢЫН ПЕРЕТВОРА ЗМІЮ ВО ЗЛАТО ДАЕТЪ НИЦЕМѢ
ДОМОВЕ Н ВНѢТРЪ ДВЕРЕН УЛѢВѢКЪ ОУБОГЪ ПРОСТРАА
РѢКѢ КО СѢОМѢ Н СѢЫ ВНЕ ДВЕРЕН СТОА ДАЕТЪ ЗЛАТОЮ
ЗМНЮ ЕМѢ . (ДРѢГО: СѢЫН ПРОШЕДЪ РѢКѢ ИАКО ПО СѢХО ИЗ
БАВЛАЕТЪ ДРѢГА СВОЕГО ОТЪ СМЕРТН .
РѢКА РАЗДѢЛВШН СА ПОСРЕДЕ Н ВО ОУСТН ЕА
СѢЫН ДЕРѢА ДРѢГА СВОЕГО ЗА РѢКѢ Н МАЛѢ ДОЛѢ Ѡ РѢКН
ГРАДЪ МЕГѢ РЕКОЮ Н ГРАДОМЪ НЕКОН КНАЗЪ ИАЗДА НА КО
НН ЗРНТЪ НА СѢАГО Н ВОИИИ СЪ НИМЪ .

СѢЫН ВОПРОШАА МЕРТВОЮ РАДОСТЬ ТВОРИІ В ДОВІЦЕ
ХРАМЪ Н ГРОБЪ Н :1: УЛѢВѢКЪ МЛАДОБРАДЕНЪ ѠВАЛАЕТЪ
КАМЕНЪ Ѡ ГРОБА Н ВО ГРОБѢ Н ЕДНА ДѢВНЦА МЕРТВА Н

мѡца главѡ дѡвнѡдѡти мало прострѡяюще неутѡ и стѣын
внѣ грѡба стоѡ во едѡнѡ рѡкѡ держа патерѡцѡ дрѡго
ю же простѣраѡ к неѡ и созадѡ еѡ вдовѡца и ннѡ
челѡвѣцы. .

Стѣын исцѣлѡетъ црѡ Костадіѡна

Палата и долѣ предъ врата еѡ воннѡ и скала даже до го
рѡици и горе во палатѣ стѣы созадѡ еѡ едѡнѣ 99 в,
монахъ младѣ и предъ ннѣ црѣ приклонѣ колѡна нмеѡ
и главѡ приклонѡ стѣы же десницею благѡсловлѡетъ
еѡ левою же держе патерѡцѡ созадѡ же црѡ престо
лъ златенѣ и високѣ

Стѣын Воскрѣшаетъ Сѡна Женѡ Варварскѡиѡ:

Стѣын стоѡщѣ со дѡикономѣ своннѣ и предъ ннѣ на
нозѣ еѡ отроуѡ мало лежащѣ на землѡ вѣзнакѣ блѡ
зѣ ногѡ еѡ нмѡщѡ оѣн ѡверстѡ и главѡ мало дѡвнѡдѡти
и :1: жена на колѡно блнзѣ ѡтроуѡца своего рѡцѣ и оѣн
простретѡ кѣ стѡмѡ стѣы же десницею же блѡговлѡѡ
ѡтроуѡца левою чѣ держа патерѡцѡ. .

Стѡмѡ Ѡглѡ Слѡжатъ

Срковѣ стѣын ѡблеуенѣ стоѡ предъ стѡю тра
пѣздѡ и свѣше еѡ ѡнѡглѡ держаще хартѡю глѡциѡна
и дѡхѡвѡ твоѡмѡ и вне црѡкѡвѣ :2: члѡвѣцы стоѡще
оужаснѡ стѣы наоучнѣвѣ разбоннѡкомѣ на крѣстѡ (да
рѡбетъ ннѣ :2: овцы ѡ града со овцѡ же в неѡ 2. чѡлѡвѣка

нмѡци свазана рѡцѣ назадаъ н сѣты предѣ врати ѿ
града н нмѣа патерницѡ н со одеждею на рамо своемъ
на дрѡгнхъ дверехъ ѿ гради н паки сѣты облеуенъ
во одежди своемъ н опѣраа са на патерицахъ левою рѡкѡ,
десною же блговлаетъ нхъ разбонницы со ѡжемъ
привазани за рокн.

ОУспение Сѣго спѣрдона ѡко же Сѣго Нѣколаа, .

Уѡ д е с а сѣго Ве. мѡ. Г е о р г ѣ а, 100 с,

Сѣты преставъ предѣ Диоклѣтианъ

Палатъ н црѣ н диоклѣтианъ сѣда на прѣтолѣ н бл
зъ его сѣда наемникъ его магненѡн на меншемъ на
прѣтоле молешемѡ диаднимѡ н нмѣа созади цра :2: ко
пиеносца вонна н блнзъ ннн князи н вонни н сѣты стоа
предѣ црѣа н простнраетъ десницѡ къ ннмъ н :2: вонни
бодатъ его двама копнама во уревѣ его . .

Сѣты затвораетъ Во темницѣ

Пемница н в немъ сѣты лежацъ на взнакъ нмѣа
нзбитн ноуѣ во кладѣ н :1: воннъ заклѡчаетъ кладѡ
ндѣже сѡтъ ноуѣ его со катанецъ н ннн :2: вонна
полагаетъ каменъ велнкъ на персѣхъ его

Сѣты Приваздетъ Наоколо

Древо четверѡгдно нмѡце бритвы нзосцѣре
нн н воздрѡженн на себѣ н надѣ древомъ свыше коло

и сѣѣи прихвазанъ на колени и :2: вонни держаще
оуже и ѡбращающъ коло и царъ седнѣтъ противѣ
сѣаго на престолѣ магнетни же стоа предъ ни
мъ показѣтъ емѣ сѣго и свыше колесъ :1:
агль на облацѣ блнсъ сѣго разрѣшаетъ то
го и вне града :2: князи и многѣ и вонна ѡбе
зглавлены ѡтъ спекѣлаторовъ .

Сѣѣи ѡбѣаетъ Во ражеженіа Сапоги 100 в,

Сѣѣи сѣа и нмѣа назадъ рѣце свазани и :1:
воннѣ двнгаетъ ногѣ единѣ его и на на :2: вонна
держнтъ клещами ражеженн сапогъ и полагаетъ
на ногѣ его обѣвающе и созадн нхъ ѡгонъ на не
м же лежа дрѣги сапогъ разжеженъ . .

Сѣѣи Испива пѣтїе ѡтровоное

Царъ сѣа на прѣтолѣ подобнѣ и магнетн ,
ѡба нмѣце рѣкн къ сѣаго сѣѣи же стоащѣ пре
д нимъ пѣетъ ѡтровоное пѣтїе со глинаномъ тесно
оустымъ сосѣдомъ и волховъ афанаснн стоа
претъ сѣго и держа дрѣги сосѣдъ во левою рѣцѣ
подобнн десною же оуказѣтъ на сѣаго персто
вндно црїю и блнзъ вонни мнози ,

Сѣѣи Воскрешаетъ мертва ѡ гроба

Црѣ на прѣтолѣ подобенъ магнетнн и волховъ
афанаснн блнзъ и уѣдѣа са и мало далее сѣѣи

МОЛАА СѦ Н ПРѢДЪ СѢГО ГРОБЪ ОТВЕРСТЪ Н В НЕМЪ
МЕРТВЕНЕЦЪ СТОА ПРАВЪ Н ЖИВЪ Н БЛЖЪ МНОЖЕ
СТВО ЛЮДЕИ Н УДАЩЕ СѦ .

Н МАЛО ДАЛЕЕ ПАКИ ВОЛУХОВЪ АТАНАСЫИ Н ВОСКРЕСЕНЪ
УЛВЪКЪ ОБЕЗГЛАВЛЕНЪ ѿ СПЕКДАТОРА . .

СѢЫИ ВЕРГАЕМЪ БИВАЕТЪ ВО РОВЪ ВАПИИ

ѿ Варнацы

СѢЫИ ГОЛЪ ЗАРОБЕНЪ ВО ВАПИИ ДАЖЕ ДО ПОЛОВИ
ИИ Н НМѢА РДЦѢ Н ѿѢИ НА НБО ГОРѢ Н :2: ВОИНА 101 С,
ѿ ВСЮДѢ Н ВСЮДѢ ѿРОВАЕТЪ ЕГО ЛОПАТНИМА БЛ
СЪ ЕГО МНОЖЕСТВО УЛВЪЦЫ Н УДАЩЕ СѦ ДРѢГЪ КЪ
ДРѢГА БѢСЕДЮЩЕ ОУЖАСИИ .

СѢЫИ ВОСКРЕШАЕТЪ ВОЛА ЗЕМЛЕДЕЛЦѢ

СѢЫИ ЖЕ СЕДА ВО ТЕМНИЦѢ Н БЛГОЛВЛАА ПРѢДЪ НИМЪ
ВНѢ ТЕМНИЦЫ :1: ВОЛЪ ГЛКЕРИЕВЪ СТОАЩЪ ЖИВЪ Н БЛ
СЪ ЕГО ГЛУКЕРУА ПОКЛОНИ СѦ НА КОЛЕНА НМѢА РДЦѢ Н ОУИ
ПРОСТРЕТИ КЪ СѢОМѢ . ,

ОУСЕКНОВЕННЕ СѢГА ГЕѢРГНА

СѢЫИ КОЛЕНА ПРЕКЛОНИВЪ Н СПЕКДАТОРЪ НАД НИМЪ ДЕ
РЖА МЕУЪ Н МАЛѢ ДОЛѢ ЦАРИЦА АЛЕКСАНДРА СЕДАЩА НА
:1: КАМЕНЪ МЕРТВА Н АГЛЪ ПРИЕМЛЕТЪ ДѢШѢ ЕГО .

•СѢГѢ ДИМИТРИА МИРОТѢИВАГО

СѢЫИ СѢДНИМЪ ѿ МАЖИМАНА ЦРѢА

Домове и црѣ сѣда на прѣтолѣ нмѣа простре
ти кѣ сѣомѣ и сѣты стоа предѣ нимъ простретѣ кѣ
немѣ рѣцѣ и :3: воини держатѣ его и :1: челоуѣкъ нмѣ
на главѣ своемѣ калпакѣ и ѡблеуенѣ во кожѣхѣ сѣда
блнсъ црѣа показѣетѣ емѣ сѣаго

Сѣты Водимъ Во темницѣ

Сѣомѣ свазани рѣцѣ назадѣ и .1. воинѣ предѣ нимъ
едною рѣкою держитѣ его оужемѣ ѡверза
етѣ темнищна дверы и созадн сѣога :2: нна воина
держа копнемѣ,

Сѣтин Димитриа Бгѣсловаетѣ Нестора

Сѣтин Несторѣ преклонѣ колена нмѣа рѣце воздѣ
ты прозорце и предѣ нимъ бана и презѣ окно бани мало
внѣомѣ и сѣты димитриа благословаетѣ его , .

Сѣты Несторѣ оубываетѣ Лва ,

Сѣты Несторѣ стоатѣ и нмѣа малѣ ножѣ во десни
цѣ своемѣ и предѣ нимъ лва великотелесенѣ нмѣа мѣст
акн даже до оушесѣ своихѣ и оуажвленѣ во персѣхѣ
лежа на землн на взнакѣ мертовѣ и созадн того несто
ра , рнзн его чевленн и поверженн на землн и црѣ
предѣ нимъ сѣда на прѣтолѣ висоцѣ бесѣдѣетѣ ,
со первеншнхѣ и князн показѣа его сѣго нестора ,

Заколенне Сѣаго Нестора

Холми и внѣ града сѣи несторъ лежа на землн ницѣ
и прежде реуени кнасѣ свыше его единою рѣкою держа его
уелѣсты дрдгою же малъ ножъ пререзѣетъ гортанъ его ,

Сѣын Дмитриа Копиѣмъ оубоденъ Во ребра,

Баня со камарн и в немъ сѣи нмѣа десною рѣкѣ
горѣ и :з: вонни прободаетъ во ребро его и сѣи лѣпъ
рабѣ его стоа созадн сѣаго плауа держнтъ верховни
ою одеждн его ,

У ѡ д е с а Сѣиѣ Великомѣуеница Е к а т е р и н ы

Сѣиѣ екатерина оуунма ѿ дѣховника своего

Пещера и в немъ .1. монахъ дѣховникъ седа на столѣ
нмѣа прострети рѣцѣ къ сѣѣи и сѣаа стоаще предъ нимъ
уѡдат са и матръ еа блнсъ стоа ,

Сѣаа ако некѣщена Соуци ѿвращает са

ѿ неа Хѣтосъ .

Храмна и в немъ сѣаа стоащи молтелна предъ
нею бѣи носаще во ѡбѣтѣахъ тако же младенца
ѣда нже ѡбращаетъ лице свое на дрдгн стране
да не виднтъ е сѣаа ,

Сѣаа Крещема ѿ дѣховника Своего

Вертепъ и в немъ прежде реуени монахъ кѣцаа сѣѣю

и матеръ еѧ блнсъ держащи свещи и горащен ,

Сѣаа Прнмлетъ ѿврѣченіе ѿ гдѧ

Домъ и в немъ сѣаа стоѧ и нмѡцѡ рѡкѡ простретѡ
десною къ блѡ ѡ а блѡ а предъ нею стоѧщи еднною рѡкѡ
держнтъ гдѧ ѧко младенца дрѡгою десною рѡкѡ сѣаа
гдѡ же еднною рѡкою полагаетъ перстенъ на маломъ
перстѣ еѧ деснаѧ рѡки дрѡгою же держнтъ хартїю
и глѧгола , Се днесъ прнмлютъ тѧ во невѣстѡ
себе нетленно ,

Сѣаа преставшнмъ Предъ Црѣмъ

Храмъ внѡтеръ храма ндолн и предъ ннмн жертве
ннцы нмѡца верхѡ себе животнаѧ жрема гораца ,
и ннн ѡлѡвѡцы влекѡтъ ѡвцы и волю оужамн 103 с ,
прнвѧзанн нна дрежатъ птнцы ннн жрѡтъ и црѡ
сѣда на престолѣ и блнзъ его еденъ копненосецъ сѣаа же
стоѧщы предъ ннмъ облнчаетъ того ,

Сѣаа Бесѣдѡщи Сь пѧтдесѧтнмн Вѣтѧмн

Палатъ и в немъ црѡ сѣда на престоле и пѧдесѧтъ вѣ
тѧ сѣдшѧ сюдѡ и сюдѡ нмѡцн главн обвнтн пла
тномъ и .1. ѿ ннхъ старѣншнн всехъ сѡдна и стоѧ ,
внѣ прѡтола своего и блнзъ црѡ бесѣдѡн со сѣою
показѡетъ ю проучнмн вѣтѧмн и ннн ѡдѡца сѧ и н
нн держнтъ брадн своѧ дрѡзѡ бесѣдѡщѣ дрѡгѡ ко

ОУСЕКНОВЕННЕ УЕСТНІА ГЛАВА СТѢА ЕКАТЕРІНА

СТѢА ЕКАТЕРІНА ПРИКЛОНШЕ КОЛЕНА
И СПЕКДЛАТОРЪ НАДЪ НЕЮ ЖЕ МЕУЕМЪ И МНОЖЕСТВО
МДЖИ И ЖЕНИ ПЛАУДЦНХЪ ЕА, .

УД Д Е С А СТѢАГА АНФОНІА,

СТѢИН БЫЕНЪ ѿ ДЕМОПОВЪ

Градъ в немъ стѢи лежа долъ и демоин ѿколд его
быоце того дресамн ннн демоин влекдце ннн
валаютъ того, покровъ гроба;

СТѢИН НСКДШАЕМЪ ѿ ДЕМОПОВЪ

Гробръ ѿворенъ и стена его разорена и стѢи лежа
едною рдкою ѿпра са дрдгою же нмѢа на него простре 104 с,
тд. зра горѢ и нмѢа глава мало дннпата и едннд демо
нъ разораетъ и ѿпривергаетъ сетѢнѢ дрекломи и древа
ми и ннн яко же левн нна яко же смнн дрдгн же въ
нхъ свепеначертанна преобраздюща оукораетъ
его и свыше него множество;

СТѢИ ХОДА ВО ПДСТНННН И ѿБРЕТЪ НА ПДТЫ

Блюдо и злато,

Холми и пдтъ и посредѢ пдтн лежациа велико блддо
стребрено и мало потамъ гермада златннковъ многд
стѢин же и нмѢа жезелъ и одеждою на рамѢхъ свонхъ
бѢжнтъ скоро зра на златннкн накриво,

Сѣын оуѣ монаховъ во пѣстннн

Вертоградъ малъ н в немъ насадени зелиа н на єдинъ
вертетъ н сѣы стоа держа мотнкѣ н ѡбкопѣва
етъ зелиа снѣтъ . . . ,

Сѣын запрещѣа свѣрен повреждающнн Сѣанѣа Ѳгѡ,
Ннѣа насеана пшеницею н зєлііламанн н в нєн свѣрыє разлічнн
єлєнн заєцы н нннѣа днѣнѣа жнвотны н сѣын стоа н держа
єдннѡ ѡ ннхъ за оуѣо зрнтъ къ проучнмъ нмѣа рѣкѣ,
простретѣ къ ннмъ внє же ннѣа кладазъ н дрѣгн свѣрнє
пннѡцє отъ нєго водѣ

Сѣын молнтвою нзведє водѣ

Пѣстына н сѣын на колєна молѣа сѣа н нмѣа рѣцѣ
простретн горѣ н предъ ннмъ вода нсходѣаца ѡ зємлн 104 в,
н .3. калѣѣєра пннѡцє ѡ водн н ннн:2: оутрождє
нн лєжѣщн на зємлы н дрѣгн держѣщє сосѣдн н полнн
воды н двнгаютъ малѡ главн ѡжєднєхъ напѣва
ютъ нхъ н созадн нхъ малѡ далѣє ѡбзѣзана
оужємъ прн каменнмъ єдннѣа камнлѣ . .

Сѣын препрѣвѣ фїлосѡѡа нсцѣлаєтъ бєснѣющнѣа сѣа ,

Сѣын стоѣщѣ н трїє бєснѣющнн сѣа лєжѣщн на в
знакѣ предъ ннмъ ѣако мєртѡвн н предъ ннмъ бѣсы нсѣо
дѣщє нзъ оустѣ нхъ н :3: фїлосѡфн стоѣщн блнзъ

НИМѢЩЕ ГЛАВЫ ОБВНТИ СО ПЛАТКАМИ И ДВНТ СѦ И ОУ
ДНВЛЯЮТ СѦ ,

СѢЫН ВОДНМЪ И ОУПРАВЛЯЕМЪ ѿ лева до пещери
сѢЫГО ПАВЛА ПѢСТИНА И СѢЫН ПѢТЕШЕСТВѢАН
И НЕКНИ ЛЕВЪ ИДЕТЪ ПРЕДЪ НИМЪ ИЗЪ ДАЛЕЧЕ ПРЕДЪ НИМЪ
ПЕЩЕРА СѢГО ПАВЛА ВУДИМА МАЛО МЕЖДѢ ДРЕВЕСН
И ХОЛМЫ МНОЗИ .

СѢЫН АНТОННИ ѡБРАТЪ ПАВЛА ЛОБИЗАЕТЪ ТОГѡ ,
Пещера и внѣ стоа сѢЫН ПАВЕЛЬ ТИВЕРНИСКИИ ВО РОГО
ЖИНОЕ ѡДѢАНИЕ ѡБЛЕУЕНЪ ДО КОЛѢНА И ДО РАМЕНА:
И СѢЫН АНТОННИ ЛОБИЗАА СѦ СЪ НИМЪ И ЕДЕНЪ ВРАНЪ
СТОАЩЪ ГОРѢ НА ДРЕВО ДЕРЖИТЪ ХЛЕБЪ ВО ОУСТѢХЪ СВОИХЪ . ,

СѢЫН ПОГРЕБАЕТЪ ТѢЛО СѢАГѡ ПАВЛА ,

Пещера и внѣ стоа сѢЫН ПАВЕЛЬ ЛЕЖА НА ЗЕМЛИ
ОУМЕРШНУХЪ И СѢЫН АНѢОНІА ѡВНВАА ЕГО ВО РАСѢ И
ДВА ЛЕВА БЛНСЪ НУХЪ КОПАЮТЪ ПРЕДЪ НИМЪ НА ЗЕМѢ 105 с,
НОГАМА ГРОБЪ ПАВЛОВЪ (СКОПУАА) ,

ОУ П Е Н І СѢГО АНТОННА ,

Гробъ ископанъ и два братіа держащии сѢГО ѡВВНТА
РАСОЮ И БЛІСЪ НУХЪ МОТНИКА И ЛОПАТА ЛЕЖАЩА НА ЗЕМЛИ И СВЫ
ШЕ СѢАГѡ АГГЛЫ СО СВѢЩАМИ И КАДНИЛНИЦЫ ДЕРЖАЩЕЕ ,
ДѢШѢ ЕГО ВО ѡДЕЖДѢ БѢЛѢ ВОСХОДАТЪ НА НѢО .

Сказахомъ ты довольно некоа ѡдеса знаменіхъ

С҃ТЫХЪ: ПРОУЕЕ С НИМЪ ѠБРАЗѠМЪ ПИШЕМО СѢТЪ И ПРО
УНУХЪ С҃ТЫХЪ УДѢСЫ ЛИБО НЕКАА ЛИБО ВСА ОБАУЕ ХОТ
АТИ ПИСАТИ ДА РАСМОТРИТЪ (С҃РЕУЪ ДА РАЗДѢМЕТЪ)
ПРИЛЕЖНО ПОВѢСТИ ЖИТНАХЪ НУХЪ И СВНАЗАРѢХЪ И ОУВѢСТЪ,

К л ъ ч њ М е с е ц а .

Како пишеть сѧ мѡуенна С҃ТЫХЪ ВСАКАГО
МЕСЕЦА ВСЕГО ЛѢТА

М Е С Е Ц њ С Е П Т Е М В Р И Н

Ѧ С҃ТЫН САМОБРАТНА ЕВОДЪ КАЛИСТЪ И ЕРМОГЕНЪ МЕУЕМЪ
СКОУАВАША Сѧ,

Исторїѧ нУХЪ

ЕВОДЪ И ЕРМОГЕНЪ ЛЕЖАЩЕ НА ЗЕМЛИ ѠБЕЗГЛАВЕНИ ЕДИНЪ
МЛАДЪ ДРѢГНИ СТАРЪ И БЛЫЗЪ НУХЪ С҃ТАА КАЛИСТА
НА КОЛЕНА И СВНШЕ Еѧ СПЕКѢЛАТОРЪ ДЕРЖА МЕУЪ,

Ѣ С҃ТЫН МѡУЕННИКЪ МАМАНТЪ ВО ЧРЕВѢ ПРОБОДЕНЪ
СКОУА Сѧ, “ Исторїѧ

Холми и храмни на нУХЪ И С҃ТЫ МАМАНТЪ МЛАТЪ БЕЗЪ
БРАДА ЛЕЖА НА ВЗНАКЪ И ЕДИНЪ ВОИНЪ НАДЪ НИМЪ КОПИЕМЪ
ТРЕЗДБНОЕ ВОДРѢЖЕНО ВО ЧРЕВО МАМАНТНЕВО СКОУА Сѧ,

Г С҃ТЫН СЦЕНОМѡУЕНИКЪ АНТИМЪ МЕУЕМЪ СКОУА Сѧ,
Исторїѧ

Градъ и внѢ врата ЕГО С҃ТЫН МЛАДОБРАДЪ ѠБЛЕУЕНЪ
ВО АРХІЕРЕНСКІѧ РІЗЫ ПРИКЛОНИВЪ КОЛЕНА ѠБЕСЪГЛАВЕНЪ

и спекѣлаторъ свыше его держа меуъ окервавенъ и др
ѡгн спекѣлаторъ предъ нимъ держа главѡ его ѡсауенѡ,

Сѣаго вавула, ∴ исторія .

Ѧ Сѣын во архнеренскѡ рнзн старъ широкобрадъ ѡ
безглавленъ и блнсъ егѡ трие млцы преклонивше ко
лена преклоняющѡи и главы и спекѣлаторъ свыше нхъ
держа меуъ надъ ихъ

Є Сѣын прѣрокъ захарѡ ѡцѣ прѣвевъ закланъ 106 в,
меѣѡ ѡлтарѡ и, храма, Исторія . .

Храмъ и во храмѣ кѡвѡклно предъ кѡвѡклно трапеца
и предъ трапезы сѣы сѣръ долгобрадъ во архнернски
рызы ветхозаконн евренскѡ стоащъ нмѣа
рѡцѣ и оун гѡрѣ возвышенн и .1. воинъ держитъ
его за власн главннѡ и пререзѡдетъ емѡ гортанъ его ,

Є Сѣын евдоѣин зинонъ и ромилъ и макари меуемъ
сконча са, Исторія ,

Евдоѣин и зинонъ они младобраднн преклонше колена
нмѡцете рѡце возвышеннн горѣ и главн нхъ ѡсауенн
лежаща на землн предъ нимы и свнше нхъ спекѣлаторъ
влагаетъ меуъ во ножницѡ его и блнсъ сѣы ромалъ
старъ ѡбезглавленъ и дрѡгн нже спекѣлаторъ
сѣын же макаринн младъ преклонъ колена и спе
кѣлаторъ прилапаа меуъ до гортана его хотѡ

ЗАКЛАТИ ТОГΩ

ξ Сѣын Созонтъ прѣтамъ внемъ того, Історіа

Сѣын лежа на земли н :2: вонна свнше его бнютъ

того дебелнма н великнма дресесама,

Сѣын рѣфъ н рѣфнъ меуемъ сконуаша са Історіа

н Сѣын ноннхъ ѡстроградъ дрѣгн же полѣсѣдъ ѡбе

зглавнн н свнше нхъ спекѣлаторъ со меуемъ,

Ѡ Сѣы северннхъ камень на нозѣ емѣ наваз

авше н на стѣнѣ повешенъ сконуа са Історіа

ї градъ н на стѣнахъ града .2.вонна свешающе сѣаго

на стѣнѣ н .1. воннъ камень обешаетъ на нозѣ

сѣаго, стыа мнѡдорн н мнѡдора бнены сконуавает са. Історіа

Сѣын лежащыа на земли голы даже до половннн 107 с,

нмѣщнн главн ѡвнтн со платкамн н . 3. воннн

бнютъ нхъ н разгонан,

дї Сѣын Ѡвѡдоръ старъ днѡмнть же н днѡмъ юнн

младобрадннн лежаца на земли оураненн по сѣмѣ

тѣлѣ н :3: спекѣлаторн бнютъ нхъ воловнмн жиламн.

бї Сѣын автонѡмъ дресесн каменьнѣ побненъ сконуа са.

сѣын младъ крѣглоградъ преклонъ колена нмѣа,

рѣцѣ простретн къ него н свнше его :4: воннн ннн

каменнемъ ннн дресесамн бнютъ его,

гї Сѣын кронѡдъ макровн леонтн серапнѡнъ

во море верженн стнрают сѧ; Історіа,

Морѣ, н средѣ его кораблець малъ н в немъ вон
ни всегающе сѣѧ во морѣ макровн оустарѣ,
половнна его внѣтарѣ корабленца половнна же внѣ
кронидѣ же даконъ младѣ дрѣгн же два полѣседн,

дї Сѣѧ ѡеоклн меуемъ сконуавает сѧ: Історіа

Сѣѧ младѣ безъбраденъ лежа на землн ѡбезгла
вленъ свыше его спекѣлаторъ съ меуѣ,

Сѣѧ нкнта огнемъ сконуавает сѧ, Історіа

Огенъ великъ н в немъ сѣѧ юнъ младобраднн нм
ѣа рѣцѣ н оун возвышенн горѣ н два воннн во
знѣтающн огнѣ,

сї Сѣѧ еуфнма Во снѣдѣ медвѣцамъ н левомъ

дана коннхъ. Быстѣ н невреднма дѣха свон

гдѣвы предаде дѣхъ свон, Історіа

Левы н меуки н сѣѧ стоа средѣ нхъ преклонени
колена нмѣщѣ рѣцѣ н оун возвышеннхъ на нѣбо,

зї Сѣѧ вѣра н надежда лѣбовъ н матерѣ нхъ 107 в,

меуемъ сконуашаша сѧ, Історіа, .

Холмн н домовѣ н блнзѣ нхъ сѣѧ :2: лежаще

на землн безглавнн н спекѣлаторъ верхѣ нхъ стоа

меуемъ Сѣѧ софїа н оурїна меуемъ сконуавая сѧ

Исторіа,

Двѣ жени лежащѣ ѿбезглавне и спеќдлаторъ влаг
ла ножъ во ножницѣ свою окревавленъ,

иї Сѣын трофимъ и дорнемедондѣтъ меуемъ
оусеены, ,исторіа нхъ,

Савати же быемъ сконуаваю са, Історіа,

ѿї трофимъ младобрадъ лежа ѿбезглавленъ дорнемед
онтъ безбраденъ на колена нмѣа свазани рѣцѣ наз
адъ и спеќдлаторъ нмѣа меуъ верхѣ сѣаго сѣын
савати лежа на взнакъ оуаэвленъ по семѣ тѣлѣ
свише его . 2. вонна держаще жеэли едінъ бнани
дрѣгн же нмѣа двыгнѣти жеэель,

кѣ Сѣын Евстатн Со дрѣжнни его во меданомъ волѣ

сожеженн Сконуаваю са, історіа

медани волѣ и в немъ сѣы полѣсѣдъ крѣглобрадъ
и сыновн его млади и жена его подѣ воломъ два
вонна возгнѣщающе ѿгнѣ великн,

ка Сѣын кодратъ меуемъ сконуаваю са

Исторіа;

Сѣын старъ преклонъ колена нмѣа рѣцѣ простре
ти на небѣ и свише его спеќдлаторъ держа меуъ,

кѣ Сѣын сѣенемѣкъ фока меуемъ сконуа са, Історіа

Сѣын во архіеренскіа рызы ѿблеуенъ ѿбезглавленъ

лежа создади его огонь ногѣ спекѣлаторъ обраца сѧ назадъ, 108 с,

кѣ Сѣын петоръ и антонин тинна оудн нмъ ѿрезаша

оцѣ нхъ нѡанъ заколаемъ предъ нимъ и андрени

дѡама копнама прободенны двон кѡпно сконѡа сѧ ,

,Исторіа,

Петоръ антонин младн лежащн на землн голн

оуранени .1. мертовъ дрѡгн живъ и коваѡъ держа

клицы ражженн дѡама рѡкама и влекаетъ тин

нинн оудн его и блнсъ нхъ огнь горащъ и пред нн

мъ црѣ блнсъ прѣла своего держа оцѡ нхъ и ѡана

за брадѡ пресрѣзѡетъ емѡ гортанъ и долѣ пакн црѣ

седа на конѣ и держа копнѣ и бнютъ старага андреа

по плещн и перси прободени копнѣмъ и вознѣнено во персѣхъ его

кѡ Сѣынн ѡекла камены разделшѡ сѧ сонъ вшед

ша и сконѡавше сѧ , , Исторіа,

Холмн и пещера и мало долѣ пещеры камъ великъ

распѡканъ и сѣга в немъ сокровена до половнна,

и 2 н вонна нзѡвнѣ держаще верхнюю ѡдеждѡ еѧ и св

ыше еѧ хрѣтосъ на облацѣ десною рѡкѡ блѣгословлаю

левою же показѡа камень:

кѣ Сѣын павелъ и таттѡа со ѡада свонны ѡбрацн

демъ и вертннн сконѡаваю сѧ , ,Исторіа,

Домовѣ на холмѣхъ и предъ нимъ же павелъ старъ таттѡ

ата же старница и дѣти нхъ Савиннанъ младъ крѣглобра
дъ максимъ же младобрадъ рѣфъ младъ безбраденъ
евгеніи мѣлицъ и ннн всы голы оуажвленн сконуавши са
мѣлицъ же держаще .2. вонна .1. за главе дрѣгн за нозѣ
его вертаетъ егѡ ,

кѣ Сѣын іѡанъ бѣловъ зоровавелъ покривае 108 в,
землю земляа и ровъ и предъ ровомъ 7
оученицы сѣаго , .

мотикѣ держаща ннъ же дикель ннъ лопатѣ
и сѣын во ровѣ даже до гортани ннн 2. оучѣника
закриваютъ платномъ оѣн его ,

кѣ Сѣын калнстаръ нже с ннмъ сконуаша са , Історіа
Храмъ и в немъ ндолн ѡпровеженн и сокрѣшенн
и сѣын блнзъ младн и старн еднн обезглавеннн
дрѣзн стоаще на колена и спекѣлаторъ оусѣкаа нхъ
меуемъ и блнзъ нхъ и сѣын калнстратъ старъ
на колена нмѣа свазанн назадъ рѣцѣ и спекѣла
торъ свыше его со меуемъ , .

кѣ Сѣын марко и алеѣандоръ зосимъ алфн
на каменн пригвожденн сконуаваютъ са: Історіа

Холмы и на ннхъ алеѣсандоръ полѣседъ и нна .2:
младобраднн пригвожденн на каменн и сконуавше са

Сѣын же марко власы главнна бѣли нмѣа делгн

даже до ногѣ привгождахѣ и тон на камень живѣ
ещѣ и свнше его спекѣлаторѣ со мѣуѣ,
кѣ Сѣын гавдѣдан кѣ коню за нозѣ приваз
анѣ назадѣ сеуенѣ сконуаваша са, Історіа
Касдон же во вертоградѣ црѣа ран и холми на
ннхѣ сѣы гавдан младѣ безѣ брада завазанѣ
оужамн ко кѣню за нозѣ и влекомѣ по каменїнемѣ,
деда же старѣ делгобрадѣ многѣ цѣнамы же рнзамн
ѡбвненѣ лежа на землѣ оусеуенѣ и окрестѣ его
воннн со мѣуамн своннн сѣыа же каздора внѣ
трѣ вертограда приѡбщаюци са сѣымѣ таннамѣ 109 с,
ѡ еднаго іереа и ангѣлѣ блнзѣ еа,
ї Сѣын мардонн оуглїе горащѣ на урево его и сы
павшѣ сконуавсаше; Історіа,
Домове и в ннхѣ сѣы полѣседѣ уеломѣ власы окрѣж
ннмѣ лежа на землы на взнакѣ и блысѣ его ѡгнѣ и ед
енѣ военѣ заграбаетѣ лопатѣ оуглне ѡгна вергае
тѣ тое на урево егѡ,
Сказахомѣ ты Доволно
Оуѣенна Сѣыхѣ една месеца проуе
по семѣ ѡбразѣ пышемѣ сѣдѣ мѣуенїа
сегѡ лета по напнсанню еднннаго кого
ждо мѣуенна ѡбауе нѣкнхѣ науертан
на, нци во соборѣныхѣ сїназарїхѣ,

М е с е ц ъ О к т о в р ы н

Ѧ СѢын апѣль апапіа каменіемъ побыенъ сконуа сѧ старъ ѿстробраднн,

Ѣ СѢын кврїанъ н оустыана меуемъ сконуа сѧ старъ крѣглобрадъ нщн ѿ ннхъ назадъ,

Ҁ СѢын діонїсі аеропагнтъ меуемъ сконуа сѧ старъ держа главо свою во рѣкахъ свонхъ,

Ѧ СѢын капетолїонъ нзѧты емѣ оун н распѧтъ сконуа сѧ ѿнъ младобрадннн,

Є СѢын харитона ногыте рѣжноѧ н нажныѧ ннн нзѧтн сконуа сѧ.

Ъ СѢын апѣль ѳома ѿ патнхъ вонновъ копн 109 в, амн съ воденъ сконуаша сѧ

СѢын апѣль іаковъ распѧтъ сконуа сѧ мла добраденъ

Ѩ СѢын сергнн н внкахъ ѿхъ оубо во мѣкахъ ѿвъ же меуемъ сконуаша сѧ млдн безъбрадннн

Ѓ СѢын еулапнн н еулампнн нже с ннмъ 2 вонновъ меуемъ сконуаваша сѧ еѧ еувапнн же млдо брадъ проунн же разлнчннн,

Ѧі СѢын провъ тарахъ андронїкъ меуемъ сконуаша сѧ тарнхъ старъ дрѣзнн же два млдн

її Сѣын карпъ паппаѡ агатоѡдоръ агатонн
къ меуемъ сконуаша сѡ агатодоръ безбраденъ
паппа младабраднн карпъ старъ, .
дї Сѣын гервасїн назарн протасн келсн
назарн полбседъ келсн ѡтроуа дрѡзн же два млади
сї Сѣын лонгенъ сотникъ с двама вонна меуемъ
сконуаша сѡ лонгенъ старъ крѡглобрадъ воннн же млади
зї Сѣын андрен влекомъ ѡ вонновъ мауниимъ
сеуномъ ногѡ емѡ пресѣкоша сконуа сѡ старъ делгобрадъ
нї Сѣын маринъ старъ меуемъ сконуа сѡ
ѡї Сѣын оуары младаъ меуемъ сконуа сѡ
Сѣын гандасн зѡтнкъ млади н стары
кѢ Сѣын артемиѡ младабрадъ меуемъ сконуавша сѡ
кѤ Сѣын седомъ отроцы нже во ефесѣ лнстѣ
кѦ Сѣын апѡлъ наковъ братъ бжын на крнлѣ церковннмъ
оууа древомъ ѡ нѡдеемъ по главѡ бненъ сконуа сѡ,
кѧ Сѣын арета нже с нимн меуемъ сконуа сѡ арета
же старъ проун же разлнунн млады, 110 с,
кѢ Сѣын маркиѡнъ н мартнрн меуемъ сконуавші сѡ
млады безбраднын,
кѤ Сѣын дїмнтрн къ сѣы несторъ,
кѦ Сѣын афканъ уерентнн мажнмъ н помпн

и проуни лѣ. меуемъ сконуаша сѧ африканъ старъ
уерентїи и маѣимъ младѡбрадни памти младъ безъ брада
кѡ Сѣын анастасїа риманска меуемъ сконуа сѧ млада,
Сѣын зыновн и зыновїа юнъ безъбраденъ,
Сѣын апѣл ѿ 70 те стахуа нампвннаркнсь нѣи лнстъ

М е с е ц ъ Н о е в р и н

Ѧ Сѣыѧ кнїїгена и оулиана ѡгнемъ сконуаша сѧ.

Б Сѣын акнндъ пїгаснн артонн елпїдїфоръ
анемподїсъ во пецъ верженн сконуаша сѧ акнндынъ
младобрадъ пїгаснн старъ крѡглобрадъ афтонн
елпїдїфоръ младобраднн анеподїсъ безъбраденъ,

Г Сѣын акепснма нѡснфъ аїѡалъ разлнчно мѡ
унма сконуаша сѧ акепснма младъ кѡсїфъ старъ
анѡнлъ младобрадъ,

Д Сѣын ннкондоръ и еремїи старн

Е Сѣын галатнѡнъ и епнтннма меуемъ сконуа сѧ млади
безбрадны.

З Сѣын павель нповедннц слѡжа ѿ арнанъ свонмъ
ѡмофоромъ оудавленъ сконуа сѧ младъ краткорасоухатобратъ

Ѣ Сѣын ѡннснфоръ и порфїрїн млади,

Ї Сѣын ерастъ полѡседъ

ї Сѣын мннн внкторъ внкентн разлнчно мѡуннн

скончаша сѧ мнѧ старъ крѣглобрадъ 110 в,
дрѣзѧ жѣ млади,
҃ї Сѣын анѳонинъ никѳоръ савинъ германъ
меуемъ скончѧ сѧ
҃ї Сѣын фїліпъ нщѧ лнстъ
еї Сѣын гѣрїи н самѡнъ младобрадныи
Сѣын авувъ безъ брада младъ,
сї Сѣын маѡен апль рѣкамъ н ногамъ пригво
жденнмъ огнемъ скончѧ сѧ,
зї Сѣын лавръ зографъ старъ долгобраденъ плешивъ
нї Сѣын платонъ меуемъ скончѧ сѧ младъ безбраденъ
ѡї Сѣын варламъ прнемла на рѣцѣ огнь снѡаномъ
н погоревши ен ѡгна скончѧвает сѧ,
кѣ Сѣын ѡаси младъ безбраденъ
кѣ Сѣын валеріанъ н ѡнвѣртѧ млади.
кї Сѣын сесеннѧ старъ ке е
Сѣѧ екатерїна во кѣплѣ сѧзана скончѧ сѧ,
кѣ Сѣын клнментъ старъ долгобраденъ во море верженъ
кѣ Сѣын ѡковъ персѧннъ младъ расохѧтобраднѧ
кн Сѣын стефанъ сокрѣшена глава скончѧ сѧ полѣбрадъ,
кѡ Сѣын пармїлннѧ копнѧмн збодненъ

ѿ Сѣын апл андрен на крѣстѣ распатъ сконуа сѧ старь ,

М е с е ц ъ Д е к е в р я ,

ѧ Сѣын ананн персамна огонъ сконуа сѧ младобрадны

Ѣ Сѣаа муропна млада во темницѣ молаще сѧ , .

Г Сѣын ѳеодоръ алекѡандринскн архіепнскопъ меуе 111 с,

мъ сконуа сѧ старь расохатобрадннн

Д Сѣаа варвара ѿ своего ѡца меуемъ сконуа сѧ

З Сѣын антодоръ монахъ нмѣѧ ѡсеуень рѣка спекѡла

торова падшнхъ ѡ рамень съ меуемъ молнтвою ,

сѣагѡ дѣхъ ѡ бгѡ предаеть старь долгобрадннн .

И Сѣын апл ѿ .70. те состень аполлосъ кнфа

тнхнкъ апафроднтъ оннсифоръ крнстѣ разл

нупо наказанн сконуавають ,

Ѧ Сѣын со свѡен нарейн старн нсакъ младъ меуемъ сконуа сѧ

Г Сѣын мнна Ѣнграфъ ермогенъ меуемъ сконуаша сѧ ,

мнна младъ остробратъ ермогенъ младобрадъ ,

дѦ Сѣын акеѡнма нагталъ межемъ сконуаша сѧ ,

бѦ акеѡнма старь анѡаль же младъ ,

гѦ Сѣын сунетъ меуемъ сконуа сѧ і ѡтець младъ делгобрадъ

дѦ Сѣын патъ мѡуеннцы зрн на лнстѣ

еѦ Сѣын елелутерн меуемъ сконуаша сѧ на уернобрадннн

сѦ Сѣын прфъ нларіѡнъ огнемъ сконуаша сѧ юнн младобрадъ

ѿ Сѣын патермѣты копри стара алеѿандеръ младо
браденъ меуемъ сконуаваша сѧ,
нї Сѣын севастианъ стрелеми со стреламъ сконуа сѧ,
юнь младобрадни нже с ними разнии видомъ
ѡї Сѣын неѡфитъ младъ меуемъ сконуаша сѧ
к̄ Сѣын игнатїа бг҃ѡносѣць ѿ левовъ сенѣсть
старъ долгобрадъ
ка Сѣын ноулана меуемъ сконуа сѧ млада н блнзъ еѧ мнози
лежащи мѣжне н жѣени.
кѣ Сѣыа анастасїа оузорѣшнтелицы огнемъ сконуаша сѧ.
к҃ Сѣын десетъ мѣуеникъ нжи во критѣ 111 в,
меуемъ сконуаша сѧ,
к҃ Сѣын преподобномѣуеница еугенїа,
кѣ Сѣын сѣеномѣуеникъ Евѡсмиї старъ вол
овныи жилии бненъ по ѡсмихъ днехъ сконуа сѧ
кн Сѣын первоѡдъ стефанъ младъ безбраденъ
каменнемъ побненъ сконуа сѧ
кн Сѣын аплъ павелъ безбраденъ млатъ
носа калпакъ седнтъ на растерни рнзы вонновъ
кн Сѣын двѣ твѣмѣ мѣуеницы нже во никодимѣ
въ цр҃кви огнемъ сконуавша сѧ,
кѣ Сѣын младенцы нши лнстъ,

л̄. С̄тъѡ анісна ѿ вонна меуемъ прободена
бнвшн во ребрѡ сконуа сѡ ,

л̄ С̄тън зотікъ презвнтеръ къ мскамъ привазанъ н
влекомъ сконуа сѡ , .

М е с е ц ъ Н а н ѳ а р ѿ а ,

а̄ С̄тън ѳеѡдотъ младъ меуемъ сконуа сѡ

б̄ С̄тън тесонгенъ во море вержанъ сконуа сѡ старъ

г̄ С̄тън гвордн меуемъ сконуа сѡ младъ нажеженобрадъ ,

д̄ С̄тън зосімъ монахъ распатъ ѿ , пакѡ н пресла
вно нзбавляетъ н свободенъ со атанасіемъ коменда
ръ с немъ камень расѡци сѡ вшедше сконуаша
сѡ стары ,

е̄ С̄тън саціено мѡуѣ тесѡмпетъ меуемъ сконуа сѡ ,

С̄тън ѳеѡна же засыпанъ во ровъ стары ѡба 112 с,

н̄ С̄тън мѡуенницы ноуланъ н васнлса
меуемъ сконуа сѡ ноуланъ полдседъ верхѡ горн
манастръ лежащъ ѡ полнекатъ меуемъ
сконуа сѡ младъ .

і̄ С̄тън маіръ биенъ сконуа сѡ младобрадъ

бі С̄тъѡ мѡуенница патіна меуемъ сконуа сѡ

г̄і С̄тън ермнлъ нстатоннкъ во рекѡ верженн
н рекѡ дѡнавѣ средѣ еѡ , сконуа сѡ ермнлъ днако

нь младобрадни стратоникъ старъ крѣглобрани
 во еже снани
 дї Стын прѣподобни мѣѣнкъ панеѡфи полѣседъ
 пострада иранѡъ
 еї Сты певствъ еласупъ млади месипъ отроуа
 и баба нхъ нелна старица огнемъ сконуаша сѧ,
 сї Сѣа ѡеѡдѣла и наже во пещери со нею вержени сконуа сѧ
 зї Сѣа евфрасїа меуемъ сконуа сѧ
 нї Стын васъ евтїхъ разлунно мѣунма сконуа сѧ
 ваасъ старъ дрѣгн млади брани
 кѧ Стын неѡфнтъ юнъ бесъбрадныи копиемъ
 прободенъ во серцѣ сконуа сѧ
 кѣ Стын аплѣ тимѡѡен ѡ ндопоклонниковъ
 бненъ сконуа сѧ младъ крѣглобрани
 кї Стын климентъ младъ делгобравъ
 агаѡагглѣ же юнъ младобрани меуемъ сконуа сѧ,
 кд Стын прѣно мѣуеницы теѡдотъ во главѣ
 оубо ѡсѣкает сѧ павелъ же и пависарїонъ во рѣкѣ
 вержени сконуаша сѧ ѡеодотїонъ полѣседъ
 павелъ младъ ѡстробравъ павсирїонъ же младобравъ 112 в,
 кѣ Стыа медѣлна со дрѣжнннню свою ѡгнемъ ско
 нуа сѧ иже во ефрипи :2: мѣкн бнемъ сконуа сѧ,
 кн Сты седомъ мѣуеницы флотен и пернхна

авнѣ и оуланѣ рѡманѣ ѡковѣ парагори
повешени и главн нхѣ привгождени сконуаша сѧ
внѡмѣ разлнунн,
кѡ Сѣы ѡеѡфилѣ младѣ меуемѣ сконуаша сѧ

М е с е ц ъ Ф е б р ѳ а р н а ,

ѧ Сѣын трнфѡнѣ межемѣ скон; а сѧ младѣ безѣ брада
Ѣ Сѣы агаѡдорѣ копнамн во ребра прободенѣ и в скнна
рожн пронзенѣ сконуа сѧ младобрадѣ
Г Сѣы адринѣ младѣ крѡглобрадѣ, аввѡдѣ младобрадѣ
меуемѣ сконуа сѧ

Д Сѣы сценѡмѡуеникѣ аврамн старѣ делгошнрокобрадѣ

Е Сѣаа агаѡна во темницѣ сконуа сѧ

Ѕ Сѣын евласы максимѣ фавета на коврадѣ во ко
тель разжеженѣ поставленн сконуаша сѧ евласн
младѣ дрѡгнн же младобраднн.

Ѫ Сѣы тысяща мѡуеницы нже во ннкоднмѣ ме
уемѣ сконуаша сѧ.

И Сѣын тодорѣ стратнлатѣ меуемѣ сконуа сѧ нцин лнсѣ

И Сѣы ннннфорѣ меуемѣ сконуа сѧ.

І Сѣын харалампн старѣ делгобелобрадѣ нжѣ с ннмн меуемѣ

Ѧ Сѣын стеномѡуеникѣ власы меуемѣ сконуа сѧ старѣ
уеломѣ свыше власы окрѡжнн и ѡстробрадѣнн

и .2. младенца ѿбезглавенн лежаще на земли, 113 с,
 ѿ Сѣты саторниъ старъ широкобрадъ, плотниъ безъ
 браденъ меуемъ сконуаша сѧ,
 гї Сѣты апостнылы акнла и прїкснла меуемъ сконуаша сѧ,
 еї Сѣты апѣлъ зосымъ сокрѣшеннмъ големъ его сконуа сѧ,
 сї Сѣты памфилъ оуали павлъ селеовники нла и ере
 мнѧ нсаїа самонъ данїлъ ноуланъ феодрѣ
 разлунно мѣунми сконуаша сѧ, разлунни бахѣ видомъ,
 зї Сѣтын феодръ тїронъ огнемъ сконуа сѧ чернобрадъ
 власы нмѣѧ свыше оушевъ,
 нї Сѣты левъ парїгорн левъ плешнвѣ вервобраднн
 парїгорн же юнъ младобрадъ
 ѿ Сѣты апѣлъ архыпъ фїлнмонъ нпфїѧ сопрѣтъ фїлнм
 оновъ разлунно бнены лнсъ
 к̄ Сѣты сценомѣѣнк сѡдѡѡтовъ старъ нже с ннмъ
 сконуа сѧ меуемъ, пострадаша,
 кѣ Сѣты марнкн нже съ ннмы окъ дрѣвесамъ прнва
 занн ѿ ѡсы снѣдѣнн бѣдетъ помолнвшѣ сѧ ѡ гдѣнн,
 дѣши своѧ предаютъ маврїкн полдседа сїѣ фотннъ
 младъ безъбраденъ предъ оцѣмъ свонмъ ѿбезъглавенъ,
 кѣ Сѣта анѣдса меуемъ сконуа сѧ
 кї Сѣты сцїеймѣуннкъ полнкарпъ огнемъ сконуа сѧ старъ
 долгорасохатобрадъ

кѢ СѢАА сѣмѣкѣ рагннѣ меуемѣ сконуа сѣ младобраденѣ

кѢ СѢАА фотінасѣ двама снновн н сестрнма свонма

разлнуно мѣунмы сконуаша сѣ ,

кѢ СѢАА геласіи меуемѣ сконуа сѣ младѣ

кѢ СѢАА сценомѣуенікѣ портасіи ѡстрнмы тростмы

свобденѣ сконуа сѣ старѣ шнрошка брада ,

М е с е ц ѣ М а р т ѣ , 113 в ,

Ѧ СѢАА преподовнномѣуеніца евдокіѣ меуемѣ сконуа сѣ ,

Ѧ СѢАА Несторѣ н трівіимы меуемѣ сконуаша сѣ

несторѣ старѣ трофимі же младѣдобраденѣ ,

Ѧ СѢАА клеѡникѣ н 2 Евтропн распатн н васіли

скницѣ верженѣ сконуа сѣ клеѡникѣ младошнрокобрадѣ

Евтропн уеломѣ власы свыше окрѣжннмѣ кра

ткобрадѣ васілінскѣ младѣ безбраденѣ ,

Ѧ СѢАА павелѣ юнѣ младобрадѣ оулнами свецн

ема гѡрацинмы ѡпалнвшн лїцѣ н тѣла нхѣ сконуа

Ѣ СѢАА мѣѣкѣ канонѣ забненнмѣ бївшнмѣ в нозѣ

гвожднами старѣ , н понѣжденѣ пецн предѣ

колесннцоу цѣрковноу помола сѣ бѣдѣ сконуа сѣ ,

Ѣ СѢАА нже во мраморѣ ѣю мѣїцы меуемѣ

сконуаша сѣ во вїдомѣ разлнуно вїдомѣ ,

Ѣ СѢАА сѣеїунѣ ефремѣ васілии евгеніи агаѡѡ

доръ елпїдн разлнчно мѣннн бїеннн сконуаша сѧ
ефремъ старъ васнлнн полѣседъ енгенн делгобра
дъ проун ѹе младобраднн,

ї Сты дїонъ младобраденъ меуемъ сконуаша сѧ,

ѿ Сты ѿ мѣуеннцн нже во езерѣ мѣунвшн сѧ,

ї Сты мѣу.кѣ кодратѣ кврїанъ анектѣ крскен

тѣ меуемъ сконуаша сѧ кодратѣ младобрадъ

проун же безъ брады

ї Стын трофимъ старъ талъ полѣседъ распатѣ сконуа сѧ

ї Стын опраснѣ во решеткѣ железнѣ влаженъ

н свѣщамы ѿпалажемъ сконуаша сѧ старъ

плешнвѣ ѿстробрадъ,

ї Стын мѣнкъ алекѣсандръ меуемъ сконуа сѧ младъ 114 с,

ї Стын аганн пѣплн ромумлъ тнмолан алеѣ

сандра дѣва днѣнїїѧ два меуемъ сконуа сѧ

аганн н пѣплн старн проун же младн,

ї Стын ѿ савунѣ каменѣ на вїю егѡ навазанѣ

н въ рѣкѣ верженѣ сконуа сѧ старъ долгобрадннн,

ї Сты павелъ радн стнхѣ нконѣ огнѣ преданѣ младо

брадѣ тма мнїцы меуемъ сконуаша сѧ

ї Сты хрїсїанѣ н дарна во ровѣ верженн младн

н землн покровенн сконуаша сѧ,

ѿ Сты фїлнмонъ ндомннмѣ меуемъ сконуаша сѧ

МЛАДОБРАДНИИ

кѧ Сѣѣм . василн прѣзвнтеръ , рожни во уревѣ

прободенъ н по сѣмѣ тѣлѣ сבודенъ сконуа са

старъ краткорасохагобрадънын ,

кѢ Сѣѣ , ѡ . нѣконъ н с нимъ 200 оуѣникъ егѡ ме

уемъ посѣуенн сконуаша са нѣконъ старъ проуи разлѣуни

кѤ Сѣѣ артеми меуемъ сконуа са старъ делгобрадъ ,

кѦ Сѣѣ , 2 в , мѣуеницы нже во гоѡин въ цркви огнемъ

сконуаша са разлѣуни

кѧ Сѣѣ нѡна нварнхнсы меуемъ сконуаша са нѡна

младъ дрѡгн же уеломъ власы ныскоокрѡжннмъ ,

кѢ Сѣѣ фѣлнпъ нже с нимъ во конопъ со елемъ кло

кѡщнщн верженн н невреднмы ншедше по

молывшн н сконуаша са ,

кѤ Сѣѣ сѣѣѡм .марко старъ кврѣлъ даконъ ,

нже съ нимн разлѣуно мѣуемы сконуаша са ,

лѧ Сѣѣ впатн ѡ еретиковъ со дрѣвесамы камены н меу

мн во семннѣ ннзверженъ н молаа са 114 в ,

ѡ жены некѧ каменнемъ во главѣ оударенъ

сконуа са старъ ѡстробрадъ ,

М е с е ц ъ А п р и л ѣ , .

ѧ Сѣѣн геронтн васѣлѣдъ меуемъ сконуаша са

герѡнтнн юнъ васѣлѣдъ же младобраднын

Ѣ Сѣты амфѣанъ н едесѣмъ во море верженн ско
нуаша сѧ н амфѣанъ старъ едесѣмъ же
крѣглобрадъннн

Г Сѣтын Елпуднфоръ стрелю оударенъ сконуѧ сѧ
младъ безбраднын

Є Сѣты клавдн нже с ннмъ меуемъ сконуѧ сѧ старъ

Ѕ Сѣты два мѣѣка во аскоронѣ архѣн нѡсѡвн
въ землю закопаны сконуаша сѧ безбраднын

Ѧ Сѣтын калѣѡпн нже ѡкако распѧтъ ско
нуѧ сѧ младъ безбрадъенъ ,

Н Сѣты аплы нже ѡ . 70 . ты нроднонъ агавъ
рѣфъ флегонъѡъ

Ѧ Сѣты ермн Сѣ , ефтихн меуемъ сконуаша сѧ

АІ Сѣтын сѣѣн . антнпа во медванн волъ верженъ
сконуаша сѧ старъ делгобраднын

БІ Сѣты Днмо н протѡвонъ меуемъ сконуѧ сѧ
днмѡ младобрадны плотнѡнъ жѣ плоскобраднн

ГІ Сѣты маѣѣмъ кнтіліѡнъ дада меуемъ
остри сконуаша сѧ маѣѣмъ младъ

кнтіліѡнъ старъ дада младъбрадъ , 115 с ,

ЄІ Сѣты аплъ ѡрїстархъ пѣдъ трофнмъ меуемъ сконуѧ

ЄІ Сѣты аплъ крїскенѡъ огнмъ сконуаша сѧ младобраденъ

ſї Сѣѡа нрїна аганѡа хїѡнїа сесрн разлнчноа мѡуенїа сконѡаша са,
ѡї Сѣѡи сїѣмѡ. смемѡнѡ старѡ нже с ннмѡ 1150 меуемѡ сконѡаша са
Сѣѡи саѡа стратоннкѡ гоѡскн во рекѡ вроненѡ сконѡа са
кѡ Сѣѡи ѡеодорѡ нже с нїмѡ разлнчно мѡуенїа сконѡаша са
ѡї Сѣѡи хрїстофорѡ теѡна младобрадѡны антон
нннѡ же младѡ огнемѡ сконѡаша са,
кѡ Сѣѡи сїѣкѡ ианѡарїн нже с ннмѡ сконѡаша са меуемѡ
ианѡарїн же старѡ,
кѡ Сѣѡин неархѡ огнемѡ сконѡаша са младѡ бѡзбраденѡ
кѡ Сѣѡи саѡа стратїлатѡ младѡ желтобратѡ красенѡ
во рѡкѡ верженн сконѡа са,
нже с ннмѡ дрѡгн .15. подобенын нхѡ сконѡа са
кѡ Сѣѡа ннка меуемѡ сконѡа са
кѡ Сѣѡи сїѣ .кѡ васїлн меуемѡ сконѡа са младобраденын
кѡ Сѣѡи сїѣкѡ смемѡнѡ сродннкѡ гѡнѡ распѡтѡ
сконѡа са старѡ сѡло н ннѡа лѡтѡ 120,
кѡ Сѣѡи ѡеѡгнн рѡфѡ теѡстыхѡ артема
магнї теѡдотѡ антнпатерѡ ѡамаскїн
фїлмонѡ меуемѡ сконѡаша са
разлнчны мѡуеннн сконѡаса,
М е с е ц ѡ М а н
ѡ Сѣѡин внта персапннѡ меуемѡ сконѡа са старѡ крѡглобрадннн,

Ё Сты Есперь н сопрѣжница его зѡн н чада 115 в,
 нхъ кїрякъ н теѡдѡль во пещери сконуаша сѡ
 еспирь младобрадобрады
 Г Сты ѡймотен н маври меуемъ сконуаша сѡ
 младъ уеломъ власы окрѣжнимъ, ннско;
 Д Стыа Перѣмѡца пелагїа во медани волъ разженіе сконуа сѡ
 Е Стыа оурна меуемъ сконуаша сѡ
 З Сты акаки перѣмѡ меуемъ сконуа сѡ младъ безбраденъ
 Ф Сты прѣрокъ нсана дервенѡ пилѡ претртрїетъ
 сконуаша сѡ стар
 Т Сты апль смемѡнъ знлотъ распатъ скон
 уа сѡ старъ плешнвъ краткобратъ,
 А Сты сѣемѡ, мокн меуемъ сконуа сѡ младобрадъ
 Б Сты ѡеѡдотъ меуемъ сконуа сѡ старъ окрѣжнобрадъ
 Г Стыа мѡца глїкерїа сверѣмъ во снѣдъ дана сконуа сѡ
 Д Сты мѡу нсїдоръ нже во ѡстровѣ хриѡсѣ меу
 емъ сконуа сѡ подобенъ артемїн сѣагѡ
 С Стын вахтисъ нсакн емемѡнъ нже с ннмї
 во ѡгнемъ сконуаша сѡ вархѡсѣ старъ проун
 н же разлуннимъ
 З Сты солломонъ павлунъ венеднмъ
 оустелени конуаша сѡ солломонъ юнъ крѡг

лобрадъ проун же младобраднын,
 ꙗко Сѣты мѡд днѡнісн петоръ нме младобра
 днн каменнемъ заснпанн сконуаша сѡ,
 ѡб Сѣта же хрїстїна горе надъ ннмъ сконуа сѡ,
 меуемъ же сконуаша сѡ,
 ѡб Сѣты сїѡе патрнкн іже с нїмъ меуемъ сконуа сѡ,
 патрнкн старъ акакн денадоръ младобраднын 116 с,
 полвенъ безъбраденъ,
 ꙗко Сѣты мѡд; ѡалален меуемъ сконуаша сѡ младъ ҃ернобрадъ
 ꙗко Сѣты мѡд васііскъ меуемъ сконуаша сѡ младъ
 ꙗко Сѣты пагхары меуемъ сконуаша сѡ полбседа
 ꙗко Сѣтын аверкн меуемъ сконуа сѡ младобраденъ
 ꙗко Сѣты сїѡено. еуладн сконуа сѡ окрѡжнїмъ старъ
 ꙗко Сѣты сїѡеномѡв еутухн меуемъ сконуа сѡ младъ
 шнрокобраднын
 ꙗко Сѣты сѣм. ѡеодосїн дѡва въ море вержена сконуа сѡ
 ꙗко Сѣты мѡѡе. ермен окако распатъ ѡбезъглавленъ
 младобраденъ
М е с е ц ъ Н о у н ѣ н,
 ꙗко Сѣтын н оустнннъ фїлософъ ѡ тревою напоенъ
 сконуа сѡ старъ делгобрадъ,
 ꙗко Сѣтын лѡкїанъ павла н с ннмъ 3: мѡцы разднунны

мѡуымы сконуаша сѧ старъ седъ,
 ѿ Сѣы сценѡмѡ доротен биенъ старъ плешнвъ
 делга брада сконуаша сѧ,
 ѿ Сѣы калѡѡпїѧ меуемъ сконуаша сѧ млада
 ѡ Сѣаа пелагна ѡже во антїѡхїи дадество сохра
 ннты содомѡ внсокаго верже сѧ сконуа сѧ,
 ї Сѣы алеѡандръ и апоннїи на рѡцѣхъ и носѣхъ ѡсважанн
 нмъ и во огонь вержены сконуаша сѧ младобраденъ,
 аї Сѣы аплъ вертоломен и варнава ѡвъ же
 оубѡ распатъ ѡвъ же на каменїемъ побие
 нъ сконуаша сѧ,
 ї Сѣа кѡлина меуемъ сконуаша сѧ,
 ѡ Сѣы сценѡмѡ: кїрїль меуемъ сконуаша сѧ
 юнъ младобрадныхъ
 ѿ Сѣы ѡбла стрѡжемъ сконуаша сѧ младобрадныхъ
 ѿ Сѣы манонлъ савелъ и нсмаїлъ меуемъ
 сконуаша сѧ млада брадобраденъ
 нї Сѣы нпатн леонтн ѡсѡдѡлъ разлнчно мѡ
 ыннн сконуа сѧ
 ѡї Сѣы аплъ їѡда братъ гднъ повешенъ
 и стремленъ сконуа сѧ
 к Сѣн сценѡмѡуенїкъ меѡодн меуемъ ско

УАША СѦ СТАРЬ ДЕЛГОБРАДЪ

КѢ СѢЫ АФРОДИСН МЕГѢ КАМЕНІЕМЪ СТИСНОДЪТЪ

СКОУАША СѦ ЮНЪ МЛАДО БРАДОБРАДЕНЪ

КѢ СѢЫ СЕЦІЕ . ЕСЕВН ѠЖЕНЮ КЕРАМНОѢ

ВО ГЛАВѢ ОУДАРЕНЪ СКОУА СѦ СТАРЬ ШИРОКОБРАДЪ

КІ СѢАА АГРІПІНА СКОУА СѦ МѢУНМА РАЗЛУЧНО

СѢАА ВЕЛНКОМѢУЕННИЦА ФЕУРОНІА РѢКН Н ПОЗѢ

Н СОЦЫ Н ЯЗЫКЪ ЕѦ НСЕУЕНЫ Н ЗѢБН НЗЪКОРН

АТИ БНВШНМЪ МЕУЕМЪ ВО ГЛАВѢ ОУСЕКАЕТ СѦ ,

КЪ СѢЫ АНЕКТЪ ДВОМЪ РАМЕНІМЪ Ѡ ВН ЕГѠ

ДАЖЕ ДО ПОГѢ СОДРАННМЪ ВЕРГАЮТЪ ЕДННЪ

РАМЕНЪ НА ЛИЦЕ НГЕМООНОВЪ МЛАДОБРАДЕНЪ ,

М е с е ц ъ Н о у л ѣ н 117 с ,

А СѢЫ БЕЗСРЕБРЕННИЦЫ Н КОЗМА Н ДАМАМЪ НА ГОРѢ

Ѡ ОУУНТЛА СВОЕГО КАМЕННЕМЪ ПОБНЕННН ,

МЛАДОБРАДНЫН А ОУУНТЕЛЪ ЖЕ НХЪ СТАРЬ ,

Б СѢЫН КОИТЪ МЕУЕМЪ СКОУАША СѦ , ЮНЪ

З СѢАА ННАКІѢ МНОГѢ МѢУЕМЪ ВО ТЕМНИЦѢ СКОУАА

МЛАДОБРАДЕНЪ ,

Д СѢЫ ѠЕѠДОТЪ МЕУЕМЪ СКОУА СѦ СТАРЬ ПЛЕШНВЪ

Е СѢАА АГНІА МЕУЕМЪ СКОУА СѦ

З СѢАА ЛѢКІА ДѢВІЦА СО РАЗѠМЪ ВОКАРІЕМЪ МЕУЕМЪ

сконѹаша сѧ рїѣъ же младобраднн,
ѿ Сѣа кѹріакїа хотѣцы оусѣуенна быты половнше сѧ сконѹа сѧ
н Сѣы прокопн меѹемъ сконѹаша сѧ
ѿ Сѣы сїемѸ. полнкрати во страмннѸ верженъ сконѹаша
сѧ полѸседъ остробрадъ,
ї Сѣы леонтн маврїкн даннлѣ натонн во пещеръ
верженнн сконѹаша сѧ леонтн старъ маврїкн младобр
аднын проун же безъбрадннн
вї Сѣы прокїлѣ старъ стреламн оуязвленъ
Сѣы нларн младъ меѹемъ сконѹаша сѧ,
дї Сѣн ноустыѧнъ во пещеръ юнъ младобрадъ,
еї Сѣы кѹріакъ трнлетнн егѸменъ оударнвъ егѸ ногѸ
н по стѸпнемъ скалн н ннзверженъ на главѣ н глава его сок
рѸшена внвше сконѹа сѧ
Сѣаа ноулнта матеръ его во главѸ ѡсѣкает сѧ,
сї Сѣы сїмѸ дѸвнрогенъ меѹемъ сконѹа сѧ старъ,
ѿ Сѣаа марїна меѹемъ сконѹаша сѧ,
нї Сѣы емвлїанъ во пламенн огнемъ сконѹаша сѧ,
ѿ Сѣы ѳеѡфїлѣ младобрадъ 117 в,
Сѣы юустъ н трофїмъ безъбраднн меѹемъ сконѹа сѧ,
кѣ Сѣы сїемѸукъ фока во ражеженѸ банѸ верженъ
сконѹа сѧ старъ ѡкрѸжнобрадъ,

кѢ СѢАА ХРІСТІНА ѿ вонновъ копвѣмн сзбодена сконуа сѧ

СѢАА первоѣдѣца параскева меуемъ сконуа сѧ ,

СѢын панделенмонъ на маслинное древо свѣзанъ

меуемъ сконуа сѧ младъ безъбраденъ ,

кѢ СѢы апѣлн нже ѿ .70. тн прохоръ нѣканоръ

тѣмонъ пармена разлнчно мѣуенн сконуа сѧ , .

кѢ СѢы мѣѣе калінікъ во пещерь верженъ сконуа сѧ

младъ остробрадъ ,

СѢы серафѣмъ дева млада меуемъ сконуаша сѧ

дѢ СѢАА ноуѣа во пещерь вержена сконуа сѧ

проба радн грешка

Ѣ СѢы маріѣнъ н сопрѣга его марѣа н два сѣа его

евднфаѣъ н авакѣмъ н с нимъ оуалествна пре

звнтера нстеріѣа н нна многаѧ меуемъ скон

уаша сѧ марѣа же во рекѣ вержена

сконуаша сѧ ,

М е с е ц ъ А в г ѣ с т ъ

Ѧ СѢы седомъ отроцы н макавен н оуун

тель нхъ елелзаръ н матеръ нхъ соломонѣа

разлнчно мѣуеннхъ рѣкамъ н нозѣ колонъ оудра

сканн н олѣпенн н ѿсѣуеннмъ бнвшнмъ во скро

вадѣ вложенн сконуаша сѧ н матеръ же нхъ

предъ нимн молаѣнн сѧ сконуаша сѧ въ мѣрѣ нѣн лѣстѣ , 118 с,

Ѣ СѢТЫ ФОКА МЕУЕМЪ СКОУА СѢ МЛАДЪ ОКРѢЖНОБРАДЪ,
Г СѢТЫ СЦІЕМѢ .СТЕФАНЪ МЕУЕМЪ СКОУА СѢ СТАРЪ ОСТРОБРАДЪ,
Д СѢТЫ ФАФДѢЛЪ НЖЕ ВО МАЛОИ ПЕЦЕРЪ СКОУА СѢ МЛАДОБРАДЪ
Є СѢТЫ ЕСІГНИ МЕУЕМЪ СКОУА СѢ СТАРЪ
Ж СѢТЫ ПРЕПОДОБНОМѢУЕННЪ ДОМЕѢИ СО ДВАМЪ ОУУЕ
НИКАМА КАМЕНЕМЪ ПОБНЕНЪ СКОУА СѢ СТАРЪ ОУУЕ
НИКЪ ЖЕ МЛАДБРАДНЫИ
И СѢТЫИ ЕЛЕФТЕРІИ И ЛЕОНІДЪ ОГНЕМЪ СКОУАША СѢ
ЕЛЕФТЕРІИ МЛАДОБРАДЕНЪ ЛЕОНТИ ЖЕ БЕЗЪБРАДЕНЪ,
Ѣ СѢТЫ АГІЛЪ МАѢИИ ИСПОЛНИ УНСЛО ДВѢЮНАДЕСАТЬ
АПѢЛОВЪ НА ДРЕВЪ ПОВЕШЕНЪ СКОУА СѢ СТАРЪ ОКРѢЖЕНБРАДЪ
І СѢТЫ АПОЛІСТЪ СІЖТЪ ПАПА РИМСКИИ ЛАВРЕНТИ
АРХІДАКОНЪ ПЛОСКОБРАДНИ СІЖТЪ СТАРЪ ДОЛГОБРАДЪ
ЛАВРЕНѢИ МЛАДОБРАДЪ РАЗЛУЧНО МѢУИИ СКОУАША СѢ,
ІІ СѢТЫ ЕУПНІЛЪ МЕУЕМЪ СКОУАША СѢ ДАКОНЪ МЛАДОБРАДЪ
ІІІ СѢТЫ ФОТИ И АНІКІТА МЛАДИ ВО ПЕЦЪ ВЕРЖЕНИ,
ІІІ СѢТЫ СЦІЕНО МАРКЕЛЪ ОГНЕМЪ СКОУА СѢ СТАРЪ,
ІІІ СѢТЫ ДІѢМІДЪ ОУСНѢВЪ ВО ГЛАВѢ ѠСѢКАЕТ СѢ МЛАДЪ БЕЗБРАДНЫИ
ІІІ СѢТЫ МІРТОНЪ МЕУЕМЪ ОСѢКАЕ СѢ СТАРЪ НЕРЕН,
ІІІ СѢТЫ ФЛОРЪ ЛАУРЪ ВО КЛАДАСЪ ВЕРЖЕНИ СКОУАША СѢ,
МЛАДИ БЕЗБРАДНЫИ,
ІІІ СѢТЫ СЦІЕНОУКЪ ЕМУЛІАНЪ ІЖЕ С НІИМЪ МЕУЕМЪ СКОУА СѢ,

ѿ Сѣы андрѣї стратилатъ старъ уеломъ власы окрѣ
жннмъ нже с ннмъ две тысацы н пѣтъ
содъ дебатъ десѣтъ н трїе меуемъ сконуа сѣ,
разлнуно вндомъ,
к Сѣы лѣ мѣцы нже во вїзїи тракїстн рѣкамъ н ногамъ
осеуеннмъ огнемъ сконуа сѣ разлнуно, 118 в,
кѣ Сѣыѣ васѣ н уада еѣ ѱеѱгнн агпн н пн
стъ меуемъ сконуашѣ сѣ млѣды безъ брѣдн
кѣ Сѣы оурїнен дѣконъ млѣдъ н ѱръ н ороѱъ
млѣдн безъ брѣды меуемъ сконуашѣ сѣ,
кѣ Сѣы лѣпъ меуемъ сконуашѣ сѣ,
кѣ Сѣы георгнн носѣ осеуенъ бнвшѣ емѣ н
главѣ сожежены сконуа сѣ старъ
кѣ Сѣы оудрнѣнъ рѣкамъ н ногамъ ѱсеуеннмъ
емѣ бнвшнмъ оуна млѣдобрѣдннн
Сѣыѣ же наталїѣ сопрѣга его носѣ егѱ
полагѣютъ на наковалнѣ н пресекаютъ тїѣ
спекѣлѣторъ,
кѣ Сѣыѣ енталїѣ меуемъ сконуашѣ сѣ,
кн Сѣы моїсен мѣрїнъ старъ уернокрѣглобрѣдъ
кѣ Сѣы іѱанъ перѣуъ меуемъ сконуа сѣ
л Сѣы сї мѣуенїцъ ѱнверїстн меуемъ

скончаша сѧ различни видомъ , .

Со посокрѣшенію сѧ вѣдетелства н мѣуе

нѧ Сего лѣта сѧтыхъ сказахъ тебѣ

оученіе исторіе съствѣди подобаетъ

емѣ проуговати ѡпасно по прострнство

жнтыахъ сѧтыхъ такѡ же неконхъ

сѧтыхъ неуетанни подобна цы листъ

Конецъ Месецаѡмъ ,

Како пишется жнті истынаго

М о н а х а :

Сотвори калѣгара распата на крѣтѣ ѡблеуе

на во расѣ н камалавкѣ , несѡбѣна во ѡбѣ

цна нозѣ призгвожденн подѣ на подѣно

жын крѣтномъ н ѡун смѣжены н оуста зат

ворена , н блнсь главн его верхѣ крѣта сіе надѣ

пісаніе положн гдѣ храненіе оустомъ монмъ

н дверь ѡгражденна ѡбстнахъ монхъ ; держаща

во рѣкахъ свонхъ свѣцы горѣцы н близъ свѣці

сіе надписаніе тако да просвѣтѣт сѧ свѣтъ ва

ша предѣ улѣбкн ако да видѣтъ ваша добр

ла дѣла , н прославлатъ ѡца вашего н

нже на небѣхъ на персѣхъ же нмѣца хартію

подобнѣ на бедреннкѣ глѣущѣ :

Сердце чнсто созиждн во мѣ бжѣ и дхъ правъ
сбновн во дтробѣ моен; и дрѣга хартїа на чѣ
ревата гллатъ ако же тнтлѣ со сммъ писмена,
не прелецан сѧ монаше насыщениѣ оутробы со возде
ржаніемъ побѣднши демона,

И на чревѣ дрѣга харти глалющѣ
оумертвьте оуды ваша сбщыѧ на земли,
и подолѣ подъ колѣнама его дрѣгѣ хартыю глще
оуготованте ногн вашен на пѣтъ еліѧ мнра,
горѣ же верхѣ крѣта; (на краи горни же,)

Сотворы тнтлѣ пригвождены со сммы писмена,
мнѣ дана бѣдетъ хвалити сѧ токмо ѿ крѣтъ
гѣда моего іиса хрѣта.

На дрѣгн же краи крѣта долѣ сотворы печаты 120 в,
на деснен рѣцѣ его напиши сїѧ

Претерпѣвыи до конца тои спасет сѧ;

На левон же странѣ

Нже не ѿреует сѧ всехъ своихъ иже в немъ
не можетъ биты оученикъ хрѣтовъ,

На печаты же аже естъ подъножыемъ крѣти
ымъ чєснѣи прискорпныи пѣдъ водащын
во животъ, и на деснѣи странѣ крѣта сотво
ри вертепъ темень и во немъслии велнкъ

СВЕТЪ И НАПИСИ (В С Е А Д Н Ы Н А Д Ъ)
И ВЕРХЪ ОУСТЪ СЛЕНВНХЪ УЛВЪКЪ ГОЛЪ НМДЦД,
ОУН СВАЗАНА И ЗАКРЫТИ ПЛАТНЕМЪ ДЕРЖА ЛДКЪ
СТРЛАЕТЪ НА МОНАХА, И НА СТРЕЛЮ ЕГО ХАРТИА,
НАПИСАНА СІЦЕ (С О Т В О Р Ы Б Л Д Д Ъ)
И НАПИСІИ ѿГОРЪ НАДЪ ДНЫМЪ
(П О Х О Т Ъ Б Л Д Д Ы А) ВЕРХЪ ЖЕ ВЕРТЕПА СОТВО
РНЫ СМІИ МНОГІА И НАПИСИ (П О М Н С Л Ы)
БЛЫЗЪ ЖЕ АДЪ СОТВОРИ ЕДНАГО ДЕМОНА ВЛЕКЪ
ЮЦА ДЖЕМЪ КРѢТЬ И ГЛЮЦЫ НЕ МОЖЕТЪ ДЕРЖАТЫ
ПЛОТЬ НЕМОЩНА СДЦА, И НА ДЕСНЪИ КРАИ
ПОДНОЖИЕ СОТВОРИ КОПИЕ И КРѢТОМЪ И БАНРАКО
МЪ НАПИСИ СІЕ

НА НАМЪ ВСА МНОГЪ ѿ ОУКРѢПЛЯЮЩИМЪ МА
ИІСЪ ХРѢТЬ И НА ЛЕВОИ СТРАНИ КРѢТА СОТВО
РИ СТОЛПЪ СО ВРАТАМА ИЗЪ НИХЪ ИЗЪХОДАЩЪ
УЛВЪКЪ АЗДА НА КОНИ БѢЛОМЪ НОСА НА ГЛАВѢ
КАЛПАКЪ И ЗЛАТОТКАНИА РЫЗЫ И КОЖДСЫ ВО ДЕ
СНИЦД ДЕРЖА ЧАША СО ВНИОМЪ ВО ЛѢВОИ ЖЕ КО 121 с,
ПНЕ НМДЦЕ НА ВРСѢ СФДІГТАРЪ И НА КОПИИ ХАРТИО
ѿБВНТД ГЛЮЦД; ВОСПРИМИ ЖЕ СЛАДКАА
МИРА ПОКАЗЮЩЪ СІА МОНАХД НАПИСИ СВЫШЕ
ЕГѠ СВНШЕ СІА ПИСМЕНА, (С Д Е Т И Н И М Н Р Ъ)
СНЫЗД ЖЕ ТОГО СОТВОРИ ГРОБЪ И ИЗЪ НЕГО ИЗЪ

ХОДАЩЬ СМЕРТЬ ДЕРЖАЩЕ НА РАМѢХЪ СЕРПЬ
ВЕЛКИ НМѢА НА ГЛАВѢ Н СМОТРАТЬ НА МОНАХА
Н СВНШЕ ЕА СІЕ НАДПИСАНІЕ, (С М Е Р Т Ъ Н Г Р О Б Ъ)

Подъ рѣкама монаха ѿ обою странѣ :2: аггла
держаша хартїи; на единага оубѡ хартїи нже
ѡ десноу напнши сїа; гдѣ посла ма во помощь
твою ѡ мѡю же напнши сїа творн благае н небо
н са, С в ы ш е крѣта сотвори нбо н на немъ
хрѣта нмѡца при персѣхъ евлїе ѿверство глїоще н
нже, хоцетъ по мнѣ н ти да ѿвербет са
себе н возметъ крѣтъ свои н по мнѣ градетъ
н держа во рѣкахъ своихъ во деснон днаднмѣ црѣкѣ во
левою же вѣнецъ н сннзъ егѡ ѿ ѡбою странѣ .2.
аггла зраще монаха н показѡща егѡ хрѣто н дер
жаще ѡба кѣпно едннѣ долгѣ хартїю со снми пи
смена: подвызаю са да прнемешн въ вѣнецъ пра
вды, н возложнтъ ти гдѣ днаднмѣ ѿ каме
на честна напнши же н снє надписаннє ѿ горѣ :

Ж и т ѣ е Н с т и н а г о м о н а х а

Дѡшеспасителныа н нбгатеунаа Лествица,
Манастирѣ н внѣ врати мнѣтирскихъ 121 в,
много монаховъ ннн старн н предъ ннмъ лѣст
вица внсека н велнка досажашен до нѣбо,
н по неа монаси ннн восходащїи ннн на

УНАЮЩЕ ВОСХОДНТЬ И СВНШН НХЪ АГГЛН
ЛЕТАЮЩИН АКНЫ ПОМАГАЮЩЕ НМЪ ЫБСЪ
ХРТОСЪ И ПРЕД ННМЪ НА ГОРНЪНШНМЪ СТЕПЕНН
ЛЪСТВЫЦЫ :1: МОНАХЪ СТАРЪ ВЕЛМА И СЦЕНО
ЛЪТНЫН ПРОСТНРАА РДЦЪ ЗРНТЬ КО ХРТД ХРТ
ОСЪ ЖЕ ЕДННОЮ РДКОЮ ПРИЕМЛЕТЪ ТОГО ЗА
РДКД СЪ РАДОСТЫЮ ВО ДРДГОЕН РДЦЪ ДЕРЖА ВЪ
НЕЦЪ ѿ РАЗЛУЧНУХЪ ЦВЪТОВЪ ВОЗЛАГАЕТЪ
НА ВЕРХЪ ЕГΩ ГЛА КЪ НЕМД: ПРИДИТЕ КЪ МНЪ
ВСН ТРДЖДАЮЩИН СА Ω БРЕМЕНЕННН И АЗЪ ОУПО
КОЮ ВНН, И ДОЛЪ ПОДЪ ЛЪСТВЫДЦА МНОЖЕСТВО
ДЕМОНОВЪ ЛЕТЪТАЦНХЪ И ВОСХНЩАЮЩЕ И ХВА
ТАЮЩЕ ЗА РАСЫ МОНАХОВЪ НННА ВЛЕКДТЪ И НЕ
МОГДТЪ ΩПРЕВЕРШН НХЪ НННА МАЛО ΩПРОВ
ЕРГШЕ СЪ ЛЪСТВЫЦА ННЗВЛЕКДТЪ НХЪ ДРД
ГНА НМДЦЕ МАЛО ННЗРНДТН ΩБАУЕ
ОНЫ ДЕРЖАТ СА ЗА ЛЪСТВЫЦД ННЪ ЕДННОЮ РДКД
ДРДГД ЖЕ ΩБЕМА РДКАМЫ НННА НМДЦЕ КОН
ЕУНО ННЗРЫНДТД ДЕРЖАЩЕ НХЪ ЗА ПОЛОВННД
ННЦЫ; И ДОЛЪ ПОДЪ ННМЪ ВСЕАДНЫН АДЪ ТАКΩ
СМЕН ВЕЛНКЪ И СТРАШЕНЪ НМЪА ВО ОУСТА
СВОА ЕДННЪ :1: МОНАХЪ ПОГЛТНАТЪ ТОУНЮ ПО
ЗЪ ЕГО ВНДЫМЫ, . .

Написаніе :

Зраце лѣствыцѣ до небесѣ досажуюцѣ право
раздѣломъ добродѣтеленъ восхожденне тлѣннаго
житіа оубо нзбѣгъ елико скорѣе градынъ къ
нен и възиди съ трѣдомъ нмѣа хранителн
лнкн аггловъ по лнкн же лѣквнхъ бѣсовъ мн
мѡ ндешн пакѡ да вошедъ нѣныхъ дверен прї
нмшн вѣнецъ ѿ рѣкн господни .

Смерть танноадца монаха

Монахъ завнтъ покриваломъ и нзъ оустъ
егѡ една зма нзъходнтъ велма велнка
и свыше его :1: демонъ водрѣжающъ во сердце
егѡ копїе трезѣбное надъписанне .

Надписаніе

знаменне сіе видѣ всакъ танноадецъ да
ѡбратнтъ сѧ къ покаанню скорѣе, смїа бо снѣда
етъ ядынъ все, гѣ да запеншаго снѣдню родонау
алнкновъ, съ нмъ же во огнъ геенскїи верженъ
бѣдетъ и вѣчнмъ гладомъ мѣченъ аще бо ѿ ул
вѣкъ оукрыешн сѧ лицемѣрїемъ ни нкогда
бѣга на сѣдѣ его .

Смерть праведнаго

Улѣвкъ младобраденъ лежашъ на взнакъ ѣтнѣ
и блѣгочнннѣ на рогожннѣ оубозѣн нмѣа оун см

ѣнженны и рѣцѣ крѣтосаныи на персѣхъ своихъ и свыше его аггль зрѣ на нь тнхо и кротко 122 в,
прнемлетъ дшѣ его со честию и благоговѣннѣемъ .

Смерть грѣшнаго,

Улѣѣкъ старъ голъ лежаша на взнакъ на одрѣ
покрытъ даже до половини покриваломъ много
цѣннмъ и развращаѣ страшно оун свон и смѣ
цающъ ногѣ и рѣцѣ простыраѣ сѣмо ѡвамо св
ыше его демонъ водрѣжающъ во сѣе его копѣе
огненное трезѣбно расташемъ его сѣдровѣ и нзъ
влекаютъ дшѣ его нѣждно .

Какѡ Пишет сѣ сѣетное житѣе сегѡ свѣта

окрѣжи крѣгъ малъ и внѣтеръ его сотвори улѣ
ѣка старъ ѡкрѣжнобрадъ носѣще на главѣ кор
ѣнѣ и ѡблеуенъ во црѣкн рызы сѣдѣща на ст
олѣ нмѣща рѣкѣ простретѣ на ѡбою странѣ
и держаща платокъ ѣко же мѣръ подѣ аплы
пѣдесѣтницѣ и ѡкрестъ же крѣга напнши
сѣѣ писмена

Сѣетнын и заблѣждателнын и прелестнын

Мѣръ,

Внѣ же первагѡ колеса ѡкрѣжи дрѣгое коло ме
ждѣ обѣма колесама ѡкрѣжи:4: полъ колеса
крѣтновнѣное и междѣ нмн сотвори чѣтырѣхъ вр

ЕМЕНА ЛѢТА ПРОЛѢТЪ И ЛѢТО И ЕСЕНЬ ЗИМА

И горѣ оубо сотворы пролѣтне снце ѹлѣвка се
даца посредѣ цвѣтовъ и держа во рѣцѣ бнани

в ню На деснои странѣ сотвори лѣто снце: ѹлѣвка
носаца шапѣхъ широкѣ и держаца серпъ 123 с,

жнеани нивѣ. Долѣ сотвори есенъ снцѣ ѹл
вка посаца кожѣхъ и кѣкѣлъ седаца им
ѣа предѣ собою огонь и греющн сѣа, .

Внѣ же втораго колесе сотвори дрѣгн велнх
лешн крѣгъ междѣ тѣмъ и вторімъ сотвори
около:12: мали домовн и в ннхъ :12: зѣднн снреуъ
животныхъ :12: месецы и смотри добрѣ всакомѣ
времени да поставнши блнзъ прилнхнныѣ зѣд
ын снреуъ пролѣтно да поствншнн сѣа овна
телца и блнзнецъ, лѣто же ракъ льва дѣвѣ и
есени: вѣсы скорпнн стрелѣцъ зымѣ же: коз
нрокъ водолен и рыбы;

И тако да поставнши по чннѣ около колесе напн
савъ нмена еднннѣа коегождо нхъ вкѣпѣ же нм
ена мѣсѣцѣвъ сыце,

Напнши до овна . мартъ; до телца апрнлнн;
до блнзнанецѣвъ мннн; до рака нннн; до ле
ва нлнн; до дѣвы авгѣстъ; до вѣсѣвъ
септеврнн; до скорпнн окътоврнн;

до стрелца ноеврин; до козирокъ декември;
до водолен иандарин; до рыбы феврдарин,
Внѣ же третнагѡ и великаго крѡга сотвори :7:
возрастовъ ѹлѣвѣкнхъ сїце долѣ на деснѣи стр
анѣ крѡга сотвори отъ троуа восходаца и на
пиши горѣ предъ колесемъ: ѡ троуа седмолѣтнин,
Выше же сотвори нно отроуа велнчанше и напи
ши отроуа лѣта 14. погорѣ сотвори дрѡго
младомостакатъ и напиши (юноша лѣтъ 21) - 123 в,
Горѣ же верхѡ колесе сотвори нно ѡ троуа мла
добраднѡѡ сѣдаца, на прѣтолѣ испаюци на
возглавницѣ нмѣѡ простретыи рѡцѣ на обою ст
ранѡ во десницѣ держа скиптеръ во лѣвон же
мѣшецъ со сребренни носѡцѣ корѡнѡ и цѣкыѡ,
рызы, и подъ нимъ на колеса напиши:

(Юноша лѣтъ .28,)

Ннижаншее же его на лѣвон же странѣ, сотвори
дрѡгаго остробрадецъ лежаца на взнакѣ и на вер
ха горѣ и напиши: (м ѡ ж ѣ :48: л ѣ т ѣ.) ннижае
его сотвори ннаго лежацѣ ницѣ полѡседѣ и напиши
(С т а р е ц ѣ :56: л ѣ т ѣ): Ннижае его сотвори нна
го бѣлобрадны плѣшнѣвъ лежацѣ ницѣ нмѡца ѡб
ѣсена рѡцѣ и пиши (С т а р е ц ѣ ,75: л ѣ т ѣ.)

Снизѣ же колесе, Сотвори гробъ и во гробѣ смѣа
велнка нмѣца во уста члвѣка стремоголавъ до по
ловѣнны и блнзъ его смертъ и таж во гробѣ держаца
серпъ велнкъ и полагающе егѡ на вы старуевы и влекѣ
щн его ннзѣ же, Напиши сѣа писмена внѣ колесе бл
нзъ оустъ члвѣческихъ При первомъ ѡтроуа напиши
Еда оубою прешетъ възидѣ нагорнаа.

При второмъ ѡтроуа пиши ѡбаты сѡ ѡ время соца
ннемъ яко да скорее възидѣ при:3: мъ юноша пиш
ши, Се блнзъ придохъ сѣты на прѣтолѣ при младо
мъ же пиши Кто естъ яко же азъ и кто вышнен
мене При совершенномъ мѣжн пиши, еда ѡ время
яко же внждѣ пренде юность рн старомъ ѡ какѡ ма
слоба полдунаго прелстнрлъ естъ мѣрѣ: 124 с,

При престареломъ Пиши, оубы оубы ѡ смерте кто
можетъ нзъбѣжаты ѿ тебѣ, Сотвори же ѡ десн
дю странѣ и ѡ шдю же колесе:2: аггла нмѣца на гла
вахъ своихъ полуаса и ѡбращающа коло оужнамн
и прнтомъ нже ѡ десндю аггла пиши, ✧ д е н ѣ ✧
а нже ѿ шдю ✧ н о ш ѣ . Свыше же колесе напиши сѣе
надъписаные,

СѢТНОЕ ЖИТІЕ Прелестнаго Миръ, .

И во гробѣ Напши Всѣднын адъ

И смертъ,

При погощаема смѣа сіа оувы и кто ма нзбавнтъ

Ѡ вседнын адъ да вратишъ назадъ на сотворы,

Ѡ еже какѡ пысаты кѡбелннномъ црквы,

Егда Хоцешн писати сіреуъ

Нзобразоваты Кѡ Белѣнною црк

ковъ горѣ на кѡбе направи крѡгъ

сіреуъ како квлнмъ шаренъ со нека

лкѡ бон кон ѣа плнунтъ тако се и

зобразѡетъ Направи крѡгъ со раз

лнуннмн боамн ншарцін подобнн дѡге иже

явлаетъ са на облацѣхъ во время дождевно и посре

дѣ крѡга нзобразн хрѣта блѣоловлаца и держаца

при персѣхъ евліе и надъписанне сіе напши

ИѢЪ Х рѣт о с ѣ; В с е д е р ж и т е л ѣ

И ѡкрестъ крѡга сотвори множество херѡвнмовъ и прѣтоломъ

и напши сіе надъ затвора писаніе 124 в,

Виднте виднте іако азъ есемъ и нѣстъ

бѣгъ развѣ мене азъ сотвори хъ зем

лю и ѡлвѣка и на нен азъ рѡкою моею

оутверднхъ . . нѡ:

И сннзѣ вседржителя ѡколо сотвори проуна
унни анѣглскѣа и посредѣ нхъ на востоцѣ бѣцѣ нмѣ
цѣ рѣцѣ простреты на ѡбою странѣ и свышѣ еа,
напнши сіе надъписанне

Мѣръ бѣа гѣжа (ангѣловъ) и по уннѣ еа на
западѣ сотвори прѣчуѣ, и сннзѣ же нхъ прѣрокн око
ло крѣга кѣбелѣнаго напнши снѣ тропарь: о у т в
е р ж д е н і е: на та надѣющашихъ са оутверды гѣдн ѣр
ковъ юже стѣжалъ еси утѣною твоею кровію;

Нижше же на оуглѣхъ кѣбеленнхъ нже надъ ка
марамн сотвори:4: енгелѣтовъ мегю енгѣстовъ
на версѣхъ ѡбразѡвъ камарннхъ на востоцѣ сотв
оры оубрѣсѣ на западнѣ же стѣю плннтѣ,

И на десное странѣ сотвори іиса хрѣта держаще енгѣліе
и гѣлюца: Азъ есмъ ложа вы же рождне мое;
и на лѣвон странѣ еманѣла держаща хартїю
гѣлѣцѣ: Дѣхъ гѣды на мѣ его же рады помаза ма,
ѡ сыхъ же чѣтырѣхъ сотвори вѣтвы лозннѣ
досажающыѣ даже до оугловъ камарныхъ подѣ
егѣлістомъ аплы ѡплетены мегю вѣтвыамн,
внѣтеръ же камаръ на горнѣмъ мѣстѣ всакаѣ
камаръ сотвори :3: пророкн со хартыамын прѣро
чѣствѣющнѣ ѡ еже подѣ ннмъ празннкомъ ѡ нем же

пророцествѣтъ нщн на лн̄, 125 с,

Начало Перваго унна

Видѣтеръ олтарѣ на средннѣ

Востоунна камары подѣ реуеными прѣрки сотвори

бѣѡ сѣдѣцѣ на престолѣ держа яко млицѣ хрѣта св
ыше еѣ напиши сїе надъписанне:

Мѣрѣ бога свышеша ѣ нѣ е с ѣ . н на ѡбою
странѣ еѣ створы 2: архангѣла мїханла н гаврила
млтѣвѣ твораца н тако научн ѡ лѣвна страны еѣ
12: владнуны праздницы н сѣбѣа страсты н ѣже
поскрїннн н сотворнтн ѡколо во немѣ храмѣ подѣ
прѣрокн даже до деснехѣ странѣ бышна н такѡ бы
ваетѣ первын уннѣ ,

Начало Втораго унна .

Долѣ подѣ вышешю сотвори бжѣтвеннѡю лїтѣргїю
нщн лнстѣ: а ѡдѣ лѣ в ы ѣ странн еѣ научн
блжественїѣ дѣла н удѣса хрѣтовы н створы таѣ
н ѡколѣ еѣ н совршн ѣ до десныѣ странн бжѣтвенїѣ лїтѣргїн
н снце совршает сѣ вторын уннѣ ,

Н на дввою кѡбета олтарѣ на еднномѣ оубо еже на про
скѡмедыю створы хрѣта во архїеренскнѣ рызы на ѡ
блацѣ сѣдѣца н блѣгословаца , держаца евангліе
ѡтворено глїюцѣ: азѣ есмѣ пастырѣ добрын , н горѣ

надъ нимъ сїе надъписанїе:

И҃СЪ Х҃Р҃ТОСЪ, ВЕЛНКІН АРХІЕРЕН,

и ѿкрестъ сотвори херѣвыми и престола и ни

жеше ѿколо іерарховъ сотвори яковныхъ хоще

ши и снзѣ сїа, Жертвѣ манѡа 125 в,

ицы лнсть, Жертвѣ авела и канна

ицы лнсть, И во камарѣ проскѣмедн

нони сннтне а на дрѣгомъ кѣбе сотвори бѣѣ

со мляенцемъ въ крѣгѣ нмѣщѣ рѣцѣ прострети

на ѡбою стрнѣ и надъписанне напнши сїе

Мѣрѣ Бѣга шнрша ѿ небесъ,

И ниже сотвори около сотвори іерарховъ яко

выхъ хощешн снзѣ же нхъ сотвори

Моисеа зраца кѣпїиѣ горащѣ ици лнсть;

При отрока во пещиѣ възыщи На лнсть

Даннїа въ ровѣ львовъ възыщи лнсть

Странолюбїе Авраамово възыщи лнсть

Внѣ же ѡлтарѣ на четьрѣхъ крес

топотѡлахъ снреуѣ на оуглнехъ кон создѣ сто

лоповъ малн покровенны кѣбетѣ на первомъ еже на

дѣ днаконосыамн сотвори велнкаго совѣта агла,

на ѡблацѣ держнма ѿ :4: аггловъ держаща ха

ртню глѣющѣ:

Азъ ѿ бѣа нзыдохъ и ндѣ небо ѿ себѣ не
приндохъ но тон посла ма

Напиши же сіе надъписанне

Инсѣ Хрѣтосъ Великаго Совѣта Англа,

На второмъ крѣтопотолицѣ сотвори; Емманѣла

на облацѣ глѣюца на хартѣи Дхъ гднъ на мѣ ег 126 с,

ѿ же ради помаза ма: , и на:4: краахъ облака
сотвори четверообразны елѣсты; на третьемъ же кр
естополицѣ сотвори архангла мнханла во деснѣи рѣ
цѣ держаца меуъ во лѣвон же хартню глѣющѣ;

А на нже честнымн серѣцамъ не притекающыа,
къ семѣ божественомѣ домѣ немнлостывно
мою меуъ прострю къ немъ

На :4: мѣ же крестополицѣ сотвори Прѣтеуѣ на
облацѣ десницею благословляюща левницею же держа
ца крѣт и хартню глѣющѣ:

Поканте сѣ приближи бо сѣ црѣтвне небное,

Нижженше же на перваго крѣтопотолога камарнахъ со
твори монсеа держаца скриѣали закона и
ларонъ держаца стамнѣ златѣю и прозавшын
жезель ѿблеуена ѿба во архнеренскыа рызы и на глав
ахъ нмѣце мытры

И ѿ ѿ держаца во рѣкахъ своихъ ковчегъ
И данилъ держаца хартию И на камарахъ вто
раго крестопотока сотвори,
пророка Самѣила держаца рогъ елен и кадилн
ыцѣ: и Мелхиседекъ держаца на блюдѣ хлѣбы
и пророка захарію оца прѣтечевъ держаца
кадилницѣ носаче и ѿни архіеренскна ѿдѣаніа .

Праведнаго іова носача корѡнѣ и держаца
хартию глѡще бѣды нма гдѣнѣ блѣоловенно
ѡ нынѣ и до вѣка, .

На третьягѡ и четвертаго крѣопотока кама 126 в,
рыхъ сотвори .12, аплы. ѿн. На востоцѣ
же свыше двою столпѣ сотвори

Блѣго вѣщенинѣ бѣны и создан бѣцы пророкъ

Д а в и д ъ

Давыдъ держаца хартию глѡще

Слыши дщи и выждъ и приклони оухо твое
создан же аггла;

пророкъ нсаѿа . показѡюще перстовидно бѣцѣ

глаголюци на хартин: Се два во чревѣ прїиметь
и родитъ сѣа и нарекетъ нма емѣ еманѣнлъ ,

На четырьхъ же главыхъ столповыхъ пишн сѿа писмена ,

На первомъ столпѣ, . Сен домъ ѿтець созда,
На второмъ столпѣ, Сен домъ снѣ оутверды
На третомъ столпѣ, Сен домъ дхѣ ѿбновы,
На четвертомъ же столпѣ . трѣцѣ стѣа слава тебѣ,

Научело третїаго чина,

Видѣть же олтаря подѣ бжественною лнѣю
гну сотвори преподааніе гдѣа тѣла и кровы апл
омъ, ици лнѣ . и ѿ десныхъ страны преподааніе
даже до темплн и сотвори сіе,

Входъ бѣы взыци на лнстѣ:

Моисеа и арѣона слѣжащи во скниинъ свидѣнїа лнѣ.

Лествыца наковла взыци на лнстѣ;

Кнѣотѣ несѣмъ во нерѣсалнмъ ици лнѣ.

И внѣ олтаря ѿколѣ храма на деснѣи странѣ 127 с,
подобнѣ и на лѣвонъ сотворы избранѣишна пр
нтѣынъ хрѣтовнъ воздвыженне чѣстнаго
крѣта поставленіе стѣхъ иковны,

На западнѣи странѣ же свыше дверенъ храма
сотворы оученнѣ прѣтыа бѣы и прочна
богрднѣныа праздннкн: ици лнѣ.

И тако Совершаетъ сѣ третын

чынѣ

Н а ч а л о ч е т в е р т а г ѡ ч и н н а ,

Долѡ подѣ третомѣ чинѣ ѡколо всего храма
и ѡлтаря сотвори стѣиа внѣтерѣ ѡлтаря на
крѡзѣ предѣ престоломѣ сотвори трапезою и
ерархн внѣ же на лицѣхѣ на обою странѣ сотвори
мѣнникн на западнѣ же преподобннѣ и твори аков
ыхѣ, хоцешн и тако совершает сѣ четвертин чинѣ,

Н а ч а л о п я т а г ѡ ч и н н а ,

Подѣ четвертагѡ чина во ѡлтаря сотвори око
ло стѣиа трапезы стѣихѣ нерарховѣ на деснѣи стр
анѣ великаго васннѣ, на лѣвон же златобста
и проунѣхѣ знаменнтыхѣ нерарховѣ со хартнамн на
дписаннамн, лн. .

И блнзѣ просѡмеднн сотвори Стѣгѡ петра александрї
скаго держаца хартню глѡца 127 в,

кто ты раздра рызѡ хрѣте спѣсе, и предѣ нн
мѣ сотвори хрѣта яко мѣнца верхѡ стѣиа тр
пезы носѣще рызѡ раздренѡ десницею же блгвл
ѣще его левницею же держа хартию глѡца

Арья безѡмннмѣ и всезлюбнвнмѣ ѡ пет

ре и анаѡема трнкатѣ да бѡдетѣ,

и по камарн сотвори стѣин даконн нцин на лн:

Внѣ же во лицахѣ сотвори стѣин великомѡ

УЕННИКІН О ДЕСНОЮ С҃ТАГО ГЕΩРГІА: Ω ШДЮ ЖЕ С҃Т
АГО ДИМИТРИА И ПРОУАА ПО УНИД НЦИН Л҃Н.

Сотвори с҃тын безстребренники нцин л҃н.

И с҃таго константина и еленд держаца ѡба вк
дпѣ кр҃тѣ гд҃нѣ нцин л҃н.

На западнѣи же странѣ, Сотвори о десною
стаго антониа великаго ѡ шдю же енѡмліа и проуи
знаменитна пр҃пныа и твори держацыа ха
ртын со надписаннаамн нцин л҃н:

Вндѣтрѣ же дверен храма ѡ десною сотвори
архаг҃гла мїханла держаца меуѣ десницею лѣв
ницею же хартню гл҃юцѣд

Бѣжїи воевода есемѣ меуѣ ношд и здѣ
входацыа со страхомѣ соблюдаю с по
борствдю помагаю и меуемѣ посѣкаю,
ѡ шдю же Сотвори

Гавріла держаца хартню и пишдѣца тростїю
сіа: Острописателндо тростѣ въ рѣ
цѣ, поса входацихѣ дѣанна писдо: со 128 с,
блюдаю любацыа аще ли же ни то потре
бляю скоро: ,

свыше же дверен сотвори хр҃та яко мл҃нца три
лѣтна спаца на постелѣ и ѡпнрающин са на рѣкѣ по

дъ держѣжа ею глѣвѣ свою И Бѣѣ стоѣщѣ предъ
нимъ блговѣнно и около его агглы держащыя ры
пыды вѣющыя тѣмн надъ нимъ, . .

Снизѣ его сотворы тѣтлѣ и напиши сѣ Надписаніе

Исписа сѣ сен бжественни и сѣенныи храмъ; бж

ественныя и сѣенныя обывель (имкѣ) истоца

нимъ; (онсицы) во лѣто его же хощеше

(Ѡ Нарѣнкѣ)

Сиречъ притворѣ церковнѣмъ Іаце нарѣнка

аже хощеш писати имѣетъ две кѣбета на едни

мъ оубо горѣ сотвори всакое днханне сицы, окр

ѣжи ѿбо и посредѣ сотвори хрѣта и чины аггльскіа,

ниженше еже лики стѣхъ ници на . лѣ:

На дрѣгое кѣбе сотвори свыше прѣроци: такѡ окрѣ

жи крѣгъ и сотвори и ако же ѿбо и околѣ его напиши

свыше прѣроцы та предвозвѣстыша дѣво,

И посредѣ его направн бѣцы со мѣнцемъ и агглы

держациа еѣ и ѡколѣ нхъ, и подолѣ нхъ, прѣроки ници лѣ.

Ниженше же на оуглехъ сѣ творцы сѣдациа,

на прѣтолѣхъ и пишѣщыа, На деснѣи странѣ нѣѣ

же естъ всакое днханне иѡана дамаскина пишѣща

Прежде вѣкъ Ѡ оѣа рождшемѣ сѣ. . 128 в,

Сѣаго къ семѣ пишѣщѣ ѡбразѣ мензѣмѣ
нон сѣаго недвижнми пѣчатѣ не преложн
аа сѣе слове премѣдростѣ нмыща деннца,
вышнаго, снло тебѣ поемѣ со ѡѣемѣ н дѣхомѣ,
н сѣаго анатоліа пишѣща,

Веселнте сѣ нбса н вострѣбыте ѡснова
ннын землн, н возопнте горы со веселн
мѣ себо, еманднлѣ н проуаа,

Сѣаго квріана пишѣща на хартїн

Днвенѣ есн бжѣ нашѣ н удна дѣла твоа н пѣтїе
твон не нслѣдованнн бжїа бо премѣдростѣ есн н
впостасѣ совершенна н снла со безнауална же н сопрнѣщнна . .

На лѣвон же ндѣ же естѣ свыше прѣроцы сѣаго
мнтрофана пишѣща на хартнн

рѣун прѣроковѣ прѣднаписаша прѣѣтаа , .
твое рждѣтво мензреуенное н недѣобо
сказаное еже мн познахомѣ танноводнтелное: ,

Сѣаго іѡснфа пишѣща: на хартїн,

Нже нбо прострын хотѣннемѣ нбо зем
ное дрѣгое показа та бѣ о мѣн прѣѣтаа ,
н нзѣ тебѣ воснавь ѡвн сѣ

Сѣаго ѡсѡфана пишѣща на хартнн,

Сеуеннемѣ посѣдѣюще благословѡвь

всепроучнаѧ бѣдѣ мѣдрествѣмъ та бѣа,
бо родила еси рождество неизказаное мѣтре,
безмѣжнаѧ неплѣненъ плодъ божіе ворожденіе, 129 с,

Снизѣ же на крѣтѣпопотоцѣ сотвори ѿ мѣуеныи стѣхъ
всего лѣта елико вмещаетъ нѣи: лѣ:

ѿколѣ же на равныхъ стѣнахъ Сотвори 24: нкоси
ниже еже сотвори бѣгороднунѧ нкосы на востоцѣ,
свыше дверен сотвори

Хрѣта со евліемъ ѿверстымъ сѣдѣща на прѣтолѣ
глаголюще

Азъ есмь дверь мною аще кто внидетъ спасетъ са
и ѿ обою странѣ его сотвори бѣдѣ и прѣѣдѣ молитвѣ дѣю
ща На западнѣи сотвори стѣин вселенскѧ соборнѣхъ нѣи лѣ

На деснѣмъ лнѣ сотвори коренъ исеевъ нѣи лѣ...
и на престѣпленне изгнаніе адамово нѣи лѣ...

И на ѿ ветхаго завѣта Елико хоцешн

На лѣвомъ лнѣ сотвори притча еже хоцешн и дѣшеп
аснтелнѣю и бѣотеунѣю лѣствнцѣ нѣи лѣ

Нише же сотвори преподобнѧ творцы елико хоцешн,

Како пишеть сѧ фѣилъ или крѣтилицѧ,

Горѣ на кѣбе сотвори нѣо со слнце и мѣсѧцъ и звѣзды внѣ
же нѣсѣ ѿколо сотвори славѣ со множество агѣлы
и снизѣ нѣхъ ѿколѣ сотвори первѣи уннъ во нсрданѣ бы

ВШНА ѿ ПРѢДТЕУА: УДДЕСА НЦН ЛН:

На востоцѣ крѣщрніе хрѣтово свыше главн хрѣтовнхъ
сотворы лѣѣа сходяща съ нбесе н на краи лѣѣн стѣго
дѣа н постреде лѣѣѣ ѿ свыше до нызѣ напшии сіе пісмена;

Сен естѣ снѣ мон возлюбленнын ѿ нем же благоволахъ

Нижше сотвори вторын ыннѣ уддеса стѣхъ... 129 в,

Ветхаго завѣта елика прообразовахѣ

Божественое крѣщенье ѿбрѣтенне монсево нци на лн.

Потоплєнне егѣптаномѣ лн:

Монсеа оуслаждающа морры водѣ нци лн.

Дванадеса нстоунниковѣ н сто стевлен нци лн.

н водѣ пререканна лн,

Прехожденіе кувѣтъ уресь іордана лнѣтъ

рѣно гедеѣновѣ лнѣ.

Нлна преходаща іорданѣ лнѣ.

Елнсен преходаща іорданѣ лнѣ.

Неемана мнюща сѣ во іорданѣ лнѣ.

Жертва нлннѣ лнѣ..

Живопрємнын нстоунникѣ лнѣ.

На главнхъ же столпнхъ сотвори прѣрокн нже про

роуєствѣютѣ ѿкрєщеніе

Како пишєт сѣ трапєза,

Егда хоцеш писати трапеза то первѣе сотвори
на камарахъ свыше нгѣменскна трапезы, там
нѣю веверѣ и внѣ камарахъ на странѣ

Благовѣщеніе бѣѣдѣ и ѡколѣ сна ѹдѣси хрѣтѣ
Хрѣтѣсь ѡдѣца съ мнтары лнѣ.

Аплы разѣтерзающыа класы лнѣ.

Хрѣтѣсь блѣгвѣща пѣтъ хлѣбомъ и седмъ рибъ

Странолюбне мартиннѣ възыцы лыстѣ

Блѣдннѣ помазѣющѣю хрѣта гдѣ миромъ
водомѣ симоновомъ нѣн лнѣ. 130 с,

Хрѣтѣсь во емманѣсѣ преломляюща хлѣбѣн лнѣ.

Хрѣтѣсь ѡдѣца по воскресеніе рыби частѣ и сотѣ ѡ пѣель нѣн лнѣ:

Хрѣтѣсь на морахъ тыверыадскомъ нѣн лнѣ.

и притѣн елнко хоцеш и ѹдѣса стѣго сеы обнтелн и па
денне деннцы лнѣ: и тако бнваетѣ первын ѹннѣ.

Н а ч а л о В т о р а г ѡ у н н а

Сннхѣ же танныа веверы сотворы знаменнѣна све
тнтелн во преподобннѣескна рызы и надѣписаніе препод
обннѣескнмы ѡ деснѣю стѣгѣ васылна глѣща: на х
арттын Дѣше добротѣ твердѣ сохраннтелнѣ
сѣю възыщѣтъ бѣѣ ѡ ѹлѣѣжеска рода,
грнгона бѣсловѣ глѣща на хартын

Пастырѣ словеснаго бнвѣ стадо прости смире
 нѣ бл҃гопрнхтенѣ кроткѣи бѣды тако во тоє
 оумножиши ѿ г҃дѣ,
 Сѣын николаѣ г҃лющѣ на хартын,
 Единѣ б҃гѣ оцѣ слова живаго премѣдростын и
 впостасныѣ и сила ѡбраза прнсносѣщнаго,
 ѿ шѣю же сотвори ѡана златобста г҃люца на хартѣи
 Всакъ нже аще прежнихѣ ѡстанет са согрѣше
 ныи спасет са кн ждо порѣуаю са чнстѣ, .
 Сѣаго аѡанасіѣ алеѣандрискаго г҃люца на хартѣи
 Единнаго б҃га чтнмѣ во тронцѣ и тры лица
 во единнцѣ славнмѣ. .
 Сѣаго курла алеѣандрискаго г҃люца на хартѣи,
 Нже ѡрѣжна поста вергающіѣ подѣ чрева 130 в,
 ненствѡство заппнаема бывають ѿ б
 лѣдопрелѣбодѣнственнаго оубывають са
 грѣха, .
 Внѣ же камары на деснѣи страннѣ сотвори ан
 тонїи ѡратнвша са къ трапезѣ г҃люца на хартѣи,
 Не прелѣщан са монаше насїценнїемѣ оутр
 обы повнновенне и со воздержанїемѣ пов
 ннѣетѣ (и покажетѣ б҃сн..)

И на лѣво и же странѣ сотвори

Сѣаго Ефрема ѡбратывша сѧ къ трапезѣ глѡ
ца на хартию:

трапеза молуацаѧ и славословацаѧ и
оумѣренѡ оуправлаема ѡ сѣихъ анггы
благоухвалнма бнвають .

Не молуацаѧ же но празднословацаѧ и безмѣр
но питаюцаѧ сѧ ѿ демонѡвъ оуннхтожаетъ ,

И на долнѣмъ мѣстѣ трапезы сотвори житіе
монаха ици лн:

и аце естѣ трапеза велнка и крѣтовидна то сотв
оры апокалипсисѣ сиречѣ ѿкровенніе сѣаго ювана
богослова и дрѡгою же хощешн . .

Внѣ же трапезы свыше дверен сотвори

Сѣаго ѡбнтелн . .

Како пишет сѧ церковѣ еже естѣ со крѣтопотолокомъ

Егда хощешн писаты црковѣ коѧ естѣ со крѣтопотоло

комъ сотвори посредѣ вседржителѧ и ѡколѡ его ун

ни аггелскіѧ на ѡглнехъ же :4: евлісты снхѡд же

на камарахъ сотвори прабцы и пророкъ каковн хощ

ешн аце лн же естѣ велнка црковѣ нматѣ .5. пото

лока и сиречѣ сѣыты кѡбелѣннѡн на дрѡгн же потоло

кахъ на едномъ сотвори велнкаго совѣта аггла

на нномъ же еманѡнла на дрѡгомъ бѣѡ со млѧнцѣ

на нномъ прѣтеуа и нише же енѣнты и прѣрокн и пр
аѡцѣи на камарахъ же на разлнуннхъ стенахъ влѣ
ныа праздникн: сѣтыа страсти и ѹдеса сѣи ѡб
нтелн тоа же и проуна яко же свыше сказахомъ ти;

Како пишеть сѣ сведена црковъ покровомъ

Аще естъ сведена црковъ коа естъ еднновидно покро
венно то горѣ постредѣ камары сотворы вседржит
ела въ крѣзѣ Н на востоцѣ свыше темпла бѣд
и на западнѣи странѣ прѣа ѡ бѣд до хрѣта и ѡ хрѣта до
прѣа сотвори нбо и нбо множество агловъ и ѡ едн
нна и ѡ дрѣгна страны нбсе сотвори прасѣи и
прѣрокн посредѣ крѣговъ

Снизѣ ихъ сотворы первын ѹннъ влѣнїхъ празднико
въ и сѣтыа страсти хрѣтовы и яже по воскресеннн
ѹдеса Н я на камарѣ олтарнон сотворы шнрцѣю
и нижеше сотворы вторын ѹннъ ако же и
въ кѡбеленное; ѹнѣ же ѡлѣара сотвори енѣлїстн, и
ѹдеса сѣага ѡнтела и проуаа ако же и во 131 в,
кѡбелѣннон црквн

ѡ кѡдѣ познахомъ и прнахомъ

писати нконн покланаты сѣ нмъ еже писати
сѣыхъ нконн прнахомъ на тоуню ѡ сѣыхъ бѣц
но и ѡ аплѡвъ и ѡ самого хрѣта бѣа нашегѡ

ѲАКО ЖЕ Н В НАЧАЛѢ КНИГѢ СѢА ПОЗНАХОМЪ Н ПОКА
ЗАХОМЪ ТѢМ ЖЕ ХРѢТА ПИШЕМЪ НА ИКОНѢ ѲАКО
УЛѢВѢКА ПОНЕЖЕ НА ИКОНѢ ѲАКО УЛѢВѢКА ПОНЕ
ЖЕ НА ЗЕМЛИ ѲАВН СѢА Н СЪ УЛѢВѢКѢН ПОЖИВЕ БЫВЪ
СОВЕРШЕНЪ УЛѢВѢКЪ ѲАКО ЖЕ Н МЫ КРОМѢ ГРѢХА
ПОДОБНѢ ПИШЕМЪ Н БЕЗНАЧАЛНАГО ДѢЦА ѲАКО
ЖЕ СТАРИЦА: ѲАКО УТО ЕГО ВИДѢ ДАНИЛЪ
СѢАГО ЖЕ ДѢХА ПИШЕМЪ ѲАКО ГОЛДѢЪ ѲАКО ЖЕ
ѲАВН СѢА НА ІОРДАНѢ
ЕЩЕ ЖЕ ПИШЕМЪ ІКОНОДЪ БОГОУЧЕ
Н ВСѢХЪ СѢТЫХЪ ПОЛНАЮЩЕ СѢА НМЪ ВОЗНОСИТЕЛНѢ
А НЕ ПОКЛОНИТЕЛНѢ СІРЕУЪ ГЛѢМЪ ѲАКО ТОИ ЕСТЬ
ХРѢТОСЪ НЛИ БѢЦА НЛИ СѢТИН НЖЕ ЕСТЬ НСПИ
САНА НА ИКОНѢ НА ѲНОЮ УЕСТЪ ѲАЖЕ ТВОРИМЪ ИКОНѢ
ВОЗНОСИМЪ ѲѢ НА ПЕРВООБРАЗНОЕ СІРЕУЪ НА ѲНОЕ
ЕЖЕ НАМЪ ПОКАЗѢЕТЪ ІКОНА ЗАНѢ АЩЕ ОНАѢ ІКО
НА ЕЖЕ ПОКЛАНАЕМ СѢА Н ЛОБЫЗАЕМЪ ЕСТЬ ХРѢТОВА
УЕСТЪ ОНОЮ ЖЕ ТВОРИМЪ ЕН НА ХРѢТА Н ВОЗНОСИМЪ
СѢА БЖІА СЪ НБСНЫѢА Н ВОПЛОТНѢВН СѢА , ѲѢ
СѢТЫѢ ДѢВЫ Н ОУМРЕ НА КРѢТѢ ЗА ННЫ ДА СВОБОДН 132 с,
ТЪ ѲѢ ГРѢХОВЪ НАШНХЪ Н ВРАЖІИ ПЛЕНЕННА Н ДА Н
ЗБАВИТЪ АДАМА Н НЖЕ ѲѢ АДАМА Н ѲѢ Ѳ ТЕМНО
ОБРАЗАГО АДА Н ДА ВОЗВЕДЕТЪ ВО ПЕРВОЕ ОТЕУЕС
ТВО НЕПОКЛАНАЕМ СѢА ШАРОМЪ Н ХѢДОЖЕ

ствѣ яко же хѣлатъ противныцы цѣркве
наша, и проклати невернѣа еретицы но дано
покланяемъ сѧ бгѣ гдѣ нашемѣ іисѣ хрѣтѣ нже
естъ на нбсѣхъ, и бо ѹестъ. Иконы на первоѡбр
азное прихѡднтъ глѣтъ великѣи василѣи, вы
дащы же нконѣ бгѣ помншляемъ яко една
жена дѣѣ прїятъ толко блгѣтъ яко же быти
ен мтръ самаго того бга...

Преже рждѣства дѣва и въ рожтвѣ и по
рожатвѣ пакн дѣва пребываеш,

И Подобнѣ глѣмъ иконахъ всехъ стѣхъ и бо зраце
еднаго мунка и спсанин абїе воспоминаемъ
яко тон стѣин бѣ ѹлѣккъ яко же и мы обаѹе сво
нмъ терпѣнїемъ побѣди мѡунтелн и ѡблнун и
допоклонство вѣрд же хрѣтовѣ кровїю своєю нзвѣ
стно сотвори

Вндаще же пакн еднагѡ іерарха мннмъ яко
тон добродетелнмъ жнтїемъ своимъ бнстъ до
брын ѡбразомъ стадѣ своемѣ и направн е напажн
ти спасенїа и премѣдростю словесъ своихъ ѡгна
еретнкн ѡ цркѣ хрѣтовы, .

Вндаще пакн еднаго преподобнаго помышляемъ.
яко тон постннѹествомъ своимъ разтерзавъ
сѣти вражїа и побѣдивъ ихъ сохранивъ ѹнсто

ТѢЛО СВОЕ ПОЖИВЪ АГГЛСКИ.

Пакожде и всакаго Стѣго видаще на н

конѣ написана

Абїе помннаемъ дѣла того и покланѣем сѧ емѸ

и славословымъ его восхощаща оумомъ наш

нимъ на первообразное бл҃годаряще б҃га нже

оукрѣпи нхъ совершнты таковна подвыгы

и оутвердиша православїе праведное оубо нзо

браздѣмъ и покланѣем сѧ стѣымъ иконамъ

А анаѳема да бѣдетъ холницы и оукорыте

лнцы проклаты неверницы сїи образи

и честнымъ иконамъ . .

Ѧ образъ вл҃чнаго лица и тѣла

яко же предаша нже нзъ начала самовдцы;

Германа Константинопоскаго

Б҃гомѣжное оубо тѣло хр҃товѡ етъ трехъ ли

ктен мало пригорбато и кротосты свои чєс

тво авлающа добрымы вѣждамы доброоуно

носъ красенъ видомъ акни вудъ зерна пшеницы

глава всевласна и мало прижелтєны власи гла

внна нмѣща чєрно чє брадѣ персты прѣчевыхъ

рѣкъ образъ ѡ неѧ же ѡдѣшевленное себѣ и со

вершеное чєловѣчєство приѧтъ ,

Ѧ образъ Претѣя б҃ца

Прѣтаа бѣа . бѣ возрастомъ сердца сиреуъ
оумѣрнаго возрастъ ннн глѣютъ трехъ лак
тен быты ен выдъ лица ен бѣ акн видъ зє
рна пшениуна желтнмын власы оѣн желтны
краснооуесна долгымы бровн мѣрннымъ носо
мъ н персты придолгн нмѣца блѣгодкрашенна
смыренна бывше на послѣдокъ всакаго кнученїи
непрнучастна проста н мало лица притворяющаа
ннкаа же магкости съ собою нмѣцаа по с
мнреннїе нзрадноє являющна ѡдежды аже ноша
ше бахѣ прости н природнаго своего вида ако же
свидѣтелствѣтъ еа ѡмофоръ нже во храмѣ
еа лѣжитъ

Како пишеть сѧ блѣгословащаа

рѣка

Егда творши блѣголоващаа рѣка то не сово
кѣплан трехъ перстовъ вкѣпѣ но да совокѣпши
велнкїи перстъ сїестъ палець (светомъ) со тѣмъ
нже естъ междѣ средннимъ н малнмъ тоуїю поне
же правын первын перстъ глаглемнн оуказателн
ын погорьбленыне сїреуъ , сватѣе , нлн составляе
т сѧ . середнаго перста (іс̄) нма знаменѣтъ нбо
знаменѣтъ (і) горбатын же нже естъ блнзъ зн
аменѣтъ (с̄) велнкїи же перстъ сїестъ палець

нже естѣ послѣ среднаго нже совокѡплетъ сѧ едн
 нѣ со дрѡгнмѣ косвенноу погорбленіе же сіеестѣ
 свнтые малаго перста нже естѣ блнзѣ (х̄с̄). нма 133 в,
 знаменѡетѣ нбо косвеностѣ малаго перста нже
 бываетѣ вкѡпѣ со блнжннмѣ срѣдномѡ или
 посѣредномѡ . . (х̄). писма показѡетѣ малы нже
 перстѣ нже нматѣ горбленые н снмѣ (с̄) знам
 енѡетѣ нм же (х̄с̄) нма показѡемагѡ н сего
 ради бжѣственнмѣ смотреннїемѣ ѡсодѣлате
 ла всехѣ персты ѡлѣбѣуескіа дѣланны тако
 внмѣ ѡбразомѣ создаша сѧ а не множаншее
 или мнѣншїи но еанко сѡтѣ доволни нзавыти
 н показаты тоѡ нмѣ егѡ .

Надъписанїа Сѣаа тронца:

безначалны оцѣ ветхын деннн; со безна
 чалнын снѣ слѡво бжїе, дх̄ сѣын,
 нже ѡ ѡца нсходан.

Сѣаа тронца едннѣ бгѣ всѣхѣ

на крѣтѣ нже естѣ на венцѣхѣ трїехѣ лицѣ,
 оца н снѣ н сѣаго дх̄а, да напнсѡеши сѣа
 (ѡ ѡ н.)

нже знаменѡетѣ славянскын сїреуѣ онѣ
 нже былѣ н естѣ н бѡдетѣ тако бо реуѣ бгѣ
 бгѡвнцѡ мовсею егда вндѣ егѡ во кѡпннѣ

азъ есмь . сын , и напиши та сице (о)
оубо поставы на деснѣи странѣ вѣнца (.ѿ.)
иже горѣ (н) же на лѣвон странѣ надписаніе , . 134 с,
ѿ нсходн ꙗ . с . 14 . азъ есмь сын , .

Надписаніе стѣи тронцѣ егда писати изобра
жаты бѣдешн оцѣи и сѣи со хартиамаи ѿвер
стыми; (Н пиши на хартии оцѣи)

Нзъ урева прежде денницы роднхъ та сѣ
ди ѿ деснѣю мене донде же положѣ врагн
твоа подъножіе ногъ твои

На евангеліи сина

Ѿѿе стѣи азъ та прослави хъ на земли:
и явынхъ нма твое предъ ѿлѣкомъ:

Азъ и оцѣи едиино есмы азъ во оцѣи о оцѣи

во мѣ . . Прилагателнаа имена иже пишема
сѣдѣ на икона хрѣстовыхъ .

ѿс - хрѣс . Вседержитель , Жизнодавецъ ,

Спасъ мѣра - мноствъ - великаго совѣта аггль .
уеловѣколюбець , . Еммануилъ . ,

Егда же твориши его на второмъ пришествіи и
или на сѣднлице . Праведнын Сѣднл , .

Егда твориши архіереа хрѣта . црѣ црѣтвѣю
цыхъ и велики архіереа .

Егда творши на распята, Црѣ Славн.

Егда держитъ на раме крѣтъ, .

Се Агнець божій вземлан грѣхн мнра,

Сѣын оубрѣсь Сѣыа плїноа.

Срнлагателнаа нмена ѡже пишѣт са 134 в,

на нконахъ бѣы.

Мѣрѣ Бжїѡ мѣтнваа Пѣтевод

нтелннца . Скоропослѣшнаа Гдѣжа аггло

въ ѡсецарнца все прѣутаа влѣцы вы

шнаа нбѣсь - Живопрнемнїи нстоуникъ

Слаткѡлюбащаа Млекопитаящаа

предстателннца . . грѣшныхъ спѣсенїе

оутѣшенїе скорбашныхъ всѣхъ радостъ .

Надписаные На Евлїахъ хрѣтовыхъ

по мѣстомъ

На Евлїе Вседернтелѡ:

Азъ есмъ свѣтъ мїрѣ послѣдѣан по мнѣ не

нматъ ходити во тмѣ но нматъ всетъ животннын

на Евлїи спасъ мнра .

Наоучнте са ѿ мене ѡко кротокъ есмъ н смы

ренъ сердцемъ ѡбращетъ покон дѣшамъ вашнмъ

На Евлїи Жнзнодавца ,

Азъ есмь хлѣбъ животныйи снѣдын съ нѣсе
аще кто снѣсть ѿ хлѣба сего живъ бѣдетъ во
вѣки,

На Евѣлін, Великаго совѣта аггль

Азъ ѿ бѣга нзыдохъ и ндѣ: не ѿ себѣ бо при
ндохъ но тон ма посла:

На Евѣлін Емманѣла

Дхъ гдѣнъ на мнѣ егѡ ради помаза ма
блговѣстыти ницымъ посла ма,

Егда творши архіереа,

Азъ есмь пастыръ добры пастыръ добрын нже
дѣшѣ свою полагаетъ за ѡвцы а наемныкъ нже
нѣстъ пастыръ емѣ же нѣсѣтъ ѡвцы своа ви
дытъ волка градѣца и ѡставляетъ ѡвцы своа
и бѣгаетъ.

Егда творшии соборъ безъплотныхъ.

Видѣхъ сатанѣ ако молнію съ нѣсе падша

Егда творшии прѣроки

Пріемлаи прѣрока во нма прѣроуе мздѣ прѣроуѣ пріиметь,

Егда творшии аплы

Се даю вамъ властъ настѣпаты на смню и на
скорпню на всю силѣ вражію,

Егда творыши иерархи

Вы есте свѣтъ мїрѣ не можетъ градъ оукрыт
и сѧ верхѣ горы

Егда творыши мѣуенники

Иже исповѣст ма предъ ѹлѣвѣки и азъ исповѣмъ
его предъ оцѣмъ; и проѹа, .

Егда твориши прѣдѣбнымиъ ,

Прїидите ко мнѣ вси трѣбѣдоущи сѧ . и ѡбременен
ыни и азъ оупокою вы

Егда твориши безсребренниковъ

Болащыа нсѣѣланте прокаженыа ѡунцанте реѹе гдѣ

На дверѣхъ

Азъ есмъ дверь мною аще кто внидетъ спасет сѧ ,

На гробныцѣ 135 в,

Верѣан во ма аще и оумрѣтъ и пки жи
въ бѣдетъ ,

Надписанїе на хартїахъ ѹже держитъ

на бѣгороднѹномъ глѣмомъ шпкѣ ,

на хартїи мїханла .

оутро свѣтлѣншее радѣи сѧ едина

на хартын гаврїль:

Класъ прозѣбшаа бжѣственныи ,

На хартын нже держитъ оба кѡпнѡ .

Цвѣтте неѡвѣдаемыи радѡи сѧ една
прозвѣшаа ,

Хартнахъ нже дерѣитъ бѣца и прѣтѣа егда
творшии нхъ на трнехъ ѡбразѣхъ: На хартѣи
бѣца глѣтъ ,

Безначалныи сѣе и бѣа живаго слове
ѡ оца рожден сѧ тлѣнна спѣсе кромѣ томѡ
же единосѡщни и ѡ мене на полѣткѡ во
послѣднѣа лѣта воплотывѣ сѧ пауче оума безъ
сѣмено: твоємѡ достоаннью грѣхн ѡста
ви и матѣрныѧ исполныи молбы .

На хартѣи прѣтѣа . .

Нзъ согласѡю влѣкѡ твоен мѣрѣи гласомъ дрѡ
жественнымъ прѣтеунымъ твоимъ слове ,

Нхъ же искѡпнѣа еси кровью чѣтною на крѣтъ
повѣшенъ и закланъ неповиннѡ снхъ тѡ не
пакн при мирн блѡѡдѣрбне слове человѣ
колюбнемъ ѡбразомъ , 136 с ,

Прѣтеудъ тоуію , на хартѣи , глѣтъ

Поканте сѧ приближи бо сѧ црѣтѣые нбѣсное ,

Во евлѣихъ еже держатъ іерархн сѣрѣуъ ,
стѣителіе , реуче гдѣ не вхѡданъ дверми

рече гдѣ тако да просвѣтитъ сѧ свѣтъ
ваша предъ ѹлвѣки,
Надписаніѧ на праздницѣхъ ѡже пишема
сѡтъ на темплѣ,
Блгѡвѣщенныѧ ѡцы
рождѣтво хрѣтово
срѣтенныѧ хрѣ..
Крѣщенне хрѣтово
Пресѡбраженіе хрѣтово
Востанныѧ хрѣтово
Цвѣтоносіе хрѣтово
Распѣтыѧ хрѣтово
Снѣтне хрѣ.
Нагробное рыданіе
Воскрѣніе хрѣтово
Ѡсазаніе ѡмнио
Вознесеніе хрѣтово
оуспеніе ѡцы
Сшествіе стѣго дхѣа.
Вниман добръ да полагаемъ всегда ра
спѣтне на темплѣ свѣше праздниковъ
посредѣ аще ли же естъ templo велико

и хощеш да поставиши и дрѣга пражннкн то и нщн
назадъ во ѹдесѣхъ хрѣтовыхъ и стр 136 в,
астехъ наже по воскрѣнїе дѣла гдѣна и тамо
обращешн еже хощешн и намерыши
дрѣгаа,

Азъ есмъ воскресенїе и животъ вѣрѣан
въ ма аще и оумретъ ѡживетъ и живъ бѣдетъ, .

Дрѣгаа надписанїа На бгѣоматерныхъ
праздныцѣхъ стѣихъ

Зачатне вѣцы .

Ржѣтво вѣцы

Входъ во храмъ вѣцы

Девагъ ѹннн агсты

Соборъ безплотныхъ сыль

Соборъ 12: аплѣвъ

Всн стѣын, Стыхн Жнвопрнемнагѡ
нстоуннка, и на однтрнн

Утѣа матн бгѡѹлвѣка слова, нстоунннѹе

Бжественнаа воды бесмертнаа исполнн
рыбн твоего твоимн страдани да возмо
гѣ нзобразытн достоинно велнчннн нечре
ченнѣю твою радось Аще и еси небесъ шнр

ШАА Н СТЫХЪ АНГЛѠВЪ ВНШЫА ПО Н
МЕНЕ СМРНЕНАГО МАТЫ ПОКРЫ ВЫШНЫН
ТВОИ ПOKPOBЪ КРАНЫН ВКѠПЪ Н ПРЕСТА
ТЕЛСВО Н ПѠТЕВОДИТЕЛСТВО БЖѠТВЕНОЕ
Н ПРЕМѠДРОСТЬ,

СТЫХИ ГДЖЕ Н АНГЛѠВЪ 137 с,

ВСЕ БЛГОГОВѢННО ЗРАТЬ БЖѠСТВЕННЫН
ОУМОВЕ УТѢНЫН ВНДЪ ТА РОДШЫА СЛОВЕ
НО ОУЖАСАЮТ СА ВЫДѢННА ЗРАЦЕ СТРАНО
КАКО ТА БГА ВО ѠБАТАХЪ НОСИТЬ,

АЦЕ БО Н АНГЛН ЕГО, СЕГО ТРЕПЕЦѠТЪ УѠДЕ
СЪ ТО КАКО ВСЕ УЛѢВЪЕСКОЕ ЕСТЕСТВО: НЕ
ВОСТЕРЕПНО; НЕ ВОСТРЕПЕЦЕТЪ,

Стихи СлатколѠбщиа,

СИ ЕСТЬ ГРЕЧЕСКІИ ГЛНКОФНЛѠСА ЛЮБЫШН
БЕЗПРЕСТАНО РѠКАМА ѠБЕМЛЮЩАА,
НЖЪ ТА РѠКОЮ ДЕРЖАЩАГО ГДЖЕ МІРѠ ДА
ЮЩНХЪ ЕГО ЖЕ МОЛН Ѡ ВОСПѢВАЮЩЫХЪ ТА
БІѠ Н ВѢРНѠ НСПОВѢМЪ НЖЕ ПРЕЖДЕ РАДѠ
Н СА ДѢВѢ ВОЗВѢСТЫВЪ; ЗНАМЕННА. НИ
НЪ СТРАСТЫ ПРЕДЪ ПОКАЗѠЕТЪ ХРІТОСЪ ЖЕ
ВО СМЕРТНѠ ПЛОТЬ ѠБОЛКНИ СА СМЕРТЬ
ОУБОЛВШИ СА ТРЕПЕЦЕТЪ СІА ЗРАЩИ

Нсаіе лнкѠн дѠа нмѠ во чревѠ, н родн сѠа еммандла,

АГАВЪ	АЛЕΞΑΝΔΕΡЪ	АНДРОНИКЪ
ΑΓΑΘΑΓΓΕΛЪ	АЛЕΞΑΔΡΑ ЖЕ ^н ,	АНДРОПЕЛАГІА ЖЕ ^н ,
ΑΓΑΘΙΑ . . . ЖЕ ^н .	АЛЕΞΙΝ	АНЕКТЬ
ΑΓΑΘΟΝΙΚЪ	ΑΛΙΜЪ	ΑΝΕΜΠΟΔΗΣΤЪ
ΑΓΑΘΟΠΟΔЪ	ΑΛΟΝΙΝ	ΑΝΘΙΜЪ
ΑΓΑΠΙΑ ЖЕ ^н ,	ΑΛΥΠΙΝ	ΑΝΘΙΣΑ ЖЕ ^н ,
ΑΓΑΠΙΝ	ΑΜΒΡΟΣΙΝ	ΑΝΘΟΣЪ
ΑΓΓΕΝ	ΑΜΙΝΟΔΑΒЪ	ΑΝΙΚΗΤΑ
ΑΓΡΥΠΙΝΑ ЖЕ ^н .	ΑΜΜΙΑΝЪ	ΑΝΙΜΑΙСА ЖЕ ^н
ΑΔΑΜЪ	ΑΜΙΔΩΡЪ	ΑΝНЪ
ΑΔΑΝΚТЬ	ΑΜΜΩΝЪ	ΑΝΝΑ ЖЕ ^н
ΑΔΡΙΑΝЪ	ΑΜΜΩΝΙΝ	ΑΝΘВІН
ΑΖΑΡΙΝ	ΑΜΠΛΙΝ	ΑΝΤΙΟΥХЪ
ΑΝΤΙΠΑΤΡЪ	ΑΡΤΕΜΙΔΟΡЪ	138 в.,
ΑΝΤΙΤΟΝЪ	ΑΡΤΕΜΙΝ '	Βαβυла
ΑΝΤΥΠΑ	ΑΡΤΕΜΩΝЪ	ВАКУХЪ
ΑΝΤΩΝΙΝ	ΑΡΦΑΞΑΔЪ	ВАЛЕРІАНЪ
ΑΝΤΩΝΙΝЪ	ΑΡΧΙΠΠЪ	ВАЛЛЕРІАНЪ
ΑΝΤΩΝΙΝΝΑ ЖЕ ^н ,	Α СА	ВАПТЬ
ΑΝΥСІА ЖЕ ^н ,	ΑΣΑФЪ	ВАРВАРА ЖЕ ^н .
ΑΠΕΛΙΝ	ΑΣΙΝΕΦΑ ЖЕ ^н .	ВАРВАРЪ
ΑΠΙΝ	ΑΣΚΛІΠΙΟΔΟΤΑ .ЖЕ ^н ,	ВАРЛААМЪ
ΑΠΟΛΛΟΝΙΝ	ΑΣΚΛІΠΙΟΔΟΤЪ	ВАРНАВА
ΑΠΟΛΛΩ	ΑΣΤΕΡΙΝ	ВАРСАВА

аполлвнарїи	асвгкрїтъ	варсонофїи
аппїѡнъ	аттїкъ	васїанъ
арамъ	авгѡсталїи	всїїи
ареѡа	авгѡстинъ	васїлїскъ
арианъ	авгѡстъ	васїліка жє ^Ѡ
арїстинъ	авѡентїи	васса жє ^Ѡ
арїстархъ	авѡвїи	вассѡи
арїстїппъ	автономъ	венедїкта жє ^Ѡ
арїстїѡнъ	афѡонїи	венедїктъ
арїстовѡлъ	афраатъ	венедїмъ
арїстоклен	африканъ	венїамїи
арїстотель	ахнмъ	вїда жє ^Ѡ
аркадїи		вївъ
аркесснлан	Б	вїкентїи
арпвлъ	Боголѡпъ	вїкторъ
арсакїи	борнсъ	вїрсавіа жє ^Ѡ
арсенни		вїсарїѡнъ
вїталїи	горгонїа жє ^Ѡ ,	дометїанъ 139 с,
власїи	горгонїи	дометїи
вонїфатїи	гордїанъ	домна, жє ^Ѡ
вѡколъ	гордїи	домнїка жє ^Ѡ
гѡрїи	домнїкъ	
Г	грнгорїи	домнннъ

Гаврілъ	Гриментійъ .	Донатъ
Гадъ		Дорофеа жѣ ^н
Гаіанія жѣ ^н	Д	Дорофен
Гаіанъ		Дорімедонтъ
Гаведдан	Давидъ	
Галактіѡнъ	Дадъ	Е
Галінія жѣ ^н .	Дамаскннъ	Еаній
Гаій	Даміанъ	Езекиль
Геласій	Данаѡъ	Екатерина жѣ ^н
Геменіанъ	Даніилъ	Елеазаръ
Геннадій	Дарія жѣ ^н	Елесвон
Герасіимъ	Дасин	Елена
Геврасій	Девора жѣ ^н	Еленѡерій
Германъ	Димитрій	Еліакімъ
Геронтій	Димосѡенъ	Еліезеръ
Геѡргій	Дин	Елісавета жѣ ^н
Глафвра жѣ ^н	Діогенъ	Елісен
Глекерія жѣ ^н	Діодоръ	Елладій
Глвкіа	Діомидъ	Елмѡдамъ
Глѣбъ	Діонсій	Елпидій
Говдела жѣ ^н	Діоскоридъ	Елпидіфоръ
Голндѡха жѣ ^н	Діоскоръ	Енегріанъ

ΕΝΩΣЪ 139 В,	ΕΝΓΕΝΙΑ ЖЕ ^Ѡ	ΕΝΦΡΟΣΥΝΙΑ ЖЕ ^Ѡ
ΕΝΩΧЪ	ΕΝΓΕΝΙΗ	ΕΝΦΡΟΣΙΝЪ
ΕΜΕΛΙΑΝЪ	ΕΝΓΡΑΦЪ	ΕΝΦΥΜΙΗ
ΕΠΑΦΡΑΣЪ	ΕΝΔΟΚΙΑ ЖЕ ^Ѡ .	ΕΝΦΡΕΜЪ
ΕΠΑΦΡΟДНТЪ	ΕΝΔΟΚΙΜЪ	ΕΝΨΥΧΙΗ
ΕΠΕΝΕΤЪ	ΕΝΔΟΞΙΑ ЖЕ ^Ѡ .	
ΕΠΙΜΑΧЪ	ΕΝΔΟΞΙΗ	З
ΕΠΙΣΤΙΜΙΑ ЖЕ ^Ѡ .	ΕΝΦΗΜΙΗ ЖЕ ^Ѡ	
ΕΠΙΦΑΝΙΗ	ΕΝΦΥΜΙΗ	ΖΑΒΔΩΝЪ
ΕΠΙΧΑΡΙΑ ЖЕ ^Ѡ .	ΕΝΚΡΑΤΙΗ	ΖΑΚΧΕΗ
ΕΡΑΖΜЪ	ΕΝΛΑΜΠΗ	ΖΗΝΑ
ΕΡΑΣΤЪ	ΕΝΛΟΓΙΗ	ΖΗΝΑΝΔΑ ЖЕ ^Ѡ .
ΕΡΜΑ	ΕΝΜΕΝΙΗ	ΖΗΝΟΒΙΑ ЖЕ.
ΕΡΜΙΗ	ΕΝΝΙΚΙΑ ЖЕ ^Ѡ	ΖΗΝΟΒΙΗ
ΕΡΜΙΩΝΑ ЖЕ ^Ѡ	ΕΝΟΔЪ	ΖΗΝΟΝЪ
ΕΡΜΗΠΠЪ	ΕΝΠΛЪ	ΖΩΙΔЪ
ΕΡΜΟΓΕΝЪ	ΕΝΠΡΑΞΙΑ ЖЕ ^Ѡ	ΖΩΙСЪ
ΕΡΜΟΚΡΑΚΡΑТЪ	ΕΝΠРЕΠΗ	ΖΩРОВАВЕЛЬ
ΕΡΜΟΛΑΗ	ΕΝСЕВИΗ	ΖΩСИМЪ
ΕΡΜΙΛЪ	ΕΝСЕВΩΝЪ	ΖΩΤΙΚЪ
ΕΡΩΤΙΝΔΑ ЖЕ ^Ѡ	ΕΝСІГНІНЕСІА ЖЕ ^Ѡ	ΕΝСТАΦΙΗ
		Н
ΕΣΛΙΜЪ	ΕΝСТОЛІА ЖЕ ^Ѡ	НЛІ

ЕСРОМЪ	ΕΥΣΤΡΑΤΪΗ	НЛІА
ΕΥΑ ЖЕ ^Н	ΕΥΤΥΧΪΗ	НЛІΩΔΩΡЪ
ΕΥΑΓΓΙΗ	ΕΥΤΡΟΠΪΗ	НРАКЛЕΜΩΝЪ
ΕΥΑΝΘΙΑ ЖЕ ^Н	ΕΥΦΗΜΙΑ ЖЕ ^Н .	НРАКЛЕН
ΕΥΒΟΛЪ	ΕΥΦΡΑΣΙΑ ЖЕ.	НРΩДІСΩНЪ
НРЪ	ΘΕΟΠΡΕΠΪΗ	ІРННА ЖЕ ^Н . 140 с,
НСАІА	ΘΕΟΣΤΗΡΗΚΤЪ	ІРННАΡΧЪ
НСΥΧΗ	ΘΕΟΦΑΝΙΑ ЖЕ ^Н	ІРННЕН
Θ	ΘΕΟΦΑΝЪ	ІСААКЪ
	ΘΕΟΦΥΛΑΚΤЪ	ІСААКІН
ΘΑΔΔΕΝ НЖЕ НЛЕВВЕН,	ΘΕΟΦΪΛЪ	ІСАНЪ
ΘΑΛΑΛΕΝ	ΘΕΟΝΑ ЖЕ ^Н	ІСІДОРЪ
ΘΑΛΑΣΪΗ	ΘΥРСЪ	ІСΜΑΝΛЪ
ΘΑΜΑΡЪ ЖЕ ^Н .		ІԾДА
ΘΕΚΛΑ ЖЕ ^Н .	Ι	ІԾΛΙΑΝΙΑ ЖЕ ^Н .
ΘΕΟΓНІИ	ΙΑΚΩΒЪ	ІԾΛΙΑНЪ
ΘΕΟГНОСТЪ	ΙΑΜΒΥΧЪ	ІԾΛΙΓΓΤΑ ЖЕ ^Н
ΘΕΟΔОСІА ЖЕ ^Н .	ΙΑΝԾΑΡΙΗ	ІԾСТЪ
ΘΕΟДосІИ	ΙΑΦОНЪ	ІΩΑΘΑΜЪ
ΘΕΟДотІА ЖЕ ^Н	ΙΑΦЕΘЪ	ІΩΑΚΙΜЪ
ΘΕΟДотА ЖЕ ^Н	ІГНАТІИ	ІΩΑΝΑΘΑΝЪ
ΘΕΟДѠліА ЖЕ ^Н .	ІΕΖΕΚΙΛЪ	ІΩΑΝΝΑ ЖЕ ^Н
ΘΕΟДѠЪ	ІΕΡΑΚЪ	ІΩΑΝΝΗΝΚІИ

ФЕОДОТЪ	ІЕРЕМІА	ІΩΑΝΝЪ
ФЕОДОРА ЖЕ ^Ѡ	ІЕРОФЕН	ІΩΑCΑΦЪ
ФЕОДΩРЪ	ІЕРΩНЪ	ІΩВЪ
ФЕОКЛИН	ІЕСЕН	ІΩНЛЪ
ФЕОКЛАНТЪ	ІЕΧΟΝΙΑ	ІΩΝΑ
ФЕОКТІСТІА ЖЕ ^Ѡ .	ІНСѦСЪ	ІΩΑΡΑМЪ
ФЕОКТІСТЪ	ІАРИН	ІΩРИМЪ
ФЕОЛНПЪ	ІАРИΩНЪ	ІΩCІА
ФЕОЛОГЪ	ІННОКЕНТІН	ІΩCНФЪ
ФЕОПЕМЕТЪ	ІППОЛУТЪ	ІCАКІН
К	КОРНИЛІН	ЛННЪ 140 в,
КАЛЛІНИКЪ	КОCМА	ЛОГТІНЪ
КАЛЛІCТА ЖЕ ^Ѡ .	КОѦАРТЪ	ЛѦКА
КАЛЛІСТЪ	КРІCКЕНТЪ	ЛѦКІАНЪ
КАЛЛІCФЕНА ЖЕ ^Ѡ .	КРІCПЪ	ЛѦКІЛЛІАНЪ
КАЛЛІCФЕНЪ	КРОНИДЪ	ЛѦПЪ
КАΛΟΔΟΤΑ ЖЕ ^Ѡ .	КΥΠΡΙАНЪ	ΛΩΤЪ
КАНДІТЪ	КΥΡΙΑΚΙΑ ЖЕ ^Ѡ	ЛЮБЫ ЖЕ ^Ѡ
КАΠΕΤΩΛΥΝΑ ЖЕ ^Ѡ .	КΥΡΥΑΚЪ	ЛЮДМНЛА ЖЕ ^Ѡ
КАΠΙΤΩНЪ	КΥΡІАЪ	
КАРІΩНЪ	КΥΡΥΚЪ	М
КАРПЪ	КΥРЪ	МАΛΦЪ
КАCІАНЪ	КѦАРТЪ	ΜΑΥΡΑ ЖЕ ^Ѡ
КАCТѦЛЪ	ΚΟΝCΤΑΝΤΙΝЪ	ΜΑΥΡІΚΙΝ

КАСТОРЪ	ΚΩΣΑΜЪ	ΜΑΘῸΣΑΛЪ
КАЛСІН	ΚΑΛΛΙΣΤΡΑΤЪ	ΜΑΪΝΑΝЪ
КІКІЛІА ЖЕ ^н .		ΜΑΚΑΡІН
КІНТІЛІАНЪ	Λ	ΜΑΚΡΙΝΑ ЖЕ ^н .
КЕСАРІН	ΛΑΒΕΡЪ	ΜΑΚΡΟΒІН
КНФА	ΛΑΥΡΕΝΤІН	ΜΑΛΑΧІН
КЛАУДИН	ΛΑΒΒΕΝ	ΜΑΛΕΛΕΝΛЪ
КЛАУДІА ЖЕ ^н .	ΛΕΒЪ	ΜΑΜΑΝΤЪ
КЛЕОДНМЪ	ΛΕΥΚІН	ΜΑΜΕΛΥΒΑ ЖЕ ^н .
КЛЕОНИКЪ	ΛΕΟΝΙΛΑ ЖЕ ^н	ΜΑΝΑССΙΑ
КЛЕОПА	ΛΕΟΝΙΔЪ	ΜΑΝῸΝΛЪ
КЛИМЕНТЪ	ΛΕΟΝΤІН	ΜΑΝΩΕ
КОДРАТЪ	ΛΕΒΙ	ΜΑΪΜΙΛІАНЪ
ΚΟΝΟΝЪ	ΛΕΟΝΗΚЪ	ΜΑΪΜЪ
ΜΑΪΜΙΛΛΑ ЖЕ ^н	ΜΙΧΑΝΛЪ	ΝІРІ 141с,
МАРДАРІН	ΜΙΧΕΙΑ	ΝΙΚΦΟΝΤЪ
МАРѠА ЖЕ ^н .	ΜΥΡΩΝЪ	ΝΣΜΦΟΔΩΡΑ ЖЕ ^н .
МАРІА ЖЕ ^н .	ΜΩΚІН	ΝΟΝΝЪ
МАРІАМІА ЖЕ ^н .	ΜΩΥΣΕΝ	ΝΩΕ
МАРІНА ЖЕ ^н .		Ξ
МАРКЕЛННЪ	Ν	ΞΑΝΘІКЪ
МАРКЕЛЪ	ΝΑΑΣΣΩΝЪ	ΞΑΝΘΙΠΠΑ ЖЕ ^н .
МАКРІАНЪ	ΝΑΖΑΡІН	ΞΕΝІА ЖЕ ^н .

МАРКЪО	ΝΑΘΑΝЪ	ΞΕΝΟΦΩΝΤЪ
МАРТІІІАНЪ	ΝΑΡΚΙССЪ	ΞΙСТЪ
МАРТІНЪ	ΝΑΤΑΛІА ЖЕ. ^н	
МАРТΥРІН	ΝΑΘΜЪ	Ω
МАТΘΕΗ	ΝΑΒΘΦΕΗ	ΩΖΙΑ
МАТΡΩΝΑ ЖЕ. ^н	ΝΑΧΩΡЪ	ΩΓΛΑ ЖЕ.
МЕДІМНЪ	ΝΕΟΝІЛА ЖЕ. ^н	ΩΛΥΜΠІАДА ЖЕ. ^н
ΜΕΘΟΔΙΗ	ΝΕΟΦΥΤЪ	ΩΛΥΜΠЪ
МЕΛΑΝІА ЖЕ. ^н	ΝΕΣΤΟΡЪ	ΩΝΗΣΙΜЪ
ΜΕΛΕΤΙΗ	ΝΕΦΘΑΛΙΜЪ	ΩΝІСІФОРЪ
МЕЛХИ	ΝІΛЪ	ΩΝΘФРІН
ΜΕΛΧΪΣΕΔΕΚЪ	ΝΙΚΑΝΔΡЪ	ΩΡΕСТЪ
ΜΕΜΝΟΝЪ	ΝΙΚΑΝΩΡЪ	ΩСІА
ΜΕΡΚΔΡІΗ	ΝΙΚΗΓΑ	ΟΥΑΛЕНТЪ ОΥ
ΜΗΝΑ	ΝΙΚΗΦΟΡЪ	ΟΥАЛЛЕРІАНЪ
ΜΗΝΟΔΩΡΑ ЖЕ. ^н	ΝΙΚΟΔΗΜЪ	ΟΥАЛЛЕРІН
ΜΗΤΡΟΔΩΡΑ ЖЕ. ^н	ΝΙΚΟΛΑΗ	ΟΥАЛЛЕРІНЪ
ΜΗΤΡΟΦΑΝЪ	ΝΙΚΟΣΤΡΑΤЪ	ΟΥАРЪ
ΜΙΣΑΝΛЪ	ΝΙΚΩΝЪ	ΟΥАРВАНЪ
Π	ΠΛΑΤΩΝЪ	ΡΘΦΑ ЖЕ. ^н 141 в,
ΠΑΓΚΡΑΤΙΗ	ΠΟΛΥΕΚΤЪ	ΡΘΦІАНЪ
ΠΑΙCΙΗ	ΠΟΛΥΚΑΡΠЪ	ΡΘФЪ
ΠΑΛΛΑΔΙΗ	ΠΟΛΥΧΡΟΝΙΗ	ΡΩДІΩΝЪ
ΠΑΜΒΩ	ΠΟΜΠΗ	ΡΩΜΑΝΑ ЖЕ. ^н

ПАМФІЛЪ	ПОПЛИН	РОМАНЪ
ПАНТЕЛЕНМОНЪ	ПОРФУРІН	РОМУЛЪ
ПАПА	ПѢДЪ	
ПАПУЛА	ПѢПЛИН	С
ПАРАМОНЪ	ПРІСКИЛА ЖЕ. ^н	САВВА
ПАРАСКЕВА ЖЕ. ^н	ПРОВЪ	САВВАТІН
ПАРФЕНІН	ПРОКЛА ЖЕ. ^н	САВЕЛЪ
ПАРМЕНЪ	ПРОКЛЪ	САВИНЪ
ПАТАПІН	ПРОКОПІН	САДѠКЪ
ПАТЕРМѢФІН	ПРОКѢЛЪ	САДѠФЪ
ПАТРІКІН	ПРОТАСІН	САЛА
ПАТРѠВЪ	ПРОТЕРІН	САМѢНЛЪ
ПАУЛА ЖЕ. ^н	ПРОХОРЪ	САМѢСОНЪ
ПАУЛИНЪ	ПУГАСНИ	САМСОНЪ
ПАУЛЪ (или ПАВЕЛЪ)		САНКТѢЛЪ
ПАФНОДІТІН	Р	САПФИРА ЖЕ.
ПАХОМІН	РАГАУЪ	САРВИЛЪ
ПЕЛАГИА ЖЕ. ^н	РАФАНЛЪ	САРРА ЖЕ. ^н
ПЕТРЪ	РАХАВА ЖЕ. ^н	СЕВАСТІАНЪ
ПНТНРѢНЪ	РАХНЛЪ ЖЕ. ^н	СЕВНРІАНЪ
ПИМЕНЪ	РЕВЕККА ЖЕ. ^н	СЕВНРЪ
ПІѠРЪ	РАСА	СЕЛЕНКЪ
ПІСТЪ	РѢВИМЪ	СЕЛЛА ЖЕ. ^н

СЕМЕН	СΩΖΩΝЪ	Φ
СЕПФОРА ЖЕ̂.	СΩСΘΕΝЪ	ΦΑΙΝΑ ЖЕ̂.
СЕРАΠΙΩΝЪ	СОСІПАТРЪ	ΦΑΡΜḐΘΕΝЪ
СЕРАФИМЪ	СΩССЪ	ΦΑΝΤЪ
СЕРГІИ	СΩΦΡΡΝІИ	ΦΕΝΡΩΝІА ЖЕ̂.
СЕРВѢЛЪ	СНЛА	ΦІЛАΓРІИ
СНѢЪ		ΦІЛАРЕТЪ
СНМЪ	Π	ΦІΛΙΜΩΝЪ
СІЛВЕСТЕРЪ	ΤΑΒΗΘΑ ЖЕ̂.	ΦІΛΙΠΠЪ
СІЛѢАНЪ	ΤΑΪСІА ЖЕ̂.	ΦІΛΟΓΟΝЪ
СИМОНЪ	ΤΑΡΑΣІИ	ΦІΛΟΘΕИ
СОЛОМОНІА ЖЕ̂.	ΤΑΡΑΧЪ	ΦІΛΟΝΙΛΑ ЖЕ̂.
СІСΩИ	ΤΑΤІНА ЖЕ̂.	ΦІΛΟΖΕΝЪ
СОЛОМОНЪ	ΤΕΚΑḐСА ЖЕ̂.	ΦІΛΟΡΟΜЪ
СѢСАННА ЖЕ̂.	ΤΕΡΕΝΤІИ	ΦІΛḐΜΕΝЪ
СОФІА ЖЕ̂.	ΤΕΡΤІИ	ΦΛΑΒІΑΝЪ
СОФІАНЪ	ΤІΒḐΡΤІИ	ΦΛΕΓΟΝΤЪ
СОФΩНІИ	ТІМОΘЕИ	ΦΛΩΡЪ
СПНРІḐΩНЪ	ТІМОЛАН	ΦΩΚΑ
СТАХУИ	ΤΙΜΩΝЪ	ΦΩΤІИ
СТЕФАНИДА ЖЕ̂.	ΤΙΤЪ	ΦΩΤІΝІА ЖЕ̂.
СТЕФАНЪ	ΤΥΧΩΝЪ	ΦḐΡΤḐΝΑΤЪ
СТРАТОНІКЪ	ΤΡΑΓΚΥΛΗΝЪ	

СТРАΤΩΝЪ	ТРОФИМЪ	Χ
CVTKΛITNIA ЖЕ̂.	ΤΡΥΦΩΝЪ	ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΗ
СНМЕΩΝЪ	Υ	ΧΑΡΙΤΙΝΑ ЖЕ̂.
CVPIΓЪ	ΥΑΚΙΝΘЪ	ΧΑΡΙΤΩΝЪ
СΩΖΟΝΠ	ΥΠΑΤΙΗ	ΧΙΘΟΝΙΑ ЖЕ̂.

ΧΡΙСОΓΟΝЪ 142 в,

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ЖЕ̂.

ΧΡΙΣΤΟΔΩΛЪ

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡЪ

ΧΡΙСАΘЪ

ΧΡΙΣΑΝΘЪ

Ω

ΩΒΙΔЪ

ΩΡΙΩΝЪ

ΩСНА

КОНЕЦЪ И БГѢ СЛАВА .

Ъ . Ѧ .

Како Пишетъ сѧ Символъ 143 с,

православнои вѣры . .

Вѣрѹю во єдинаго бога ѿтца . вседержителя творца

небо и земли , видимымъ же всемъ и невидимымъ .

разъясненне

Сотвори саваота во нескажана светлостъ и сотвори

СОЛНЦЕ И ЛЪНА И ДЕСНОЮ ТРИ ЗВЕЗДИ И ПОДЪНОЖИЕ
ЕГО ЗЕМЛЯ ОКОЛУСТА И НОЗЪ ЕГО НА НЮ СТААТЪ И СО РОЦЫТЕ
ПРОСТРЕТИ И ОДЪ ДВЕТЕ СТРАНИ ПЪЩЕНИ НА АНГЕЛИ ПОДЪ НЕМЪ
МНОЖЕСТВО ДАЖЕ И ПОД ЗЕМЛАТА СНОЖНИ.

И ВО ЕДИННОГО ГДА ИНОСА ХРТА СНА БОЖНА ЕДИННОРОДНОГО,
НБЕ ѿ ОЦА РОЖДЕННАГО ПРЕЖДЕ ВСЕХЪ ВЪКЪ. СВЪТА ѿ СВЪТА
БОГА ИСТИНА ѿ БГА ИСТИНА РОЖДЕНА НЕСОТВОРЕНА ЕДИННОСЪ
ЦНА ѿЦЪ НМ ЖЕ ВСА БИША
РАЗЪАСНЕНИЕ

СОТВОРИ СТЫА ТРЦА И ПОСТРЕДЪ НХЪ СОТВОРИ ЗЕМЛЯ МАЛО
ВНДНМА И СТЫН ДХЪ МАЛО ПОГОРЪ ѿ ГЛАВНТЕ НХЪ СО ЛЪЧАМИ
И ПОДЪНОЖИЕ НХЪ АГГЛН САМО СО ГЛАВН.

НАСЪ РАДЫ ЧЕЛОВЪКЪ И НАШЕГО РАДИ СПАСЕНИ СШЕДША
ГО СЪ НЕБЕСЪ И ВОПЛОТНВШАГО СЯ ѿ ДХА СГА И МАРИН ДЪВЫ
И ВО ЧЕЛОВЪУШАГО СЯ.

РАСЪАСНЕНИЕ

СОТВОРИ ЦРТВО ХРСТОВО ВЪ СНЫКНИ ВНДЪ ЯКО ЖЕ ТВОРИ
ТСА РОЖЕСТВО ХРСТОВО ИЩН НА ЛНСТЪ. 42.

РАСПАТАГО ЖЕ ЗА НЫ ПРИ ПОНТИСТЪМЪ ПИЛАТЪ И СТРАДА
ВША И ПОГРЕБЕНА.

РАЗЪАСНЕНИЕ

СОТВОРИ РАСПАТНЕ ХРТОВО ЯКО ЖЕ ТВОРИТ СЯ И ПОДЪ
КРТОМЪ БЦА СО МИРОНОСНИЦТЕ ПОКОЛЪНА И ПЛАЧЕТЪ 143 В,

и ѿ иоанъ богословъ на колѣна прегерцаеть крѣтъ
хрѣтовъ нзъ далѣун малу виднмъ гратъ нерѣсалнмъ

И воскрешаго въ третни день по писаниемъ
разасненне

Сотвори воскресенне хрѣтово само хрѣста и 1 день
англь ѿ шдю держаца плоуата ѿ гроботъ.

И восшедшаго на небеса и сѣдѣща о деснѣю отца
разасненне

Сотвори вознесенне хрѣтовъ яко же творитъ са
и верхѣ нхъ сотвори стѣ трѣца на облаци нзъ да
леуе малѣ виднма.

И пакн градѣщаго со славою сѣднн живымъ
и мертвымъ его же царствію не бѣдетъ конца
разасненне

Сотвор хрѣта на облаци во неизказана светлостъ
облеуенъ во царскна ѡдѣанна со корѣна яко же твори
тса на второ пришествне со :4: четворозрауннне
животни, иоанъ, матен, лѣка, марко.

и подъ нимъ сотвори мертвымъ востають ѿ гробовъ

и ѿ дрѣгна страни живн и ходѣтъ на сѣднлице

и пакн створи ѿ сюдѣ и ѿ сюдѣ вѣца ѿ дрѣгна страни

иоанъ и ннн чннн по рѣдѣ нхъ яко же на второе пришествне

И въ дѣха стѣго гѣда животворящаго нѣе ѿ оца

НЖЕ СО ѠЦЕМЪ Н СНОМЪ ПОКЛАНАЕМЪ Н СЛАВНМА ГЛАГОЛА 144 л,
вшаго прѣокн

РАЗАСНЕННЕ

Сотвор подобнен сошествіе ст҃аго д҃ха во ѡгненомъ
язномъ тако пишеть сѧ н в дѣха нѣн лнстѣ 55.

Во единѣ свѣтѣю соборнѣю н апостолскѣю цр҃ковѣ

РАЗАСНЕННЕ

Сотвори церковѣ со три кѣбни со кр҃томъ н дверемъ
затвореннмъ н оукрашенъ велми о деснѣю петорѣ держа
хартию затворенѣ. Ѡ левѣ же странѣ павелѣ держа кни
гѣ затворенѣ н прочи аплн ѡколѣ нхѣ на ѡблацѣхѣ.

Нсповѣдѣю единю крещенне, восставленне грѣховѣ

РАЗАСНЕННЕ

Сотвори церковѣ н иконн на темплѣ виднми н во среде
церкви единѣ священнкѣ крѣщаеть ѡтроуѧ ѡмнѧ
еть во кѣпелѣ н дрѣгѣ священнкѣ держа хартию
ѡбращенъ къ темплѣ 1. дннѣ ѹеловѣкъ теркалобрдѣ
держа махрама н две жени созадн егѡ. .

Уаю воскресеннѧ мертвнхѣ

РАЗАСНЕННЕ.

Сотвори единѣ аѣггль на воздѣхѣ лѣтащѣ во единѣ
рѣцѣ держа трѣбѣ н трѣбащѣ н ннѣ аѣггль подолѣ на ѡ
блацѣ леташѣ н показѣѧ перстомъ показателннмъ н ѹе

ловѣци востающѣ ѿ гробовѣ ѡбвѣти во платномѣ
и гробови со крѣтомѣ и холми со кости человѣковѣ и дрѡва .

И жнзни бѣдѣцагѡ вѣка амниѣ 144 в,

разясненне

Сотвори сѣа трѣронца на ѡблацы и множество херѡ
внмомѣ и шестокрнлати созадн хрѣта не дннѣ аѣглѣ
и держа крѣтъ хрѣтовѣ хрѣтѡсѣ же приемаетѣ скнпта
рѣ ѿ саваѡта и подѣ ннхѣ три лѣдн младн и тне со венци
на ѡблаци и погоре и подолѣ ангелн само со главы
и тако совершаетѣ сѡ смволѣ православнон веры .

Од 145-от до 190-от лист следат празни и нenumерирани
листови:

С оглавленіе Книги сѣа Ерменіа . . 191 с,

Всѡ потребности зографическн

хитрости содержащыѡ здѣ

ѡбретаеѣ сѡ всѡ написаны сѡдѣ .

Како да вариш андувола .1.

Како да оустронши оугла да пишншь лѣ . .1. на ѡборѣтѣ

Како да направншь пера писалки сѣреуѣ конднлн лѣ . .2.

С оустроеніе клеѡ сѣре ; ѣ тѣткѡлѣ на ѡб - лѣ .2.

Како да горнши и да леешн гупсонѣ - лѣ 3

Како да гипсѡвашъ иконн на ѡбо - лн 3

Како да направншъ разлнчнн ламвезн на ѡб - лн 4

Како да позлащаешъ иконн - лн 5

Како да позлащаешъ темло незаковано лн 5

Како да позлащаешъ темло заковано на ѡ лн 5

Како да оустроншн проплазмомъ лн 6

Ѡтѡверзанне ѡчесъ н вежден лн 6

Како да правншъ плотъ нлн лице лн 6

Вторая плотъ лн 6

Како да пропласѡешн н да саркосѡешн на ѡ, лн 6

Ѡ оустроеніе глнказманъ сїреуъ сладо

стъ нлн оуслажденнемъ лица со сенкахъ на ѡ лн 6

Ѡ червленостѡхъ лн 7

Ѡ власѡхъ н браднхъ лн 7

Како да ламатїсѡешн ѡдежди нлн ѡдѡанїа лн 7 на ѡ 191 в,

Како да работаешн на седѡфѡ лн 7 на ѡ

Како да работаешн на платно со лицемъ

да не сокрѡшаетъ сѡ лн 8

Ѡ кленое ленкопн сїреуъ како да творншн уеснокъ

да полагаешн хрїстокрѡдїлна нлн златоначертанїа лн 8

Како да варншъ безнръ лн 8

Како да правншы пегѣла на ѿбо лн 8

Како да ѡстронши верникъ ѿ безіромъ лн 9

Дрѣгн верникъ ѿ сандалосъ лн 9

Верникъ ѿ нефтинскомъ на ѿб лн 9

Ѡ желтомъ верникѣ на ѿб лн 9

Ѡ верникемъ ракинномъ нже сѡшитъ сѧ на солнице лн 10

Како да мнешн ветхн нконн лн 10

Како да твориши боѧ да блещетъ сїреуъ да свѣтлее лн 11

Како да сотвориши н да расътопїши злато лн 11

Како да пишешн славнн пїсмена златнн лн 11

Како да правнши златнаѧ пїсмена лн 11

Како да полагаешн злато на хартнн на ѿ лн 11

Како да правнши лака нзбранаѧ ѿ кермазіѧ на ѿ лн 11

Како да правнши вардаромонъ лн 12

Како да правнши жнвакъ кїбрнтъ мѡрдесенкъ лн 12

Како да работаешн московскн на ѿ лн 12

Како да работаешн критскн на ѿ лн 12

Сказанїемъ ѿ мѣрахъ н размеромъ натѡбрал
ннхъ сїреуъ ествестенеухъ лн 13

Ѡ оустроенїе бон сїреуъ вапонъ натѡбралнїухъ лн 13
н како да работаешн на платномъ со масломъ 13

Како да пишешъ на стѣны и како да оустронешъ кондѣль 192 с,
 нже пишѣтъ сѧ на стѣнамъ на ѿ лн 14

Како да начертаети и да работаети на стѣне на лн 14

Како да творити писма и сиречу юстѣе стѣнѣ ради лн 15

Ѡ еже како оустронти проплазмомъ стѣнѣ ради лн 15

Ѡверзаніе оуесъ и вежден и ннн частн елнко на ѿ лн 15

Како оустронши сарка плотъ гліказмоно стѣне ѿ лн 15

Како да саркосѣши на стѣнѣ на ѿ лн 15

Како да полагаешъ червленосты на ѿ лн 15

Како да ламатисѣши со лазуръ на стѣнѣ лн 16

Како да работает сѧ на стѣнѣ и како не работает сѧ лн 16

Како да правити вѣнцы двѣнѣти на стѣнѣ лн 16

Како да полагаешъ лазѣръ на стѣнѣ на ѿ лн 16

Како да оустонши мѣрдесанкъ и да позлацаешъ ѿ лн 16

Како да изправити и ѡбновити ветхѣ и расіпанѣ нконѣ лн 17

гради гдѣ на волною страсть лн 18

Престоли херѣфимн серафимн на ѿ лн 18

Ѡпаденіе денїцн лн 19

Вѣ Часть ѿ бытыя созданне адамово лн 19

Адамъ нарицатъ имена животнымъ на ѿ лн 19

созданіе евно ѿ лн 19

прѣстѣплєніє аѣамоѡо н єѡнно лн 19
 нзгнаннє аѣамоѡо н єѡнно лн 19
 плачѣ аѣамоѡѡ н єѡынѡ лн 19
 аѣамѡ дѣлан зємлю лн 20
 рождєніє канново лн 20
 рождєніє авєлоѡо лн 20
 Каннѡ дѣлан зємлю лн 20, 192 в,
 Авєлѡ пастнрѡ оѡцамѡ лн 20
 Жєртѡ каннова н авєлоѡа лн 20
 Каннѡ оубнѡаетѡ брата своєго авєла на ѡ лн 20
 Аѣамѡ н єѡа рнѣаетѡ авєла на ѡ лн 20
 Ноє повєлѣѡает ѡ ѡ бѣа да сотѡорн коѡѡєѡѡ на ѡ лн 20
 Ноє тѡорѡ коѡѡєѡѡ на ѡ лн 20
 потоѡѡ на ѡ лн 20
 жєртѡ ноєѡа на ѡ лн 20
 Ноє саднтѡ ѡноѡраѣа лн 21
 Ноє оупоєнѡ ѡ ѡно ѡнаѡ ѡ бнѡѡ лн 21
 Столѡтѡѡорєніє лн 21
 Авраамѡ повєлѣѡает ѡ да нзнѣетѡ ѡ зємля своѡ лн 21
 авраамѡ гראѡн ѡ єѡнѡетѡ на ѡ лн 21
 фараонѡ ѡзємѡ сарѡ жєнѡ авраамѡѡ нскѡѡает ѡ ѡ бѣа на ѡ лн 21
 аврамѡ ѡзємѡ жєнѡ своѡ несѡєрнѡ на ѡ лн 21
 авраамѡ пораѡнѡѡ ѡдолоѡомора нжє с нїмї на ѡ лн 21

аврамъ предстрѣаетъ сѧ ѿ мелхїседеѹа лн 22
стрнолѣне аврамово лн 22
запаленне содомъ и гоморъ лн 22
жертва аврамова лн 22
Ісакъ благословляетъ іакова лн 22
Лествица іакова лн 22
Саница іосифови лн 22
Іосїфа продаетъ исманлѣномъ ѿ братїи его лн 22
іосїфъ остави одеждѣ и побѣжн ѿ грѣха ради лн 23, 193 с,
іосїфъ разрѣшаѧ сннца во темницѣ лн 23
іосїфъ разрѣшаѧ сонъ фараѡновъ лн 23
іосїфъ поставленъ бїстъ го̀подїнъ лн 23
іосїфъ покланяемъ ѿ братнѧ его лн 23
іоснвъ предсрѣдетъ оїца и своего іакова и братїи лн 23
іаковъ благословляетъ сыни иосифови на ѿ лн 23
іаковъ благословляетъ 12 снни его лн 23
ѿ нсда монсен ѡбрѣтаютъ сѧ на ѿ лн 23
монсен паси овцамъ на ѿ лн 23
монсенъ благовѣствѣѧ евреемъ на ѿ лн 23
монсен глаголетъ фараѡну на ѿ лн 23
десѧтъ азѣи егнпетскїѧ на ѿ лн 24
монсенъ творѧ пасхѣ со евреемъ, и проповедъ на ѿ лн 24
монсенъ приѣмла законн, .. лн 25
ѿ вїсомъ монсенъ пораженъ съ яростъ камень нзведе водѣ на ѿ лн 25
ѿ втораго закона оуспѣнїе монсеѡво лн 26

ω Иисуса навина

Дванадесать свѣщенцы вземша кѣвота поставиша лн 26

ω сѣдіахъ англь гднъ авістъ гедеонѣ на ω лн 26

Ѡ царствнхъ а; самонлъ слѣжа во храмѣ лн 27

Ѡ царствнхъ б; . давидъ съ весь людне носнтъ

кнвота во градъ іерѣсалнмъ лн 28

Ѡ царствнхъ г; . солмонъ помазѣетъ сѣ црѣ лн 28

Прѣрокъ нліа пѣтаемъ враномъ во вертѣпѣ на ω лн 28

Ѡ сарствіахъ д; . пріведе нліа съ небесе

попапн двамъ патдесатонауалнѣковъ лн 29

Прѣрокъ елнсен прна млотъ нлннѣ на ω лн 29 193 в,

Прѣрокъ нсана прѣілѣетъ на ω лн 30

Три отроцы непоклонівшѣ сѣ тѣло златомѣ на ω лн 31

Вндѣніе прѣрока нсана н дрѣгн прѣроцы на ω лн 31

Іовъ лнш сѣ дѣтен на ω лн 33

Правдені ноуднтъ на ω лн 34

Сѣты прасѣтцы по родословіе на ω лн 34

Дванадесать 12 сыновн накововнхъ лн 35

Дрѣгн праведнын лн 35

Прѣроцы н црнн давідъ н проунн на ω лн 35

Дрѣгн праведнн на ω лн 35

Дрѣгн прасѣтцы внѣ родословіа лн 36

Нже во ветхомъ завѣтѣ стѣи жени на ѿ лн 36

Стѣц прѣрцы и наертаніа прѣроуествіанхъ на ѿ лн 36

Дрѣгн прѣроуествѣа на владіуніа празннцы и ѹдеса лн 38
книгн и писма на вса празніцы

Како пишеть са корень несешвъ лн 41

Како пишемы сѣтъ владіунн праздніцн и проуаа
дѣла и ѹдеса хрѣовіхъ по стѣомѣ евангеліѣ на лн 41
здѣ обрѣтает са ѿ благовеѣщеніе до сошествые
стѣаго дѣа сіте се

Како пишени сѣтъ притун; (прітун семень) лн 55
и проун притухъ вса кѣпно по радѣ обрѣтает са здѣ
прітун и исторіи кѣпно

Божественныа літѣргіи на ѿ лн 62

Преподааніе гдѣи тѣла и кровъ апѣломъ лн 63

Всакое дыханые лн 63

Како пишеть са Апокалипсисъ (сырежъ) откровенне
стѣаго юна богослова глава перва лежащее лн 64

Како пишеть са второе прншествіе хрѣтово лн 71

Како пишеть са богоматерні праздннцы
зауатне бѣи и проун здѣ вса на ѿ лн 72

Жівопріемнн источнікъ на ѿборѣ лн 73

еже свнше прѣроцѣ на 74

- ДВАДЕСАТЬ И ЧЕТЫРИ ИКОНЫ БЦЫ ДѢЛЪ ПРЕСТАТЕЛЪ лн 75
- ДВАНАДЕСАТЬ АПОЛН И НАУЕРТАНІА НХЪ лн 77
- ЧЕТЫРИ ЕВАНГІІСТЫ ЕГДА СЕДАТЪ НА СТОЛПЪ И ПИШОТЪ на ѿ лн 77
- СЕДОМЪДЕСАТЬ СТЫН АПОСТОЛОМЪ лн 78
- КАКО ПИШЕТ СѦ СТЫН ІЕРАРРХІ И НАУЕРТАНІА НХЪ лн 80
- И НАДЪПИСАНІХЪ ВСѦ СДОТЪ ЗДЪ И КІРІІЛЪ И МЕФОДИН лн 80
- СТЫН ДАКОНН на ѿ лн 81
- СТЫН ВЕНІЦЫ И НАУЕРТАНІА НХЪ лі 82
- ПАТНХЪ МДУЕНІКОВЪ н 83
- СТЫН 10 МДУЕНІЦЫ ИЖЕ ВО КРИТЪ МДУМН на ѿ лн 83
- СТЫН М 40 МДУЕНІЦЫ ИЖЕ ВО СЕВАСТИСТЕМЪ ЕЗЕРЪ на ѿ лн 83
- С: МАКАВЕН на ѿ лн 84
- С:7: СЪТРОЦЫ И СТЫН БЕЗСРЕБРЕНІЦЫ на ѿ лн 84
- С . .ПРЕПОДОБНИ И НАУЕРТАНІА И НАДЪПІСАНИ НХЪ лн 85
- С: СТОЛПЦЫ, . И КАНОНОВЪ ТВОРЦЫ на ѿ лн 87
- СТЫН ПРАВЕДНЫН на ѿ лн 88
- МИРОНОСНИЦЫ ЖЕНН, И МДУЕННИЦЫ ЖЕНЫ лн 89
- ПРЕПОДОБНО МДУЕНІЦЫ ЖЕНН; И ПРЕПОДОБНІА ЖЕНН на ѿ лн 89
- ВОЗВИЖЕНІЕ ЧЕСТНАГО КРѢТА лн 90
- СТЫН СЕЛЕНСКИ СЕДОМЪ СОБОРЕ ѿ а. до з Соборъ лн 90
- ПОДЪКРЕПЛЕНІЕ И ПОУЧТАНІЕ ПОКЛОНЕНІЕМЪ СТЫ ИКОНЫ лн 92

- Како пишеть сѧ Ѹдеса Архангела Михаѧла лн 92
- Ѹдеса прѣтечевн 93
- Ѹдеса сѧго апла Петра лн 95, 194 в,
- Ѹдеса сѧго апла Павла лн 96
- Ѹдеса сѧго ніколаа лн 98
- Ѹдеса сѧго спірідона лн 99
- Ѹдеса сѧго вѣ кѣ геωргіа лн 100
- Ѹдеса сѧго димитріа міроточиваго на ω лн 101
- Ѹдеса сѧга вѣмѣца екатериѧна на ω лн 102
- Ѹдеса сѧго антоніа на ω лн 103
- Клѣчъ месецамъ сего лѣта лн 106
- Како пишеть сѧ житне истинаго монаха лн іюѣ
- Єгда хоцешн писати нзобразовати цркви кѣбелн лн 124
- Начало втораго н перваго н третаго Ѹна лі іюж лі 126 и 127.
- Начало четвертаго Ѹна н пѧтаго пісма н пррочеств лі 127, 128
- Ѧ артыкѣ нли крестылицн н здѣ обретат сѧ н лі 128 н лі 129
- Како пишеть сѧ трапеза на ω лі 129
- Начало втораго Ѹна лн 130
- Како пишеть сѧ крестопатологомъ н сведена црковъ покровомъ лі 131
- Ѧ кѣдѣ познахомъ н пріахомъ н пішншъ нконѣ бѣѣ на ω лі 131
- Прежде рождества дѣа ωбразѣ владічннѧ н бѣѣ лн 132

Како пишеть ся благословшаа рѣка лн 133

Надъ Писаніе Сѣаѡ Тронца и Имена на ѿ лі 133

На Евангеліе Сина и пісма на книги лн 134

Надъ Писаніе на еванѣліхъ хрѣстовныхъ по мѣстомъ
писати на книгахъ и надъ гробницѣ на ѿ лн 135

На хартин прѣтеча на ѿ лі 135: Надписаніа прѣздницѣхъ
икони аже сѣтъ на темлѣ по радѣ лн 136

Дрѣгіа надписаніа на Богоматерніхъ прѣздницѣхъ стыхъ на ѿ лі 136

Стыхы гдѣжи и ангѣловъ лн 137

Кога ще правншъ вседержителя въ кѣбе ѿколѣ со 195 с,

твори книга и напиши сіе нци на лн 125

оутверждение

и дрѣги писма нсаіе лнкѣи нци на лн 137

Бѣѣ и прѣно Дѣвѣ Марин, 196 с,

Сѡ слѣце нскапающаа и благодатію оукрашенаа

бѣце мрїе хотѣи вѣтїю тоунынн и цѣломѣдреннн лѣка

и всакаго оуученїа и знанїа нскѣспѣншыи сказателъ и оу

чнтелъ еванлкагѡ житїа свѣщенѣншнн и велегласнѣншнн

проповѣдникъ и писателъ еже къ твоємѣ богоблагодатномѣ вы

соуествѣ свѣтѣншее прїнесе наслаждение всѣмъ явна показа

ти ниже что нже в немъ дхвѣныхъ дарованнн тако же научат

окъ ѡбщнн, твоємѣ црѣтвѣющеѣмѣ, врхѣ за блгораздѣмїа прѣ

НЕСТИ ДОСТѠННЫИ ЗРЕНЬА РАДОСТНЕНШАГО ТВОЕГО ЗРАКА,
ѠБРАЗ ЕГѠ ЖЕ НАИПАЧЕ САМОВИДЕЦЪ ѠПАСНѢНШИИ БЫСТЬ, .
ШАРѢНШІИ РАЗЛУЧНЫИ И ПѢФИАМИ ЗЛАТНЫИ ПІСАТЕЛНЫИ
СВОИМЪ ХІТРОСТИМЪ НА ДЕСКАХЪ НАУЕРТАННХЪ И ИЗОБРАЗИТИ
ЕМѠ ЖЕ И АЗЪ ХѠДШИИ РЕВНИТЕЛЪ ХОТЕВЪ БЫТИ НАУАХЪ
ПИСАТЕЛАА ИКОНЪ ХІТРОСТНИИ ИАКО ХОТѢТИ РАВНА ЕСТЬ
ЕЖЕ МОЩИ КЪ ИСПОЛНЕНІЮ МОЕГО, ЖЕЛАННА И ТВОЕГО ВЫСО
ЧЕСТВА И ДОСТОУѠДНАА ВЕЛКОЛѢПНА ПОДОБАЮЩЕМѠ ПО С
ОГРѢШНХЪ МНОГО Ѡ ТАКОВАГО МНЕНІА НЕДОВОЛНѠ СѢЩѠ
ЕСТЕСТВѠ МОЕМѠ КЪ ТАКОВОМѠ ПОМОЩИ НИЖЕ ПРОИЗВОЛ
ЕНІЕМЪ И ХОТѢНІЕМЪ ПОСЛѢДСТВЮЩѠВЪ ТЕМЪ ЖЕ ДО КОНЕЦЪ,
БЛАГАГО ѠНАГО ѠПАДѠ НАМѢРЕНІА И КО ѠНОМѠ ИАКЕ НЕНО
СНЫХЪ БОЛѢЗНѢИ ПРИѠБРѢТЕНІА ЛШѠ СА, СПОДОБНХЪ СА,
ПРИНЕСТИ ТЕБѢ ПО НЕ ТОА ХІТРОСТИ ТОЛКОВАНІА ЖЕ И ОУСП
АСЕННЕ ЕЖЕ СО МНОГИМЪ ПРИЛѢЖАНІЕМЪ ИСКѠСНѢНША,
ХІТРОСТИ, ЕЛНКО МИ МОЩНО СОБРАХЪ СА ЖЕ И НАУЕРТАХЪ 196 В,
НИЧЕСОМѠ ЖЕ ТОМѠ ПОДОБАЮЩИХЪ ХІТРОСТИ ЛНШАЮЩѠ
СА ДОБРѢ БО ВѢМЪ ИАКО И ТЕБѢ И ТОМѠ ВЛАДІЦѢ И ТВ
ОРИЦѠ ВСѢХЪ ВОЗМОЖНО ДРѠГА ЖЕ И СѢЛѠ И БЛАГОПРИАТ
НА ПОДАА ЕСТЕСТВОМЪ ИСПРАВЛЕНІАН ОУКРАШЕННЫЕМЪ
ЗОГРАФѠМЪ ВЫНЫ РАДИ ХІТРОСТИ ИАКО ЖЕ ПАЧЕ ЖЕ
ДОБРАГО ЧИНА И ХІТРОСТИ И ОУПОТРЕБЛЕНІА ШАРОВЪ
И ѠБРЕТЕНІА ИСТОРИИ КАКО И ВО КОНХЪ МѢСТѢХЪ СВА
ЩЕННІХЪ ХРАМОВЪ СІА ИСТОРИЕЧЕСТВОВАТИ ЕЖЕ ОУ
КРАШАТИ И ПИСАТИ БЛАГОДКРАШЕННѢ И БЛАГОПАЧЕРТ

аногѡ, мысленноу церкве твердѡ нзрадно же,
 твои солнеунообразныи и благодатноу оукрашен
 ыни выдѣ преобразѡемыи вынѡ во зерцалѣ оума
 до скончаниа вѣка хощащимъ приходитѣ благо
 уестнѣ им же ѡ долнихъ оудалающе сѧ, и къ первоо
 бразномѡ свонственѣ востекающе благонадеж
 ноу вѣуныа помншающе добротн нх же ѿ да бы
 и мнѣ оудостонтї сѧ стѣмы молнтвами зрителѣ быстн,
 Всемъ зографомъ и проумъ лѡбооучителн
 ыхъ нже въ сен хощащимъ разглаголствов
 атн ѡ господѣ радовати сѧ, .

Слышаце ѡ любодучителни ѡ тронцѣ трѡдолюбныхъ
 зографовѣ гдѣ во свѣщеномъ евлїи ѡсѡднвшн скр
 нвшагѡ талантъ рекъ къ немѡ: ѡ лѡкави рабе
 и лѣныви подобаше тебѣ вдатн сребра мое тор
 ржннкѡмъ: и пришедъ азъ взалъ быхъ свое съ лнхвою, 197 с,
 и боѧ сѧ да не ѡсѡжденъ бѡдѡ и азъ ѧко ленивѣ подвї
 нгох сѧ оумножитн вѣрнныи ѡ гдѣ сен малїи та
 ланъ сїестъ малѡ мнѣ сїю хїтросте ен же многи
 мъ трѡдомъ и временемъ набун сѧ тѣшн сѧ нздест
 ства, и подражающн елкѡ по силѣ моен нже ѿ солѡна
 ѧко лѡка воснавшемѡ кврѣ манѡнлѡ вселѡнномѡ и
 зоображенныхъ ради ѿ негѡ сѣеныхъ нконѣ же и к
 расныхъ храмовѣ во стѡн нменїтон горѣ афонст

ѣи нже сїающѣ нногда писателною хїтростню
снюу н знаннемъ яко злато свѣподвижнаа мѣ
саунна н превзиде н покрыи уѣдною хїтростню всѣ
хъ древныхъ н новыхъ зографѡвъ яко же явл
аютъ н показѣютъ ясно яже на стѣнахъ доскахъ
ѡ негѡ писатна уестнни иконъ н сїе можетъ раз
ѣмѣти всакъ добрее нже прїаственъ естъ оубѡ
зографїи егда прилѣжнѡ размотритъ н оузритъ,
сегѡ проѣе хїтрость глаголю, ен же яко же рѣхъ со
многнмъ трѣдомъ нзъ дѣтства наоученъ быхъ,
восхотѣхъ всѣмъ монмъ желаннемъ оумножиты
ю на ползѣ вашѣ кѣпно хїтростнѣ мнѣ толкѣющѣ
сїю во тон книзѣ моен н наертаяущѣ вса мѣры
тѡго н наертанїа тѣлесъ правленїа н шары,
со всакою ѡпасностню по снхъ же еце н мѣры
натѣралннїхъ н тѣхъ дѣланын, н нѣкою частъ ѡ
крїетскїхъ зографѡвъ верникѡвъ нѣкїхъ сказа
нїа н толкованїа разлнчна, еце же н преподаанїе
сѣщыа на стѣнахъ зографѡн яснѣншее, по снхъ же
еце н оукрашенїе ветхаго писанїа н новагѡ все 197 в,
н како пишема сѣдъ сїхъ дѣла н уѣдеса кѣпно жѣе н
пртун гдѣ прилнчествѣющаа же прѣокомъ надп
исанїа, евлїстѡмъ н аплѡмъ нменна же н нае
ртанїа всѣмъ знаменнтнмъ стѣмъ, н частъ снхъ
мѣуенїа нхъ же н уѣдеса со всемъ лѣтомъ сїрѣуъ годн

НОЮ, И ЖИТНЕ ИСТИНАГО МОНАХА И ПРЕЛЕСТНАГО МІРА
СЕГО И КАКО ПИШѢТ СЯ РАЗЛУЧЕНІА ЦРКВЫ И НИНА НѢКАА
ПОТРЕБНѢНШАА ТОА ХИТРОСТИ ИАКО ЖЕ ВО ѠГЛАВЛЕН
ЫАХЪ ЕДИНО ПО ЕДИНОМЪ ПОКАЖЕТЕ СЯ, ИАБЕ ТРѢДОМЪ
СОБРАХЪ СО СЪЩЕНОСЛОВЕСНѢНШЫМЪ КВРЪ КВРНЛОМЪ МО
НМЪ ОУЧЕНКОМЪ ИЖЕ Ѡ ОСТРОВА ХІѠСА, ПРИ КОЕМЪ
ИСПРАВЛЕНА БЫША СО МНОГНМЪ РАСѢЖДЕНЕМЪ ТѢМ ЖЕ
И МОЛНТЕ СЯ Ѡ НАСЪ ВСИ КО ГДѢ, ИАКО ДА ИЗБАВИМ СЯ
Ѡ ТАШКАГО ѠСѢЖДЕНІА И ЛѢКАВАГО РАБА ТАЛАНТЪ
СКРНВШАГО АМИНЪ . .

Предѡбрѡченіе И дѣтководство къ хоташемѡ

оуунти ся зографыестѢн хітрости,

Иже зографыестѢн хітрости оуунти ся хоташн, да пѡ
теводствѡдет ся къ тон первее, да предапредѡбѡдуетъ ѡрезъ
нѢкое время простѡ тѡкмѡ безъ мѢры наѡер
таваа донде же авит ся нскѡсенъ, та же сице да бѡ
детъ его радн и тако къ гдѢ инсѡ хрѣтѡ молнтва же
и моленіе предъ иконою прѣтыа вѡцы пѡтеводнте
лнцы ѡеднгнтрїи: Благословнвшю иерею и по цркю
нбѢын, и проѡа, велнчаніе вѡцы. НѢмы оустнѢн и тро
паръ преѡбраженїа и знаменїавъ главѡ егѡ да глаголетъ гласнѡ

Молнтва къ гдѢ Помолнм ся, . 198 с,

ГдѢ инсѡе хрѣте боже нашъ иже ненспнсанъ сын есте
ствомъ божественїемъ и спасенїа радн ѡелѡвѡеска

ГѠ ВЪ ПОСЛѢДНЫѦ ДНЫ ѿ ДѢЫ Н ВЪЦЫ МРЫНН Н НЕНЗГЛАГ
ОЛАННѠ ВОПЛОТНВНН СѦ ВЪ ОУДОСТОВЫН НАСЪ ѠПНСОВА
ТЫН НЖЕ СТЪН ТВОИ ѠБРАЗЪ ПРЕУНСТАГѠ ЗРАКА НА
ОУБРѢСА НАПНСАВЫН Н ТЪМЪ БЕЛЪЗЕНЪ МЪСТОНАУАЛНН
КА АНАНЫН Н НСЦЪЛЫВЫН Н ДѢШѢ ЕГѠ ПРОСВѢТЫВЫН ВЪ
ПОЗНАНІЕ НСТЫНН ТЕБѢ ВЪГѦ НАШЕГѠ: НЖЕ СТЪМЪ ДЪХ
ОМЪ ВРАЗѢМНВЫНН БОЖЕСТВЕННАГѠ АПЛА ТВОЕГѠ
Н ЕВАНГЕЛНСТА ЛѢКА ЗРАКЪ ПРЪНЕПОРОУНАѦ ТВОЕѦ МТ
РЕ, ВО ѠБАТЫАХЪ СВОИХЪ ѿПНСАТИ ПОСАЦН ТА
ЯКО МАДНЦА Н СІЕ РЪКЪ КЪ НЕМѢ БЛАГОДАТЪ НЪЗЪ МЕ
НЕ РОДЖАШАГѠ СѦ МНОЮ СЪ ТЪМН РЪКН, САМЪ ВЛАДНКО
БОЖЕ ВСАУЕСКУХЪ ПРОСВѢТЫ Н ВРАЗѢМН ДШѢ Н СЕРДЕЦЕ Н
ПОМНШЛЪНЫѦ РАБА ТВОЕГО: НМА РЕКЪ: Н РѢЦЪ ЕГѠ ОУ
ПРАВН ВО ЕЖЕ НЕОУКОРНѠ НЗРАДНѠ ѠПНСОВАТИ ВНДЪ ПО
ДОБЫѦ ТВОЕГО Н ПРЪТЫѦ ТВОЕѦ МТРЕ Н ВСЕХЪ СТЫХЪ
ТВОИХЪ, ВО СЛАВѢ ТВОЮ Н ВО СВЕТОСТЪХЪ ОУКРАШЕНІЕ
СТЫѦ ТВОЕѦ ЦРКВЕ Н ВО ѠСТАВЛЕНІЕ ГРѢХОВЪ ѿНОСИТЕ
ЛНЪ ТЪМЪ ПОКЛАНАЮЩИХ СѦ, Н БЛАГОГОВѢННѠ ЦѢЛЮЩИ
ЫХЪ, Н УЕСТЪ НА ПЕРВОѠБРАЗНОЕ ВОЗНАСАЩИХЪ, НЗБА
ВН ЖЕ ТОГО ѿ ВСАКАГѠ ДЪАВОЛСКАГѠ НСКѢШЕНЫѦ, ОУ
ПЪВАЮЩА ВСЕХЪ ЗАПОВѢДЪХЪ ТВОИХЪ МОЛНТВАМИ
ПРЕУТНА ТВОЕѦ МТРЕ Н СТАГО СЛАВНАГѠ АПЛА Н ЕВ
ЛІСТА ЛѢКН Н ВСЕХЪ СТЫХЪ АМННЪ

ВКТЕНІА Н ѿПѢСТЬ, 198 в,

Н помолнтѣ да пѣтеводствѣетъ сѧ н ѡбѣдуетъ
сѧ мѣромъ со ѡпасностію н такѡвнымъ ѡбразо
мъ ѿ толѣ да нацѣртаетъ трѣди сѧ много со р
змотреніемъ время доволно н помощію божіею
же помощню нматъ разѣмѣти добрѣншее яко же
дѣломъ твое выдѣхъ во монахъ оуученицѣхъ.
егѡ ради многоимъ желаннемъ сіе знаменахъ
да совершаютъ е во славу бѣжію, н нже ѡ хрѣтѣ
моѧ братіа н кѣпно хѣдожнини мнѣ сырѣуъ ельци
возлюблатъ сію мою книгѣ тѣи да молнтвыи тѣ
оратъ ѡ мнѣ аще же нѣкѣи завистанвѣ н злоспособ
нын восхнцетъ порнцати какѡвнымъ либо ѡбраз
омъ сіе независтное мое намѣренне да вѣстъ та
кѡвыи яко нногѡ кого не вреднтъ, токмо сѧ
мъ самъ себѣ, порекшемѣ: зло н завистъ нм
атъ яко же вѣстъ гдѣ нѣстъ нногѡ ради жела
нне мое, тоуію да ползѣю елкѡ помнѣ ѡнагѡ
глаголю нскѣснагѡ оуученика тогѡ знаніа, нже
н сѣло желаетъ да стѣжетъ сію книгѣ мою къ не
мѣ же со многою лѣбовню нматъ слово мое ѡбрати ты,

❖

Вѣдаѧ бѣди прочее ѡ любнмыи оуученіе егда
хощеш оупотребитыи сіе знаніе н оуученіе подобаетъ

ДА ИСПИТАЕШИ И ДА ОБРАЩЕШИ НѢКОЕГѦ ПРОКОПСАННА
ОУЧИТЕЛА ЕГО ЖЕ СКОРО ИМАШИ РАЗДѢТИ АЩЕ
ЛИ ЖЕ ОУЛДЪУШИ НЕКОЕГО НЕИСКЪСНА И НЕОУЧЕНА ТВОРЫ 199 с,
И ТИ ЯКО ЖЕ И МЫ И ВНИЖДЪ ПО СИХЪ ДА ОБРАЩЕШИ ѿ СЛ
АВНАГѦ МАНѢНЛА ВСЕЛѢДНАГО НѢКОА АРХИТНПА СРѢ
УЪ ПЕРВООБРАЗНАА, И ТРѢДИ СА НА НИХЪ ДОВОЛНО ВРЕМА
СХЕДНАСОВАН ПО ПЕРВОМѢ И ЕЖЕ ИМАМЫ ТЕБѢ СКАЗАТЫ
ВЪ ПРЕДѢ ДОУДЕ ЖЕ РАЗДѢЕШИ МѢРЫ ТОГѦ И НАУЕРТАН
НІА ТА ЖЕ ИДИ ВЪ СѢЦНА ОУ НЕГО НАУЕРТАНЫА ИЛИ ИЗО
БРАЖЕНІА ЦРКВЫ ДА ИЗВАДИШИ АНѦНВОЛА ЯКО ЖЕ ВО ПР
ЕДѢ ПОКАЗАТИ ИМАМИ ОБАУЕ ДА НЕ ТВОРИШИ ДѢЛО ТВОЕ
ПРОСТѢ И ЯКО ЖЕ СЛѢУИ СА, ПО СО СТРАХОМЪ БОЖІЕМЪ И БЛА
ГОГОВѢНЫЕМЪ, ЯКО БОЖЕСТВЕННОЕ ДѢЛО, ИЛИ ѿ СТѢНИ
ИЛИ ѿ ИКОНЫ ДА ОМНЕШИ ДОБРѢ АРХЕТНПЪ СРѢУЪ НА
УАЛООБРАЗНОЕ СЪ УИСТНМЪ СФѢНГГАРѦМЪ ДА ОУИСТНИ
ВСЮ УЕРНОСТЪ, ПОНЕЖЕ АЩЕ НЕОМНЕШИ И ТОН УАСЪ ОСТА
ЕТЪ УЕРНОСТЪ ГОРѢ, И ТАКО ИМАШИ ПОДЪПАСТИ ПО НЕБЛ
АГОГОВѢНІА И ПО ЗГРАШЕНІЕМЪ, И ЯКО ПРЕЗИРАТЕЛНО ИК
ѦНЪ ИМАШИ ОБСѢДЕНЪ БИТЫ, ПОНЕЖЕ ЯКО ЖЕ ГЛАГОЛЕ
ТЪ ВЕЛКІИ ВАСІЛІИ УЕСТѦИКОНЫИ И ПЕРВООБРАЗНОМѢ
АРХИТНПѢ ПРИХОДНТЪ ТАКО И ПРОТІВНОЕ ЖЕ СІЕ МОЕ МА
ЛОЕ ОУЧЕНІЕ ИЗВѢЩАНІЕ, ЛЮБОВІЮ Ѧ БОЗѢ УИСТЫМЪ БРА
ТОЛЮБНЕМЪ ТВОРИ ТЕБѢ БОА СА ЗА НѢ И АЗЪ ОБРѢТОУХЪ
НА МНОГНУХЪ МѢСТѢХЪ ИЖЕ НѢККУХЪ (НѢЦЫ) ЗѦГРАФЫИ
ИМѢАХѢ ИЗВЪАДЕНИ АНѦНВОЛИ КОИ НЕ ЗНАЮ КАКО ИЛИ

Ѡ НЕДЪУЕНІЕМЪ НЛИ Ѡ НЕБЛАГОГОВѢНІА Н БЕЗЪСТРАШН
ННА СДДА ПОСНМЫ, НЕОЕМША ДБІЕ ІКѠНЫ ПО ѠСТАВН
ША НХЪ ТАКѠ ѠУЕРНЕННХЪ: КОНХЪ ВСАКОМЪ ѠБРАЗѠ
МЪ ПОТЩАХ СА ѠМНТИ НХЪ Н ѠУНСТНТЫ Н НЕ ВОЗМОГОХЪ
АЩЕ ЛН ЖЕ ІКОНА Ѡ НЕА ЖЕ ХОЩЕШН НЗВАДНШН 199 в,
АНТИВОЛН СЛДЪУНТ СА ДА БДДЕТЬ ВЕТХА Н НЕАВЛА
ЮТ СА НАУЕРТАННА СІРЕУЪ КОНДЛН НЛИ ЕСТЬ
ГНПСОНЪ ГУЩѠСЪ РАЗТРОШЕНЪ Н БОНТЫ СА НЛИ
БОНШН СА МНТНЮ ДА НЕ РАЗОРНТ СА ТО СОТВО
РЫ ТАКѠ ОУМЫ ТОЮ ПЕРВЕЕ СОХРАННѠ ТА ЖЕ ЗА
КЕРПН НЗЪУНСТН ДОБРѢ Н ДА НСОУНЕТЪ БОА ТА ЖЕ
Н ПОСНХЪ ПОМАЖН Ю ВЕРННКОМЪ ПОТОМЪ НЗВ
АДН АНОЎВОЛЫ Н ПОСНХЪ ѠМІ Ю ПАКН АКО ЖЕ ТЫ
СКАЗАХОМЪ . .

СЕ ПРОУЕЕ СЪ БОГОМЪ ЕЛНКА ВОЗМОГОХЪ НЕЗА
ВНСТННѠ СКАЗАХЪ Н НЗАВНХЪ ТЫ НСТННОЛДБ
ЕЗНѠ ТЫ ЖЕ ѠВОЗЛДБЛЕННѢ ВОМНН ДОБРѢ Н НЕ
ѠСЛАБѢВАН ВО ТРДѢ ПО СО ЕЛНКНМЪ МНОЖАНШ
ШННМЪ ПРНЛѢЖННМЪ Н ОУСЕРДНЕМЪ Н ДА НАКАЖЕ
ШН СА Н НАОУУНШН СА СЕН ХІТРОСТН СОВЕРШЕНѢНШ
ЕЕ, ПОНЕЖЕ ТОЕ ДѢЛО ЕСТЬ БОЖѢЕСТВѢНѠ, НБѠ
БГОПРЕДАТЕЛНѠ ЕСТЬ, Н СІЕ ВСѢМЪ ЯВѢ ЕСТЬ Н Ѡ
ННЫХЪ МНОГНХЪ НЗРАДНѢНШНМЪ ЖЕ Ѡ ПЕРДКОТВО
РЕННЫА Н УТННЫА ІКѠНЫ, ЯЖЕ САМЪ БОГОУЕЛОВ
ѢКЪ МѢСТОПАЧАЛННКОД АУГАРЮ ЕДЕСКОМД СДЩЕЕМЪ

на стѣмъ оубрѣсѣ божественное свое нзѡбра
 женіе а како н прѣтѣн мтрѣн егѡ таковоє дѣло
 благопріѣтноє н оугоднѡ яви сѧ явѣ естѣ всѣмъ
 якѡ молнтствова н благословн стѣгѡ апла
 еѡліста лѡкѡ хѡдожества ради токѡ, рек
 ши сіе; благодатъ нзѣ мене родшаго сѧ
 мною съ тѣмъ нетокмо же сіе, но еце ѿ незреуєныхъ 200 с,
 уѡдєсѣ яже совершиши н сотворяють влѣуныхъ нбо
 матерныѧ стѣѧ икѡны н прочимъ стѣхъ показѡетъ
 сѧ како сіе дѣло зѡграфіѣское благопріѣтноє н
 богоѡгоднѡ естѣ, того ради елцы благоговѣннѡ,
 н прилѣжнѡ сіе дѣлають н да внимаютъ добрѣ н п
 рѣжде конца да кают сѧ н подобнагѡ тѣмъ іѡды,
 въ геєнскомъ ѡгна мѡуєніѧ, егѡ же да нзбавим
 сѧ всѣхъ стѣхъ амннѣ, .

Къ унтателю ѿ трѡднѡшаго сѧ ѡ переводѣ

Сен мон оубогіи трѡдѣ (въ переводѣ на славєнскіи,
 языкъ показанныи) аще комѡ ѿ блаторазѡмныхъ
 н богомѡдрыхъ унтателєын слѡунт сѧ ѡєсти или
 прописоваты, молю да не оудывлает сѧ зѡдѣ на нѣко
 нмъ просторѣуєніємъ, н на нѣкѡхъ мѣстѣхъ непра
 вилномѡ соунненію, еже во сен кѡннзѣ оупотребыт
 сѧ, нанпаѡє нностраннмъ нѣкімъ нменамъ, н про
 стнмъ болгарскнмъ нарѣѡуєємъ въ разглаголствн
 яхъ ѡбнѡснмымъ, нже зрѧт сѧ не по правылны

МЪ ПАДЕЖАМЪ, Н ГРАММАТЫЧЕСКОМЪ СОУЫНЕНІЕ
МЪ ПОЛОЖЕНА БНТЫ НБО АЩЕ БЫ ВЕЗДѢ СОВЕРШ
ЕННѠ ПО ПРАВНОМЪ ГРАМАТЫЕСКИМЪ ВЪУЫННАК СѦ ТО,
НѢДЪДОБНѢНШЕШЕЕ ВНАТЫЕ Н РАЗДѢМНѢННЕ ПРОСТЫМЪ
УНТАТЕЛЕМЪ БЫЛИ БЫ, ПОНЕЖЕ, НЕРАДНИ ОУУЕНЫ
ХЪ Н МѢДРЫХЪ СѦ НАПИСАША СѦ, ПО РАДИ САМНХЪ ПРЕ
ПРОСТНХЪ ВО КНИЖНОМЪ ПИСАНІА НЕИСКѢСНИХЪ ЛЮДѢИ
ИКОНѢИ ЖЕ ХИТРОСТИ ОУУАЩНХЪ СѦ Н НАВНКШНХЪ 200 В,
НХЪ ЖЕ РАДИ Н ПОТЦАХЪ СѦ ПРИВЕСТИ СІЮ КНИГѢ
ГЛАГОЛЕМѢЮ ГРЕЧЕСКАА ЕРМЕННА СЛАВАНСКИИ
ЖЕ СКАЗАНІА, СКАЗѢЮЩЕЕ Н РѢКОВОДАЩЕЕ КАКО
ОУСТРОАТЫ ВЕЩИ ВЕЩЕСТВА ЖЕ Н ѠРѢДНА ПРЕИ
УЕСТВѢЮЩАА, ВСЕМѢ ѠКРѢЖНОМѢ: СТЫХЪ,
ИКОНЪ ПИСАНИИМЪ КОИМЪ ѠБРАЗѠМЪ ПИСАТЫИ
СТЫѢА Н ИКОНЫ Н ПРОУАА НЗЪѠБРАЖЕННА
ВО СТЫХЪ ЦРКѢАХЪ ОУПОТРЕБЛАЕМАА ВЪ НЕИ ЖЕ
АЩЕ ѠБРАЩЕТ СѦ НѢГДѢ НѢКІАА ПОГРѢШНОСТЬ
УЕЛОВѢКОЛЮБИѢ НСПРАВНТЕ Н ПРОЩЕННЫА СПОДО
БЫТЕ Н ПОЛЗѢ ПРИИЕМЛЮЩЕ Ѡ МНѢ
МОЛНТСТВѢНТЕ.

СКРАТЕНИЦИ

на кирилица:

алб. = албански
англ. = англиски
ар. = арапски
аром. = аромански
вул. = вулгарен
гер. = германски (старогерм. = старо германски)
гл. = глагол
гр. = грчки (нгр. = новогрчки; стгр. = старо грчки; сргр. = средно грчки)
в. = verso; види
др. = друго
Е1, Е2, Е3 итн. = Ерминија под број еден приведена на стр. 12 итн.
евр. = еврејски
истор. = историја
итал. = италијански
л. = лице
лат. = латински (новолат. = новолатински)
литер. = литературно
пер. = персиски
пол. = полски
ром. = романски
с. = срѣѣѣ, сн естѣ
сл. = слично
стсл. = старословенски
т.н. = така натаму
тур. = турски
фр. = француски
халд. = халдејски

асѣр. = астролошки
боѣ. = ботанички
буѣ. = бугаризам
дем. = деминутив
зоол. = зоолошки
ѣрам. = граматички
мин. = минерал

рус. = русизам
слик. = сликарство
срб. = србизам
тхеол. = теолошки
фиџ. = фигуративно
хем. = хемиски
цсл. = црковнословенизам

на латиница:

adj. = придавка
adv. = прилог
conj. = сврзник
interj. = извик
ipf. = имперфект
m. = машки род
n. = среден род
num. = број
part. = частица
pf. = перфект
praep. = предлог
pron. = заменка
pl. = множина
psc. = партицип
sg. = еднина
f. = женски род
vb. = глагол

* = Со знакот (*) се предава хипотетична форма на некој збор.

БИБЛИОГРАФИЈА

а) Единици на кирилица:

- Александрова З. Е., (1975) *Словарь синонимов русского языка*, Москва.
- Андреевска Ј., (2001) *Македонскиџе сликарски џрирачници-ерминиџи од XIX век*, (Докторска дисертација), Скопје.
- Аргировски М., (1992) *Грцизмџе во македонскиоџи јазик (со џосебен осврџи врз еџејскиџе џовори)* (докторска дисертација). Филолошки факултет, Скопје.
- Аргировски М., (1997) *За некои фонџиско-лексички србизми во македонскиоџи јазик*, XXIII научна дискусија на XXIX меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, Скопје.
- Белић А., (1935) *Галички дијалекаиџи*, Београд.
- Библејска енциклопедия* (1990), Свято-Троице-Сергиевой Лавры; (Трудъ и издание Архи-мандрита Никифора, 1891, Москва).
- Бицевска К., (1980) *Лексички и зборообразувачки синоними кај сложенкиџе во сџаросло-венскиоџи јазик*, Македонски јазик, год. XXXI, Скопје.

- Български етимологичен речник* I (1971); II (1979); III (1986), IV (1995),
София.
- Василиев А., (1965) *Български възрожденски майстори живорисци . Рез-
бари. Сценографи*, София.
- Василиев А., (1976) *Ерминиш. Технология и иконография*, София.
- Велева С., (1995) *Зборобразувањето во поезијата на Гане Тодоровски*,
Литературен збор XLII, бр. 1-2, Скопје.
- Видоески Б., (1955) *Прилози за македонската дијалектологија*. Маке-
донски јазик VI, кн. 1-2, Скопје.
- Видоески Б., (1962-1963) *Македонските дијалекти во светлината на
лингвистичката географија*, Македонски јазик XII-
XIV, кн. 1-2, Скопје.
- Видоески Б., (1965) *Заменските форми во македонските дијалекти*,
Македонски јазик XVI, Скопје.
- Видоески Б., (1968) *Дебарските зборови*, Македонски јазик XIX, Скопје.
- Видоески Б., (1974) *Ејата во дијалектната диференцијација на маке-
донскиот јазик*, Предавања на VII семинар за македон-
ски јазик, литература и култура, Скопје.
- Вујаклија М., (1975) *Лексикон сѐраних речи и изрази*, Београд.
- Георгиевски М., (1983) *Ерминија од македонски зограф*, в. "Нова Маке-
донија", 16 јуни, Скопје.
- Георгиевски М., (1988) *Словенски ракописи во Македонија (откриени
од 1970-1985)*, кн. III, Скопје.
- Георгиевски М., (1993) *Словенски ракописи во Македонија*, кн. V,
Скопје.
- Георгиевски М., (1996) *Ракописите на македонски народен јазик од XIX
век како главен извор за негово истражување*, Збор-
ник од реферати на Научниот собир *Македонскиот ја-
зик во XIX век*, по повод стогодишнината од смртта на
Григор Прличев, Скопје 1993, Скопје.
- Даль В., (1956) *Толковый словарь живого великорусского языка*, (I - IV)
Москва.
- Даничић Ђ., (1963; 1964) *Рјечник из књижевних сѐарина српских*, I - II;
III, Београд.
- Десподова В., (1977) *Лексиката во Добромировото евангелие*, Македо-
нистика 1, Скопје.

- Десподова В., (1988) *Грецизми в лексике материальной культуры (на материале сѣарословянских и библейских рукописей)*, Реферати на македонските слависти за X меѓународен славистички конгрес во Софија, Скопје.
- Димитровски Т., (1971) *Лексемиите на -ие и -ние во македонскиот писмен јазик во XIX столетије*, Македонски јазик, XXII, Скопје.
- Иванова О., (1996) *Речник на синонимиие во областа ѓо сливои на Брегалница*, Скопје.
- Илиевски П. Хр., (1978) *Јазикот на дамаскиниите и процесот на обновување на писмениот јазик во турскиот период*, Предавања на VI семинар за македонски јазик, литература и култура, Скопје и Охрид 1973, Скопје.
- Индекс кон речникот на македонските библски ракописи* (1985), Македонистика 4, Скопје.
- Јашар-Настева О., (1962)¹ *Турскиите лексички елементи во македонскиот јазик* (докторска дисертација), Скопје.
- Јашар-Настева О., (1962)² *Македонските калки од турскиот јазик*, Македонски јазик XIII-XIV, кн. 1-2, Скопје.
- Јашар-Настева О., (1966) *Интернационалната лексика во современиот македонски јазик*, Литературен збор XIII, бр. 3, Скопје.
- Јашар-Настева О., (1970) *Турцизмиите кај К. Пејчиновиќ со оглед на религиозната терминологија*, Симпозиум 1100-годишнина од смртта на Кирил Солунски 2, Скопје.
- Јашар-Настева О., (1971) *За фонетската адаптација на турцизмиите во македонскиот јазик*, Serta Slavica, München.
- Јашар-Настева О., (1972) *Морфолошка адаптација на лексичките заемки во македонскиот јазик*, Предавања на Семинарот за македонски јазик, литература и култура, Скопје.
- Јашар-Настева О., (1974)¹ *Прилог кон ирочувањето на лексичките балканизми во македонскиот јазик*, Македонски јазик, XXV, Скопје.
- Јашар-Настева О., (1974)² *Балканизмиите во македонската лексика*, Предавања на VII семинар за македонски јазик, литература и култура, Скопје.
- Јашар-Настева О., (1978) *Етимолошкиот состав на македонската лексика*, Предавања на VI семинар за македонски јазик, литература и култура, Скопје-Охрид 1973, Скопје.

- Јашар-Настева О., (1981) *Лексичко-семантичкиот појасисџем на бои во современиот македонски јазик. Прилоџ кон проучувањето на хромајската терминологија*, Прилози VI бр. 2, Скопје.
- Јашар-Настева О., (1981-1982) *Поважни карактеристики на лексички турцизми во македонски писмени споменици од XV до XVIII век*, Македонски јазик XXXII-XXXIII, Скопје.
- Јашар-Настева О., (1985) *Развојот на македонската лексика во балкански контекст и нејзиното збогајување со синоними од грчко и турско појекло*, Прилози X бр. 2, Скопје.
- Киш М., (1996) *Дијалектната лексика од областа на раштиелниот свей*, Скопје.
- Конески Б., (1967) *Грамајтика на македонскиот литературен јазик*, Скопје.
- Конески Б., (1975)¹ *Од историјата на јазикот на словенската писменост во Македонија*. Скопје.
- Конески Б., (1975)² *Јазикот на евангелието на пој Јована*, Македонски јазик XXVI, Скопје.
- Конески Б., (1978) *Карактеристичките на македонската варијанта на црковнословенскиот јазик*, Предавања на VI семинар за македонски јазик, литература и култура, Скопје и Охрид 1973, Скопје.
- Конески Б., (1986)¹ *Историја на македонскиот јазик*, Скопје.
- Конески Б., (1986)² *Македонскиот XIX век. Јазични и книжевно-историски прилози*, Скопје.
- Конески К., (1995) *Зборообразувањето во македонскиот современ јазик*, Скопје.
- Корубин Б., (1974) *Зафати со лексиката и грамајиката на македонскиот јазик во XIX век*, Предавања на VII семинар за македонски јазик, литература и култура, Скопје.
- Корубин Б., (1990) *На македонско грамајички теми*, Скопје.
- Македонски јазик за средно образование* (1997), група автори, под редакција на Минова-Ѓуркова Л., Скопје.
- Марков Б., (1988), *Образувањето на придавките во македонскиот јазик*, Скопје.
- Минова-Ѓуркова Л., (1976)¹ *Релативната реченица во македонскиот јазик* (докторска дисертација). Филолошки факултет, Скопје.

- Минова-Ѓуркова Л., (1994)² *Синѡакса на македонскиот сѡандарден јазик*, Скопје.
- Миовски М., (1975) *За сложенкиѡе во ѡексѡовиѡе на Јоаким Крчовски и Кирил Пејчиновиќ*, Македонски јазик XXVI, Скопје.
- Миовски М., (1980) *Лексикаѡа во ѡексѡовиѡе на Јоаким Крчовски*, Скопје.
- Миовски М., (1996) *Хлудов ѡаремејник. Линѡвисѡичка анализа*, Скопје.
- Миќуновиќ Љ., (1990) *Современ лексикон на сѡрански зборови и изрази*, Скопје.
- Мошин В., (1966) *Палеоѡграфски албум на јужнословенскиѡо кирилско ѡисмо*, Скопје.
- Мошин В., (1971) *Словенски ракоѡиси во Македонија*, кн. I, Скопје.
- Ожегов С. И., (1968) *Словарь русскоѡо языка*, Москва.
- Пандев Д., (1996) *Сѡаѡусоѡ на синонимијаѡа во македонскиѡе книжевни ѡексѡови од XIX век*, Зборник од реферати на Научниот собир *Македонскиѡи јазик во XIX век*, по повод стогодишнината од смртта на Григор Прличев, Скопје.
- Пановска Р., (1984) *Суѡсѡанѡивизацијаѡа на ѡридавкиѡе во "Пасквелија" на Живко Чинѡо*, Зборник во чест на Блаже Конески, Скопје.
- Пановска Р., (1994) *Современ македонски јазик*, Скопје.
- Петковска Б., (1993) *За лексичко-семанѡичкиѡе ѡарадиѡми и за ѡѡребѡа на речник на синоними во македонскиѡи јазик*, Литературен збор XL, бр. 1-6, Скопје.
- Петковска Б., (1994) *Преѡлед на сликарскаѡа ѡерминолоѡија во една ерминија од 1869 ѡодина*, XX научна дискусија на XXVI меѓународен семинар за македонски јазик, литература и Култура 1993, Скопје.
- Петковска Б., (1996)¹ *За имињаѡа на знациѡе на Зодијакоѡи (Врз маѡеријали од XIX век)*, II зборник на млади македонисти, Скопје.
- Петковска Б., (1996)² *Јазичниѡе ѡѡгледи на Парѡениј Зоѡрафски и јазикоѡи на неѡовиѡе ѡексѡови*, Скопје.
- Петров Н., (1899) *"Типикъ" о церковном и о настѡном писъме епископа Нектария изъ сербскаго града Велеса, 1599 года, и значение его въ исторѡи русской иконописи*, Труды отд. слв. и русс. археол., кн. IX, 1-52.

- Пјанка В., (1997) *На сѝаницајѝа меѓу г̀арајѝа и колодворојѝ*, XXIII научна дискусија на XXIX меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, Скопје.
- Пољоска А., (1998) *Лексичкајѝа инѝерференција на македонскиојѝ и албанскиојѝ дијалекѝен јазик*, Скопје.
- Поп-Атанасов Ѓ., (1978) *За македонскиѝе ерминиш*, в. "Културно наследство", VII (1976-1978), Скопје.
- Поп-Атанасов Ѓ., (1985) *Ракојѝсни ѝексѝови на македонски народен г̀вор*, Скопје.
- Поп-Атанасов Ѓ., (1989) *Речник на сѝарајѝа македонска лиѝерајѝура*, Скопје.
- Поп-Атанасова С., (1995) *Линг̀висѝичка анализа на биѝолскиојѝ ѝприод*, Скопје.
- Поповски А., (1959) *Реканскиојѝ г̀вор*, Македонски јазик X, Скопје.
Речник на македонскиојѝ јазик I (1961); II (1965), III (1966), Скопје.
Речник на македонскајѝа народна ѝоезија I (1983); II (1987); III (1993), Скопје.
- Рибарова З., (1984) *Кон адвербализацијајѝа на ѝредлошкиѝе консѝрукциш*, Зборник во чест на Блаже Конески, Скопје.
- Русская грамматика* I, (1980), Академия наук СССР, Москва.
Русско-сербскохрватскиј словарь, (1967) Москва.
Свејѝо ѝисмо (Библија) (1990), Лондон.
Синонимы русского языка и их особенности, (1972), Ленинград.
Словар синонимов русског̀о азика (1975), Москва.
- Смилевски Б., (1997) *Градењѝеѝо на Свејѝи Ѓорѝија*, Скопје.
Современный русский язык, I (1979), ред. Д. Э. Розенталь, Москва.
Срѝскохрвајѝско-македонски речник (1989), Скопје.
- Стаматоски Т., (1986) *Борба за македонскиојѝ литературен јазик*, Скопје.
- Таховски А., (1951) *Грчки зборови во македонскиојѝ народен г̀вор*, Скопје.
- Толстой И. И., (1970) *Сербскохрватско-русскиј словарь*, Москва.
- Трифуновић Ђ., (1974) *Азбучник срѝских средновековних ѝојмова*, Београд.
- Турецко-русскиј словарь* (1977), Москва.
Турско-бълг̀арски речник (1962), София.

- Угринова-Скаловска Р., (1960) *Значењето на глаголските префикси во македонскиот јазик*, Скопје.
- Угринова-Скаловска Р., (1969) *Јазикот на црковнословенската писменост во Македонија*, Литературен збор XVI, бр.1, Скопје.
- Угринова-Скаловска Р., (1978) *Средновековната писменост во Македонија*, Предавања на VIII семинар за македонски јазик, литература и култура, Скопје.
- Угринова-Скаловска Р., (1979)1 *Старословенски јазик*, Скопје.
- Угринова-Скаловска Р., (1979)2 *Морфолошки одлики на црковнословенскиот јазик во македонскиот книжевни споменици*, Предавања на XI семинар за македонски јазик, литература и култура, Скопје.
- Угринова-Скаловска Р., (1981-1982) *Околу правописот на ' и ' Македонски јазик XXXII-XXXIII*, Скопје.
- Филипова-Байрова М., (1969) *Грчки заемки во современа бугарски јазик*, Софија.
- Хориков И. П., (1980) *Новогреческо-русскиот словарь*, Москва
- Цейтлин Р. М., (1977) *Лексика старословянскогo јазика*, Москва.
- Черных П. Я., (1993) *Историко-этимологический словарь современного русского языка*, том I, Москва.
- Чундева Н., (1984) *За интерфиксите во македонскиот литературен јазик*, Литературен збор, бр. 6, Скопје.
- Чундева Н., (1994) *Учесноста на русизмите во книжно-писмениот македонски јазик во XIX век*, Предавања на XXVI меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, Охрид 1993, Скопје.
- Шицгал А., (1959) *Русский гражданский шрифт 1708-1958*, Москва.
- Шмелёв Д. Н., (1977) *Современный русский язык. Лексика*, Москва.

б) *Единици на латиница:*

- Giro P., (1983) *Semiologija*, Beograd
- Dokulil M., (1962) *Tvoženi slov v čestine, I. Teorie odvozovani*, Praha.
- Brkić N., (1991) *Tehnologija slikarstva vajarstva i ikonografija*, Beograd.

- Đinđić S., Teodosijević M., Tanasković D., (1997) *Turkçe-sirpça sözlük*, Ankara.
- Johanides A., (1960) *Boje i lakovi*, Zagreb.
- Klaić B., (1981) *Rječnik stranih riječi*, Zagreb.
- Miklosich F., (1963); (1862-1865) *Lexikon paleoclovenico-graeko-latinum*, Vindobonae.
- Mitropan P., Marković V., Tarasijev A. (1979) *Rusko srpskohrvatski rečnik*, Beograd.
- Rečnik srpskohrvatsko-grčki i grčko-srpskohrvatski*, (1988) Beograd.
- Rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika (1967), Zagreb.
- Skok P., (1973) *Etimološki rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, Zagreb.
- Skovran A., (1958) *Uvod u istoriju slikarskih priručnika*, Зборник заштите споменика културе, књ. IX, Београд.
- Sumerecker S., (1973) *Podloga štafelajske slike*, Beograd.
- Turinski Ž., (1990) *Slikarska tehnologija*, Beograd.
- Fressel I., (1966) *Slikarska tehnologija*, Zagreb.
- Uspenski B. A., (1979) *Poetika kompozicije. Semiotika ikone*, Beograd.
- Škaljić A., (1965) *Turcizmi u srpskohrvatskom jeziku*, Sarajevo.
- Škiljan D., (1976) *Dinamika jezičkih struktura*, Zagreb.

**ИЛУСТРАЦИИ - ФОТОГРАФИИ НА ИКОНИ
ОД XIX ВЕК,
ЦРКВА „СВЕТИ СПАС“ ВО ДРАЧЕВО**

НАД МѢРОНОСИЦЫ.

МР. СВ.

СѢТЪИ

ПРОФЕЦЪ.

Иже вседержи
стелю сот
ворнхъ и
нземлю, и
море, и нса
иже въ нхъ
посланны
оугаюмъ
сведемъ.

